

Obsah

EURÓPSKY PARLAMENT

ZASADANIE 2018 – 2019

Schôdza 10. až 13. septembra 2018

Zápisnica z tejto schôdze bola uverejnená v Ú. v. EÚ C 227, 5.7.2019.

PRIJATÉ TEXTY

I Uznesenia, odporúčania a stanoviská

UZNESENIA

Európsky parlament

Utorok 11. septembra 2018

2019/C 433/01	Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. septembra 2018 o vplyve politiky súdržnosti EÚ na Severné Írsko (2017/2225(INI))	2
2019/C 433/02	Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. septembra 2018 o vykonávaní osobitných opatrení pre Grécko podľa nariadenia (EÚ) 2015/1839 (2018/2038(INI))	5
2019/C 433/03	Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. septembra 2018 o spôsoboch opätovného začlenenia pracovníkov, ktorí sa zotavujú z úrazu a choroby, do kvalitného zamestnania (2017/2277(INI))	9
2019/C 433/04	Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. septembra 2018 o vzťahoch medzi EÚ a tretími krajinami v oblasti regulácie finančných služieb a dohľadu nad nimi (2017/2253(INI))	19
2019/C 433/05	Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. septembra 2018 o podpore rastu a súdržnosti v pohraničných regiónoch EÚ (2018/2054(INI))	24

2019/C 433/06	Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. septembra 2018 o opatreniach na predchádzanie šikanovaniu a sexuálnemu obťažovaniu na pracovisku, vo verejných priestoroch a v politickom živote v EÚ a boji proti týmto javom (2018/2055(INI))	31
2019/C 433/07	Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. septembra 2018 o rovnosti jazykov v digitálnom veku (2018/2028(INI))	42
2019/C 433/08	Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. septembra 2018 o transparentnom a zodpovednom riadení prírodných zdrojov v rozvojových krajinách: prípad lesov (2018/2003(INI))	50
Streda 12. septembra 2018		
2019/C 433/09	Uznesenie Európskeho parlamentu z 12. septembra 2018 o návrhu, ktorým sa Rada vyzýva, aby podľa článku 7 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii rozhodla, že existuje jasné riziko vážneho porušenia hodnôt, na ktorých je Únia založená, zo strany Maďarska (2017/2131(INL))	66
2019/C 433/10	Uznesenie Európskeho parlamentu z 12. septembra 2018 o autonómnych zbraňových systémoch (2018/2752(RSP))	86
2019/C 433/11	Uznesenie Európskeho parlamentu z 12. septembra 2018 o stave vzťahov medzi EÚ a USA (2017/2271(INI))	89
2019/C 433/12	Uznesenie Európskeho parlamentu z 12. septembra 2018 o stave vzťahov medzi EÚ a Čínou (2017/2274(INI)) ...	103
Štvrtok 13. septembra 2018		
2019/C 433/13	Uznesenie Európskeho parlamentu z 13. septembra 2018 o Ugande: zatknutie opozičných poslancov parlamentu (2018/2840(RSP))	121
2019/C 433/14	Uznesenie Európskeho parlamentu z 13. septembra 2018 o Mjanmarsku, najmä o prípade novinárov Wa Lone a Kyaw Soe Oo (2018/2841(RSP))	124
2019/C 433/15	Uznesenie Európskeho parlamentu z 13. septembra 2018 o Kambodži, najmä prípade Kema Sokhu (2018/2842(RSP))	128
2019/C 433/16	Uznesenie Európskeho parlamentu z 13. septembra 2018 o požiaroch v Mati v gréckom regióne Atika v júli 2018 a reakcii EÚ (2018/2847(RSP))	132
2019/C 433/17	Uznesenie Európskeho parlamentu z 13. septembra 2018 o riziku zbúrania al-Chán al-Ahmar a ďalších beduínskych dedín (2018/2849(RSP))	134
2019/C 433/18	Uznesenie Európskeho parlamentu z 13. septembra 2018 o európskej stratégii pre plasty v obehovom hospodárstve (2018/2035(INI))	136
2019/C 433/19	Uznesenie Európskeho parlamentu z 13. septembra 2018 o vykonávaní balíka predpisov o obehovom hospodárstve: možnosti riešenia pomedzia legislatívy o chemikáliách, výrobkoch a odpade (2018/2589(RSP))	146
2019/C 433/20	Uznesenie Európskeho parlamentu z 13. septembra 2018 o Európskom akčnom pláne jedného zdravia proti antimikrobiálnej rezistencii (AMR) (2017/2254(INI))	153

2019/C 433/21	Uznesenie Európskeho parlamentu z 13. septembra 2018 o Európe v pohybe: program pre budúcnosť mobility v EÚ (2017/2257(INI)).....	173
2019/C 433/22	Vykonávanie nariadenia o prípravkoch na ochranu rastlín Uznesenie Európskeho parlamentu z 13. septembra 2018 o vykonávaní nariadenia (ES) č. 1107/2009 o prípravkoch na ochranu rastlín (2017/2128(INI)).....	183
2019/C 433/23	Uznesenie Európskeho parlamentu z 13. septembra 2018 o dvojakej kvalite výrobkov na jednotnom trhu (2018/2008(INI)).....	191

III Prípravné akty

Európsky parlament

Utorok 11. septembra 2018

2019/C 433/24	P8_TA(2018)0318 Rovnocennosť inšpekcí v teréne***I Legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu z 11. septembra 2018 o návrhu rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení rozhodnutie Rady 2003/17/ES, pokiaľ ide o rovnocennosť inšpekcí v teréne uskutočňovaných v Brazílii v prípade množiteľského porastu pre produkciu osiva krmovín a množiteľského porastu pre produkciu osiva obilnín a v prípade rovnocennosti osiva krmovín a osiva obilnín vyprodukovaného v Brazílii, a pokiaľ ide o rovnocennosť inšpekcí v teréne uskutočňovaných v Moldavsku v prípade množiteľského porastu pre produkciu osiva obilnín, množiteľského porastu pre produkciu osiva zelenín a množiteľského porastu pre produkciu osiva olejní a priadnych rastlín a v prípade rovnocennosti osiva obilnín, zelenín, olejní a priadnych rastlín vyprodukovaného v Moldavsku (COM(2017)0643 – C8-0400/2017 – 2017/0297(COD)) P8_TC1-COD(2017)0297 Pozícia Európskeho parlamentu prijatá v prvom čítaní 11. septembra 2018 na účely prijatia rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/..., ktorým sa mení rozhodnutie Rady 2003/17/ES, pokiaľ ide o rovnocennosť inšpekcí v teréne uskutočňovaných v Brazílskej federatívnej republike v prípade množiteľského porastu pre produkciu osiva krmovín a množiteľského porastu pre produkciu osiva obilnín a v prípade rovnocennosti osiva krmovín a osiva obilnín vyprodukovaného v Brazílskej federatívnej republike, a pokiaľ ide o rovnocennosť inšpekcí v teréne uskutočňovaných v Moldavskej republike v prípade množiteľského porastu pre produkciu osiva obilnín, množiteľského porastu pre produkciu osiva zelenín a množiteľského porastu pre produkciu osiva olejní a priadnych rastlín a v prípade rovnocennosti osiva obilnín, zelenín, olejní a priadnych rastlín vyprodukovaného v Moldavskej republike.....	201
2019/C 433/25	Legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu z 11. septembra 2018 o návrhu smernice Rady, ktorou sa mení smernica 2006/112/ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty, pokiaľ ide o osobitnú úpravu pre malé podniky (COM(2018)0021 – C8-0022/2018 – 2018/0006(CNS))	203
2019/C 433/26	Legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu z 11. septembra 2018 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Rady o podrobení nových psychoaktívnych látok N-fenyl-N-[1-(2-fenyletyl)piperidín-4-yl]cyklopropánkarboxamid (cyklopropylfentanyl) a 2-metoxi-N-fenyl-N-[1-(2-fenyletyl)piperidín-4-yl]acetamid (metoxyacetyl fentanyl) kontrolným opatreniam (09420/2018 – C8-0278/2018 – 2018/0118(NLE))	216
2019/C 433/27	Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. septembra 2018 o návrhu rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o mobilizácii Fondu solidarity Európskej únie na účely poskytnutia pomoci Bulharsku, Grécku, Litve a Poľsku (COM(2018)0360 – C8-0245/2018 – 2018/2078(BUD))	217

2019/C 433/28	Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. septembra 2018 o pozícii Rady o návrhu opravného rozpočtu Európskej únie č. 4/2018 na rozpočtový rok 2018, ktorý je priložený k návrhu o mobilizácii Fondu solidarity Európskej únie na účely poskytnutia pomoci Bulharsku, Grécku, Litve a Poľsku (11738/2018 – C8-0395/2018 – 2018/2082(BUD)).....	220
2019/C 433/29	P8_TA(2018)0328 Európsky zbor solidarity ***I Legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu z 11. septembra 2018 o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje právny rámec Európskeho zboru solidarity a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1288/2013, (EÚ) č. 1293/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1305/2013, (EÚ) č. 1306/2013 a rozhodnutie č. 1313/2013/EÚ (COM(2017)0262 – C8-0162/2017 – 2017/0102(COD)) P8_TC1-COD(2017)0102 Pozícia Európskeho parlamentu prijatá v prvom čítaní 11. septembra 2018 na účely prijatia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/..., ktorým sa stanovuje právny rámec Európskeho zboru solidarity a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 1288/2013, nariadenie (EÚ) č. 1293/2013 a rozhodnutie č. 1313/2013/EÚ..	222
2019/C 433/30	P8_TA(2018)0329 Program na podporu štrukturálnych reforiem: finančné krytie a všeobecný cieľ ***I Legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu z 11. septembra 2018 o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2017/825 s cieľom zvýšiť finančné krytie programu na podporu štrukturálnych reforiem a upraviť jeho všeobecný cieľ (COM(2017)0825 – C8-0433/2017 – 2017/0334(COD)) P8_TC1-COD(2017)0334 Pozícia Európskeho parlamentu prijatá v prvom čítaní 11. septembra 2018 na účely prijatia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/..., ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2017/825 s cieľom zvýšiť finančné krytie programu na podporu štrukturálnych reforiem a upraviť jeho všeobecný cieľ	225
2019/C 433/31	Legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu z 11. septembra 2018 o návrhu nariadenia Rady o výskumnom a vzdelávacom programe Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (2019 – 2020), ktorý dopĺňa Horizont 2020 – rámcový program pre výskum a inováciu (COM(2017)0698 – C8-0009/2018 – 2017/0312(NLE))	228
Streda 12. septembra 2018		
2019/C 433/32	P8_TA(2018)0334 Menovité množstvá na účel uvádzania jedenkrát destilovaného šóčú na trh Únie ***I Legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu z 12. septembra 2018 o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 110/2008, pokiaľ ide o menovité množstvá na účel uvádzania jedenkrát destilovaného šóčú vyrábaného periodickou destiláciou a fľašovaného v Japonsku na trh Únie (COM(2018)0199 – C8-0156/2018 – 2018/0097(COD)) P8_TC1-COD(2018)0097 Pozícia Európskeho parlamentu prijatá v prvom čítaní 12. septembra 2018 na účely prijatia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/..., ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 110/2008, pokiaľ ide o menovité množstvá na účel uvádzania jedenkrát destilovaného šóčú vyrábaného periodickou destiláciou a fľašovaného v Japonsku na trh Únie	244
2019/C 433/33	Legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu z 12. septembra 2018 o návrhu rozhodnutia Rady o uzavretí zmeny č. 1 memoranda o spolupráci NAT-I-9406 medzi Spojenými štátmi americkými a Európskou úniou v mene Únie (05800/2018 – C8-0122/2018 – 2018/0009(NLE))	246

2019/C 433/34	Legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu z 12. septembra 2018 o návrhu rozhodnutia Rady o uzavretí v mene Únie a jej členských štátov Protokolu, ktorým sa mení Dohoda o leteckej doprave medzi Kanadou a Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na účely zohľadnenia prístúpenia Chorvátskej republiky k Európskej únii (12256/2014 – C8-0080/2017 – 2014/0023(NLE))	247
2019/C 433/35	Pozmeňujúce návrhy prijaté Európskym parlamentom 12. septembra 2018 k návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o autorskom práve na jednotnom digitálnom trhu (COM(2016)0593 – C8-0383/2016 – 2016/0280(COD)) ¹¹	248
2019/C 433/36	P8_TA(2018)0338 Kontroly peňažných prostriedkov v hotovosti, ktoré vstupujú do Únie, resp. opúšťajú Úniu ***I Legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu z 12. septembra 2018 o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o kontrolách peňažných prostriedkov v hotovosti, ktoré vstupujú do Únie, resp. opúšťajú Úniu, a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1889/2005 (COM(2016)0825 – C8-0001/2017 – 2016/0413(COD)) P8_TC1-COD(2016)0413 Pozícia Európskeho parlamentu prijatá v prvom čítaní 12. septembra 2018 na účely prijatia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/... o kontrolách peňažných prostriedkov v hotovosti, ktoré vstupujú do Únie alebo opúšťajú Úniu, a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1889/2005.....	302
2019/C 433/37	P8_TA(2018)0339 Boj proti praniu špinavých peňazí prostredníctvom trestného práva ***I Legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu z 12. septembra 2018 o návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o boji proti praniu špinavých peňazí prostredníctvom trestného práva (COM(2016)0826 – C8-0534/2016 – 2016/0414(COD)) P8_TC1-COD(2016)0414 Pozícia Európskeho parlamentu prijatá v prvom čítaní 12. septembra 2018 na účely prijatia smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/... o boji proti praniu špinavých peňazí prostredníctvom trestného práva.....	304
Štvrtok 13. septembra 2018		
2019/C 433/38	Legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu z 13. septembra 2018 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Rady, ktorým sa schvaľuje uzavretie Dohody o spolupráci medzi Eurojustom a Albánskom zo strany Eurojustu (08688/2018 – C8-0251/2018 – 2018/0807(CNS)).....	306
2019/C 433/39	P8_TA(2018)0348 Ochrana fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a voľný pohyb takýchto údajov ***I Legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu z 13. septembra 2018 o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES (COM(2017)0008 – C8-0008/2017 – 2017/0002(COD)) P8_TC1-COD(2017)0002 Pozícia Európskeho parlamentu prijatá v prvom čítaní 13. septembra 2018 na účely prijatia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/... o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES	307

Jednotná digitálna brána ***I

Legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu z 13. septembra 2018 o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o zriadení jednotnej digitálnej brány na poskytovanie informácií a pre postupy a služby pomoci a riešenia problémov a o zmene nariadenia (EÚ) č. 1024/2012 (COM(2017)0256 – C8-0141/2017 – 2017/0086(COD))

P8_TC1-COD(2017)0086

Pozícia Európskeho parlamentu prijatá v prvom čítaní 13. septembra 2018 na účely prijatia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/... o zriadení jednotnej digitálnej brány na poskytovanie prístupu k informáciám, postupom a asistenčným službám a službám riešenia problémov a o zmene nariadenia (EÚ) č. 1024/2012

EURÓPSKY PARLAMENT

ZASADANIE 2018 – 2019

Schôdza 10.až 13. septembra 2018

Zápisnica z tejto schôdze bola uverejnená v Ú. v. EÚ C 227, 5.7.2019.

PRIJATÉ TEXTY

Utorok 11. septembra 2018

I

(Uznesenia, odporúčania a stanoviská)

UZNESENIA

EURÓPSKY PARLAMENT

P8_TA(2018)0323

Vplyv politiky súdržnosti EÚ na Severné Írsko

Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. septembra 2018 o vplyve politiky súdržnosti EÚ na Severné Írsko (2017/2225(INI))

(2019/C 433/01)

Európsky parlament,

- so zreteľom na vplyv politiky súdržnosti EÚ na Severné Írsko,
 - so zreteľom na ustanovenia Belfastskej dohody (Veľkopiatskej dohody) z roku 1998,
 - so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku, ako aj na článok 1 ods. 1 písm. e) rozhodnutia Konferencie predsedov z 12. decembra 2002 o postupe schvaľovania vypracovania iniciatívnych správ a na prílohu 3 k uvedenému rozhodnutiu,
 - so zreteľom na správu Výboru pre regionálny rozvoj a stanovisko Výboru pre kontrolu rozpočtu (A8-0240/2018),
- A. keďže v rámci politiky súdržnosti EÚ v Severnom Írsku sa využívajú rôzne nástroje vrátane Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Európskeho sociálneho fondu, Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka, Európskeho námorného a rybárskeho fondu, programu PEACE pre Severné Írsko a pohraničný región a cezhraničného programu Interreg;
- B. keďže je jasné, že Severné Írsko je región, ktorý značne profitoval z politiky súdržnosti EÚ; keďže záväzok týkajúci sa budúceho financovania v návrhu viacročného finančného rámca (VFR) na roky 2021 – 2027, ktorý predložila Komisia, je veľmi vítaný;
- C. keďže okrem všeobecnejších fondov politiky súdržnosti ťažilo Severné Írsko najmä z osobitných cezhraničných a interkomunitných a medzikomunitných programov vrátane programu PEACE;
- D. keďže politika súdržnosti EÚ rozhodujúcim spôsobom prispela – najmä prostredníctvom programu PEACE – k mierovému procesu v Severnom Írsku, podporuje Veľkopiatskovú dohodu a naďalej napomáha zmierenie komunít;
- E. keďže po vytvorení prvého programu PEACE v roku 1995 sa vynaložilo viac než 1,5 miliardy EUR s cieľom podporiť jednak súdržnosť medzi komunitami zapojenými do konfliktu v Severnom Írsku a v pohraničných grófstvach v Írsku a jednak hospodársku a sociálnu stabilitu;
- F. keďže úspech financovania súdržnosti EÚ čiastočne vyplýva zo skutočnosti, že financovanie je vnímané ako „neutrálne“, t. j. nie je priamo napojené na záujmy niektorej komunity;

Utorok 11. septembra 2018

1. zdôrazňuje dôležitý a pozitívny prínos politiky súdržnosti EÚ pre Severné Írsko, najmä pokiaľ ide o pomoc pri obnove znevýhodnených mestských a vidieckych oblastí, boj proti zmene klímy a vybudovanie kontaktov medzi komunitami a cezhraničných kontaktov v rámci mierového procesu; konštatuje najmä, že pomoc pre znevýhodnené mestské a vidiecke oblasti má často formu podpory pre nový hospodársky rozvoj, ktorý podporuje vedomostnú ekonomiku, ako sú vedecké parky v Belfaste a v Derry/Londonderry;
2. zdôrazňuje, že v súčasnom finančnom období sa v rámci finančnej pomoci EÚ použije na hospodársky a sociálny rozvoj v Severnom Írsku a susediacich regiónoch viac než 1 miliardu EUR, z ktorej sa 230 miliónov EUR investuje do programu PEACE pre Severné Írsko (s celkovým rozpočtom takmer 270 miliónov EUR) a 240 miliónov EUR do programu Interreg V-A pre Severné Írsko, Írsko a Škótsko (s celkovým rozpočtom 280 miliónov EUR);
3. domnieva sa, že osobitné programy EÚ pre Severné Írsko, najmä program PEACE, majú kľúčový význam pre udržanie mierového procesu, pretože podporujú zmierenie a posilňujú interkomunitné a medzikomunitné i cezhraničné kontakty; konštatuje, že medzikomunitné a cezhraničné sociálne centrá a spoločné služby sú v tejto súvislosti obzvlášť dôležité;
4. víta dôležité kroky vpred, ktoré sa podnikli v Severnom Írsku v rámci programu PEACE, a oceňuje prácu všetkých strán v tomto procese;
5. domnieva sa, že interkomunitné a medzikomunitné opatrenia na budovanie dôvery a opatrenia na zabezpečenie mierového spoluzitia, ako sú napr. spoločné priestory a podporné siete, zohrali kľúčovú úlohu v mierovom procese, pretože spoločné priestory umožňujú obom komunitám v Severnom Írsku spojiť sa do jednej komunity na vykonávanie spoločných činností a rozvíjať vzájomnú dôveru a rešpekt, čo pomáha prekonať rozkol;
6. zdôrazňuje význam miestneho rozvoja vedeného komunitou a prístupu zdola nahor, ktorý podnecuje všetky komunity, aby prevzali zodpovednosť za projekty, a tým posilnili mierový proces;
7. berie na vedomie snahu všetkých zainteresovaných strán v Severnom Írsku pokračovať v plnení cieľov politiky súdržnosti EÚ v regióne; zdôrazňuje v tejto súvislosti význam koordinovaného viacúrovňového riadenia a zásady partnerstva;
8. zastáva však názor, že treba urobiť viac na zvýšenie všeobecnej informovanosti o vplyve a nutnosti financovania EÚ v Severnom Írsku a jeho zviditeľňovanie, najmä prostredníctvom informovania širokej verejnosti o vplyve projektov financovaných EÚ na mierový proces a hospodársky rozvoj regiónu;
9. víta skutočnosť, že riadiace a kontrolné systémy v regiónoch riadne fungujú a finančná pomoc EÚ sa preto využíva účinne; zdôrazňuje však, že pri posudzovaní plnenia programu PEACE sa popri dodržiavaní pravidiel musí vždy prihliadať aj na základné ciele tohto programu;
10. domnieva sa, že je mimoriadne dôležité, aby Severné Írsko malo po roku 2020 – bez toho, aby tým boli dotknuté prebiehajúce rokovania medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom – možnosť zúčastňovať sa na určitých osobitných programoch EÚ, ako sú programy PEACE a Interreg V-A pre Severné Írsko, pretože by to výrazne prospelo udržateľnému hospodárskemu a sociálnemu rozvoju najmä v znevýhodnených, vidieckych a pohraničných oblastiach tým, že by sa znížili existujúce rozdiely; okrem toho naliehavo žiada, aby sa v rámci VFR na obdobie po roku 2020 využili všetky relevantné finančné nástroje s cieľom umožniť pokračovanie cieľov politiky súdržnosti;
11. domnieva sa, že po roku 2020 – bez toho, aby tým boli dotknuté prebiehajúce rokovania medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom – by podpora územnej spolupráce zo strany EÚ, najmä pokiaľ ide o cezhraničné a medzikomunitné projekty, mala pokračovať s ohľadom na úspechy osobitných programov EÚ pre Severné Írsko v rámci politiky súdržnosti, konkrétne programu PEACE a programov Interreg, ktoré sú obzvlášť dôležité pre stabilitu regiónu; vyjadruje obavy, že ukončenie týchto programov by ohrozilo cezhraničné a interkomunitné a medzikomunitné činnosti budovania dôvery a v dôsledku toho aj mierový proces;

Utorok 11. septembra 2018

12. zdôrazňuje, že 85 % finančných prostriedkov na programy PEACE a Interreg pochádza z EÚ; preto sa domnieva, že je dôležité, aby EÚ po roku 2020 naďalej oslovovala komunity v Severnom Írsku zohrávaním aktívnej úlohy pri správe dostupných finančných prostriedkov v oblasti politiky súdržnosti a interkomunitnej a medzikomunitnej spolupráce v Severnom Írsku, čím im pomôže prekonať spoločenské rozpory; v tejto súvislosti sa domnieva, že financovanie by sa malo zachovať na primeranej úrovni aj po roku 2020; zdôrazňuje, že je to dôležité, aby bolo možné pokračovať v práci na budovaní mieru;
 13. vyzýva Komisiu, aby propagovala skúsenosti Severného Írska s financovaním súdržnosti, najmä s programom PEACE, ako príklad toho, akým spôsobom EÚ rieši konflikty a rozpory medzi komunitami; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že proces zmierenia v Severnom Írsku predstavuje pozitívny príklad pre ostatné oblasti v EÚ, v ktorých došlo ku konfliktu;
 14. kladie dôraz na to, že osvedčené postupy, pokiaľ ide o financovanie v rámci politiky súdržnosti a program PEACE, by sa mali použiť ako model EÚ a propagovať v záujme prekonania nedôvery medzi komunitami, medzi ktorými panujú konflikty, a dosiahnutia trvalého mieru v iných častiach Európy, a dokonca aj vo svete;
 15. domnieva sa, že je nevyhnutné, aby obyvatelia Severného Írska, a najmä mladí ľudia, mali naďalej prístup k hospodárskej, sociálnej a kultúrnej výmene v celej Európe, predovšetkým k programu Erasmus+;
 16. berie na vedomie zámer Komisie navrhnuť pokračovanie programov PEACE a Interreg vo svojom návrhu VFR na roky 2021 – 2027; okrem toho berie na vedomie pozičný dokument Spojeného kráľovstva o budúcnosti politiky súdržnosti z apríla 2018, v ktorom Spojené kráľovstvo vyjadruje ochotu rokovať s vládou Severného Írska, írskou vládou a EÚ o potenciálnom nástupcovi programov PEACE IV a Interreg V-A na obdobie po roku 2020, a to popri svojom odhodlaní plniť si záväzky voči programom PEACE a Interreg v rámci súčasného VFR;
 17. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, Zhromaždeniu Severného Írska a Výkonnému výboru, vládam a parlamentom členských štátov, ako aj ich regiónov.
-

Utorok 11. septembra 2018

P8_TA(2018)0324

Osobitné opatrenia pre Grécko

Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. septembra 2018 o vykonávaní osobitných opatrení pre Grécko podľa nariadenia (EÚ) 2015/1839 (2018/2038(INI))

(2019/C 433/02)

Európsky parlament,

- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 ⁽¹⁾,
 - so zreteľom na oznámenie Komisie z 15. júla 2015 s názvom Nový začiatok pre zamestnanosť a rast v Grécku (COM(2015)0400),
 - so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/1839 zo 14. októbra 2015, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 1303/2013, pokiaľ ide o osobitné opatrenia pre Grécko ⁽²⁾,
 - so zreteľom na nariadenie (EÚ) 2017/825, ktorým sa ustanovuje program na podporu štrukturálnych reforiem na obdobie rokov 2017 až 2020 (ďalej len „SRSP“) ⁽³⁾,
 - so zreteľom na pracovný dokument útvarov Komisie z 19. septembra 2016 o *ex post* hodnoteniach EFRR a Kohézneho fondu za roky 2007 – 2013 (SWD(2016)0318),
 - so zreteľom na správu gréckeho ministerstva hospodárstva a rozvoja o využití súm podľa nariadenia (EÚ) 2015/1839 (programové obdobie 2007 – 2013) ⁽⁴⁾,
 - so zreteľom na otázku na ústne zodpovedanie Komisii o vykonávaní nariadenia (EÚ) 2015/1839 o osobitných opatreniach pre Grécko (O-000100/2017 – B8-0001/2018),
 - so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku, ako aj na článok 1 ods. 1 písm. e) rozhodnutia Konferencie predsedov z 12. decembra 2002 o postupe schvaľovania vypracovania iniciatívnych správ a na prílohu 3 k uvedenému rozhodnutiu,
 - so zreteľom na správu Výboru pre regionálny rozvoj (A8-0244/2018),
- A. keďže politika súdržnosti je vyjadrením solidarity a hlavným investičným nástrojom EÚ, ktorý sa týka všetkých regiónov a znižuje rozdiely; keďže význam jej pridanej hodnoty a flexibility počas hospodárskej a finančnej krízy sa viackrát potvrdil; keďže s existujúcimi rozpočtovými prostriedkami prispela politika súdržnosti k zachovaniu mimoriadne potrebných príležitostí na verejné investovanie, pomohla zabrániť zhoršovaniu krízy a umožnila členským štátom a regiónom prijať individuálne prispôsobené reakcie s cieľom zvýšiť svoju odolnosť voči neočakávaným udalostiam a vonkajším otrasom;
- B. keďže podpora medzi rokmi 2007 a 2015 z EFRR a Kohézneho fondu (ďalej len „KF“) v Grécku predstavovala sumu 15,8 miliárd EUR, čo sa rovná približne 19 % celkových vládnych kapitálových výdavkov;

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 320.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 270, 15.10.2015, s. 1.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 129, 19.5.2017, s. 1.

⁽⁴⁾ Atény, máj 2017.

Utorok 11. septembra 2018

- C. keďže hospodárska a finančná kríza spôsobila pretrvávajúcu negatívnu mieru rastu v Grécku, čo nebolo možné vyriešiť prostredníctvom troch medzinárodných záchranných balíkov, ako aj vážne problémy s likviditou a nedostatok verejných financií;
- D. keďže Grécko a grécke ostrovy boli a naďalej sú obzvlášť ťažko zasiahnuté utečeneckou a migračnou krízou a sú pod veľkým tlakom z dôvodu zvýšeného prílevu migrantov a utečencov, čo má mimoriadne negatívny dosah na miestnu hospodársku činnosť, najmä v oblasti cestovného ruchu;
- E. keďže HDP Grécka v rokoch 2007 až 2013 kleslo o 26 % v reálnych hodnotách a hoci recesia sa skončila v roku 2014, rast v priebehu nasledujúcich dvoch rokov bol nižší ako 1 %; keďže miera zamestnanosti klesla zo 66 % na 53 % v roku 2013, z čoho vyplýva, že zamestnaná bola len o niečo viac ako polovica osôb v produktívnom veku, pričom nezamestnanosť v tom istom období vzrástla z 8,4 % na 27,5 %, čo výrazne ovplyvnilo kúpnu silu gréckeho obyvateľstva a vážne zasiahlo viacero sektorov vrátane zdravotníctva; keďže podľa najnovších údajov Eurostatu je miera nezamestnanosti na úrovni 20,8 %, a to s vysokou nezamestnanosťou mladých ľudí;
- F. keďže Komisia a spoluzákonnodarcovia v roku 2015 uznali, že kríza zasiahla Grécko veľmi špecificky, čo mohlo mať vážny dosah na dokončenie operácií v rámci operačných programov na obdobie 2000 – 2006 a 2007 – 2013 aj na začatie vykonávania programov politiky súdržnosti na obdobie 2014 – 2020;
- G. keďže nariadenie (EÚ) 2015/1839 sa prijalo s cieľom pomôcť Grécku zabezpečiť likviditu v kľúčovom okamihu pred zastavením vykonávania programov a nevyužitím potrebných investičných príležitostí, pretože značné sumy by sa boli spätne získali v prípade, že by sa nedokončili projekty z obdobia 2000 – 2006 a 2007 – 2013;
- H. keďže nariadenie (EÚ) 2015/1839 stanovilo dodatočné počiatkové zálohové platby na programové obdobie 2014 – 2020 v dvoch splátkach, každá vo výške 3,5 % sumy podpory z fondov politiky súdržnosti a Európskeho námorného a rybárskeho fondu (ENRF), ako aj uplatňovanie 100 % miery spolufinancovania na oprávnené výdavky v programovom období 2007 – 2013 a skoré uvoľnenie posledných 5 % zostávajúcich platieb EÚ, ktoré by sa mali ponechať až do ukončenia programov;
- I. keďže nariadenie bolo prijaté s cieľom čo najrýchlejšie reagovať na vážnu krízovú situáciu a zabezpečiť, aby Grécko malo dostatok finančných prostriedkov na dokončenie projektov v programovom období 2007 – 2013 a na začatie ich vykonávania v súčasnom období;
- J. keďže podľa článku 152 ods. 6 pododseku 2 malo Grécko do konca roka 2016 predložiť Komisii správu o vykonávaní ustanovení týkajúcich sa uplatňovania 100 % miery spolufinancovania a stropu pre platby na programy na konci programového obdobia;
- K. keďže EÚ zaplatila aj 95 % celkových investičných nákladov za finančné obdobie 2007 – 2013 v Grécku (za obvyklých podmienok maximálne 85 %) prostredníctvom nariadenia (EÚ) č. 1311/2011 o doplnujúcich opatreniach;
- L. keďže v októbri 2015 bol vytvorený osobitný účet, do ktorého sa presunuli všetky prostriedky pridelené na financovanie projektov financovaných EÚ s cieľom zabezpečiť, aby sa využívali výlučne na platby príjmom a činnosti v rámci operačných programov;
- M. keďže Grécko dostávalo od roku 2011 podporu aj prostredníctvom pracovnej skupiny Komisie pre Grécko poskytujúcej technickú pomoc pri reformnom procese krajiny a od roku 2015 prostredníctvom služby na podporu štrukturálnych reforiem poskytujúcej pomoc pri príprave, tvorbe, vykonávaní a hodnotení reforiem zvyšujúcich rast; keďže nariadenie (EÚ) 2017/825, ktorým sa ustanovuje program na podporu štrukturálnych reforiem (SRSP) na obdobie rokov 2017 až 2020, nadobudlo účinnosť 20. mája 2017 a je významným faktorom, čo sa týka záväzkov služby na podporu štrukturálnych reforiem so zainteresovanými členskými štátmi vrátane Grécka;

Utorok 11. septembra 2018

1. opätovne pripomína dôležitú úlohu, ktorú politika súdržnosti zohráva pri plnení cieľov EÚ v oblasti inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu, pri boji proti nezamestnanosti, znižovaní nerovností a posilňovaní konkurencieschopnosti všetkých regiónov EÚ, ako aj pri vyjadrovaní európskej solidarity a dopĺňaní iných politík; okrem toho pripomína, že európske štrukturálne a investičné fondy (ďalej len „EŠIF“) sú najväčším zdrojom priamych investícií v Grécku;
2. berie na vedomie správu o využití súm podľa nariadenia (EÚ) 2015/1839 v súvislosti s programovým obdobím 2007 – 2013, ktorá sa mala vypracovať do konca roku 2016; konštatuje, že grécke orgány správu predložili v máji 2017 a Európskemu parlamentu bola sprístupnená až v decembri 2017 po viacerých žiadostiach; oceňuje, že Komisia poskytla Európskemu parlamentu predbežné posúdenie zoznamu 181 prioritných projektov dosahujúcich sumu 11,5 miliardy EUR, čo sa rovná približne 55 % celkových prostriedkov vyčlenených pre Grécko z EFRR, KF a ESF na roky 2007 – 2013, pričom 118 z týchto projektov sa do konca programového obdobia úspešne zrealizovalo a 24 sa považovalo za postupne zrušené;
3. zdôrazňuje, že z údajov poskytnutých v uvedenej správe vyplýva, že po prijatí nariadenia o osobitných opatreniach pre Grécko zodpovedal priamy vplyv na likviditu v roku 2015 sume 1 001 709 731,50 EUR a vstupy v roku 2016 dosiahli výšku 467 674 209,45 EUR; okrem toho konštatuje, že spolu so zvýšením počiatočných zálohových platieb na programové obdobie 2014 – 2020 dostalo Grécko v rokoch 2015 a 2016 približne 2 miliardy EUR;
4. oceňuje, že vyplatené sumy sa zameriavali na širokú škálu projektov: doprava a iná infraštruktúra (životné prostredie, cestovný ruch, kultúra, obnova miest a vidieka, sociálna infraštruktúra), projekty informačnej spoločnosti a akcie zamerané na rozvoj ľudských zdrojov; okrem toho víta skutočnosť, že 63 % celkových platieb na projekty štátnej pomoci sa týkalo pomoci pre podniky a podnikateľské projekty, čo priamo prispelo ku konkurencieschopnosti a k zníženiu podnikateľského rizika, zatiaľ čo 37 % týchto platieb sa týkalo opatrení štátnej pomoci na infraštruktúrne projekty a dopĺňalo opatrenia v oblasti trhových podmienok a zlepšenia podnikania;
5. oceňuje, že v správe, ktorú predložili grécke orgány, sa uznáva, že zvýšenie likvidity predstavovalo zároveň posilnenie finančných príjmov o približne 1,5 miliardy EUR a programu verejných investícií na roky 2015 – 2016;
6. víta účinky opatrení, pokiaľ ide o posilnenie hospodárskej činnosti, normalizáciu a konsolidáciu obratu a prevádzkového kapitálu značného počtu podnikov, tvorbu a zachovanie pracovných miest, ako aj dokončenie dôležitých výrobných infraštruktúr, čo sa prejavilo aj v značnom vplyve na daňové príjmy v rozpočte;
7. konštatuje, že finančné prostriedky vyplatené EÚ v dôsledku vykonávania nariadenia boli v roku 2015 použité na dokončenie projektov v rámci operačných programov do konca obdobia oprávnenosti a že v roku 2016 zostávajúca suma, ktorá bola vyplatená popri národných zdrojoch, taktiež prispela k dokončeniu iných projektov;
8. oceňuje, že grécke orgány sa zaviazali zreorganizovať klasifikáciu projektov a určiť hlavné projekty, ktoré sa majú dokončiť; zdôrazňuje, že tento krok výrazne prispel k prekonaniu inštitucionálnych a administratívnych prekážok a stanoveniu prioritných opatrení, ktoré sa majú bezodkladne vykonať, čím sa zároveň predišlo finančným opravám; víta skutočnosť, že finančné prostriedky, ktoré EÚ vyplatila na základe nariadenia (EÚ) 2015/1839, podstatne znížili počet projektov označených za neúplné; konštatuje, že v porovnaní s programovým obdobím 2000 – 2006, počas ktorého sa nedokončilo približne 900 projektov, nebolo v čase predloženia konečných žiadostí na programové obdobie 2007 – 2013 dokončených 79 projektov, ale očakáva sa, že budú dokončené s použitím vnútroštátnych finančných prostriedkov;
9. zdôrazňuje, že využívanie štrukturálnych fondov sa výrazne zlepšilo, na konci marca 2016 miera platieb v Grécku v programovom období 2007 – 2013 presahovala 97 % ⁽⁵⁾ a podľa stavu vykonávania celkových platieb a nesplatených záväzkov pre programy na obdobie 2007 – 2013 z 31. marca 2018 Grécko nemá žiadne nesplatené záväzky v rámci okruhu 1b ⁽⁶⁾; víta skutočnosť, že Grécko bolo prvým členským štátom, ktorý plne využil dostupné zdroje a dosiahol 100 % mieru čerpania prostriedkov v porovnaní s priemerom EÚ na úrovni 96 %;

⁽⁵⁾ Pracovný dokument útvarov Komisie o *ex post* hodnoteniach EFRR a Kohézneho fondu za roky 2007 – 2013.

⁽⁶⁾ Stav vykonávania celkových platieb a úroveň nesplatených záväzkov pre okruh 1b (programy na obdobie 2007 – 2013) – Určenie vnútroštátnych orgánov a stav vykonávania priebežných platieb z operačných programov EŠIF na obdobie 2014 – 2020 (stav k 31. marcu 2018).

Utorok 11. septembra 2018

10. uznáva však, že miera čerpania prostriedkov poskytuje len orientačné informácie a dôraz na čerpanie fondov by nemal byť na úkor účinnosti, pridanej hodnoty a kvality investícií; konštatuje, že osobitné opatrenia majú makroekonomickú povahu a je zložité vysledovať ich účinky v rámci jednotlivých projektov;
11. pripomína, že fondy EŠIF majú významný vplyv na HDP a ďalšie ukazovatele vo viacerých členských štátoch, ako aj na sociálnu, hospodársku a územnú súdržnosť vo všeobecnosti a že investície podporované politikou súdržnosti a rozvoja vidieka v Grécku podľa odhadov zvýšili HDP v roku 2015, na konci predchádzajúceho programového obdobia, o viac ako 2 % nad úroveň, ktorá by sa bola dosiahla v prípade neposkytnutia finančných prostriedkov; pripomína, že využívanie štrukturálnych fondov EÚ sa vždy musí sústreďovať na plnenie cieľov zakotvených v zmluve a dosiahnutie skutočnej pridanej hodnoty EÚ, zameriavať sa na priority EÚ a zabezpečiť viac ako len rast HDP;
12. berie na vedomie najmä kvantitatívnu analýzu správy predloženej gréckymi orgánmi o využití súm podľa nariadenia (EÚ) 2015/1839 v súvislosti s programovým obdobím 2007 – 2013, ktorá je v súlade s právnymi požiadavkami; uznáva, že vplyv osobitných opatrení nie je možné oddeliť od celkového vplyvu fondov EŠIF v Grécku, ale domnieva sa, že hoci je zložité uskutočniť kvalitatívne posúdenie, pomohlo by doplniť analýzu a pochopiť dosiahnuté výsledky; nabáda Komisiu, aby poskytla viac informácií, čo sa týka zvýšenia konkurencieschopnosti, produktivity a udržateľnosti zo sociálneho a ekologického hľadiska;
13. oceňuje skutočnosť, že podľa konečných údajov oznámených Komisii 31. decembra 2016 predstavovala celková suma žiadostí gréckych orgánov o platbu výšku 1,6 miliardy EUR a Grécko k 31. marcu 2018 vykázalo 28 % mieru plnenia za programové obdobie 2014 – 2020 ⁽⁷⁾, čím sa zaradilo medzi členské štáty s najlepšimi výsledkami vo všeobecnosti, napriek určitým rozdielom, ktoré treba vziať do úvahy, v súvislosti s úrovňou členenia alebo miery čerpania jednotlivých fondov; okrem toho schvaľuje prijatie nariadenia 2015/1839 ako dôležité opatrenie, ktoré bolo vhodné na poskytnutie individualizovanej podpory v kľúčovom momente pre Grécko; víta skutočnosť, že dodatočné zálohové platby boli v plnej miere pokryté žiadosťami o priebežné platby v rámci EFRR a KF, ako sa požadovalo, ale poukazuje na to, že nedošlo k plnému pokrytiu v prípade Európskeho sociálneho fondu (približne 4 %) ani Európskeho námorného a rybárskeho fondu;
14. pripomína dôležitosť príslušných štrukturálnych reforiem; oceňuje vynaložené úsilie a vyzýva Grécko, aby naďalej v plnej miere využívalo možnosti pomoci v rámci SRSP s cieľom vytvoriť zdravé podnikateľské prostredie na efektívne a účinné využívanie fondov EŠIF a maximalizáciu ich sociálno-ekonomického vplyvu;
15. uznáva, že podporou verejných investícií a flexibilným využívaním investícií EÚ prostredníctvom preprogramovania finančných prostriedkov alebo zvýšenia miery spolufinancovania regionálna politika zmiernila vplyv finančnej krízy a dlhodobej fiškálnej konsolidácie vo viacerých členských štátoch; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť ich primerané financovanie v budúcom viacročnom finančnom rámci; pripomína však, že politika súdržnosti by sa mala vnímať ako hlavný nástroj verejného investovania a ako katalyzátor na prítiahnutie ďalších verejných a súkromných financií a že podobné opatrenia, ktoré vedú k zníženiu národných kvót spolufinancovania potrebného na získanie finančných prostriedkov pre operačné programy financované zo štrukturálnych fondov, či už ide o Grécko alebo iný členský štát, by sa mali zvažovať len vo výnimočných prípadoch a pred ich prijatím a vykonaním by sa mali preskúmať z hľadiska účinnosti a riadne odôvodniť;
16. poukazuje na to, že niektoré regióny majú ťažkosti pri spolufinancovaní projektov v rámci fondov EŠIF; vyzýva preto Komisiu, aby v kontexte európskeho semestra a Paktu stability a rastu bezodkladne posúdila vplyv regionálnych investícií spolufinancovaných prostredníctvom fondov EŠIF, a to najmä investícií v menej rozvinutých regiónoch, na výpočet deficitu verejných financií;
17. pripomína gréckym orgánom, že je dôležité zabezpečiť riadnu komunikáciu a viditeľnosť investícií v rámci fondov EŠIF;
18. víta predbežné posúdenie, na základe ktorého sa programové obdobie 2007 – 2013 podľa očakávaní uzavrie bez straty finančných prostriedkov pre Grécko; žiada Komisiu, aby informovala Európsky parlament o výsledkoch procesu ukončovania, ktorý sa má podľa plánu uzavrieť v prvej polovici roka 2018, a aby zároveň poskytla aktuálne informácie o projektoch, ktoré sa majú dokončiť s použitím vnútroštátnych finančných prostriedkov a ktoré neboli ukončené k 31. marcu 2018;
19. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.

⁽⁷⁾ Stav vykonávania celkových platieb a úroveň nesplatených záväzkov pre okruh I b (programy na obdobie 2007 – 2013) – Určenie vnútroštátnych orgánov a stav vykonávania priebežných platieb z operačných programov EŠIF na obdobie 2014 – 2020 (stav k 31. marcu 2018).

Utorok 11. septembra 2018

P8_TA(2018)0325

Spôsoby znovuzačlenenia pracovníkov zotavujúcich sa po zranení a chorobe do kvalitného zamestnania**Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. septembra 2018 o spôsoboch opätovného začlenenia pracovníkov, ktorí sa zotavujú z úrazu a choroby, do kvalitného zamestnania (2017/2277(INI))**

(2019/C 433/03)

Európsky parlament,

- so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv,
- so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie,
- so zreteľom na Medziinštitucionálne vyhlásenie o Európskom pilieri sociálnych práv,
- so zreteľom na Európsku sociálnu chartu z 3. mája 1996,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 15. septembra 2016 o uplatňovaní smernice Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani (smernica o rovnakom zaobchádzaní v zamestnaní) ⁽¹⁾,
- so zreteľom na spoločné vyhlásenie Európskej aliancie na boj proti chronickým chorobám z novembra 2017 s názvom Zlepšenie zamestnateľnosti ľudí s chronickými chorobami v Európe,
- so zreteľom na Dohovor Organizácie Spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím (ďalej len „UN CRPD“) a jeho nadobudnutie účinnosti v EÚ 21. januára 2011 v súlade s rozhodnutím Rady 2010/48/ES z 26. novembra 2009,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 25. novembra 2015 o strategickom rámci EÚ v oblasti ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci na obdobie 2014 – 2020 ⁽²⁾,
- so zreteľom na spoločnú správu Európskej agentúry pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (ďalej len „EU-OSHA“) a Európskej nadácie pre zlepšovanie životných a pracovných podmienok (ďalej len „Eurofound“) z roku 2014 s názvom Psychosociálne riziká v Európe: výskyt a stratégie prevencie,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 30. novembra 2017 o vykonávaní európskej stratégie pre oblasť zdravotného postihnutia ⁽³⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 7. júla 2016 o vykonávaní Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím s osobitným zreteľom na záverečné pripomienky Výboru pre UN CRPD ⁽⁴⁾,
- so zreteľom na Filadelfskú deklaráciu z 10. mája 1944 týkajúcu sa cieľov a zámerov Medzinárodnej organizácie práce (MOP),
- so zreteľom na svoje uznesenie z 23. mája 2007 o podpore dôstojnej práce pre všetkých ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 204, 13.6.2018, s. 179.⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 366, 27.10.2017, s. 117.⁽³⁾ Prijaté texty, P8_TA(2017)0474.⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 101, 16.3.2018, s. 138.⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 102 E, 24.4.2008, s. 321.

Utorok 11. septembra 2018

- so zreteľom na oznámenie Komisie z 2. júla 2008 s názvom Obnovená sociálna agenda: Príležitosti, prístup a solidarita v Európe 21. storočia (COM(2008)0412),
 - so zreteľom na správu Komisie z 24. februára 2011 o vykonávaní rámcovej dohody európskych sociálnych partnerov o pracovnom strese (SEC(2011)0241),
 - so zreteľom na oznámenie Komisie z 21. februára 2007 s názvom Zlepšenie kvality a produktivity práce: stratégia Spoločenstva v oblasti zdravia a bezpečnosti pri práci na obdobie rokov 2007 – 2012 (COM(2007)0062),
 - so zreteľom na smernicu Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani⁽⁶⁾,
 - so zreteľom na antidiskriminačnú smernicu 2000/78/ES a judikatúru Súdneho dvora Európskej únie, ako sú spojené veci C-335/11 a C-337/11 z 11. apríla 2013 (HK Denmark), ktoré spoločne stanovujú pre zamestnávateľov zákaz diskriminácie v prípade, keď dlhodobú chorobu možno prirovnať k zdravotnému postihnutiu, ako aj povinnosť zamestnávateľov vykonať primerané úpravy pracovných podmienok,
 - so zreteľom na jednotnú akciu týkajúcu sa duševného zdravia a pohody, ktorá sa začala v roku 2013,
 - so zreteľom na kampaň EU-OSHA s názvom Zdravé pracoviská bez stresu,
 - so zreteľom na nedávny pilotný projekt týkajúci sa ochrany zdravia a bezpečnosti starších pracovníkov, ktorý uskutočnila EU-OSHA,
 - so zreteľom na správu EU-OSHA za rok 2016 s názvom Rehabilitácia a návrat do práce: analytická správa o politikách, stratégiách a programoch EÚ a členských štátov,
 - so zreteľom na správu Eurofoundu z roku 2014 o možnostiach zamestnania pre ľudí s chronickým ochorením,
 - so zreteľom na dokument konfederácie Business Europe za rok 2012 o praktikách zamestnávateľov v oblasti aktívneho starnutia,
 - so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci (A8-0208/2018),
- A. keďže pracovný stres je rastúcim problémom a druhým najčastejšie udávaným zdravotným problémom súvisiacim s prácou v Európe; keďže 25 %⁽⁷⁾ pracovníkov uvádza, že sa stretávajú s pracovným stresom; keďže pracovný stres môže narušiť právo jednotlivca na zdravé pracovné podmienky; keďže pracovný stres prispieva aj k absentérstvu a nízkej pracovnej spokojnosti, negatívne ovplyvňuje produktivitu a predstavuje takmer polovicu počtu pracovných dní, ktoré sa premárnia každý rok;
- B. keďže starnutie európskej pracovnej sily predstavuje nové výzvy, pokiaľ ide o pracovné prostredie a zmenenú organizáciu práce; keďže starnutie je sprevádzané vyšším rizikom vývoja chronických duševných a fyzických zdravotných problémov vrátane zdravotného postihnutia a chorôb, v dôsledku čoho sú politiky prevencie, opätovného začleňovania a rehabilitácie veľmi dôležité a umožňujú udržateľnosť pracovísk, ako aj dôchodkových systémov a systémov sociálneho zabezpečenia; keďže chronické ochorenia sa netýkajú iba staršej populácie;

⁽⁶⁾ Ú. v. ES L 303, 2.12.2000, s. 16.

⁽⁷⁾ <https://osha.europa.eu/en/tools-and-publications/publications/reports/psychosocial-risks-eu-prevalence-strategies-prevention/view>

Utorok 11. septembra 2018

- C. keďže dlhodobá pracovná neprítomnosť má škodlivý vplyv na duševné a fyzické zdravie, nesie so sebou vysoké sociálne a ekonomické náklady a môže zabrániť návratu do práce; keďže zdravie a dobré životné podmienky majú kľúčovú úlohu pri budovaní udržateľných ekonomík; keďže je dôležité zväziť vážny finančný vplyv chorôb alebo zdravotného postihnutia na rodiny, ak sa postihnutí nemôžu vrátiť do práce;
- D. keďže zatiaľ čo existuje rozdiel medzi zdravotným postihnutím, zranením, chorobou a ochoreniami súvisiacimi s vekom, tieto sa takisto často prekrývajú a vyžadujú komplexný individuálny prístup na individuálnom základe;
- E. keďže starnutie je jednou z hlavných sociálnych výziev, ktorým čelí EÚ; keďže z tohto dôvodu existuje potreba politík na podporu aktívneho starnutia, ktoré by umožnili ľuďom zostať aktívnymi a zamestnanými až do dôchodkového veku alebo aj v ďalšom období, ak si to želajú; keďže staršia generácia a jej skúsenosti sú pre trh práce nenahraditeľné; keďže starší ľudia, ktorí sú ochotní zostať v práci, často hľadajú flexibilné alebo individualizované pracovné dohody; keďže choroba, zdravotné postihnutie a vylúčenie z práce má vážne finančné dôsledky;
- F. keďže fajčenie, nadmerná konzumácia alkoholu a užívanie drog predstavujú pre obyvateľov EÚ v produktívnom veku najzávažnejšie zdravotné rizikové faktory, ktoré sú spojené so zraneniami aj s rôznymi neprenosnými chorobami⁽⁸⁾; keďže k 20 až 25 % všetkých pracovných úrazov dochádza u osôb pod vplyvom alkoholu⁽⁹⁾ a keďže sa odhaduje, že 5 % až 20 % pracujúcej populácie v Európe má vážne problémy súvisiace s konzumáciou alkoholu⁽¹⁰⁾; keďže opätovné začlenenie pracovníkov, ktorí mali problém s návykovými látkami, do kvalitného zamestnania predstavuje pre zamestnávateľov špecifické problémy;
- G. keďže osoby so zdravotným postihnutím alebo chronickými chorobami alebo osoby, ktoré sa zotavujú zo zranenia alebo choroby, sú v zraniteľnej situácii a mali by mať k dispozícii individuálnu podporu pri návrate na pracovisko alebo na trh práce; keďže niektorí ľudia s chronickými chorobami nechcú alebo sa nemôžu vrátiť do práce;
- H. keďže oblasť pracovnej rehabilitácie a návratu do práce by mohla poskytovať hodnotné dobrovoľnícke príležitosti, napríklad dobrovoľníctvo po odchode do dôchodku; keďže dobrovoľníctvo by sa malo podporovať v každom veku;
- I. keďže zamestnávatelia musia v prvom rade podporovať kultúru zdravia a bezpečnosti na pracovisku; keďže dobrovoľná účasť na činnostiach v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (ďalej len „BOZP“), napríklad v podobe pracovných skupín, by mohla takisto prispieť k zmene kultúry;
- J. keďže práca zohráva dôležitú úlohu pri uľahčení procesu uzdravovania a rehabilitácie vzhľadom na kľúčové pozitívne psychosociálne prínosy, ktoré práca prináša zamestnancom; keďže dobré pracovné postupy v oblasti BOZP sú rozhodujúce pre produktívnu a motivovanú pracovnú silu, a to pomáha podnikom zostať konkurencieschopnými a inovatívnymi, zabezpečuje dobré životné podmienky pracovníkov a pomáha udržiavať cenné zručnosti a pracovné skúsenosti, znižuje fluktuáciu zamestnancov a predchádza vylúčeniu, nehodám a zraneniam; keďže sa preto Komisia nabáda, aby komplexne zväzila všetky nákladové požiadavky v oblasti aktívneho a sociálneho začleňovania; keďže prijatie vhodných a individuálne prispôbených prístupov k opätovnému začleňovaniu ľudí, ktorí sa zotavujú z úrazu alebo choroby, do kvalitného zamestnania, je dôležitým faktorom pri prevencii pokračujúceho absentérstva alebo práce počas choroby;
- K. keďže vymedzenie osôb so zníženou pracovnou schopnosťou sa môže v jednotlivých členských štátoch líšiť;

⁽⁸⁾ Ústav pre metriku v zdravotníctve a hodnotenie (2016) GBD Porovnanie vizualizácie údajov. <http://vizhub.healthdata.org/gbd-compare>

⁽⁹⁾ Vedecká skupina európskeho fóra pre problematiku alkoholu a zdravia (2011) Alkohol, práca a produktivita. https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/alcohol/docs/science_02_en.pdf

⁽¹⁰⁾ Eurofound (2012) Konzumácia alkoholu a drog na pracovisku. https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_files/docs/ewco/tn1111013s/tn1111013s.pdf

Utorok 11. septembra 2018

- L. keďže malé a stredné podniky a mikropodniky majú v tomto ohľade osobitné potreby, keďže majú menej prostriedkov potrebných na plnenie povinností súvisiacich s prevenciou chorôb a úrazov, a preto často potrebujú podporu na dosiahnutie cieľov v oblasti BOZP; keďže dobré postupy v oblasti BOZP sú na druhej strane kľúčové pre MSP a mikropodniky, najmä pre udržateľnosť ich podnikania; keďže rôzne programy financované EÚ ponúkajú možnosti cennej výmeny inovácií a osvedčených postupov v oblasti trvalo udržateľného BOZP;
- M. keďže negatívne psychosociálne faktory na pracovisku súvisia nielen so zdravím, ale aj so zvýšeným absentérstvom a nízkou pracovnou spokojnosťou; keďže individuálne prispôbené opatrenia v oblasti BOZP môžu umožniť jednotlivcovi so zmenenou pracovnou schopnosťou zostať v zamestnaní a byť prínosom pre pracovnú silu; keďže i keď je niekedy neprítomnosť v práci potrebná z lekárskeho hľadiska, existujú aj ďalšie negatívne psychosociálne účinky na ľudí, ktorí trávajú dlhší čas mimo práce a u ktorých je v dôsledku toho menšia pravdepodobnosť, že sa niekedy vrátia do práce; keďže skorá koordinovaná starostlivosť s prvorádym zameraním na dobré podmienky zamestnancov je rozhodujúca pre zlepšenie návratu do práce a predchádzanie dlhodobým negatívnym dôsledkom pre jednotlivca;
- N. keďže dostupnosť a porovnateľnosť údajov o chorobách z povolania na úrovni EÚ je často nedostatočná; keďže podľa Eurofoundu približne 28 % Európanov udáva, že trpia chronickým telesným alebo duševným zdravotným problémom, ochorením alebo zdravotným postihnutím ⁽¹¹⁾; keďže sa odhaduje, že 1 zo 4 osôb v produktívnom veku žije s dlhodobými zdravotnými problémami ⁽¹²⁾; keďže zdravotné postihnutie a zlé zdravie môžu byť zároveň príčinou a aj dôsledkom chudoby; keďže štúdia OECD zistila, že príjmy ľudí so zdravotným postihnutím sú v priemere o 12 % nižšie ako príjmy zvyšku obyvateľstva ⁽¹³⁾; keďže v niektorých krajinách dosahuje tento rozdiel v príjmoch až 30 %; keďže sa štúdiou z roku 2013 preukázalo, že 21,8 % pacientov s rakovinou vo veku 18 – 57 rokov sa stalo nezamestnanými ihneď po stanovení diagnózy, pričom 91,6 % z tejto skupiny stratilo zamestnanie 15 mesiacov po stanovení diagnózy ⁽¹⁴⁾; keďže štúdia Eurostatu z roku 2011 ⁽¹⁵⁾ zistila, že medzi zamestnaných, ktorí majú obmedzené pracovné schopnosti z dôvodu dlhotrvajúceho zdravotného problému a/alebo ťažkosti so základnými úkonmi, iba 5,2 % udáva využívanie osobitných pracovných dohôd; keďže podľa rovnakej štúdie Eurostatu 24,2 % nezamestnaných uvádza, že na uľahčenie návratu do práce by boli potrebné osobitné pracovné podmienky;
- O. keďže digitalizácia pravdepodobne povedie k veľkým zmenám v spôsobe organizácie práce a mohla by prispieť k rozšíreniu príležitostí pre pracovníkov, ktorí majú napríklad znížené fyzické schopnosti; keďže staršia generácia pravdepodobne v tomto ohľade čelí jedinečnému súboru problémov; keďže aj ona by mala mať prospech z týchto zmien;
- P. keďže právo na pracovné podmienky, ktoré rešpektujú zdravie, bezpečnosť a dôstojnosť každého pracovníka, je zakotvené v Charte základných práv Európskej únie a dobré pracovné podmienky majú samy osebe pozitívnu hodnotu; keďže každý má v súlade so Všeobecnou deklaráciou ľudských práv právo na primeranú životnú úroveň s ohľadom na jeho zdravie a životné podmienky, právo na prácu a spravodlivé a priaznivé pracovné podmienky; keďže zlepšené zdravie a opätovné začlenenie pracovníkov zvyšujú celkový blahobyt spoločnosti a prináša ekonomické výhody členským štátom, zamestnancom a zamestnávateľom vrátane starších pracovníkov a jednotlivcov, ktorí majú zdravotné problémy, a pomáhajú zachovať zručnosti, ktoré by sa inak premárnili; keďže zamestnávateľia, pracovníci, rodiny a spoločenstvá majú prospech z premeny pracovnej neschopnosti na schopnosť pracovať;

Prevenčia a včasná intervencia

1. považuje za nevyhnutné zlepšiť riadenie absencií v dôsledku choroby v členských štátoch a zlepšiť prispôbenie pracovísk chronickým ochoreniam a postihnutiu prostredníctvom riešenia problému diskriminácie lepším presadzovaním smernice 2000/78/ES o rovnakom zaobchádzaní v zamestnaní a povolani; uznáva, že na to, aby sa dosiahlo zlepšenie, musia byť v členských štátoch zavedené fungujúce právne predpisy s účinným dohľadom, aby sa zabezpečilo, že pracoviská budú inkluzívnejšie pre pracovníkov trpiacich chronickými chorobami a postihnutím, čo by zahŕňalo napríklad zmenu úloh, úpravu vybavenia a rozvoj zručností; naliehavo žiada členské štáty, aby podporovali primerané prispôbenie pracovísk, aby sa zabezpečil včasný návrat do práce;

⁽¹¹⁾ Tretí európsky prieskum kvality života spoločnosti Eurofoundu, 2001 – 2012, <https://www.eurofound.europa.eu/surveys/european-quality-of-life-surveys/european-quality-of-life-survey-2012>

⁽¹²⁾ s. 7 v https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/social_determinants/docs/final_sum_ecorys_web.pdf

⁽¹³⁾ s. 7, hlavné zistenia <https://www.oecd.org/els/emp/42699911.pdf>

⁽¹⁴⁾ s. 5, https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/policies/docs/2017_chronic_framingdoc_en.pdf

⁽¹⁵⁾ Eurostat, 2011 LFS ad hoc modul, uvedený v: https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/policies/docs/2017_chronic_framingdoc_en.pdf

Utorok 11. septembra 2018

2. vyzýva Komisiu, aby podporila integračné a rehabilitačné opatrenia a podporila úsilie členských štátov o zvýšenie povedomia a identifikáciu a výmenu osvedčených postupov v súvislosti s úpravami a prispôbeniami na pracovisku; vyzýva všetky príslušné zainteresované strany zamerané na činnosti návratu do práce, aby pomohli uľahčiť výmenu informácií o potenciálnych prekážkach nesúvisiacich so zdravím, ktoré by mohli brániť návratu do práce, a aby koordinovali činnosti na ich identifikáciu a riešenie;
3. nalieha na Eurofound, aby skúmal a ďalej analyzoval pracovné príležitosti a mieru zamestnateľnosti ľudí s chronickými chorobami; požaduje, aby sa politika založená na dôkazoch stala štandardnou praxou a aby tvorila základ prístupov návratu do práce; vyzýva tvorcov politík, aby sa ujali vedenia pri zabezpečovaní prístupu zamestnávateľov a zamestnancov k informáciám a zdravotnej starostlivosti a aby sa tieto osvedčené postupy podporovali na európskej úrovni;
4. domnieva sa, že nadchádzajúci strategický rámec EÚ pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci po roku 2020 by mal ďalej uprednostňovať investície prostredníctvom fondov EÚ zamerané na predĺženie a podporu zdravšieho života a pracovného života a individuálne pracovné dohody a na podporu náboru a dobre prispôbeného návratu do práce, kde to je vhodné a ak to umožňujú zdravotné podmienky; domnieva sa, že neoddeliteľnou súčasťou tejto stratégie je investovanie do primárnych a sekundárnych preventívnych mechanizmov, napríklad prostredníctvom poskytovania technológií elektronického zdravotníctva; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby uprednostnili predchádzanie rizikám a chorobám na pracovisku;
5. nabáda členské štáty, aby sa plne zapojili do nadchádzajúcej kampane v celej EÚ v rokoch 2020 až 2022 o prevencii chorôb pohybového aparátu (ďalej len „CHPA“) súvisiacich s prácou, hľadali inovatívne nelegislatívne riešenia a vymieňali si informácie a osvedčené postupy so sociálnymi partnermi; požaduje aktívnu účasť členských štátov na šírení informácií poskytovaných agentúrou EU-OSHA; opätovne vyzýva Komisiu, aby bezodkladne predložila právny akt o CHPA; vyzýva členské štáty, aby vypracovali štúdie – rozčlenené podľa pohlavia, veku a oblasti hospodárskej činnosti – o výskyte CHPA s cieľom predchádzať vzniku takýchto ochorení a bojovať proti nim a vypracovať komplexnú stratégiu prevencie a včasnej intervencie EÚ v oblasti chronických ochorení;
6. vyzýva členské štáty a zamestnávateľov, aby zaujali aktívnu úlohu pri začleňovaní informácií poskytovaných agentúrou EU-OSHA do politík a programov na pracovisku; víta nedávne aktivovanie webových stránok EÚ-OSHA venovaných chorobám súvisiacim s prácou, rehabilitácii a návratu do práce s cieľom poskytnúť informácie o politikách a postupoch v oblasti prevencie;
7. domnieva sa, že systematická prevencia psychosociálnych rizík je kľúčovým prvkom moderných pracovísk; s obavami berie na vedomie nárast hlásených prípadov v oblasti duševného zdravia a psychosociálnych problémov v posledných rokoch a skutočnosť, že pracovný stres je pre zamestnancov a zamestnávateľov čoraz väčším problémom; vyzýva členské štáty a sociálnych partnerov, aby poskytli podporu podnikom pri zavádzaní zosúladeného súboru politík a programov na pracovisku s cieľom zlepšiť prevenciu týchto problémov, riešiť stigma duševnej poruchy a podporiť jednotlivcov, ktorí majú takéto ochorenia, a to tým, že sa im umožní prístup k psychologickému podpore; so zreteľom na ďalšie motivovanie zamestnávateľov, aby podnikli kroky, zdôrazňuje prínosy – vrátane preukázanej návratnosti investícií – prevencie psychosociálnych rizík a podpory zdravia; konštatuje, že právne predpisy a uznávanie psychosociálnych rizík a problémov duševného zdravia, ako je chronický stres a vyhorenie, sa v jednotlivých členských štátoch líšia;
8. zdôrazňuje význam aktualizácie a zabezpečovania spoločných zdravotných ukazovateľov a vymedzení ochorení súvisiacich s prácou vrátane pracovného stresu a celoeurópskych štatistických údajov v záujme stanovenia cieľov zníženia výskytu chorôb z povolania;
9. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vypracovali a vykonávali program na systematické monitorovanie, riadenie a podporu pracovníkov ohrozených psychosociálnymi rizikami vrátane stresu, depresie a vyhorenia s cieľom okrem iného vypracovať účinné odporúčania a usmernenia na boj proti týmto rizikám; zdôrazňuje, že chronický stres na pracovisku sa považuje za hlavnú prekážku produktivity a kvality života; poznamenáva, že psychosociálne riziká a pracovný stres sú často štruktúrnymi problémami spojenými s organizáciou práce a že je možné predchádzať týmto rizikám a riadiť ich; zdôrazňuje potrebu uskutočniť štúdie, zlepšiť prevenciu a vymieňať si osvedčené postupy a nástroje na opätovné začlenenie postihnutých osôb do trhu práce;

Utorok 11. septembra 2018

10. požaduje destigmatizáciu duševných porúch a problémov učenia; podporuje iniciatívy na zvýšenie povedomia a podporu zmien v tejto oblasti prostredníctvom rozvoja politík na prevenciu psychosociálnych rizík a opatrení na úrovni podnikov; v tejto súvislosti oceňuje opatrenia sociálnych partnerov v členských štátoch, ktoré prispievajú k pozitívnej zmene; pripomína význam riadnej odbornej prípravy poskytovateľov služieb v oblasti BOZP a pracovných inšpektorov v oblasti postupov riadenia psychosociálnych rizík; vyzýva na užšiu spoluprácu a revitalizáciu iniciatív EÚ zameraných na riešenie psychosociálnych rizík v práci a na prioritizáciu tejto otázky v nadchádzajúcom strategickom rámci EÚ pre BOZP;

11. uznáva, že opätovné začlenenie pracovníkov, ktorí mali problémy spojené s užívaním návykových látok, je veľkou výzvou pre zamestnávateľov; v tejto súvislosti poukazuje na príklad modelu Alna švédskych sociálnych partnerov⁽¹⁶⁾ na podporu pracovísk pri prijímaní proaktívnych a včasných intervenčných opatrení a na pomoc pri rehabilitačnom procese v prípade zamestnancov, ktorí mali problémy spojené s užívaním návykových látok;

12. víta kampaň Zdravé pracoviská bez stresu (Healthy Workplaces Manage Stress); zdôrazňuje, že iniciatívy na riešenie pracovného stresu musia zahŕňať rodový rozmer so zreteľom na osobitné pracovné podmienky žien;

13. zdôrazňuje dôležitosť väčších investícií do politík predchádzania rizikám a podpory kultúry prevencie; poukazuje na to, že kvalita preventívnych služieb je kľúčová v spoločnostiach, ktoré poskytujú takúto podporu; vyzýva členské štáty, aby zaviedli účinné politiky v oblasti zdravého stravovania, spotreby alkoholu a tabaku a kvality ovzdušia a aby podporovali takéto politiky na pracovisku; ďalej vyzýva členské štáty, aby rozvíjali integrované zdravotné služby so sociálnymi, psychologickými, pracovnými službami a pracovným lekárstvom; nabáda členské štáty, aby pracovníkom poskytli primeraný prístup k zdravotnej starostlivosti s cieľom zabezpečiť včasné odhalenie nástupu telesnej a duševnej choroby a uľahčiť proces reintegrácie; pripomína, že včasné investície a preventívne opatrenia môžu z dlhodobého hľadiska znížiť dlhodobý psychosociálny vplyv na jednotlivca, ako aj celkové náklady pre spoločnosť;

14. žiada, aby boli politiky na opätovné začlenenie:

- v súlade s celoživotným prístupom k vzdelávaniu, celoživotným vzdelávaním, sociálnymi politikami a politikami zamestnanosti,
- prispôbené, ciele a orientované na potreby, bez toho, aby vyžadovali od účastníkov to, čo by pravdepodobne nemohli splniť z dôvodu svojho zdravotného stavu,
- participatívne a založené na integrovanom prístupe a
- rešpektovali predpoklady potrebné na to, aby sa umožnila účasť bez vytvárania podmienok ohrozujúcich minimálny príjem;

15. domnieva sa, že členské štáty by mali poskytovať ciele dodatočné dávky pre osoby so zdravotným postihnutím alebo chronickým ochorením, ktoré by pokrývali dodatočné náklady spojené okrem iného s osobnou podporou a pomocou, využívaním špecifických zariadení a zdravotnou a sociálnou starostlivosťou a vytvárali cenovo dostupnú úroveň liekov pre menej zvýhodnené sociálne skupiny; zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť slušnú úroveň invalidných a starobných dôchodkov;

Návrat do práce

16. uznáva, že práca je dôležitým zdrojom pozitívneho psychosociálneho života jednotlivcov a že integrácia dlhodobo nezamestnaných osôb do zamestnania prostredníctvom individuálne prispôbených opatrení je kľúčovým faktorom boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu a má aj iné preventívne psychosociálne prínosy; zdôrazňuje, že integrácia osôb, ktoré sa vracajú do práce po zranení alebo chorobe, či už fyzickej alebo duševnej, má viacero pozitívnych účinkov: má pozitívny účinok na dobré podmienky života jednotlivcov, znižuje náklady na vnútroštátne systémy sociálneho zabezpečenia a jednotlivé podniky, širším spôsobom podporuje hospodárstvo, a to tak, že sa systémy dôchodkového zabezpečenia a sociálneho zabezpečenia stávajú udržateľnejšími pre budúce generácie; berie na vedomie ťažkosti, s ktorými sa pracovníci stretávajú v súvislosti so systémami úhrady nákladov, ktoré im môžu zapríčiniť zbytočné oneskorenie v liečbe a ktoré by v niektorých prípadoch mohli pôsobiť izolujúco; naliehavo žiada, aby sa k všetkým administratívnym postupom spojeným s opätovným začleňovaním pracovníkov pristupovalo zákazníckym spôsobom; vyzýva členské štáty, aby v spolupráci s Komisiou a príslušnými agentúrami EÚ podnikli kroky na potlačenie negatívnych účinkov dlhodobej pracovnej absencie, ako je izolácia, psychosociálne problémy, sociálno-ekonomické dôsledky a znížená zamestnateľnosť;

⁽¹⁶⁾ <http://www.alna.se/in-english>

Utorok 11. septembra 2018

17. domnieva sa, že členské štáty a zamestnávateľia by mali prijať pozitívny a pracovne orientovaný prístup k pracovníkom so zdravotným postihnutím, starším pracovníkom a tým, ktorí majú duševné alebo fyzické choroby alebo zranenia, vrátane osôb s diagnostikovanou terminálnou chorobou, so zameraním na včasné hodnotenie zostávajúcej pracovnej schopnosti a pripravenosti jednotlivca pracovať a organizovanie psychologického, sociálneho a zamestnaneckého poradenstva v počiatočnom štádiu a prispôbienie pracoviska, berúc do úvahy profesijný profil a sociálno-ekonomickú situáciu, ako aj situáciu podniku; nabáda členské štáty, aby zlepšili ustanovenia svojich systémov sociálneho zabezpečenia, ktoré by umožňovali návrat do práce za predpokladu, že si to zamestnanec želá a zdravotné podmienky to umožňujú;

18. berie na vedomie pozitívnu úlohu, ktorú zohrali sociálne podniky, konkrétne sociálne podniky na integráciu do práce (Work Integration Social Enterprises, WISE), pri opätovnom začleňovaní dlhodobo nezamestnaných ľudí späť do práce; vyzýva členské štáty, aby tieto podniky riadne uznali a poskytli im technickú podporu;

19. v tejto súvislosti odkazuje na UN CRDP a jeho opčný protokol (A/RES/61/106) a nabáda na používanie Medzinárodnej klasifikácie Svetovej zdravotníckej organizácie funkčnej schopnosti, zdravotného postihnutia a zdravia (ICF) vo všetkých príslušných opatreniach a politikách; súhlasí s názorom, že zdravotné postihnutie je skúsenosť súvisiaca so zdravím, ku ktorej dochádza v určitom sociálno-ekonomickom kontexte;

20. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vypracovali a poskytli usmernenia o osvedčených postupoch a koučovaní, podpore a poradenstve pre zamestnávateľov, pokiaľ ide o to, ako rozvíjať a realizovať plány reintegrácie a zároveň zabezpečiť pokračujúci dialóg medzi sociálnymi partnermi a skutočnosť, aby boli zamestnanci informovaní o svojich právach od začiatku procesu návratu do práce; ďalej podporuje výmenu osvedčených postupov v členských štátoch a medzi nimi, v profesijných komunitách, medzi sociálnymi partnermi, mimovládnyimi organizáciami a tvorcami politik o opätovnom začleňovaní pracovníkov, ktorí sa zotavujú z choroby alebo zranenia;

21. vyzýva členské štáty, aby spolupracovali so sociálnymi partnermi na poskytovaní externej podpory na zabezpečenie usmernení a technickej podpory pre MSP a mikropodniky s obmedzenými skúsenosťami v oblasti opatrení na rehabilitáciu a návrat do zamestnania; uznáva dôležitosť zohľadnenia situácie a špecifických potrieb a problémov súvisiacich s dodržiavaním právnych predpisov nielen v prípade MSP a mikropodnikov, ale aj niektorých sektorov verejných služieb v kontexte vykonávania opatrení na úrovni podnikov; zdôrazňuje, že zvyšovanie povedomia, výmena osvedčených postupov, konzultácie a on-line platformy majú mimoriadny význam pri podpore MSP a mikropodnikov v tomto procese; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby naďalej rozvíjali praktické nástroje a usmernenia, ktoré môžu pomôcť podporiť MSP a mikropodniky s obmedzenými skúsenosťami v oblasti opatrení na rehabilitáciu a návrat do zamestnania; uznáva dôležitosť investovania do vzdelávania v oblasti riadenia;

22. berie na vedomie riziko, že nápaditejšie prístupy zamerané na opätovné začlenenie tých, ktorí sú najviac vzdialení od trhu práce, môžu mať väčší nedostatok finančných prostriedkov ako užšie zamerané prístupy založené na ľahko kvantifikovateľných výsledkoch; vyzýva preto Komisiu, aby zlepšila financovanie prístupov zdola nahor v rámci štrukturálnych fondov, najmä ESF;

23. berie na vedomie úspech prípadového prístupu k programom reintegrácie a zdôrazňuje potrebu individuálne navrhutej a integrovanej podpory sociálnych pracovníkov alebo určených poradcov; domnieva sa, že je nevyhnutné, aby spoločnosti boli v úzkom kontakte s pracovníkmi alebo s ich zástupcami počas neprítomnosti v dôsledku choroby alebo úrazu;

24. domnieva sa, že politiky návratu do práce a reintegrácie by mali byť súčasťou širšieho uceleného prístupu k zdravému pracovnému životu s cieľom zabezpečiť kvalitné pracovné prostredie z hľadiska fyzického a duševného zdravia počas celého pracovného života a aktívne a zdravé starnutie pre všetkých pracovníkov; zdôrazňuje kľúčový význam komunikácie, pomoci špecialistov na riadenie pracovnej rehabilitácie (pracovných asistentov) a integrovaného prístupu zahŕňajúceho všetky zainteresované strany v oblasti úspešnej fyzickej a pracovnej rehabilitácie pracovníkov; je presvedčený, že pracovisko by malo byť ťažiskom, na ktoré by sa mali zameriavať systémy návratu do práce; víta úspech nebyrokratického a praktického prístupu rakúskeho programu fit2work⁽¹⁷⁾ s dôrazom na jednoduchú komunikáciu prístupnú pre všetkých pracovníkov (napr. používanie zjednodušeného jazyka);

(17) Prípadová štúdia EU-OSHA, Rakúsko — program Fit2Work, <https://osha.europa.eu/en/tools-and-publications/publications/austria-fit2work/view>

Utorok 11. septembra 2018

25. zdôrazňuje, že je dôležité udržať ľudí so zníženou pracovnou schopnosťou v zamestnaní, a to aj tým, že sa zabezpečí, aby mali malé a stredné podniky a mikropodniky zdroje, ktoré potrebujú na to, aby to efektívne dosiahli; dôrazne podporuje opätovné začlenenie pracovníkov, ktorí sa zotavujú z choroby a zranenia, do kvalitného zamestnania, ak si to zamestnanec želá a ak to zdravotné podmienky dovoľujú, prostredníctvom rekvalifikácie a zvyšovania kvalifikácie na otvorenom trhu práce; zdôrazňuje, že je dôležité zamerať opatrenia politik na pracovnú schopnosť jednotlivcov a ukazovať zamestnávateľom výhody udržania si skúseností a vedomostí pracovníka, o ktorého by mohli prísť v dôsledku trvalej práceneschopnosti; uznáva však, že je dôležité vytvoriť silnú záchrannú sieť prostredníctvom vnútroštátneho systému sociálneho zabezpečenia pre jednotlivcov, ktorí sa nemôžu vrátiť do zamestnania;

26. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zaviedli aktívnu politiku trhu práce a politické stimuly pre zamestnávateľov s cieľom podporiť zamestnávanie osôb so zdravotným postihnutím a chronickými chorobami vrátane vhodných úprav a odstránenia prekážok na pracovisku, aby sa uľahčilo ich opätovné začlenenie; pripomína, že je nevyhnutné informovať spoločnosti a dotknuté osoby o existujúcich stimuloch a právach;

27. v tejto súvislosti uznáva, že pri návrate do zamestnania zohrávajú dôležitú úlohu flexibilné, individuálne prispôbené a prispôbiteľné pracovné mechanizmy – napríklad práca na dialku, pružný pracovný čas, prispôbenie vybavenia v práci a skrátený pracovný čas alebo znížené pracovné zaťaženie; zdôrazňuje, že je dôležité podporovať skorý a/alebo postupný návrat do zamestnania (ak to umožňujú zdravotné podmienky), ktorý by mohol byť sprevádzaný čiastočnými nemocenskými dávkami, aby sa zabezpečilo, že dotknutí jednotlivci neutrpia stratu príjmu v dôsledku návratu do práce, a zároveň sa zachovali finančné pohľadky pre podniky; zdôrazňuje, že takéto úpravy vrátane geografickej, časovej a funkčnej flexibility musia byť uskutočniteľné tak pre pracovníkov, ako aj pre zamestnávateľov a zároveň uľahčovať organizáciu riadenia práce a zohľadňovať rozdiely vo výrobných cykloch;

28. oceňuje tie národné programy a iniciatívy, ktoré pomohli uľahčiť opätovné začlenenie ľudí s chronickými ochoreniami do kvalitného zamestnania, napríklad nemecký program Job4000⁽¹⁸⁾, ktorý využíva integrovaný prístup na zlepšenie stabilnej profesionálnej integrácie osôb s ťažkým zdravotným postihnutím, ktoré čelia osobitným ťažkostiam pri hľadaní zamestnania, a zriadenie agentúr na opätovné začlenenie s cieľom pomôcť ľuďom s chronickými chorobami nájsť si zamestnanie, ktoré je vhodné z hľadiska ich situácie a schopnosti⁽¹⁹⁾;

29. berie na vedomie dôležité psychologické výhody a zvýšenú produktivitu spojenú s vysokou úrovňou autonómie na pracovisku; domnieva sa, že miera autonómie na pracovisku môže byť veľmi dôležitá pri uľahčovaní procesu opätovného začleňovania chorých a zranených pracovníkov s rôznym zdravotným stavom a potrebami;

30. je si vedomý toho, že návrat do práce má veľkú hodnotu v procese starostlivosti, pretože práca mnohým jednotlivcom umožňuje finančnú nezávislosť a zlepšuje život, čo môže byť niekedy kľúčovým faktorom v procese uzdravovania;

31. vyzýva členské štáty, aby neodníмали dávky sociálneho zabezpečenia, keď ľudia s chronickými ochoreniami získajú zamestnanie, čím im pomôžu vyhnúť sa „pasci dávok“;

Zmena postojov k opätovnému začleneniu pracovníkov

32. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby v spolupráci so sociálnymi partnermi zabezpečili – vo svojich oznámeniach, usmerneniach a politikách, aby zamestnávatelia považovali proces reintegrácie za príležitosť využívať zručnosti, kompetencie a skúsenosti pracovníkov; zastáva názor, že zamestnávatelia a zástupcovia pracovníkov sú od začiatku významnými aktérmi v procese návratu do zamestnania a sú súčasťou rozhodovacieho procesu;

⁽¹⁸⁾ Zdroj: *Scoping Paper on the Available Evidence on the Effectiveness of Existing Integration and Re-Integration into Work Strategies for Persons with Chronic Conditions* (Rámcový dokument o dostupných dôkazoch o účinnosti súčasných stratégií začlenenia a opätovného začlenenia do práce pre osoby s chronickými ochoreniami).

⁽¹⁹⁾ Zdroj: *Return to work coaching services for people with a chronic disease by certified „experts by experience“ the Netherlands* (Služby koučovania v oblasti návratu do práce pre ľudí s chronickými chorobami osvedčenými „odborníkmi s odbornosťou vyplývajúcou zo skúsenosti“): Holandsko. Prípadová štúdia. EU-OSHA.

Utorok 11. septembra 2018

33. pripomína články 26 a 27 UN CRDP, ktoré zaväzujú zmluvné štáty, aby organizovali, posilňovali a rozširovali služby a programy rehabilitácie, najmä v oblastiach zdravia, zamestnanosti, vzdelávania a sociálnych služieb, a aby podporovali pracovné príležitosti a kariérny postup pre osoby so zdravotným postihnutím na trhu práce, ako aj asistenciu pri návrate do zamestnania;

34. zdôrazňuje, že zvyšovanie povedomia o politikách a programoch zameraných na rehabilitáciu a návrat do zamestnania a zlepšenie podnikovej kultúry sú rozhodujúcimi faktormi úspechu v procese návratu do zamestnania a v boji proti negatívnym postojom a vo vyrovnávaní sa s predsudkami a diskrimináciou; zastáva názor, že tímy odborníkov, ako sú psychológovia a koučovia vyškolení v oblasti pracovnej rehabilitácie, by mohli byť efektívne využívané rôznymi spoločnosťami, čím by sa umožnilo menším spoločnostiam využívať ich odborné znalosti; zastáva názor, že v tomto procese existuje priestor aj na podporu a vzájomné dopĺňanie sa zo strany mimovládnych organizácií a dobrovoľníkov;

35. oceňuje podniky, ktoré prijali iniciatívy na podporu ľudí so zdravotnými problémami, zdravotným postihnutím alebo zmenenou pracovnou schopnosťou, napríklad zabezpečením komplexných preventívnych programov, úpravou úloh a odbornou prípravou a rekvifikáciou alebo prípravou iných zamestnancov na zmenené schopnosti vracajúcich sa pracovníkov, a tým pomáhajú ich opätovnému začleneniu; dôrazne vyzýva na to, aby sa viac podnikov zapojilo do tohto úsilia a predložilo takéto iniciatívy; považuje za nevyhnutné, aby opatrenia na uľahčenie opätovného začlenenia pracovníkov v rámci podnikov boli neoddeliteľnou súčasťou podnikovej kultúry;

36. požaduje lepšie chápanie problémov a diskriminácie, ktoré vedú k zníženiu počtu príležitostí pre ľudí so zdravotnými problémami alebo zdravotným postihnutím, konkrétne takých problémov, akými sú nedostatok porozumenia, predsudky, vnímanie nízkej produktivity a sociálna stigmatizácia;

37. zastáva názor, že vzdelávanie a zmeny v podnikovej kultúre, ako aj celoeurópske kampane, ako napríklad Vision Zero, zohrávajú dôležitú úlohu v iniciovaní zmien názorov vo verejnosti; požaduje zvýšené povedomie o demografických problémoch, ktorým čelia európske trhy práce; považuje za neprijateľné, že staršie osoby sú často vystavené diskriminácii na základe veku; zdôrazňuje význam kampaní zameraných na boj proti diskriminácii na základe veku pracovníkov a podporu opatrení v oblasti prevencie a ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci; vyzýva členské štáty a Úniu, aby zohľadnili zistenia pilotného projektu Európskeho parlamentu o zdraví a bezpečnosti starších pracovníkov;

38. zastáva názor, že rámce národných politík majú rozhodujúci vplyv na vytvorenie prostredia podporujúceho riadenie vekových aspektov a aktívne a zdravé starnutie; domnieva sa, že by sa to mohlo účinne podporiť prostredníctvom takých opatrení EÚ, ako sú politiky, usmernenia, výmena poznatkov a využívanie rôznych finančných nástrojov ako ESF a EŠIF; vyzýva členské štáty, aby podporovali opatrenia na rehabilitáciu a reintegráciu starších pracovníkov, ak je to možné a ak si to želajú príslušní jednotlivci, napríklad implementáciou výsledkov pilotného projektu EÚ o zdraví a bezpečnosti starších pracovníkov;

39. uznáva, že ľudia, ktorým bola diagnostikovaná terminálna choroba, si zachovávajú základné právo na prácu; ďalej uznáva, že títo jednotlivci sa stretávajú s jedinečným súborom problémov, pokiaľ ide o ich zamestnanie, ktorý sa odlišuje od problémov iných skupín pacientov, pretože majú často málo času na prispôbenie sa meniacemu sa stavu a je málo času na úpravy na pracovisku; schvaľuje iniciatívy, ako je kampaň Dying to Work zameraná na zvyšovanie povedomia o tejto špecifickej skupine problémov; nabáda zamestnávateľov, aby čo najviac viedli dialóg so zamestnancami s terminálnou diagnózou, aby sa zabezpečilo uskutočnenie všetkých potrebných a možných úprav, ktoré umožnia zamestnancovi pokračovať v práci, ak si to želá; zastáva názor, že pre mnohých pacientov je zotrvávanie na pracovisku osobným, psychologickým alebo ekonomickým imperatívom a je dôležité pre ich dôstojnosť a kvalitu života; naliehavo žiada členské štáty, aby podporovali primerané prispôbenie pracovísk jedinečnému súboru problémov, ktoré má táto skupina ľudí; vyzýva Komisiu, aby riešila nedostatok údajov o zamestnanosti osôb s rakovinou a aby podporovala zber lepších údajov, ktoré budú v členských štátoch navzájom porovnateľné, s cieľom zlepšiť podporné služby určené pre tieto osoby;

40. v tejto súvislosti zdôrazňuje význam rozvíjania a obnovy zručností pracovníkov, ktoré musia zodpovedať potrebám podnikov a trhu, s osobitným dôrazom na digitálne zručnosti, a to poskytnutím príslušnej odbornej prípravy a prístupu k celoživotnému vzdelávaniu; zdôrazňuje rastúcu digitalizáciu trhu práce; poukazuje na to, že zlepšenie digitálnych zručností môže byť neoddeliteľnou súčasťou prípravy na návrat do práce, najmä pre staršie obyvateľstvo;

Utorok 11. septembra 2018

41. berie na vedomie, že formálni aj neformálni opatrovatelia zohrávajú kľúčovú úlohu pri pracovnej rehabilitácii; je si vedomý, že 80 % starostlivosti v Európe poskytujú neplatení opatrovatelia ⁽²⁰⁾ a že opatrovatelstvo výrazne znižuje dlhodobé vyhliadky na zamestnanie tejto skupiny ľudí; ďalej si je vedomý, že vzhľadom na skutočnosť, že väčšinu opatrovateľov tvoria ženy, existuje jasný rodový rozmer otázky zamestnaneckej situácie opatrovateľov; vyzýva Úniu, členské štáty a zamestnávateľov, aby osobitne zväžili zamestnanecké dôsledky pre opatrovateľov;

o

o o

42. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.

⁽²⁰⁾ <http://www.ecpc.org/WhitePaperOnCancerCarers.pdf>

Utorok 11. septembra 2018

P8_TA(2018)0326

Vzťahy medzi EÚ a tretími krajinami v oblasti regulácie finančných služieb a dohľadu nad nimi**Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. septembra 2018 o vzťahoch medzi EÚ a tretími krajinami v oblasti regulácie finančných služieb a dohľadu nad nimi (2017/2253(INI))**

(2019/C 433/04)

Európsky parlament,

- so zreteľom na správu z 25. februára 2009 skupiny odborníkov na vysokej úrovni pre finančný dohľad v EÚ, ktorej predsedá Jacques de Larosière,
- so zreteľom na uznesenie Európskeho parlamentu z 11. marca 2014 s odporúčaniami pre Komisiu o revízii Európskeho systému orgánov finančného dohľadu (ESFS) ⁽¹⁾,
- so zreteľom na pracovný dokument útvarov Komisie z 15. mája 2014 s názvom Hospodárske preskúmanie programu regulácie finančného sektora (SWD(2014)0158),
- so zreteľom na správu Komisie z 8. augusta 2014 o fungovaní európskych orgánov dohľadu (ESA) a európskeho systému finančného dohľadu (ESFS) (COM(2014)0509),
- so zreteľom na svoje uznesenie z 12. apríla 2016 o úlohe EÚ v rámci medzinárodných finančných, menových a regulačných inštitúcií a orgánov ⁽²⁾,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 23. novembra 2016 s názvom Výzva na predloženie dôkazov – regulačný rámec EÚ pre finančné služby (COM(2016)0855),
- so zreteľom na svoje uznesenie z 19. januára 2016 k hodnoteniu a výzvam v súvislosti s reguláciou finančných služieb EÚ: vplyv a cesta k efektívnejšiemu a účinnejšiemu rámcu EÚ pre finančnú reguláciu a úniu kapitálových trhov ⁽³⁾,
- so zreteľom na pracovný dokument útvarov Komisie z 27. februára 2017 s názvom Rozhodnutia EÚ o rovnocennosti v politike finančných služieb: posúdenie (SWD(2017)0102),
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. marca 2018 o rámci budúcich vzťahov EÚ a Spojeného kráľovstva ⁽⁴⁾,
- so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku,
- so zreteľom na správu Výboru pre hospodárske a menové veci (A8-0263/2018),

A. keďže v dôsledku finančnej krízy bolo prijatých viac ako 40 nových právnych predpisov EÚ vo finančnej oblasti, pričom 15 z nich zahŕňa „ustanovenia o tretích krajinách“, ktoré dávajú Komisii v mene EÚ diskrečnú právomoc jednostranne rozhodnúť, či regulačné pravidlá v cudzích jurisdikciách možno považovať za rovnocenné;

⁽¹⁾ Prijaté texty, P7_TA(2014)0202.

⁽²⁾ Prijaté texty, P8_TA(2016)0108.

⁽³⁾ Prijaté texty, P8_TA(2016)0006.

⁽⁴⁾ Prijaté texty, P8_TA(2018)0069.

Utorok 11. septembra 2018

- B. keďže rovnocennosť a práva na cezhraničnú činnosť v Únii sú zreteľne odlišné koncepcie, ktoré regulačným orgánom, orgánom dohľadu, finančným inštitúciám a účastníkom trhu poskytujú rôzne práva a povinnosti; keďže rozhodnutiami o rovnocennosti nezískavajú finančné inštitúcie so sídlom v tretích krajinách „práva na cezhraničnú činnosť v Únii“, pretože tento koncept je neoddeliteľne spojený s vnútorným trhom a jeho spoločným rámcom v oblasti regulácie, dohľadu, presadzovania právnych predpisov a súdnictva;
- C. keďže žiadna obchodná dohoda, ktorú EÚ uzavrela, nikdy nezahŕňala ustanovenia o vzájomnom cezhraničnom prístupe k finančným službám;
- D. keďže neexistuje žiadny jednotný rámec, z ktorého by vychádzali rozhodnutia o rovnocennosti; keďže každý legislatívny akt stanovuje ciele režim rovnocennosti prispôbený svojim politickým cieľom; keďže súčasné ustanovenia o rovnocennosti ponúkajú rôzne prístupy, na základe ktorých možno poskytovať rôzne výhody v závislosti od poskytovateľa finančných služieb a trhu, na ktorom pôsobi;
- E. keďže rovnocennosť je okrem iného nástroj na podporu medzinárodného zblížovania právnych predpisov, ktoré môže viesť k väčšej hospodárskej súfazi na vnútornom trhu EÚ vďaka rovnakým podmienkam pre všetkých a zároveň umožňuje predchádzať regulatornej arbitráži, chrániť spotrebiteľov a investorov, zachovávať finančnú stabilitu EÚ a udržiavať konzistentnosť v rámci vnútorného trhu; keďže rovnocennosť je tiež nástrojom na zabezpečenie spravodlivého a rovnakého zaobchádzania s finančnými inštitúciami EÚ a finančnými inštitúciami z tretích krajín, čo sa týka ich regulácie a dohľadu nad nimi;
- F. keďže rozhodnutia o rovnocennosti vychádzajú z jednotného súboru pravidiel EÚ a prijímajú sa na základe technického posúdenia; keďže aj napriek tomu by mali byť predmetom väčšej kontroly zo strany Európskeho parlamentu;
- G. keďže Komisia opisuje rovnocennosť ako „kľúčový nástroj na účinné riadenie cezhraničnej činnosti účastníkov trhu v riadnom a bezpečnom prudenciálnom prostredí s jurisdikciami tretích krajín, ktoré dodržiavajú, uplatňujú a prísne presadzujú tie isté prísne normy prudenciálnych pravidiel ako EÚ“;
- H. keďže blížiaci sa výstup Spojeného kráľovstva z EÚ môže mať významný vplyv na reguláciu finančných služieb a dohľad nad nimi, a to vzhľadom na úzke vzťahy, ktoré v súčasnosti existujú medzi členskými štátmi v tejto oblasti; keďže rokovania o výstupe Spojeného kráľovstva z EÚ ešte stále prebiehajú;
- I. keďže v prípade, že dohoda o výstupe vrátane prechodného obdobia bude dohodnutá a ratifikovaná, budú mať finančné inštitúcie dlhšiu lehotu na prispôbenie sa brexitu; keďže v prípade, že sa nedohodne prechodné obdobie, Komisia a európske orgány dohľadu musia byť pripravené chrániť finančnú stabilitu, integritu vnútorného trhu a samostatnosť rozhodovania v EÚ;
- J. keďže na zabezpečenie finančnej stability Únie treba v plnej miere zohľadniť previazanosť trhov tretích krajín s jednotným trhom EÚ;
- K. keďže Európsky parlament vo svojom uznesení z 19. januára 2016 k hodnoteniu a výzvam v súvislosti s reguláciou finančných služieb EÚ vyzval Komisiu, aby „navrhla jednotný, ucelený, transparentný a praktický rámec pre postupy a rozhodnutia o rovnocennosti tretích krajín, berúc do úvahy analýzu založenú na výsledkoch a medzinárodné normy alebo dohody“;

Vzťahy s tretími krajinami od začiatku krízy

1. poznamenáva, že EÚ od finančnej krízy stále rozvíja svoju reguláciu finančného sektora prostredníctvom rozsiahlych reforiem a uplatňovaním medzinárodných noriem; víta posilnenie spolupráce medzi EÚ a tretími krajinami v oblasti regulácie a dohľadu; uznáva, že sa tým zlepšila celosvetová konzistentnosť v oblasti regulácie finančného sektora a EÚ sa stala odolnejšou voči celosvetovým finančným otrasom;

Utorok 11. septembra 2018

2. domnieva sa, že EÚ by mala na celosvetovej úrovni presadzovať reformy v oblasti regulácie finančného sektora zamerané na zníženie systémového rizika a zvýšenie finančnej stability a mala by sa usilovať o otvorený, integrovaný, účinný a odolný finančný systém, ktorý prispieva k udržateľnému a inkluzívnemu hospodárskemu rastu, vytváraniu pracovných miest a investíciám; zdôrazňuje, že každý rámec medzinárodnej spolupráce v oblasti regulácie a dohľadu by mal chrániť finančnú stabilitu v Únii a rešpektovať jej režim regulácie a dohľadu, s nimi súvisiace normy a ich uplatňovanie;

3. so znepokojením konštatuje, že medzinárodná spolupráca sa stále ťažšie dosahuje vzhľadom na rozličné národné záujmy a s tým spojené pohľadky na presun rizika na iné jurisdikcie;

Postupy rovnocennosti EÚ

4. konštatuje, že niekoľko legislatívnych aktov EÚ obsahuje osobitné ustanovenia týkajúce sa regulačnej spolupráce s tretími krajinami, konkrétne spolupráce v oblasti dohľadu a prudenciálnych pravidiel;

5. zdôrazňuje, že udelenie rovnocennosti je jednostranným rozhodnutím EÚ prijatým na základe noriem EÚ; domnieva sa, že v niektorých osobitných prípadoch možno medzinárodnú spoluprácu rozšíriť aj na základe dohôd o spolupráci medzi EÚ a tretími krajinami;

6. zdôrazňuje, že EÚ by mala podporovať ďalšie jurisdikcie v tom, aby účastníkom trhu z EÚ poskytl prístup na svoje finančné trhy;

7. zdôrazňuje, že EÚ by prostredníctvom svojich vzťahov s tretími krajinami v oblasti regulácie finančných služieb a dohľadu nad nimi mala posilniť spoluprácu s tretími krajinami v oblasti daní, a to v súlade s medzinárodnými normami a normami EÚ; domnieva sa, že rozhodnutia o rovnocennosti by mali závisieť od dostatočných pravidiel tretích krajín v oblasti boja proti daňovým únikom, daňovým podvodom, vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam a legalizácii príjmov z trestnej činnosti;

8. uznáva, že režim rovnocennosti EÚ je neoddeliteľnou súčasťou jej niekoľkých legislatívnych aktov týkajúcich sa regulácie finančných služieb a dohľadu nad nimi a môže poskytovať viacero výhod, napríklad: posilnenie hospodárskej súťaže, zvýšenie kapitálových tokov do EÚ, viac nástrojov a investičných možností pre firmy a investorov z EÚ, lepšiu ochranu spotrebiteľa a finančnú stabilitu;

9. opätovne zdôrazňuje, že rozhodnutiami o rovnocennosti sa vo väčšine prípadov neudeluje finančným inštitúciám so sídlom v tretích krajinách právo poskytovať finančné služby v celej EÚ; poukazuje na to, že v niektorých prípadoch sa na základe nich môže poskytovať inštitúciám z tretích krajín obmedzený prístup k jednotnému trhu s určitými výrobkami alebo službami;

10. naopak zdôrazňuje, že „práva na cezhraničnú činnosť v EÚ“ dovoľujú podnikom poskytovať finančné služby v celom EHP na základe licencie vydané ich domovskou krajinou a pod dohľadom domovskej krajiny a že takéto práva nie sú v podstate k dispozícii finančným inštitúciám usadeným v krajinách mimo EHP, keďže vychádzajú zo súboru prudenciálnych požiadaviek harmonizovaných podľa práva EÚ a zo vzájomného uznávania licencií;

11. zdôrazňuje, že cieľom režimu rovnocennosti EÚ je podporovať medzinárodné zblížovanie právnych predpisov, posilňovať spoluprácu v oblasti dohľadu na základe noriem EÚ a medzinárodných noriem a zabezpečiť rovnaké zaobchádzanie s finančnými inštitúciami EÚ a tretích krajín pri zachovaní finančnej stability EÚ a ochrany investorov a spotrebiteľov;

12. domnieva sa, že v súčasnosti by pomohlo, ak by postup EÚ týkajúci sa priznávania rovnocennosti bol viac transparentný voči Európskemu parlamentu; domnieva sa, že zavedenie štruktúrovaného, horizontálneho a praktického rámca spolu s usmerneniami týkajúcimi sa uznávania rámcov dohľadu tretích krajín a úrovne podrobnosti posudzovania týchto rámcov by pomohlo zlepšiť transparentnosť;

13. je presvedčený, že rozhodnutia o rovnocennosti by mali byť objektívne, primerané a citlivé na riziká a zároveň spĺňať prísne normy regulácie EÚ; okrem toho sa domnieva, že rozhodnutia o rovnocennosti by sa mali prijímať v najlepšom záujme Únie, jej členských štátov a jej občanov, berúc ohľad na finančnú stabilitu Únie alebo jedného či viacerých jej členských štátov, integritu trhu, ochranu investorov a spotrebiteľov a fungovanie vnútorného trhu;

Utorok 11. septembra 2018

14. domnieva sa, že posudzovania rovnocennosti bývajú technickej povahy, no poznamenáva, že rozhodnutia o rovnocennosti majú jasný politický rozmer, prípadne udržiavajú v rovnováhe rôzne politické ciele; trvá na tom, že postup udelenia rovnocennosti tretej krajine v oblasti finančných služieb by mal vždy podliehať kontrole Európskeho parlamentu a že v záujme väčšej transparentnosti by sa tieto rozhodnutia mali prijímať prostredníctvom delegovaných aktov a v prípade potreby prostredníctvom postupu skorého oznámenia o nevznesení námietky;

15. poznamenáva, že rozhodnutie Komisie z 21. decembra 2017 udeliť rovnocennosť švajčiarskym miestam obchodovania s akciami v rámci postupu udelenia rovnocennosti MiFID II/MiFIR – obmedzené na obdobie 12 mesiacov s možnosťou predĺženia za predpokladu, že sa dosiahne dostatočný pokrok, pokiaľ ide o spoločný inštitucionálny rámec – malo jasný politický rozmer;

16. berie na vedomie, že Komisia má právo zrušiť rozhodnutia o rovnocennosti, najmä v prípade vážnych rozdielov v právnych predpisoch tretích krajín, a domnieva sa, že s Európskym parlamentom by sa malo náležite konzultovať ešte pred prijatím takéhoto rozhodnutia o zrušení; žiada, aby sa zaviedli transparentné postupy týkajúce sa prijatia, zrušenia alebo pozastavenia rozhodnutí o rovnocennosti;

17. domnieva sa, že by sa mal vytvoriť konzistentný rámec pre priebežný dohľad nad rovnocenným režimom tretej krajiny; domnieva sa, že európske orgány dohľadu (ESA) by mali mať právomoc poskytovať poradenstvo Komisii a skúmať vývoj v oblasti regulácie a dohľadu v tretích krajinách, keďže takýto vývoj môže mať vplyv na Úniu vzhľadom na previazanosť finančného systému; požaduje, aby bol Európsky parlament informovaný o prebiehajúcich preskúmaniach tretích krajín regulačnými orgánmi a orgánmi dohľadu; v tejto súvislosti berie na vedomie legislatívny balík týkajúci sa preskúmania európskeho systému finančného dohľadu, v ktorom sa stanovuje zvýšené monitorovanie v nadväznosti na rozhodnutie o rovnocennosti, a to aj čo sa týka regulácie, dohľadu a presadzovania právnych predpisov a situácie na trhu tretej krajiny;

18. domnieva sa, že prostredníctvom budúceho rámca EÚ pre rovnocennosť budú musieť tretie krajiny priebežne informovať orgány ESA o každom vnútroštátnom vývoji v oblasti regulácie a že rozhodnutie o rovnocennosti by malo byť podmienené riadnou spoluprácou v oblasti regulácie a dohľadu a výmenou informácií; domnieva sa, že podobne by aj tretie krajiny mali udržiavať úzky dialóg s EÚ;

19. vyzýva Komisiu, aby preskúmala a vytvorila jasný rámec pre transparentné, jednotné a konzistentné uplatňovanie postupov rovnocennosti, ktorým sa zavedie lepší postup na stanovenie, preskúmanie, pozastavenie a zrušenie rovnocennosti; vyzýva Komisiu, aby posúdila prínosy zavedenia postupu predkladania žiadostí o udelenie rovnocennosti pre tretie krajiny;

20. požaduje, aby rozhodnutia o rovnocennosti podliehali priebežnému monitorovaniu príslušným ESA a aby výsledky takéhoto monitorovania boli zverejňované; zdôrazňuje, že takéto monitorovanie by sa malo zaoberať príslušnými právnymi predpismi, postupmi presadzovania právnych predpisov a postupmi dohľadu, ako aj významnými zmenami právnych predpisov a vývojom na trhu v príslušnej tretej krajine; ďalej vyzýva orgány ESA, aby na základe odôvodnených žiadostí Európskeho parlamentu, Rady a Komisie vypracovali *ad hoc* posúdenia vývoja v tretích krajinách;

21. žiada Komisiu, aby preskúmala súčasný režim rovnocennosti a posúdila, či prispieva k dosahovaniu rovnakých podmienok pre finančné inštitúcie EÚ a tretích krajín a zároveň chráni finančnú stabilitu Únie alebo jedného či viacerých jej členských štátov, integritu trhu, investorov a spotrebiteľov a fungovanie vnútorného trhu; domnieva sa, že toto preskúmanie spolu s prípadnými návrhmi na zlepšenie by sa malo zverejňovať;

22. vyzýva Komisiu, aby každoročne predkladala Európskemu parlamentu správu o všetkých rozhodnutiach o rovnocennosti vrátane rozhodnutí o udelení, pozastavení a zrušení rovnocennosti a vysvetlila dôvody pre tieto rozhodnutia;

Utorok 11. septembra 2018

23. pripomína významnú úlohu, ktorú orgány ESA zohrávajú pri analýze a monitorovaní rámcov dohľadu a regulačných rámcov tretích krajín, a v tejto súvislosti žiada, aby príslušné orgány ESA mali kapacitu a právomoci na zhromažďovanie, triedenie a analýzu údajov; pripomína úlohu príslušných vnútroštátnych orgánov v rámci postupu udeľovania povolení finančným inštitúciám, ktoré zamýšľajú delegovať časť správy portfólia alebo riadenia rizika na poskytovateľov služieb v tretích krajinách, ktorých regulačný systém je porovnateľný s regulačným systémom EÚ, ako aj dôležitosť konvergencie dohľadu; berie na vedomie prebiehajúce preskúmania orgánov ESA, najmä návrhy týkajúce sa dohľadu nad dojednaniami finančných inštitúcií o delegovaní, externom zabezpečovaní činností alebo presune rizika; domnieva sa, že európske orgány dohľadu a príslušné vnútroštátne orgány by mali úzko spolupracovať s cieľom vymieňať si najlepšie postupy a zabezpečiť jednotné vykonávanie regulačnej spolupráce a činností s tretími krajinami;

Úloha EÚ v stanovovaní noriem regulácie finančného sektora na celosvetovej úrovni

24. zdôrazňuje význam aktívnej účasti EÚ na stanovovaní noriem na celosvetovej úrovni ako prostriedku na dosiahnutie medzinárodnej konzistentnosti v oblasti regulácie finančného sektora, maximalizovanie finančnej stability, zníženie systémového rizika, ochranu spotrebiteľov a investorov, predchádzanie regulačným medzerám medzi jednotlivými jurisdikciami a na rozvoj efektívneho medzinárodného finančného systému;

25. požaduje aktívnu účasť Únie a členských štátov v celosvetových normatívnych orgánoch pre oblasť finančných služieb; pripomína požiadavky, ktoré predložil Komisii vo svojej správe o úlohe EÚ v rámci medzinárodných finančných, menových a regulačných inštitúcií a orgánov;

26. preto ďalej žiada o posilnenie spoločného fóra EÚ a USA o regulácii finančného sektora, aby zahŕňal pravidelnejšie stretnutia v záujme častejšej a konzistentnejšej koordinácie;

27. poukazuje na to, že zlepšenie vzťahov s tretími krajinami v oblasti finančných služieb a posilnenie kapitálových trhov EÚ nemožno považovať za vzájomne sa vylučujúce; preto zdôrazňuje, že treba dosiahnuť pokrok v rámci projektu únie kapitálových trhov;

o

o o

28. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.

Utorok 11. septembra 2018

P8_TA(2018)0327

Podpora rastu a súdržnosti v pohraničných regiónoch EÚ

Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. septembra 2018 o podpore rastu a súdržnosti v pohraničných regiónoch EÚ (2018/2054(INI))

(2019/C 433/05)

Európsky parlament,

- so zreteľom na článok 3 Zmluvy o Európskej únii (Zmluva o EÚ) a články 4, 162, 174 až 178 a 349 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ),
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 ⁽¹⁾,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1299/2013 zo 17. decembra 2013 o osobitných ustanoveniach na podporu cieľa Európska územná spolupráca z Európskeho fondu regionálneho rozvoja ⁽²⁾,
- so zreteľom na nariadenie (ES) č. 1082/2006 o Európskom zoskupení územnej spolupráce (EZÚS) ⁽³⁾,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2011/24/EÚ z 9. marca 2011 o uplatňovaní práv pacientov pri cezhraničnej zdravotnej starostlivosti ⁽⁴⁾,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 20. septembra 2017 s názvom Podpora rastu a súdržnosti v pohraničných regiónoch EÚ (COM(2017)0534),
- so zreteľom na pracovný dokument útvarov Komisie z 20. septembra 2017 pripojený k oznámeniu Komisie s názvom Podpora rastu a súdržnosti v pohraničných regiónoch EÚ (SWD(2017)0307),
- so zreteľom na svoje uznesenie z 13. marca 2018 o zaostávajúcich regiónoch v EÚ ⁽⁵⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 17. apríla 2018 o posilnení hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti v EÚ: 7. správa Európskej komisie ⁽⁶⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 13. júna 2017 o základných pilieroch politiky súdržnosti EÚ po roku 2020 ⁽⁷⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 13. júna 2017 o posilňovaní zapojenia partnerov a zviditeľňovaní výkonnosti európskych štrukturálnych a investičných fondov ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 320.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 259.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 210, 31.7.2006, s. 19.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ L 88, 4.4.2011, s. 45.

⁽⁵⁾ Prijaté texty, P8_TA(2018)0067.

⁽⁶⁾ Prijaté texty, P8_TA(2018)0105.

⁽⁷⁾ Prijaté texty, P8_TA(2017)0254.

⁽⁸⁾ Prijaté texty, P8_TA(2017)0245.

Utorok 11. septembra 2018

- so zreteľom na svoje uznesenie z 18. mája 2017 o správnej kombinácii financovania pre európske regióny: vyváženie finančných nástrojov a grantov v politike súdržnosti EÚ ⁽⁹⁾,
 - so zreteľom na svoje uznesenie zo 16. februára 2017 o investovaní do zamestnanosti a rastu – maximalizácia príspevku európskych štrukturálnych a investičných fondov: hodnotenie správy na základe článku 16 ods. 3 NSU ⁽¹⁰⁾,
 - so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov z 8. februára 2017 s názvom Chýbajúce dopravné spojenia v pohraničných regiónoch ⁽¹¹⁾,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 13. septembra 2016 o politike súdržnosti a stratégiách výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu (RIS3) ⁽¹²⁾,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 13. septembra 2016 o Európskej územnej spolupráci – najlepšie postupy a inovatívne opatrenia ⁽¹³⁾,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 10. mája 2016 o nových nástrojoch územného rozvoja v rámci politiky súdržnosti na roky 2014 – 2020: integrované územné investície a miestny rozvoj vedený komunitou ⁽¹⁴⁾,
 - so zreteľom na závery a odporúčania skupiny na vysokej úrovni na monitorovanie zjednodušenia pre prijímateľov prostriedkov z európskych štrukturálnych a investičných fondov,
 - so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre regionálny rozvoj a stanovisko Výboru pre kultúru a vzdelávanie (A8-0266/2018),
- A. keďže k EÚ a jej bezprostredným susedom v Európskom združení voľného obchodu (EZVO) patrí 40 vnútorných pozemných hraníc EÚ a regiónov s vnútornými hranicami EÚ a keďže tieto regióny predstavujú 40 % územia Únie a 30 % obyvateľstva EÚ a tvoria takmer jednu tretinu HDP EÚ;
- B. keďže pohraničné regióny, najmä tie s nižšou hustotou obyvateľstva, zvyčajne čelia horším podmienkam pre sociálny a hospodársky rozvoj, vo všeobecnosti dosahujú slabšie hospodárske výsledky než iné regióny členských štátov a ich úplný hospodársky potenciál je nevyužitý;
- C. keďže fyzické a/alebo zemepisné prekážky takisto prispievajú k obmedzeniu hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti medzi pohraničnými regiónmi v EÚ aj mimo nej, najmä v prípade horských regiónov;
- D. keďže napriek už vynaloženému úsiliu naďalej pretrvávajú prekážky, najmä administratívne, jazykové a právne, a bránia rastu, hospodárskemu a sociálnemu rozvoju a súdržnosti v pohraničných regiónoch a medzi nimi;
- E. keďže Komisia v roku 2017 odhadla, že odstránenie len 20 % súčasných prekážok v pohraničných regiónoch by prinieslo zvýšenie ich HDP o 2 %, resp. asi 91 miliárd EUR, čo by sa prejavilo vytvorením približne jedného milióna nových pracovných miest; keďže vo všeobecnosti sa uznáva, že územná spolupráca vrátane cezhraničnej spolupráce prináša skutočnú a viditeľnú pridanú hodnotu, najmä občanom EÚ, ktorí žijú v oblasti vnútorných hraníc;
- F. keďže celkový počet cezhraničných pracovníkov a študentov pôsobiacich v inej krajine EÚ je približne 2 milióny, z čoho 1,3 milióna tvoria pracovníci, čo predstavuje 0,6 % všetkých zamestnancov v EÚ-28;

⁽⁹⁾ Prijaté texty, P8_TA(2017)0222.

⁽¹⁰⁾ Prijaté texty, P8_TA(2017)0053.

⁽¹¹⁾ Ú. v. EÚ C 207, 30.6.2017, s. 19.

⁽¹²⁾ Prijaté texty, P8_TA(2016)0320.

⁽¹³⁾ Prijaté texty, P8_TA(2016)0321.

⁽¹⁴⁾ Prijaté texty, P8_TA(2016)0211.

Utorok 11. septembra 2018

- G. keďže v rámci súčasného viacročného finančného rámca (VFR) smeruje 95 % prostriedkov pre transeurópske dopravné siete (TEN-T) a Nástroj na prepájanie Európy (NPE) na hlavné koridory siete TEN-T, zatiaľ čo malé projekty týkajúce sa súhrnnej siete a zásahov zameraných na pripojenie k sieti TEN-T často nie sú oprávnené na spolufinancovanie či vnútroštátne financovanie, hoci sú nevyhnutné na riešenie konkrétnych problémov a pre rozvoj cezhraničných vzťahov a hospodárstiev;
- H. keďže Komisia takisto plánuje predložiť stanovisko k regiónom s vnútornou námornou hranicou;
- I. keďže stanovisko Komisie by si takisto zaslúžili početné problémy, ktorým čelia regióny na vonkajších hraniciach EÚ vrátane najvzdialenejších regiónov, vidieckych oblastí, oblastí zasiahnutých zmenami v priemysle a regiónov Únie, ktoré znevýhodňuje ich odľahlosť, ostrovny charakter alebo iné závažné a trvalé prírodné alebo demografické podmienky podľa článku 174 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ);
1. víta oznámenie Komisie s názvom Podpora rastu a súdržnosti v pohraničných regiónoch EÚ, ktoré ako výsledok dvoch rokov výskumu a dialógu poskytuje cenný náhľad na výzvy a prekážky, ktorým čelia pohraničné regióny na vnútorných hraniciach EÚ; v tejto súvislosti zdôrazňuje dôležitosť používania a zverejňovania osvedčených postupov a úspešných projektov, ako je to i v prípade tohto oznámenia Komisie, a naliehavo žiada ďalšie kroky v súvislosti s podobnou analýzou, pokiaľ ide o regióny na vonkajších hraniciach EÚ;

Zameranie sa na pretrvávajúce prekážky

2. upozorňuje, že pre 150-miliónové obyvateľstvo vnútorných cezhraničných oblastí má prístup k službám vo verejnom záujme v súlade s ich rozvojom kľúčový význam a že tento prístup často brzdia mnohé právne a administratívne prekážky vrátane jazykových prekážok; vyzýva preto Komisiu a členské štáty, aby maximalizovali svoje úsilie a zintenzívnili spoluprácu na odstránenie týchto prekážok a aby podporovali a zavádzali využívanie elektronickej verejnej správy, najmä pokiaľ ide o zdravotnícke služby, dopravu, budovanie nevyhnutnej fyzickej infraštruktúry, vzdelávanie, kultúru, šport, komunikácie, mobilitu pracovnej sily, životné prostredie, ako aj reguláciu, cezhraničný obchod a rozvoj podnikania;
3. zdôrazňuje, že problémy a výzvy, ktorým pohraničné regióny čelia, sú do istej miery spoločné, ale takisto sa v jednotlivých regiónoch alebo medzi členskými štátmi odlišujú a závisia od špecifických právnych, administratívnych, hospodárskych a geografických osobitostí daného regiónu, čo znamená, že ku každému z týchto regiónov je potrebný individuálny prístup; vo všeobecnosti uznáva potenciál spoločného rozvoja cezhraničných regiónov; podporuje individualizovaný, integrovaný a miestne zameraný prístup, ako je miestny rozvoj vedený komunitou;
4. zdôrazňuje, že odlišné právne a inštitucionálne rámce členských štátov môžu viesť k právnej neistote v pohraničných regiónoch, ktorá vedie k tomu, že je potrebný dlhší čas a náklady na vykonávanie projektov sú vyššie, pričom predstavuje ďalšiu prekážku pre občanov, inštitúcie a podniky v pohraničných regiónoch, ktorá často brzdí vhodné iniciatívy; zdôrazňuje preto, že je žiaduca väčšia komplementárnosť, lepšia koordinácia a komunikácia, interoperabilita a ochota riešiť prekážky medzi členskými štátmi alebo aspoň na úrovni pohraničných regiónov;
5. uznáva osobitnú situáciu cezhraničných pracovníkov, ktorí sú najviac postihnutí výzvami v pohraničných regiónoch, akými sú najmä uznávanie diplomov a iných kvalifikácií získaných po rekvizifikácii, zdravotná starostlivosť, doprava a prístup k informáciám o voľných pracovných miestach, sociálne zabezpečenie a daňové systémy; v tejto súvislosti vyzýva členské štáty, aby zintenzívnili úsilie s cieľom prekonať tieto prekážky a poskytnúť regionálnym a miestnym orgánom v pohraničných regiónoch väčšie právomoci, finančné prostriedky a dostatočnú flexibilitu v záujme lepšej koordinácie susedných vnútroštátnych právnych a administratívnych systémov na účely zlepšenia kvality života cezhraničných pracovníkov; v tejto súvislosti zdôrazňuje dôležitosť šírenia a využívania najlepších postupov v celej EÚ; upozorňuje, že tieto problémy sú ešte zložitejšie v prípade cezhraničných pracovníkov pracujúcich v krajinách mimo EÚ alebo prichádzajúcich z týchto krajín;
6. poukazuje na výzvy súvisiace s podnikateľskými činnosťami vykonávanými v pohraničných regiónoch, najmä ak sa týkajú prijímania a vykonávania ustanovení pracovného a obchodného práva, zdaňovania, verejného obstarávania alebo systémov sociálneho zabezpečenia; vyzýva členské štáty a regióny, aby lepšie prispôsobili príslušné právne ustanovenia výzvami, ktorým čelia cezhraničné regióny, a zosúladiť ich s týmito výzvami, a aby podporovali komplementárnosť a dosiahli zblížovanie regulačných rámcov s cieľom umožniť väčšiu súdržnosť a pružnosť v rámci vykonávania vnútroštátnych právnych predpisov, ako aj zlepšiť šírenie informácií o cezhraničných otázkach, napríklad vytváraním jednotných kontaktných miest, s cieľom umožniť pracovníkom a spoločnostiam splnenie svojich povinností a plné uplatnenie svojich práv, ako si vyžaduje právny systém členského štátu, v ktorom poskytujú svoje služby; žiada lepšie využívanie existujúcich riešení a zaručenie financovania existujúcich štruktúr spolupráce;

Utorok 11. septembra 2018

7. vyjadruje sklamanie, že oznámenie Komisie neobsahovalo osobitné posúdenie malých a stredných podnikov (MSP) vrátane dodatočnej podpory, ktorú im možno poskytnúť; domnieva sa, že MSP čelia osobitným výzvam, pokiaľ ide o cezhraničnú interakciu, ktorá okrem iného zahŕňa problémy, ktoré sa týkajú jazyka, administratívnej kapacity, kultúrnych a právnych rozdielov; zdôrazňuje, že riešenie tejto výzvy je obzvlášť dôležité, keďže MSP zamestnávajú 67 % pracovníkov v nefinančných podnikateľských odvetviach EÚ a vytvárajú 57 % pridanej hodnoty⁽¹⁵⁾;

8. upozorňuje, že v cezhraničných regiónoch, najmä v tých s nižšou hustotou obyvateľstva, je doprava, najmä pokiaľ ide o služby cezhraničnej verejnej dopravy, stále nedostatočne rozvinutá a koordinovaná, sčasti pre chýbajúce alebo nepoužívané spojenia, čo bráni cezhraničnej mobilite a vyhlídkam na hospodársky rozvoj; okrem toho zdôrazňuje, že cezhraničná dopravná infraštruktúra je takisto mimoriadne nepriaznivo ovplyvnená zložitými regulačnými a administratívnymi opatreniami; vyzdvihuje existujúci potenciál rozvoja udržateľnej prepravy založenej predovšetkým na verejnej doprave a v tejto súvislosti očakáva nadchádzajúcu štúdiu Komisie o chýbajúcich železničných spojeniach pozdĺž vnútorných hraníc EÚ; zdôrazňuje, že takáto štúdia alebo budúce odporúčania by sa mali okrem iného opierať o informácie a skúsenosti miestnych, regionálnych a štátnych orgánov a mali by sa v nich zohľadňovať všetky návrhy cezhraničnej spolupráce a v prípade, že sa tak už stalo, návrhy lepších cezhraničných spojení, a vyzýva cezhraničné regionálne orgány, aby navrhli spôsoby prekonania existujúcich nedostatkov dopravných sietí; pripomína, že niektoré súčasné železničné infraštruktúry sa v dôsledku nedostatku podpory prestávajú používať; zdôrazňuje výhody, ktoré môže mať ďalší rozvoj vodných ciest pre miestne a regionálne hospodárstva; žiada, aby sa doplneniu chýbajúcich spojení v udržateľnej dopravnej infraštruktúre v pohraničných regiónoch venovala os NPE s primeraným rozpočtom; zdôrazňuje, že je potrebné riešiť nedostatky v oblasti dopravy, ktoré brzdia hospodárske činnosti, napríklad v doprave, cestovnom ruchu a pri cestovaní občanov;

9. berie na vedomie, že atraktivita cezhraničných oblastí pre život a investície vo veľkej miere závisí od kvality života, dostupnosti verejných a komerčných služieb pre občanov a podniky, ako aj kvality dopravy, čo sú podmienky, ktoré možno splniť a zachovať len prostredníctvom úzkej spolupráce vnútroštátnych, regionálnych a miestnych orgánov, ako aj podnikov na oboch stranách hranice;

10. vyjadruje poľutovanie nad tým, že odlišné a zložité postupy predchádzajúceho udelenia povolenia pre služby zdravotnej starostlivosti a používané spôsoby platby a náhrady, administratívna záťaž pre pacientov, ktorí absolvujú cezhraničné konzultácie s odborníkmi, nezlučiteľnosť pri využívaní technológií a výmene údajov o pacientoch, ako aj nedostatok jednotných prístupných informácií nielen obmedzujú prístupnosť z oboch strán hraníc, čím bránia využívaniu zdravotníckych zariadení v plnej miere, ale takisto sťažujú pohotovostným a záchranným službám vykonávanie ich cezhraničných zásahov;

11. zdôrazňuje úlohu, ktorú môžu zohrávať pohraničné regióny EÚ, pokiaľ ide o životné prostredie a jeho ochranu, keďže znečistenie životného prostredia a prírodné katastrofy sú často cezhraničnými problémami; v tejto súvislosti podporuje cezhraničné projekty týkajúce sa environmentálnej ochrany pre regióny na vonkajších hraniciach EÚ, keďže tieto regióny často čelia environmentálnym výzvam, ktoré spôsobili rôzne environmentálne normy a právna regulácia v susedných krajinách EÚ; takisto žiada lepšiu spoluprácu a koordináciu v oblasti správy vnútorných vodných ciest s cieľom zabrániť prírodným katastrofám, ako sú povodne;

12. vyzýva Komisiu, aby naliehavo riešila problémy vyplývajúce z existencie fyzických a zemepisných prekážok medzi pohraničnými regiónmi;

Posilnenie spolupráce a dôvery

13. domnieva sa, že vzájomná dôvera, politická vôľa a flexibilný prístup zainteresovaných strán na viacerých úrovniach od miestnej až po vnútroštátnu úroveň vrátane občianskej spoločnosti sú nevyhnutné na prekonanie uvedených pretrvávajúcich prekážok; vyjadruje presvedčenie, že hodnota politiky súdržnosti pre pohraničné regióny vychádza z cieľa posilniť tvorbu pracovných miest a rast a že túto činnosť treba iniciovať na úrovni Únie a členských štátov i na regionálnej a miestnej úrovni; preto vyzýva na lepšiu koordináciu a dialóg, účinnejšiu výmenu informácií a ďalšiu výmenu najlepších postupov medzi orgánmi, najmä na miestnej a regionálnej úrovni; naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby posilnili takúto spoluprácu a poskytli finančné prostriedky na štruktúry spolupráce s cieľom zabezpečiť primeranú funkčnú a finančnú nezávislosť príslušných miestnych a regionálnych orgánov;

⁽¹⁵⁾ Výročná správa o európskych MSP 2016/2017, s. 6.

Utorok 11. septembra 2018

14. vyzdvihuje dôležitosť vzdelávania a kultúry a najmä príležitosti na zintenzívnenie úsilia zameraného na podporu viacjazyčnosti a medzikultúrneho dialógu v pohraničných regiónoch; zdôrazňuje potenciál škôl a miestnych masmédií v tomto úsilí a nabáda členské štáty, regióny a obce v oblasti vnútorných hraníc, aby do svojich učebných plánov už od úrovne predškolského vzdelávania zahrnuli vyučovanie jazykov susediacich krajín; navyše podčiarkuje dôležitosť podpory viacjazyčného prístupu na všetkých administratívnych úrovniach;

15. naliehavo vyzýva členské štáty, aby uľahčili a podporovali lepšie chápanie a vzájomné uznávanie osvedčení, diplomov a odborných kvalifikácií medzi susednými regiónmi; preto podporuje začlenenie osobitných zručností do učebných plánov s cieľom zvýšiť príležitosti v oblasti cezhraničného zamestnávania vrátane potvrdzovania a uznávania zručností;

16. nabáda na rôzne opatrenia zamerané na boj proti všetkým formám diskriminácie v pohraničných regiónoch a na odstránenie prekážok pre zraniteľné osoby pri hľadaní zamestnania a začleňovaní sa do spoločnosti; v tomto ohľade podporuje presadzovanie a rozvoj sociálnych podnikov v pohraničných regiónoch ako zdroja vytvárania pracovných miest, najmä pre zraniteľné skupiny, ako sú mladí nezamestnaní ľudia a osoby so zdravotným postihnutím;

17. víta akčný plán pre elektronickú verejnú správu na roky 2016 – 2020 ⁽¹⁶⁾ ako nástroj na dosiahnutie efektívnej a inkluzívnej verejnej správy a uznáva osobitnú hodnotu tohto plánu pre opatrenia v pohraničných regiónoch zamerané na zjednodušenie; konštatuje, že je potrebná interoperabilita súčasných systémov elektronickej verejnej správy na vnútroštátnej, regionálnej i miestnej administratívnej úrovni; vyjadruje však znepokojenie v súvislosti s nevyrovnaným vykonávaním plánu v niektorých členských štátoch; takisto je znepokojený často nedostatočnou interoperabilitou elektronických systémov orgánov a nízkou úrovňou online služieb dostupných pre zahraničných podnikateľov na začatie podnikania v inej krajine; preto vyzýva členské štáty, aby prijali opatrenia na uľahčenie prístupu k svojim digitálnym službám pre potenciálnych používateľov zo susedných oblastí, a to i prostredníctvom jazykových nástrojov, a nabáda orgány v cezhraničných regiónoch, aby vytvorili elektronické portály pre rozvoj cezhraničných podnikateľských iniciatív; naliehavo vyzýva orgány členských štátov, regionálne a miestne orgány, aby zintenzívniili svoje úsilie na projektoch v oblasti elektronickej verejnej správy, ktoré pozitívne ovplyvnia život a prácu občanov v pohraničných regiónoch;

18. konštatuje, že niektoré pohraničné regióny na vnútorných a vonkajších hraniciach sa boria so závažnými migračnými problémami, ktoré často presahujú kapacity pohraničných regiónov, a nabáda na primerané používanie programov iniciatívy Interreg, ako aj na výmenu osvedčených postupov medzi miestnymi a regionálnymi orgánmi v pohraničných oblastiach, v rámci integrácie utečencov pod medzinárodnou ochranou; zdôrazňuje potrebu podpory a koordinácie na európskej úrovni, ako aj potrebu toho, aby národné vlády podporovali miestne a regionálne orgány pri riešení týchto výziev;

19. naliehavo vyzýva Komisiu, aby poskytla svoj názor, pokiaľ ide o vyrovnanie sa s výzvami, ktorým čelia regióny s vnútornou námornou, ako aj vonkajšou hranicou; žiada dodatočnú podporu pre cezhraničné projekty medzi regiónmi na vonkajších hraniciach EÚ a pohraničnými regiónmi susedných krajín, najmä regiónmi tých tretích krajín, ktoré sú zapojené do procesu integrácie do EÚ; v tejto súvislosti znovu opakuje, že charakteristiky všetkých pohraničných regiónov a problémy, ktorým čelia, sú do určitej miery rovnaké, zároveň si však vyžadujú diferencovaný, individualizovaný prístup; zdôrazňuje, že je potrebné venovať osobitnú pozornosť a primeranú podporu najvzdialenejším regiónom na vonkajších hraniciach EÚ;

20. upozorňuje, že budúca politika súdržnosti by mala primerane zohľadňovať a podporovať regióny EÚ, ktoré sú najviac vystavené dôsledkom vystúpenia Spojeného kráľovstva z Európskej únie, najmä tie, ktoré sa preto ocitnú na (námorných alebo pozemných) hraniciach EÚ;

21. vyzýva členské štáty, aby zlepšili komplementárnosť svojich zdravotníckych služieb v pohraničných regiónoch a zabezpečili skutočnú spoluprácu pri cezhraničnom poskytovaní pohotovostných služieb, napríklad zdravotnej starostlivosti a policajných či protipožiarnych zásahov, aby sa zaistilo dodržiavanie práv pacientov stanovených v smernici o cezhraničnej zdravotnej starostlivosti, ako aj zvýšenie dostupnosti a kvality služieb; vyzýva členské štáty, regióny a samosprávy, aby uzavreli dvojstranné alebo viacstranné rámcové dohody o spolupráci v oblasti cezhraničnej zdravotnej starostlivosti, a v tejto súvislosti upriamuje pozornosť na tzv. oblasti ZOAST (Zones Organisées d'Accès aux Soins Transfrontaliers), v prípade ktorých môžu obyvatelia pohraničných území získať zdravotnú starostlivosť na oboch stranách hraníc v určených zariadeniach zdravotnej starostlivosti bez akýchkoľvek administratívnych alebo finančných prekážok a ktoré sa stali referenčnými kritériami pre spoluprácu v oblasti cezhraničnej zdravotnej starostlivosti v Európe;

⁽¹⁶⁾ Oznámenie Komisie z 19. apríla 2016 s názvom Akčný plán EÚ pre elektronickú verejnú správu na roky 2016 – 2020: urýchlenie digitálnej transformácie verejnej správy (COM(2016)0179).

Utorok 11. septembra 2018

22. vyzýva Komisiu, aby preskúmala možnosti posilnenia spolupráce a prekonania prekážok regionálneho rozvoja na vonkajších hraniciach so susednými regiónmi, najmä s regiónmi tých krajín, ktoré sa pripravujú na prístupenie k EÚ;
23. zdôrazňuje dôležitosť malých a cezhraničných projektov pri zblížovaní ľudí a týmto spôsobom i vytváraní nového potenciálu pre miestny rozvoj;
24. podčiarkuje význam poučenia sa z úspešných projektov v niektorých pohraničných regiónoch a ďalšieho využívania potenciálu týchto projektov;
25. zdôrazňuje dôležitosť športu ako nástroja na uľahčenie integrácie komún, ktoré žijú v pohraničných regiónoch, a vyzýva členské štáty a Európsku komisiu, aby vyčlenili primerané hospodárske zdroje na programy územnej spolupráce v záujme financovania miestnej športovej infraštruktúry;

Využívanie nástrojov EÚ na lepšiu súdržnosť

26. zdôrazňuje veľmi dôležitú a pozitívnu úlohu programov Európskej územnej spolupráce a najmä programov cezhraničnej spolupráce v oblasti hospodárskeho a sociálneho rozvoja a súdržnosti pohraničných regiónov vrátane regiónov s námornou a vonkajšou hranicou; víta skutočnosť, že v návrhu VFR Komisie na roky 2021 – 2027 je Európska územná spolupráca zachovaná ako dôležitý cieľ s výraznejšou úlohou v rámci politiky súdržnosti po roku 2020, a žiada značne zvýšený rozpočet, najmä pre cezhraničnú zložku; zdôrazňuje zreteľnú európsku pridanú hodnotu Európskej územnej spolupráce a vyzýva Radu, aby v tejto súvislosti prijala navrhované rozpočtové prostriedky; zároveň upozorňuje, že je potrebné zjednodušiť programy, zaistiť lepšiu súdržnosť Európskej územnej spolupráce s celkovými cieľmi EÚ a zabezpečiť flexibilitu programov tak, aby lepšie reagovali na miestne a regionálne problémy, a súčasne znížiť administratívnu záťaž pre príjemcov a uľahčiť väčšie investície do udržateľných projektov infraštruktúry prostredníctvom programov cezhraničnej spolupráce; vyzýva orgány v cezhraničných regiónoch, aby intenzívnejšie využívali podporu poskytovanú prostredníctvom týchto programov;
27. vyzýva Komisiu, aby pravidelne predkladala Európskemu parlamentu správu o zozname prekážok, ktoré sa odstránili v oblasti cezhraničnej spolupráce; nabáda Komisiu, aby posilnila využívanie existujúcich inovačných nástrojov, ktoré prispievajú k prebiehajúcej modernizácii a prehľbovaniu cezhraničnej spolupráce, ako sú pohraničné kontaktné miesta, posilnená sieť SOLVIT, ako aj jednotná digitálna brána, a ktoré sú zamerané na organizovanie odborných poznatkov a poskytovanie poradenstva o cezhraničných regionálnych aspektoch, a aby ďalej vyvíjala nové nástroje; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby – pokiaľ je to možné – štandardne digitalizovali verejné správy s cieľom zabezpečiť pre občanov a podniky v pohraničných regiónoch digitálne verejné služby medzi koncovými bodmi;
28. zdôrazňuje, že je dôležité, aby Komisia zhromažďovala informácie o cezhraničnej interakcii pre lepšiu a informovanejšiu rozhodovací proces v spolupráci s členskými štátmi, regiónmi a obcami a aby boli podporované a financované pilotné projekty, programy, štúdie, analýzy a územný výskum;
29. žiada lepšie využívanie potenciálu makroregionálnych stratégií EÚ pri riešení problémov pohraničných regiónov;
30. vyjadruje presvedčenie, že politika súdržnosti by mala byť viac zameraná na investície do ľudí, keďže hospodárstva pohraničných regiónov možno posilniť účinnou kombináciou investícií do inovácií, ľudského kapitálu, dobrej správy vecí verejných a inštitucionálnej kapacity;
31. vyjadruje poľutovanie nad tým, že potenciál európskeho zoskupenia územnej spolupráce nie je využívaný v plnom rozsahu, čo by mohlo byť čiastočne spôsobené výhradami regionálnych a miestnych orgánov a čiastočne ich obavami z presunu právomocí a pretrvávajúcim nedostatkom informovanosti o ich príslušných právomociach; žiada, aby sa rýchlo identifikovali a riešili akékoľvek iné možné príčiny tejto situácie; vyzýva Komisiu, aby navrhla opatrenia na prekonanie prekážok účinného uplatňovania tohto nástroja; pripomína, že hlavnou úlohou Komisie v rámci programov Európskej územnej spolupráce by malo byť uľahčenie spolupráce medzi členskými štátmi;

Utorok 11. septembra 2018

32. naliehavo žiada zohľadnenie skúseností početných euroregiónov, ktoré existujú a pôsobia v rámci pohraničných regiónov na vnútorných a vonkajších hraniciach EÚ, s cieľom ďalej rozvíjať možnosti hospodárskeho a sociálneho rozvoja a kvalitu života občanov žijúcich v pohraničných regiónoch; žiada posúdenie činnosti euroregiónov v oblasti regionálnej spolupráce a ich vzťahu k iniciatívam a činnosti pohraničných regiónov EÚ s cieľom koordinovať a optimalizovať výsledky ich činnosti v tejto oblasti;

33. zdôrazňuje, že posudzovanie územného vplyvu prispieva k lepšiemu pochopeniu vplyvu politík na priestorové hľadisko; vyzýva Komisiu, aby zväžila prisúdenie výraznejšej úlohy posúdeniu územného vplyvu pri navrhovaní legislatívnych iniciatív EÚ;

34. vyjadruje pevné presvedčenie, že cezhraničné prekážky by obmedzil európsky cezhraničný dohovor, ktorý by v prípade územne vymedzenej cezhraničnej infraštruktúry alebo služby (napríklad nemocnice alebo električkovej trate) umožnil uplatnenie vnútroštátneho normatívneho rámca a/alebo noriem len jednej z dvoch alebo viacerých dotknutých krajín; v tejto súvislosti víta nedávno zverejnený návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o mechanizme na riešenie právnych a administratívnych prekážok v cezhraničnom kontexte (COM(2018)0373);

35. očakáva budúci návrh nariadenia Komisie o nástroji riadenia cezhraničnej spolupráce, s cieľom posúdiť jeho užitočnosť pre príslušné regióny;

o

o o

36. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Komisii, Rade, národným a regionálnym parlamentom členských štátov, Výboru regiónov a EHSV.

Utorok 11. septembra 2018

P8_TA(2018)0331

Opatrenia na predchádzanie šikanovaniu a sexuálnemu obťažovaniu na pracovisku, vo verejných priestoroch a v politickom živote v EÚ a boj proti týmto javom**Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. septembra 2018 o opatreniach na predchádzanie šikanovaniu a sexuálnemu obťažovaniu na pracovisku, vo verejných priestoroch a v politickom živote v EÚ a boji proti týmto javom (2018/2055(INI))**

(2019/C 433/06)

Európsky parlament,

- so zreteľom na články 2 a 3 Zmluvy o Európskej únii (Zmluva o EÚ) a články 8, 10, 19 a 157 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ),
- so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie, ktorá nadobudla platnosť prijatím Lisabonskej zmluvy v decembri 2009 ⁽¹⁾, a najmä na jej články 1, 20, 21, 23 a 31,
- so zreteľom na správu Agentúry Európskej únie pre základné práva (ďalej len „FRA“) z roku 2014 s názvom *Násilie páchané na ženách: prieskum v rámci celej EÚ* ⁽²⁾,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2006/54/ES z 5. júla 2006 o vykonávaní zásady rovnosti príležitostí a rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach zamestnanosti a povolania ⁽³⁾,
- so zreteľom na smernicu Rady 2004/113/ES z 13. decembra 2004 o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania medzi mužmi a ženami v prístupe k tovaru a službám a k ich poskytovaniu, v ktorej je vymedzené a odsúdené obťažovanie a sexuálne obťažovanie ⁽⁴⁾,
- so zreteľom na index rodovej rovnosti Európskeho inštitútu pre rodovú rovnosť (ďalej len „EIGE“),
- so zreteľom na publikáciu EIGE z júna 2017 s názvom „Kybernetické násilie páchané na ženách a dievčatách“,
- so zreteľom na vyhlásenie predsedníckeho tria EÚ, Estónska, Bulharska a Rakúska, z 19. júla 2017 o rovnosti medzi mužmi a ženami,
- so zreteľom na právne nástroje Organizácie Spojených národov v oblasti ľudských práv, najmä tých, ktoré sa týkajú práv žien, ako napr. Charta OSN, Všeobecná deklarácia ľudských práv, Medzinárodné paktý o občianskych a politických právach a o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach, Dohovor o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien a jeho protokol, Dohovor proti mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu,
- so zreteľom na iné nástroje OSN týkajúce sa sexuálneho obťažovania a násillia páchaného na ženách, akými sú napríklad Viedenská deklarácia a akčný program z 25. júna 1993 prijaté na Svetovej konferencii o ľudských právach, Deklarácia Valného zhromaždenia OSN o odstránení násillia páchaného na ženách z 20. decembra 1993, rezolúcia o predchádzaní trestnej činnosti a o opatreniach trestného konania na odstránenie násillia páchaného na ženách z 21. júla 1997, správy osobitných spravodajcov OSN o násillí páchanom na ženách a všeobecné odporúčanie výboru CEDAW č. 19,
- so zreteľom na Pekinskú deklaráciu a akčnú platformu prijaté na štvrtej svetovej konferencii o ženách konanej 15. septembra 1995 a na následné záverečné dokumenty prijaté na mimoriadnych zasadnutiach OSN Peking +5 (2000), Peking +10 (2005), Peking +15 (2010) a Peking +20 (2015),

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 326, 26.10.2012, s. 391.

⁽²⁾ <http://fra.europa.eu/en/publication/2014/violence-against-women-eu-wide-survey-main-results-report>

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 204, 26.7.2006, s. 23.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ L 373, 21.12.2004, s. 37.

Utorok 11. septembra 2018

- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2012/29/EÚ z 25. októbra 2012, ktorou sa stanovujú minimálne normy v oblasti práv, podpory a ochrany obetí trestných činov a ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2001/220/SVV⁽⁵⁾ (smernica o právach obetí),
- so zreteľom na návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o zlepšení rodovej vyváženosti medzi nevykonnými riadiacimi pracovníkmi spoločností kótovaných na burze a súvisiacich opatreniach (smernica o ženách v správnych radách) (COM(2012)0614), ktorý Komisia predložila 14. novembra 2012,
- so zreteľom na rámcovú dohodu o obťažovaní a násilí na pracovisku z 26. apríla 2007 medzi Európskou konfederáciou odborových zväzov (ETUC/CES), konfederáciou BUSINESSEUROPE, asociáciou UEAPME a strediskom CEEP,
- so zreteľom na správu Európskej siete orgánov pre rovnosť (EQUINET) s názvom Pretrvávajúce diskriminácie, obťažovania a nerovnosti žien. (*The Persistence of Discrimination, Harassment and Inequality for Women*) Činnosť orgánov pre rovnosť informujúcich o novej stratégii Európskej komisie pre rodovú rovnosť (*The work of equality bodies informing a new European Commission Strategy for Gender Equality*), ktorá bola uverejnená v roku 2015,
- so zreteľom na správu EQUINET s názvom Obťažovanie na základe pohlavia a sexuálne obťažovanie: podpora práce orgánov pre rovnosť, ktorá bola uverejnená v roku 2014,
- so zreteľom na Istanbulský dohovor o predchádzaní násilí na ženách a domácejmu násiliu a o boji proti nemu, najmä na jeho články 2 a 40⁽⁶⁾, a na svoje uznesenie z 12. septembra 2017 o návrhu rozhodnutia Rady o uzavretí Dohovoru Rady Európy o predchádzaní násilí na ženách a domácejmu násiliu a o boji proti nemu v mene Európskej únie⁽⁷⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 20. septembra 2001 o obťažovaní na pracovisku⁽⁸⁾, z 26. novembra 2009 o odstránení násilia páchaného na ženách⁽⁹⁾, z 5. apríla 2011 o prioritách a náčrte nového politického rámca EÚ zameraného na boj proti násiliu páchanému na ženách⁽¹⁰⁾, z 15. decembra 2011 o hodnotení v polovici trvania európskej stratégie v oblasti zdravia a bezpečnosti pri práci na obdobie 2007 – 2012⁽¹¹⁾, z 25. februára 2014 s odporúčaniami pre Komisiu o boji proti násiliu voči ženám⁽¹²⁾ a sprievodné hodnotenie európskej pridanej hodnoty z novembra 2013 a z 24. novembra 2016 o pristúpení EÚ k Istanbulskému dohovoru o predchádzaní násilí na ženách a boji proti nemu⁽¹³⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenia zo 14. marca 2017 o rovnosti žien a mužov v Európskej únii v období 2014 – 2015⁽¹⁴⁾, z 10. marca 2015 o pokroku dosiahnutom v oblasti rovnosti žien a mužov v Európskej únii v roku 2013⁽¹⁵⁾ a z 24. októbra 2017 o legitímnych opatreniach na ochranu oznamovateľov konajúcich vo verejnom záujme pri odhaľovaní dôverných informácií spoločnosťami a verejných orgánov⁽¹⁶⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 26. októbra 2017 o boji proti sexuálnemu obťažovaniu a zneužívaniu v EÚ⁽¹⁷⁾,
- so zreteľom na správu Európskej konfederácie odborových zväzov s názvom Bezpečne doma, bezpečne v práci – odborová stratégia na prevenciu, riadenie a odstránenie obťažovania a násilia páchaného na ženách na pracovisku (Safe at home, safe at work – Trade union strategies to prevent, manage and eliminate work-place harassment and violence against women),
- so zreteľom na správu na schôdzu odborníkov v oblasti násilia páchaného na ženách a mužoch vo svete práce (3. - 6. októbra 2016), ktorú organizovala Medzinárodná organizácia práce,

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ L 315, 14.11.2012, s. 57.

⁽⁶⁾ <https://rm.coe.int/168008482e>

⁽⁷⁾ Prijaté texty, P8_TA(2017)0329.

⁽⁸⁾ Ú. v. ES C 77 E, 28.3.2002, s. 138.

⁽⁹⁾ Ú. v. EÚ C 285 E, 21.10.2010, s. 53.

⁽¹⁰⁾ Ú. v. EÚ C 296 E, 2.10.2012, s. 26.

⁽¹¹⁾ Ú. v. EÚ C 168 E, 14.6.2013, s. 102.

⁽¹²⁾ Ú. v. EÚ C 285, 29.8.2017, s. 2.

⁽¹³⁾ Prijaté texty, P8_TA(2016)0451.

⁽¹⁴⁾ Prijaté texty, P8_TA(2017)0073.

⁽¹⁵⁾ Ú. v. EÚ C 316, 30.8.2016, s. 2.

⁽¹⁶⁾ Prijaté texty, P8_TA(2017)0402.

⁽¹⁷⁾ Prijaté texty, P8_TA(2017)0417.

Utorok 11. septembra 2018

- so zreteľom na štúdiu Medziparlamentnej únie s názvom Sexizmus, obťažovanie a násilie páchané na ženách – poslankyniach (Sexism, harassment and violence against women parliamentarians) z roku 2016 ⁽¹⁸⁾,
 - so zreteľom na štúdiu o šikanovaní a sexuálnom obťažovaní na pracovisku, vo verejných priestoroch a v politickom živote v EÚ, ktorú uverejnilo generálne riaditeľstvo pre vnútorné politiky v marci 2018 ⁽¹⁹⁾,
 - zo zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť (A8-0265/2018),
- A. keďže rodová rovnosť je základnou hodnotou EÚ uznanou v zmluvách a Charte základných práv; keďže rodové násilie vyplýva z nerovnováhy vzťahov v oblasti moci a zodpovednosti medzi mužmi a ženami a súvisí s patriarchátom a pretrvávajúcou rodovou diskrimináciou;
 - B. keďže starší ľudia, najmä staršie slobodné ženy, predstavujú osobitne zraniteľnú sociálnu skupinu, keď čelia psychologickému a fyzickému obťažovaniu a šikanovaniu;
 - C. keďže sexuálne obťažovanie je vymedzené v smernici 2002/73/ES takto: „kde k nežiadúcemu verbálnemu, neverbálnemu alebo telesnému správaniu sexuálnej povahy dochádza s úmyslom alebo účinkom porušenia dôstojnosti osoby, najmä pri vytvorení zastrašujúceho, nepriateľského, ponižujúceho, zneuctujúceho alebo urážlivého prostredia“;
 - D. keďže toto vymedzenie by sa malo prepracovať vzhľadom na spoločenský a technologický vývoj a na postoje, ktoré sa postupom času vyvíjajú a menia;
 - E. keďže boj proti obťažovaniu na základe tehotenstva a materstva je nevyhnutný v záujme dosiahnutia skutočnej rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom žien;
 - F. keďže sexuálne obťažovanie je určitou formou násillia a je najextrémnejšou a stále pretrvávajúcou formou rodovej diskriminácie; keďže približne 90 % obetí sexuálneho obťažovania sú ženy a približne 10 % sú muži; keďže podľa štúdie FRA z roku 2014 v rámci celej EÚ s názvom Násilie páchané na ženách zažila každá tretia žena v dospelosti fyzické alebo sexuálne násilie; keďže až 55 % žien v EÚ bolo sexuálne obťažovaných; keďže 32 % všetkých obetí v EÚ uviedlo, že tohto obťažovania sa dopustil nadriadený, kolega alebo zákazník; keďže 75 % žien v povolaniach, ktoré si vyžadujú osobitnú kvalifikáciu, alebo na pozíciách vo vrcholovom manažmente bolo sexuálne obťažovaných; keďže 61 % žien zamestnaných v sektore služieb bolo vystavených sexuálnemu obťažovaniu; keďže 5 – 10 % európskej pracovnej sily raz zažilo šikanovanie na pracovisku;
 - G. keďže sexuálne aj psychické obťažovanie v zamestnaní na úrovni EÚ sú zakázané, a to aj pokiaľ ide o prístup k zamestnaniu, odbornú prípravu a kariérny postup, a patria medzi zdravotné a bezpečnostné aspekty;
 - H. keďže je zodpovednosťou inštitúcií a agentúr EÚ naďalej zlepšovať existujúce mechanizmy uplatňovaním najúčinnějších pravidiel s cieľom zvýšiť informovanosť o vymedzení sexuálneho obťažovania a chrániť pracovníkov;
 - I. keďže prípady sexuálneho obťažovania sa vo veľkej miere neoznamujú z dôvodu slabej spoločenskej informovanosti o tomto probléme, strachu a hanby hovoriť s inými ľuďmi o tejto téme, strachu zo straty práce, ťažkosti získať dôkazy, nedostatočných kanálov na ich oznamovanie, monitorovanie a ochranu obetí, a z dôvodu normalizácie násillia;

⁽¹⁸⁾ <https://www.ipu.org/resources/publications/reports/2016-10/sexism-harassment-and-violence-against-women-parliamentarians>

⁽¹⁹⁾ Štúdia – Šikanovanie a sexuálne obťažovanie na pracovisku, vo verejných priestoroch a v politickom živote v EÚ (*Bullying and sexual harassment at the workplace, in public spaces, and in political life in the EU*), Európsky parlament, Generálne riaditeľstvo pre vnútorné politiky, Odbor politiky pre občianske práva a ústavné veci, marec 2018.

Utorok 11. septembra 2018

- J. keďže oznamovanie sexuálneho obťažovania na pracovisku veľmi často vedie k prepusteniu samotnej obeť alebo jej izolovaniu v rámci pracoviska; keďže pokiaľ menej závažné prečiny zostanú bez námietok, poskytujú motiváciu na závažnejšie prečiny;
- K. keďže šikanovanie a sexuálne obťažovanie naďalej predstavujú vážne problémy v rôznych sociálnych prostrediach vrátane pracoviska, verejných priestorov, virtuálnych priestorov, ako je internet, a politického života a v čoraz väčšej miere k nim dochádza s využitím nových technológií, napríklad webových stránok alebo sociálnych sietí, čo páchatelom umožňuje, aby sa cítili bezpečne na základe anonymity;
- L. keďže vsúvislosti so vznikajúcimi novými formami organizácie práce a sociálneho života a stieraním hraníc medzi súkromným, profesijným a spoločenským životom môže nastať zintenzívnenie negatívneho správania zameraného na jednotlivcov alebo sociálne skupiny; keďže šikanovanie na pracovisku sa môže veľmi často prejavovať rôznymi spôsobmi, a to vertikálne (páchané nadriadenými alebo podriadenými pracovníkmi) aj horizontálne (páchané kolegami, ktorí pracujú na rovnakej úrovni hierarchie);
- M. keďže sexuálne a psychické obťažovanie sú javy, ktorých účastníkmi sú obeť a páchatelia všetkých vekových skupín, rôzneho vzdelania a kultúry, príjmov a spoločenského postavenia, a keďže tento jav má pre obeť fyzické, sexuálne, emocionálne a psychické následky; keďže rodové stereotypy a sexizmus vrátane prejavov sexuálnej nenávisťi, či už offline alebo online, sú pravekými príčinami mnohých foriem diskriminácie a násilia voči ženám a bránia posilneniu postavenia žien;
- N. keďže v smernici o právach obeť sa vymedzuje rodové násilie ako porušenie základných slobôd obeť a zahŕňa sexuálne násilie (vrátane znásilnenia, sexuálneho útoku a obťažovania); keďže ženské obeť rodového násilia a ich deti si často vyžadujú osobitnú podporu a ochranu z dôvodu vysokého rizika opakovanej viktimizácie, zastrasovania a pomsty súvisiacich s takýmto násilím;
- O. keďže násilie páchané na ženách vo svete práce sa často rieši nesystematicky so zameraním sa najmä na viditeľnejšie formy, ako je fyzické násilie; keďže sexuálne a psychické obťažovanie môže však mať pre dotknutú osobu ešte ničivejšie dôsledky;
- P. keďže sexizmus a následné sexuálne obťažovanie, ktoré ženy môžu znášať na pracovisku, prispievajú k ich odchodu z trhu práce, čo má negatívny vplyv na ich hospodársku nezávislosť a na rodinný príjem;
- Q. keďže ženy, ktoré sú obeťmi obťažovania a násilia vo vidieckych a vzdialených oblastiach v EÚ, majú obvykle väčšie ťažkosti získať plnú pomoc a ochranu pred páchatelmi;
- R. keďže dôsledky fyzického aj slovného obťažovania vrátane obťažovania v online prostredí sú škodlivé nielen z krátkodobého, ale aj z dlhodobého hľadiska a patrí medzi ne napríklad stres a ťažké depresie a môžu dokonca dohnať obeť k samovraždě, ako ukázal nárast správ o takýchto prípadoch; keďže okrem negatívneho vplyvu na zdravie má šikanovanie a sexuálne obťažovanie na pracovisku negatívny vplyv aj na kariéru jednotlivcov, na organizácie a spoločnosť, ako je vyššia neprítomnosť na pracovisku, nižšia produktivita a kvalita služieb a strata ľudského kapitálu;
- S. keďže podľa právnych predpisov EÚ musia členské štáty a inštitúcie a agentúry EÚ zabezpečiť zriadenie orgánu pre rovnosť s cieľom poskytovať obeťmi nezávislú pomoc, vykonávať nezávislé prieskumy, zberať príslušné rozčlenené porovnateľné údaje, vykonávať výskum týkajúci sa vymedzenia pojmov a klasifikácií, uverejňovať nezávislé správy a vydávať odporúčania o otázkach zamestnanosti a odbornej prípravy, prístupu k tovaru a službám a ich dodávaní, ako aj pre samostatne zárobkovo činné osoby;
- T. keďže ženy v EÚ nie sú rovnako chránené proti rodovému násiliu a sexuálnemu a psychickému obťažovaniu z dôvodu odlišných politík a právnych predpisov v členských štátoch; keďže justičné systémy neposkytujú ženám vždy dostatočnú podporu; keďže v mnohých prípadoch rodového násilia obeť páchatelov pozná a často je od nich závislá, čo len zvyšuje jej strach oznámiť násilný čin;

Utorok 11. septembra 2018

- U. keďže Istanbulský dohovor podpísali všetky členské štáty, ale nie všetky ho ratifikovali, a keďže toto oneskorenie bráni vykonávaniu dohovoru v plnej miere;
- V. keďže sexizmus, ako aj sexuálne a psychické obťažovanie žien je reálne a rozšírené; keďže páchatelia obťažovania a násilia nemusia patriť len do radov politických oponentov, ale môžu byť aj členmi tej istej politickej strany, patriť k náboženským vodcom, miestnym orgánom, a dokonca aj k rodinným príslušníkom;
- W. keďže politici ako volení zástupcovia občanov majú zásadnú zodpovednosť ísť pozitívnym príkladom, pokiaľ ide o predchádzanie a boj proti sexuálnemu obťažovaniu v spoločnosti;
- X. keďže legitimita žien v politickej sfére sa ešte stále niekedy spochybňuje a ženy sú obeť stereotypov, čo ich odrádza od zapájania sa do politického života, čo je obzvlášť zreteľný jav všade, kde sú ženy v politike zastúpené v menšej miere;
- Y. keďže nie všetky národné a regionálne parlamenty ani všetky miestne rady majú zavedené osobitné štruktúry a interné pravidlá na zriadenie vhodných kanálov na zaistenie bezpečného, dôverného podávania sťažnosti na obťažovanie a ich riešenie; keďže odborná príprava v oblasti sexuálneho a morálneho obťažovania by mali byť povinná pre všetkých zamestnancov a poslancov vrátane Európskeho parlamentu;
- Z. keďže problém domáceho násilia sa týka aj pracoviska, keďže môže mať vplyv na účasť obeť na práci, na pracovný výkon a bezpečnosť;
- AA. keďže sexuálne a psychické obťažovanie sa deje nielen na pracovisku, ale tiež vo verejných priestoroch, a to aj vo formálnom a neformálnom vzdelávacom prostredí, v zdravotníckych zariadeniach a zariadeniach na trávenie voľného času, na ulici a vo verejnej doprave;
- AB. keďže kybernetické prenasledovanie a kybernetické obťažovanie zahŕňa aj využívanie informačných a komunikačných technológií na prenasledovanie, kontrolu alebo manipulovanie osoby; keďže kybernetické obťažovanie predstavuje problém najmä pre mladé ženy, pretože tieto média viac využívajú; keďže 20 % mladých žien (vo veku od 18 do 29 rokov) v EÚ-28 sa stretlo s kybernetickým obťažovaním;
- AC. keďže zo štúdie z roku 2016 vyplynulo, že viac ako polovica opýtaných žien zažila nejakú formu sexuálneho obťažovania na pracovisku v Spojenom kráľovstve, ale štyri z piatich žien neoznámili obťažovanie svojmu zamestnávateľovi⁽²⁰⁾;
- AD. keďže nové technológie môžu predstavovať aj potenciálneho spojenca pri analýze, pochopení a prevencii násilných javov;
- AE. keďže ženy, najmä mladé ženy, sú obeťmi šikanovania alebo sexuálneho obťažovania prostredníctvom nových technológií, ako sú webové sídla a sociálne siete, v niektorých prípadoch organizovaného prostredníctvom tajných fór alebo skupín na sociálnych médiách; keďže takéto činy zahŕňajú hrozby znásilnenia, vyhrážanie sa smrťou, pokusy o vniknutie do systému a zverejnenie súkromných informácií a fotografií; keďže v súvislosti s rozsiahlym používaním online a sociálnych médií sa odhaduje, že jedna z desiatich žien už zažila formu kybernetického násilia vrátane kybernetického prenasledovania a obťažovania od veku 15 rokov; keďže ženy, ktoré zohrávajú verejnú úlohu, okrem iných novinárky, a najmä LGBTI ženy a ženy so zdravotným postihnutím, sú hlavným cieľom pre šikanovanie cez internet a online násilie, a keďže niektoré z nich museli zanechať sociálne siete, pričom zakúsili fyzický strach, stres, problémy s koncentráciou, strach z návratu domov a obavy o svojich blízkych;
- AF. keďže prevenciu obťažovania v pracovnom prostredí je možné dosiahnuť len vtedy, keď súkromné aj verejné spoločnosti vytvoria kultúru, v ktorej sa bude so ženami zaobchádzať ako s rovnocennými a zamestnanci k sebe budú pristupovať s úctou;

⁽²⁰⁾ <https://www.tuc.org.uk/sites/default/files/SexualHarassmentreport2016.pdf>

Utorok 11. septembra 2018

AG. keďže výskum preukázal, že obťažovanie je rozšírené na pracoviskách, kde majú muži prevahu vo vedení a ženy majú malé právomoci, ako v zábavnom a mediálnom priemysle, ale odohráva sa aj v technických a právnických spoločnostiach, v obchodnom sektore a v mnohých ďalších odvetviach, ak riadiace tímy s prevahou mužov tolerujú sexualizované zaobchádzanie pracovníkov; keďže v spoločnostiach, ktoré majú vo vedení viac žien, sa odohráva menej sexuálneho obťažovania;

Všeobecné odporúčania

1. dôrazne odsudzuje všetky druhy násilia páchaného na ženách, ako sú opísané v Dohovore o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien a v Istanbulskej dohovore;
2. zdôrazňuje, že sexuálne obťažovanie je porušením ľudských práv, ktoré je spojené s patriarchálnymi mocenskými štruktúrami, ktoré je naliehavo potrebné pretvoriť;
3. zdôrazňuje ústrednú úlohu všetkých mužov s cieľom ukončiť všetky formy obťažovania a sexuálneho násilia; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby aktívne zapojili mužov do kampaní na zvyšovanie informovanosti a predchádzanie, ako aj do vzdelávacích kampaní v oblasti rodovej rovnosti; zdôrazňuje, že preventívne kampane sa musia zameriavať aj na menej závažné prečiny;
4. tvrdí, že opatrenia a kampane na zvýšenie informovanosti v záujme predchádzania násiliu na dievčatách a ženách sa musia rozšíriť aj na chlapcov, a mali by sa organizovať počas počiatočných stupňov vzdelávania;
5. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby monitorovali správnu implementáciu smerníc EÚ, v ktorých sa zakazuje sexuálne obťažovanie;
6. vyzýva členské štáty, aby vypracovali komplexné národné akčné plány a právne predpisy týkajúce sa násilia páchaného na ženách, v ktorých sa bude náležitá pozornosť venovať zabezpečeniu primeraných zdrojov, okrem iného vrátane školenia personálu a dostatočného financovania, pre orgány pre rovnosť;
7. vyzýva Komisiu, aby zhromaždila príklady najlepších postupov v boji proti sexuálnemu a psychickému obťažovaniu a obťažovaniu na základe tehotenstva a materstva na pracovisku a v iných kruhoch a aby v širokej miere informovala o výsledkoch tohto posúdenia;
8. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili riadne a primerané mechanizmy financovania programov a opatrení na boj proti sexuálnemu a psychickému obťažovaniu žien na všetkých úrovniach, s osobitným zreteľom na využívanie nových technológií a nástrojov, ktoré sprístupnila inovácia, napríklad prostredníctvom väčších investícií do výskumu a inovačných procesov s cieľom odstrániť tento jav;
9. vyzýva európsku ombudsmanku, aby zhromaždila údaje o rôznych existujúcich predpisoch o ochrane v rámci inštitúcií a agentúr EÚ a aby poskytla záväzné závery s cieľom harmonizovať predpisy s najlepšími normami;
10. vyjadruje poľutovanie nad tým, že niektoré členské štáty zatiaľ neratifikovali Istanbulskej dohovor, a vyzýva všetky členské štáty, ktoré tak ešte neurobili, aby ho bezodkladne ratifikovali a v plnej miere vykonávali; ďalej vyzýva členské štáty, ktoré už ratifikovali Istanbulskej dohovor, aby ho v plnej miere vykonávali;
11. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby získali jasný obraz o sexuálnom obťažovaní v celej EÚ prostredníctvom lepších a vedecky spoľahlivejších štúdií vrátane nových problémov, ako napríklad internetové šikanovanie;
12. víta novú rozsiahlu verejnú diskusiu, a to aj na sociálnych médiách, ktorá prispieva k presúvaniu hraníc týkajúcich sa sexuálneho obťažovania a prijateľného správania; víta najmä iniciatívy, ako je napríklad hnutie #MeToo, a plne podporuje všetky ženy a dievčatá, ktoré sa zúčastnili kampane vrátane tých, ktoré nahlásili páchatel'ov;

Utorok 11. septembra 2018

13. vyzýva Komisiu, aby predložila návrh na boj proti šikanovaniu a sexuálnemu obťažovaniu na pracovisku, na verejnosti a v politických kruhoch a aby do neho zahrnula aktualizované a komplexné vymedzenie pojmu obťažovanie, či už sexuálnej alebo inej povahy, ako aj vymedzenie pojmu šikanovanie;
14. zdôrazňuje potrebu boja proti pretrvávajúcemu a dlhotrvajúcemu obťažovaniu alebo zastrašovaniu pracovníkov, ktoré spôsobuje alebo má spôsobovať ich poníženie alebo izolovanie alebo ich vylúčiť z ich tímov spolupracovníkov;
15. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby v spolupráci s Eurostatom a inštitútom EIGE zlepšovali, podporovali a zabezpečovali systematický zber relevantných vekovo a rodovo rozčlenených porovnateľných údajov o prípadoch sexuálnej a rodovo založenej diskriminácie a psychického obťažovania vrátane kybernetického obťažovania na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni; nabáda zamestnávateľské organizácie, odbory a zamestnávateľov, aby sa aktívne zúčastňovali procesu zberu údajov prostredníctvom poskytovania odborných znalostí špecifických pre jednotlivé odvetvia a povolania;
16. berie na vedomie, že v záujme získania porovnateľných číselných údajov o prevahe sexuálneho obťažovania a šikanovania v členských štátoch by sa mala venovať prioritna väčšej informovanosti a uznaniu problémov prostredníctvom spoločného úsilia o šírenie informácií a poskytovania školenia;
17. pripomína svoju výzvu Komisii, aby predložila návrh smernice v oblasti boja proti všetkým formám násillia páchanom na ženách a dievčatách a rodového násillia, ktorá by mala zahŕňať spoločné vymedzenie rôznych typov násillia páchaného na ženách vrátane aktualizovaného a komplexného vymedzenia obťažovania (či už sexuálneho alebo iného) a šikanovania a spoločné právne normy týkajúce sa kriminalizácie násillia páchaného na ženách; vyzýva Komisiu, aby predložila komplexnú stratégiu EÚ proti všetkým formám násillia založeného na rodovej príslušnosti vrátane sexuálneho obťažovania a zneužívania žien a dievčat, pričom treba vychádzať zo svedectiev vo forme príbehov žien a osobných skúseností;
18. vyzýva členské štáty, aby poskytovali primerané verejné financovanie s cieľom zabezpečiť vyškolenie úradníkov orgánov presadzovania práva, sudcov a štátnych zamestnancov, ktorí riešia prípady šikanovania a sexuálneho obťažovania, aby pochopili násillie a obťažovanie na pracovisku, ako aj mimo neho;
19. vyzýva členské štáty, aby zabezpečili kvalitné, ľahko dostupné a adekvátne financované špecializované služby pre obeť rodového násillia a sexuálneho a psychického obťažovania, a aby uznali, že tieto prejavy násillia páchaného na ženách sú vzájomne prepojené a že sa musia riešiť prostredníctvom holistického prístupu, pričom na jednej strane zohľadnia sociálno-kultúrne aspekty, ktoré vedú k vzniku tohto javu, a na druhej umožnia špecializovaným službám vybaviť sa technologickými nástrojmi pre prevenciu a riešenie tohto javu;
20. vyzýva členské štáty a miestne a regionálne vlády, aby zabezpečili primerané plány a zdroje s cieľom zaručiť, aby obeť násillia a obťažovania vo vidieckych a vzdialených oblastiach neboli zbavené prístupu k pomoci a ochrane, alebo aby tento ich prístup nebol obmedzený;
21. vyzýva Komisiu, aby riešila vznikajúce formy rodového násillia, ako je online obťažovanie, a to rozšírením vymedzenia nezákonného nenávistného prejavu, ako je vymedzené v práve EÚ podľa rámcového rozhodnutia o boji proti niektorým formám a prejavom rasizmu a xenofóbie prostredníctvom trestného práva s cieľom zahrnúť mizogýniu, a aby zabezpečila, aby sa kódex správania pre boj proti nezákonným nenávistným prejavom online vzťahoval aj na tieto trestné činy; požaduje rozvoj vzdelávacích programov s cieľom nabádať ženy, aby zlepšovali svoje zručnosti pri používaní nových technológií, aby mohli lepšie čeliť všetkým formám sexuálneho obťažovania a šikanovania v kybernetickom priestore, a nabáda k tomu, aby špecializované služby spolupracovali na vytvorení systému údajov a zdrojov, ktoré sú schopné monitorovať a analyzovať problém rodovo motivovaného násillia bez toho, aby sa porušilo nové všeobecné nariadenie o ochrane údajov (nariadenie (EÚ) 2016/679);
22. okrem toho odsudzuje rozsiahly výskyt sexuálneho obťažovania a iných typov zneužívania, najmä pri online hrách a v sociálnych médiách, a nabáda mediálne spoločnosti a prevádzkovateľov, aby monitorovali všetky príklady obťažovania a bezodkladne na ne reagovali; preto požaduje rôzne opatrenia vrátane zvyšovania informovanosti, osobitného školenia a interných predpisov o disciplinárnych sankciách pre páchatel'ov, a psychologickú a/alebo právnu podporu pre obeť týchto praktík s cieľom zabrániť šikanovaniu a sexuálnemu obťažovaniu v práci aj v online prostredí, a bojovať proti nim;

Utorok 11. septembra 2018**Násilie na pracovisku**

23. zdôrazňuje naliehavú potrebu, aby členské štáty, miestne a regionálne orgány, organizácie zamestnávateľov a odborové zväzy porozumeli prekážkam, ktorým ženy čelia pri oznamovaní prípadov sexuálneho obťažovania, rodovej diskriminácie a násillia, a preto v plnej miere podporovali ženy v oznamovaní okrem iného prípadov sexuálneho obťažovania, rodovej diskriminácie, obťažovania na základe tehotenstva a materstva a šikanovania, a to bez strachu z možných následkov, a vytvorili mechanizmy, ktoré posilnia postavenie žien a podporia ich, aby bezpečne oznamovali prípady zneužívania;

24. vyzýva členské štáty, aby vykonávali aktívne a účinné politiky s cieľom predchádzať všetkým formám násillia na ženách vrátane sexuálneho obťažovania, sexismu a šikanovania, ktoré musí väčšina z nich znášať na pracovisku, a bojovať proti nim;

25. zdôrazňuje naliehavú potrebu noriem týkajúcich sa násillia a obťažovania na pracovisku, ktoré by mali poskytnúť právny rámec pre vlády, zamestnávateľov, spoločnosti a činnosť odborových zväzov na všetkých úrovniach;

26. konštatuje, že niektoré odvetvia a povolania sú viac vystavené násilliu, najmä zdravotníctvo, verejné záchranne služby, politika, vzdelávanie, doprava, domáca práca, poľnohospodárstvo a vidiecke hospodárstvo, ako aj odvetvia textilu, odevov, kože a obuvi;

27. konštatuje, že niektoré skupiny pracovníkov môžu byť viac dotknuté šikanovaním a násillím na pracovisku, najmä tehotné ženy a rodičia, ženy so zdravotným postihnutím, migrantky, pôvodné obyvateľky, osoby LGBTI a ženy pracujúce na čiastočný úväzok, ako sú stážistky alebo ženy s dočasnými zmluvami;

28. konštatuje, že neželané správanie môže pochádzať z viacerých zdrojov súčasne alebo sa môže týkať súčasne profesijného, súkromného alebo sociálneho života, a môže mať negatívny vplyv na všetkých jednotlivcov, profesijné skupiny alebo sociálne skupiny v týchto sférach;

29. vyzýva členské štáty, aby zaviedli opatrenia zamerané na predchádzanie a boj proti násilliu a obťažovaniu na pracovisku, a to politikami, v ktorých sa stanovujú preventívne opatrenia, účinné, transparentné a dôverné postupy riešenia sťažností, prísne a odrádzajúce sankcie pre páchatel'ov, komplexné informácie a školenia, ktoré majú zabezpečiť, aby pracovníci tieto politiky a postupy chápali, a na podporu spoločnostiam, aby vypracovali akčné plány na vykonávanie všetkých týchto opatrení; zdôrazňuje, že tieto opatrenia by sa nemali začleniť do existujúcich štruktúr, ak tieto štruktúry už obsahujú rodové prekážky;

30. vyzýva členské štáty, aby investovali do vzdelávania inšpektorov práce v spolupráci s odbornými psychológmi a zabezpečili, aby podniky a organizácie obetiam poskytovali kvalifikovanú odbornú a psychologicko-sociálnu podporu;

31. vyzýva členské štáty a sociálnych partnerov, aby zabezpečili, aby verejné aj súkromné spoločnosti a organizácie organizovali povinné školenia o sexuálnom obťažovaní a šikanovaní pre všetkých zamestnancov a vedenie; zdôrazňuje, že účinné školenie by malo byť interaktívne, priebežné, individualizované pre konkrétne pracovisko a vedené externým odborníkom;

32. zdôrazňuje závažné nedostatočné oznamovanie prípadov obťažovania a zdôrazňuje význam prítomnosti vyškolených dôverných poradcov v každej organizácii na podporu obetí, poskytovanie pomoci pri oznamovaní a poskytovanie právnej pomoci;

33. zdôrazňuje, že spoločnosti by mali mať prístup založený na nulovej tolerancii k sexuálnemu obťažovaniu a politiky, ktoré sú preň nápomocné, a že spoločnosti musia zabezpečiť, aby všetci zamestnanci boli informovaní o týchto politikách, postupoch podávania správ a o svojich právach a povinnostiach v súvislosti so sexuálnym obťažovaním na pracovisku;

Utorok 11. septembra 2018

34. vyzýva mediálne spoločnosti, aby chránili a podporovali novinárov, ktorí sú obeťami kybernetického šikania a aby prijali súbor osvedčených postupov, ako sú osvetové kampane, primerané školenie vedenia, a to aj v súvislosti s tým, ako sa vyhnúť obviňovaniu obetí a sekundárnej viktimizácii, opatrenia na zlepšenie kybernetickej bezpečnosti a aby poskytli právnu podporu dotknutým osobám pri podávaní sťažnosti;
35. vyzýva členské štáty, aby prijali opatrenia na zabezpečenie rovnakej mzdy pre ženy a mužov ako prostriedku na zabránenie zneužívania moci a na podporu rešpektovania ľudskej dôstojnosti, ktorá je základným prvkom boja proti násiliu na ženách; zdôrazňuje, že rovnaká odmena by sa mala zaručiť prostredníctvom transparentnosti odmeňovania a dodržiavaním práva na informácie pre predpokladané obeť, zabezpečením rovnakého zaobchádzania a pracovných príležitostí pre ženy a mužov a zabezpečením a uľahčením prístupu žien k rozhodovaniu a pracovným miestam vo vyššom manažmente tak vo verejnom, ako aj v súkromnom sektore, čím sa zabezpečí vyvážené zastúpenie žien vo správnych radách; vyzýva preto Komisiu a Radu, aby zintenzívnili svoje úsilie o odblokovanie smernice o ženách v správnych radách, ktorá je pozastavená v Rade od roku 2013;
36. domnieva sa, že je potrebný komplexný prístup k násiliu na pracovisku, ktorý by mal zahŕňať uznanie spoluexistencie šikania, sexuálneho obťažovania a obťažovania na základe tehotenstva a materstva s rôznymi formami neplatennej práce vo formálnych a neformálnych ekonomikách (napr. samozásobiteľské poľnohospodárstvo, príprava jedál, starostlivosť o deti a staršie osoby) a rôzne systémy nadobúdania pracovných skúseností (napríklad učňovská príprava, sťaž a dobrovoľnícka práca);
37. požaduje urýchlené prijatie revízie smernice o písomnom vyhlásení (smernica Rady 91/533/EHS);
38. uznáva, že domáce násilie často presahuje aj na pracovisko, čo má negatívny vplyv na život pracovníkov a produktivitu podnikov, a že tento efekt môžu byť aj v opačnom smere, z pracoviska domov; vyzýva v tejto súvislosti Komisiu, aby poskytla usmernenia o uplatniteľnosti európskych ochranných príkazov na pracovisku a objasnila otázku zodpovednosti zamestnávateľov;
39. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby uznali jav obťažovania na základe tehotenstva a materstva v zamestnaní;

Násilie v politickom živote

40. vyzýva všetkých politikov, aby dodržiavali najprísnejšie normy správania a konali ako zodpovedné vzory pri predchádzaní sexuálnemu obťažovaniu a boji proti nemu v parlamentoch a mimo nich;
41. odsudzuje všetky formy obťažovania političiek na sociálnych médiách formou „trollingu“ zahŕňajúceho umiestňovanie sexistických a zneužívajúcich komentárov vrátane vyhružok smrťou a znásilnením;
42. zdôrazňuje význam vytvorenia politik a postupov jednotlivých strán na ochranu osôb zvolených do politických funkcií, ako aj zamestnancov;
43. uznáva, že paritné zoznamy na všetkých úrovniach zohrávajú kľúčovú úlohu pri umožňovaní účasti žien v politike a pretváraní mocenských štruktúr, ktoré diskriminujú ženy; vyzýva členské štáty, aby zaviedli takéto zoznamy v rámci volieb do Európskeho parlamentu;
44. vyzýva všetky politické strany vrátane tých, ktoré sú zastúpené v Európskom parlamente, aby podnikli konkrétne kroky na vyriešenie tohto problému vrátane zavedenia akčných plánov a revízie vnútorných predpisov strany s cieľom zaviesť politiku nulovej tolerancie, preventívne opatrenia, postupy na riešenie sťažností a primerané postihy pre páchatelov sexuálneho obťažovania a šikania žien v politike;
45. vyzýva národné a regionálne parlamenty a miestne zastupiteľstvá, aby v plnej miere pomáhali obeťami v rámci vnútorných postupov a/alebo v spolupráci s políciou, aby vyšetrovali prípady, zachovávali dôverný charakter registra prípadov v priebehu času, zabezpečovali povinné školenia pre všetkých zamestnancov a poslancov o rešpekte a ľudskej dôstojnosti, a aby prijali ďalšie osvedčené postupy na zabezpečenie nulovej tolerancie na všetkých úrovniach vo svojich príslušných inštitúciách;

Utorok 11. septembra 2018

46. naliehavo vyzýva všetky príslušné subjekty, aby zabezpečili komplexné a urýchlené vykonávanie uznesenia z roku 2017 o boji proti sexuálnemu obťažovaniu a zneužívaniu v EÚ; domnieva sa, že je jeho povinnosťou zabezpečiť nulovú toleranciu sexuálneho obťažovania a primerane chrániť a podporovať obeť; v tejto súvislosti požaduje:

- pracovnú skupinu nezávislých expertov na preskúmanie situácie sexuálneho obťažovania a zneužívania v Európskom parlamente;
- posúdenie a v prípade potreby revíziu zloženia príslušných orgánov Európskeho parlamentu s cieľom zabezpečiť nezávislosť a rodovú rovnováhu;
- povinné školenie pre všetkých zamestnancov a poslancov;
- jasnú lehotu pre komplexné vykonávanie všetkých požiadaviek uvedených v uznesení;

47. vyzýva politikov, aby podporovali odbornú prípravu v oblasti riadenia a aby sami absolvovali túto odbornú prípravu s cieľom zabrániť vedeniu v nevšímavom prístupe a identifikovať situácie, pri ktorých dochádza k násiliu na ženách;

Násilie na verejných priestranstvách

48. vyzýva Komisiu, aby vymedzila pojem verejný priestor so zreteľom na vývoj komunikačných technológií a zahrnula do neho „virtuálny“ verejný priestor, ako sú sociálne siete a webové sídla;

49. vyzýva členské štáty, aby zvážili zavedenie osobitných právnych predpisov týkajúcich sa obťažovania na verejných priestranstvách vrátane intervenčných programov, s osobitným dôrazom na úlohu zásahu ostatných prítomných osôb;

50. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby uskutočnili ďalší výskum príčin a dôsledkov sexuálneho obťažovania na verejných priestranstvách vrátane vplyvu, ktorý môžu mať sexistické a stereotypizované reklamy na výskyt násilia a obťažovania;

51. zdôrazňuje, že kampane na zvýšenie informovanosti, ktoré bojujú proti rodovým stereotypom, patriarchálnym mocenským vzťahom a ktoré podporujú nulovú toleranciu sexuálneho obťažovania, patria medzi najlepšie nástroje v úsilí o riešenie rodového násilia na verejných priestranstvách;

52. zdôrazňuje, že vzdelávanie o rodovej rovnosti na všetkých úrovniach je základným nástrojom na predchádzanie týmto formám nevhodného správania a ich odstránenie, na zmenu zmýšľania a zníženie kultúrnej tolerancie sexizmu a sexuálneho obťažovania; zdôrazňuje, že je potrebné, aby školy zaviedli vzdelávacie programy a diskusie o tejto téme; konštatuje, že v prípade potreby a vhodnosti by tieto programy a diskusie mali zahŕňať informácie a diskusie o prevencii a opatreniach proti sexuálnemu obťažovaniu, v spolupráci s príslušnými MVO a orgánmi pre rovnosť, s cieľom informovať o právach obetí a pripomenúť ľuďom spojenie tohto javu s objektivizáciou žien;

53. vyzýva členské štáty, aby podporovali kampane na zvyšovanie informovanosti na stredných školách a začlenili otázku šikanovania cez internet do vzdelávacích osnov škôl a univerzít; vyzýva najmä k tomu, aby pokračovala úspešná kampaň Vymažme kybernetické šikanovanie a iniciatíva Bezpečný internet v záujme boja proti šikanovaniu a sexuálnemu obťažovaniu s cieľom pomôcť mladým ľuďom, budúcim občanom EÚ, aby porozumeli potrebe priblížiť sa k rodovej rovnosti a rešpektovať ženy;

54. vyzýva členské štáty, aby zriadili systém podávania správ v školách, aby mali prehľad o všetkých prípadoch kybernetického šikanovania;

55. konštatuje, že niektoré opatrenia prijaté v členských štátoch sa ukázali ako účinné pri odstraňovaní obťažovania na verejných priestranstvách, napríklad formálny dohľad (zvýšenie prítomnosti policie a/alebo zamestnancov vo verejnej doprave, kamerové systémy (CCTV)) a prirodzený dohľad (lepšia viditeľnosť a lepšie osvetlenie);

Utorok 11. septembra 2018

56. vyzýva členské štáty, aby poskytovateľom internetových služieb pripomenuli ich povinnosť chrániť online spotrebiteľov a riešiť prípady opakovaného zneužívania alebo prenasledovania s cieľom chrániť obeť, informovať páchateľa, že nemôže konať beztrestne, a tak zmeniť jeho správanie;

57. vyzýva členské štáty, aby s pomocou odborníkov v oblasti IT a príslušných orgánov dohľadu, napríklad poštových policajných síl, vykonávali väčší dohľad nad webovými sídlami s cieľom chrániť obeť šikanovania a sexuálneho obťažovania a v prípade potreby predchádzať trestným činom a trestať ich;

58. vyzýva členské štáty, aby používali primerané prostriedky na odstránenie výrazov, ktoré v mediálnom a politickom jazyku a vo verejných prednáškach podnecujú násilné správanie a znevažujú ženy ako také porušovaním ľudskej dôstojnosti;

59. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby harmonizovali svoje právne predpisy a ich vymedzenia rodového násillia v súlade s vymedzením násillia páchaného na ženách v Istanbulskom dohovore s cieľom zvýšiť účinnosť právnych predpisov proti obťažovaniu a šikanovaniu;

60. naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty na zlepšenie mechanizmov monitorovania primeraného vykonávania právnych predpisov EÚ, ktoré zakazujú sexuálne obťažovanie, a na zabezpečenie toho, aby mali orgány pre rovnosť v každom členskom štáte dostatočné zdroje na kroky proti diskriminácii;

o

o o

61. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.

Utorok 11. septembra 2018

P8_TA(2018)0332

Rovnosť jazykov v digitálnom veku

Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. septembra 2018 o rovnosti jazykov v digitálnom veku (2018/2028(INI))

(2019/C 433/07)

Európsky parlament,

- so zreteľom na článok 2 a článok 3 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ),
- so zreteľom na článok 21 ods. 1 a článok 22 Charty základných práv Európskej únie,
- so zreteľom na Dohovor na ochranu nehmotného kultúrneho dedičstva, ktorý organizácia UNESCO prijala v roku 2003,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2003/98/ES zo 17. novembra 2003 o opakovanom použití informácií verejného sektora ⁽¹⁾,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2013/37/EÚ z 26. júna 2013, ktorou sa mení smernica 2003/98/ES o opakovanom použití informácií verejného sektora ⁽²⁾,
- so zreteľom na rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2240 z 25. novembra 2015, ktorým sa zriaďuje program pre riešenia interoperability a spoločné rámce pre verejnú správu, podniky a občanov v Európe (program ISA²) ako prostriedok modernizácie verejného sektora ⁽³⁾,
- so zreteľom na uznesenie Rady z 21. novembra 2008 o európskej stratégii pre viacjazyčnosť (2008/C 320/01) ⁽⁴⁾,
- so zreteľom na rozhodnutie Rady z 3. decembra 2013, ktorým sa zriaďuje osobitný program na vykonávanie programu Horizont 2020 – rámcový program pre výskum a inováciu (2014 – 2020) a ktorým sa zrušujú rozhodnutia 2006/971/ES, 2006/972/ES, 2006/973/ES, 2006/974/ES a 2006/975/ES ⁽⁵⁾,
- so zreteľom na Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím (UNCRPD), ktorý EÚ ratifikovala v roku 2010,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 18. septembra 2008 s názvom Viacjazyčnosť: devíza pre Európu a spoločný záväzok (COM(2008)0566),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 26. augusta 2010 s názvom Digitálna agenda pre Európu (COM(2010)0245),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 11. januára 2012 s názvom Koherentný rámec na posilnenie dôvery v jednotný digitálny trh elektronického obchodu a online služieb (COM(2011)0942),
- so zreteľom na oznámenie Komisie zo 6. mája 2015 s názvom Stratégia pre jednotný digitálny trh v Európe (COM(2015)0192),
- so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru k oznámeniu Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov s názvom Digitálna agenda pre Európu (COM(2010)0245) ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 345, 31.12.2003, s. 90.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 175, 27.6.2013, s. 1.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 318, 4.12.2015, s. 1.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 320, 16.12.2008, s. 1.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 965.

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ C 54, 19.2.2011, s. 58.

Utorok 11. septembra 2018

- so zreteľom na odporúčanie o podpore a využívaní viacjazyčnosti a univerzálneho prístupu ku kybernetickému priestoru, ktoré bolo prijaté na 32. zasadnutí generálnej konferencie UNESCO v Paríži 15. októbra 2003,
 - so zreteľom na správu o osobitnom prieskume Eurobarometra č. 386 s názvom Európania a ich jazyky, ktorá bola zverejnená v júni 2012,
 - so zreteľom na závery predsedníctva Európskej rady v Barcelone z 15. a 16. marca 2002 (SN 100/1/02 REV 1),
 - so zreteľom na svoje uznesenie zo 17. júna 1988 o posunkových jazykoch pre nepočujúcich ⁽⁷⁾,
 - so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. januára 2004 o ochrane a podpore kultúrnej rozmanitosti: úloha európskych regiónov a medzinárodných organizácií ako UNESCO a Rada Európy ⁽⁸⁾ a na svoje uznesenie zo 4. septembra 2003 o európskych regionálnych a menej používaných jazykoch – jazykoch menších v EÚ – v kontexte rozšírenia a kultúrnej rozmanitosti ⁽⁹⁾,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 24. marca 2009 o viacjazyčnosti: devíza pre Európu a spoločný záväzok ⁽¹⁰⁾,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 11. septembra 2013 o ohrozených európskych jazykoch a jazykovej rozmanitosti v Európskej únii ⁽¹¹⁾,
 - so zreteľom na svoje uznesenie zo 7. februára 2018 o ochrane a nediskriminácii menších v členských štátoch EÚ ⁽¹²⁾,
 - so zreteľom na štúdiu výskumnej služby Európskeho parlamentu (EPRS) a oddelenia vedeckej predikcie (STOA) s názvom Rovnosť jazykov v digitálnom veku – smerom k projektu Ľudský jazyk, ktorá bola zverejnená v marci 2017,
 - so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre kultúru a vzdelávanie a stanovisko Výboru pre priemysel, výskum a energetiku (A8-0228/2018),
- A. keďže jazykové technológie môžu uľahčiť komunikáciu pre nepočujúcich a nedoslýchavých, nevidiacich a osoby so zrakovým postihnutím a tých, ktorí majú dyslexiu, a keďže na účely tejto správy sa „jazyková technológia“ vzťahuje na technológiu, ktorá podporuje nielen hovorené jazyky, ale aj posunkové jazyky, pričom uznáva, že posunkové jazyky sú dôležitým prvkom európskej jazykovej rozmanitosti;
- B. keďže rozvoj jazykových technológií sa týka mnohých oblastí a disciplín výskumu vrátane výpočtovej lingvistiky, umelej inteligencie, počítačovej vedy a lingvistiky s aplikáciami, ako sú okrem iného spracovanie prirodzeného jazyka, textová analytika, rečová technológia a hĺbková analýza textu);
- C. keďže podľa správy o osobitnom prieskume Eurobarometra č. 386 s názvom Európania a ich jazyky je vyše polovica Európanov (54 %) schopná viesť konverzáciu aspoň v jednom ďalšom cudzom jazyku, jedna štvrtina (25 %) je schopná hovoriť aspoň dvomi ďalšími jazykmi a jeden z desiatich (10 %) je zbehlý najmenej v troch jazykoch;
- D. keďže v Európskej únii existuje 24 úradných jazykov a viac ako 60 národných, regionálnych a menšinových jazykov okrem jazykov migrantov a podľa Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (UNCRPD) rôzne štátom uznané posunkové jazyky; keďže viacjazyčnosť predstavuje jeden z najväčších prínosov kultúrnej rozmanitosti v Európe a zároveň je jednou z najvýznamnejších výziev, pokiaľ ide o vytvorenie skutočne integrovanej EÚ;

⁽⁷⁾ Ú. v. EÚ C 187, 18.7.1988, s. 236.

⁽⁸⁾ Ú. v. EÚ C 92 E, 16.4.2004, s. 322.

⁽⁹⁾ Ú. v. EÚ C 76 E, 25.3.2004, s. 374.

⁽¹⁰⁾ Ú. v. EÚ C 117 E, 6.5.2010, s. 59.

⁽¹¹⁾ Ú. v. EÚ C 93, 9.3.2016, s. 52.

⁽¹²⁾ Prijaté texty, P8_TA(2018)0032.

Utorok 11. septembra 2018

- E. keďže pri prekonávaní geografických, sociálnych a hospodárskych prekážok širokopásmového prístupu je podpora miestnych komunít, ako sú pôvodné, vidiecke alebo odľahlé spoločenstvá, nevyhnutným predpokladom účinnej politiky viacjazyčnosti EÚ;
- F. keďže viacjazyčnosť patrí do rozsahu pôsobnosti niekoľkých oblastí politiky EÚ vrátane kultúry, vzdelávania, hospodárstva, digitálneho jednotného trhu, celoživotného vzdelávania, zamestnávania, sociálneho začleňovania, konkurencieschopnosti, mládeže, občianskej spoločnosti, mobility, výskumu a médií; keďže odstraňovaniu prekážok medzikultúrneho a medzijazykového dialógu treba venovať viac pozornosti a podporovať vzájomné porozumenie;
- G. keďže Komisia uznáva, že jednotný digitálny trh musí byť viacjazyčný; keďže nebola navrhnutá žiadna spoločná politika EÚ na riešenie problému jazykových prekážok;
- H. keďže jazykové technológie sa používajú prakticky v prípade všetkých každodenných digitálnych produktov a služieb, pretože väčšina z nich do určitej miery používa jazyk, najmä všetky produkty súvisiace s internetom, ako sú vyhľadávače, sociálne siete, služby elektronického obchodu; keďže používanie jazykových technológií má vplyv aj na sektory základného významu pre každodennú pohodu európskych občanov, ako sú vzdelávanie, kultúra a zdravie;
- I. keďže cezhraničný elektronický obchod je veľmi slabý, pretože len 16 % európskych občanov si v roku 2015 nakupovalo online z iných krajín EÚ; keďže jazykové technológie môžu prispieť k budúcej európskej cezhraničnej komunikácii a komunikácii medzi jazykmi, podnietiť hospodársky rast a sociálnu stabilitu a obmedziť prirodzené prekážky, a tým rešpektovať a podporovať súdržnosť a konvergenciu a posilňovať konkurencieschopnosť EÚ v celosvetovom meradle;
- J. keďže technologický rozvoj sa čoraz viac zakladá na jazyku a má dôsledky pre rast a spoločnosť; keďže sú naliehavo potrebné politiky, ktoré viac zohľadňujú jazyky a technologický, ale aj skutočne multidisciplinárny výskum a vzdelávanie v oblasti digitálnej komunikácie a jazykových technológií a ich vzťah k rastu a spoločnosti;
- K. keďže splnenie barcelonského cieľa, ktorým je umožniť občanom dobre komunikovať vo svojom materinskom jazyku a v dvoch ďalších jazykoch, by okrem prístupu na jednotný digitálny trh ľuďom prinieslo viac príležitostí, pokiaľ ide o prístup ku kultúrnemu, vzdelávaciemu a vedeckému obsahu v digitálnej podobe a občiansku účasť; keďže dodatočné prostriedky a nástroje, najmä tie, ktoré poskytujú jazykové technológie, sú kľúčom ku správne zaobchádzaniu s európskou viacjazyčnosťou a presadzovaniu individuálnej viacjazyčnosti;
- L. keďže v oblasti umelej inteligencie bol zaznamenaný výrazný prelom a tempo vývoja jazykových technológií bolo rýchle; keďže jazykovo zameraná umelá inteligencia ponúka nové možnosti digitálnej komunikácie, digitálne zlepšenie komunikáciu, komunikáciu s pomocou technológií a spoluprácu vo všetkých európskych jazykoch (a mimo nich), poskytovanie rovnakého prístupu hovoriacich rôznymi jazykmi k informáciám a znalostiam a zlepšovanie funkcií siete IT;
- M. keďže spoločné európske hodnoty, ako sú spolupráca, solidarita, rovnosť, uznanie a rešpekt, by mali znamenať, že všetci občania majú úplný a rovnaký prístup k digitálnym technológiám, čím by sa nielen zlepšila európska súdržnosť a životné podmienky, ale by sa tým aj umožnil viacjazyčný digitálny jednotný trh;
- N. keďže dostupnosť technologických nástrojov, ako sú videohry alebo vzdelávacie aplikácie v menšinových a menej používaných jazykoch, je kľúčová na rozvoj jazykových zručností, najmä u detí;
- O. keďže ľudia hovoriaci menej používanými európskymi jazykmi musia byť schopní vyjadrovať sa kultúrne zmysluplnými spôsobmi a vytvoriť vlastný kultúrny obsah v miestnych jazykoch;

Utorok 11. septembra 2018

- P. keďže vďaka vzniku metód ako hĺbkové učenie sa, ktoré sú založené na väčšej výpočtovej sile a prístupe k obrovskému množstvu údajov, sa jazykové technológie stávajú skutočným riešením na prekonanie jazykových bariér;
- Q. keďže jazykové bariéry majú výrazný vplyv na budovanie európskej identity a budúcnosť európskeho integračného procesu; keďže rozhodovanie a politiky EÚ by sa mali oznamovať občanom EÚ v ich materinskom jazyku online aj offline;
- R. keďže jazyk predstavuje veľmi významnú časť neustále rastúceho bohatstva veľkých dát (big data);
- S. keďže v ľudských jazykoch je vyjadrené obrovské množstvo údajov; keďže riadenie jazykových technológií by mohlo umožniť širokú škálu inovatívnych produktov a služieb IT v priemysle, obchode, vo verejnej správe, výskume, verejných službách a v administratíve, pričom by sa obmedzili prirodzené prekážky a znížili trhové náklady;

Súčasná prekážka dosiahnutia rovnosti jazykov v digitálnom veku v Európe

- vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že v dôsledku nedostatočne primeraných politík v Európe sa v súčasnosti prehlbujú technologické rozdiely medzi jazykmi s dostatočnými zdrojmi a jazykmi s obmedzenejšími zdrojmi, nezávisle od toho, či v prípade jazykov s obmedzenejšími zdrojmi ide o úradné, polouúradné alebo neúradné jazyky EÚ; okrem toho vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že viac ako 20 európskym jazykom hrozí, že ako digitálny jazyk zaniknú; poznamenáva, že EÚ a jej inštitúcie majú povinnosť posilňovať, podporovať a presadzovať jazykovú rozmanitosť v Európe;
- poukazuje na to, že v poslednom desaťročí mala digitálna technológia značný vplyv na vývoj jazyka, ktorý je aj naďalej ťažké hodnotiť; odporúča tvorcom politík, aby dôkladne zvažili štúdie, ktoré preukazujú, že digitálna komunikácia narúša gramotnosť mladých dospelých, čo vedie k bariéram medzi generáciami v oblasti gramatiky a gramotnosti a k celkovému ochudobneniu jazyka; zastáva názor, že digitálna komunikácia by mala slúžiť na rozšírenie, obohacovanie a rozširovanie jazykov a že tieto ambície by sa mali odzrkadliť v národnom vzdelávaní v oblasti gramotnosti a v politikách v oblasti gramotnosti;
- zdôrazňuje, že menej používané európske jazyky sú značne znevýhodnené v dôsledku akútneho nedostatku nástrojov a zdrojov a financovania výskumu, čo obmedzuje a zužuje rozsah práce vykonávanej výskumnými pracovníkmi, ktorí dokonca aj vybavení potrebnými technickými zručnosťami nie sú schopní plne zabezpečiť využívanie jazykových technológií;
- berie na vedomie prehlbovanie digitálnej priepasti medzi bežne používanými a menej používanými jazykmi a narastajúcu digitalizáciu európskej spoločnosti, čo vedie k rozdielom v prístupe k informáciám najmä u osôb s nízkym vzdelaním, u starších osôb, osôb s nízkym príjmom a zo znevýhodnených prostredí; zdôrazňuje, že nerovnosť by sa zmenšila sprístupnením obsahu v rôznych jazykoch;
- poznamenáva, že hoci Európa má silnú vedeckú základňu v oblasti jazykového inžinierstva a technológie a v čase, keď jazykové technológie predstavujú pre ňu obrovskú príležitosť, a to z hospodárskeho aj kultúrneho hľadiska, stále výrazne zaostáva, pokiaľ ide o fragmentáciu trhu, nedostatočné investície do vedomostí a kultúry, nedostatočne koordinovaný výskum, nedostatočné financovanie a právne prekážky; ďalej konštatuje, že na trhu v súčasnosti dominujú mimoeurópske subjekty, ktoré sa nezaoberajú osobitnými potrebami viacjazyčnej Európy; zdôrazňuje potrebu presunúť túto paradigmu a posilniť vedúce postavenie Európy v oblasti jazykových technológií, a to vytvorením projektu, ktorý bude osobitne prispôbený potrebám a požiadavkám Európy;
- konštatuje, že jazykové technológie sú v prvom rade dostupné v anglickom jazyku; uvedomuje si, že veľkí globálni a európski výrobcovia a spoločnosti často vyvíjajú jazykové technológie aj pre hlavné európske jazyky s relatívne veľkými trhmi: španielsky, francúzsky a nemecký (tieto jazyky už trpia v niektorých podoblastiach nedostatkom zdrojov); zdôrazňuje však, že by sa mali prijať všeobecné opatrenia na úrovni EÚ (politika, financovanie, výskum a vzdelávanie) s cieľom zabezpečiť rozvoj jazykových technológií pre úradné jazyky EÚ, ktoré sú menej rozšírené, a mali by sa zaviesť osobitné opatrenia na úrovni EÚ (politika, financovanie, výskum a vzdelávanie) s cieľom zahrnúť regionálne a menšinové jazyky do rámca takéhoto rozvoja a podporovať ich;

Utorok 11. septembra 2018

7. trvá na tom, že je potrebné lepšie využívať nové technologické prístupy, ktoré sú založené na zvýšenom výpočtovom výkone a lepšom prístupe k značnému objemu dát, s cieľom podporiť rozvoj neurónových sietí hĺbkového učenia, vďaka ktorým sú technológie pre ľudské jazyky skutočným riešením problému jazykových prekážok; vyzýva preto Komisiu, aby zabezpečila dostatočné financovanie na podporu takéhoto technologického rozvoja;
8. poukazuje na to, že jazyky s menším počtom používateľov potrebujú náležitú podporu zainteresovaných strán vrátane písmostojárni pre diakritické znamienka, výrobcov klávesníc a systémov pre správu obsahu s cieľom riadne ukladať, spracúvať a zobrazovať obsah v takýchto jazykoch; žiada Komisiu, aby posúdila, ako možno takúto podporu podnieť a zahrnúť ako odporúčanie v rámci postupu verejného obstarávania v EÚ;
9. vyzýva členské štáty, aby podporili využívanie viacerých jazykov v digitálnych službách, ako sú mobilné aplikácie;
10. so znepokojením konštatuje, že jednotný digitálny trh zostáva fragmentovaný v dôsledku výrazných bariér vrátane jazykových bariér, čo bráni obchodovaniu online, komunikácii prostredníctvom sociálnych sietí a iných komunikačných kanálov a cezhraničnej výmene kultúrneho, kreatívneho a audiovizuálneho obsahu, ako aj väčšiemu rozšíreniu celoeurópskych verejných služieb; zdôrazňuje, že kultúrna rozmanitosť a viacjazyčnosť v Európe by mohli mať prospech z cezhraničného prístupu k obsahu, najmä na vzdelávacie účely; vyzýva Komisiu, aby vypracovala silnú a koordinovanú stratégiu pre viacjazyčný jednotný digitálny trh;
11. konštatuje, že jazykové technológie v európskej politickej agende v súčasnosti nehrajú žiadnu úlohu, a to aj napriek tomu, že rešpektovanie jazykovej rozmanitosti je zakotvené v zmluvách;
12. vyzdvihuje dôležitú priekopnícku úlohu predchádzajúcich výskumných sietí financovaných zo zdrojov EÚ, ako sú siete FLReNet, CLARIN, HBP a META-NET (vrátane META-SHARE) pri vytváraní európskej platformy pre jazykové technológie;

Zlepšenie inštitucionálneho rámca pre politiky v oblasti jazykových technológií na úrovni EÚ

13. vyzýva Radu, aby vypracovala odporúčanie o ochrane a podpore kultúrnej a jazykovej rozmanitosti v Únii vrátane oblasti jazykových technológií;
14. odporúča, aby Komisia v záujme zviditeľnenia jazykových technológií v Európe prideliла oblasť „viacjazyčnosti a jazykových technológií“ do portfólia komisára; domnieva sa, že vzhľadom na význam jazykovej rozmanitosti pre budúcnosť Európy by zodpovedný komisár mal byť poverený úlohou podporovať jazykovú rozmanitosť a rovnosť na úrovni EÚ;
15. navrhuje zabezpečiť komplexnú právnu ochranu na úrovni EÚ pre 60 regionálnych a menšinových jazykov, uznávanie kolektívnych práv národných a jazykových menšín v digitálnom svete a výučbu materinského jazyka pre osoby, ktoré hovoria úradnými a neúradnými jazykmi EÚ;
16. nabáda tie členské štáty, ktoré už vyvinuli vlastné úspešné stratégie politiky v oblasti jazykových technológií, aby sa podelili o svoje skúsenosti a osvedčené postupy s cieľom pomôcť iným vnútroštátnym, regionálnym a miestnym orgánom pri vytváraní ich vlastných stratégií;
17. vyzýva členské štáty, aby vypracovali komplexné politiky súvisiace s jazykom a aby vyčlenili zdroje a použili vhodné nástroje na podporu a uľahčenie jazykovej rozmanitosti a viacjazyčnosti v digitálnej oblasti; zdôrazňuje spoločnú zodpovednosť EÚ a členských štátov spolu s univerzitami a ďalšími verejnými inštitúciami, pokiaľ ide o prispievanie k zachovaniu ich jazykov v digitálnom svete a vytváranie databáz a technológií prekladu pre všetky jazyky EÚ vrátane jazykov, ktoré sú menej rozšírené; požaduje koordináciu medzi výskumom a priemyslom so spoločným cieľom zlepšiť digitálne možnosti prekladu jazyka a s otvoreným prístupom k údajom potrebným na technologický pokrok;
18. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vypracovali stratégie a politické opatrenia, ktoré uľahčia viacjazyčnosť na digitálnom trhu; v tejto súvislosti žiada, aby Komisiu a členské štáty vymedzili minimálne jazykové zdroje, ktorými by mali disponovať všetky európske jazyky, ako sú súbory údajov, lexikóny, záznamy reči, prekladové pamäte, anotované korpusy a encyklopedické obsahy, aby sa tak vyhlili digitálnemu zániku;

Utorok 11. septembra 2018

19. odporúča Komisii, aby zväžila vytvorenie centra pre jazykovú rozmanitosť, ktoré by zvýšilo povedomie o význame menej používaných, regionálnych a menšinových jazykov, a to aj v oblasti jazykových technológií;
20. žiada Komisiu, aby prehodnotila svoju „rámcovú stratégiu pre viacjazyčnosť“ a navrhla jasný akčný plán, ako podporovať jazykovú rozmanitosť a prekonať jazykové bariéry v digitálnej oblasti;
21. vyzýva Komisiu, aby sa jazykové technológie tých členských štátov, ktoré sú malé a majú svoj vlastný jazyk, stali jej prioritou s cieľom zdôrazniť jazykové výzvy, ktorým čelia;
22. zdôrazňuje, že rozvoj jazykovej technológie uľahčí titulkovanie, dabovanie a preklad videohier a softvérových aplikácií do menšinových a menej používaných jazykov;
23. zdôrazňuje, že je potrebné znížiť technologické rozdiely medzi jazykmi posilnením prenosu znalostí a technológií;
24. naliehavo vyzýva členské štáty, aby predložili účinné spôsoby upevnenia svojich rodných jazykov;

Odporúčania pre politiky EÚ v oblasti výskumu

25. vyzýva Komisiu, aby vytvorila rozsiahly dlhodobý koordinovaný program financovania výskumu, vývoja a inovácií v oblasti jazykových technológií na európskej, vnútroštátnej a regionálnej úrovni, ktorý je osobitne prispôbený potrebám a požiadavkám Európy; zdôrazňuje, že program by sa mal snažiť riešiť hlboké prirodzené jazykové chápanie a zvýšiť efektívnosť spoločným využívaním znalostí, infraštruktúr a zdrojov na rozvíjanie inovačných technológií a služieb s cieľom dosiahnuť ďalší vedecký prelom v tejto oblasti a pomôcť znížiť technologickú priepasť medzi európskymi jazykmi; zdôrazňuje, že by sa to malo uskutočniť za účasti výskumných centier, akademickej obce, podnikov (najmä MSP a startupov) a iných príslušných zainteresovaných strán; ďalej zdôrazňuje, že tento projekt by mal byť otvorený, založený na cloudových technológiách a interoperabilný a mal by poskytovať ľahko rozšíriteľné a vysokovýkonné základné nástroje pre početné aplikácie jazykových technológií;
26. je presvedčený, že integrátori IKT v EÚ by mali získať hospodárske stimuly v záujme urýchlenia poskytovania služieb založených na cloudových technológiách, aby sa umožnila plynulá integrácia technológií pre ľudské jazyky do ich aplikácií elektronického obchodu, najmä s cieľom zabezpečiť, aby MSP využívali výhody automatizovaného prekladu;
27. zdôrazňuje, že Európa si musí zaistiť svoje vedúce postavenie v oblasti umelej inteligencie zameranej na jazyky; pripomína, že spoločnosti EÚ majú najlepšie predpoklady na poskytovanie riešení prispôbených našim osobitným kultúrnym, spoločenským a hospodárskym potrebám;
28. domnieva sa, že osobitnými programami v rámci súčasných systémov financovania, ako je Horizont 2020, ako aj následnými programami financovania by sa mal podporiť dlhodobý základný výskum, ako aj prenos poznatkov a technológií medzi krajinami a regiónmi;
29. odporúča vytvorenie európskej platformy jazykových technológií so zástupcami všetkých európskych jazykov, ktorá umožní zdieľanie zdrojov, služieb a balíkov s otvoreným zdrojovým kódom súvisiacich s jazykovými technológiami, najmä medzi univerzitami a výskumnými centrami, a to pri súčasnom zabezpečení toho, aby všetky schémy financovania mohli fungovať aj v rámci komunity otvorených zdrojov a aby komunita mala k nim prístup;
30. odporúča zavedenie alebo rozšírenie projektov, okrem iného napríklad aj projektu digitálnej jazykovej rozmanitosti, ktoré vykonávajú výskum v oblasti digitálnych potrieb všetkých európskych jazykov tak s veľmi malým počtom hovoriacich, ako aj jazykov s veľkým počtom hovoriacich, a to s cieľom riešiť problém digitálnej priepasti a pomôcť pripraviť tieto jazyky na udržateľnú digitálnu budúcnosť;

Utorok 11. septembra 2018

31. odporúča aktualizáciu série bielych kníh META-NET-u zverejnenej v roku 2012 vo forme celoeurópskeho prieskumu týkajúceho sa stavu jazykových technológií, zdrojov pre všetky európske jazyky, informácií o jazykových bariérach a politikách týkajúcich sa tejto problematiky s cieľom poskytnúť možnosť posúdiť a rozvíjať politiky v oblasti jazykových technológií;

32. naliehavo vyzýva Komisiu, aby vytvorila platformu financovania technológie pre ľudské jazyky, ktorá bude vychádzať z vykonávania siedmeho rámcového programu v oblasti výskumu a technického rozvoja, programu Horizont 2020 a Nástroja na prepájanie Európy (NPE); navyše sa domnieva, že Komisia by mala klásť dôraz na výskumné oblasti potrebné na zabezpečenie hlbokého chápania jazyka, ako je napríklad výpočtová lingvistika, lingvistika, umelá inteligencia, jazykové technológie, počítačová veda a kognitívna veda;

33. poukazuje na to, že jazyk môže byť prekážkou pre prenos vedeckých znalostí; konštatuje, že väčšina uznávaných vedeckých časopisov vychádza v angličtine, čo vedie k veľkému posunu v tvorbe a šírení akademických znalostí; zdôrazňuje potrebu zohľadniť tieto podmienky vytvárania znalostí v európskych výskumných a inovačných politikách a programoch; naliehavo vyzýva Komisiu, aby hľadala riešenia na zabezpečenie dostupnosti vedeckých poznatkov v iných jazykoch ako angličtine a podporovala rozvoj umelej inteligencie pre prirodzený jazyk;

Politiky v oblasti vzdelávania na zlepšenie budúcnosti jazykových technológií v Európe

34. domnieva sa, že vzhľadom na súčasnú situáciu, keď trh jazykových technológií ovládajú mimoeurópske subjekty, by sa európske politiky v oblasti vzdelávania mali zameriavať na udržanie talentov v Európe, mali by analyzovať súčasné potreby v oblasti vzdelávania týkajúce sa jazykových technológií (vrátane všetkých dotknutých oblastí a disciplín) a na základe tohto poskytnúť usmernenia na vykonávanie súdržnej jednotnej akcie na európskej úrovni a zvyšovať povedomie žiakov a študentov o pracovných príležitostiach v odvetví jazykových technológií vrátane odvetvia umelej inteligencie zameranej na jazyk;

35. zastáva názor, že digitálne učebné materiály sa musia vypracúvať aj v menšinových a regionálnych jazykoch, čo je dôležité z hľadiska nediskriminácie, ak chceme zabezpečiť rovnosť príležitostí a rovnaké zaobchádzanie;

36. poukazuje na potrebu podporovať ešte väčšiu účasť žien v oblasti európskych štúdií o jazykových technológiách ako rozhodujúceho faktora v rozvoji výskumu a inovácií;

37. navrhuje, aby Komisia a členské štáty podporovali používanie jazykových technológií v rámci kultúrnych a vzdelávacích výmen medzi európskymi občanmi, ako je Erasmus+, a to napríklad online jazyková podpora Erasmus+, s cieľom znížiť prekážky, ktoré jazyková rozmanitosť môže predstavovať pre medzikultúrny dialóg a vzájomné porozumenie, a to najmä v písomnom a audiovizuálnom prejave;

38. odporúča, aby členské štáty vypracovali aj programy digitálnej gramotnosti v menšinových a regionálnych jazykoch Európy a do učebných osnov svojich škôl, univerzít a technických vysokých škôl zaviedli odbornú prípravu a nástroje v oblasti jazykových technológií; ďalej zdôrazňuje skutočnosť, že gramotnosť zostáva významným faktorom a absolútnym predpokladom pokroku v digitálnom začleňovaní komunít;

39. zdôrazňuje, že členské štáty by mali poskytnúť podporu, ktorú vzdelávacie inštitúcie potrebujú na zlepšenie digitalizácie jazykov v EÚ;

Jazykové technológie: prínos pre súkromné spoločnosti a verejné orgány

40. zdôrazňuje potrebu podporovať rozvoj investičných nástrojov a programov na urýchlenie rozvoja, ktoré sa zameriavajú na intenzívnejšie používanie jazykových technológií v kultúrnom a kreatívnom odvetví, pričom sa osobitne zameriavajú na spoločenstvá s obmedzenejšími zdrojmi a podporujú rozvoj kapacít v oblasti jazykových technológií v oblastiach, kde je toto odvetvie menej rozvinuté;

Utorok 11. septembra 2018

41. nalieha vo požaduje vypracovanie opatrení a primerané financovanie s cieľom umožniť európskym MSP a startupom ľahký prístup a využívanie jazykových technológií a posilniť ich postavenie, aby mohli rozšíriť svoje podnikanie online prostredníctvom prístupu na nové trhy a k novým príležitostiam rozvoja, a tým zvýšiť svoju úroveň inovácií a tvorby pracovných miest;
42. vyzýva inštitúcie EÚ, aby zvyšovali informovanosť o výhodách dostupnosti online služieb, obsahu a produktov vo viacerých jazykoch vrátane menej používaných, regionálnych a menšinových jazykov pre podniky, verejné orgány a občanov s cieľom prekonať jazykovú bariéru a pomáhať zachovať kultúrne dedičstvo jazykových spoločenstiev;
43. podporuje rozvoj viacjazyčných verejných elektronických služieb v rámci európskych, vnútroštátnych a prípadne regionálnych a miestnych správ prostredníctvom inovatívnych, inkluzívnych a podporných jazykových technológií, ktoré znižia rozdiely medzi jazykmi a jazykovými spoločenstvami, podporia rovnaký prístup k službám, podnietia mobilitu podnikov, občanov a pracovníkov v Európe a zabezpečia dosiahnutie inkluzívneho viacjazyčného jednotného digitálneho trhu;
44. vyzýva správne orgány na všetkých úrovniach, aby zlepšili prístup k online službám a informáciám v rôznych jazykoch, najmä v službách v cezhraničných regiónoch a pri záležitostiach súvisiacich s kultúrou, a aby využívali už existujúce bezplatné jazykové technológie s otvorenými zdrojmi vrátane strojového prekladu, rozpoznávania reči, prenosu textu do reči a inteligentných lingvistických systémov, ako sú tie, ktoré vykonávajú viacjazyčné vyhľadávanie informácií, sumarizáciu/abstrahovanie a porozumenie reči, s cieľom zlepšiť dostupnosť týchto služieb;
45. zdôrazňuje význam techník hĺbkovej analýzy textov a údajov na rozvoj jazykových technológií; zdôrazňuje, že je potrebné posilniť spoluprácu medzi priemyslom a vlastníkami údajov; zdôrazňuje, že je potrebné prispôsobiť regulačný rámec a zabezpečiť otvorenejšie, interoperabilné využitie a zhromažďovanie jazykových zdrojov; konštatuje, že citlivé informácie by sa nemali prenášať do obchodných spoločností a ich bezplatného softvéru, pretože nie je jasné, ako by mohli využiť získané poznatky, ako napríklad v prípade zdravotných údajov;

o

o o

46. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.
-

Utorok 11. septembra 2018

P8_TA(2018)0333

Transparentné a zodpovedné hospodárenie s prírodnými zdrojmi v rozvojových krajinách: prípad lesov

Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. septembra 2018 o transparentnom a zodpovednom riadení prírodných zdrojov v rozvojových krajinách: prípad lesov (2018/2003(INI))

(2019/C 433/08)

Európsky parlament,

- so zreteľom na akčný plán EÚ pre vynútiteľnosť práva, správu a obchod v lesnom hospodárstve (FLEGT) zo septembra 2001 a na s ním súvisiace dvojstranné dobrovoľné dohody o partnerstve s tretími krajinami,
- so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), najmä na jej článok 208,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 995/2010 z 20. októbra 2010, ktorým sa ustanovujú povinnosti hospodárskych subjektov uvádzajúcich na trh drevo a výrobky z dreva ⁽¹⁾ (nariadenie o dreve),
- so zreteľom na Pusanské partnerstvo pre účinnú rozvojovú spoluprácu z roku 2011,
- so zreteľom na ciele trvalo udržateľného rozvoja OSN na obdobie 2015 – 2030,
- so zreteľom na Parížsku dohodu dosiahnutú na 21. zasadnutí Konferencie zmluvných strán Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy (COP 21),
- so zreteľom na konečnú správu k správe Komisie o vplyve spotreby EÚ na odlesňovanie: Komplexná analýza vplyvu spotreby EÚ na odlesňovanie (2013),
- so zreteľom na návrh štúdie uskutočniteľnosti o možnostiach zintenzívnenia opatrení EÚ proti odlesňovaniu, ktorú si nechalo vypracovať Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre životné prostredie (2017),
- so zreteľom na oznámenie Komisie zo 17. októbra 2008 týkajúce sa výziev súvisiacich s odlesňovaním a zhoršovaním kvality lesa pri zvládaní zmeny klímy a straty biodiverzity (COM(2008)0645),
- so zreteľom na Fórum spotrebného tovaru, globálnej siete maloobchodných predajcov, výrobcov a poskytovateľov služieb, ktoré v roku 2010 prijalo cieľ dosiahnuť v dodávateľských reťazcoch svojich členov do roku 2020 nulovú mieru čistého odlesňovania,
- so zreteľom na bonnskú výzvu z roku 2011, ktorá je globálnym úsilím o revitalizáciu 150 miliónov hektárov odlesnenej a znehodnotenej pôdy do roku 2020 a 350 miliónov hektárov do roku 2030,
- so zreteľom na alianciu tropických pralesov 2020,
- so zreteľom na newyorské vyhlásenie o lesoch a akčný plán z roku 2014,
- so zreteľom na závery Rady o vynútiteľnosti práva, správe a obchode v lesnom hospodárstve z roku 2016,

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 295, 12.11.2010, s. 23.

Utorok 11. septembra 2018

- so zreteľom na Amsterdamské vyhlásenie s názvom Smerom k odstráneniu odlesňovania v rámci reťazcov poľnohospodárskych komodít s európskymi krajinami z decembra 2015,
- so zreteľom na stratégiu Komisie s názvom Obchod pre všetkých (2015),
- so zreteľom na program OSN pre znižovanie emisií z odlesňovania a degradácie lesov (REDD+),
- so zreteľom na strategický plán OSN pre lesy na roky 2017 – 2030, ktorý obsahuje šesť globálnych cieľov týkajúcich sa lesov a 26 súvisiacich cieľov, ktoré sa majú dosiahnuť do roku 2030,
- so zreteľom na Dohovor OSN o boji proti dezertifikácii, ktorý bol prijatý 17. júna 1994,
- so zreteľom na vypracovanie vnútroštátnych udržateľných platforiem komodít v rámci Rozvojového programu Organizácie Spojených národov (UNDP),
- so zreteľom na mechanizmus bilaterálnej spolupráce v oblasti vynútiteľnosti práva a správy v lesnom hospodárstve medzi EÚ a Čínou (BCM – FLEG) (2009),
- so zreteľom na Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach z roku 1966,
- so zreteľom na Medzinárodný pakt o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach z roku 1966,
- so zreteľom na Americký dohovor o ľudských právach z roku 1969,
- so zreteľom na Africkú chartu ľudských práv a práv národov z roku 1987,
- so zreteľom na Dohovor Medzinárodnej organizácie práce (MOP) č. 169 o domorodom a kmeňovom obyvateľstve v nezávislých krajinách z roku 1989,
- so zreteľom na Deklaráciu OSN o právach pôvodného obyvateľstva z roku 2007,
- so zreteľom na dobrovoľné usmernenia pre zodpovednú správu držby pôdy Organizácie pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO) Organizácie Spojených národov z roku 2012,
- so zreteľom na zásady zodpovedného investovania do poľnohospodárstva a potravinových systémov FAO z roku 2014,
- so zreteľom na najnovšiu správu o hraniciach možností planéty,
- so zreteľom na Dohovor o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín (CITES) z roku 1973,
- so zreteľom na Dohovor o biologickej diverzite z roku 1992, Kartagenský protokol o biologickej bezpečnosti k Dohovoru o biologickej diverzite z roku 2000 a na Nagojský protokol o prístupe ku genetickým zdrojom a spravodlivom a rovnocennom spoločnom využívaní prínosov vyplývajúcich z ich používania z roku 2010,
- so zreteľom na záverečnú správu expertnej skupiny na vysokej úrovni pre udržateľné financovanie,

Utorok 11. septembra 2018

- so zreteľom na hlavné zásady v oblasti podnikania a ľudských práv, ktoré Rada OSN pre ľudské práva schválila v roku 2011, ako aj usmernenia OECD pre nadnárodné podniky aktualizované v roku 2011,
 - so zreteľom na svoje uznesenie zo 4. apríla 2017 o palmovom oleji a odlesňovaní dažďových lesov ⁽²⁾,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 25. októbra 2016 o zodpovednosti podnikov za vážne porušovania ľudských práv v tretích krajinách ⁽³⁾,
 - so zreteľom na vyhlásenie zástupcov občianskej spoločnosti o úlohe EÚ pri ochrane lesov z apríla 2018,
 - so zreteľom na Celosvetový program boja proti zločinom páchaným na faune a lesoch Úradu OSN pre drogy a kriminalitu (UNODC),
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 12. septembra 2017 o vplyve medzinárodného obchodu a obchodných politík EÚ na globálne hodnotové reťazce ⁽⁴⁾,
 - so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre rozvoj a stanoviská Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín a Výboru pre medzinárodný obchod (A8-0249/2018),
- A. keďže biologicky rôznorodé lesy významne prispievajú k zmierňovaniu zmeny klímy a adaptácii na ňu, ako aj k ochrane biodiverzity;
- B. keďže v lesnom prostredí žije 300 miliónov ľudí a živobytie 1,6 miliardy ľudí je od lesov priamo závislé, a to vrátane viac ako 2 000 domorodých skupín; keďže lesy zohrávajú kľúčovú úlohu v rozvoji miestnych hospodárstiev; keďže lesy sú domovom približne 80 % všetkých suchozemských druhov a predstavujú tak dôležitý zdroj biodiverzity; keďže podľa FAO každoročne stratíme približne 13 miliónov hektárov lesov;
- C. keďže k odlesňovaniu a degradácii lesov dochádza najmä na južnej pologuli a v tropických pralesoch;
- D. keďže lesy bránia degradácii pôdy a dezertifikácii a znižujú tak riziko povodní, zosuvov pôdy a sucha;
- E. keďže lesy sú rozhodujúce pre udržateľné poľnohospodárstvo a zlepšujú bezpečnosť a výživu;
- F. keďže lesy poskytujú aj základné ekosystémové služby podporujúce udržateľné poľnohospodárstvo prostredníctvom regulácie vodných tokov, stabilizácie pôdy, udržiavania úrodnosti pôdy, regulácie klímy a poskytovania životaschopných biotopov pre voľne žijúcich opelovačov a predátorov poľnohospodárskych škodcov;
- G. keďže výroby z lesného hospodárstva predstavujú 1 % svetového HDP;
- H. keďže obnova lesov je súčasťou stratégií nevyhnutných pre obmedzenie globálneho otepľovania na 1,5 stupňa; keďže všetky vlády musia prevziať zodpovednosť a prijať opatrenia na zníženie nákladov emisií skleníkových plynov vo svojej krajine;

⁽²⁾ Prijaté texty, P8_TA(2017)0098.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 215, 19.6.2018, s. 125.

⁽⁴⁾ Prijaté texty, P8_TA(2017)0330.

Utorok 11. septembra 2018

- I. keďže odlesňovanie a degradácia lesov sú druhou najčastejšou príčinou emisií uhlíka, pričom v súvislosti s týmito javmi vzniká takmer 20 % všetkých emisií skleníkových plynov;
- J. keďže palivové drevo je v rozvojových krajinách stále najdôležitejším výrobkom lesného hospodárstva a v mnohých afrických a ázijských krajinách najdôležitejším zdrojom energie; keďže v subsaharskej Afrike štyria z piatich ľudí stále na varenie používajú drevo;
- K. keďže pralesy sú bohatým zdrojom biodiverzity a ukladajú o 30 až 70 % viac uhlíka ako lesy určené na ťažbu alebo degradované lesy;
- L. keďže jasné, súvislé a aktuálne informácie o lesnom poraste sú rozhodujúce pre účinné monitorovanie a presadzovanie práva;
- M. keďže napriek tomu, že dvojstranné dobrovoľné dohody FLEGT sa ukázali ako užitočné pre zlepšenie správy lesov, majú naďalej mnohé nedostatky;
- N. keďže dobrovoľné partnerské dohody FLEGT sa zameriavajú na priemyselnú ťažbu, hoci väčšinu nezákonnej ťažby predstavuje remeselná ťažba a drevo z fariem;
- O. keďže dobrovoľné partnerské dohody FLEGT obsahujú príliš úzke vymedzenie zákonnosti a niekedy vynechávajú rozhodujúce otázky súvisiace s držbou pôdy a právami miestneho obyvateľstva;
- P. keďže dobrovoľné partnerské dohody FLEGT, program REDD+ a certifikácia fungujú stále ako samostatné iniciatívy, ktoré by sa mali viac koordinovať;
- Q. keďže plnenie cieľov FLEGT vo veľkej miere závisí od hlavných výrobných, spracovateľských a obchodných krajín, ako sú Čína, Rusko, India, Južná Kórea a Japonsko, a od ich záväzku bojovať proti nezákonnej ťažbe a obchodu s nezákonnými výrobkami z dreva a keďže dvojstranné politické dialógy s týmito partnermi doteraz viedli k obmedzeným výsledkom;
- R. keďže cieľom nariadenia EÚ o dreve (EUTR) je zaistiť, aby sa na európsky trh nedostávalo drevo pochádzajúce z nezákonnej ťažby; keďže v preskúmaní EUTR v roku 2016 sa dospelo k záveru, že jeho vykonávanie a presadzovanie je neúplné; keďže začiatkom tohto roka sa na túto tému začala verejná konzultácia zameraná na prípadnú revíziu rozsahu pôsobnosti EUTR;
- S. keďže akýkoľvek strategický prístup k ochrane prírody sa musí zamerať na chránené oblasti; keďže by mali fungovať ako zabezpečené a inkluzívne póly hospodárskeho rozvoja na základe udržateľného poľnohospodárstva, energetiky, kultúry a cestovného ruchu, a mali by podnecovať rozvoj dobrej správy vecí verejných;
- T. keďže pre trvalo udržateľný rozvoj parkov v subsaharskej Afrike sú dôležité verejno-súkromné partnerstvá (PPP), a to so zreteľom na práva lesných komunití;
- U. keďže hlavnými prekážkami pri ochrane a zachovávaní lesov sú korupcia a slabé inštitúcie; keďže v spoločnej správe Programu OSN pre životné prostredie (UNEP) a INTERPOLU ⁽⁵⁾ z roku 2016 sa za jednu z piatich najväčších výziev pri dosahovaní cieľov udržateľného rozvoja označuje trestná činnosť poškodzujúca lesy a uvádza sa v nej, že nezákonná ťažba dreva tvorí 15 až 30 % celosvetového zákonného obchodu; keďže podľa odhadov Svetovej banky dotknuté krajiny v dôsledku nezákonnej ťažby dreva a obchodovaniu s drevom každoročne prichádzajú o 15 miliárd USD;

⁽⁵⁾ Nellemann, C. (hlavný editor), Henriksen, R., Kreilhuber, A., Stewart, D., Kotsovou, M., Raxter, P., Mrema, E. a Barrat, S. (Eds), *Nárast trestných činov proti životnému prostrediu – zvyšujúca sa hrozba pre prírodné zdroje, mier, rozvoj a bezpečnosť, posúdenie rýchlej reakcie UNEP-INTERPOL (The Rise of Environmental Crime – A Growing Threat to Natural Resources, Peace, Development And Security, A UNEP-INTERPOL Rapid Response Assessment)*, United Nations Environment Programme and RHIPTO Rapid Response, Norwegian Centre for Global Analyses, www.rhipto.org, 2016.

Utorok 11. septembra 2018

- V. keďže trestné činy v lesníctve môžu mať niekoľko foriem, konkrétne nezákonnú ťažbu vysoko hodnotných ohrozených druhov dreva (uvedených v CITES); nezákonnú ťažbu dreva ako stavebného materiálu a suroviny na nábytok; nezákonnú ťažbu dreva a likvidáciu lesov prostredníctvom plantáží a krycích poľnohospodárskych podnikov na účely dodávok buničiny pre odvetvie výroby papiera a využívania rozsiahleho neregulovaného obchodu s drevným palivom a uhlím na zakrytie nezákonnej ťažby dreva v chránených oblastiach aj mimo nich;
- W. keďže urbanizácia, zlá správa a rozsiahle odlesňovanie na účely poľnohospodárstva, ťažby surovín a rozvoja infraštruktúry vážne ohrozujú ľudské práva a negatívne ovplyvňujú ľudí žijúcich v lesoch a miestne komunity, napríklad zaberaním pôdy, núteným vysídľovaním, policajným prenasledovaním, svojvoľným zatýkaním a kriminalizáciou vodcov komunit, obhajcov ľudských práv a aktivistov v tejto oblasti;
- X. keďže v agende 2030 OSN je stanovený cieľ zastaviť a zvrátiť odlesňovanie a degradáciu lesov do roku 2020; keďže tento záväzok sa opakuje aj v Parížskej dohode o zmene klímy a nemal by sa odkladať;
- Y. keďže v 15. celi trvalo udržateľného rozvoja sa uvádza potreba dobrého lesného hospodárstva, pričom lesy môžu zohrávať úlohu pri dosahovaní mnohých ďalších cieľov trvalo udržateľného rozvoja;
- Z. keďže program REDD+ priniesol v mnohých rozvojových krajinách environmentálne a sociálne prínosy, počnúc ochranou biodiverzity až po rozvoj vidieka a zlepšovanie lesného hospodárstva; keďže je však kritizovaný za to, že vyvíja tlak na komunity žijúce v lesoch;
- AA. keďže existuje čoraz viac dôkazov o tom, že zabezpečenie práv na držbu pôdy pre komunity vedie k zníženiu odlesňovania a k udržateľnejšiemu obhospodarovaniu lesov;
- AB. keďže poľnohospodárstvo je príčinou 80 % odlesňovania na celom svete; keďže najmä chov dobytka, rozsiahle priemyselné plantáže na pestovanie sóje a na výrobu palmového oleja sú hlavnými zdrojmi odlesňovania najmä v tropických krajinách v dôsledku rastúceho dopytu po týchto výrobkoch v rozvinutých a rozvíjajúcich sa hospodárstvach a rozširovania priemyselného poľnohospodárstva na celom svete; keďže Komisia v štúdiu z roku 2013 zistila, že EÚ-27 bola najväčším čistým svetovým dovozcom reálneho odlesňovania (medzi rokmi 1990 a 2008); keďže EÚ preto zohráva rozhodujúcu úlohu v boji proti odlesňovaniu a degradácii lesov, najmä pokiaľ ide o dopyt a požiadavky týkajúce sa náležitej starostlivosti v súvislosti s poľnohospodárskymi komoditami;
- AC. keďže rozšírenie pestovania sóje vedie k sociálnym a environmentálnym problémom, ako napríklad k erózii pôdy, nedostatku vody, znečisteniu pesticídmi a nútenému vysídľovaniu ľudí; keďže medzi najviac zasiahnuté obyvateľstvo patria komunity pôvodného obyvateľstva;
- AD. keďže šírenie palmových plantáží vedie k brovskému ničeniu lesov a sociálnym konfliktom medzi spoločnosťami vlastiacimi tieto plantáže a skupinami pôvodného obyvateľstva a miestnymi komunitami;
- AE. keďže súkromný sektor sa v posledných rokoch čoraz viac zapája do ochrany lesov a keďže viac ako 400 spoločností sa zaviazalo odstrániť odlesňovanie z produkcie svojich výrobkov a dodávateľských reťazcov v súlade s deklaráciou o lesoch prijatou v New Yorku so zameraním najmä na komodity, ako sú palmový olej, sója, hovädzie mäso a drevo; keďže verejné opatrenia zamerané na poľnohospodárske výrobky sú napriek tomu relatívne zriedkavé;

Utorok 11. septembra 2018

1. pripomína, že Agenda 2030 uznáva, že lesy zohrávajú mimoriadne dôležitú úlohu v oblasti trvalo udržateľného rozvoja, ako aj pri plnení Parížskej dohody; pripomína, že trvalo udržateľná a inkluzívna správa lesov a zodpovedné využívanie lesných produktov predstavujú najefektívnejší a cenovo najviac konkurencieschopný prírodný systém zachytávania a ukladania uhlíka;
2. žiada EÚ, aby podporila začleňovanie cieľov týkajúcich sa správy lesov a pôdy do vnútroštátne stanovených príspevkov zalesnených rozvojových krajín;
3. pripomína, že Parížska dohoda od všetkých zmluvných strán vyžaduje prijatie opatrení na zachovanie a posilnenie záchytov vrátane lesov;
4. poznamenáva, že zastavenie odlesňovania a zhoršovania kvality lesov a umožnenie revitalizácie lesov by poskytlo najmenej 30 % celkových zmierňujúcich opatrení na obmedzenie globálneho otepľovania na 1,5°C⁽⁶⁾;
5. konštatuje, že odlesňovanie je zodpovedné za 11 % globálnych antropogénnych emisií skleníkových plynov, čo je viac ako všetky osobné automobily spolu;
6. potvrdzuje relevantnosť typu hospodárenia lesov pre uhlíkovú rovnováhu v trópoch, ako bolo zdôraznené v nedávnych dokumentoch⁽⁷⁾, ktoré poukázali na to, že miernejšie formy zhoršovania kvality, a nielen rozsiahle odlesňovanie, ako ukázal predchádzajúci výskum, môžu byť významným zdrojom emisií uhlíka, ktoré predstavujú viac ako polovicu emisií;
7. poukazuje na to, že opätovné zalesňovanie, obnova existujúcich lesov so zhoršenou kvalitou a zvýšenie zalesnenia poľnohospodárskej pôdy prostredníctvom agrolesníckeho systému predstavujú jediný dostupný zdroj negatívnych emisií s významným potenciálom prispieť k dosiahnutiu cieľov Parížskej dohody;
8. pripomína Bonnskú výzvu⁽⁸⁾ zameranú na obnovu 350 miliónov hektárov znehodnotenej a odlesnenej pôdy do roku 2030, ktorá by mohla vytvoriť čistý zisk vo výške približne 170 miliárd USD ročne v dôsledku ochrany povodia, zlepšenia výnosov plodín a lesných výrobkov, a mohla by pohltiť oxid uhličitý v objeme až 1,7 gigatony ročne;
9. vyzýva Komisiu, aby splnila medzinárodné záväzky EÚ, okrem iného záväzky v rámci COP21, Fóra OSN o lesoch (UNFF), Dohovoru Organizácie Spojených národov o biologickej diverzite (UNCBD), Newyorskej deklarácie o lesoch a cieľa udržateľného rozvoja zastaviť odlesňovanie, najmä cieľa 15.2, ktorého cieľom je globálne podporovať vykonávanie udržateľného hospodárenia všetkých typov lesov, zastaviť odlesňovanie, obnoviť znehodnotené lesy a podstatne zvýšiť zalesňovanie a opätovné zalesňovanie do roku 2020;
10. osobitne pripomína, že Únia sa zaviazala splniť ciele z Aichi Dohovoru o biologickej diverzite, ktoré si vyžadujú zachovanie 17 % všetkých biotopov, obnovenie 15 % znehodnotených ekosystémov a zníženie úbytku lesov takmer na nulu, alebo aspoň na polovicu do roku 2020;

⁽⁶⁾ Goodman, R.C. a Herold M. Prečo je zachovanie tropických lesov nevyhnutné a naliehavé pre udržanie stabilnej klímy (*Why Maintaining Tropical Forests is Essential and Urgent for Maintaining a Stable Climate*), pracovný dokument č. 385, Centre for Global Development, Washington DC, 2014; McKinsey & Company: Cesty k nízkouhlíkovému hospodárstvu (*Pathways to a Low-Carbon Economy*), 2009; McKinsey & Company, Cesty k nízkouhlíkovému hospodárstvu: 2. verzia krivky nákladov na zníženie globálnych skleníkových plynov (*Pathways to a Low-Carbon Economy: Version 2 of the Global Greenhouse Gas Abatement Cost Curve*), 2013.

⁽⁷⁾ Baccini a ďalší: Tropické lesy sú čistým zdrojom uhlíka na základe nadzemných meraní (*Tropical forests are a net carbon source based on aboveground measurements of gain and loss*), Science, č. 358, vydanie 6360, 2017, s. 230-234.

⁽⁸⁾ Pozri <https://www.iucn.org/theme/forests/our-work/forest-landscape-restoration/bonn-challenge>.

Utorok 11. septembra 2018

11. konštatuje, že letecký priemysel sa výrazne spolieha na kompenzácie emisií oxidu uhličitého vrátane lesov; zdôrazňuje však, že kompenzácie emisií formou lesov sú predmetom vážnej kritiky, pretože je ťažké ich zmerať a nie je možné ich zaručiť; je presvedčený, že Medzinárodná organizácia civilného letectva (ICAO) by mala vyňať kompenzácie emisií formou lesov zo systému kompenzácie a znížovania emisií uhlíka v medzinárodnom letectve (CORSIA);
12. zdôrazňuje, že príčiny odlesňovania presahujú rámec sektora lesného hospodárstva a súvisia so širokou škálou otázok, ako je držba pôdy, ochrana práv pôvodných obyvateľov, poľnohospodárska politika a zmena klímy; vyzýva Komisiu, aby zintenzívnila svoje úsilie, pokiaľ ide o úplné a účinné vykonávanie dohôd FLEGT a aby komplexne riešila odlesňovanie prostredníctvom súdržného politického rámca, t. j. zabezpečením skutočného uznávania a dodržiavania práv komunit závislých od pôdy na držbu pôdy, a to najmä v prípade financovania rozvoja EÚ, ako aj v procese kontroly dohôd FLEGT, a to takým spôsobom, ktorý umožní živobytie miestneho spoločenstva z lesného hospodárstva pri súčasnom zabezpečení ochrany ekosystémov;
13. vyzýva Komisiu, aby každé dva roky podávala správu o pokroku dosiahnutom pri plnení akčného plánu FLEGT; zdôrazňuje, že by mala obsahovať posúdenie vykonávania dobrovoľných partnerských dohôd, plánované lehoty, zistené ťažkosti a prijaté alebo plánované opatrenia;
14. berie na vedomie, že vykonávanie DDP bude mať väčšiu nádej na úspech, ak sa pri ňom zaistí cielenejšia podpora pre zraniteľné skupiny, ktoré sú zapojené do riadenia zdrojov dreva (drobní vlastníci, mikropodniky, malé a stredné podniky (MSP), nezávislé hospodárske subjekty v „neformálnom“ odvetví); zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť, aby sa v procesoch osvedčovania rešpektovali záujmy najzraniteľnejších skupín zapojených do obhospodarovania lesov;
15. zdôrazňuje význam boja proti nezákonnému obchodu s tropickým drevom; navrhuje Komisii, aby sa pri budúcich rokovaniach o vývozných licenciách FLEGT pre produkty z dreva pochádzajúceho z overených zákonných zdrojov vyvážané do EÚ zohľadňovali skúsenosti s indonézskym systémom, ktorý platí od novembra 2016; žiada, aby Komisia uskutočnila nezávislé hodnotenie vplyvu vykonávania indonézskeho systému overovania zákonnosti pôvodu dreva, ktoré by malo byť predložené v primeranej lehote;
16. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby riešili problematiku rizika dreva z konfliktných oblastí s cieľom zaistiť, aby sa v rámci procesu dobrovoľných partnerských dohôd takéto drevo vymedzilo ako nezákonné; domnieva sa, že vymedzenie zákonnosti v rámci systému overovania zákonnosti pôvodu dreva (TLAS) by sa malo rozšíriť tak, aby sa do všetkých dobrovoľných partnerských dohôd začlenili aj ľudské práva, najmä práva komunit na držbu pôdy;
17. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby navrhovaný štruktúrovaný dialóg v rámci systému FLEGT využili na vykonanie riadneho posúdenia rizika korupcie v odvetví lesného hospodárstva a na vypracovanie opatrení na posilnenie účasti, transparentnosti, zodpovednosti a integrity, ktoré sú prvkami protikorupčnej stratégie;
18. vyzýva EÚ, aby vypracovala ekologickú politiku obstarávania dreva s cieľom podporiť ochranu a obnovu lesných ekosystémov na celom svete;
19. so znepokojením konštatuje, že odvetvie lesného hospodárstva je zvlášť citlivé na zlú správu vrátane korupcie, podvodov a organizovanej trestnej činnosti, ktoré charakterizuje aj výrazná beztrestnosť; odsudzuje skutočnosť, že dokonca aj v krajinách, ktoré majú dobré právne predpisy v oblasti lesného hospodárstva, je ich vykonávanie slabé;
20. uznáva, že hodnota trestnej činnosti poškodujúcej lesy, ako je napríklad nezákonná ťažba dreva, sa v roku 2016 celosvetovo odhadovala na 50 – 152 miliárd USD, čo bol nárast z hodnoty 30 – 100 miliárd v roku 2014, a v rámci environmentálnej trestnej činnosti patrí z hľadiska príjmov na prvé miesto; konštatuje, že nezákonná ťažba dreva zohráva dôležitú úlohu pri financovaní organizovanej trestnej činnosti, a v dôsledku nevybratých príjmov tak výrazne ochudobňuje vlády, štáty a miestne komunity⁽⁹⁾;

⁽⁹⁾ Nellemann, C. (hlavný editor); Henriksen, R., Kreilhuber, A., Stewart, D., Kotsovou, M., Raxter, P., Mrema, E., and Barrat, S. (Eds), *Nárast trestných činov proti životnému prostrediu – zvyšujúca sa hrozba pre prírodné zdroje, mier, rozvoj a bezpečnosť, posúdenie rýchlej reakcie UNEP-INTERPOL (The Rise of Environmental Crime – A Growing Threat to Natural Resources, Peace, Development And Security, A UNEP-INTERPOL Rapid Response Assessment)*, United Nations Environment Programme a RHIPTO Rapid Response, Norwegian Centre for Global Analyses, www.rhipto.org, 2016.

Utorok 11. septembra 2018

21. vyjadruje znepokojenie nad tým, že porušovanie ľudských práv, zaberanie pôdy a konfiškácia pôdy pôvodného obyvateľstva naberá na intenzite, pričom sú poháňané rozširovaním infraštruktúry, monokultúrnou výsadbou na účely produkcie potravín, paliva a vlákna, ťažby dreva a opatreniami na zmiernenie úrovni uhlíka, ako sú napríklad biopalivá, zemný plyn alebo výstavba veľkých vodných elektrární;
22. o obavami konštatuje, že približne 3 000 000 ľudí obývajúcich lesy (označovaných aj ako Pygmejovia alebo obyvatelia kmeňa Batwa) v tropických pralesoch strednej Afriky je vystavených nebývalému tlaku na svoje pozemky, lesné zdroje a spoločenstvá v dôsledku ťažby dreva v lesoch, ich likvidácie na účely poľnohospodárstva alebo ich premeny na výhradné oblasti voľne žijúcich zvierat;
23. naliehavo vyzýva Komisiu, aby nadviazala na požiadavky uvedené v uznesení Európskeho parlamentu z 25. októbra 2016 o zodpovednosti podnikov za vážne porušovanie ľudských práv v tretích krajinách⁽¹⁰⁾, a to aj vo vzťahu k podnikom pôsobiacim v tomto odvetví; vyzýva najmä Komisiu, aby vykonala opatrenia požadované v uvedenom uznesení s cieľom identifikovať a potrestať tých, ktorí sú zodpovední, ak sú tieto činnosti priamo alebo nepriamo pripísateľné nadnárodným spoločnostiam pôsobiacim v jurisdikcii niektorého z členských štátov;
24. zdôrazňuje, že nezákonná ťažba dreva vedie k úbytku daňových príjmov v rozvojových krajinách; vyjadruje poľutovanie najmä nad tým, že podľa uniknutých dokumentov Panama Papers a Paradise Papers sa daňové raje a systémy vyhýbania sa daňovým povinnostiam využívajú na financovanie schránkových firiem a dcérskych spoločností veľkých koncernov aktívnych v oblasti buničiny, ťažby dreva a banskej činnosti, ktoré sú spájané s odlesňovaním, a to v kontexte v ktorom môže neregulovaná finančná globalizácia negatívne vplývať na ochranu lesa a trvalú udržateľnosť životného prostredia; znovu naliehavo vyzýva EÚ, aby preukázala silnú politickú vôľu a odhodlanie bojovať proti daňovým únikom a vyhýbaniu sa daňovej povinnosti na svojom území a aj v súvislosti s tretími krajinami;
25. víta zverejnenie dlho očakávanej štúdie uskutočniteľnosti^{4a} týkajúcej sa možnosti zintenzívniť opatrenia EÚ proti odlesňovaniu⁽¹¹⁾, ktoré prijalo Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre životné prostredie; konštatuje, že táto štúdia sa zameriava najmä na sedem lesných komodít, konkrétne palmový olej, sója, kaučuk, hovädzie mäso, kukurica, kakao a káva, a vyjadruje uznanie, že EÚ je jasne súčasťou problému globálneho odlesňovania;
26. naliehavo vyzýva Komisiu, aby okamžite začala hĺbkové posudzovanie vplyvu a skutočné konzultácie so zainteresovanými stranami, vrátane miestnych obyvateľov a žien, s cieľom vypracovať zmysluplný akčný plán EÚ v oblasti odlesňovania a degradácie lesov obsahujúci konkrétne a koherentné regulačné opatrenia zahŕňajúce monitorovací mechanizmus, ktoré by zaručili, aby žiadne dodávateľské reťazce či finančné transakcie spojené s EÚ nespôsobovali odlesňovanie, degradáciu lesov či porušovanie ľudských práv; žiada, aby tento akčný plán presadzoval rozširovanie finančnej a technickej pomoci producentným krajinám s konkrétnym cieľom chrániť, zachovávať a obnovovať lesy a kľúčové ekosystémy a posilňovať živobytie komunít závislých od lesa;
27. pripomína, že domorodé ženy a vidiecke ženy zohrávajú ústrednú úlohu v ochrane lesných ekosystémov; s obavami však upozorňuje na nedostatočné zapojenie žien a ich slabé postavenie v rámci procesu riadenia prírodných zdrojov; odsudzuje nedostatočné vzdelávanie v oblasti lesného hospodárstva; domnieva sa, že rodová rovnosť vo vzdelávaní v oblasti lesného hospodárstva je kľúčovým prvkom udržateľného obhospodarovania lesov, ktorý by sa mal zohľadniť v akčnom pláne EÚ;
28. berie na vedomie zahájenie verejnej konzultácie o rozsahu výrobných nariadení o dreve; domnieva sa, že možnosť zvoliť v dotazníku o obmedzení oblasti pôsobnosti alternatívu, aby sa na danú činnosť vzťahovalo nariadenie, nie je opodstatnená, keďže nelegálny obchod prekvitá v rámci súčasného rozsahu nariadenia; ďalej berie na vedomie priaznivú pozíciu Európskej konfederácie drevospracujúceho priemyslu k rozšíreniu rozsahu nariadenia o dreve na všetky drevené výrobky;
29. konštatuje, že v roku 2016 nebolo možné pri preskúmaní nariadenia EÚ o dreve (SWD(2016)0034) posúdiť, či sú sankcie stanovené členskými štátmi účinné, primerané a odrádzajúce, keďže počet uplatnených sankcií bol doteraz veľmi nízky; spochybňuje uplatňovanie kritéria „vnútroštátne hospodárske podmienky“ pre stanovené sankcie niektorými členskými štátmi, vzhľadom na medzinárodné hľadisko trestnej činnosti, a na to, že je na prvom mieste v rámci environmentálnej trestnej činnosti vo svete;

⁽¹⁰⁾ Ú. v. EÚ C 215, 19.6.2018, s. 125.

⁽¹¹⁾ http://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/feasibility_study_deforestation_kh0418199enn_main_report.pdf

Utorok 11. septembra 2018

30. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby v plnej miere vykonávali a presadzovali nariadenie EÚ o dreve a aby sa toto nariadenie vzťahovalo na všetky produkty, ktoré sú alebo môžu byť vyrobené z dreva a ktoré obsahujú alebo môžu obsahovať drevo; zdôrazňuje požiadavku vykonávať primerané a účinné kontroly vrátane komplexných dodávateľských reťazcov a dovozu zo spracovateľských krajín, a požaduje prísne a odrádzajúce sankcie pre všetky hospodárske subjekty, keďže ide o medzinárodnú trestnú činnosť s najväčšími príjmami spomedzi trestných činov týkajúcich sa životného prostredia;

31. konštatuje, že sa zistilo, že vývozné licencie FLEGT umožňujú zmiešanie nelegálne získaného dreva s legálnym drevom a takéto drevo sa potom môže vyvážať do EÚ v súlade s nariadením EÚ o dreve ⁽¹²⁾;

32. vyzýva Komisiu, aby aktualizovala usmernenia nariadenia EÚ o dreve s cieľom riešiť problém dreva z konfliktných oblastí a odporučiť podrobnejšie opatrenia na zmiernenie rizika v záujme posilnenia presadzovania vrátane požadovania intenzívnejšej náležitej starostlivosti od prevádzkovateľov dovážajúcich drevo z oblastí ovplyvnených konfliktom alebo s vysokým rizikom, podmienok proti úplatkárstvu v zmluvných s dodávateľmi, vykonávania protikorupčných ustanovení o súlade, finančných výkazov overených auditorom a protikorupčných auditov;

Správa lesov a pôdy

33. uznáva dôležitú prácu, ktorá bola vykonaná v rámci Európskej hospodárskej komisie OSN (EHK OSN) a Organizácie OSN pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO), pokiaľ ide o celosvetové trvalo udržateľné obhospodarovanie lesov, ktoré zohráva kľúčovú úlohu v oblasti udržateľného obchodu s produktmi lesného hospodárstva;

34. vyzýva EÚ, aby zaviedla užšiu spoluprácu a účinné partnerstvá s krajinami, ktoré sú významnými spotrebiteľmi dreva, a so zainteresovanými stranami na medzinárodnej úrovni, ako sú OSN, a konkrétne FAO, Centrum pre medzinárodný výskum lesného hospodárstva (CIFOR) a program Svetovej banky pre lesy (PROFOR), v záujme účinnejšieho obmedzenia obchodu s nezákonne vyťaženým drevom na celosvetovej úrovni a lepšej správy lesov vo všeobecnosti;

35. zdôrazňuje, že sekundárne lesy, ktoré sa vo veľkej miere regenerujú prostredníctvom prírodných procesov po významnom ľudskom alebo prírodnom narušení primárnych lesov, poskytujú, okrem primárnych lesov, aj kľúčové ekosystémové služby, živobytie pre miestne obyvateľstvo a drevo; domnieva sa, že keďže ich prežitie ohrozuje aj nelegálna ťažba dreva, všetky opatrenia na riešenie transparentnosti a zodpovednosti lesného hospodárenia by sa mali zameriavať aj na sekundárne, nielen na primárne lesy;

36. zdôrazňuje, že treba nabádať na participatívne a komunitné obhospodarovanie lesov, a to prostredníctvom posilnenia účasti občianskej spoločnosti na plánovaní a vykonávaní politik obhospodarovania lesov a lesných projektov, zvyšovania informovanosti a zaistenia toho, aby miestne komunity mali podiel na prínosoch lesných zdrojov;

37. konštatuje so znepokojením, že neistá komunitná držba pôdy spoločenstiev žijúcich v lesoch je kľúčovou prekážkou v boji proti odlesňovaniu;

38. pripomína, že zodpovedná správa držby pôdy a lesov je nevyhnutná na zabezpečenie sociálnej stability, udržateľného využívania životného prostredia a zodpovedného investovania do trvalo udržateľného rozvoja;

⁽¹²⁾ Správa o povolení trestnej činnosti Agentúry pre výskum životného prostredia (EIA) a Indonézskej siete pre monitorovanie lesov (Jaringan Pemantau Independen Kehutanan/JPIK) z roku 2014 zistila, že niektoré spoločnosti licencované v rámci systému overovania zákonnosti pôvodu dreva sú zapojené do „prania dreva“, zmiešavajú drevo z nelegálnych zdrojov s legálnym drevom. Dnes by toto drevo mohlo byť vyvážané do EÚ ako drevo s licenciou FLEGT. K dispozícii na stránke: <http://www.wri.org/blog/2018/01/indonesia-has-carrot-end-illegal-logging-now-it-needs-stick>; hlavný zdroj: <https://eia-international.org/wp-content/uploads/Permitting-Crime.pdf>

Utorok 11. septembra 2018

39. berie na vedomie existenciu modelov komunitnej lesníckej/kolektívnej zvykovej držby, ktorá môže priniesť mnoho výhod⁽¹³⁾ vrátane nárastu oblasti lesov a dostupných zdrojov vody, zníženia nelegálnej ťažby dreva zavedením jasných pravidiel o prístupe k drevu a silného systému monitorovania lesov; navrhuje, aby sa poskytlo viac výskumu a podpory s cieľom prispieť k vytvoreniu legálneho rámca v oblasti spoločenstva lesného hospodárstva;

40. naliehavo vyzýva partnerské krajiny, aby uznali a chránili právo miestneho obyvateľstva závislého od lesov, a pôvodného obyvateľstva a predovšetkým domorodých žien, na tradičné vlastníctvo a kontrolu svojej pôdy, území a prírodných zdrojov, ako sa uvádza v rôznych medzinárodných nástrojoch v oblasti ľudských práv, napríklad v Medzinárodnom pakte o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach, v Deklarácii OSN o právach pôvodného obyvateľstva a v Dohovore MOP č. 169; vyzýva EÚ, aby podporovala partnerské krajiny v tomto úsilí, ako aj pri dôkladnom uplatňovaní zásady slobodného, predchádzajúceho a informovaného súhlasu s nadobúdaním pôdy vo veľkom rozsahu;

41. odsudzuje zmenšovanie priestoru a čoraz častejšie útoky na slobodu prejavu občianskej spoločnosti a miestnych komunít v oblasti správy lesov;

42. žiada Komisiu, aby zabezpečila, že dobrovoľné usmernenia pre zodpovednú správu držby pôdy FAO budú pre vonkajší investičný plán záväznú; zdôrazňuje, že dodržiavanie dobrovoľných usmernení pre zodpovednú správu držby pôdy si vyžaduje účinnú nezávislú kontrolu a vykonávanie, ako aj vhodné mechanizmy riešenia sporov a podávania sťažností; trvá na tom, aby sa normy držby pôdy zahrnuli do návrhu projektov, ich monitorovania a každoročného podávania správ a aby sa stali záväznými pre všetky vonkajšie činnosti EÚ financované z oficiálnej rozvojovej pomoci;

43. naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby ako prechodný krok vytvorili účinný administratívny mechanizmus na podávanie sťažností pre obete porušovania ľudských práv a sťažností na iné škodlivé vplyvy spôsobené činnosťami financovanými z oficiálnej rozvojovej pomoci, aby sa mohli začať vyšetrovania a zmierovacie postupy; upozorňuje, že tento mechanizmus by mal mať štandardizované postupy, administratívny charakter, a mal tak dopĺňať súdne mechanizmy, a ako kontaktné miesta by mali slúžiť delegácie EÚ;

44. vyzýva EÚ, aby prijala pravidlo pre povinné sprístupňovanie informácií o odlesňovaní, ktoré poskytujú dôkaz o finančných investíciách do výroby alebo spracovania komodít, ktoré sú pre lesy rizikové;

45. pripomína, že správa Komisie o fungovaní smernice o transparentnosti 2013/50/EÚ, ktorá zavádza požiadavku na zverejnenie pre platby vládam spoločnosťami zo zoznamu i mimo neho, s činnosťou v oblasti ťažobného priemyslu a ťažby primárnych (prírodných a poloprírodných) lesov, by mala byť predložená Európskemu parlamentu a Rade do 27. novembra 2018; ďalej poznamenáva, že túto správu by mal dopĺňať legislatívny návrh; so zreteľom na možné preskúmanie vyzýva Komisiu, aby zvažila rozšírenie povinnosti na ďalšie odvetvia priemyslu s vplyvom na lesy, a na iné lesy, ako sú primárne lesy;

46. odsudzuje, že v mnohých krajinách je bežná nedostatočná účasť miestnych komunít a chýbajú dohody s komunitami žijúcimi v lesoch o zonácii územia a pridelovaní koncesií; zastáva názor, že systémy na zaistenie zákonnosti pôvodu dreva (TLAS) by mali zahŕňať procesné záruky, ktoré posilňujú postavenie komunít, aby sa znížila pravdepodobnosť korupčného alebo nespravodlivého pridelovania alebo prevodov pôdy;

47. zdôrazňuje, že transparentnosť údajov, lepšie mapovanie, nezávislé monitorovanie, audítorské nástroje a výmena informácií sú zásadné pre zlepšenie správy, medzinárodnej spolupráce a uľahčenie plnenia záväzkov týkajúcich sa zastavenia odlesňovania; vyzýva EÚ, aby zintenzívnila finančnú a technickú podporu pre partnerské krajiny s cieľom pomôcť im rozvíjať odborné znalosti potrebné na zlepšovanie miestnych štruktúr lesného hospodárstva a zodpovednosti zaň;

⁽¹³⁾ Prípád z Nepálu, ktorý uviedla organizácia ClientEarth, k dispozícii na adrese: <https://www.clientearth.org/what-can-we-learn-from-community-forests-in-nepal/>.

Utorok 11. septembra 2018**Zodpovedné dodávateľské reťazce a financovanie**

48. konštatuje, že dovoz dreva a výrobkov z dreva by sa mal dôkladnejšie kontrolovať na hraniciach EÚ, aby sa zabezpečilo, že dovážané výrobky skutočne spĺňajú kritériá potrebné na vstup na územie EÚ;

49. konštatuje, že viac ako polovicu komodít vyrobených a vyvezených na celosvetový trh tvoria výrobky pochádzajúce z nezákonného odlesňovania; upozorňuje, že ak zohľadníme komodity s rizikom pre lesy súvisiace s poľnohospodárstvom, 65 % brazílskeho a 9 % argentínskeho vývozu hovädzieho mäsa, 41 % brazílskeho, 5 % argentínskeho a 30 % paraguajského vývozu sóje je pravdepodobne spojených s nelegálnym odlesňovaním; ďalej poznamenáva, že európski výrobcovia dovážajú veľké objemy krmiva a bielkovín z rozvojových krajín ⁽¹⁴⁾;

50. poukazuje na kľúčovú úlohu súkromného sektora pri dosahovaní medzinárodných cieľov v oblasti lesov vrátane ich obnovy; zdôrazňuje však, že treba zabezpečiť, aby dodávateľské reťazce a finančné toky podporovali len zákonnú a udržateľnú výrobu bez odlesňovania, ktorá nevedie k porušovaniu ľudských práv;

51. víta skutočnosť, že hlavné subjekty súkromného odvetvia (veľmi často z EÚ) sa zaviazali odstrániť odlesňovanie z ich dodávateľských reťazcov a investícií; poznamenáva však, že EÚ musí splniť túto výzvu a posilniť úsilie súkromného odvetvia prostredníctvom politík a príslušných opatrení vytvorením spoločných základov pre všetky spoločnosti a zaistením rovnakých podmienok; domnieva sa, že toto by oživilo záväzky, vytvorilo dôveru a zvýšilo zodpovednosť spoločností za ich záväzky;

52. pripomína, že treba dodržiavať hlavné zásady OSN v oblasti podnikania a ľudských práv; podporuje prebiehajúce rokovania zamerané na vytvorenie záväzného nástroja OSN týkajúceho sa nadnárodných korporácií a iných podnikov v súvislosti s ľudskými právami a zdôrazňuje, že je dôležité, aby sa EÚ aktívne zapájala do tohto procesu;

53. nabáda spoločnosti, aby prijímali opatrenia na predchádzanie korupcii vo svojich obchodných postupoch, najmä v súvislosti s pridelením práv na držbu pôdy a rozšírením vlastných externých systémov monitorovania pracovných noriem v rámci širších záväzkov týkajúcich sa odlesňovania;

54. vyzýva EÚ, aby pre finančný sektor zaviedla povinnosť uplatňovať náležitú starostlivosť pri posudzovaní finančných a nefinančných environmentálnych a sociálnych rizík, ako aj rizík týkajúcich sa riadenia; vyzýva tiež, aby sa zverejňoval postup uplatňovania náležitej starostlivosti aspoň prostredníctvom výročných správ investorov;

55. žiada EÚ, aby globálne odlesňovanie vyriešila reguláciou európskeho obchodu a spotreby komodít, ktoré sú pre lesy rizikové, ako sú napríklad sója, palmový olej, eukalyptus, hovädzie mäso, koža a kakao, na základe poznatkov získaných v rámci akčného plánu FLEGT, nariadenia o dreve, nariadenia o nerastných surovinách z konfliktných oblastí, smernice o zverejňovaní nefinančných informácií, právnych predpisov v oblasti nezákonného, nenahláseného a neregulovaného rybolovu (NNN) a ďalších iniciatív EÚ v oblasti regulácie dodávateľských reťazcov;

56. domnieva sa, že regulačný rámec by mal:

- a) stanoviť záväzné kritériá pre udržateľné produkty, ktoré neprispievajú k odlesňovaniu;
- b) uložiť záväzné povinnosti náležitej starostlivosti hospodárskym subjektom pôsobiacim v oboch smeroch dodávateľského reťazca komodít, ktoré sú pre lesy rizikové;
- c) presadzovať v celom dodávateľskom reťazci výsledovateľnosť komodít a transparentnosť;

⁽¹⁴⁾ Správy o lesných trendoch, 2014: *Spotrebiteľský tovar a odlesňovanie: Analýza rozsahu a povahy nelegálnosti premeny lesov na poľnohospodárske a lesné plantáže (An Analysis of the Extent and Nature of Illegality in Forest Conversion for Agriculture and Timber Plantations)*, 2014.

Utorok 11. septembra 2018

- d) vyžadovať, aby príslušné orgány členských štátov vyšetrovali a stíhali občanov Európskej únie alebo spoločnosti so sídlom v EÚ, ktoré majú zisk z nezákonnej premeny pôdy v produkčných krajinách;
- e) byť v súlade s medzinárodným právom v oblasti ľudských práv, rešpektovať zvykové práva stanovené v dobrovoľných usmerneniach pre zodpovednú správu držby pôdy a zaručiť slobodný, predchádzajúci a informovaný súhlas všetkých postihnutých komunit počas celého životného cyklu výrobku;

57. vyzýva EÚ, aby zabezpečila, aby zavedené opatrenia a regulačný rámec nevytvárali nadmernú záťaž pre malých a stredných výrobcov ani nebránili im v prístupe na trhy a k medzinárodnému obchodu;

58. vyzýva tiež EÚ, aby podporovala podobný záväzný regulačný rámec na medzinárodnej úrovni a aby do svojej politiky v oblasti klímy začlenila lesnícku diplomaciu s cieľom nabádať krajiny, ktoré spracúvajú a/alebo dovážajú veľké množstvá tropického dreva, ako sú Čína a Vietnam, aby prijali účinné právne predpisy zakazujúce dovoz nelegálne vyťaženého dreva a vyžadovali od hospodárskych subjektov, aby uplatňovali náležitú starostlivosť (podobnú, ako vyžaduje nariadeniu EÚ o dreve); v záujme toho vyzýva Komisiu, aby zlepšila transparentnosť v súvislosti s diskusiami a opatreniami prijatými v rámci BCM-FLEGT s Čínou;

59. vyjadruje poľutovanie nad tým, že vláda Konžskej demokratickej republiky spochybnila moratórium na pridelenie nových licencií na ťažbu v jej tropických pralesoch dvom čínskym podnikom; vyzýva na zachovanie tohto moratória, kým prevádzkovatelia ťažby dreva, vláda a miestne obyvateľstvo nedosiahnu dohodu o protokoloch zaisťujúcich environmentálne a sociálne uspokojivú správu;

60. vyzýva EÚ, aby v rámci reformy spoločnej poľnohospodárskej politiky (ďalej len „SPP“) zaviedla kritériá krízového plnenia pre krmivá s cieľom zabezpečiť, aby sa verejné dotácie poskytovali na udržateľné krmivá, ktorých výroba nespôsobuje odlesňovanie, čím sa zníži dovoz bielkovinových krmných plodín a hospodárskych zvierat, a bude sa diverzifikovať a posilní sa domáca produkcia bielkovinových plodín a zároveň sa z priamej alebo nepriamej podpory v budúcej potravinovej a poľnohospodárskej politike EÚ zruší dovoz komodít, ktoré predstavujú riziko pre lesy (napr. sója a kukurica);

61. zdôrazňuje, že budúca SPP musí byť v súlade s medzinárodnými záväzkami EÚ, vrátane Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj a Parížskej dohody a zmenu klímy;

62. žiada, aby sa na posúdenie vonkajších účinkov SPP používali ukazovatele cieľov trvalo udržateľného rozvoja, ako to navrhuje OECD;

63. pripomína, že hlavnými výrobcami palmového oleja sú Malajzia a Indonézia, ktoré podľa odhadov zabezpečujú 85 – 90 % svetovej produkcie, a že rastúci dopyt po tejto komodite vedie k odlesňovaniu, vytvára tlak na využívanie pôdy a má významný vplyv na miestne spoločenstvá, zdravie a zmenu klímy; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že rokovania o obchodných dohodách s Indonéziou a Malajziou by sa mali využiť na zlepšenie situácie na mieste;

64. v súvislosti s palmovým olejom uznáva pozitívny príspevok existujúcich certifikačných systémov, ale spoluprotovaním konštatuje, že systémy ako Okružly stôl pre udržateľnú produkciu palmového oleja (RSPO), Indonézsky udržateľný palmový olej (ISPO), Malajzijský udržateľný palmový olej (MSPO) a všetky ostatné uznané dôležité certifikačné systémy účinne nezakazujú svojim členom premeniť dažďové pralesy alebo rašeliniská na palmové plantáže; domnieva sa preto, že tieto hlavné systémy certifikácie účinne neobmedzujú emisie skleníkových plynov počas vytvárania a prevádzky plantáží, a v dôsledku toho nie sú schopné zabrániť rozsiahlym požiarom lesov a rašelinísk; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila vykonávanie nezávislého auditu a monitorovania týchto systémov certifikácie s cieľom zaručiť, aby palmový olej uvádzaný na trh EÚ splňal všetky potrebné normy a bol z udržateľných zdrojov; konštatuje, že otázku udržateľnosti v odvetví palmového oleja nie je možné riešiť len dobrovoľnými opatreniami a politikami, ale že spoločnosti v oblasti palmového oleja by mali podliehať aj záväzným pravidlám a povinnému systému certifikácie;

Utorok 11. septembra 2018

65. zdôrazňuje, že treba zvýšiť spoľahlivosť dobrovoľných certifikačných systémov prostredníctvom označovania s cieľom zaručiť, aby sa na trh EÚ dostal len taký palmový olej, pri výrobe ktorého nedochádza k odlesňovaniu, degradácii lesov, nelegálnemu zaberaniu pôdy a inému porušovaniu ľudských práv, v súlade s uznesením Európskeho parlamentu z 25. októbra 2016 o zodpovednosti podnikov za vážne porušovanie ľudských práv v tretích krajinách⁽¹³⁾ a aby systémy, ako napríklad RSPO, zahŕňali všetky druhy konečného využitia palmového oleja; okrem toho zdôrazňuje, že spotrebiteľov treba lepšie informovať o nepriaznivých vplyvoch neudržateľnej výroby palmového oleja na životné prostredie, pričom konečným cieľom je dosiahnuť výrazný pokles spotreby palmového oleja;

66. nalieha vyzýva Komisiu a všetky členské štáty, ktoré tak ešte neurobili, aby pracovali na vytvorení celoeurópskeho záväzku získavania výlučne zdrojov certifikovaného udržateľného palmového oleja do roku 2020, okrem iného podpisom a vykonávaním Amsterdamského vyhlásenia s názvom Smerom k odstráneniu odlesňovania v rámci reťazcov poľnohospodárskych komodít s európskymi krajinami, a aby pracovali na vytvorení záväzku priemyslu, okrem iného, podpisom a vykonávaním Amsterdamského vyhlásenia podporujúceho plne udržateľný dodávateľský reťazec palmového oleja do roku 2020;

Súdržnosť politik v záujme rozvoja

67. pripomína, že ciele trvalo udržateľného rozvoja je možné dosiahnuť len vtedy, keď budú dodávateľské reťazce trvalo udržateľné a medzi politikami sa vytvoria synergie; vyjadruje znepokojenie nad tým, že vysoká závislosť EÚ od dovozu živočíšneho krmiva vo forme sójových bôbov spôsobuje odlesňovanie v zahraničí; vyjadruje znepokojenie nad environmentálnym dosahom stúpajúceho dovozu biomasy a zvyšujúcim sa dopytom po dreve v Európe, najmä pokiaľ ide o plnenie cieľov EÚ v oblasti obnoviteľných zdrojov energie; vyzýva EÚ, aby dodržiavala zásadu súdržnosti politik v záujme rozvoja zakotvenú v článku 208 ZFEÚ, keďže predstavuje základný aspekt prínosu Únie k plneniu Agendy 2030, Parížskej dohody a Európskeho konsenzu o rozvoji; vyzýva preto EÚ, aby zabezpečila súlad medzi politikami v oblasti rozvoja, obchodu, poľnohospodárstva, energetiky a klímy;

68. vyzýva Komisiu, aby zefektívnila a lepšie koordinovala svoje úsilie v boji proti nezákonnej ťažbe dreva v rámci rôznych politik EÚ a útvarov zapojených do ich vykonávania; vyzýva Komisiu, aby v budúcich dvojstranných a viacstranných dohodách s krajinami produkujúcimi drevo súvisiacich s obchodom rokovala o normách týkajúcich sa dovozu dreva tak, aby sa neohrozil úspech dosiahnutý prostredníctvom akčného plánu FLEGT;

69. pripomína, že 80 % lesov sa nachádza na tradičnej pôde a územiach pôvodného obyvateľstva a miestnych komunít; berie so znepokojením na vedomie vyhlásenie osobitnej spravodajkyne OSN pre práva pôvodného obyvateľstva, že dostáva čoraz viac informácií o tom, že projekty na zmiernenie zmeny klímy majú negatívny vplyv na práva pôvodného obyvateľstva, najmä projekty obnoviteľných zdrojov energie, ako sú produkcia biopalív a výstavba priehrad pre vodné elektrárne; zdôrazňuje, že miestnym komunitám žijúcim v lesoch treba zaručiť práva na držbu vrátane zvykových práv; poukazuje na to, že platby na základe výsledkov a program REDD+ sú príležitosťou na posilnenie lesného hospodárstva, práv na držbu a živobytie;

70. zdôrazňuje rozhodujúcu úlohu pôvodného obyvateľstva z hľadiska udržateľného obhospodarovania prírodných zdrojov a ochrany biodiverzity; pripomína, že Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (UNFCCC) vyzýva svoje zmluvné štáty, aby rešpektovali znalosti a práva domorodého obyvateľstva ako záruky pri vykonávaní programu REDD+; nalieha vyzýva partnerské krajiny, aby prijali opatrenia na efektívne zapájanie pôvodného obyvateľstva do opatrení na adaptáciu na zmenu klímy a jej zmiernenie;

71. vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby posilňovali synergie medzi dobrovoľnými partnerskými dohodami FLEGT a programom REDD+;

72. vyjadruje hlboké znepokojenie nad rozširujúcim sa veľkoplošným priemyselným využívaním lesov na výrobu energie prostredníctvom monokultúr, čím sa urýchľuje celosvetová strata biodiverzity a zhoršovanie ekosystémových služieb;

(13) Ú. v. EÚ C 215, 19.6.2018, s. 125.

Utorok 11. septembra 2018

73. pripomína, že politika EÚ v oblasti biopalív by mala byť v súlade s cieľmi udržateľného rozvoja a zásadou súdržnosti politík v záujme rozvoja; opakuje, že EÚ by mala postupne zastaviť všetky politické stimuly pre agropalivá, a to najneskôr do roku 2030;

74. odsudzuje, že do pokračujúcej revízie smernice o obnoviteľných zdrojoch energie (RED II) sa nezačlenili kritériá sociálnej udržateľnosti a iné nepriame následky používania pôdy s ohľadom na riziká zaberania pôdy; pripomína, že smernica by mala byť v súlade s medzinárodnými normami pre práva na držbu pôdy, t. j. dohovorom MOP č. 169, dobrovoľnými usmerneniami FAO pre držbu pôdy a zásadami zodpovedných investícií do systémov poľnohospodárstva a potravín; rovnako tak poukazuje na potrebu zavedenia prísnejších kritérií pre lesnú biomasu, aby sa zabránilo tomu, že podpora bioenergie vyvolá odlesňovanie v zahraničí;

75. poukazuje na nesporné dôkazy o tom, že premena tropických lesov na poľnohospodársku pôdu, plantáže a iné využívania pôdy zapríčiňuje významný úbytok živočíšnych druhov a najmä lesných živočíšnych druhov; zdôrazňuje potrebu obnoviť prírodné a biologicky rozmanité lesy ako prostriedok na boj proti zmene klímy a na ochranu biodiverzity v súlade s cieľmi Agendy 2030, najmä cieľom 15; domnieva sa, že v programoch obnovy lesov by sa mali uznať zvykové práva na pôdu, že tieto programy by mali byť inkluzívne a prispôbené miestnym podmienkam, mali by sa v nich podporovať riešenia vychádzajúce z prírody, ako napríklad obnova lesného prostredia, s cieľom vyvážiť využívanie pôdy vrátane chránených oblastí, agrolesníctvo, systémy poľnohospodárstva, malé plantáže a ľudské sídla; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili, že vplyv spotreby EÚ na odlesňovanie v zahraničí sa bude riešiť so zreteľom na ciele stanovené v stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2020;

76. vyzýva EÚ na podporu iniciatív rozvojových krajín bohatých na lesy zameraných na vyváženú absolútnu rozšírenia poľnohospodárskych postupov a ťažobnej činnosti, ktoré majú nepriaznivý vplyv na hospodárenie lesov, na živobytie a kultúrnu integritu pôvodného obyvateľstva a škodlivé dôsledky na sociálnu stabilitu a potravinovú sebestačnosť poľnohospodárov;

77. pripomína, že udržateľné hodnotové reťazce v oblasti dreva, ktorých zdrojom sú udržateľne obhospodarované lesy vrátane udržateľných lesných plantáží a rodinného lesného hospodárenia, môžu výrazne prispievať k plneniu cieľov trvalo udržateľného rozvoja a plneniu záväzkov v oblasti zmeny klímy; trvá na tom, že v situácii, keď degradácia alebo ničenie lesov predstavuje 68,9 % celkových strát uhlíka v tropických ekosystémoch⁽¹⁶⁾, by sa žiadne verejné finančné prostriedky pochádzajúce z financovania opatrení v oblasti zmeny klímy a financovania rozvoja nemali využívať na podporu rozvoja poľnohospodárstva, priemyselnú ťažbu dreva, banskú činnosť, ťažbu zdrojov alebo budovanie infraštruktúry v neporušenej lesnej krajine, pričom financovanie z verejných finančných prostriedkov vo všeobecnosti by malo byť predmetom spoľahlivých kritérií udržateľnosti; vyzýva tiež EÚ a jej členské štáty, aby v tejto súvislosti koordinovali darcovské politiky⁽¹⁷⁾;

78. domnieva sa, že úsilie o zastavenie odlesňovania musí zahŕňať pomoc a podporu, ktoré by viedli k čo najúčinnejšiemu využívaniu existujúcej pôdy, ktorá by sa poskytovala spolu s uplatňovaním prístupu inteligentných dedín; uznáva, že agroekologické postupy majú vysoký potenciál maximalizovať ekosystémové funkcie a odolnosť pestovaním zmiešaných plodín s vysokým stupňom rozmanitosti, agrolesníctva a permakultúrnych techník relevantných aj pre plodiny, ako sú palmový olej, kakao alebo kaučuk, a tiež poskytovať mimoriadne výhody, pokiaľ ide o sociálne výdobytky, diverzifikáciu produkcie a produktivitu, bez toho, aby boli nutné ďalšie premeny lesov;

Trestná činnosť v súvislosti s lesmi

79. konštatuje, že podľa Programu OSN pre životné prostredie (ďalej len „UNEP“) a Interpolu je nezákonná ťažba a obchod s drevom jednou z piatich najvýznamnejších druhov trestnej činnosti proti životnému prostrediu, do ktorej sa čoraz viac zapájajú organizované nadnárodné zločinecké skupiny;

80. zdôrazňuje, že boj proti nezákonnému medzinárodnému obchodu si vyžaduje konkrétne a inkluzívne kroky, aby sa zastavilo ničenie, odlesňovanie, nezákonná ťažba dreva, boj proti podvodom, masakra a dopyt po lesných produktoch a voľne žijúcich druhoch;

⁽¹⁶⁾ Baccini a ďalší: Tropické lesy sú čistým zdrojom uhlíka na základe nadzemných meraní (*Tropical forests are a net carbon source based on aboveground measurements of gain and loss*), *Science*, č. 358, vydanie 6360, 2017, s. 230-234, <http://science.sciencemag.org/content/early/2017/09/27/science.aam5962>

⁽¹⁷⁾ Baccini, A. a ďalší., op. cit.

Utorok 11. septembra 2018

81. zdôrazňuje, že trestná činnosť poškodzujúca lesy, počnúc neregulovaným alebo nezákonným spaľovaním dreveného uhlia až po rozsiahle zločiny spoločností týkajúce sa dreva, papiera a buničiny, má obrovský vplyv na globálne klimatické emisie, zdroje vody, dezertifikáciu a modely zrážkovej činnosti;

82. so znepokojením konštatuje, že podľa programu UNEP a INTERPOLU sa právne predpisy na riešenie trestných činov proti životnému prostrediu v mnohých krajinách považujú za nedostatočné, napríklad pre nedostatočné skúsenosti alebo nedostatok zamestnancov, nízke pokuty alebo neexistujúce trestnoprávne postihy atď., čo predstavuje prekážky v účinnom boji proti tejto trestnej činnosti;

83. zdôrazňuje, že je dôležité zaviesť v producentných krajinách skutočne odrádzajúce a účinné sankcie v záujme boja proti nezákonnej ťažbe dreva a nezákonnému obchodovaniu s ním;

84. žiada Komisiu, aby rozšírila rozsah pôsobnosti smernice 2008/99/ES o ochrane životného prostredia prostredníctvom trestného práva ⁽¹⁸⁾ tak, aby zahŕňala nezákonnú ťažbu dreva;

85. nabáda EÚ, aby pomáhala s posilňovaním sledovania odlesňovania a nezákonných aktivít;

86. zdôrazňuje, že treba vyriešiť základné príčiny trestnej činnosti proti životnému prostrediu, ako je chudoba, korupcia a slabá správa vecí verejných, a to integrovaným a celostným prístupom, ako aj podporiť cezhraničnú finančnú spoluprácu a využiť všetky nástroje boja proti medzinárodnému organizovanému zločinu vrátane zhabania a konfiškácie majetku pochádzajúceho z trestnej činnosti a boja proti praniu špinavých peňazí;

87. zdôrazňuje, že treba posilniť vnútroštátne právne rámce, podporiť vytváranie vnútroštátnych sietí na presadzovanie práva a zlepšiť vykonávanie a presadzovanie medzinárodného práva, ktoré súvisí s presadzovaním transparentného a zodpovedného hospodárenia s lesmi, okrem iného výmenou najlepších postupov, prísny posudzovaním vplyvu na udržateľnosť a systémami jeho monitorovania a podávania správ a so zreteľom na potrebu chrániť strážcov lesov; požaduje rozšírenú medziodvetvovú a medziagentúrnu spoluprácu na vnútroštátnej aj medzinárodnej úrovni, najmä s INTERPOLOM a UNODC, zahŕňajúcu aj výmenu spravodajských informácií a súdnu spoluprácu a rozširovanie pôsobnosti Medzinárodného trestného súdu tak, aby do jeho právomocí patrili aj trestné činy proti životnému prostrediu;

88. pripomína, že transparentnosť a zodpovednosť v globálnych hodnotových reťazcoch by sa zvýšila prostredníctvom lepšieho prístupu k colným údajom o dovozoch vstupujúcich na územie EÚ; žiada Komisiu, aby rozšírila požiadavky na colné údaje a aby medzi povinné colné dátové prvky začlenila údaje o vývozcovi a výrobcovi, čím by sa zvýšila transparentnosť a výsledovosť globálnych hodnotových reťazcov;

Obchodné otázky

89. zdôrazňuje, že obchodné rokovania Únie musia byť v súlade so záväzkami Únie prijať opatrenia na zníženie odlesňovania a zhoršovania kvality lesov, a rozšíriť zásoby uhlíka v lesoch v rozvojových krajinách;

90. zdôrazňuje, že je potrebné rozšíriť a posilniť opatrenia na prevenciu, monitorovanie a overovanie environmentálnych vplyvov a vplyvov na ľudské práva vyplývajúcich z dvojstranných a mnohostranných dohôd o voľnom obchode a investičných dohôd EÚ, a to aj prostredníctvom overiteľných ukazovateľov a nezávislých komunitných iniciatív v oblasti monitorovania a podávania správ;

⁽¹⁸⁾ Ú. v. EÚ L 328, 6.12.2008, s. 28.

Utorok 11. septembra 2018

91. naliehavo vyzýva EÚ, aby do svojich kapitol o obchode a udržateľnom rozvoji vždy zahŕňala záväzné a vymáhateľné ustanovenia, na základe ktorých sa má zamedziť nezákonnej ťažbe dreva, odlesňovaniu, degradácii lesov a zaberaniu pôdy, ako aj ďalším formám porušovania ľudských práv, ktoré sú predmetom vhodných a účinných mechanizmov urovnávania sporov, a aby v rámci rôznych metód vymáhania uvažovala o mechanizme založenom na sankciách a o ustanoveniach na zaručenie práva vlastníť majetok, predchádzajúcej konzultácie a informovaného súhlasu; vyzýva Komisiu, aby takéto ustanovenia zahrnula do už uzatvorených dohôd o voľnom obchode prostredníctvom doložky o revízií, a to najmä záväzok účinne vykonávať Parížsku dohodu o zmene klímy; zdôrazňuje význam monitorovania týchto ustanovení a potrebu bezodkladne začať postupy konzultácie s vládami v prípade, že obchodní partneri tieto pravidlá nedodržiavajú, a zaviesť existujúce mechanizmy, ako napríklad mechanizmy riešenia sporov zriadené v rámci kapitol o obchode a udržateľnom rozvoji;

92. vyzýva Komisiu, aby do všetkých obchodných a investičných dohôd EÚ zahrnula ambiciózne ustanovenia týkajúce sa lesov; zdôrazňuje, že tieto ustanovenia by mali byť záväzné a mali by sa dať presadzovať prostredníctvom účinných monitorovacích a sankčných mechanizmov, ktoré by jednotlivcom a komunitám, či už mimo EÚ, alebo v EÚ, umožňovali žiadať o nápravu;

93. zdôrazňuje, že korupcia spojená s nezákonnou ťažbou dreva by sa mala riešiť v rámci obchodnej politiky EÚ; vyzýva Komisiu, aby do svojich dohôd o voľnom obchode zahrnula protikorupčné ustanovenia týkajúce sa nezákonnej ťažby dreva, ktoré sú vymáhateľné a ktoré musia byť účinné a v plnej miere vykonané;

94. naliehavo vyzýva Komisiu, aby do rozsahu pôsobnosti vymáhateľných protikorupčných ustanovení v dohodách o voľnom obchode zahrnula nezákonné praktiky lesného hospodárstva, ako sú napríklad stanovovanie neprímerane nízkych cien dreva v koncesiách, ťažba chránených stromov obchodnými korporáciami, pašovanie lesných produktov cez hranice, nezákonná ťažba a spracovanie lesníckych surovín bez licencie;

95. konštatuje, že nariadenie o všeobecnom systéme preferencií (VSP) má obmedzený rozsah pôsobnosti, pokiaľ ide o ochranu a zodpovedné riadenie lesných zdrojov; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že dohovory týkajúce sa lesov, na ktoré sa vzťahuje VSP a VSP+, sú riadne monitorované, a to aj zo strany organizácií občianskej spoločnosti, aby sa tak zaručila ochrana lesov v partnerských krajinách vrátane možnosti zriadenia mechanizmu na vybavovanie sťažností v záujme zaistiť, že sťažnosti zainteresovaných strán budú riadne zohľadnené; zdôrazňuje, že tento mechanizmus musí venovať osobitnú pozornosť právam domorodého obyvateľstva a komunit závislých od lesa a právam udeleným na základe dohovoru MOP C169 o domorodom a kmeňovom obyvateľstve, ak je to vhodné;

96. pripomína význam primeraného prístupu k spravodlivosti, právnym prostriedkom nápravy a účinnej ochrane oznamovateľov v krajinách vyvážajúcich prírodných zdroje, aby sa zabezpečila efektívnosť všetkých právnych predpisov alebo iniciatív;

o

o o

97. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.

Streda 12. septembra 2018

P8_TA(2018)0340

Situácia v Maďarsku

Uznesenie Európskeho parlamentu z 12. septembra 2018 o návrhu, ktorým sa Rada vyzýva, aby podľa článku 7 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii rozhodla, že existuje jasné riziko vážneho porušenia hodnôt, na ktorých je Únia založená, zo strany Maďarska (2017/2131(INL))

(2019/C 433/09)

Európsky parlament,

- so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii, a najmä na jej článok 2 a článok 7 ods. 1,
- so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie,
- so zreteľom na Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd a jeho protokoly,
- so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv,
- so zreteľom na medzinárodné zmluvy Organizácie Spojených národov a Rady Európy v oblasti ľudských práv, napríklad na Európsku sociálnu chartu a Dohovor Rady Európy o predchádzaní násilí na ženách a domácejmu násilíu a o boji proti nemu (Istanbulský dohovor),
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 17. mája 2017 o situácii v Maďarsku ⁽¹⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenia zo 16. decembra 2015 ⁽²⁾ a z 10. júna 2015 ⁽³⁾ o situácii v Maďarsku,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 3. júla 2013 o situácii v oblasti základných práv: normy a postupy v Maďarsku (podľa uznesenia Európskeho parlamentu zo 16. februára 2012) ⁽⁴⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenia zo 16. februára 2012 o nedávnom politickom vývoji v Maďarsku ⁽⁵⁾ a z 10. marca 2011 o zákone o médiách v Maďarsku ⁽⁶⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 25. októbra 2016 s odporúčaniami pre Komisiu o zriadení mechanizmu EÚ pre demokraciu, právny štát a základné práva ⁽⁷⁾,
- so zreteľom na svoje legislatívne uznesenie z 20. apríla 2004 o oznámení Komisie o článku 7 Zmluvy o Európskej únii: Rešpektovanie a podpora hodnôt, na ktorých je založená Únia ⁽⁸⁾,
- so zreteľom na oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu z 15. októbra 2003 o článku 7 Zmluvy o Európskej únii: Rešpektovanie a podpora hodnôt, na ktorých je založená Únia ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ Prijaté texty, P8_TA(2017)0216.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 399, 24.11.2017, s. 127.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 407, 4.11.2016, s. 46.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 75, 26.2.2016, s. 52.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 249 E, 30.8.2013, s. 27.

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ C 199 E, 7.7.2012, s. 154.

⁽⁷⁾ Ú. v. EÚ C 215, 19.6.2018, s. 162.

⁽⁸⁾ Ú. v. EÚ C 104 E, 30.4.2004, s. 408.

⁽⁹⁾ COM(2003)0606.

Streda 12. septembra 2018

- so zreteľom na výročné správy Agentúry Európskej únie pre základné práva (ďalej len „FRA“) a Európskeho úradu pre boj proti podvodom (ďalej len „OLAF“),
 - so zreteľom na články 45, 52 a 83 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci a stanoviská Výboru pre kontrolu rozpočtu, Výboru pre kultúru a vzdelávanie, Výboru pre ústavné veci a Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť (A8-0250/2018),
- A. keďže Únia je založená na hodnotách úcty k ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, právneho štátu a rešpektovania ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám, ako je stanovené v článku 2 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“), vyjadrené v Charte základných práv Európskej únie a zakotvené v medzinárodných zmluvách v oblasti ľudských práv, a keďže tieto hodnoty, ktoré sú spoločné členským štátom a ku ktorým sa všetky členské štáty dobrovoľne prihlásili, tvoria základ práv uplatňovaných osobami žijúcimi v Únii;
- B. keďže jasné riziko vážneho porušenia hodnôt uvedených v článku 2 Zmluvy o EÚ členským štátom sa netýka výlučne daného členského štátu, v ktorom sa riziko prejavuje, ale má vplyv aj na ostatné členské štáty, na vzájomnú dôveru medzi nimi, na samotný charakter Únie a základné práva jej občanov zaručené právnymi predpismi Únie;
- C. keďže podľa oznámenia Komisie z roku 2003 týkajúceho sa článku 7 Zmluvy o EÚ sa rozsah pôsobnosti článku 7 neobmedzuje na oblasti, na ktoré sa vzťahuje právo Únie, ako v prípade článku 258 Zmluvy o fungovaní Európskej Únie, a keďže Únia môže posúdiť existenciu jasného rizika vážneho porušenia spoločných hodnôt v oblastiach patriacich do právomocí členských štátov;
- D. keďže článok 7 ods. 1 Zmluvy o EÚ predstavuje preventívnu fázu, ktorá Únii dáva právomoc zasiahnuť v prípade jasného rizika závažného porušenia spoločných hodnôt; keďže pri tomto preventívnom kroku sa počíta s dialógom s dotknutým členským štátom a jeho cieľom je zabrániť prípadnému udeleniu sankcií;
- E. keďže maďarské orgány boli síce stále pripravené diskutovať o zákonnosti každého konkrétneho opatrenia, no situácia sa nerieši a pretrvávajú mnohé obavy, čo má negatívny dosah na dobré meno Únie a na jej účinnosť a dôveryhodnosť pri ochrane základných práv, ľudských práv a demokracie v globálnom meradle a poukazuje na potrebu riešiť tieto obavy spoločným postupom Únie;
1. uvádza, že obavy Európskeho parlamentu sa týkajú týchto oblastí:
- fungovanie ústavného a volebného systému;
 - nezávislosť súdnictva a iných inštitúcií a práva sudcov;
 - korupcia a konflikty záujmov;
 - ochrana súkromia a údajov;
 - sloboda prejavu;
 - akademická sloboda;

Streda 12. septembra 2018

- sloboda náboženského vyznania;
- sloboda združovania;
- právo na rovnaké zaobchádzanie;
- práva príslušníkov menšín vrátane Rómov a Židov a ochrana pred nenávisťnými vyjadreniami voči týmto menšinám;
- základné práva migrantov, žiadateľov o azyl a utečencov;
- hospodárske a sociálne práva;

2. domnieva sa, že skutočnosti a smerovanie uvedené v prílohe k tomuto uzneseniu spoločne predstavujú systémové ohrozenie hodnôt vytýčených v článku 2 Zmluvy o EÚ a jasné riziko ich vážneho porušenia;

3. berie na vedomie výsledok parlamentných volieb v Maďarsku, ktoré sa konali 8. apríla 2018; zdôrazňuje skutočnosť, že každá maďarská vláda je zodpovedná za odstránenie rizika závažného porušenia hodnôt vytýčených v článku 2 Zmluvy o EÚ, aj keď toto riziko predstavuje trvalé následky politických rozhodnutí navrhovaných alebo schválených predchádzajúcimi vládami;

4. v súlade s článkom 7 ods. 1 Zmluvy o EÚ preto predkladá Rade priložený odôvodnený návrh, v ktorom Radu vyzýva, aby rozhodla, či existuje jasné riziko vážneho porušenia hodnôt uvedených v článku 2 Zmluvy o EÚ zo strany Maďarska a aby v tejto súvislosti adresovala Maďarsku vhodné odporúčania;

5. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie a odôvodnený návrh rozhodnutia Rady priložený k tomuto uzneseniu postúpil Rade, Komisii a vládam a parlamentom členských štátov.

Streda 12. septembra 2018

PRÍLOHA K UZNESENIU

Návrh rozhodnutia Rady o určení podľa článku 7 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii, že existuje jasné riziko vážneho porušenia hodnôt, na ktorých je Únia založená, zo strany Maďarska

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii, a najmä na jej článok 7 ods. 1,

so zreteľom na odôvodnený návrh Európskeho parlamentu,

so zreteľom na súhlas Európskeho parlamentu,

keďže:

- (1) Únia je založená na hodnotách uvedených v článku 2 Zmluvy o Európskej únii (Zmluvy o EÚ), ktoré sú spoločné členským štátom a súčasťou ktorých je aj rešpektovanie demokracie, zásad právneho štátu a ľudských práv. V súlade s článkom 49 Zmluvy o EÚ si pristúpenie k Únii vyžaduje dodržiavanie a podporu hodnôt uvedených v článku 2 Zmluvy o EÚ.
- (2) Pristúpenie Maďarska bolo dobrovoľným aktom vychádzajúcim zo zvrchovaného rozhodnutia, ktoré odrážalo široký konsenzus celého maďarského politického spektra.
- (3) Európsky parlament vo svojom odôvodnenom návrhu predložil svoje obavy týkajúce sa situácie v Maďarsku. Hlavné obavy sa týkajú najmä fungovania ústavného a volebného systému, nezávislosti súdnictva a iných inštitúcií, práv sudcov, korupcie a konfliktov záujmov, ochrany súkromia a údajov, slobody prejavu, akademickej slobody, slobody náboženského vyznania, slobody združovania, práva na rovnaké zaobchádzanie, práv osôb patriacich k menšinám vrátane Rómov a Židov a ochrany pred nenávisťnými vyjadreniami voči týmto menšinám, základných práv migrantov, žiadateľov o azyl a utečencov a hospodárskych a sociálnych práv.
- (4) Európsky parlament takisto poznamenal, že maďarské orgány sú stále pripravené diskutovať o zákonnosti každého konkrétneho opatrenia, ale vôbec nekonajú, pokiaľ ide o opatrenia odporúčané v jeho predošlých uzneseniach.
- (5) Vo svojom uznesení zo 17. mája 2017 o situácii v Maďarsku Európsky parlament uviedol, že súčasná situácia v Maďarsku predstavuje jasné riziko vážneho porušenia hodnôt uvedených v článku 2 Zmluvy o EÚ a že odôvodňuje začatie postupu uvedeného v článku 7 ods. 1 Zmluvy o EÚ.
- (6) Vo svojom oznámení z roku 2003 o článku 7 Zmluvy o Európskej únii Komisia vymenúva mnohé zdroje informácií, ktoré treba zvážiť pri monitorovaní dodržiavania a presadzovania spoločných hodnôt, napríklad správy medzinárodných organizácií, správy MVO a rozhodnutia regionálnych a medzinárodných súdov. Veľké obavy zo situácie v oblasti demokracie, právneho štátu a základných práv v Maďarsku vyjadrili mnohí aktéri na vnútroštátnej, európskej a medzinárodnej úrovni vrátane inštitúcií a orgánov Únie, Rady Európy, Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (ďalej len „OBSE“), Organizácie Spojených národov (ďalej len „OSN“), ako aj mnohých organizácií občianskej spoločnosti. Je však potrebné považovať ich za právne nezáväznú stanoviská, keďže len Súdny dvor Európskej únie môže vykladať ustanovenia zmlúv.

Streda 12. septembra 2018

Fungovanie ústavného a volebného systému

- (7) Benátska komisia vyjadrila obavy v súvislosti s procesom tvorby ústavy v Maďarsku už pri niekoľkých príležitostiach, a to pokiaľ ide o základný zákon, ako aj jeho novelizácie. Uvítala skutočnosť, že základný zákon zavádza ústavný poriadok založený na demokracii, zásadách právneho štátu a ochrane základných práv ako základných zásadách, a uznala úsilie o zavedenie ústavného poriadku v súlade so spoločnými európskymi demokratickými hodnotami a normami a o reguláciu základných práv a slobôd v súlade so záväznými medzinárodnými nástrojmi. Kritika sa sústredila na nedostatočnú transparentnosť procesu, nedostatočné zapojenie občianskej spoločnosti, neexistenciu skutočných konzultácií, ohrozenie oddelenia právomocí a oslabenie vnútroštátneho systému brzd a protiváh.
- (8) Právomoci maďarského ústavného súdu sa v dôsledku ústavnej reformy obmedzili, aj čo sa týka rozpočtových záležitostí, zrušenia žalôb vo verejnom záujme (*actio popularis*), možnosti súdu odvolávať sa na svoju judikatúru platnú pred 1. januárom 2012 a obmedzenie možnosti súdu preskúmať ústavnosť akýkoľvek zmien základného zákona okrem tých, ktoré majú len procesnú povahu. Benátska komisia vyjadrila vážne obavy z týchto obmedzení a z postupu vymenúvania sudcov a vo svojom stanovisku z 19. júna 2012 k zákonu č. CLI z roku 2011 o maďarskom ústavnom súde a vo svojom stanovisku zo 17. júna 2013 k štvrtej novele Základného zákona Maďarska maďarským orgánom odporučila, aby zabezpečili nevyhnutný systém brzd a protiváh. Benátska komisia vo svojich stanoviskách takisto poukázala na niekoľko pozitívnych prvkov reforiem, napríklad poskytnutie rozpočtových záruk, vylúčenie znovuzvolenia sudcov a prisúdenie práva začať konanie vo veci posúdenia *ex post* komisárovi pre základné práva.
- (9) Vo svojich záverečných pripomienkach z 5. apríla 2018 Výbor OSN pre ľudské práva vyjadril znepokojenie z toho, že súčasný postup podávania ústavných sťažností poskytuje obmedzenejší prístup k ústavnému súdu, nestanovuje lehotu na vykonanie ústavného preskúmania a nemá odkladný účinok na napadnuté právne predpisy. Spomína sa v ňom aj to, že ustanoveniami nového zákona o ústavnom súde sa oslabuje zabezpečenie funkčného obdobia sudcov a zvyšuje sa vplyv vlády na zloženie a fungovanie ústavného súdu tým, že sa zmenil postup vymenovania sudcov, počet sudcov súdu a vek ich odchodu do dôchodku. Výbor vyjadril obavy aj z obmedzenia kompetencií a právomocí ústavného súdu pri preskúmaní právnych predpisov týkajúcich sa rozpočtových záležitostí.
- (10) V správe prijatej 27. júna 2018 volebná pozorovateľská misia s obmedzeným rozsahom Úradu OBSE pre demokratické inštitúcie a ľudské práva uviedla, že po technickej stránke boli voľby zvládnuté profesionálne a transparentne, základné práva a slobody boli celkovo rešpektované, no uplatňované v nepriaznivej atmosfére. Volebná administratíva splnila svoju úlohu profesionálne, transparentne a tešila sa celkovej dôvere zainteresovaných strán a bola vo všeobecnosti vnímaná ako nestranná. Volebná kampaň bola síce čulá, no nepriateľská, pričom zastrešujúca volebná rétorika zúžila priestor pre zásadnú diskusiu a možnosti voličov fundovane sa rozhodnúť. Financovanie verejnej kampane a výdavkové stropy sú nastavené tak, aby všetkým kandidátom zaručili rovnaké príležitosti. Možnosti kandidátov uchádzať sa o volebné kreslá za rovnakých podmienok však výrazne oslabili nadmerné vládne výdavky na verejné informačné spoty, ktoré zdôrazňovali volebný odkaz vládnucej strany. Keďže až do ukončenia volieb neexistovala povinnosť informovať o financovaní kampaní, voliči boli v podstate ochudobnení o tieto informácie, ktoré boli kľúčové pre informované rozhodnutie. Misia takisto vyjadrila obavy v súvislosti s vymedzením volebných obvodov s jedným mandátom. Podobné obavy odznali už v spoločnom stanovisku z 18. júna 2012 k zákonu o voľbe poslancov maďarského parlamentu, ktoré prijala Benátska komisia a Rada pre demokratické voľby a **v ktorom** sa uvádzalo, že volebné obvody sa musia vymedziť transparentne a profesionálne na základe nestranného a nezaujatého procesu, teda tak, aby sa predchádzalo krátkodobým politickým cieľom (machináciám s hranicami volebných obvodov).
- (11) Maďarská vláda v posledných rokoch vo veľkej miere využívala vnútroštátne konzultácie, a tak rozširovala priamu demokraciu na vnútroštátnej úrovni. Komisia 27. apríla 2017 poukázala na to, že vnútroštátne konzultácie pod názvom *Zastavme Brusel* obsahovali niekoľko tvrdení a obvinení, ktoré boli z faktického hľadiska nesprávne alebo mimoriadne zavádzajúce. Maďarská vláda takisto uskutočnila v máji 2015 konzultáciu nazvanú *Migrácia a terorizmus* a v októbri 2017 konzultáciu namierenú proti takzvanému *Sorosovmu plánu*. Uvedené konzultácie poukazovali na paralely medzi terorizmom a migráciou, vyvolávali nenávisť voči migrantom a zameriavali sa najmä na osobu Georgea Sorosa a na Úniu.

Streda 12. septembra 2018

Nezávislosť súdnictva a iných inštitúcií a práva sudcov

- (12) V dôsledku rozsiahlych zmien právneho rámca uzákoneného v roku 2011 boli predsedovi novovytvoreného Národného súdneho úradu zverené rozsiahle právomoci. Benátska komisia tieto rozsiahle právomoci kritizovala vo svojom stanovisku k zákonu č. CLXII z roku 2011 o právnom postavení a odmeňovaní sudcov a k zákonu č. CLXI z roku 2011 o organizácii a správe súdov Maďarska, ktoré prijala 19. marca 2012, a v stanovisku k základným právnym predpisom týkajúcim sa súdnictva, ktoré prijala 15. októbra 2012. Podobné obavy vyjadril aj osobitný spravodajca OSN pre nezávislosť sudcov a právnikov 29. februára 2012 a 3. júla 2013, ako aj Skupina štátov Rady Európy proti korupcii (ďalej len „GRECO“) vo svojej správe prijatej 27. marca 2015. Všetci títo aktéri zdôraznili, že je potrebné posilniť úlohu kolektívneho orgánu – Národnej súdnej rady v pozícii dohľadu, lebo predseda Národného súdneho úradu, ktorý je volený maďarským parlamentom, sa nemôže považovať za orgán súdnej samoregulácie. Na základe medzinárodných odporúčaní sa postavenie predsedu Národného súdneho úradu zmenilo a jeho právomoci sa obmedzili tak, aby sa zabezpečila lepšia rovnováha medzi predsedom a Národnou súdnou radou.
- (13) Od roku 2012 Maďarsko podniklo pozitívne kroky smerujúce k prevodu určitých funkcií z predsedu Národného súdneho úradu na Národnú súdnu radu s cieľom vytvoriť lepšiu rovnováhu medzi týmito dvomi orgánmi. Stále sú však potrebné ďalšie opatrenia. Vo svojej správe z 27. marca 2015 skupina GRECO vyzvala, aby sa minimalizovali možné riziká svojvoľných rozhodnutí predsedu Národného súdneho úradu. Predseda Národného súdneho úradu okrem iného môže preradať a priradovať sudcov a plniť takisto úlohy v rámci súdnej disciplíny. Predseda Národného súdneho úradu takisto dáva odporúčania maďarskému prezidentovi na vymenovanie a odvolávanie predsedov súdov, čo sa týka aj predsedov a podpredsedov odvolacích súdov. Skupina GRECO uvítala nedávno prijatý kódex správania pre sudcov, no domnieva sa, že by mohol byť jednoznačnejší a mal by byť doplnený odbornou prípravou v rámci služby. Takisto uznala zmeny prijaté v oblasti pravidiel prijímania a výberu sudcov v Maďarsku v období rokov 2012 až 2014, ktorými Národná súdna rada získala silnejšiu dozornú funkciu v procese výberu. Na zasadnutí Národnej súdnej rady, ktoré sa konalo 2. mája 2018, táto rada jednohlasne prijala rozhodnutia o postupe predsedu Národného súdneho úradu, pokiaľ ide o vyhlasovanie výziev na podávanie prihlášok na sudcovské funkcie a vedúce funkcie za neúspešné. Podľa týchto rozhodnutí je postup predsedu nezákonný.
- (14) Dňa 29. mája 2018 maďarská vláda predložila návrh siedmej novely základného zákona (T/332), ktorá bola prijatá 20. júna 2018. Zaviedol sa ňou nový systém správnych súdov.
- (15) Po rozsudku Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) zo 6. novembra 2012 vo veci C-286/12, Komisia/Maďarsko ⁽¹⁾, ktorého záver znel, že prijatím vnútroštátneho režimu, ktorý stanovuje, že dovŕšením veku 62 rokov zaniká služobný pomer sudcov, prokurátorov a notárov, Maďarsko nesplnilo povinnosti podľa práva Únie, maďarský parlament prijal zákon č. XX z roku 2013, v ktorom sa stanovilo, že vek odchodu do dôchodku sudcov sa postupne počas desaťročného obdobia zníži na 65 rokov, a vymedzili sa kritériá návratu do funkcie alebo náhrady škody. Tento zákon poskytoval sudcom, ktorí odišli do dôchodku, možnosť vrátiť sa na svoje bývalé pozície na rovnakom súde a za rovnakých podmienok ako pred prijatím regulácie veku odchodu do dôchodku, alebo, ak sa vrátili nechceli, dostali 12-mesačné odstupné ako náhradu stratených príjmov a mohli podať na súd žalobu o ďalšiu náhradu škody, čo im však nezaručovalo opätovné dosadenie na vedúce administratívne pozície. Komisia však uznala opatrenia Maďarska zamerané na dosiahnutie súladu zákona o odchode do dôchodku s právom Únie. Vo svojej správe z októbra 2015 Inštitút pre ľudské práva v rámci Medzinárodnej advokátskej komory (International Bar Association) uviedol, že väčšina odvolaných sudcov sa na svoje pôvodné pozície už nevrátila, čiastočne preto, že ich predchádzajúce pozície už boli obsadené. Uviedol tiež, že nemožno zaručiť nezávislosť a nestrannosť maďarského súdnictva a záruky právneho štátu zostávajú oslabené.
- (16) Vo svojom rozsudku zo 16. júla 2015, Gázsó/Maďarsko, Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) konštatoval, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a práva na účinný prostriedok nápravy. ESLP dospel k záveru, že porušenia majú pôvod v praxi, ktorá spočíva v tom, že Maďarsko opakovane nie je schopné zabezpečiť, aby sa konania o určení občianskych práv a povinností skončili v primeranej lehote, a neprijíma opatrenia umožňujúce žiadateľom uplatniť si nárok na náhradu škody v dôsledku nadmerne dlhého občianskoprávneho konania na vnútroštátnej úrovni. Na vykonanie tohto rozsudku sa stále čaká. Nový maďarský občiansky súdny poriadok prijatý v roku 2016 zabezpečuje urýchlenie občianskeho konania zavedením dvojfázového postupu. Maďarsko informovalo Výbor ministrov Rady Európy o tom, že nový zákon vytvárajúci účinný prostriedok nápravy v prípade prieťahov v konaní bude prijatý do októbra 2018.

(1) Rozsudok Súdneho dvora zo 6. novembra 2012, Komisia/Maďarsko, C-286/12, ECLI:EU:C:2012:687.

Streda 12. septembra 2018

- (17) Vo svojom rozsudku z 23. júna 2016, *Baka/Maďarsko*, ESLP dospel k záveru, že došlo k porušeniu práva na prístup k súdu a na slobodu prejavu Andrása Baku, ktorý bol v júni 2009 vymenovaný za predsedu najvyššieho súdu na šesťročné funkčné obdobie, ale v súlade s prechodnými ustanoveniami základného zákona sa tejto funkcie vzdal, za predpokladu, že právnym nástupcom najvyššieho súdu bude Kúria. Na vykonanie tohto rozsudku sa stále čaká. Dňa 10. marca 2017 Výbor ministrov Rady Európy požiadal, aby sa prijali opatrenia na predchádzanie ďalšiemu predčasnému odvolaniu sudcov z podobných dôvodov, a tým sa zabránilo prípadnému zneužívaniu v tejto súvislosti. Maďarská vláda konštatovala, že takéto opatrenia nesúvisia s výkonom rozsudku.
- (18) Dňa 29. septembra 2008 bol za splnomocnenca pre ochranu údajov vymenovaný András Jóri na šesťročné funkčné obdobie. S účinnosťou od 1. januára 2012 sa však maďarský parlament rozhodol reformovať systém ochrany údajov a nahradiť splnomocnenca vnútroštátnym orgánom pre ochranu údajov a slobodu informácií. Pán Jóri musel teda svoj úrad opustiť pred skončením svojho funkčného obdobia. Dňa 8. apríla 2014 Súdny dvor vyhlásil, že s nezávislosťou orgánov dozoru sa nevyhnutne spája povinnosť umožniť im, aby v úrade zostali celé funkčné obdobie, a že Maďarsko nespĺnilo svoje povinnosti podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES^(?). Maďarsko zmenilo pravidlá vymenúvania splnomocnenca, ospravedlnilo sa a vyplátilo dohodnutú sumu náhrady škody.
- (19) Benátska komisia vo svojom stanovisku k zákonu č. CLXIII z roku 2011 o prokuratúre a k zákonu č. CLXIV z roku 2011 o štatúte generálneho prokurátora, prokurátorov a ostatných zamestnancoch prokuratúry a o povolaní v oblasti prokuratúry, ktoré prijala 19. júna 2012, poukázala na niekoľko nedostatkov. Skupina GRECO vo svojej správe prijatej 27. marca 2015 naliehavo vyzvala maďarské orgány, aby podnikli ďalšie kroky zamerané na zabránenie zneužívaniu a na zvýšenie nezávislosti prokuratúry, okrem iného aj odstránením možnosti opätovného zvolenia generálneho prokurátora. Skupina GRECO navyše žiadala, aby disciplinárne konanie proti bežným prokurátorom bolo transparentnejšie a aby sa rozhodnutia o presune prípadu od jedného prokurátora inému riadili prísnymi právnymi kritériami a odôvodneniami. Podľa maďarskej vlády sa v správe skupiny GRECO o súlade z roku 2017 uznáva pokrok, ktorý Maďarsko dosiahlo ohľadom prokurátorov (maďarské orgány zverejnenie publikácie napriek výzvam predneseným na plenárnom zasadnutí GRECO zatiaľ nepovolili). Druhá správa o súlade sa pripravuje.

Korupcia a konflikty záujmov

- (20) Vo svojej správe prijatej 27. marca 2015 skupina GRECO vyzvala na vypracovanie kódexov správania pre poslancov maďarského parlamentu upravujúcich prípady konfliktov záujmov. Poslanci parlamentu by navyše mali byť povinní nahlasovať konflikty záujmov, ktoré vznikajú ad hoc, pričom túto požiadavku by mala dopĺňať ešte dôraznejšia povinnosť podávať majetkové priznania. Takisto by sa mali doplniť ustanovenia umožňujúce udeľovať sankcie za predloženie nepresných majetkových priznaní. Okrem toho by sa majetkové priznania mali zverejňovať na internete, aby bol možný skutočný verejný dohľad. Mala by sa zaviesť štandardná elektronická databáza umožňujúca transparentný prístup ku všetkým priznaniam a ich zmenám.
- (21) V správe prijatej 27. júna 2018 volebná pozorovateľská misia s obmedzeným rozsahom Úradu OBSE pre demokratické inštitúcie a ľudské práva dospela k záveru, že obmedzené monitorovanie výdavkov na kampaň a chýbajúce dôsledné vykazovanie zdrojov financií na kampaň pred voľbami ohrozujú transparentnosť financovania kampane a možnosť voličov informovane sa rozhodnúť, čo je v rozpore s medzinárodnými záväzkami a osvedčenými postupmi. Štátny kontrolný úrad má právomoc monitorovať a kontrolovať, či boli splnené zákonné požiadavky. Súčasťou správy nebola oficiálna správa o kontrole vydaná Štátnym kontrolným úradom týkajúca sa parlamentných volieb konaných v roku 2018, keďže v tom čase ešte nebola hotová.
- (22) Riadiaci výbor Partnerstva za otvorené vládnutie (Open Government Partnership – OGP) 7. decembra 2016 dostal list od maďarskej vlády, v ktorom oznámila svoje okamžité ukončenie členstva v partnerstve, ktoré na dobrovoľnej báze zoskupuje 75 krajín a stovky organizácií občianskej spoločnosti. Partnerstvo OGP maďarskú vládu od júla 2015 preverovalo pre obavy vyjadrené organizáciami občianskej spoločnosti, najmä v súvislosti s ich priestorom na vykonávanie činnosti v krajine. Členmi OGP nie sú všetky členské štáty EÚ.

^(?) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov (Ú. v. ES L 281, 23.11.1995, s. 31).

Streda 12. septembra 2018

- (23) Maďarsko využíva finančné prostriedky EÚ na úrovni 4,4 % svojho HDP, ktoré tak tvoria viac než polovicu verejných investícií. Podiel zákaziek pridelených po postupe verejného obstarávania s jedinou ponukou bol v roku 2016 naďalej vysoký – 36 %. Maďarsko má najvyšší percentuálny podiel finančných odporúčaní úradu OLAF v Únii, pokiaľ ide o štrukturálne fondy a poľnohospodárstvo v rokoch 2013 – 2017. V roku 2016 úrad OLAF uzavrel vyšetrovanie dopravného projektu v Maďarsku v hodnote 1,7 miliardy EUR, ktorého hlavnými účastníkmi boli viaceré medzinárodné špecializované stavebné spoločnosti. Vyšetrením sa zistili veľmi závažné nezrovnalosti, ako aj možné podvody a korupcia pri realizácii projektu. V roku 2017 OLAF zistil „závažné nezrovnalosti“ a „konflikt záujmu“ pri prešetrovaní 35 zákaziek na verejné osvetlenie udelených spoločnosti, ktorú v tom čase viedol zať maďarského premiéra. OLAF poslal Generálnemu riaditeľstvu Komisie pre regionálnu a mestskú politiku záverečnú správu s finančnými odporúčaniami na vymáhanie 43,7 milióna EUR a generálnemu prokurátorovi Maďarska zaslal súdne odporúčania. Pri cezhraničnom vyšetrovaní, ktoré OLAF uzavrel v roku 2017, boli vyslovené obvinenia v súvislosti s eventúalnym zneužitím finančných prostriedkov Únie pri 31 výskumno-vývojových projektoch. Vyšetrenie vedené v Maďarsku, Lotyšsku a Srbsku odhalilo subdodávateľský podvod, ktorého cieľom bolo umelé navýšovanie cien projektov a zakrytie skutočnosti, že konečnými dodávateľmi boli spriaznené spoločnosti. OLAF preto uzavrel vyšetrovanie s finančným odporúčaním, aby Komisia vymohla 28,3 milióna EUR, a so súdnym odporúčaním pre maďarské súdne orgány. Maďarsko sa rozhodlo nezapojiť sa do vytvárania Európskej prokuratúry, ktorá bude zodpovedná za vyšetrovanie a stíhanie páchatelov a spolupáchatelov trestných činov, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie, a za ich postavenie pred súd.
- (24) Podľa siedmej správy o hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti sa efektívnosť verejnej správy v Maďarsku od roku 1996 znížila a Maďarsko je jedným z členských štátov s najmenej efektívnou verejnou správou v Únii. Všetky maďarské regióny sú výrazne pod priemerom Únie, pokiaľ ide o kvalitu verejnej správy. Podľa správy EÚ o boji proti korupcii zverejnenej Európskou komisiou v roku 2014 sa v Maďarsku korupcia vníma ako rozšírená (89 %). Podľa správy o globálnej konkurencieschopnosti (Global Competitiveness Report) za obdobie 2017 – 2018, ktorú vydalo Svetové ekonomické fórum, bola vysoká úroveň korupcie jedným z najproblematickejších faktorov podnikania v Maďarsku.

Ochrana súkromia a údajov

- (25) Vo svojom rozsudku z 12. januára 2016, Szabó a Vissy/Maďarsko, ESEP zistil, že v dôsledku nedostatočných právnych záruk pred prípadným neoprávneným tajným sledovaním z dôvodov národnej bezpečnosti, a to aj v súvislosti s použitím telekomunikačných prostriedkov, bolo porušené právo na rešpektovanie súkromného života. Predkladatelia neuviedli, že by boli vystavení opatreniam tajného sledovania, preto sa ďalšie individuálne opatrenia nejavili ako potrebné. Ako všeobecné opatrenie sa vyžaduje novelizácia príslušných právnych predpisov. O návrhoch na novelizáciu zákona o národných bezpečnostných službách v súčasnosti diskutujú odborníci príslušných maďarských ministerstiev. Na vykonanie tohto rozsudku sa preto stále čaká.
- (26) V záverečných pripomienkach z 5. apríla 2018 Výbor OSN pre ľudské práva vyjadril obavy, že právny rámec Maďarska pre tajné sledovanie na účely národnej bezpečnosti umožňuje hromadné odpočúvanie komunikácie a neobsahuje dostatočné záruky pred svojvoľným narušením práva na súkromie. Jeho obavy sa týkali aj chýbajúcich ustanovení zaisťujúcich účinné prostriedky nápravy v prípadoch zneužitia a čo najskoršie informovanie dotknutej osoby po ukončení tohto opatrenia dohľadu bez ohrozenia účelu obmedzenia.

Sloboda prejavu

- (27) Benátska komisia 22. júna 2015 prijala stanovisko k právnym predpisom o médiách (zákon č. CLXXXV o mediálnych službách a masmédiách, zákon č. CIV o slobode tlače a právny predpis o zdaňovaní príjmov masmédií z reklamy) v Maďarsku, v ktorom vyzvala na niekoľko zmien zákona o tlači a zákona o médiách, najmä v súvislosti s vymedzením pojmu „nezákonný mediálny obsah“, zverejňovaním zdrojov žurnalistov a sankciami pre médiá. Podobné obavy boli vyjadrené aj v analýze, ktorú si objednal Úrad predstaviteľa OBSE pre slobodu médií vo februári 2011, predchádzajúcim komisárom Rady Európy pre ľudské práva v jeho stanovisku k právnym predpisom o médiách v Maďarsku s ohľadom na normy Rady Európy pre slobodu médií z 25. februára 2011, ako aj odborníkmi Rady Európy pre maďarské právne predpisy o médiách v ich posudku z 11. mája 2012. Generálny tajomník Rady Európy vo vyhlásení z 29. januára 2013 uvítal, že diskusie v oblasti médií viedli k niekoľkým významným zmenám. Pretrvávajúce obavy však opätovne vyslovil aj komisár Rady Európy pre ľudské práva v správe nasledujúcej po jeho návšteve v Maďarsku, ktorá bola zverejnená 16. decembra 2014. Komisár sa zmienil aj o problematike koncentrácie vlastníctva médií a autocenzúry, pričom uviedol, že právny rámec kriminalizujúci ohovárание by sa mal zrušiť.

Streda 12. septembra 2018

- (28) Benátska komisia vo svojom stanovisku z 22. júna 2015 k právnym predpisom o médiách uznala dlhoročné úsilie maďarskej vlády o zlepšenie pôvodného textu zákonov o médiách, v súlade s pripomienkami rôznych pozorovateľov vrátane Rady Európy, a pozitívne hodnotila ochotu maďarských orgánov pokračovať v dialógu. Trvala však na tom, že je potrebné zmeniť pravidlá upravujúce voľbu členov Rady pre médiá, aby sa zabezpečilo spravodlivé zastúpenie spoločensky významných politických a iných skupín, a že by sa mal upraviť spôsob vymenúvania a pozícia predsedu Rady pre médiá alebo predsedu Úradu pre médiá s cieľom obmedziť koncentráciu právomoci a zabezpečiť politickú neutralnosť. V súlade s tým by sa mala reformovať aj dozorná rada. Benátska komisia takisto odporučila decentralizáciu riadenia verejných poskytovateľov mediálnych služieb a to, aby Národná tlačová agentúra prestala byť exkluzívnym poskytovateľom správ pre verejných poskytovateľov mediálnych služieb. Podobné obavy boli vyjadrené aj v analýze, ktorú si objednal Úrad predstaviteľa OBSE pre slobodu médií vo februári 2011, predchádzajúcim komisárom Rady Európy pre ľudské práva v jeho stanovisku k právnym predpisom o médiách v Maďarsku s ohľadom na normy Rady Európy pre slobodu médií z 25. februára 2011, ako aj odborníkmi Rady Európy pre maďarské právne predpisy o médiách v ich posudku z 11. mája 2012. Generálny tajomník Rady Európy vo vyhlásení z 29. januára 2013 uvítal, že diskusie v oblasti médií viedli k niekoľkým významným zmenám. Pretrvávajúce obavy však opätovne vyslovil aj komisár Rady Európy pre ľudské práva v správe nasledujúcej po jeho návšteve v Maďarsku, ktorá bola zverejnená 16. decembra 2014.
- (29) Dňa 18. októbra 2012 Benátska komisia prijala stanovisko k zákonu č. CXII z roku 2011 o informačnom sebaurčení a slobode informácií v Maďarsku. Napriek celkovo pozitívnemu hodnoteniu Benátska komisia určila potrebu ďalších zlepšení. Po následných novelizáciách daného zákona sa však právo na prístup k vládnym informáciám obmedzilo ešte viac. Tieto novelizácie boli predmetom kritiky aj v analýze, ktorú si objednal Úrad predstaviteľa OBSE pre slobodu médií v marci 2016. Uvádza sa v nej, že poplatky účtované za priame náklady sa zdajú byť vcelku opodstatnené, no účtovanie poplatkov za čas, ktorý majú verejní činitelia stráviť odpovedaním na žiadosti, je neprijateľné. Ako sa uznáva v správe Komisie o Maďarsku z roku 2018, splnomocnenec pre ochranu údajov a súdy vrátane ústavného súdu zaujímajú v prípadoch súvisiacich s transparentnosťou progresívnu pozíciu.
- (30) V správe prijatej 27. júna 2018 volebná pozorovateľská misia s obmedzeným rozsahom Úradu OBSE pre demokratické inštitúcie a ľudské práva pre maďarské parlamentné voľby v roku 2018 uviedla, že prístup k informáciám, ako aj sloboda médií a združovania boli obmedzené, a to aj v dôsledku najnovších právnych zmien, a že mediálne pokrytie kampane bolo síce rozsiahle, ale aj vysoko polarizované, pričom chýbala kritická analýza z dôvodu politizácie vlastníctva médií a vplyvu vládných propagačných kampaní. Verejný vysielateľ si splnil mandát a poskytol voľný vysielací čas jednotlivým kandidátom, ale v rámci spravodajstva a redakčných príspevkov jasne favorizoval vládnú koalíciu, čo je v rozpore s medzinárodnými štandardmi. Väčšina komerčných vysielateľov bola v rámci svojho spravodajstva buď na strane vládnucích, alebo opozičných strán. Elektronické médiá poskytli platformu na pluralitnú a tematickú politickú diskusiu. Misia navyše poznamenala, že politizácia vlastníctva spojená s obmedzujúcim právnym rámcom a chýbajúcim nezávislým regulačným orgánom pre médiá mala negatívny vplyv na redakčnú slobodu, čím sa obmedzil prístup voličov k pluralistickým informáciám. Konštatovala tiež, že novelami sa zaviedli nenáležitú obmedzenia práva na prístup k informáciám, pretože sa rozšírila definícia informácií, ktoré nepodliehajú zverejneniu, a zvýšil sa poplatok za vybavenie žiadostí o informácie.
- (31) Výbor OSN pre ľudské práva vo svojich záverečných pripomienkach z 5. apríla 2018 vyjadril obavy zo zákonov o médiách v Maďarsku a z praktík, ktorými sa obmedzuje sloboda presvedčenia a prejavu. Vyjadril znepokojenie z toho, že po postupných úpravách zákona súčasný legislatívny rámec v plnej miere nezabezpečuje necenzurovanú a neobmedzenú tlač. S obavami skonštatoval, že Rada pre médiá a Úrad pre médiá nemajú dostatočnú nezávislosť na vykonávanie svojich funkcií a že majú príliš široké regulačné a sankčné právomoci.
- (32) Predstaviteľ OBSE pre slobodu médií 13. apríla 2018 dôrazne odsúdil skutočnosť, že maďarský mediálny zdroj zverejnil zoznam viac než 200 ľudí s tvrdením, že 2 000 ľudí vrátane osôb uvedených menovite v zozname údajne pracuje na „zvrhnutí vlády“. Zoznam zverejnil maďarský časopis Figyelő 11. apríla a obsahuje mená mnohých novinárov a ďalších občanov. Predstaviteľ OBSE pre slobodu médií vyjadril 7. mája 2018 vážnu obavu z neudelenia akreditácie niekoľkým nezávislým novinárom, čo im zabránilo v možnosti podávať správy z inauguračnej schôdze nového maďarského parlamentu. Okrem toho skonštatoval, že takáto udalosť by sa nemala používať ako nástroj na obmedzovanie obsahu kritických správ a že takáto prax je zlým precedensom pre nové funkčné obdobie maďarského parlamentu.

Streda 12. septembra 2018

Akademická sloboda

- (33) Dňa 6. októbra 2017 Benátska komisia prijala stanovisko k zákonu č. XXV zo 4. apríla 2017 o novele zákona č. CCIV z roku 2011 o národnom terciárnom vzdelávaní. Komisia dospela k záveru, že zavedenie prísnejších pravidiel bez uvedenia riadnych dôvodov v spojení s prísnyimi lehotami a vážnymi právnymi dôsledkami pre zahraničné univerzity, ktoré už majú sídlo v Maďarsku a mnoho rokov vykonávajú svoju činnosť v súlade so zákonom, sa z hľadiska zásad a záruk právneho štátu a dodržiavania základných práv zdá byť veľmi problematické. Tieto univerzity a ich študenti sú chránení vnútroštátnymi a medzinárodnými pravidlami o akademickej slobode, slobode prejavu a zhromažďovania, o práve na vzdelanie a slobode vzdelania. Benátska komisia odporučila, aby maďarské orgány zabezpečili predovšetkým to, aby nové pravidlá o požiadavke na vlastnenie pracovného povolenia nemali neprimeraný vplyv na akademicкую slobodu a aby sa uplatňovali nediskriminačne a pružne bez ohrozenia kvality a medzinárodnej povahy vzdelávania, ktoré existujúce univerzity už poskytujú. Obavy týkajúce sa novely zákona č. CCIV z roku 2011 o národnom terciárnom vzdelávaní vyjadrili aj osobitní spravodajcovia OSN pre slobodu presvedčenia a prejavu, pre slobodu pokojného zhromažďovania a združovania sa a pre kultúrne práva, a to vo svojom vyhlásení z 11. apríla 2017. Výbor OSN pre ľudské práva vo svojich záverečných pripomienkach z 5. apríla 2018 konštatoval nedostatočné odôvodnenie stanovenia takýchto obmedzení slobody myslenia, prejavu a združovania, ako aj akademickej slobody.
- (34) Dňa 17. októbra 2017 maďarský parlament predĺžil lehotu na splnenie nových kritérií zo strany zahraničných univerzít vykonávajúcich činnosť v krajine do 1. januára 2019 na výslovnú žiadosť dotknutých inštitúcií a na základe odporúčania predsedníctva maďarskej konferencie rektorov. Benátska komisia toto predĺženie uvítala. Rokovania medzi maďarskou vládou a dotknutými zahraničnými inštitúciami vysokoškolského vzdelávania, najmä Stredoeurópskou univerzitou, stále prebiehajú, pričom právne vákuum pre zahraničné univerzity pretrváva, hoci Stredoeurópska univerzita splnila nové požiadavky v náležitom čase.
- (35) Komisia sa 7. decembra 2017 rozhodla podať žalobu proti Maďarsku na Súdny dvor Európskej únie z dôvodu, že novela zákona č. CCIV z roku 2011 o národnom terciárnom vzdelávaní neprimerane obmedzuje univerzity Únie a tretích krajín v ich činnosti a že tento zákon treba uviesť späť do súladu s právom Únie. Komisia dospela k záveru, že nové právne predpisy sú v rozpore s právom na akademicкую slobodu, právom na vzdelanie a právom na podnikanie, ako sa stanovujú v Charte základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) a právnymi záväzkami Únie podľa medzinárodného obchodného práva.
- (36) Dňa 9. augusta 2018 sa na verejnosť dostala správa, že maďarská vláda plánuje stiahnuť magisterský program rodových štúdií na verejnej univerzite Eötvös Loránd (ELTE) a odmietnuť uznávanie magisterského programu rodových štúdií zo súkromnej Stredoeurópskej univerzity. Európsky parlament poukazuje na to, že verejnej diskusii v Maďarsku dominuje nesprávna interpretácia pojmu „rod“, a vyjadruje nad týmto úmyselným nesprávnym výkladom pojmov „rod“ a „rodová rovnosť“ poľutovanie; Európsky parlament odsudzuje útoky na slobodnú výučbu a výskum, najmä pokiaľ ide o rodové štúdie, ktorých cieľom je analyzovať mocenské vzťahy, diskrimináciu a vzťahy medzi pohlaviami v spoločnosti a hľadať riešenia na odstránenie nerovností a ktoré sa stali terčom ohováračských kampaní. Európsky parlament žiada, aby sa v plnom rozsahu obnovila a zabezpečila základná demokratická zásada slobody vzdelávania.

Sloboda náboženského vyznania

- (37) Maďarský parlament prijal 30. decembra 2011 zákon č. CCVI z roku 2011 o práve na slobodu svedomia a náboženského vyznania a o právnom postavení cirkví, denominácií a náboženských spoločností v Maďarsku, ktorý nadobudol platnosť 1. januára 2012. Zákonom sa prehodnotila právna subjektivita mnohých náboženských organizácií a počet zákonom uznávaných cirkví v Maďarsku sa znížil na 14. Komisár Rady Európy pre ľudské práva 16. decembra 2011 vyjadril svoje obavy z tohto zákona v liste, ktorý poslal maďarským orgánom. V reakcii na medzinárodný tlak maďarský parlament vo februári 2012 zvýšil počet uznávaných cirkví na 31. Dňa 19. marca 2012 Benátska komisia prijala stanovisko k zákonu č. CCVI z roku 2011 o práve na slobodu svedomia a náboženského vyznania a o právnom postavení cirkví, denominácií a náboženských spoločností v Maďarsku. Uviedla v ňom, že v zákone sa stanovuje skupina požiadaviek, ktoré sú neúmerne a sú založené na svojvoľných kritériách, pokiaľ ide o uznanie cirkví. Okrem toho uviedla, že zákon viedol k procesu zrušenia registrácie pre stovky predtým zákonne uznávaných cirkví a že zákonom sa do istej miery zavádza nerovnaké a dokonca diskriminačné zaobchádzanie s náboženským vyznaním a spoločnosťami v závislosti od toho, či sú, alebo nie sú uznávané.

Streda 12. septembra 2018

- (38) Ústavný súd Maďarska vo februári 2013 rozhodol, že zrušenie registrácie pre uznávané cirkvi bolo neústavné. V reakcii na rozhodnutie ústavného súdu maďarský parlament základný zákon v marci 2013 zmenil. V júni a septembri 2013 maďarský parlament zmenil zákon č. CCVI z roku 2011 s cieľom vytvoriť dvojúrovňovú klasifikáciu pozostávajúcu z „náboženských spoločenstiev“ a „začlenených cirkví“. V septembri 2013 maďarský parlament zmenil aj základný zákon výslovne na to, aby mohol vyberať náboženské spoločenstvá na „spoluprácu“ so štátom na „činnostiach verejného záujmu“, čím si udelil právomoc uznať podľa vlastného uváženia náboženskú organizáciu dvojtretinovou väčšinou hlasov.
- (39) Vo svojom rozsudku z 8. apríla 2014, Magyar Keresztény Mennonita Egyház a ostatní/Maďarsko, ESEP rozhodol, že Maďarsko z hľadiska slobody svedomia a náboženského vyznania porušilo slobodu združovania. Ústavný súd Maďarska zistil, že niektoré pravidlá, ktorými sa riadia podmienky uznávania cirkví, boli protiústavné, a nariadil zákonodarcovi, aby príslušné pravidlá uviedol do súladu s požiadavkami Európskeho dohovoru o ľudských právach. Príslušný zákon bol následne predložený maďarskému parlamentu v decembri 2015, nezískal však potrebnú väčšinu. Na vykonanie tohto rozsudku sa stále čaká.

Sloboda združovania

- (40) Komisár Rady Európy pre ľudské práva 9. júla 2014 vo svojom liste pre maďarské orgány uviedol obavy zo stigmatizujúcej rétoriky, ktorú používajú politici spochybňujúci legitimitu práce mimovládnych organizácií v súvislosti s auditmi, ktoré vykonával Kontrolný úrad maďarskej vlády a ktoré sa týkali mimovládnych organizácií, ktoré boli prevádzkovateľmi a prijemcami finančných prostriedkov z grantov poskytovaných EHP/Nórskym fondom. Maďarská vláda podpísala s fondom dohodu, v dôsledku ktorej výplata grantov pokračuje bez prerušenia. Osobitný spravodajca OSN pre situáciu obhajcov ľudských práv v dňoch 8. – 16. februára 2016 navštívil Maďarsko a vo svojej správe uviedol, že z existujúceho právneho rámca upravujúceho vykonávanie základných slobôd, ako sú práva na slobodu názoru a prejavu, práva na pokojné zhromažďovanie a združovanie, vyplývajú významné výzvy a že právne predpisy vzťahujúce sa na národnú bezpečnosť a migráciu môžu mať obmedzujúci vplyv na prostredie občianskej spoločnosti.
- (41) V apríli 2017 bol v maďarskom parlamente predstavený návrh zákona o transparentnosti organizácií získavajúcich podporu zo zahraničia s deklarovaným cieľom zaviesť požiadavky súvisiace s predchádzaním legalizácii príjmov z trestnej činnosti alebo terorizmu. V roku 2013 Benátska komisia uznala, že štát môže mať rôzne dôvody obmedziť financovanie zo zahraničných zdrojov, vrátane predchádzania legalizácii príjmov z trestnej činnosti a financovaniu terorizmu, no tieto legitímne ciele by sa nemali zneužívať ako zámienka na kontrolu MVO alebo obmedzenie ich schopnosti vykonávať svoju legitímnu činnosť, predovšetkým v oblasti ochrany ľudských práv. Komisár Rady Európy pre ľudské práva 26. apríla 2017 adresoval list predsedovi Národného zhromaždenia Maďarskej republiky, v ktorom uviedol, že návrh zákona bol zavedený na základe pokračujúcej antagonistickej rétoriky určitých poslancov vládnej koalície, ktorí verejne označili niektoré mimovládne organizácie za „zahraničných agentov“ na základe zdroja ich financovania a spochybnili ich legitimitu; pojem „zahraniční agenti“ sa však v návrhu zákona nevyskytuje. Podobné obavy sa spomínali aj vo vyhlásení predsedu Konferencie medzinárodných mimovládnych organizácií Rady Európy a predsedu Rady odborníkov na právo mimovládnych organizácií zo 7. marca 2017, ako aj v stanovisku z 24. apríla 2017, ktoré vypracovala Rada odborníkov na právo mimovládnych organizácií, a vo vyhlásení osobitných spravodajcov OSN pre situáciu obhajcov základných práv a pre podporu a ochranu práva na slobodu presvedčenia a prejavu z 15. mája 2017.
- (42) Dňa 13. júna 2017 maďarský parlament návrh zákona prijal s niekoľkými novelizáciami. V stanovisku z 20. júna 2017 Benátska komisia uznala, že pojem „organizácia čerpajúca podporu zo zahraničia“ je neutrálny a opisný a že niektoré z týchto novelizácií sú dôležitým zlepšením, zároveň sa však niektoré obavy nevyriešili a novelizácie nestačili na zmiernenie obáv z toho, že zákon by vyvolal neúmerne a zbytočné zasahovanie do slobody združovania a prejavu, práva na súkromie a do zákazu diskriminácie. Výbor OSN pre ľudské práva vo svojich záverečných pripomienkach z 5. apríla 2018 skonštatoval nedostatočné odôvodnenie stanovenia týchto požiadaviek, ktoré sa zdali byť súčasťou snahy o diskreditovanie niektorých mimovládnych organizácií vrátane tých, ktoré sa zaoberajú ochranou ľudských práv v Maďarsku.
- (43) Dňa 7. decembra 2017 sa Komisia rozhodla začať súdne konanie proti Maďarsku pre nesplnenie povinností podľa ustanovení zmluvy o voľnom pohybe kapitálu, a to v dôsledku ustanovení zákona o mimovládnych organizáciách, ktorými sa podľa Komisie nepriamo diskriminujú a neúmerne obmedzujú dary pre organizácie občianskej spoločnosti zo zahraničia. Komisia navyše tvrdí, že Maďarsko porušilo právo na slobodu združovania a práva na ochranu súkromného života a osobných údajov zakotvené v charte v spojení s ustanoveniami zmluvy o voľnom pohybe kapitálu, ako sa vymedzuje v článku 26 ods. 2 a článkoch 56 a 63 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Streda 12. septembra 2018

- (44) Vo februári 2018 maďarská vláda predložila legislatívny balík pozostávajúci z troch návrhov zákonov (T/19776, T/19775, T/19774). Dňa 14. februára 2018 vydali predseda Konferencie medzinárodných mimovládnych organizácií Rady Európy a predseda Rady odborníkov na právo mimovládnych organizácií vyhlásenie, v ktorom uvádzajú, že balík nie je v súlade so slobodou združovania, najmä v prípade mimovládnych organizácií, ktoré sa zaoberajú problematikou migrantov. Podobné obavy vyjadril 15. februára 2018 aj komisár Rady Európy pre ľudské práva. Osobitný spravodajca OSN pre podporu a ochranu práva na slobodu presvedčenia a prejavu, osobitný spravodajca OSN pre situáciu obhajcov ľudských práv, nezávislý odborník OSN pre oblasť ľudských práv a medzinárodnej solidarity, osobitný spravodajca OSN pre ľudské práva migrantov a osobitná spravodajkyňa OSN pre súčasné formy rasizmu, rasovej diskriminácie, xenofóbie a súvisiacej intolerancie 8. marca 2018 vyslovili varovanie, že tento zákon povedie k nenáležitému obmedzeniu slobody združovania a slobody prejavu v Maďarsku. Výbor OSN pre ľudské práva vo svojich záverečných pripomienkach z 5. apríla 2018 vyjadril obavy z toho, že odvolávaním sa na „prežitie národa“ a ochranu občanov a kultúry a prepájaním práce mimovládnych organizácií s údajnou medzinárodnou konšpiráciou tento legislatívny balík stigmatizuje mimovládne organizácie a obmedzuje ich možnosť vykonávať dôležité činnosti pri podpore ľudských práv, najmä práv utečencov, žiadateľov o azyl a migrantov. Okrem toho vyjadril znepokojenie z toho, že stanovenie obmedzení v súvislosti s financovaním mimovládnych organizácií zo zahraničia možno využiť na vyvíjanie nezákonného tlaku na tieto organizácie a na neoprávnené zasahovanie do ich činnosti. Zámerom jedného z týchto návrhov zákonov je zdaníť akékoľvek financovanie MVO zo zdrojov mimo Maďarska vrátane financovania zo zdrojov Únie sadzbou na úrovni 25 %. Legislatívny balík by tiež zbavil MVO právneho prostriedku nápravy umožňujúceho odvolať sa proti svojvoľným rozhodnutiam. Výbor Parlamentného zhromaždenia Rady Európy pre právne veci a ľudské práva si 22. marca 2018 vyžiadala stanovisko Benátskej komisie k návrhu legislatívneho balíka.
- (45) Dňa 29. mája 2018 maďarská vláda predložila návrh zákona, ktorým sa menia niektoré zákony týkajúce sa opatrení na boj proti nezákonnému prisťahovalectvu (T/333). Tento návrh je revidovaným znením predchádzajúceho legislatívneho balíka a navrhujú sa v ňom trestné sankcie za „napomáhanie nezákonnému prisťahovalectvu“. Úrad vysokého komisára OSN pre utečencov ešte v ten istý deň požiadal o stiahnutie tohto návrhu a vyjadril znepokojenie nad tým, že v prípade eventuálneho prijatia uvedených návrhov by ľuďom, ktorí sú nútení utiecť z domovov, bola odopretá nevyhnutná pomoc a služby a že by došlo k ešte výraznejšiemu roznieťeniu napätej verejnej debaty a posilneniu xenofóbnych postojov. Podobné obavy vyjadril 1. júna 2018 aj komisár Rady Európy pre ľudské práva. Predseda Výboru Parlamentného zhromaždenia Rady Európy pre právne záležitosti a ľudské práva 31. mája 2018 potvrdil žiadosť o stanovisko Benátskej komisie k novému návrhu. Návrh bol prijatý 20. júna 2018, ešte pred poskytnutím stanoviska Benátskej komisie. Vysoký komisár OSN pre ľudské práva 21. júna 2018 odsúdil rozhodnutie maďarského parlamentu. Benátska komisia a Úrad OBSE pre demokratické inštitúcie a ľudské práva 22. júna 2018 uviedli, že ustanovenie o trestnej zodpovednosti môže utlmiť chránené organizačné aktivity a aktivity umožňujúce vyjadrenie názorov a zároveň porušuje právo na slobodu združovania a slobodu prejavu, a preto by sa malo zrušiť. Dňa 19. júla 2018 Komisia zaslala Maďarsku formálnu výzvu týkajúcu sa nových právnych predpisov, ktoré kriminalizujú činnosti podporujúce žiadosti o azyl a pobyt a ďalej obmedzujú právo na podanie žiadosti o azyl.

Právo na rovnaké zaobchádzanie

- (46) Pracovná skupina OSN pre otázky diskriminácie žien v právnych poriadkoch a v praxi v dňoch 17. – 27. mája 2016 navštívila Maďarsko. Vo svojej správe uviedla, že tradičná forma rodiny, ktorej ochrana je zaručená ako základ na prežitie národa, by sa nemala dostať do nerovnováhy s politickými, hospodárskymi a sociálnymi právami žien a posilňovaním ich postavenia. Pracovná skupina takisto poukázala na to, že právo ženy na rovnosť nemožno vnímať len z hľadiska ochrany zraniteľných skupín spoločne s deťmi, staršími osobami a osobami so zdravotným postihnutím, keďže ženy sú neoddeliteľnou súčasťou všetkých takýchto skupín. Nové učebnice stále obsahujú rodové stereotypy, ktoré znázorňujú ženy hlavne ako matky a manželky a v niektorých prípadoch zobrazujú matky ako menej inteligentnejšie než otcov. Na druhej strane pracovná skupina uznala úsilie maďarskej vlády o posilnenie zosúladovania pracovného a rodinného života zavedením výhodných ustanovení v systéme podpory rodín a vo vzťahu k vzdelávaniu v ranom veku detí a starostlivosti o deti v ranom veku. V správe prijatej 27. júna 2018 volebná pozorovateľská misia s obmedzeným rozsahom Úradu OBSE pre demokratické inštitúcie a ľudské práva v prípade parlamentných volieb v Maďarsku v roku 2018 uviedla, že ženy sú v politickom živote nedostatočne zastúpené a neuplatňujú sa žiadne právne požiadavky na podporu rodovej rovnosti vo voľbách. Hoci jedna z hlavných strán postavila na čelo celoštátnej kandidátskej listiny ženu a niektoré strany sa vo svojich programoch dotkli rodových otázok, posilneniu postavenia žien sa v kampani a ani v médiách nevenovala prílišná pozornosť.

Streda 12. septembra 2018

- (47) Vo svojich záverečných pripomienkach z 5. apríla 2018 Výbor OSN pre ľudské práva privítal podpísanie Istanbulskeho dohovoru, no vyjadril ľútosť, že pokiaľ ide o postavenie žien v spoločnosti, v Maďarsku stále prevládajú patriarchálne stereotypné prístupy, a s obavami zaznamenal diskriminačné poznámky politických predstaviteľov voči ženám. Takisto skonštatoval, že maďarský trestný zákonník neposkytuje úplnú ochranu ženským obetiam domáceho násillia. Vyjadril znepokojenie nad tým, že ženy sú nedostatočne zastúpené na rozhodovacích pozíciách vo verejnom sektore, najmä na ministerstvách a v maďarskom parlamente. Istanbulský dohovor zatiaľ nebol ratifikovaný.
- (48) V základnom zákone Maďarska sa uvádzajú povinné ustanovenia o ochrane rodičov na pracovisku a o dodržiavaní zásady rovnakého zaobchádzania; preto existujú osobitné pracovnoprávne pravidlá pre ženy a pre matky a otcov, ktoré a ktorí vychovávajú deti. Dňa 27. apríla 2017 Komisia vydala odôvodnené stanovisko, v ktorom Maďarsko vyzvala, aby správne vykonalo smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2006/54/ES⁽³⁾, pretože v maďarskom zákone sa stanovuje výnimka zo zákazu diskriminácie na základe pohlavia, ktorá je oveľa širšia ako výnimka stanovená v smernici. V ten istý deň Komisia vydala odôvodnené stanovisko adresované Maďarsku o nedodržiavaní smernice Rady 92/85/EHS⁽⁴⁾, v ktorom sa uvádzalo, že zamestnávateľi sú povinní prispôbiť pracovné podmienky pre tehotné a dojčiacie pracovníčky, aby sa zabránilo ohrozeniu ich zdravia alebo bezpečnosti. Maďarská vláda sa zaviazala novelizovať potrebné ustanovenia zákona č. CXXV z roku 2003 o rovnakom zaobchádzaní a podpore rovnosti príležitostí, ako aj zákona I z roku 2012 o zákonníku práce. Príslušná vec sa následne uzavrela 7. júna 2018.
- (49) Výbor OSN pre ľudské práva vo svojich záverečných pripomienkach z 5. apríla 2018 vyjadril obavy z toho, že v rámci ústavného zákazu diskriminácie sa medzi dôvodmi diskriminácie výslovne neuvádza sexuálna orientácia a rodová identita a že jeho obmedzené vymedzenie pojmu rodiny by mohlo viesť k diskriminácii, pretože nezahŕňa určité druhy rodinného usporiadania, napríklad páry rovnakého pohlavia. Výbor vyjadril znepokojenie aj z násilných činov a prevládania negatívnych stereotypov a predsudkov voči lesbičkám, homosexuálom, bisexuálom a transrodovým osobám, najmä v oblasti zamestnanosti a vzdelávania.
- (50) Výbor OSN pre ľudské práva v záverečných pripomienkach z 5. apríla 2018 tiež spomenul nútené umiestňovanie do zdravotníckych zariadení, izolácie a nútenú liečbu veľkých počtov osôb s duševným, intelektuálnym a psychosociálnym postihnutím, ako aj hlásené násillie a kruté, nehumánne a ponižujúce zaobchádzanie a údajný vysoký počet neprešetrených úmrtí v uzatvorených inštitúciách.

Práva príslušníkov menšín vrátane Rómov a Židov a ochrana pred nenávisťnými vyjadreniami voči týmto menšinám

- (51) Vo svojej správe zverejnenej 16. decembra 2014 v nadväznosti na návštevu v Maďarsku komisár Rady Európy pre ľudské práva uviedol, že bol znepokojený zo zhoršovania situácie, pokiaľ ide o rasizmus a intoleranciu v Maďarsku, pričom medzi najzjavnejšie formy intolerancie patrili protirómske postoje, o čom svedčí aj mimoriadne drsné správanie sa a násillie voči Rómom a polovojské pochody a hliadkovanie v obciach, v ktorých Rómovia žijú. Poukázal takisto na to, že napriek stanoviskám, ktoré maďarské orgány prijali a v ktorých odsudzujú antisemitské prejavy, je antisemitizmus opakujúcim sa problémom, ktorý sa prejavuje formou nenávisťných prejavov a prípadov násillia páchaného na Židoch alebo ich majetku. Okrem toho spomenul aj opätovný výskyt xenofóbie zameranej na migrantov vrátane žiadateľov o azyl a utečencov a takisto intoleranciu vplývajúcu na iné sociálne skupiny, ako napríklad osoby LGBTI, chudobných ľudí a bezdomovcov. Podobné obavy vyjadrila aj Európska komisia proti rasizmu a intolerancii (ďalej len „ECRI“), a to v správe o Maďarsku zverejnenej 9. júna 2015.

⁽³⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/54/ES z 5. júla 2006 o vykonávaní zásady rovnosti príležitostí a rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach zamestnanosti a povolania (Ú. v. EÚ L 204, 26.7.2006, s. 23).

⁽⁴⁾ Smernica Rady 92/85/EHS z 19. októbra 1992 o zavedení opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci tehotných pracovníčok a pracovníčok krátko po pôrode alebo dojčiacich pracovníčok (desiata samostatná smernica v zmysle článku 16 ods. 1 smernice 89/391/EHS) (Ú. v. ES L 348, 28.11.1992, s. 1).

Streda 12. septembra 2018

- (52) Vo svojom štvrtom stanovisku k Maďarsku z 25. februára 2016 Poradný výbor Rady Európy pre Rámcový dohovor na ochranu národnostných menšín konštatoval, že Rómovia neprestajne čelia systémovej diskriminácii a nerovnosti vo všetkých oblastiach života vrátane bývania, zamestnania, vzdelania, prístupu k zdravotnej starostlivosti a účasti na sociálnom a politickom živote. Vo svojom uznesení z 5. júla 2017 Výbor ministrov Rady Európy odporučil maďarským orgánom, aby sa trvalo a efektívne snažili predchádzať nerovnosti a diskriminácii Rómov, bojovať proti nej a sankcionovať ju, aby na základe úzkej konzultácie so zástupcami Rómov zlepšovali životné podmienky, prístup k službám zdravotnej starostlivosti a zamestnávanie Rómov, aby prijali účinné opatrenia na zastavenie praktík, ktoré vedú k pokračujúcej segregácii rómskych detí v oblasti vzdelávania, aby rómskym deťom zabezpečili rovnaké možnosti prístupu ku všetkým úrovňam kvalitného vzdelania a aby pokračovali v prijímaní opatrení zabráňujúcich nesprávnemu umiestňovaniu detí do osobitných škôl a tried. Maďarská vláda prijala niekoľko zásadných opatrení na podporu začleňovania Rómov. Dňa 4. júla 2012 prijala akčný plán ochrany pracovných miest určený na ochranu zamestnávania znevýhodnených zamestnancov a podporu zamestnávania dlhodobo nezamestnaných osôb. Prijala tiež odvetvovú stratégiu v oblasti zdravotnej starostlivosti nazvanú Zdravé Maďarsko 2014 – 2020 v záujme zníženia nerovností v oblasti zdravia. V roku 2014 prijala stratégiu riešenia provizórnych stavieb v segregovaných osadách na roky 2014 až 2020. Napriek tomu sa však podľa správy o základných právach za rok 2018 Agentúry Európskej únie pre základné práva zvýšilo percento mladých Rómov, ktorí v rámci súčasnej hlavnej činnosti uviedli, že nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, z 38 % v roku 2011 na 51 % v roku 2016.
- (53) Vo svojom rozsudku z 29. januára 2013, Horváth a Kiss/Maďarsko, ESEP dospel k záveru, že príslušné maďarské právne predpisy uplatňované v praxi neposkytujú dostatočné záruky a vedú k nadmernému zastúpeniu a segregácii rómskych detí v osobitných školách v dôsledku systémovej nesprávnej diagnostiky duševného postihnutia, čo vedie k porušeniu práva na vzdelanie bez diskriminácie. Na vykonanie tohto rozsudku sa stále čaká.
- (54) Komisia 26. mája 2016 poslala maďarským orgánom formálnu výzvu v súvislosti s maďarskými právnymi predpismi aj správny postupmi, ktoré vedú k tomu, že rómske deti sú nadmerne zastúpené v osobitných školách pre duševne postihnuté deti a v rámci bežných škôl čelia značnej miere segregovaného vzdelávania, čo bráni sociálnemu začleňovaniu. Maďarská vláda nadviazala aktívny dialóg s Komisiou. Maďarská stratégia začleňovania sa zameriava na presadzovanie inkluzívneho vzdelávania, znížovanie miery segregácie, prelomenie medzigeneračného prenosu znevýhodnení a vytvorenie inkluzívneho školského prostredia. Okrem toho sa od januára 2017 zákon o národnom verejnom vzdelávaní doplnil o ďalšie záruky a maďarská vláda v rokoch 2011 – 2015 iniciovala úradné kontroly, po ktorých nasledovali kroky prijaté vládnymi úradmi.
- (55) Vo svojom rozsudku z 20. októbra 2015, Balázs/Maďarsko, ESEP dospel k záveru, že v súvislosti s neuznaním uvádzaného protirómskeho motívu útoku došlo k porušeniu zákazu diskriminácie. Vo svojom rozsudku z 12. apríla 2016, R. B./Maďarsko, a v rozsudku zo 17. januára 2017, Király and Dömötör/Maďarsko, ESEP uviedol, že z dôvodu nedostatočného vyšetrovania obvinení z rasovo motivovaného zneužívania došlo k porušeniu práva na súkromný život. Vo svojom rozsudku z 31. októbra 2017, M. F./Maďarsko, ESEP dospel k záveru, že došlo k porušeniu zákazu diskriminácie a tiež zákazu neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania, keďže príslušné orgány nevyšetřili možné rasistické motívy predmetného incidentu. Na vykonanie týchto rozsudkov sa stále čaká. V nadväznosti na rozsudky vo veciach Balázs/Maďarsko a R. B./Maďarsko však 28. októbra 2016 nadobudla účinnosť zmena trestného zákonníka, konkrétne úprava skutkovej podstaty trestného činu podnecovania k násilium alebo nenávisti voči skupine osôb, s cieľom implementovať rámcové rozhodnutie Rady 2008/913/SVV⁽⁵⁾. Trestný zákonník bol v roku 2011 novelizovaný s cieľom zabrániť kampaniam extrémne pravicových polovojenských skupín zavedením tzv. zločinu v uniforme, v rámci ktorého za akékoľvek provokatívne nespoločenské správanie vyvolávajúce strach príslušníkov národnostnej, etnickej či náboženskej komunity hrozí odňatie slobody až na tri roky.

(5) Rámcové rozhodnutie Rady 2008/913/SVV z 28. novembra 2008 o boji proti niektorým formám a prejavom rasizmu a xenofóbie prostredníctvom trestného práva (Ú. v. EÚ L 328, 6.12.2008, s. 55).

Streda 12. septembra 2018

- (56) Úrad OBSE pre demokratické inštitúcie a ľudské práva v nadväznosti na správy o krokoch miestnej samosprávy v Miškovci týkajúce sa núteného vysťahovania Rómov vykonal v dňoch 29. júna až 1. júla 2015 v Maďarsku hodnotiacu návštevu na mieste. Miestne orgány prijali vzor protirómskych opatrení, a to už pred zmenou miestnej vyhlášky v roku 2014, a verejne činné osobnosti v meste často vyslovovali protirómske vyjadrenia. Sú napríklad správy o tom, že vo februári 2013 primátor Miškovca povedal, že chce mesto vyčistiť od „antisociálnych, zvrhlých Rómov“, ktorí údajne protiprávne využívali program Hniezdo (Fészekrakó) určený na dávky na bývanie a pre ľudí žijúcich v sociálnych bytoch s nájomným a poplatkami za údržbu. Jeho slová spustili sériu vysťahovaní, pričom počas uvedeného mesiaca sa zrušilo 50 z 273 bytov v príslušnej kategórii – aj na účely vyčistenia pôdy kvôli renovácii štadióna. Na základe podnetu podaného príslušným vládnym úradom najvyšší súd svojim rozhodnutím z 28. apríla 2015 zrušil príslušné ustanovenia. Komisar pre základné práva a zástupca komisára pre práva národnostných menšín vydali 5. júna 2015 spoločné stanovisko k porušovaniu základných práv Rómov v Miškovci, pričom miestna samospráva v ňom uvedené odporúčania neprijala. Maďarský úrad pre rovnaké zaobchádzanie taktiež uskutočnil vyšetrenie a v júli 2015 prijal rozhodnutie, ktorým vyzval miestnu samosprávu, aby zastavila všetky prípady vysťahovania a vytvorila akčný plán zameraný na to, ako ponúkať bývanie v súlade s ľudskou dôstojnosťou. Komisar Rady Európy pre ľudské práva 26. januára 2016 poslal vládam Albánska, Bulharska, Francúzska, Maďarska, Talianska, Srbska a Švédska listy týkajúce sa núteného vysťahovania Rómov. V liste adresovanom maďarským orgánom vyjadril obavy zo zaobchádzania s Rómami v Miškovci. Akčný plán bol prijatý 21. apríla 2016 a medzitým sa zriadila aj agentúra pre sociálne bývanie. Vo svojom rozhodnutí zo 14. októbra 2016 úrad pre rovnaké príležitosti dospel k záveru, že mesto svoje povinnosti splnilo. ECRI vo svojich záveroch z 15. mája 2018 o vykonaní odporúčaní určených Maďarsku uviedla, že napriek určitému pozitívnemu vývoju smerujúcemu k zlepšeniu podmienok bývania Rómov neboli jej odporúčania vykonané.
- (57) Výbor ministrov Rady Európy vo svojom uznesení z 5. júla 2017 odporučil maďarským orgánom, aby pokračovali v zlepšovaní udržateľného dialógu so židovskou komunitou, aby sa boj proti antisemitizmu na verejných miestach stal najvyššou prioritou, aby sa neprestajne usilovali o predchádzanie všetkým rasovo a etnicky motivovaným alebo antisemitským činom, aby ich odhaľovali, vyšetrovali, stíhali a efektívne postihovali, a to vrátane vandalizmu a nenávisťných prejavov, a aby zväzili zmenu zákona tak, aby sa ním zabezpečovala čo najširšia možná právna ochrana pred rasistickými trestnými činmi.
- (58) Maďarská vláda v roku 2012 nariadila zvýšenie doživotného dôchodku osôb, ktoré prežili holokaust, o 50 %, v roku 2013 vytvorila Výbor pre spomienku na maďarský holokaust - 2014, vyhlásila rok 2014 za rok spomienky na holokaust, spustila programy renovácie a obnovy niekoľkých maďarských synagóg a židovských cintorínov a v súčasnosti sa pripravuje na Európske makabejské hry, ktoré sa majú konať v roku 2019 v Budapešti. V maďarských zákonoch a právnych normách sa uvádza viacero trestných činov súvisiacich s nenávisťou alebo podnecovaním k nenávisti vrátane činov, ktoré sú antisemitské alebo popierajú či znevažujú holokaust. Maďarsko bolo zvolené za predsedajúcu krajinu Medzinárodnej aliancie pre pripomínanie holokaustu (IHRA) na obdobie 2015 – 2016. Avšak maďarský premiér v prejave prednesenom 15. marca 2018 v Budapešti použil polemické útoky proti Georgeovi Sorosovi vrátane zjavne antisemitských stereotypov, ktoré by mohli byť považované za trestne stíhateľné.
- (59) Vo svojich záverečných pripomienkach z 5. apríla 2018 Výbor OSN pre ľudské práva vyjadril znepokojenie zo správ o tom, že rómske spoločenstvo je naďalej vystavené rozsiahlej diskriminácii a vylúčeniu, nezamestnanosti, segregácii v rámci bývania a vzdelávania. Jeho obavy sa týkali predovšetkým toho, že bez ohľadu na zákon o verejnom vzdelávaní segregácia v školách, najmä cirkevných a súkromných, stále prevláda a počet rómskych detí, ktoré sú umiestňované do škôl pre deti s miernym postihnutím, je stále neúmerne vysoký. Výbor spomenul aj obavy z rozšírenia trestných činov z nenávisťi a z nenávisťných prejavov v politických diskusiách, médiách a na internete, ktoré sú zacielené na menšiny, najmä na Rómov, Moslimov, migrantov a utečencov, a to aj v rámci vládou sponzorovaných kampaní. Výbor vyjadril obavy z prevládania antisemitských stereotypov. So znepokojením takisto poukázal na tvrdenia, že počet zaregistrovaných trestných činov z nenávisťi je mimoriadne nízky, lebo polícia často dôveryhodné udania z trestných činov z nenávisťi a trestných nenávisťných prejavov často nevyšetrí a nestíha. Výbor napokon vyjadril aj znepokojenie zo správ o tom, že polícia sústavne využíva postupy rasového profilovania Rómov.

Streda 12. septembra 2018

- (60) Pokiaľ ide o prípad obce Gyöngyöspata, kde miestna polícia dávala pokuty za menšie dopravné priestupky iba Rómom, podľa prvostupňového rozsudku bola táto prax obťažovaním a priamou diskrimináciou Rómov, hoci individuálne opatrenia boli zákonné. Druhostupňový súd a najvyšší súd rozhodli, že Maďarská únia pre občianske slobody (HCLU), ktorá podala žalobu *actio popularis*, nedokázala diskrimináciu riadne doložiť. Vec bola predložená EStP.
- (61) V súlade so štvrtou novelou základného zákona „slobodu prejavu nemožno vykonávať s cieľom porušovať dôstojnosť maďarského národa ani akejkoľvek národnostnej, etnickej, rasovej si náboženskej komunity“. Podľa maďarského trestného zákonníka je podnecovanie k násiliu alebo nenávisti voči členovi skupiny trestné. Vláda vytvorila pracovnú skupinu pre boj proti trestným činom z nenávisti, ktorá poskytuje odbornú prípravu príslušníkom polície a pomáha obetiam so spoluprácou s políciou a s oznamovaním incidentov.

Základné práva migrantov, žiadateľov o azyl a utečencov

- (62) Vysoký komisár OSN pre utečencov (UNHCR) 3. júla 2015 vyjadril obavy zo zrýchleného konania, pokiaľ ide o novelizáciu azylového práva. Dňa 17. septembra 2015 Vysoký komisár OSN pre ľudské práva vyjadril stanovisko, že Maďarsko svojím zaobchádzaním s utečencami a migrantmi porušilo medzinárodné právo. Komisár Rady Európy pre ľudské práva 27. novembra 2015 vydal vyhlásenie o tom, že reakcia Maďarska na problém utečencov nezodpovedá požiadavkám v oblasti ľudských práv. Dňa 21. decembra 2015 Vysoký komisár OSN pre utečencov, Rada Európy a Úrad OBSE pre demokratické inštitúcie a ľudské práva naliehavo vyzvali Maďarsko, aby sa zdržalo politik a postupov, ktorými sa podporuje intolerancia a obavy a stimuluje xenofóbia voči utečencom a migrantom. Vysoký komisár OSN pre utečencov 6. júna 2016 vyjadril znepokojenie z rastúceho počtu údajného zneužívania žiadateľov o azyl a migrantov zo strany colných orgánov v Maďarsku a zo širších reštriktívnych pohraničných a legislatívnych opatrení vrátane prístupu ku konaniu o azyle. Úrad vysokého komisára OSN pre utečencov vyzval 10. apríla 2017 na okamžité pozastavenie dublinských presunov do Maďarska. V roku 2017 bolo z 3 397 žiadostí o priznanie medzinárodnej ochrany podaných v Maďarsku 2 880 zamietnutých, čo predstavuje mieru zamietnutia 69,1 %. V roku 2015 padlo v 480 prípadoch súdnych odvolaní týkajúcich sa žiadostí o priznanie medzinárodnej ochrany 40 kladných rozhodnutí, čo je 9 %. V roku 2016 bolo podaných 775 odvolaní, pričom kladné rozhodnutie bolo prijaté v 5 prípadoch, čo je 1 %, a v roku 2017 neboli podané žiadne odvolania.
- (63) Úradník pre základné práva z Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž navštívil Maďarsko v októbri 2016 a v marci 2017, pretože sa obával, že agentúra môže pôsobiť v podmienkach, ktoré nezaručujú rešpektovanie, ochranu a naplnenie práv osôb prekračujúcich maďarsko-srbskú hranicu, čo môže agentúru dostať do situácií faktického porušenia Charty základných práv Európskej únie. V marci 2017 dospel k záveru, že riziko spoločnej zodpovednosti agentúry za porušenie základných práv, v súlade s článkom 34 nariadenia o európskej pohraničnej a pobrežnej strážii, je naďalej veľmi vysoké.
- (64) Pracovná skupina OSN pre svojvoľné zadržiavanie 3. júla 2014 uviedla, že je nutné výrazne zlepšiť situáciu žiadateľov o azyl a neregulárnych migrantov a že jej treba venovať pozornosť, aby sa zabránilo svojvoľnému pozbaveniu osobnej slobody. Podobné obavy týkajúce sa zadržiavania, najmä maloletých osôb bez sprievodu, vyjadril aj komisár Rady Európy pre ľudské práva v správe nasledujúcej po jeho návšteve v Maďarsku, ktorá bola zverejnená 16. decembra 2014. Európsky výbor na zabránenie mučeniu a neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu (CPT) v dňoch 21. – 27. októbra 2015 navštívil Maďarsko, pričom vo svojej správe spomenul značný počet tvrdení cudzích štátnych príslušníkov (vrátane maloletých osôb bez sprievodu) o tom, že policajní úradníci a ozbrojená stráž pracujúci v zariadeniach určených na zaistenie prisťahovalcov alebo žiadateľov o azyl s nimi fyzicky zle zaobchádzali. Vysoký komisár OSN pre utečencov 7. marca 2017 vyjadril obavy z nového zákona odhlasovaného v maďarskom parlamente, ktorým sa stanovuje povinné zaistenie všetkých žiadateľov o azyl vrátane detí počas celého konania o azyle. Podobné obavy z daného zákona vyjadril vo svojom vyhlásení z 8. marca 2017 aj komisár Rady Európy pre ľudské práva. Podvýbor OSN pre zákaz mučenia 31. marca 2017 naliehavo vyzval Maďarsko, aby okamžite riešilo nadmerné využívanie zaistovania a preverilo alternatívy.

Streda 12. septembra 2018

- (65) Vo svojom rozsudku z 5. júla 2016, O. M./Maďarsko, ESLP uviedol, že došlo k porušeniu práva na slobodu a bezpečnosť v dôsledku vykonania takmer svojvoľného zaistenia. Príslušné orgány predovšetkým nepostupovali starostlivo, keď nariadili zaistenie žiadateľa bez toho, aby zvažili, do akej miery sú v bezpečí citliví jednotlivci, napríklad osoby LGBT, ku ktorým patril aj žiadateľ, ak sú vo väzbe spolu s ďalšími zadržanými, z ktorých mnohí pochádzajú z krajín s rozšírenými kultúrnymi či náboženskými predsudkami voči takýmto osobám. Na vykonanie tohto rozsudku sa stále čaká.
- (66) Osobitný zástupca generálneho tajomníka Rady Európy pre migráciu a utečencov v dňoch 12. – 16. júna 2017 navštívil Srbsko a dve tranzitné zóny v Maďarsku. Osobitný zástupca vo svojej správe uviedol, že násilné vytlačanie migrantov a utečencov z Maďarska do Srbska vyvoláva obavy podľa článkov 2 (právo na život) a 3 (zákaz mučenia) Európskeho dohovoru o ľudských právach (ďalej len „EDLP“). Taktiež skonštatoval, že reštriktívne praktiky prijímania žiadateľov o azyl do tranzitných zón Rösszke a Tompa často vedú žiadateľov o azyl k tomu, aby hľadali nezákonné spôsoby prekročenia hranice, využívajúc pri tom prevádzčov a obchodníkov s ľuďmi, so všetkými rizikami, ktoré to prináša. Uviedol, že konania o azyle vykonávané v tranzitných zónach neposkytujú dostatočné záruky ochrany žiadateľov o azyl pred ich vrátením do krajín, kde im hrozí riziko, že budú vystavení zaobchádzaniu, ktoré je v rozpore s článkami 2 a 3 EDLP. Osobitný zástupca dospel k záveru, že je potrebné, aby maďarské právne predpisy a maďarská prax boli uvedené do súladu s požiadavkami EDLP. Vo svojej správe odporučil niekoľko opatrení. Vyzval napríklad maďarské orgány, aby prijali potrebné opatrenia (aj formou revízie príslušného legislatívneho rámca a zmenou príslušných postupov) na zabezpečenie toho, aby cudzí štátni príslušníci prichádzajúci na hranice alebo prítomní na maďarskom území neboli odrádzaní od podania žiadosti o medzinárodnú ochranu. Dve tranzitné zóny v dňoch 5. – 7. júla 2017 navštívila aj delegácia Lanzarotského výboru Rady Európy (Výbor strán Dohovoru Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním), ktorá poskytla mnohé odporúčania. Vyzvala napríklad na to, aby sa so všetkými osobami vo veku do 18 rokov zaobchádzalo ako s deťmi bez diskriminácie na základe veku, aby sa zabezpečilo, že všetky deti v rámci maďarskej jurisdikcie budú chránené pred sexuálnym vykorisťovaním a zneužívaním, a aby sa systémovo umiestňovali do hlavných inštitúcií na ochranu detí s cieľom predchádzať možnému sexuálnemu vykorisťovaniu a zneužívaniu zo strany dospelých a mladistvých v tranzitných zónach. Delegácia Skupiny expertov Rady Európy pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi (GRETA) 18. – 20. decembra 2017 navštívila Maďarsko, a to vrátane dvoch tranzitných zón, a dospela k záveru, že tranzitnú zónu, ktorá je v skutočnosti miestom zbavenia slobody, nemožno považovať za vhodné a bezpečné ubytovanie pre obeť obchodovania s ľuďmi. Vyzvala maďarské orgány, aby prijali právny rámec na identifikáciu obetí obchodovania s ľuďmi medzi štátnymi príslušníkmi tretích krajín, ktorí nemajú oprávnený pobyt, a aby zintenzívnili postupy identifikácie obetí obchodovania s ľuďmi medzi žiadateľmi o azyl a neregulárnymi migrantmi. Od 1. januára 2018 sa zaviedli ďalšie regulácie podporujúce maloleté osoby všeobecne a maloleté osoby bez sprievodu zvlášť; okrem iného sa pre maloletých žiadateľov o azyl vytvorili osobitné osnovy. ECRI vo svojich záveroch z 15. mája 2018 o vykonaní odporúčaní určených Maďarsku uviedla, že síce uznáva, že po masívnom prúde migrantov a utečencov Maďarsko čelilo obrovským výzvam, no je šokovaná opatreniami prijatými v tomto smere a závažným zhoršením situácie, ku ktorému došlo od jej piatej správy. Príslušné orgány by mali urýchlene skončiť so zadržívaním v tranzitných zónach, najmä v prípadoch rodín s deťmi a všetkých maloletých bez sprievodu.
- (67) V polovici augusta 2018 imigračné orgány prestali vydávať potraviny dospelým žiadateľom o azyl, ktorí namietali na súde proti rozhodnutiam o neprípustnosti. Niekoľko žiadateľov o azyl sa muselo obrátiť na Európsky súd pre ľudské práva so žiadosťou o prijatie predbežných opatrení, aby začali dostávať stravu. Európsky súd pre ľudské práva prijal 10. augusta 2018 predbežné opatrenia v dvoch prípadoch a 16. augusta 2018 v treťom prípade a nariadil, aby boli žiadateľom poskytnuté potraviny. Maďarské orgány postupovali v súlade s týmito rozhodnutiami.
- (68) Vo svojom rozsudku zo 14. marca 2017, Ilias a Ahmed/Maďarsko, ESEP dospel k záveru, že došlo k porušeniu práva žiadateľov na osobnú slobodu a bezpečnosť. ESEP takisto potvrdil, že došlo k porušeniu zákazu nehumánneho alebo ponižujúceho zaobchádzania, pokiaľ ide o vyhostenie žiadateľov do Srbska, ako aj k porušeniu práva na účinný opravný prostriedok v súvislosti s podmienkami zaistenia v tranzitnej zóne Rösszke. Vec v súčasnosti čaká na rozhodnutie Veľkej komory ESEP.
- (69) Ahmed H., sýrsky občan s pobytom na Cypre, ktorý sa v septembri 2015 pokúsil pomôcť svojej rodine utiecť zo Sýrie a prekročiť srbsko-maďarskú hranicu, bol 14. marca 2018 maďarským súdom odsúdený na 7 rokov odňatia slobody a 10 rokov vyhostenia z krajiny na základe obvinení zo spáchania „teroristických činov“, čo vyvoláva otázky ohľadom riadneho uplatňovania protiteroristických zákonov v Maďarsku, ako aj práva na spravodlivý proces.
- (70) Rozsudkom zo 6. septembra 2017 vo veciach C-643/15 a C-647/15 Súdny dvor Európskej únie zamietol v úplnosti žaloby Slovenska a Maďarska proti provizórnemu mechanizmu povinného premiestňovania žiadateľov o azyl v súlade s rozhodnutím Rady (EÚ) 2015/1601. Od vynesenia tohto rozsudku však Maďarsko uvedené rozhodnutie nesplnilo. Dňa 7. decembra 2017 sa Komisia rozhodla podať žalobu proti Českej republike, Maďarsku a Poľsku na Súdnom dvore Európskej únie za nedodržanie zákonných povinností týkajúcich sa premiestňovania.

Streda 12. septembra 2018

- (71) Dňa 7. decembra 2017 sa Komisia rozhodla pristúpiť k ďalšiemu štádiu postupu v prípade nesplnenia povinnosti proti Maďarsku v súvislosti s jeho právnymi predpismi o azyle a poslala odôvodnené stanovisko. Komisia zastáva názor, že maďarské právne predpisy nie sú v súlade s právom Únie, najmä smernicami Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ⁽⁶⁾, 2008/115/ES⁽⁷⁾ a 2013/33/EÚ⁽⁸⁾ a niektorými ustanoveniami charty. Dňa 19. júla 2018 sa Komisia rozhodla podať žalobu proti Maďarsku na Súdnom dvore za nesúlad jeho právnych predpisov v oblasti azylu a návratu s právom Únie.
- (72) Vo svojich záverečných pripomienkach z 5. apríla 2018 Výbor OSN pre ľudské práva vyjadril obavy z toho, že maďarský zákon prijatý v marci 2017, ktorý umožňuje automatický presun všetkých žiadateľov o azyl do tranzitných zón počas trvania ich konania o azyle s výnimkou maloletých osôb bez sprievodu (čo sa vymedzuje ako deti do 14 rokov), nespĺňa právne normy, pretože sa ním povoľuje zdĺhavé, časovo neobmedzené obdobie zaistenia, neobsahuje nijakú zákonnú požiadavku na okamžité preskúmanie osobitných podmienok každého dotknutého jednotlivca a chýbajú procesné záruky na účelne spochybnenie presunu do tranzitných zón. Výbor mimoriadne znepokojili správy o rozsiahlom využívaní automatického zadržovania prisťahovalcov v zaisťovacích zariadeniach v Maďarsku a to, že obmedzenia osobnej slobody sa používajú ako všeobecný odrádzajúci prostriedok proti neoprávnenému vstupu a nie ako reakcia na individuálne určenie rizika. Výbor vyjadril znepokojenie aj z údajných chabých podmienok v niektorých zaisťovacích zariadeniach. S obavami vzal na vedomie zákon o odsune migrantov, ktorý bol prvýkrát zavedený v júni 2016 a ktorý umožňuje polícii, aby okamžite vyhostila kohokoľvek, kto neoprávnené prekročí hranicu a bol zadržaný na maďarskom území 8 km od hranice, pričom rozsah zákona sa následne rozšíril na celé územie Maďarska, ako aj dekrét 191/2015 o určení Srbska za „bezpečnú tretiu krajinu“, ktorý umožňuje odsun migrantov späť na hranici Maďarska so Srbskom. Výbor s obavami vzal na vedomie správy o tom, že odsun migrantov sa uplatňuje svojvoľne a že jednotlivci, na ktorých sa uplatnilo toto opatrenie, majú veľmi obmedzenú možnosť podať žiadosť o azyl alebo právo na odvolanie. S obavami takisto poukázal na správy o kolektívnom a násilnom vyhostovaní vrátane údajných závažných fyzických útokov, útokov policajnými psami a strielania gumovými projektilmi, ktoré viedli k vážnym zraneniam a minimálne v jednom prípade aj k úmrtiu žiadateľa o azyl. Výbor znepokojili aj správy o tom, že posudzovanie veku detských žiadateľov o azyl a maloletých osôb bez sprievodu vykonávané v tranzitných zónach je nedostatočné, že sa do veľkej miery opiera o vizuálne preskúmanie odborníkom a že je nepresné, ako aj správy o údajnom nedostatočnom prístupe týchto žiadateľov o azyl k vzdelávaniu, sociálnym a psychologickým službám a právnej pomoci. Podľa nového návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje spoločné konanie o medzinárodnej ochrane v Únii a zrušuje smernica 2013/32/EÚ, bude teraz lekárske posúdenie veku krajným opatrením.

Hospodárske a sociálne práva

- (73) Osobitný spravodajca OSN pre extrémnu chudobu a ľudské práva a osobitný spravodajca OSN pre právo na primerané bývanie vyzvali 15. februára 2012 a 11. decembra 2012 Maďarsko, aby prehodnotilo právne predpisy umožňujúce miestnym orgánom trestať bezdomovstvo a aby potvrdilo rozhodnutie ústavného súdu o dekriminalizácii bezdomovstva. V správe zverejnenej 16. decembra 2014 v nadväznosti na návštevu Maďarska komisár Rady Európy pre ľudské práva uviedol svoje obavy z opatrení prijatých s cieľom zakázať prespávanie na ulici a stavanie chatiek a chatrčí, ktoré sa všeobecne vnímajú ako kriminalizácia bezdomovcov v praxi. Komisár naliehavo vyzval maďarské orgány, aby vyšetrili hlásené prípady núteného súdneho vystaňovania bez alternatívnych riešení a odoberania detí rodinám na základe slabých sociálno-ekonomických podmienok. Vo svojich záverečných pripomienkach z 5. apríla 2018 Výbor OSN pre ľudské práva vyjadril znepokojenie zo štátnych a miestnych právnych predpisov vychádzajúcich zo štvrtej novely základného zákona, v ktorých sa mnohé verejné priestory označujú ako zakázané miesta na prespávanie na ulici a ktorými sa vlastne trestá bezdomovstvo. Dňa 20. júna 2018 maďarský parlament prijal siedmu novelu základného zákona, ktorou sa zakazuje obvyklý pobyt na verejných priestranstvách. V ten istý deň osobitný spravodajca OSN pre právo na primerané bývanie označil kriminalizáciu bezdomovstva zo strany Maďarska za krutý krok nezlučiteľný s medzinárodným právom v oblasti ľudských práv.

⁽⁶⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany (Ú. v. EÚ L 180, 29.6.2013, s. 60).

⁽⁷⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnené zdržiavajú na ich území (Ú. v. EÚ L 348, 24.12.2008, s. 98).

⁽⁸⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/33/EÚ z 26. júna 2013, ktorou sa stanovujú normy pre prijímanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu (Ú. v. EÚ L 180, 29.6.2013, s. 96).

Streda 12. septembra 2018

- (74) Európsky výbor pre sociálne práva vo svojich záveroch z roku 2017 uviedol, že Maďarsko nedodržiava Európsku sociálnu chartu, pretože samostatne zárobkovo činné osoby a pracovníci v domácnosti, ako ani iné kategórie pracovníkov, nie sú chránené nariadeniami o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, pretože opatrenia prijaté na účely zníženia úmrtnosti matiek nie sú dostatočné, pretože minimálna výška starobných dôchodkov je nepostačujúca, pretože minimálna výška pomoci pre uchádzačov o prácu je nepostačujúca, pretože maximálne trvanie obdobia, počas ktorého uchádzači o prácu poberajú dávky v nezamestnanosti, je príliš krátke a pretože minimálna výška dávok na rehabilitáciu a invaliditu je v určitých prípadoch nedostatočná. Výbor takisto dospel k záveru, že Maďarsko nedodržiava Európsku sociálnu chartu, pretože úroveň sociálnej pomoci vyplácanej jedinej osobe bez prostriedkov vrátane starších osôb nie je postačujúca, pretože štátni príslušníci všetkých zmluvných štátov, ktorí majú zákonný pobyt, nemajú zaručený rovnaký prístup k sociálnym službám a pretože nebola zistená dostatočná ponuka bývania pre zraniteľné rodiny. V oblasti práv odborov výbor skonštatoval, že právo pracovníkov na platenú dovolenku nie je dostatočne zaručené, že sa neprijalo žiadne podporné opatrenie nabádajúce na uzatváranie kolektívnych zmlúv, pričom ochrana pracovníkov zabezpečovaná týmito zmluvami je v Maďarsku zjavne slabá, a že vo verejnej službe je právo na štrajk vyhradené odborom, ktoré sú stranou dohody uzatvorenej s vládou; kritériá použité na vymedzenie úradníkov, ktorým je odopreté právo na štrajk, presahujú rozsah pôsobnosti charty; odborové organizácie verejnej správy môžu vyhlásiť štrajk len po tom, ako ho schváli väčšina dotknutých pracovníkov.
- (75) Od decembra 2010, kedy vláda Viktora Orbána prijala novelu tzv. zákona o štrajkoch, sú štrajky v Maďarsku v zásade protiprávne. Zmeny znamenajú, že štrajky sú v zásade povolené v spoločnostiach spojených s vládou administratívou prostredníctvom zmlúv o zabezpečovaní verejných služieb. Novela sa neuplatňuje na profesijné skupiny, ktoré jednoducho takéto právo nemajú, napríklad rušňovodičov, policajtov, zdravotníckych pracovníkov a personál riadenia letovej premávky. Problém je niekde inde, najmä v percentuálnom podiele zamestnancov, ktorí sa musia zúčastniť referenda o štrajku, aby bolo významné – až do 70 %. Rozhodnutie o zákonnosti štrajkov následne prijíma pracovnoprávny súd, ktorý je štátu úplne podriadený. V roku 2011 bolo podaných deväť žiadostí o povolenie štrajku. V siedmich prípadoch boli zamietnuté bez odôvodnenia; dve z nich boli spracované, ukázalo sa však, že je nemožné vydať rozhodnutie.
- (76) Výbor OSN pre práva detí vo svojej správe venovanej záverečným pripomienkam ku spojenej tretej, štvrtej a piatej pravidelnej správe o Maďarsku (Concluding observations on the combined third, fourth and fifth periodic reports of Hungary), uverejnenej 14. októbra 2014, vyjadril obavy zo zvyšujúceho sa počtu prípadov odoberania detí z ich rodín kvôli zlým socioekonomickým podmienkam. Rodičia môžu o svoje dieťa prísť kvôli nezamestnanosti, neexistencii sociálneho bývania a nedostatku miesta v inštitúciách poskytujúcich dočasné bývanie. Podľa štúdie Európskeho centra pre práva Rómov sa táto prax neprimerane často týka rómskych rodín a detí.
- (77) Komisia v odporúčaní z 23. mája 2018 na odporúčanie Rady o národnom programe reforiem Maďarska na rok 2018, ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Maďarska na rok 2018, uviedla, že podiel osôb ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením sa v roku 2016 znížil na 26,3 %, no stále je nad priemerom Únie. Chudobe sú vo všeobecnosti vystavené viac deti než iné vekové skupiny. Úroveň dávok zaručujúcich minimálny príjem je nižšia ako 50 % hranice chudoby pre jednu domácnosť, čo je jedna z najnižších hodnôt v Únii. Dostatočnosť dávok v nezamestnanosti je veľmi malá: maximálna dĺžka ich poskytovania v trvaní 3 mesiace patrí k najkratším v Únii a predstavuje približne len štvrtinu priemerného času, počas ktorého si uchádzači o prácu nájdu zamestnanie. Úrovne platieb sú navyše medzi najnižšími v Únii. Komisia odporučila, aby sa dostatočnosť a pokrytie sociálnej pomoci a dávok v nezamestnanosti zlepšili.
- (78) Dňa [...] 2018 si Rada vypočula Maďarsko v súlade s článkom 7 ods. 1 Zmluvy o EÚ.
- (79) Z týchto dôvodov by sa malo v súlade s článkom 7 ods. 1 Zmluvy o EÚ určiť, že zo strany Maďarska existuje jasné riziko vážneho porušenia hodnôt uvedených v článku 2 Zmluvy o EÚ,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Existuje jasné riziko vážneho porušenia hodnôt, na ktorých je Únia založená, zo strany Maďarska.

Streda 12. septembra 2018**Článok 2**

Rada odporúča, aby Maďarsko do troch mesiacov po oznámení tohto rozhodnutia prijalo tieto opatrenia: [...]

Článok 3

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť [...] dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 4

Toto rozhodnutie je určené Maďarsku.

V Bruseli

*Za Radu
predseda*

Streda 12. septembra 2018

P8_TA(2018)0341

Autonómne zbraňové systémy

Uznesenie Európskeho parlamentu z 12. septembra 2018 o autonómnych zbraňových systémoch (2018/2752(RSP))

(2019/C 433/10)

Európsky parlament,

- so zreteľom na hlavu V článku 21 a 21 ods. 2 písm. c) Zmluvy o Európskej únii,
- so zreteľom na Martensovu doložku, ktorá je súčasťou dodatkového protokolu 1 z roku 1977 k Ženevským dohovorom,
- so zreteľom na časť IV agendy OSN o odzbrojení z roku 2018 s názvom Zaistenie našej spoločnej budúcnosti,
- so zreteľom na svoju štúdiu z 3. mája 2013 o používaní bezpilotných lietadiel a robotov vo vojne a ich dôsledkoch na ľudské práva,
- so zreteľom na svoje pozície, odporúčania a uznesenia vyzývajúce na medzinárodný zákaz autonómnych zbraňových systémov (LAWS), ako napríklad odporúčanie Rade z 5. júla 2018 k 73. zasadnutiu Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov ⁽¹⁾, mandát na začatie rokovaní, ktorý bol prijatý na plenárnej schôdzi 13. marca 2018, s cieľom prijať nariadenie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovuje Program rozvoja európskeho obranného priemyslu, uznesenie z 13. decembra 2017 o výročnej správe o ľudských právach a demokracii vo svete v roku 2016 a politike Európskej únie v tejto oblasti ⁽²⁾, odporúčanie Rade zo 7. júla 2016 k 71. zasadnutiu Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov ⁽³⁾ a uznesenie z 27. februára 2014 o ozbrojených bezpilotných lietadlách ⁽⁴⁾,
- so zreteľom na výročnú správu osobitného spravodajcu OSN pre mimosúdne popravy, popravy bez riadneho konania a svojvoľné popravy Christofa Heynsa z 9. apríla 2013 (A/HRC/23/47),
- so zreteľom na vyhlásenia EÚ o autonómnych smrtiacich zbraňových systémoch (LAWS) prednesené pred skupinou vládných expertov zmluvných strán dohovoru o používaní určitých konvenčných zbraní v Ženeve počas jej schôdzi 13. – 17. novembra 2017, 9. – 13. apríla 2018 a 27. – 31. augusta 2018,
- so zreteľom na príspevky rôznych štátov vrátane členských štátov EÚ pred stretnutiami skupiny vládných expertov v rokoch 2017 a 2018,
- so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru z 31. mája 2017, v ktorom sa vyzýva na prístup k umelej inteligencii, pri ktorom je vo vedení človek, a na zákaz autonómnych smrtiacich zbraňových systémov,
- so zreteľom na výzvu Svätej stolice na zákaz autonómnych smrtiacich zbraní,
- so zreteľom na otvorený list z júla 2015, ktorý podpísalo viac ako 3 000 výskumníkov v oblasti umelej inteligencie a robotiky, a z 21. augusta 2017, ktorý podpísalo 116 zakladateľov popredných spoločností pôsobiacich v oblasti robotiky a umelej inteligencie a ktorý obsahuje varovanie pred autonómnymi smrtiacimi zbraňovými systémami, ako aj na list 240 technologických organizácií a 3 089 osôb, ktoré sa zaviazali, že nikdy nebudú vyvíjať, vyrábať ani používať autonómne smrtiace zbraňové systémy,

⁽¹⁾ Prijaté texty, P8_TA(2018)0312.

⁽²⁾ Prijaté texty, P8_TA(2017)0494.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 101, 16.3.2018, s. 166.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 285, 29.8.2017, s. 110.

Streda 12. septembra 2018

- so zreteľom na vyhlásenia Medzinárodného výboru Červeného kríža a iniciatívy občianskej spoločnosti, ako je kampaň Stop Killer Robots (Zastavme roboty-zabijakov), ktorá reprezentuje 70 organizácií v 30 krajinách vrátane organizácií Human Rights Watch, Article 36, PAX a Amnesty International,
 - so zreteľom na článok 1 23 ods. 2 a 4 rokovacieho poriadku,
- A. keďže politiky a opatrenia EÚ sa riadia zásadami ľudských práv a rešpektovania ľudskej dôstojnosti, zásadami Charty OSN a medzinárodným právom; keďže tieto zásady by sa mali uplatňovať v záujme ochrany mieru, predchádzania konfliktom a posilňovania medzinárodnej bezpečnosti;
 - B. keďže pojem autonómne smrtiace zbraňové systémy sa vzťahuje na zbraňové systémy bez významnej ľudskej kontroly nad kritickými funkciami, ako je výber jednotlivých cieľov a útok na ne;
 - C. keďže neznámy počet krajín, verejne financovaných priemyselných odvetví a súkromných podnikov sa údajne zaoberá výskumom a vývojom autonómnych smrtiacich zbraňových systémov, a to od rakiet so schopnosťou selektívneho výberu cieľov po učiace sa stroje s kognitívnymi zručnosťami, ktoré im umožňujú rozhodovať s kým, kedy a kde bojovať;
 - D. keďže neautonómne systémy, ako sú automatizované, diaľkovo ovládané a teleoperované systémy, by sa nemali považovať za autonómne smrtiace zbraňové systémy;
 - E. keďže autonómne smrtiace zbraňové systémy majú potenciál zásadne zmeniť vedenie vojny vyvolaním nebývalých a nekontrolovaných pretekov v zbrojení;
 - F. keďže používanie autonómnych smrtiacich zbraňových systémov vyvoláva zásadné etické a právne otázky týkajúce sa ľudskej kontroly, najmä pokiaľ ide o kritické funkcie, ako je výber cieľov a útok na ne; keďže stroje a roboty nemôžu prijímať rozhodnutia ako ľudia, ktorí zohľadňujú právne zásady rozlišovania, proporcionality a prevencie;
 - G. keďže zapojenie a dohľad človeka má zásadný význam pre proces rozhodovania o použití smrtiacej sily, pretože za rozhodnutia o živote a smrti zostávajú aj naďalej zodpovední ľudia;
 - H. keďže medzinárodné právo vrátane humanitárneho práva a práva v oblasti ľudských práv sa plne uplatňuje na všetky zbraňové systémy a ich operátorov a keďže dodržiavanie medzinárodného práva je kľúčovou požiadavkou, ktorú musia štáty splniť, najmä pokiaľ ide o dodržiavanie zásad, ako je ochrana civilného obyvateľstva alebo prijímanie preventívnych opatrení pri útokoch;
 - I. keďže v súvislosti s používaním autonómnych smrtiacich zbraňových systémov vyvstávajú dôležité otázky týkajúce sa uplatňovania medzinárodného práva v oblasti ľudských práv, medzinárodného humanitárneho práva a európskych noriem a hodnôt so zreteľom na budúce vojenské akcie;
 - J. keďže v auguste 2017 116 zakladateľov popredných medzinárodných spoločností pôsobiacich v oblasti robotiky a umelej inteligencie zaslalo OSN otvorený list, v ktorom vyzvalo vlády, aby zabránili pretekom v zbrojení v súvislosti s týmto druhom zbraní a predišli destabilizačným účinkom týchto technológií;
 - K. keďže akýkoľvek autonómny smrtiaci zbraňový systém by mohol fungovať chybné v dôsledku zle napísaného kódu alebo počítačového útoku zo strany nepriateľského štátu alebo nešťátneho subjektu;
 - L. keďže Európsky parlament opakovane vyzval na urýchlené vypracovanie a prijatie spoločnej pozície k autonómnym smrtiacim zbraňovým systémom, na medzinárodný zákaz vývoja, výroby a používania autonómnych smrtiacich zbraňových systémov, ktoré by umožňovali útočiť bez významnej ľudskej kontroly, a na začatie účinných rokovaní o ich zákaze;

Streda 12. septembra 2018

1. pripomína ambíciu EÚ stať sa globálnym aktérom za mier a požaduje, aby Únia posilnila svoju úlohu v úsilí o globálne odzbrojenie a nešírenie jadrových zbraní a aby sa v rámci svojich aktivít a politik zameriavala na zachovanie medzinárodného mieru a bezpečnosti pri zaistení rešpektovania medzinárodného humanitárneho práva a práva v oblasti ľudských práv a ochrany civilného obyvateľstva a civilnej infraštruktúry;
 2. vyzýva podpredsedníčku Komisie / vysokú predstaviteľku pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (ďalej len „PK/VP“), členské štáty a Európsku radu, aby urýchlene pred stretnutím vysokých zmluvných strán dohovoru o používaní určitých konvenčných zbraní v novembri 2018 vypracovali a prijali spoločnú pozíciu k autonómnym smrtiacim zbraňovým systémom, ktorou zabezpečia významnú ľudskú kontrolu nad kritickými funkciami zbraňových systémov, a to aj počas nasadenia, a aby na príslušných fórach vystupovali jednotne a zodpovedajúcim spôsobom aj konali; žiada v tejto súvislosti PK/VP, členské štáty a Radu, aby si vymieňali najlepšie postupy a zhromažďovali názory odborníkov, akademickej obce a občianskej spoločnosti;
 3. naliehavo vyzýva PK/VP, členské štáty a Radu, aby sa usilovali o začatie medzinárodných rokovaní o právne záväznom nástroji, ktorým by sa zakázali autonómne smrtiace zbraňové systémy;
 4. v tejto súvislosti zdôrazňuje, že je mimoriadne dôležité zabrániť vývoju a výrobe akéhokoľvek autonómneho smrtiaceho zbraňového systému bez ľudskej kontroly, pokiaľ ide o kritické funkcie, ako je výber cieľov a útok na ne;
 5. pripomína svoju pozíciu z 13. marca 2018 k nariadeniu o Programe rozvoja európskeho obranného priemyslu, najmä k odseku 4 článku 6 (oprávnené činnosti), a zdôrazňuje svoju ochotu prijať podobnú pozíciu v súvislosti s pripravovaným programom výskumu v oblasti obrany, s programom rozvoja obranného priemyslu a s ďalšími relevantnými prvkami Európskeho obranného fondu po roku 2020;
 6. zdôrazňuje skutočnosť, že žiadna zbraň ani zbraňový systém, ktorý v súčasnosti používajú ozbrojené sily EÚ, nepatrí do kategórie autonómnych smrtiacich zbraňových systémov; pripomína, že zbrane a zbraňové systémy špeciálne navrhnuté na obranu vlastných platforiem, ozbrojených síl a obyvateľov pred vysoko dynamickými hrozbami, ako sú nepriateľské rakety, munícia a lietadlá, sa nepovažujú za autonómne smrtiace zbraňové systémy; zdôrazňuje, že rozhodnutia o útoku na lietadlo s posádkou by mali prijímať ľudskí operátori;
 7. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, Európskej službe pre vonkajšiu činnosť, vládam a parlamentom členských štátov, Organizácii Spojených národov a generálnemu tajomníkovi NATO.
-

Streda 12. septembra 2018

P8_TA(2018)0342

Stav vzťahov medzi EÚ a USA**Uznesenie Európskeho parlamentu z 12. septembra 2018 o stave vzťahov medzi EÚ a USA (2017/2271(INI))**

(2019/C 433/11)

Európsky parlament,

- so zreteľom na dokument s názvom Spoločná vízia, spoločný postup: Silnejšia Európa – Globálna stratégia pre zahraničnú a bezpečnostnú politiku Európskej únie, ktorý 28. júna 2016 predstavila podpredsedníčka Komisie/vysoká predstaviteľka Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (ďalej len „PK/VP“), a na spoločné oznámenie Komisie a Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (ESVČ) zo 7. júna 2017 s názvom Strategický prístup k zvyšovaniu odolnosti vo vonkajšej činnosti EÚ (JOIN(2017)0021),
- so zreteľom na závery samitov EÚ – USA, ktoré sa konali 28. novembra 2011 vo Washingtone, D.C., a 26. marca 2014 v Bruseli,
- so zreteľom na spoločné vyhlásenie zo 79. medziparlamentného stretnutia transatlantického dialógu zákonodarcov (TDZ), ktoré sa konalo 28. a 29. novembra 2016 vo Washingtone, D.C., 80. stretnutie TDZ, ktoré sa konalo 2. a 3. júna 2017 vo Vallette, 81. stretnutie TDZ, ktoré sa konalo 5. decembra 2017 vo Washingtone, D.C., a 82. stretnutie TDZ, ktoré sa konalo 30. júna 2018 v Sofii, Bulharsku,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 28. apríla 2015 s názvom Európsky program v oblasti bezpečnosti (COM(2015)0185),
- so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku Európskemu parlamentu a Rade zo 6. apríla 2016 s názvom Spoločný rámec pre boj proti hybridným hrozbám: reakcia Európskej únie (JOIN(2016)0018),
- so zreteľom na spoločné vyhlásenie predsedov Európskej rady a Komisie a generálneho tajomníka NATO z 8. júla 2016, spoločný súbor návrhov, ktoré schválili Rada EÚ a Rada NATO 5. a 6. decembra 2016, a na správy o pokroku dosiahnutom pri ich vykonávaní zo 14. júna a z 5. decembra 2017,
- so zreteľom na spoločné vyhlásenie EÚ – NATO z roku 2016,
- so zreteľom na národnú bezpečnostnú stratégiu USA z 18. decembra 2017 a stratégiu národnej obrany USA z 19. januára 2018,
- so zreteľom na Iniciatívu na opätovné uistenie Európy,
- so zreteľom na akčný plán diplomacie EÚ v oblasti klímy, ktorý v roku 2015 prijala Rada pre zahraničné veci,
- so zreteľom na Parížsku dohodu, rozhodnutie 1/CP.21, 21. konferenciu zmluvných strán (COP 21) Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy (UNFCCC) a 11. konferenciu zmluvných strán, ktorá sa konala od 30. novembra do 11. decembra 2015 v Paríži a slúžila ako zasadnutie zmluvných strán Kjótskeho protokolu (CMP11),
- so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 2271/96 z 22. novembra 1996 o ochrane pred účinkami uplatňovania právnych predpisov prijatých tretou krajinou mimo jej územia a pred účinkami opatrení na nich založených alebo z nich vyplývajúcich ⁽¹⁾,

(1) Ú. v. EÚ L 309, 29.11.1996, s. 1.

Streda 12. septembra 2018

- so zreteľom na svoje uznesenie z 13. marca 2018 o úlohe regiónov a miest EÚ pri vykonávaní Parížskej dohody o zmene klímy COP 21, najmä na jej odsek 13 ⁽²⁾,
 - so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o transatlantických vzťahoch, najmä na uznesenie z 1. júna 2006 o zlepšovaní vzťahov EÚ – USA v rámci Dohody o transatlantickom partnerstve ⁽³⁾, uznesenie z 26. marca 2009 o stave transatlantických vzťahov po voľbách v USA ⁽⁴⁾, uznesenie zo 17. novembra 2011 o samite EÚ – USA z 28. novembra 2011 ⁽⁵⁾ a na uznesenie z 13. júna 2013 o úlohe EÚ v podpore širšieho transatlantického partnerstva ⁽⁶⁾,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 22. novembra 2016 o Európskej obrannej únii ⁽⁷⁾,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 13. decembra 2017 o uplatňovaní spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (SZBP) ⁽⁸⁾,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 13. decembra 2017 o uplatňovaní spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky (SBOP) ⁽⁹⁾,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 8. februára 2018 o situácii UNRWA ⁽¹⁰⁾,
 - so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre zahraničné veci a na stanovisko Výboru pre medzinárodný obchod (A8-0251/2018),
- A. keďže partnerstvo medzi EÚ a USA je založené na pevných politických, kultúrnych, hospodárskych a historických väzbách, na spoločných hodnotách, ako sú sloboda, demokracia, podpora mieru a stability, ľudské práva a zásady právneho štátu, a na spoločných cieľoch ako prosperita, bezpečnosť, otvorené a integrované hospodárstvo, sociálny pokrok a začlenenie, trvalo udržateľný rozvoj a mierové riešenie konfliktov, a keďže USA aj EÚ sú demokracie dodržiavajúce zásady právneho štátu s fungujúcimi systémami brzd a protiváh; keďže toto partnerstvo čelí v krátkodobom výhľade značnému počtu výziev a zlomov, dlhodobé základy však zostávajú pevné a spolupráca medzi EÚ a USA ako partnermi s podobným zmysľaním má aj naďalej kľúčový význam;
- B. keďže EÚ a USA, ktoré stavajú na pevnom základe spoločných hodnôt a spoločných zásad, by mali preskúmať alternatívne spôsoby, ako posilniť transatlantické vzťahy a účinne reagovať na dôležité výzvy, ktorým čelíme, za pomoci všetkých dostupných komunikačných kanálov; keďže Kongres USA a Európsky parlament ako zákonodarné orgány zohrávajú dôležitú a vplyvnú úlohu v našich demokraciách a mali by využiť celý potenciál svojej spolupráce na zachovanie demokratického, liberálneho a multilaterálneho poriadku a podporovať stabilitu a kontinuitu na našom kontinente a vo svete;
- C. keďže v globálnom, komplexnom a čoraz multipolárnejšom svete musia EÚ a USA zohrávať kľúčové konštruktívne úlohy posilňovaním a dodržiavaním medzinárodného práva, presadzovaním a ochranou základných práv a zásad a spoločným riešením regionálnych konfliktov a globálnych výziev;
- D. keďže EÚ a USA prežívajú obdobie geopolitických zmien a čelia podobným komplexným konvenčným a hybridným hrozbám, ktoré vychádzajú od štátnych a neštátnych subjektov z juhu a východu; keďže kybernetické útoky sú čoraz bežnejšie a sofistikovanejšie a spolupráca medzi EÚ a USA prostredníctvom NATO môže doplniť úsilie obidvoch strán a chrániť kritickú vládnu obrannú a inú informačnú infraštruktúru; keďže na riešenie týchto hrozieb je potrebná medzinárodná spolupráca;

⁽²⁾ Prijaté texty, P8_TA(2018)0068.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 298 E, 8.12.2006, s. 226.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 117 E, 6.5.2010, s. 198.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 153 E, 31.5.2013, s. 124.

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ C 65, 19.2.2016, s. 120.

⁽⁷⁾ Prijaté texty, P8_TA(2016)0435.

⁽⁸⁾ Prijaté texty, P8_TA(2017)0493.

⁽⁹⁾ Prijaté texty, P8_TA(2017)0492.

⁽¹⁰⁾ Prijaté texty, P8_TA(2018)0042.

Streda 12. septembra 2018

- E. keďže EÚ uznáva pokračujúcu vojenskú podporu USA na zaistenie bezpečnosti a obrany EÚ a keďže EÚ je vďačná všetkým Američanom, ktorí obetovali svoj život, aby zaručili bezpečnosť Európy počas konfliktov v Kosove a Bosne; keďže EÚ sa v súčasnosti snaží zaistiť vlastnú bezpečnosť budovaním väčšej strategickej autonómie;
- F. keďže USA sa rozhodli znížiť svoj rozpočet na udržanie mieru v rámci OSN o 600 miliónov USD;
- G. keďže nepredvídateľná zahraničná politika USA vytvára čoraz väčšiu neistotu v medzinárodných vzťahoch a mohla by ponechať priestor na nástup ďalších aktérov na celosvetovú scénu, ako je Čína, ktorej politický a hospodársky vplyv na celom svete narastá; keďže mnohé kľúčové krajiny v Ázii, ktoré mali kedysi bližšie k USA, sa teraz orientujú na Čínu;
- H. keďže EÚ je aj naďalej plne odhodlaná presadzovať multilateralizmus a podporu spoločných hodnôt vrátane demokracie a ľudských práv; keďže medzinárodný poriadok založený na pravidlách je prínosom pre USA aj EÚ; keďže v tejto súvislosti je mimoriadne dôležité, aby EÚ a USA konali spoločne a v súčinnosti pri podpore poriadku založeného na pravidlách, ktorý budú zaručovať silné, dôveryhodné a účinné nadnárodné organizácie a medzinárodné inštitúcie;
- I. keďže už viac ako 70 rokov je partnerstvo medzi USA a Európou základom globálneho, hospodárskeho, politického a bezpečnostného poriadku; keďže transatlantický vzťah čelí mnohým výzvam a od zvolenia prezidenta Trumpa je v mnohých otázkach vystavený čoraz väčšiemu tlaku;
- J. keďže v rámci globálnej stratégie EÚ bola politika v oblasti klímy začlenená do zahraničnej a bezpečnostnej politiky a posilnilo sa prepojenie medzi energetikou a klímou, bezpečnosťou a rozvojovými cieľmi a migráciou, ako aj spravodlivým a voľným obchodom;
- K. keďže EÚ je naďalej plne odhodlaná presadzovať otvorený a nediskriminačný multilaterálny systém obchodovania založený na pravidlách; keďže WTO stojí v centre globálneho systému obchodovania ako jediná inštitúcia, ktorá môže zabezpečiť skutočne rovnaké podmienky;
- L. keďže USA aj EÚ by mali podporovať snahy krajín západného Balkánu vstúpiť do transatlantického spoločenstva; keďže popri posilnenej angažovanosti EÚ je v tomto ohľade rozhodujúci pretrvávajúci záväzok USA;
- M. keďže v strategickom prostredí, ktoré sa v posledných rokoch značne zhoršilo, rastie zodpovednosť Únie za zabezpečovanie vlastnej bezpečnosti;
- N. keďže európska bezpečnosť sa opiera o ambíciu spoločnej strategickej autonómie, ktorú uznalo 28 hláv štátov a predsedov vlád v júni 2016 v globálnej stratégii Európskej únie;

Zastrešujúci rámec založený na spoločných hodnotách

1. pripomína a trvá na tom, že dlhodobé partnerstvo medzi EÚ a USA a ich spojenectvo je a malo by byť založené na spoločných hodnotách, medzi ktoré patrí sloboda, právny štát, mier, demokracia, rovnosť, multilateralizmus založený na pravidlách, trhové hospodárstvo, sociálna spravodlivosť, trvalo udržateľný rozvoj a dodržiavanie ľudských práv vrátane práv menších, ako aj kolektívna bezpečnosť, pričom prioritou by malo byť mierové riešenie sporov; zdôrazňuje, že na dosiahnutie týchto cieľov je dôležité posilňovať vzťah medzi EÚ a USA, ktorý je jednou z hlavných osí spolupráce v globalizovanom svete;

2. víta stretnutie predsedu Komisie Junckera a prezidenta USA Trumpa, ktoré sa uskutočnilo 25. júla 2018 vo Washingtone, ako znak zlepšovania dvojstranných vzťahov; berie na vedomie ich vyhlásenie a ochotu usilovať sa o zmiernenie transatlantického napätia v oblasti obchodu; v tejto súvislosti pripomína deštruktívny vplyv represívnych cieľ; zároveň opätovne vyjadruje podporu rozsiahlemu a komplexnému prístupu k obchodným dohodám a multilateralizmu;

Streda 12. septembra 2018

3. zdôrazňuje, že vzťahy medzi EÚ a USA sú hlavnými zárukami globálnej stability a od konca druhej svetovej vojny sú pre naše spoločnosti základným kameňom úsilia o zaistenie mieru, prosperity a stability, ako aj vybudovanie multilaterálnej politickej a hospodárskej spolupráce a obchodného systému založeného na pravidlách a hodnotách; opätovne potvrdzuje, že vzťahy medzi EÚ a USA sú strategické a skutočné a že silné transatlantické puto je v záujme oboch strán aj celého sveta; domnieva sa, že súčasná jednostranná politika „America first“ (Amerika na prvom mieste) poškodzuje záujmy tak EÚ, ako aj USA, oslabuje vzájomnú dôveru a môže mať aj širšie následky pre globálnu stabilitu a prosperitu; pripomína záujem EÚ pestovať dlhodobé a vzájomne prospešné partnerstvá, ktoré sú založené na spoločných hodnotách a zásadách, ktoré sú rozhodujúcejšie ako krátkodobé zisky z transakcií;

4. zdôrazňuje, že partnerstvo ďaleko presahuje zahraničnú politiku a obchodné otázky v užšom zmysle a zahŕňa aj iné témy, ako napríklad (kybernetickú) bezpečnosť, hospodárske, digitálne a finančné otázky, zmenu klímy, energetiku, kultúru, ako aj vedu a technológie; zdôrazňuje, že tieto otázky sú úzko prepojené a malo by sa k nim pristupovať v tom istom všeobecnom rámci;

5. vyjadruje znepokojenie nad tým, ako USA pristupujú od zvolenia prezidenta Trumpa k riešeniu globálnych problémov a regionálnych konfliktov; zdôrazňuje význam transatlantických vzťahov a trvalého dialógu pre EÚ a vyzdvihuje dôležitosť otázok, ktoré EÚ a USA spájajú; žiada o objasnenie toho, či naše transatlantické vzťahy, ktoré sa vytvárali počas desaťročí, majú pre našich amerických partnerov stále rovnaký význam; zdôrazňuje, že na zachovanie a ďalšie posilnenie štruktúry globálneho hospodárstva a bezpečnosti je nevyhnutný všeobecný rámec nášho partnerstva založený na hodnotách; zdôrazňuje, že témy, ktoré USA a EÚ spájajú, by mali mať v konečnom dôsledku väčšiu váhu ako to, čo ich rozdeľuje;

6. zdôrazňuje, že v medzinárodnom systéme, ktorý je dlhodobo poznačený nestabilitou a neistotou, je Európa zodpovedná za budovanie strategickej autonómie, aby mohla čeliť rastúcemu počtu spoločných výziev; trvá preto na tom, že je nevyhnutné, aby si európske krajiny na ochranu svojich záujmov zachovali schopnosť rozhodovať a konať samostatne; pripomína, že strategická autonómia je pre Európu legitímnou ambíciou a zároveň prioritným cieľom, ktorý sa musí začleniť do oblastí priemyslu, kapacít, ako aj operačnej oblasti;

Posilnenie partnerstva

7. pripomína veľký potenciál a strategický význam tohto partnerstva pre USA aj EÚ v snahe o dosiahnutie obojstrannej prosperity a bezpečnosti a o posilnenie poriadku založeného na pravidlách a hodnotách, ktorý podporuje medzinárodné inštitúcie a poskytuje im prostriedky na zlepšenie globálneho riadenia; vyzýva na posilnenie nášho dialógu a angažovanosti v súvislosti so všetkými prvkami tohto partnerstva a na všetkých úrovniach spolupráce, a to aj s organizáciami občianskej spoločnosti; zdôrazňuje, že naše rozhodnutia a opatrenia majú vplyv na svetovú ekonomickú a bezpečnostnú štruktúru a že by preto mali byť príkladom a zohľadňovať záujmy oboch partnerov;

8. zdôrazňuje zodpovednosť USA ako globálnej mocnosti a vyzýva vládu USA, aby dodržiavala spoločné základné hodnoty, ktoré sú základom transatlantických vzťahov, a aby za každých okolností zaručila dodržiavanie medzinárodného práva, demokracie, ľudských práv a základných slobôd v súlade s Chartou OSN a inými medzinárodnými nástrojmi, ktoré USA podpísali alebo ratifikovali;

9. zdôrazňuje, že EÚ a USA sú si vzájomne najdôležitejšími partnermi v multipolárnom svete a že jednostranné kroky len oslabujú transatlantické partnerstvo, ktoré musí byť rovnocenným partnerstvom založeným na dialógu a usilovať sa o obnovenie vzájomnej dôvery;

10. vyjadruje poľutovanie nad veľkým oneskorením vymenovania nového amerického veľvyslanca v Európskej únii, víta však nomináciu nového veľvyslanca a následné potvrdenie zo strany Senátu USA 29. júna 2018;

11. dôrazne kritizuje vyhlásenia nového amerického veľvyslanca v Nemecku Richarda Grenella, ktorý vyhlásil, že má v úmysle posilniť postavenie nacionalistických populistov v celej Európe, a pripomína, že úlohou diplomatov nie je podporovať jednotlivé politické sily, ale rozvíjať vzájomné porozumenie a partnerstvo; okrem toho považuje vyhlásenia úradníkov Trumpovej vlády, ktorí vyjadrili pohrdanie voči EÚ a podporujú xenofóbne a populistické sily, ktoré sa snažia o zničenie európskeho projektu, za nepriateľské a nezlučiteľné s duchom transatlantického partnerstva;

Streda 12. septembra 2018

12. vyzýva PK/VP, Radu, Komisiu a členské štáty, aby posilnili spoluprácu, koordináciu, jednotnosť a účinnosť politiky EÚ vo vzťahu k USA tak, aby prezentovala EÚ ako jednotného a efektívneho medzinárodného aktéra s uceleným postojom;
13. pripomína, že USA sú kľúčovým partnerom vzhľadom na spoločné záujmy v oblasti obrany a bezpečnosti a silné dvojstranné vzťahy; žiada, aby sa čo najskôr konal samit EÚ – USA v snahe prekonať súčasné výzvy a ďalej sa venovať otázkam spoločného, globálneho a regionálneho záujmu;
14. považuje prítomnosť amerických vojenských síl v európskych krajinách za dôležitú tam, kde je to potrebné a v súlade s pokračujúcim plnením dohodnutých záväzkov;
15. trvá na tom, že štruktúrovaný a strategický dialóg o zahraničnej politike na transatlantickej úrovni, a to aj za účasti Európskeho parlamentu a Kongresu USA, má kľúčový význam pre posilnenie transatlantickej štruktúry vrátane bezpečnostnej spolupráce, a vyzýva na rozšírenie zahraničnopolitického rozmeru dialógu medzi EÚ a USA;
16. pripomína svoj návrh na vytvorenie transatlantickej politickej rady na účely systematických konzultácií a koordinácie v oblasti zahraničnej a bezpečnostnej politiky, ktorú by viedli PK/VP a minister zahraničných vecí USA a ktorá by sa opierala o pravidelné kontakty politických riaditeľov;
17. víta pokračujúce a nepretržité úsilie transatlantického dialógu zákonodarcov v posilňovaní vzťahov medzi EÚ a USA prostredníctvom parlamentného dialógu a koordinácie v otázkach spoločného záujmu; pripomína význam medziľudských kontaktov a dialógu pri posilňovaní transatlantických vzťahov; vyzýva preto na intenzívnejšie zapojenie tak Senátu USA a Snemovne reprezentantov, ako aj Európskeho parlamentu; víta obnovenie dvojstrannej kongresovej skupiny pre otázky EÚ v rámci 115. kongresu a žiada styčnú kanceláriu Európskeho parlamentu (EPLO) a delegáciu EÚ vo Washingtone, aby s ňou užšie spolupracovali;
18. pripomína, že naše spoločnosti v EÚ aj v USA sú silné, zakotvené v liberálnej demokracii a zásadách právneho štátu a ich základom je pluralita aktérov, kam patria medzi inými aj naše vlády, parlamenty, decentralizované orgány a subjekty, rôzne politické inštitúcie, podniky a odborové zväzy, organizácie občianskej spoločnosti, slobodné a nezávislé médiá, náboženské skupiny, akademické obce a výskumné komunity; zdôrazňuje, že by sme mali posilniť väzby na oboch brehoch Atlantiku s cieľom propagovať prednosť a význam nášho transatlantického partnerstva na rôznych úrovniach a v celej EÚ aj v celých USA, a nielen s dôrazom na východné a západné pobrežie; žiada na tento účel posilnené a špecializované programy s primeraným financovaním;
19. víta to, že vzťahy medzi európskymi inštitúciami a federálnymi štátmi USA a metropolitnými oblasťami podnecujú celkové transatlantické vzťahy, najmä v prípade vzťahov založených na partnerstvách; v tejto súvislosti zdôrazňuje spoluprácu na základe memoranda o porozumení Under2; vyzýva federálne štáty USA, aby upevnili kontakty s inštitúciami EÚ;
20. zdôrazňuje, že kultúrne výmeny prostredníctvom vzdelávacích programov sú základom podporovania a rozvíjania spoločných hodnôt a budovania mostov medzi transatlantickými partnermi; vyzýva preto na posilnenie programov mobility pre študentov medzi USA a EÚ v rámci programu Erasmus+, zvýšenie ich počtu a uľahčenie prístupu k nim;
21. vyjadruje nesmierny obdiv voči tomu, ako americkí študenti v reakcii na početné tragédie so strelnými zbraňami v školách vystúpili na podporu sprísnenia zákonov o zbraniach a na protest proti vplyvu združenia National Rifle Association na prijímanie zákonov o zbraniach;

Streda 12. septembra 2018

Spoločne čeliť globálnym výzvam

22. trvá na tom, že EÚ a USA by mali naďalej zohrávať kľúčovú konštruktívnu úlohu tým, že budú spoločne riešiť regionálne konflikty a globálne výzvy v súlade so zásadami medzinárodného práva; zdôrazňuje, že postoje USA a ďalších svetových mocností čoraz viac spochybňujú multilateralizmus, s ktorým sa Európa hlboko stotožňuje; pripomína význam multilateralizmu pri zachovaní mieru a stability ako nástroja na presadzovanie hodnôt právneho štátu a riešenie celosvetových otázok a trvá na tom, že tieto otázky by sa mali riešiť na príslušných medzinárodných fórach; je preto znepokojený tým, že nedávne jednostranné rozhodnutia USA – odstúpenie od kľúčových medzinárodných dohôd, zrušenie niektorých záväzkov, oslabovanie medzinárodných pravidiel, vystúpenie z medzinárodných fór a podnecovanie diplomatického a obchodného napätia – môžu znamenať odklon od týchto spoločných hodnôt a zafažiť a oslabiť tieto vzťahy; vyzýva EÚ, aby na takéto rozhodnutia reagovala jednotne, rázne a primerane; vyzýva preto členské štáty EÚ, aby sa vyhli akýmkoľvek opatreniam alebo krokom zameraným na dosiahnutie dvojstranných výhod na úkor súdržného spoločného európskeho prístupu;

23. konštatuje, že ďalšie veľké mocnosti, ako sú Rusko a Čína, majú silné politické a hospodárske stratégie, z ktorých mnohé môžu byť v rozpore s našimi spoločnými hodnotami, medzinárodnými záväzkami a samotným transatlantickým partnerstvom a ohrozovať ich; pripomína, že vzhľadom na tento vývoj je spolupráca medzi EÚ a USA o to dôležitejšia, aby sme mohli naďalej podporovať otvorené spoločnosti, presadzovať a chrániť naše spoločné práva, zásady a hodnoty vrátane dodržiavania medzinárodného práva; požaduje v tejto súvislosti väčšiu koordináciu medzi EÚ a USA, pokiaľ ide o zosúladovanie a stanovovanie spoločnej politiky sankcií, aby sa zvýšila jej účinnosť;

24. zastáva názor, že riešenie pokusov Ruska o vyvíjanie nátlaku, ovplyvňovanie, destabilizáciu a využívanie slabých stránok a demokratických rozhodnutí západných spoločností si vyžaduje spoločnú transatlantickú reakciu; domnieva sa preto, že USA a EÚ by mali uprednostniť koordinované činnosti voči Rusku, v prípade potreby aj za účasti NATO; v tejto súvislosti berie so znepokojením na vedomie vyhlásenia prezidentov USA a Ruska v rámci ich stretnutia 16. júla 2018 v Helsinkách; pripomína jasné nebezpečenstvo, ktoré pre naše demokracie predstavujú falošné správy, dezinformácie a najmä zdroje škodlivého zasahovania; vyzýva na zavedenie politického a spoločenského dialógu, ktorý nastolí rovnováhu medzi anonymitou a zodpovednosťou v sociálnych médiách;

25. zdôrazňuje, že bezpečnosť je rôznorodá a prepojená a že jej vymedzenie nezahŕňa len vojenské aspekty, ale aj aspekty týkajúce sa životného prostredia, energetiky, obchodu, kybernetiky a komunikácií, zdravotníctva, rozvoja, zodpovednosti, humanitárnej oblasti a i.; trvá na tom, že riešenie otázok bezpečnosti si vyžaduje širší prístup; v tejto súvislosti vyjadruje so znepokojením poľutovanie nad navrhovanými zásadnými škrtmi v rozpočte, napríklad v prípade budovania štátu v Afganistane, rozvojovej pomoci v Afrike, humanitárnej pomoci a príspevkov USA do programov, operácií a agentúr OSN;

26. poukazuje na to, že vyvážená a vzájomne výhodná transatlantická dohoda o obchode by mala účinky, ktoré by presahovali rámec obchodných a hospodárskych aspektov;

27. konštatuje, že NATO je stále hlavným garantom kolektívnej obrany Európy; víta opätovné potvrdenie záväzku USA voči NATO a európskej bezpečnosti a zdôrazňuje, že prehĺbenie spolupráce medzi EÚ a NATO posilňuje aj transatlantické partnerstvo;

28. zdôrazňuje význam spolupráce, koordinácie a súčinnosti v oblasti bezpečnosti a obrany; zdôrazňuje, že je dôležité zlepšiť vynakladanie prostriedkov na obranu, a v tejto súvislosti trvá na tom, že rozdelenie zafarbenia by nemalo byť zamerané výlučne na vstupy (cieľ vynaložiť 2 % HDP na obranu), ale aj na výstupy (schopnosti merané v nasaditeľných, pripravených a udržateľných silách); pripomína, že v tomto vyčíslenom vstupe, ktorý sa má dosiahnuť, sa však odráža skutočnosť, že Európania v čoraz väčšej miere preberajú zodpovednosť za vlastnú bezpečnosť, čo je nevyhnuté v dôsledku zhoršenia ich strategického prostredia; víta skutočnosť, že obrana sa pre EÚ a jej členské štáty stáva väčšou prioritnou oblasťou, ktorá prináša väčšiu vojenskú efektívnosť v prospech EÚ aj NATO, a víta v tejto súvislosti prítomnosť vojsk USA na území EÚ; poznamenáva, že NATO má stále zásadný význam pre kolektívnu bezpečnosť Európy a jej spojencov (článok 5 Severoatlantickej zmluvy); zdôrazňuje, že schopnosť NATO vykonávať svoje úlohy naďalej úzko závisí od pevnosti transatlantických vzťahov;

Streda 12. septembra 2018

29. vyzýva EÚ, aby posilňovala európsku obrannú úniu s cieľom budovať kapacity, ktoré majú zaručiť strategický význam EÚ v oblasti obrany a bezpečnosti, napríklad pri vytváraní väčších synergii a účinnosti medzi členskými štátmi pri vynakladaní prostriedkov na obranu, vo výskume, vývoji, v obstarávaní, údržbe a odbornej príprave; trvá na tom, že väčšia obranná spolupráca na úrovni EÚ posilňuje európsky prínos k mieru, bezpečnosti a stabilite na regionálnej a medzinárodnej úrovni a tým aj podporuje ciele aliancie NATO a posilňuje naše transatlantické väzby; podporuje preto nedávne úsilie zamerané na posilnenie európskej obrannej štruktúry vrátane Európskeho obranného fondu a novovytvorenej stálej štruktúrovanej spolupráce (PESCO);
30. víta zavedenie stálej štruktúrovanej spolupráce PESCO a podporuje jej prvé projekty, ako je vojenská mobilita; zdôrazňuje, že PESCO je v spoločnom záujme EÚ aj NATO a mala by byť hnacou silou ďalšej spolupráce medzi týmito dvomi organizáciami, pokiaľ ide o rozvoj spôsobilostí a upevňovanie piliera EÚ v NATO v súlade s každou národnou ústavou;
31. pripomína, že je potrebné, aby EÚ a USA posilnili svoju spoluprácu v oblasti kybernetickej bezpečnosti a kybernetickej obrany, a to prostredníctvom špecializovaných agentúr a pracovných skupín ako ENISA, Europol, Interpol, budúcich štruktúr v rámci PESCO a Európskeho obranného fondu, predovšetkým v boji proti kybernetickým útokom a spoločnom úsilí o vytvorenie komplexného a transparentného medzinárodného rámca, ktorým sa vymedzia minimálne normy týkajúce sa politík v oblasti kybernetickej bezpečnosti a súčasne sa budú dodržiavať základné slobody; považuje za zásadne dôležité, aby EÚ a NATO zintenzívnili výmenu spravodajských informácií s cieľom umožniť formálne pripisovanie kybernetických útokov a následne ukladanie reštriktívnych sankcií tým, ktorí sú za kybernetické útoky zodpovední; zdôrazňuje význam a pozitívny prínos Iniciatívy USA na opätovné uistenie Európy pre bezpečnosť členských štátov EÚ;
32. zdôrazňuje, že čoraz väčší význam umelej inteligencie a strojového učenia si vyžaduje lepšiu spoluprácu medzi EÚ a USA a že by sa mali prijať opatrenia na zlepšenie spolupráce medzi technologickými spoločnosťami v USA a v Európe, aby sa zaistilo čo najlepšie využívanie partnerstva v oblasti vývoja a aplikácie;
33. vyzýva Kongres USA, aby zapojil Európsky parlament do svojho programu výmeny informácií o kybernetických hrozbách, do ktorého sú zapojené parlamenty Austrálie, Kanady, Nového Zélandu a Spojeného kráľovstva;
34. zdôrazňuje potrebu spoločného prístupu k regulácii digitálnych platforiem a zvýšenia ich zodpovednosti, aby bolo možné diskutovať o otázkach cenzúry na internete, autorských práv a práv držiteľov práv, osobných údajov a pojmu neutrality siete; opakuje, že je potrebné spolupracovať na presadzovaní otvoreného, interoperabilného a bezpečného internetu riadeného modelom viacerých zúčastnených strán, ktorý presadzuje ľudské práva, demokraciu, zásady právneho štátu a slobodu prejavu a pomáha rozvíjať hospodársku prosperitu a inovácie, a súčasne rešpektuje súkromie a chráni pred zavádzaním, podvodmi a krádežami; žiada, aby sa vyvíjalo spoločné úsilie o vytvorenie noriem a nariadení a o presadzovanie uplatniteľnosti medzinárodného práva v kybernetickom priestore;
35. opakuje, že neutralita siete je zakotvená v práve EÚ; vyjadruje poľutovanie nad rozhodnutím Federálnej komisie pre komunikáciu (Federal Communications Commission) o zmene pravidiel neutrality siete; víta nedávne hlasovanie o zrušení tohto rozhodnutia v Senáte USA; vyzýva Kongres USA, aby postupoval podľa tohto rozhodnutia, a tak zachoval otvorený a bezpečný internet, ktorý neumožňuje diskriminačné zaobchádzanie s internetovým obsahom;
36. zdôrazňuje, že sú potrebné náležité rokovania o normalizácii, najmä v kontexte čoraz rýchlejšieho vývoja technológií, najmä v oblasti IT;
37. zdôrazňuje, že dôležitou súčasťou posilňovania úsilia EÚ – USA v boji proti terorizmu je aj ochrana kritickej infraštruktúry vrátane zlepšovania spoločných noriem a podnecovania kompatibility a interoperability, ako aj komplexný prístup k boju proti terorizmu, a to aj prostredníctvom koordinácie na regionálnych, viacstranných a globálnych fórach pri výmene údajov týkajúcich sa teroristických aktivít; opakuje, že je potrebné podporovať mechanizmy ako európsky systém pre cestovné informácie a povolenia (ETIAS) a iné spoločné činnosti, ktoré môžu významne prispieť k boju proti terorizmu a extrémizmu a priniesť v tomto smere skutočnú zmenu; obom stranám pripomína, že boj proti terorizmu musí byť v súlade s medzinárodným právom a demokratickými hodnotami a musia sa pri ňom v plnej miere rešpektovať občianske slobody a základné ľudské práva;

Streda 12. septembra 2018

38. vyjadruje znepokojenie nad tým, že Gina Haspel bola nedávno vymenovaná za riaditeľku Ústrednej spravodajskej služby (CIA), pretože sa v minulosti neangažovala dostatočne v oblasti ľudských práv, pričom sa tiež podieľala na programe CIA na vydávanie a tajné zadržávanie osôb;

39. je veľmi znepokojený tým, že vláda USA údajne ruší obmedzenia programu používania bezpilotných vzdušných prostriedkov, čo zvyšuje riziko civilných strát na životoch a nezákonného zabíjania, ako aj netransparentnosťou v súvislosti s programom USA používania bezpilotných vzdušných prostriedkov a s pomocou, ktorú mu poskytujú niektoré členské štáty EÚ; vyzýva USA a členské štáty EÚ, aby zaistili, aby pri používaní ozbrojených bezpilotných vzdušných prostriedkov dodržiavali svoje záväzky podľa medzinárodného práva vrátane medzinárodného práva v oblasti ľudských práv a medzinárodného humanitárneho práva a aby sa zaviedli spoľahlivé záväzné normy pre poskytovanie všetkých foriem pomoci na operácie so smrtonosnými bezpilotnými vzdušnými prostriedkami;

40. zdôrazňuje, že je potrebné, aby EÚ a USA bojovali proti daňovým únikom a iným finančným trestným činom a zaistili transparentnosť;

41. nabáda na posilnenú spoluprácu v oblasti boja proti daňovým únikom, vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam, praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, a to konkrétne v rámci dohody TFTP medzi EÚ a USA (Program na sledovanie financovania terorizmu), ktorá by sa mala posilniť tak, aby zahŕňala údaje o finančných tokoch súvisiacich so zahraničnými zásahmi alebo s neoprávnenými spravodajskými operáciami; vyzýva v tomto smere EÚ a USA, aby v rámci OECD spolupracovali v rámci boja proti daňovým únikom a agresívnemu daňovému plánovaniu stanovením medzinárodných pravidiel a noriem na boj proti tomuto celosvetovému problému; zdôrazňuje, že pokračujúca spolupráca pri presadzovaní práva má kľúčový význam pre posilnenie našej spoločnej bezpečnosti, a vyzýva USA, aby zaistili dvojstrannú a viacstrannú spoluprácu v tejto oblasti; vyjadruje poľutovanie nad čiastočným zrušením tzv. zákona Dodd Frank, v dôsledku ktorého významne poklesol dohľad nad americkými bankami;

42. poukazuje na pretrvávajúce slabé miesta štítu na ochranu osobných údajov, pokiaľ ide o dodržiavanie základných práv dotknutých osôb; víta a podporuje výzvy adresované zákonodarcovi USA, aby sa usiloval o prijatie komplexného zákona o ochrane súkromia a údajov; poukazuje na to, že v Európe je ochrana osobných údajov základným právom a že USA nemajú žiadne pravidlá porovnateľné so všeobecným nariadením o ochrane údajov;

43. pripomína širokú transatlantickú solidaritu v reakcii na otravu Skripalovcov v meste Salisbury, ktorej výsledkom bolo, že ruských diplomatov vyhostilo 20 členských štátov, Kanada, USA, Nórsko a 5 štátov aspirujúcich na členstvo v EÚ;

44. opakuje svoje znepokojenie nad tým, že v marci 2017 Kongres zamietol pravidlo, ktoré predložila Federálna komisia pre komunikáciu a ktoré sa týkalo ochrany súkromia zákazníkov širokopásmových a iných telekomunikačných služieb, čo v praxi znamená, že neexistujú pravidlá ochrany súkromia v prostredí širokopásmového pripojenia, ktorými by sa od poskytovateľov internetových služieb vyžadovalo získanie výslovného súhlasu spotrebiteľov pred predajom alebo zdieľaním údajov o prehliadaní webu alebo iných súkromných informácií s inzerentmi a inými spoločnosťami; domnieva sa, že je to opäť ďalšia hrozba pre záruky ochrany súkromia v USA;

45. pripomína, že USA sú naďalej jedinou krajinou mimo EÚ na jej zozname krajín s bezvízovým stykom, ktorá neposkytuje bezvízový prístup občanom všetkých členských štátov EÚ; naliehavo žiada USA, aby čo najskôr zaradili do programu bezvízového styku USA päť členských štátov EÚ, ktorých sa to týka (Bulharsko, Chorvátsko, Cyprus, Poľsko a Rumunsko); pripomína, že Komisia má právnu povinnosť prijať delegovaný akt – s dočasným pozastavením platnosti výnimky z vízových požiadaviek pre štátnych príslušníkov tretích krajín, ktoré nezrušili vízové požiadavky pre občanov niektorých členských štátov – v lehote 24 mesiacov od zverejnenia oznámení v tomto smere, ktorá uplynula 12. apríla 2016; na základe článku 265 ZFEÚ vyzýva Komisiu, aby prijala požadovaný delegovaný akt;

46. zdôrazňuje, že EÚ je odhodlaná posilniť demokraciu, ľudské práva, zásady právneho štátu, prosperitu, stabilitu, odolnosť a bezpečnosť svojich susedov nevojenskými prostriedkami, najmä vykonávaním dohôd o pridružení; vyzýva EÚ a USA, aby posilnili svoju spoluprácu a lepšie koordinovali svoje činnosti, projekty a pozície v susedstve EÚ tak na východe, ako aj na juhu; pripomína, že aj rozvojové a humanitárne politiky EÚ na celom svete prispievajú k svetovej bezpečnosti;

Streda 12. septembra 2018

47. oceňuje strategické zameranie a otvorenosť USA voči tomuto regiónu a pripomína, že Balkán je výzvou pre Európu aj pre bezpečnosť celého kontinentu; vyzýva preto USA, aby sa zapojili do ďalšieho spoločného úsilia na západnom Balkáne, najmä v oblasti posilňovania právneho štátu, demokracie, slobody prejavu a bezpečnostnej spolupráce; odporúča viac spoločných krokov, ako sú protikorupčné mechanizmy a budovanie inštitúcií, aby sa krajinám tohto regiónu zabezpečila väčšia bezpečnosť, stabilita, odolnosť a hospodárska prosperita, ako aj rozvíjanie úlohy pri riešení dlhodobých problémov; domnieva sa, že EÚ a USA by mali iniciovať nový dialóg na vysokej úrovni venovaný západnému Balkánu, aby sa zaistilo zosúladenie politických cieľov a programov pomoci a aby sa okrem toho prijali príslušné opatrenia;

48. vyzýva EÚ a USA, aby zohrávali aktívnejšiu a účinnejšiu úlohu pri riešení konfliktu na území Ukrajiny a podporovali všetky snahy o trvalé mierové riešenie, ktoré bude rešpektovať jednotnosť, zvrchovanosť a územnú celistvosť Ukrajiny a stanoví vrátenie Krymského polostrova Ukrajine, a aby naliehavo požadovali a podporovali reformné procesy a hospodársky rozvoj na Ukrajine, ktoré musia byť plne v súlade so záväzkami Ukrajiny a s odporúčaniami medzinárodných organizácií; vyjadruje obrovské sklamanie z toho, že sa nedosahuje ďalší pokrok pri vykonávaní minských dohôd, a zo zhoršovania bezpečnostnej a humanitárnej situácie na východnej Ukrajine; konštatuje preto, že sankcie voči Rusku sú stále potrebné a že USA by mali koordinovať svoje úsilie s EÚ; vyzýva na užšiu spoluprácu v tejto otázke medzi PK/VP a osobitným predstaviteľom USA pre Ukrajinu;

49. pripomína aj to, že je dôležité, aby EÚ a USA našli riešenie tzv. zmrazených konfliktov v Gruzínsku a Moldavsku;

50. pripomína, že medzinárodný poriadok je založený na dodržiavaní medzinárodných dohôd; v tejto súvislosti vyjadruje poľutovanie nad rozhodnutím USA nepodporiť závery samitu G7 v Kanade; opakuje svoj záväzok dodržiavať medzinárodné právo a univerzálne hodnoty, najmä zodpovednosť, nešírenie jadrových zbraní a mierové riešenie sporov; zdôrazňuje, že konzistentnosť našej stratégie nešírenia jadrových zbraní má kľúčový význam pre našu dôveryhodnosť ako kľúčového globálneho aktéra a vyjednávača; vyzýva EÚ a USA, aby spolupracovali na uľahčovaní jadrového odzbrojenia a účinných opatrení na znížovanie jadrového rizika;

51. zdôrazňuje, že spoločný komplexný akčný plán (JCPOA) s Iránom je významná mnohostranná dohoda a značný diplomatický úspech v mnohostrannej diplomacii a v diplomacii EÚ, pokiaľ ide o podporovanie stability v regióne; pripomína, že EÚ je odhodlaná vyvinúť maximálne úsilie o zachovanie spoločného komplexného akčného plánu s Iránom ako kľúčového piliera medzinárodnej štruktúry v oblasti nešírenia jadrových zbraní, čo má význam aj v súvislosti s otázkou Severnej Kórey, a ako kľúčového prvku pre bezpečnosť a stabilitu v regióne; opakuje, že je potrebné kritickejšie riešiť problémy iránskych aktivít súvisiacich s balistickými raketami a so stabilitou regiónu, najmä zapojenia Iránu do rôznych konfliktov v regióne a situácie v oblasti ľudských práv a práv menšín v Iráne, ktoré sú oddelené od spoločného komplexného akčného plánu, v rámci príslušných formátov a fór; zdôrazňuje, že transatlantická spolupráca je pri riešení týchto otázok kľúčová; zdôrazňuje, že podľa viacerých správ Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu (MAAE) Irán plní svoje záväzky podľa JCPOA; ostro kritizuje rozhodnutie prezidenta Trumpa jednostranne odstúpiť od JCPOA a zaviesť extrateritoriálne opatrenia voči spoločnostiam EÚ, ktoré aktívne pôsobia v Iráne; zdôrazňuje, že EÚ je odhodlaná chrániť svoje záujmy a záujmy svojich podnikov a investorov pred extrateritoriálnymi účinkami amerických sankcií; víta v tejto súvislosti rozhodnutie aktívovať tzv. nariadenie o blokovani zamerané na ochranu obchodných záujmov EÚ v Iráne pred dôsledkami extrateritoriálnych sankcií USA a vyzýva Radu, Komisiu a Európsku službu pre vonkajšiu činnosť, aby podnikli ďalšie kroky, ktoré považujú za potrebné na ochranu JCPOA;

52. vyjadruje znepokojenie nad bezpečnostnou a obchodnou politikou vo východnej a v juhovýchodnej Ázii vrátane politického vákuu, ktoré vzniklo po vystúpení USA z Transpacifického partnerstva (TPP); pripomína význam konštruktívneho zapojenia EÚ vo východnej a v juhovýchodnej Ázii a v tichomorskom regióne a víta v tejto súvislosti aktívnu obchodnú politiku EÚ v tejto časti sveta a iniciatívy EÚ súvisiace s bezpečnosťou, najmä tie, ktoré sú uvedené v záveroch Rady o posilnenej bezpečnostnej spolupráci EÚ v Ázii a s Áziou, a to aj z dôvodu politickej a hospodárskej rovnováhy;

Streda 12. septembra 2018

53. víta začatie nových dialógov na vysokej úrovni so Severnou Kóreou (KĽDR) a nedávny samit v Singapure, ktorý sa konal 12. júna 2018, a pripomína, že tieto rozhovory, ktorých konkrétne a preukázateľné výsledky sa ešte len musia prejavíť, sa zameriavajú na mierové riešenie napätia, a teda na presadzovanie regionálneho a svetového mieru, bezpečnosti a stability; zdôrazňuje, že medzinárodné spoločenstvo vrátane EÚ a USA musí zároveň naďalej vyvíjať tlak na KĽDR, pokiaľ nedôjde k jej dôveryhodnej denuklearizácii tým, že ratifikuje Zmluvu o všeobecnom zákaze jadrových skúšok (CTBT) a umožní prípravnému výboru Organizácie Zmluvy o všeobecnom zákaze jadrových skúšok (CTBTO) a MAAE, aby túto denuklearizáciu zdokumentovali; vyjadruje znepokojenie nad nedostatočným pokrokom KĽDR v oblasti denuklearizácie, v dôsledku ktorého prezident Trump 24. augusta 2018 zrušil plánované rozhovory v KĽDR s ministrom zahraničných vecí Mikom Pompeom;

54. pripomína USA, že ešte stále neratifikovali zmluvu CTBT, hoci podľa prílohy II sú štátom, ktorého podpis je nevyhnutný na to, aby táto zmluva nadobudla platnosť; opakuje požiadavku PK/VP, ktorou naliehavo vyzvala svetových lídrov na ratifikáciu tejto zmluvy; nabáda USA, aby čo najskôr ratifikovali zmluvu CTBT a naďalej ju podporovali tým, že budú presvedčať zvyšné štáty uvedené v prílohe II, aby túto zmluvu ratifikovali;

55. trvá na dodržiavaní medzinárodného námorného práva, a to aj v Juhočínskom mori; vyzýva v tejto súvislosti USA, aby ratifikovali Dohovor OSN o morskom práve (UNCLOS);

56. vyzýva na posilnenie spolupráce medzi EÚ a USA v záujme mierového riešenia regionálnych konfliktov a vojny v zastúpení v Sýrii, keďže chýbajúca spoločná stratégia narúša mierové riešenie konfliktov, a vyzýva všetky zúčastnené strany a regionálnych aktérov zapojených do konfliktu, aby nepoužívali násilie a nepodnikali žiadne kroky, ktoré by mohli situáciu zhoršiť; opätovne potvrdzuje prvoradý význam ženevského procesu pod vedením OSN pri riešení konfliktu v Sýrii v súlade s rezolúciou Bezpečnostnej rady OSN č. 2254, o ktorom rokovali všetky sýrske strany a ktorý má podporu kľúčových medzinárodných a regionálnych aktérov; vyzýva na úplné vykonávanie a dodržiavanie rezolúcií Bezpečnostnej rady OSN, ktoré porušujú krajiny, ktoré sa zúčastnili na rokovaniach v Astane; vyzýva na spoločné úsilie s cieľom zaručiť úplný humanitárny prístup k ľuďom v núdzi a na nezávislé, nestranné, dôkladné a dôveryhodné vyšetrenie a stíhanie zodpovedných osôb; požaduje aj podporu okrem iného práce medzinárodného nestranného a nezávislého mechanizmu (IIIM) v súvislosti s medzinárodnými trestnými činmi, ktoré boli spáchané v Sýrskej arabskej republike od marca 2012;

57. pripomína, že EÚ podporuje pokračovanie zmysluplného mierového procesu na Blízkom východe zameraného na riešenie v podobe existencie dvoch štátov na základe hraníc z roku 1967, a to nezávislého, demokratického, životaschopného a celistvého Palestínskeho štátu, ktorý by existoval v mieri a bezpečí vedľa bezpečného Izraelského štátu a jeho ďalších susedov, a zdôrazňuje, že sa treba vyhnúť akýmkoľvek krokom, ktoré by mohli oslabiť toto úsilie; vyjadruje v tejto súvislosti hlboké poľutovanie nad jednostranným rozhodnutím vlády USA presťahovať svoje veľvyslanectvo z Tel Avivu do Jeruzalema a formálne uznať toto mesto za hlavné mesto Izraela; zdôrazňuje, že otázka Jeruzalema musí byť súčasťou konečnej mierovej dohody medzi Izraelčanmi a Palestínčanmi; zdôrazňuje, že spoločný plán by sa mal posilniť, a poukazuje na to, že je potrebné, aby USA koordinovali svoje mierové úsilie na Blízkom východe so svojimi európskymi partnermi;

58. oceňuje Agentúru OSN pre pomoc a prácu v prospech palestínskych utečencov na Blízkom východe (UNRWA) a jej oddaných zamestnancov za ich pozoruhodnú a nenahraditeľnú humanitárnu a rozvojovú prácu pre palestínskych utečencov (na západnom brehu Jordánu vrátane východného Jeruzalema, v Pásme Gazy, Jordánsku, Libanone a Sýrii), ktorá je nesmierne dôležitá pre bezpečnosť a stabilitu regiónu; vyjadruje hlboké poľutovanie nad rozhodnutím vlády USA znížiť financovanie agentúry UNRWA, a žiada, aby USA toto rozhodnutie prehodnotili; zdôrazňuje jednotnú podporu agentúry zo strany Európskeho parlamentu a Európskej únie a nabáda členské štáty EÚ, aby poskytli dodatočné financovanie na zaručenie udržateľnosti činnosti agentúry UNRWA v dlhodobom horizonte;

59. nabáda na ďalšiu spoluprácu na celom svete medzi programami EÚ a USA, ktoré presadzujú demokraciu, slobodu médií, slobodné a spravodlivé voľby a dodržiavanie ľudských práv vrátane práv utečencov a migrantov, žien, etnických a náboženských menšín; poukazuje na význam hodnôt dobrej správy vecí verejných, zodpovednosti, transparentnosti a právneho štátu, ktoré sú základom ochrany ľudských práv; opätovne pripomína pevné a zásadné stanovisko EÚ k trestu smrti v prospech všeobecného moratória na trest smrti s cieľom jeho zrušenia na celom svete; zdôrazňuje, že je potrebné spolupracovať na predchádzaní krízam a budovaní mieru, ako aj na reakciách na núdzové humanitárne situácie;

60. pripomína, že EÚ a USA majú spoločné záujmy v Afrike, kde musia na miestnej, regionálnej a nadnárodnej úrovni koordinovať aj zintenzívniť svoju podporu dobrej správy vecí verejných, demokracie, ľudských práv, udržateľného sociálneho rozvoja, ochrany životného prostredia, riadenia migrácie, správy hospodárskych záležitostí a bezpečnostných otázok, ako aj mierového riešenia regionálnych konfliktov, boja proti korupcii, nezákonným finančným transakciám a tiež násilium a terorizmu; domnieva sa, že lepšia koordinácia medzi EÚ a USA, realizovaná aj prostredníctvom rozšíreného politického dialógu a navrhovania spoločných stratégií pre Afriku, pričom sa súčasne naliežite zohľadnia názory regionálnych organizácií a zoskupení na nižšej než regionálnej úrovni, by viedla k účinnejším krokom a účinnejšiemu využívaniu zdrojov;

Streda 12. septembra 2018

61. zdôrazňuje význam spoločných politických, ekonomických a bezpečnostných záujmov EÚ a USA v súvislosti s hospodárskymi politikami krajín, ako sú Čína a Rusko, a pripomína, že spoločné úsilie, a to aj na úrovni WTO, by mohlo pomôcť pri riešení otázok, ako je súčasná nerovnováha v celosvetovom obchode a situácia na Ukrajine; vyzýva vládu USA, aby prestala blokovat nominácie sudcov do odvolacieho orgánu WTO; zdôrazňuje, že je potrebné užšie spolupracovať v súvislosti s čínskou stratégiou Jedno pásmo, jedna cesta (OBOR), a to aj rozvíjaním spolupráce v tomto smere medzi EÚ a skupinou pre štvorstranný bezpečnostný dialóg (QUAD) medzi USA, Indiou, Japonskom a Austráliou;

62. poukazuje na potrebu lepšej spolupráce v prípade politiky pre Arktídu, predovšetkým v rámci Arktickej rady, najmä so zreteľom na to, že vzhľadom na zmenu klímy sa možno otvoria nové navigačné trasy a budú k dispozícii prírodné zdroje;

63. trvá na tom, že migrácia je celosvetový jav a mala by sa preto riešiť prostredníctvom spolupráce, partnerstva a ochrany ľudských práv a bezpečnosti, ale aj riadením migračných trás a uplatňovaním globálneho prístupu na úrovni OSN založeným na dodržiavaní medzinárodného práva, predovšetkým Ženevského dohovoru z roku 1951 a protokolu k nemu z roku 1967; víta úsilie, ktoré bolo doteraz vyvinuté v rámci OSN na dosiahnutie globálneho paktu o bezpečnej, riadenej a legálnej migrácii, ako aj globálneho paktu o utečencoch, a vyjadruje poľutovanie nad rozhodnutím USA z decembra 2017 prestať sa zúčastňovať na diskusiách; požaduje spoločnú politiku na boj proti hlavným príčinám migrácie;

64. obhajuje posilnenú spoluprácu medzi EÚ a USA v otázkach energetiky vrátane energií z obnoviteľných zdrojov, a to na základe rámca Rady pre energetiku EÚ – USA; preto opakuje svoju výzvu, aby sa pokračovalo v stretnutiach; vyzýva okrem toho na užšiu spoluprácu, pokiaľ ide o výskum v oblasti energií a nových technológií, ako aj užšiu spoluprácu zameranú na ochranu energetickej infraštruktúry pred kybernetickým útokmi; trvá na tom, že je potrebné spoločne sa usilovať o bezpečnosť dodávok energie, a zdôrazňuje, že je potrebné ozrejmiť to, ako sa bude vyvíjať úloha Ukrajiny ako tranzitnej krajiny;

65. zdôrazňuje svoje obavy týkajúce sa plynovodu Nord Stream II a jeho úlohy, ktorá by mohla potenciálne viesť k rozpolteniu z hľadiska energetickej bezpečnosti a solidarity členských štátov, a víta podporu USA zameranú na zaistenie energetickej bezpečnosti v Európe;

66. vyjadruje poľutovanie nad odstúpením USA od Parížskej dohody, oceňuje však pokračujúce úsilie jednotlivcov, podnikov, miest a štátov v USA, ktoré sa ešte stále usilujú o plnenie Parížskej dohody a o boj proti zmene klímy, a zdôrazňuje, že je potrebné, aby EÚ viac spolupracovala s týmito aktérmi; berie na vedomie, že zmena klímy už nie je súčasťou národnej bezpečnostnej stratégie USA; opätovne potvrdzuje záväzok EÚ dodržiavať Parížsku dohodu a Agendu 2030 OSN a zdôrazňuje potrebu ich vykonávania, aby sa zaistila svetová bezpečnosť a vytvorila udržateľnejšia ekonomika a spoločnosť, pripomína, že prechod na zelenú ekonomiku znamená mnoho príležitostí práce a rastu;

67. nabáda na ďalšiu spoluprácu v oblasti inovácií, vedy a techniky a vyzýva na obnovenie dohody medzi USA a EÚ v oblasti vedy a techniky;

Obrana obchodovania založeného na pravidlách v ťažkých časoch

68. konštatuje, že USA boli v roku 2017 druhým najväčším exportným trhom pre EÚ a jej druhým najväčším zdrojom dovozu; konštatuje, že pokiaľ ide o obchodné deficity a prebytky v obchode s tovarom, v obchode so službami, v digitálnom obchode a v priamych zahraničných investíciách, medzi EÚ a USA sú rozdiely; zdôrazňuje, že obchodný a investičný vzťah medzi EÚ a USA, ktorý je najväčší na svete a vždy bol založený na spoločných hodnotách, patrí medzi najdôležitejšie hnacie sily globálneho hospodárskeho rastu, obchodu a prosperity; ďalej konštatuje, že EÚ vykazuje v obchode s tovarom s USA prebytok vo výške 147 miliárd USD; konštatuje, že podniky EÚ zamestnávajú v USA 4,3 milióna pracovníkov;

69. zdôrazňuje, že EÚ a USA sú dvaja kľúčoví aktéri v globalizovanom svete, ktorý sa vyvíja nebyvalou rýchlosťou a intenzitou, a že vzhľadom na spoločné problémy majú EÚ a USA spoločný záujem na spolupráci a koordinácii v záležitostiach obchodnej politiky s cieľom formovať budúci multilaterálny obchodný systém a celosvetové normy;

Streda 12. septembra 2018

70. poukazuje na ústrednú úlohu, ktorú zohráva WTO v multilaterálnom systéme, ako najlepšie riešenie na zaručenie otvoreného a spravodlivého systému založeného na pravidlách, v ktorom sa zohľadňujú a vyvažujú mnohé rozličné záujmy jeho členov; opakuje, že podporuje ďalšie posilňovanie multilaterálneho obchodného systému; podporuje prácu, ktorú vykonala Komisia v záujme ďalšej spolupráce s USA na pozitívnom spoločnom riešení súčasných inštitucionálnych a systémových problémov;

71. zdôrazňuje úlohu, ktorú zohráva WTO pri riešení sporov súvisiacich s obchodom; žiada všetkých členov WTO, aby zabezpečili riadne fungovanie mechanizmu WTO na urovnávanie sporov; vyjadruje v tejto súvislosti poľutovanie nad tým, že USA blokujú nové nominácie na obsadenie prázdnych pozícií v Odvolacom orgáne, čo ohrozuje samotné fungovanie mechanizmu WTO na urovnávanie sporov; vyzýva Komisiu a všetkých členov WTO, aby preskúmali spôsoby, ako prekonať túto patovú situáciu týkajúcu sa opätovného vymenovania sudcov do Odvolacieho orgánu WTO, a to prípadne aj reformou mechanizmu WTO na urovnávanie sporov; domnieva sa, že takéto reformy by sa mohli zameriavať na zaistenie čo najvyššej úrovne efektívnosti a nezávislosti systému, pričom by mali zároveň zostať v súlade s hodnotami a všeobecným prístupom, ktoré EÚ nepretržite obhajuje od vytvorenia WTO, k čomu patria konkrétne podpora voľného a spravodlivého obchodu na globálnej úrovni podľa zásad právneho štátu a potreba toho, aby všetci členovia WTO dodržiavali všetky povinnosti WTO;

72. vyjadruje ľútosť nad nedostatočnými výsledkami jedenástej ministerskej konferencie WTO (MC11), víta však podpísanie spoločného vyhlásenia o odstránení nespravodlivých, trh narúšajúcich a protekcionistických praktík, ktoré podpísali USA, EÚ a Japonsko, čo bolo zdôraznené aj vo vyhlásení skupiny G20 v júli 2017; vyzýva na ďalšiu spoluprácu s USA a Japonskom v tejto oblasti s cieľom zaoberať sa nespravodlivými obchodnými praktikami, ako sú diskriminácia, obmedzovanie prístupu na trh, damping a dotácie;

73. vyzýva Komisiu, aby stanovila pracovný plán s USA a ďalšími členmi WTO na odstránenie dotácií, ktoré narúšajú trh, v odvetví bavlny a v odvetví rybného hospodárstva (najmä v súvislosti s nezákonným, nenahláseným a neregulovaným rybolovom); vyzýva na spoluprácu pri rozširovaní multilaterálnej agendy o nové témy, ako sú elektronický obchod, digitálny obchod vrátane digitálneho vývoja, uľahčenie investovania, obchod a životné prostredie a obchod a rodové hľadisko, a pri podporovaní osobitných politík na uľahčovanie účasti mikropodnikov, malých a stredných podnikov na globálnom hospodárstve;

74. vyzýva EÚ a USA, aby podporovali spoluprácu na medzinárodnej úrovni s cieľom posilniť medzinárodné dohody v oblasti verejného obstarávania, najmä Dohodu o vládnom obstarávaní (GPA);

75. vyzýva Komisiu, aby začala dialóg s USA s cieľom obnoviť rokovania o viacstrannej dohode o environmentálnych tovaroch (EGA) a dohode o obchode so službami (TiSA);

76. vyzýva EÚ a USA, aby spojili svoje zdroje na boj proti nespravodlivým obchodným politikám a nekalým obchodným praktikám, pričom sa budú zároveň rešpektovať multilaterálne pravidlá a proces urovnávania sporov v organizácii WTO a bude sa predchádzať jednostranným krokom, ktoré poškodzujú všetky globálne hodnotové reťazce, v ktorých pôsobia spoločnosti EÚ aj USA; vyjadruje hlboké poľutovanie nad neistotou v medzinárodnom systéme obchodovania, ktorú vyvolalo uplatňovanie opatrení a politických nástrojov (napr. článok 232 z roku 1962 a článok 301 z roku 1974) zo strany USA, ktoré boli vytvorené ešte pred vytvorením WTO a jeho mechanizmu na urovnávanie sporov; v tejto súvislosti konštatuje, že rozhodnutie USA o uložení ciel na oceľ a hliník podľa článku 232 nemožno odôvodňovať národnou bezpečnosťou, a žiada USA, aby EÚ a ďalším spojencom udelili úplnú a trvalú výnimku z týchto opatrení; žiada Komisiu, aby v prípade, že sa tieto clá budú používať ako prostriedok na obmedzenie vývozu EÚ, dôrazne reagovala; ďalej zdôrazňuje, že žiadne sankcie, ktoré by mohli USA prijať v podobe odvetných opatrení v prípade európskych tovarov po zverejnení správy Odvolacieho orgánu o dodržiavaní predpisov v rámci sťažnosti USA proti EÚ na opatrenia ovplyvňujúce obchod s veľkými civilnými lietadlami, by neboli legitímne, keďže 204 z 218 sťažností, ktoré predložili USA, organizácia WTO zamietla a stále sa čaká na ďalšiu správu o súvisiacom konaní proti nezákonným dotáciám USA;

77. berie na vedomie pokračujúcu dvojstrannú spoluprácu EÚ a USA v širokej škále regulačných otázok, dôkazom čoho je nedávno uzavretá dvojstranná dohoda o prudenciálnych opatreniach týkajúcich sa poistenia a zaistenia alebo dohoda o vzájomnom uznávaní kontrol výrobcov liekov; žiada Komisiu a Radu, aby v plnej miere rešpektovali úlohu Európskeho parlamentu v tomto procese;

78. zdôrazňuje kľúčový význam duševného vlastníctva pre hospodárstva EÚ a USA; žiada obe strany, aby podporovali výskum a inovácie na oboch stranách Atlantiku, čím sa má zaručiť vysoká úroveň ochrany duševného vlastníctva a zabezpečiť, aby subjekty vyvíjajúce vysokokvalitné inovačné výrobky mohli v tejto činnosti pokračovať;

Streda 12. septembra 2018

79. žiada EÚ a USA, aby zlepšili prístup malých a stredných podnikov (ďalej len „MSP“), ktoré vyvážajú do USA a EÚ, na trh tým, že zvýšia transparentnosť, pokiaľ ide o existujúce pravidlá a príležitosti na trhu na oboch stranách Atlantiku, napríklad prostredníctvom portálu pre MSP;

80. poukazuje na dôležitosť trhu USA pre európske MSP; žiada EÚ a USA, aby riešili neprimeraný účinok colných, necolných a technických prekážok na MSP na oboch stranách Atlantiku a zaoberali sa pritom nielen znížením ciel, ale aj zjednotením colných postupov a potenciálne novými mechanizmami zameranými na pomoc pre MSP pri výmene skúseností a najlepších postupov pri nakupovaní a predávaní na trhoch EÚ a USA;

81. vyzýva EÚ a USA, aby sa v rámci svojej dvojstrannej spolupráce zdržali vzájomnej daňovej hospodárskej súťaže, keďže by to viedlo len k poklesu investícií v oboch hospodárstvach;

82. vyzýva EÚ a USA, aby sa dohodli na rámci pre digitálny obchod, v ktorom sa budú rešpektovať existujúce právne rámce a dohody oboch strán, ich právne predpisy o ochrane údajov a pravidlá ochrany osobných údajov, čo má mimoriadny význam pre odvetvie služieb; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že EÚ a USA by mali spolupracovať s cieľom nabádať tretie krajiny, aby prijali prísne normy ochrany údajov;

83. vyzýva EÚ a USA, aby zintenzívnili spoluprácu v oblasti zmeny klímy; žiada EÚ a USA, aby využili súčasné a budúce obchodné rokovania na všetkých úrovniach, a tak zaistili uplatňovanie medzinárodne dohodnutých noriem, napríklad Parížskej dohody, s cieľom podporovať obchodovanie s ekologickými tovarmi vrátane technológií a zaistiť globálnu transformáciu energetiky s jasným a koordinovaným programom medzinárodného obchodu tak, aby sa chránilo životné prostredie a súčasne vytvárali príležitosti na tvorbu pracovných miest a rast;

84. domnieva sa, že o eventuálnej novej dohode o obchodných a investičných vzťahoch medzi EÚ a USA nemožno rokovať pod tlakom ani pod hrozbou a že len rozsiahla, ambiciózna, vyvážená a komplexná dohoda zastrešujúca všetky oblasti obchodu je v záujme EÚ; v tejto súvislosti poznamenáva, že vytvorenie možného osobitného a stáleho regulačného a konzultačného mechanizmu spolupráce by mohlo mať výhody; žiada Komisiu, aby za náležitých okolností pokračovala v rokovaní s USA;

85. zdôrazňuje, že obchodné toky si čoraz častejšie vyžadujú nové, rýchlejšie a bezpečnejšie spôsoby pohybu tovarov a služieb cez hranice; žiada EÚ a USA, aby ako kľúčoví obchodní partneri spolupracovali na riešeníach pre obchod s využitím digitálnych technológií, ktoré uľahčujú obchod;

86. pripomína dôležitosť existujúceho dialógu EÚ a USA a spolupráce v oblasti vedy a technológie; uznáva význam úsilia EÚ a USA v oblasti výskumu a inovácií, ktoré sú hlavnými hnacími silami rozvoja znalostí a hospodárskeho rastu, a podporuje pokračovanie a rozšírenie dohody o vede a technológii medzi EÚ a USA aj po roku 2018 s cieľom rozvíjať výskum, inovácie a novovznikajúce technológie, chrániť práva duševného vlastníctva a vytvárať viac kvalitnejších pracovných miest, podporovať udržateľný obchod a inkluzívny rast;

87. je rovnako ako USA znepokojený celosvetovou nadmernou produkciou ocele; zároveň vyjadruje poľutovanie nad tým, že jednostranné opatrenia, ktoré nie sú zlučiteľné s pravidlami WTO, len narušia integritu obchodovania založeného na pravidlách; zdôrazňuje, že ani trvalé oslobodenie EÚ od colných sadzieb USA nemôže legitimizovať tento postup; vyzýva Komisiu, aby spolupracovala s USA v rámci Globálneho fóra G20 na posilňovaní úsilia zameraného na boj proti nadmernej produkcii ocele s cieľom využiť obrovský potenciál viacstranných opatrení; opakuje svoje presvedčenie, že najlepším spôsobom riešenia takýchto globálnych problémov sú spoločné a koordinované kroky v rámci obchodných systémov založených na pravidlách;

88. znovu poukazuje na dôležitosť toho, aby EÚ a USA koordinovane a konštruktívne vyriešili potrebnú modernizáciu WTO tak, aby táto organizácia bola efektívnejšia, transparentnejšia a zodpovednejšia, a tiež s cieľom zaistiť, aby sa pri vypracúvaní medzinárodných obchodných pravidiel a politik náležite zohľadňovali rodové hľadiská, sociálne faktory, životné prostredie a ľudské práva;

Streda 12. septembra 2018

89. poukazuje na to, že EÚ presadzuje nenarušené trhové hospodárstvo, ako aj otvorený, spravodlivý obchod založený na hodnotách a pravidlách; opakuje, že podporuje stratégiu Komisie v reakcii na aktuálnu obchodnú politiku USA a súčasne dodržiavanie pravidiel multilaterálneho obchodného systému; vyzýva na jednotnosť medzi všetkými členskými štátmi EÚ a žiada Komisiu, aby vypracovala spoločný prístup k riešeniu tejto situácie; zdôrazňuje, že v tejto súvislosti je dôležité zachovať jednotu členských štátov EÚ, keďže sa ukázalo, že spoločné kroky EÚ v rámci spoločnej komerčnej politiky a colná únia EÚ na medzinárodnej úrovni, ako aj v rámci dvojstranného vzťahu s USA sú oveľa účinnejšie ako akékoľvek iniciatívy podnikané jednotlivými členskými štátmi; opakuje, že EÚ je pripravená spolupracovať s USA na otázkach spoločného záujmu týkajúcich sa obchodu v rámci pravidiel multilaterálneho obchodného systému;

90. vyjadruje poľutovanie nad rozhodnutím prezidenta Trumpa o odstúpení USA od JCPOA a nad účinkom, ktorý toto rozhodnutie bude mať na spoločnosti EÚ podnikajúce v Iráne; podporuje všetky činnosti EÚ zamerané na ochranu záujmov spoločností EÚ investujúcich v Iráne, najmä rozhodnutie Komisie o aktivovaní nariadenia o blokovani, ktoré svedčí o odhodlaní EÚ presadzovať JCPOA; domnieva sa, že to isté nariadenie by sa malo použiť vždy, keď je to vhodné;

91. vyzýva EÚ a USA, aby posilnili spoluprácu a úsilie zamerané na vykonávanie a rozširovanie systémov náležitej starostlivosti pre podniky s cieľom posilniť ochranu ľudských práv na medzinárodnej úrovni, a to aj v oblasti obchodovania s nerastmi a kŕmami z oblastí zasiahnutých konfliktom;

92. odsudzuje, že USA odstúpili od záväzkov v oblasti ochrany životného prostredia; v tejto súvislosti vyjadruje poľutovanie nad rozhodnutím prezidenta Trumpa o zrušení zákazu dovozu poľovníckych trofejí z určitých afrických krajín vrátane Zimbabwe a Zambie, hoci USA sú najväčším dovozcom poľovníckych trofejí zo slonov;

93. vyzýva EÚ a USA, aby pokračovali v transatlantickej parlamentnej spolupráci a jej posilňovaní, ktorá by mohla viesť k silnejšiemu a širšiemu politickému rámcu na zlepšovanie obchodných a investičných prepojení medzi EÚ a USA;

94. vyjadruje obavy z toho, že USA a Čína by mohli dosiahnuť dohodu, ktorá nie je úplne zlučiteľná s pravidlami WTO, čo by mohlo tiež ohroziť naše záujmy a vrhnúť tieň na transatlantické obchodné vzťahy; zdôrazňuje preto vzhľadom na naše spoločné záujmy na celom svete potrebu globálnejšej dohody s našimi hlavnými obchodnými partnermi;

o

o o

95. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, ESVC, Komisii, vládám a parlamentom členských štátov, prístupových a kandidátskych krajín, prezidentovi USA, Senátu a Snemovni reprezentantov USA.

Streda 12. septembra 2018

P8_TA(2018)0343

Stav vzťahov medzi EÚ a Čínou**Uznesenie Európskeho parlamentu z 12. septembra 2018 o stave vzťahov medzi EÚ a Čínou (2017/2274(INI))**

(2019/C 433/12)

Európsky parlament,

- so zreteľom na nadviazanie diplomatických vzťahov medzi EÚ a Čínou 6. mája 1975,
- so zreteľom na strategické partnerstvo medzi EÚ a Čínou, ktoré začalo v roku 2003,
- so zreteľom na hlavný právny rámec vzťahov s Čínou, konkrétne na Dohodu o obchode a hospodárskej spolupráci medzi EHS a Čínou ⁽¹⁾ podpísanú v máji 1985, ktorá pokrýva hospodárske a obchodné vzťahy a program spolupráce medzi EÚ a Čínou,
- so zreteľom na strategický program spolupráce EÚ – Čína 2020 prijatý 21. novembra 2013,
- so zreteľom na štruktúrovaný politický dialóg medzi EÚ a Čínou, ktorý bol formálne nadviazaný v roku 1994, a na strategický dialóg na vysokej úrovni o strategických a zahraničnopolitických otázkach, ktorý bol nadviazaný v roku 2010, najmä na 5. a 7. strategický dialóg na vysokej úrovni medzi EÚ a Čínou, ktorý sa uskutočnil 6. mája 2015 resp. 19. apríla 2017 v Pekingu,
- so zreteľom na rokovania o novej dohode o partnerstve a spolupráci, ktoré sa začali v roku 2007,
- so zreteľom na rokovania o dvojstrannej investičnej dohode, ktoré sa začali v januári 2014,
- so zreteľom na 19. samit EÚ – Čína, ktorý sa uskutočnil 1. a 2. júna 2017 v Bruseli,
- so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 22. júna 2016 o prvkoch novej stratégie EÚ týkajúcej sa Číny (JOIN(2016)0030),
- so zreteľom na závery Rady zo 18. júla 2016 o stratégii EÚ týkajúcej sa Číny,
- so zreteľom na spoločnú správu Komisie a vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 24. apríla 2018 s názvom Osobitná administratívna oblasť Hongkong: výročná správa za rok 2017 (JOIN(2018)0007),
- so zreteľom na usmernenia Rady z 15. júna 2012 o zahraničnej a bezpečnostnej politike EÚ vo východnej Ázii;
- so zreteľom na prijatie nového zákona o národnej bezpečnosti stálym výborom čínskeho Národného ľudového kongresu 1. júla 2015,
- so zreteľom na bielu knihu o čínskej vojenskej stratégii z 26. mája 2015,
- so zreteľom na rozhovory medzi EÚ a Čínou o ľudských právach, ktoré sa začali v roku 1995 a ktorých 35. kolo sa konalo v Bruseli 22. a 23. júna 2017,
- so zreteľom na viac ako 60 odvetvových dialógov medzi EÚ a Čínou,

(¹) Ú. v. EÚ L 250, 19.9.1985, s. 2.

Streda 12. septembra 2018

- so zreteľom na ustanovenie dialógu na vysokej úrovni medzi národmi EÚ a Číny, ktorý sa začal vo februári 2012 a zahŕňa všetky spoločné iniciatívy EÚ a Číny v tejto oblasti,
- so zreteľom na dohodu o vedeckej a technickej spolupráci medzi Európskym spoločenstvom a Čínou, ktorá nadobudla platnosť v roku 2000 ⁽²⁾, a dohodu o partnerstve v oblasti vedy a techniky podpísanú 20. mája 2009,
- so zreteľom na Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (UNFCCC) a na Parížsku dohodu o zmene klímy, ktorá nadobudla platnosť 4. novembra 2016,
- so zreteľom na energetický dialóg medzi Európskym spoločenstvom a Čínou,
- so zreteľom na rokovania za okrúhlym stolom medzi EÚ a Čínou,
- so zreteľom na 19. národný zjazd Komunistickej strany Číny, ktorý sa konal v dňoch 18. až 24. novembra 2017,
- so zreteľom na daňový zákon týkajúci sa ochrany životného prostredia uverejnený Národným ľudovým kongresom v decembri 2016, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2018,
- so zreteľom na to, že podľa Medzinárodnej organizácie pre migráciu majú environmentálne faktory vplyv na vnútroštátne a medzinárodné migračné toky, pretože ľudia odchádzajú z miest s náročnými alebo zhoršujúcimi sa podmienkami v dôsledku rýchlejšej zmeny klímy ⁽³⁾,
- so zreteľom na iniciatívu rok cestovného ruchu medzi EÚ a Čínou 2018, ktorá začala 19. januára 2018 v Benátkach,
- so zreteľom na správu Klubu zahraničných spravodajcov Číny (*Foreign Correspondents' Club of Club of China – FCCC*) o pracovných podmienkach z 30. januára 2018 s názvom Zamietnutie prístupu – dohľad, obťažovanie a zastrašovanie – ako sa podmienky podávania správ v Číne zhoršujú (*Access Denied – Surveillance, harassment and intimidation as reporting conditions in China deteriorate*),
- so zreteľom na vyhlásenie EÚ – bod 4, ktoré bolo vydané na 37. zasadnutí Rady OSN pre ľudské práva 13. marca 2018, s názvom Stav ľudských práv, ktorý si vyžaduje pozornosť Rady,
- so zreteľom na 41. medziparlamentnú schôdzu EP – Čína, ktorá sa uskutočnila v máji 2018 v Pekingu,
- so zreteľom na svoje uznesenia o Číne, najmä na uznesenie z 2. februára 2012 o zahraničnej politike EÚ voči skupine BRICS a ďalším rozvíjajúcim sa mocnostiam: ciele a stratégie ⁽⁴⁾, z 23. mája 2012 o EÚ a Číne: Nevyvážený obchod? ⁽⁵⁾, zo 14. marca 2013 o jadrovej hrozbe a ľudských právach v Kórejskej ľudovodemokratickej republike ⁽⁶⁾, z 5. februára 2014 o rámci pre politiku v oblasti zmeny klímy a energetickú politiku do roku 2030 ⁽⁷⁾, zo 17. apríla 2014 o situácii v Severnej Kórei ⁽⁸⁾, z 21. januára 2016 o Severnej Kórei ⁽⁹⁾, a z 13. decembra 2017 o výročnej správe o vykonávaní spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (ďalej len "SZBP") ⁽¹⁰⁾,

⁽²⁾ Ú. v. ES L 6, 11.1.2000, s. 40.

⁽³⁾ <https://www.iom.int/migration-and-climate-change>

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 239 E, 20.8.2013, s. 1.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 264 E, 13.9.2013, s. 33.

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ C 36, 29.1.2016, s. 123.

⁽⁷⁾ Ú. v. EÚ C 93, 24.3.2017, s. 93.

⁽⁸⁾ Ú. v. EÚ C 443, 22.12.2017, s. 83.

⁽⁹⁾ Prijaté texty, P8_TA(2016)0024.

⁽¹⁰⁾ Prijaté texty, P8_TA(2017)0493.

Streda 12. septembra 2018

- so zreteľom na svoje uznesenia zo 7. septembra 2006 o vzťahoch medzi EÚ a Čínou ⁽¹¹⁾, z 5. februára 2009 o obchodných a hospodárskych vzťahoch s Čínou ⁽¹²⁾, zo 14. marca 2013 o vzťahoch medzi EÚ a Čínou ⁽¹³⁾, z 9. októbra 2013 o rokovaniach medzi EÚ a Čínou o dvojstrannej investičnej dohode ⁽¹⁴⁾ a o obchodných vzťahoch medzi EÚ a Taiwanom ⁽¹⁵⁾, zo 16. decembra 2015 o vzťahoch medzi EÚ a Čínou ⁽¹⁶⁾, a na svoje odporúčanie z 13. decembra 2017 Rade, Komisii a podpredsedníčke Komisie/vysokiej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku týkajúce sa Hongkongu 20 rokov po jeho odovzdaní ⁽¹⁷⁾,
 - so zreteľom na svoje uznesenia o ľudských právach z 27. októbra 2011 o Tibete, najmä o samoupaľovaní mníšok a mníchov ⁽¹⁸⁾, zo 14. júna 2012 o situácii v oblasti ľudských práv v Tibete ⁽¹⁹⁾, z 12. decembra 2013 o odoberaní orgánov v Číne ⁽²⁰⁾, z 15. decembra 2016 o prípade tibetskej budhistickej akadémie Larung Gar a prípade Ilhama Tohtiho ⁽²¹⁾, zo 16. marca 2017 o prioritách EÚ na zasadnutia Rady OSN pre ľudské práva v roku 2017 ⁽²²⁾, zo 6. júla 2017 o prípadoch nositeľov Nobelovej ceny Liou Siao-pa a Li Ming-ča ⁽²³⁾ a z 18. januára 2018 o prípade aktivistov za ľudské práva Wu Kana, Sie Yanga, Li Ming-ča Tašiho Wang-čchuka a o prípade tibetského mnícha Choekyiho ⁽²⁴⁾,
 - so zreteľom na zbrojné embargo zavedené zo strany EÚ po zásahu na Námestí nebeského pokoja v júni 1989, ktoré Európsky parlament podporil vo svojom uznesení z 2. februára 2006 o výročnej správe Rady pre Európsky parlament o hlavných aspektoch a základných možnostiach SZBP ⁽²⁵⁾,
 - so zreteľom na deväť kôl rozhovorov, ktoré sa uskutočnili od roku 2002 do roku 2010 medzi vysokými predstaviteľmi čínskej vlády a dalajlámom, na bielu knihu Číny o Tibete s názvom Cestu rozvoja v Tibete riadi neprekonateľná sila toku histórie, ktorú vydala informačná kancelária Štátnej rady Číny 15. apríla 2015, ako aj na memorandum z roku 2008 a oznámenie o skutočnej autonómii z roku 2009, ktoré obe predstavili zástupcovia 14. dalajlámu,
 - so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre zahraničné veci a stanoviská Výboru pre medzinárodný obchod a Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín (A8-0252/2018),
- A. keďže na 19. samite EÚ – Čína v roku 2017 sa posilnilo moderné dvojstranné strategické partnerstvo, ktoré má globálny dosah, a zdôraznili sa spoločné záväzky na riešenie globálnych problémov, spoločných bezpečnostných hrozieb a na podporu multilateralizmu; keďže existuje veľa oblastí, v ktorých by konštruktívna spolupráca mohla priniesť vzájomný prospech, a to aj na medzinárodných fórach, ako je OSN a G20; keďže EÚ a Čína potvrdili svoj úmysel posilniť spoluprácu pri vykonávaní Parížskej dohody z roku 2015 v oblasti boja proti zmene klímy, znižovania fosílnych palív, podporovania čistej energie a znižovania znečistenia; keďže je potrebná ďalšia spolupráca a koordinácia medzi oboma stranami v tomto odvetví, a to aj v oblasti výskumu a výmeny najlepších postupov; keďže Čína prijala systém obchodovania s emisiami uhlíka založený na systéme EÚ na obchodovanie s emisiami (EÚ ETS); keďže mnohostranné riadenie sa podľa vízie EÚ zakladá na poriadku a pravidlách a vychádza zo všeobecných hodnôt, ako sú demokracia, ľudské práva, právny štát, transparentnosť a zodpovednosť; keďže v súčasnej geopolitickej situácii je viac než kedykoľvek predtým dôležité presadzovať multilateralizmus a systém založený na pravidlách; keďže EÚ očakáva, že vzťah s Čínou prinesie vzájomný prospech z politického aj hospodárskeho hľadiska; keďže tiež očakáva, že Čína prevezme zodpovednosť v súlade so svojím globálnym vplyvom a bude podporovať medzinárodný poriadok založený na pravidlách, z ktorého bude mať takisto prospech;

⁽¹¹⁾ Ú. v. EÚ C 305 E, 14.12.2006, s. 219.

⁽¹²⁾ Ú. v. EÚ C 67 E, 18.3.2010, s. 132.

⁽¹³⁾ Ú. v. EÚ C 36, 29.1.2016, s. 126.

⁽¹⁴⁾ Ú. v. EÚ C 181, 19.5.2016, s. 45.

⁽¹⁵⁾ Ú. v. EÚ C 181, 19.5.2016, s. 52.

⁽¹⁶⁾ Ú. v. EÚ C 399, 24.11.2017, s. 92.

⁽¹⁷⁾ Prijaté texty, P8_TA(2017)0495.

⁽¹⁸⁾ Ú. v. EÚ C 131 E, 8.5.2013, s. 121.

⁽¹⁹⁾ Ú. v. EÚ C 332 E, 15.11.2013, s. 69.

⁽²⁰⁾ Ú. v. EÚ C 468, 15.12.2016, s. 208.

⁽²¹⁾ Prijaté texty, P8_TA(2016)0505.

⁽²²⁾ Prijaté texty, P8_TA(2017)0089.

⁽²³⁾ Prijaté texty, P8_TA(2017)0308.

⁽²⁴⁾ Prijaté texty, P8_TA(2018)0014.

⁽²⁵⁾ Ú. v. EÚ C 288 E, 25.11.2006, s. 59.

Streda 12. septembra 2018

- B. keďže spolupráca medzi EÚ a Čínou v oblasti zahraničnej politiky, bezpečnosti a obrany a v boji proti terorizmu je mimoriadne dôležitá; keďže spolupráca medzi oboma stranami bola nevyhnutná na zaistenie iránskej jadrovej dohody; keďže postoj Číny zohral kľúčovú úlohu pri vytváraní priestoru na rokovania počas severokórejskej krízy;
- C. keďže vedenie Číny postupne a systematicky zvyšuje úsilie preniesť svoju hospodársku silu do politického vplyvu strategickými investíciami do infraštruktúry a nových dopravných spojení, ako aj strategickej komunikácie zameranej na ovplyvňovanie európskych politických a hospodárskych rozhodovacích orgánov, médií, univerzít a akademických vydavateľov a širokej verejnosti s cieľom formovať vnímanie Číny a vysielat' pozitívny obraz krajiny, vytváraním „sietí“ sympatizujúcich európskych spoločností a jednotlivcov v celej spoločnosti, čo je vo veľkej miere v Európe ignorované; keďže to, že Čína sleduje veľký počet študentov z pevninskej Číny, ktorí momentálne študujú v celej Európe, je dôvodom na znepokojenie, ako je aj jej úsilie kontrolovať v Európe ľudí, ktorí utiekli z Číny;
- D. keďže v roku 2012 bol v dôsledku finančnej krízy a v rámci čínskej subregionálnej diplomacie zriadený medzi Čínou na jednej strane a jedenástimi krajinami strednej a východnej Európy a piatimi balkánskymi krajinami na druhej strane formát 16 + 1 s cieľom vyvinúť rozsiahle projekty infraštruktúry a posilniť hospodársku a obchodnú spoluprácu; keďže plánované čínske investície a financovanie v týchto krajinách sú podstatné, ale nie sú až také významné ako investície a zapojenie EÚ; keďže európske krajiny, ktoré sa zúčastňujú na tomto formáte, by mali klásť väčší dôraz na jednotné vystupovanie EÚ vo vzťahoch s Čínou;
- E. keďže Čína je najrýchlejšie rastúcim trhom pre európske potravinárske výrobky;
- F. keďže čínska iniciatíva Jedno pásmo, jedna cesta, ako aj čínska politika pre Arktídu, je najambicióznejšou iniciatívou zahraničnej politiky, ktorú táto krajina doteraz prijala a ktorá má, geopolitický a bezpečnostný rozmer, a teda je nad rámec deklarovanej hospodárskej a obchodnej politiky; keďže založením Azijskej banky pre investície do infraštruktúry (AIIB) v roku 2015 sa iniciatíva Jedno pásmo, jedna cesta ešte viac posilnila; keďže EÚ trvá na štruktúre mnohostranného riadenia iniciatívy Jedno pásmo, jedna cesta a na nediskriminačnom vykonávaní tejto iniciatívy; keďže európska strana chce zaručiť, aby bol akýkoľvek projekt konektivity v rámci iniciatívy Jedno pásmo, jedna cesta v súlade s povinnosťami vyplývajúcimi z Parížskej dohody, a tiež zaistiť, že sa dodržiavajú aj ostatné medzinárodné environmentálne, pracovné a sociálne normy a práva pôvodného obyvateľstva; keďže čínskymi projektmi infraštruktúry by európskym vládam mohli vzniknúť veľké dlhy voči čínskym bankám v štátnom vlastníctve, ktoré ponúkajú pôžičky za netransparentných podmienok, a mohlo by sa vytvoriť málo pracovných miest v Európe; keďže v dôsledku niektorých projektov infraštruktúry súvisiacich s iniciatívou Jedno pásmo, jedna cesta sa už niektoré vlády tretích krajín ocitli v situácii nadmernej zadlženosti; keďže doposiaľ bol podstatný podiel všetkých zmlúv súvisiacich s iniciatívou Jedno pásmo, jedna cesta uzatvorený s čínskymi spoločnosťami; keďže Čína používa niektoré svoje priemyselné normy v projektoch súvisiacich s iniciatívou Jedno pásmo, jedna cesta diskriminačným spôsobom; keďže projekty súvisiace s iniciatívou Jedno pásmo, jedna cesta sa nesmú zadať v rámci netransparentnej verejnej súťaže; keďže v rámci iniciatívy Jedno pásmo, jedna cesta používa Čína početné kanály; keďže 27 národných veľvyslancov EÚ v Pekingu nedávno vypracovalo správu, v ktorej sa ostro kritizuje projekt Jedno pásmo, jedna cesta a odsudzuje sa pre svoj údajný účel obmedziť voľný obchod a zvýhodniť čínske spoločnosti; keďže v iniciatíve Jedno pásmo, jedna cesta, žiaľ, úplne chýba akákoľvek ochrana ľudských práv;
- G. keďže čínska diplomacia sa na základe tohtoročného Národný ľudový kongres (ďalej len „NLK“) a od 19. zjazdu strany čoraz častejšie stáva silnejším aktérom s najmenej piatimi vysokopostavenými úradníkmi zodpovednými za zahraničnú politiku krajiny, pričom sa výrazne zvýšil rozpočet ministerstva zahraničných vecí; keďže novovytvorená štátna agentúra pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu bude zodpovedná za koordináciu rastúceho rozpočtu Číny určeného na zahraničnú pomoc;
- H. keďže Čína zaviedla v 80. rokoch 20. storočia obmedzenia funkčných období v reakcii na excesy kultúrnej revolúcie; keďže 11. marca 2018 NLK hlasoval takmer jednohlasne za zrušenie obmedzenia dvoch po sebe nasledujúcich období vo funkciách predsedu a podpredsedu Čínskej ľudovej republiky;
- I. keďže čínske najvyššie vedenie síce tvrdí, že nezasahuje do vnútorných záležitostí iných krajín, ale vo svojej oficiálnej komunikácii pravidelne sponchyňuje politický systém západných krajín;

Streda 12. septembra 2018

- J. keďže 11. marca 2018 NEK schválil zriadenie štátneho dozorného výboru, nový orgán kontrolovaný stranou určený na inštitucionalizáciu a rozšírenie kontroly nad štátnymi zamestnancami v Číne, pričom ide o štátny orgán uvedený v čínskej ústave;
- K. keďže v roku 2014 Štátna rada Číny oznámila podrobné plány na vytvorenie systému sociálnych kreditov s cieľom odmeňovať správanie, ktoré strana považuje za finančne, ekonomicky a sociálno-politicky zodpovedné, a sankcionovať nedodržovanie jej politik; keďže projekt sociálneho kreditného hodnotenia bude mať pravdepodobne tiež vplyv na cudzincov, ktorí žijú a pracujú v Číne vrátane občanov EÚ, a bude mať dôsledky pre európske a iné zahraničné spoločnosti pôsobiace v krajine;
- L. keďže je zrejmé, že v niektorých regiónoch Číny sa živobytie vidieckeho obyvateľstva zhorší v dôsledku zmien teploty, zrážok a iných klimatických výkyvov; keďže plánovanie premiestnenia sa stalo účinnou možnosťou adaptačnej politiky s cieľom znížiť zraniteľnosť a chudobu spôsobenú zmenou klímy⁽²⁶⁾;
- M. keďže situácia v oblasti ľudských práv v Číne sa naďalej zhoršuje a vláda sa k pokojnému vyjadrovaniu nesúhlasu, slobode prejavu a náboženského vyznania, ako aj právneho štátu stavia čoraz nepriateľskejšie; keďže aktivisti občianskej spoločnosti a obhajcovia ľudských práv sú zadržávaní, stíhaní a odsúdení na základe neurčitých obvinení, ako je „podvracanie štátnej moci“ a „vyvolávanie hádok a spôsobovanie problémov“, a často sú zadržávaní v izolácii na nezverejnených miestach bez prístupu k lekárskej starostlivosti alebo právnenému zastúpeniu; keďže zadržávaní obhajcovia ľudských práv a aktivisti sú niekedy pod tzv. rezidenčným dozorom na určenom mieste, čo je metóda, ktorá slúži na odrezanie zadržaných osôb od kontaktu a pri ktorej sa často objavujú správy o mučení a zlom zaobchádzaní; keďže Čína naďalej odmieta slobodu prejavu a slobodu informovania a keďže bol uväznený vysoký počet novinárov, blogerov a nezávislých hlasov; keďže EÚ sa vo svojom strategickom rámci pre ľudské práva a demokraciu zaviazala, že bude podporovať ľudské práva, demokraciu a právny štát vo všetkých oblastiach vonkajšej činnosti EÚ bez výnimky a že ľudské práva budú ústredným prvkom jej vzťahov s tretími krajinami vrátane strategických partnerov; keďže samity EÚ – Čína sa musia využiť na to, aby sa dosiahli konkrétne výsledky v oblasti ľudských práv, a to prepustenie uväznených obhajcov ľudských práv, právnikov a aktivistov;
- N. keďže čínske orgány niekedy bránia čínskym diplomatom, aby boli svedkami súdnych procesov alebo navštívili obhajcov ľudských práv, teda činnostiam, ktoré sú v súlade s usmerneniami EÚ o ochrancoch ľudských práv;
- O. keďže Čína vytvorila rozsiahlu štátnu štruktúru digitálneho sledovania od prediktívnej policajnej činnosti až po svojvoľné zhromažďovanie biometrických údajov v prostredí bez prístupu na súkromie;
- P. keďže čínska vláda schválila množstvo nových právnych predpisov, predovšetkým zákon o štátnej bezpečnosti z 1. júla 2015, zákon o boji proti terorizmu, zákon o kybernetickej bezpečnosti a zákona o riadení zámorských mimovládnych organizácií, ktoré označujú verejných aktivistov a pokojnú kritiku ako bezpečnostné hrozby pre štát, posilňujú cenzúru, policajný dozor a kontrolu jednotlivcov a spoločenských skupín a odstrašujú jednotlivcov od boja za ľudské práva;
- Q. keďže zákon o riadení zámorských mimovládnych organizácií, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2017, je jednou z najväčších výziev pre medzinárodné mimovládne organizácie, pretože tento zákon upravuje všetky činnosti v Číne financované medzinárodnými mimovládnyimi organizáciami a primárnu zodpovednosť za vykonávanie zákona o riadení zahraničných mimovládnych organizácií nesú bezpečnostní úradníci provincií;
- R. keďže nové predpisy o náboženských záležitostiach, ktoré nadobudli účinnosť 1. februára 2018, sú prísnejšie voči náboženským skupinám a činnostiam a nútia ich priblížiť sa viac k politike strany; keďže v dôsledku nových pravidiel hrozí osobám spojeným s náboženskými spoločenstvami, ktoré nemajú v krajine právne postavenie, uloženie pokút, keď cestujú do zahraničia na účel náboženskej výchovy vo všeobecnom zmysle, a to ešte viac, keď cestujú na púte, v prípade ktorých sa ukladajú pokuty vo výške niekoľkonásobku najnižšej mzdy; keďže náboženská sloboda a sloboda vedomia dosiahla novú minimálnu úroveň od začiatku hospodárskej reformy a otvorenia sa Číny v druhej polovici 70. rokov minulého storočia; keďže náboženské spoločenstvá čelia v Číne čoraz väčšiemu útlaku, pričom Kresťania v tajnej či štátom povolenej cirkvi sú terčom obťažovania a zadržávania veriacich, demolácie kostolov a tvrdých zásahov proti kresťanským zhromaždeniam;

⁽²⁶⁾ Y. Zhen, J. Pan, X. Zhang, Relocation as a policy response to climate change vulnerability in Northern China (Presídlenie obyvateľstva ako politická reakcia na ohrozenie severnej Číny zmenou klímy), ISSC a UNESCO 2013, *World Social Science Report 2013*, *Changing Global Environments*, str. 234 – 241.

Streda 12. septembra 2018

- S. keďže situácia v Sin-tiangu, kde žije 10 miliónov moslimských Ujgurov a etnických Kazakov, sa najmä od nástupu prezidenta Si Ťin-pchinga k moci rýchlo zhoršila, keďže absolútna kontrola nad oblasťou Sin-tiang sa stala najvyššou prioritou, a to jednak z dôvodu pravidelných teroristických útokov Ujgurmi v oblasti Sin-tiang alebo údajne spojených s touto oblasťou, jednak pre strategické umiestnenie Ujgurskej autonómnej oblasti Sin-tiang pre iniciatívu Jedno pásmo, jedna cesta; keďže bol zavedený program mimosúdneho zaistenia, v ktorom sú desiatky tisícov ľudí nútené podstúpiť politické „opätovné vzdelávanie“, a keďže sa rozvíja sofistikovaná sieť invazívneho digitálneho sledovania vrátane technológie rozpoznávania tváre a zhromažďovania údajov, masového nasadenia polície a prísneho obmedzenia náboženských praktík a jazyku a zvykov Ujgurov;
- T. keďže situácia v Tibete sa napriek hospodárskemu rastu a rozvoju infraštruktúry v priebehu posledných rokov zhoršila, pričom čínska vláda obmedzuje širokú škálu ľudských práv pod zámienkou bezpečnosti a stability a stále útočí na tibetskú identitu a kultúru; keďže opatrenia dohľadu a kontroly, ako aj svojvoľné zadržiavanie, mučenie a zlé zaobchádzanie v posledných rokoch naberajú na intenzite; keďže čínska vláda vytvorila v Tibete prostredie, v ktorom nie je štátna moc nijako obmedzená, kde prevláda strach a každý aspekt verejného a súkromného života je prísne kontrolovaný a regulovaný; keďže v Tibete možno akýkoľvek pokojný nesúhlas alebo kritiku štátnych politík, v oblasti etnických alebo náboženských menšín považovať za separatistické, a preto sú kriminalizované; keďže vstup do Tibetskej autonómnej oblasti je dnes pre cudzincov vrátane občanov EÚ, najmä diplomatov a novinárov a iných nezávislých pozorovateľov, ba dokonca aj pre občanov EÚ s tibetskými koreňmi obmedzený viac ako kedykoľvek predtým; keďže v uplynulých rokoch sa nedosiahol žiadny pokrok pri riešení tibetskej krízy vzhľadom na to, že posledné kolo mierových rozhovorov sa uskutočnilo v roku 2010; keďže zhoršenie humanitárnej situácie v Tibete viedlo k zvýšeniu počtu prípadov samoupaľenia a od roku 2009 dosiahli celkový počet 156;
- U. keďže Štátna rada Čínskej ľudovej republiky (ČĽR) vydala 10. júna 2014 bielu knihu o vykonávaní politiky „jedna krajina, dva systémy“ v Hongkongu, pričom zdôraznila, že samostatnosť Osobitnej administratívnej oblasti Hongkong (OAO) v konečnom dôsledku podlieha povoleniu ústrednej vlády ČĽR; keďže v priebehu rokov boli obyvatelia Hongkongu svedkami masových demonštrácií za demokraciu, slobodu médií a úplné vykonávanie základného zákona; keďže tradičná otvorená spoločnosť Hongkongu pripravila cestu pre rozvoj skutočnej a nezávislej občianskej spoločnosti, ktorá sa aktívne a konštruktívne zúčastňuje na verejnom živote v OAO;
- V. keďže nejednotný politický vývoj ČĽR a Taiwanu, vzrastajúci autoritatívny režim a štát s režimom nacionalistickej strany na jednej strane a systém demokracie s viacerými politickými stranami a na druhej strane zvyšujú nebezpečenstvo vyhrotenia vzájomných vzťahov; keďže EÚ dodržiava politiku tzv. jednej Číny, pokiaľ ide o Taiwan, a podporuje zásadu „jedna krajina, dva systémy“, pokiaľ ide o Hongkong;
- W. keďže po viac ako troch rokoch rokovaní sa Čína a Združenie národov juhovýchodnej Ázie (ASEAN) v auguste 2017 dohodli na jednostránkovom rámci, ktorý bude základom pre budúce diskusie o kódexe správania pre všetky strany v Juhočínskom mori; keďže sporné budovanie umelých ostrovov Čínou na Spratlyových ostrovoch sa síce takmer skončilo, minulý rok však pokračovalo na severnejších Parcelských ostrovoch;
- X. keďže aj Čína sa pre svoje zjavné hospodárske, bezpečnostné a geopolitické záujmy stáva aktívnejším a dôležitejším externým aktérom na Blízkom východe;
- Y. keďže Čína čoraz viac poskytuje oficiálnu rozvojovú pomoc (ODA) a vystupuje ako významný aktér v oblasti rozvojovej politiky, ktorý poskytuje veľmi potrebnú podporu rozvojovej politike, ale zároveň vyvoláva obavy, čo sa týka miestnej účasti na projektoch;
- Z. keďže čínska prítomnosť a investície v Afrike sa značne zvyšujú, čo vedie k využívaniu prírodných zdrojov často bez akýchkoľvek konzultácií s miestnym obyvateľstvom;
1. pripomína, že komplexné strategické partnerstvo EÚ a Číny patrí medzi najdôležitejšie partnerstvá EÚ a že stále existuje veľký potenciál, aby sa ďalej prehĺbovalo a aby sa rozvíjala ďalšia spolupráca na medzinárodnej scéne; zdôrazňuje význam posilnenia spolupráce a koordinácie v oblasti globálneho riadenia a medzinárodných inštitúcií, najmä na úrovni OSN a G20; zdôrazňuje, že v kontexte komplexného, globalizovaného a multipolárneho sveta, v ktorom sa Čína stala významným hospodárskym a politickým aktérom, musí EÚ udržiavať príležitosti na konštruktívny dialóg a spoluprácu, a podporovať nevyhnutné reformy v oblastiach spoločného záujmu; pripomína Číne jej medzinárodné záväzky a povinnosti stáleho člena Bezpečnostnej rady OSN v oblasti prispievania k mieru a svetovej bezpečnosti;

Streda 12. septembra 2018

2. pripomína, že komplexné strategické partnerstvo medzi EÚ a Čínou sa zakladá na spoločnom záväzku k otvorenosti a spolupráci v rámci medzinárodného systému založeného na pravidlách; zdôrazňuje, že obidve strany sa zaviazali vytvoriť transparentný, spravodlivý a nestranný systém globálneho riadenia a deliť sa o zodpovednosť za presadzovanie mieru, prosperity a trvalo udržateľného rozvoja; pripomína, že spolupráca EÚ s Čínou by mala byť zásadová, praktická a pragmatická a mala by byť v súlade s jej záujmami a hodnotami; vyjadruje znepokojenie nad tým, že zvýšenie celosvetovej hospodárskej a politickej moci Číny v poslednom desaťročí podrobilo spoločné záväzky, ktoré sú základnou súčasťou vzťahov medzi EÚ a Čínou, skúške; zdôrazňuje povinnosti Číny ako svetovej mocnosti a vyzýva príslušné orgány, aby za každých okolností zabezpečili dodržiavanie medzinárodného práva, demokracie, ľudských práv a základných slobôd v súlade s Chartou OSN, Všeobecnou deklaráciou ľudských práv a ďalšími medzinárodnými nástrojmi, ktoré Čína podpísala alebo ratifikovala; vyzýva Radu, Európsku službu pre vonkajšiu činnosť (ESVČ) a Komisiu, aby zabezpečili, že sa spolupráca medzi EÚ a Čínou bude zakladať na zásadách právneho štátu univerzálnosti ľudských práv, medzinárodných záväzkoch v oblasti ľudských práv prijatých oboma stranami a záväzku pokročiť k dosiahnutiu najvyššej úrovne ochrany ľudských práv; zdôrazňuje, že je potrebné posilniť reciprocitu, rovnaké podmienky a spravodlivú hospodársku súťaž vo všetkých oblastiach spolupráce;

3. zdôrazňuje, že riešenie globálnych a regionálnych výziev, ako je bezpečnosť, odzbrojenie, nešírenie zbraní, boj proti terorizmu a kybernetický priestor, spolupráca na dosiahnutí mieru, zmena klímy, energetika, oceány a efektívne využívanie zdrojov, odlesňovanie, nezákonné obchodovanie s voľne žijúcimi druhmi, migrácia, globálne zdravie, rozvoj a boj proti ničeniu kultúrneho dedičstva, drancovaniu a pašovaniu nezákonných starožitností, si v každom z prípadov vyžaduje skutočné partnerstvo medzi EÚ a Čínou; naliehavo žiada, aby EÚ využila záväzok Číny riešiť globálne problémy, ako je zmena klímy, a ďalej rozšírila úspešnú spoluprácu pri udržiavaní mieru s Čínou ako jedným z najväčších prispievateľov do rozpočtu OSN a krajiny s čoraz väčšou účasťou vojenských jednotiek na mierových operáciách OSN aj do iných oblastí spoločného záujmu a zároveň podporovala mnohostrannosť a globálne riadenie založené na rešpektovaní medzinárodného práva vrátane medzinárodného humanitárneho práva a práva v oblasti ľudských práv; v tomto smere víta úspešnú spoluprácu v oblasti boja proti pirátstvu v Adenskom zálive od roku 2011; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby aktívne presadzovali hospodárske a politické záujmy EÚ a obhajovali hodnoty a zásady EÚ; zdôrazňuje, že multilaterálny prístup je jednou z kľúčových hodnôt EÚ v súvislosti s globálnym riadením a že sa musí pri rokovaní s Čínou aktívne zachovávať;

4. konštatuje, že v spoločnom oznámení vysokej predstaviteľky a Komisie s názvom Prvky pre novú stratégiu EÚ týkajúcu sa Číny, ako aj v záveroch Rady z 18. júla 2016 sa stanovuje politický rámec pre spoluprácu medzi EÚ a Čínou v nasledujúcich rokoch;

5. zdôrazňuje, že Rada dospela k záveru, že členské štáty, vysoká predstaviteľka a Komisia budú pri udržiavaní svojich vzťahov s Čínou spolupracovať, aby sa zabezpečil súlad s právnymi predpismi, pravidlami a politikami EÚ a aby celkový výsledok priniesol prospech EÚ ako celku;

6. pripomína, že pri tom, ako sa Čína stále rozrastá a začleňuje do svetového hospodárstva v rámci politiky otvárania sa svetu oznámenej v roku 2001, usiluje sa rozšíriť prístup čínskeho tovaru a služieb na európsky trh a prístup k technológiám a know-how s cieľom podporiť plány ako Made in China 2025 a posilniť svoj politický a diplomatický vplyv v Európe; zdôrazňuje, že tieto ambície sa zintenzívnili najmä v dôsledku celosvetovej finančnej krízy v roku 2008, ktorá vytvorila novú dynamiku vzťahov medzi EÚ a Čínou;

7. vyzýva tie členské štáty, ktoré sa zúčastňujú na formáte 16 + 1, aby zaistili, že ich účasť umožní EÚ vystupovať vo vzťahu s Čínou jednotne; vyzýva tieto členské štáty, aby vykonali dôkladnú analýzu a kontrolu navrhovaných projektov v oblasti infraštruktúry, do ktorých sa zapoja všetky zainteresované strany, a aby zaistili, že nebudú ohrozené národné a európske záujmy z dôvodu krátkodobej finančnej podpory a dlhodobých záväzkov čínskej angažovanosti v projektoch strategickú infraštruktúry a potenciálne väčšieho politického vplyvu, čo by bolo v rozpore so spoločnými pozíciami EÚ voči Číne; uvedomuje si rastúci vplyv Číny na infraštruktúru a trhy kandidátskych krajín na členstvo v EÚ; zdôrazňuje potrebu transparentnosti formátu tým, že inštitúcie EÚ budú pozvané na jeho zasadnutia a plne informované o jeho činnostiach, aby sa zabezpečilo, že príslušné aspekty budú v súlade s politikou a právnymi predpismi EÚ a budú poskytovať všetkým stranám vzájomné výhody a príležitosti;

Streda 12. septembra 2018

8. berie na vedomie, že Čína má strategický záujem investovať do infraštruktúry v Európe; dospel k záveru, že čínska vláda využíva iniciatívu Jedno pásmo, jedna cesta ako veľmi účinný podrobný rámec pre niektoré prvky svojej zahraničnej politiky a že úsilie Európskej únie v oblasti verejnej diplomacie sa musí vzhľadom na tento vývoj posilniť; podporuje výzvu Číny, aby dodržiavala zásady transparentnosti vo verejnom obstarávaní, ako aj environmentálne a sociálne normy; vyzýva všetky členské štáty, aby podporili reakcie EÚ na verejnú diplomaciu; navrhuje, aby sa údaje o všetkých čínskych investíciách do infraštruktúry v členských štátoch EÚ a krajinách vedúcich rokovania o prístupení k EÚ zdieľali s inštitúciami EÚ a ostatnými členskými štátmi; pripomína, že takéto investície sú súčasťou celkovej stratégie, aby čínske štátom kontrolované alebo financované spoločnosti prevzali kontrolu nad sektorom bankovníctva a energetiky, ako aj nad ostatnými dodávateľskými reťazcami; zdôrazňuje šesť hlavných výziev iniciatívy Jedno pásmo, jedna cesta: viacstranný prístup k riadeniu iniciatívy Jedno pásmo, jedna cesta; veľmi málo zamestnaných miestnych pracovníkov, zapojenie dodávateľov z prijímajúcej krajiny a tretej krajiny je extrémne obmedzené (približne 86 percent projektov iniciatívy Jedno pásmo, jedna cesta zahŕňa čínskych dodávateľov), stavebné materiály a zariadenia dovezené z Číny, nedostatočná transparentnosť verejných súťaží a potenciálne uplatňovanie čínskych noriem namiesto medzinárodných noriem; trvá na tom, že iniciatíva Jedno pásmo, jedna cesta musí zahŕňať ochranu ľudských práv, a je presvedčený, že je nanajvýš dôležité rozvíjať synergie a projekty za plnej transparentnosti a so zapojením všetkých zainteresovaných strán a v súlade s právnymi predpismi EÚ, a zároveň doplniť politiky a projekty EÚ s cieľom poskytovať výhody pre všetky krajiny na plánovaných trasách; víta zriadenie platformy EÚ a Číny v oblasti prepojitelnosti, ktorá podporuje spoluprácu v oblasti dopravnej infraštruktúry na celom euroázijskom kontinente; s uspokojením konštatuje, že sa určilo niekoľko projektov v oblasti infraštruktúry a zdôrazňuje, že projekty by sa mali realizovať na základe kľúčových zásad, ako je podpora hospodársky, sociálne a environmentálne udržateľných projektov, geografická rovnováha a rovnaké podmienky medzi investormi a predkladateľmi projektov, ako aj transparentnosť;

9. pozitívne vníma, že politika EÚ týkajúca sa Číny je súčasťou vyzretého politického prístupu k ázijsko-tichomorskej oblasti, pričom sa v plnej miere využívajú a zohľadňujú úzke vzťahy EÚ s partnermi, ako sú Spojené štáty, Japonsko, Južná Kórea, krajiny Združenia národov juhovýchodnej Ázie, Austrália a Nový Zéland;

10. zdôrazňuje, že spolupráca medzi EÚ a Čínou by mala byť viac zameraná na ľudí a prinášať občanom viac skutočných výhod, aby sa budovala vzájomná dôvera a porozumenie; vyzýva EÚ a Čínu, aby splnili svoje záväzky prijaté pri príležitosti 4. dialógu na vysokej úrovni medzi národmi EÚ a Číny v roku 2017 a podporili väčšiu interakciu medzi ľuďmi, napríklad posilnením kultúrnej spolupráce v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy, mládeže a rodovej rovnosti a spoločných iniciatív v oblasti výmeny medzi národmi;

11. upriamuje pozornosť na potrebu väčšieho podporovania študentov a akademických pracovníkov z Číny, ktorí sú v Európe, aby boli menej zraniteľní voči tlakom čínskych orgánov, ktoré ich nútia sledovať sa navzájom a robia si z nich nástroje čínskeho štátu, ako aj na to, že je dôležité venovať dôkladnú pozornosť podstatným finančným prostriedkom z pevninskej Číny pre akademické inštitúcie v celej Európe;

12. víta výsledok 4. dialógu na vysokej úrovni medzi národmi EÚ a Číny, ktorý sa uskutočnil 13. a 14. novembra 2017 v Šanghaji; zdôrazňuje, že dialóg na vysokej úrovni medzi národmi EÚ a Číny by mal pomôcť budovať vzájomnú dôveru a upevniť medzikultúrne porozumenie medzi EÚ a Čínou;

13. víta iniciatívu rok cestovného ruchu medzi EÚ a Čínou 2018; zdôrazňuje, že okrem jej hospodárskeho významu ide o dobrý príklad kultúrnej diplomacie EÚ v rámci strategického partnerstva EÚ a Číny, ako aj o spôsob, ako rozvíjať lepšie porozumenie medzi európskymi národmi a čínskym národom; zdôrazňuje, že iniciatíva rok cestovného ruchu medzi EÚ a Čínou 2018 sa prebieha zároveň s Európskym rokom kultúrneho dedičstva a že rastúci počet čínskych turistov vysoko oceňuje kultúrne bohatstvo Európy;

14. vyzýva členské štáty EÚ, aby urýchlili a rozhodne posilnili spoluprácu a jednotnosť svojej politiky vo vzťahu k Číne aj na fórach OSN vzhľadom na to, že EÚ vôbec po prvýkrát neurobila vyhlásenie o dodržiavaní ľudských práv v Číne na zasadnutí Rady OSN pre ľudské práva v Ženeve v júni 2017; dôrazne odporúča, aby sa využila oveľa väčšia európska kolektívna vyjednávacia sila a aby Európa bránila svoje demokracie s cieľom lepšie čeliť systematickému úsiliu Číny o ovplyvnenie jej politikov a občianskej spoločnosti s cieľom dosiahnuť postoj viac naklonený strategickým záujmom Číny; v tejto súvislosti vyzýva väčšie členské štáty, aby využili svoju politickú a hospodársky vplyv vo vzťahu k Číne na podporu záujmov EÚ; vyjadruje znepokojenie nad tým, že Čína sa pokúša ovplyvniť aj vzdelávacie a akademické inštitúcie a ich osnovy; navrhuje, aby EÚ a členské štáty podporovali kvalitné európske think tanky o Číne s cieľom zabezpečiť nezávislé odborné poradenstvo pre strategické usmernenia a rozhodovanie;

Streda 12. septembra 2018

15. zdôrazňuje, že presadzovanie ľudských práv a právneho štátu musí byť základnou súčasťou vzťahov EÚ s Čínou; dôrazne odsudzuje prebiehajúce prenasledovanie, svojvoľné zatýkanie a stíhanie obhajcov ľudských práv, právnikov, novinárov, bloggerov, akademikov a ochrancov pracovných práv bez riadneho procesu vrátane cudzích štátnych príslušníkov v Číne aj v zahraničí; zdôrazňuje, že živá občianska spoločnosť a práca obhajcov ľudských práv sú kľúčom k otvorenej a prosperujúcej spoločnosti; zdôrazňuje, že je dôležité, aby EÚ dôsledne konala s cieľom podporiť úplné dodržiavanie ľudských práv v kontexte vzťahu s Čínou a aby sa zamerala na bezprostredné výsledky, ako ukončenie zásahu vlády proti obhajcom ľudských práv, aktérom občianskej spoločnosti a disidentom, ukončenie justičného obťažovania a zastrasovania, okamžité a bezpodmienečné prepustenie všetkých politických väzňov vrátane občanov EÚ, a na strednodobé/dlhodobé ciele, ako sú právne a politické reformy v súlade s medzinárodným právom v oblasti ľudských práv a rozvíjanie, vykonávanie a pokračovanie prispôbovania stratégie na udržanie viditeľnosti činnosti EÚ v oblasti ľudských práv v Číne vrátane stratégie pre verejné komunikácie; trvá na tom, že diplomatom EÚ a členských štátov sa nesmie brániť ani vo vykonávaní usmernení EÚ o ochrancoch ľudských práv ani im ho sťažovať; zdôrazňuje, že EÚ musí uprednostňovať ochranu a podporu ochrancom ľudských práv,

16. vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby pokračovali v ambicióznejšej, spoločnej a transparentnej politike s ohľadom na ľudské práva v Číne a aby uskutočnili rozsiahle konzultácie s občianskou spoločnosťou a spolupracovali s ňou, najmä pred stretnutiami na vysokej úrovni a dialógmi o ľudských právach; zdôrazňuje, že EÚ počas 35. kola dialógu medzi EÚ a Čínou o ľudských právach poukázala na zhoršujúcu sa situáciu v oblasti občianskych a politických práv v Číne vrátane obmedzení slobody prejavu; vyzýva Čínu, aby prijala opatrenia v otázkach, na ktoré sa poukázalo počas dialógu o ľudských právach, plnila si svoje medzinárodné záväzky a rešpektovala vlastné ústavné záruky dodržiavania zásad právneho štátu; trvá na udržiavaní pravidelného dialógu na vysokej úrovni o ľudských právach zameraného na výsledky; vyjadruje znepokojenie nad tým, že hodnotenie dialógov o ľudských právach s Čínou nebolo nikdy verejné a nebolo nikdy otvorené nezávislým skupinám z Číny; vyzýva EÚ, aby stanovila jasné referenčné hodnoty pre pokrok, zabezpečila väčšiu transparentnosť a zapojila do diskusie nezávislé hlasy z Číny; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby zverejnili, zhromažďovali a riešili všetky formy obťažovania v súvislosti s vízami (oneskorené alebo zamietnuté vydanie víz/prístupu k nim bez uvedenia dôvodov a nátlak čínskych orgánov v procese podávania žiadostí formou „rozhovorov“ s čínskymi partnermi, ktorí nechcú byť identifikovaní), pokiaľ ide o akademických pracovníkov, novinárov alebo členov organizácií občianskej spoločnosti;

17. vyjadruje vážne znepokojenie nad zisteniami uvedenými v správe FCCC z roku 2017, že čínska vláda zintenzívnila snahy o odmietnutie alebo obmedzenie prístupu zahraničných novinárov do veľkej časti krajiny a viac využíva postup obnovovania víz s cieľom vyvíjať tlak na nechcených korešpondentov a spravodajské organizácie; naliehavo vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby od čínskych orgánov vyžadovali reciproitu v oblasti slobody tlače, a varuje pred tlakom na zahraničných korešpondentov doma, keďže čínski diplomati oslovujú ústredia médií a kritizujú prácu spravodajcov v tejto oblasti;

18. konštatuje, že ČĽR je druhým najväčším obchodným partnerom EÚ a že EÚ je najväčším obchodným partnerom ČĽR; poukazuje na neustály rast obchodu medzi nimi, domnieva sa však, že bilancia obchodu s tovarom je skreslená v prospech ČĽR; žiada o prístup založený na spolupráci a konštruktívny postoj s cieľom účinne riešiť otázky, ktoré sú predmetom záujmu, a využiť veľký potenciál obchodu medzi EÚ a ČĽR; vyzýva Komisiu, aby zintenzívnila svoju spoluprácu a dialóg s ČĽR;

19. berie na vedomie, že v rámci nedávnych vyšetrovaní sa zistilo, že od roku 2008 Čína získala v Európe aktíva v hodnote 318 miliárd dolárov; konštatuje, že tento údaj nezahŕňa niekoľko fúzií, investícií a spoločných podnikov;

20. konštatuje, že ČĽR je významný globálny hráč v oblasti obchodu a že rozsiahly trh tejto krajiny by v zásade mohol predstavovať dobrú príležitosť pre EÚ a európske podniky, najmä v súčasnom kontexte globálneho obchodu; pripomína, že čínske spoločnosti, vrátane štátnych podnikov, využívajú výhody široko otvorených trhov v EÚ; berie na vedomie pozoruhodné výsledky ČĽR, keďže za posledné štyri desaťročia sa jej podarilo vymaniť stovky miliónov občanov z chudoby;

21. konštatuje, že priame zahraničné investície EÚ (PZI) v ČĽR od roku 2012 neustále klesajú, najmä v tradičnom výrobnom odvetví, pričom súčasne rastú investície do služieb moderných technológií, verejnosprospešných služieb a poľnohospodárskych a stavebných služieb, pričom v posledných rokoch exponenciálne vzrástli investície ČĽR v EÚ; uznáva, že od roku 2016 sa ČĽR stala čistým investorom v EÚ; berie na vedomie, že v roku 2017 pochádzalo 68 % čínskych investícií v Európe zo štátnych podnikov; vyjadruje znepokojenie nad akvizíciami organizovanými štátom, ktoré by mohli brániť európskym strategickým záujmom, cieľom v oblasti verejnej bezpečnosti, konkurencieschopnosti a zamestnanosti;

Streda 12. septembra 2018

22. víta návrh Komisie týkajúci sa mechanizmu kontroly priamych zahraničných investícií v oblasti bezpečnosti a verejného poriadku, ktorý je jedným z úsilí EÚ prispôbiť sa meniacemu sa globálnemu prostrediu bez osobitného zamerania na niektorého z medzinárodných obchodných partnerov EÚ; upozorňuje, že mechanizmus by nemal viesť k skrytému protekcionizmu; vyzýva však na jeho rýchle prijatie;

23. víta záväzky prezidenta Si Ťin-pchinga viac otvoriť čínsky trh pre zahraničných investorov a zlepšiť investičné prostredie, dokončiť revíziu negatívneho zoznamu zahraničných investícií a zrušiť obmedzenia pre európske spoločnosti, ako aj posilniť ochranu práv duševného vlastníctva a zabezpečiť rovnaké podmienky tým, že trh ČĽR urobí transparentnejším a lepšie regulovaným; vyzýva na splnenie týchto záväzkov;

24. opakuje, že je dôležité zastaviť všetky diskriminačné praktiky voči zahraničným investorom; v tejto súvislosti pripomína, že takéto reformy budú prospešné čínskym a európskym podnikom, a to najmä mikropodnikom a malým a stredným podnikom;

25. vyzýva Komisiu, aby v rámci svojich obchodných vzťahov s Čínou ako zlatý štandard podporovala nové všeobecné nariadenie Únie o ochrane údajov; poukazuje na potrebu systematického dialógu s Čínou a ďalšími partnermi WTO o regulačných požiadavkách v súvislosti s digitalizáciou nášho hospodárstva a súvisiaci mnohostranný vplyv na: obchod, výrobné reťazce, cezhraničné digitálne služby, 3D tlač, modely spotreby, platby, dane, ochranu osobných údajov, otázky týkajúce sa vlastníckych práv, poskytovanie a ochranu audiovizuálnych služieb, médiá a medziľudské kontakty;

26. vyzýva ČĽR, aby urýchlila proces pristúpenia k Dohode WTO o vládnom obstarávaní a aby predložila ponuku na pristúpenie s cieľom poskytnúť európskym spoločnostiam prístup na svoj trh, ktorý bude na rovnakom základe, ako je prístup, ktorý už čínske podniky využívajú v EÚ; vyjadruje poľutovanie nad tým, že čínsky trh verejného obstarávania je aj naďalej z veľkej časti uzavretý pre zahraničných dodávateľov, v dôsledku čoho sú európske podniky vystavené diskriminácii a chýbajúcemu prístupu na čínsky trh; vyzýva ČĽR, aby umožnila nediskriminačný prístup európskych podnikov a pracovníkov k verejnému obstarávaniu; vyzýva Radu, aby urýchlene prijala nástroj medzinárodného obstarávania; vyzýva Komisiu, aby bola ostrážitá voči zákazkám zadaným zahraničným podnikom podozrivým z dumpingových praktík a v prípade potreby prijala opatrenia;

27. žiada o koordinovanú spoluprácu s ČĽR v súvislosti s iniciatívou Jedno pásmo, jedna cesta na základe reciprocity, udržateľného rozvoja, dobrej správy a otvorených a transparentných pravidiel, predovšetkým pokiaľ ide o verejné obstarávanie; v tejto súvislosti vyjadruje poľutovanie nad tým, že memorandum o porozumení, ktoré podpísal Európsky investičný fond a Silk Road Fund (fond hodvábnej cesty) ČĽR a memorandum, ktoré podpísali Európska investičná banka, Ázijská rozvojová banka, Ázijská banka pre investície do infraštruktúry, Európska banka pre obnovu a rozvoj, Nová rozvojová banka a Svetová banka doteraz nezlepšili podnikateľské prostredie pre európske podniky a pracovníkov; vyjadruje poľutovanie nad chýbajúcim odborným posúdením vplyvu na udržateľnosť rôznych projektov týkajúcich sa iniciatívy Jedno pásmo, jedna cesta a zdôrazňuje význam investícií do kvality, najmä pokiaľ ide o pozitívny vplyv na zamestnanosť, pracovné práva a výrobu šetrnú k životnému prostrediu a zmierňovanie zmeny klímy, a to v súlade s mnohostranným riadením a medzinárodnými normami;

28. podporuje prebiehajúce rokovania o komplexnej investičnej dohode EÚ a ČĽR, ktoré sa začali v roku 2013, a vyzýva ČĽR, aby sa viac zapájala do tohto procesu; vyzýva obe strany, aby obnovili svoje úsilie o dosiahnutie pokroku v rokovaniach, ktoré sú zamerané na dosiahnutie skutočne rovnakých podmienok pre európske podniky a pracovníkov a zabezpečenie reciprocity v prístupe na trh, a pritom sa usilovali o osobitné ustanovenia týkajúce sa MSP a verejného obstarávania; okrem toho vyzýva obe strany, aby využili príležitosť, ktorú poskytuje investičná dohoda, na posilnenie vzájomnej spolupráce v oblasti environmentálnych a pracovných práv a zahrnuli do textu kapitoly o trvalo udržateľnom rozvoji;

29. pripomína, že spoločnosti z EÚ čelia rastúcemu počtu opatrení obmedzujúcich prístup na trh v ČĽR z dôvodu povinnosti zakladania spoločných podnikov v niekoľkých odvetviach priemyslu a ďalších diskriminačných technických požiadaviek vrátane nútenej lokalizácie údajov a sprístupnenia zdrojového kódu, ako aj regulačných pravidiel pre zahraničné podniky; v tejto súvislosti víta oznámenie o viacerých opatreniach na podporu väčšej otvorenosti a aktívneho využívania zahraničných investícií, ktoré vydala Štátna rada Čínskej ľudovej republiky v roku 2017, vyjadruje však poľutovanie nad tým, že neexistuje harmonogram na dosahovanie súvisiacich cieľov; preto vyzýva čínske orgány, aby urýchlili naplniť tieto záväzky;

Streda 12. septembra 2018

30. vyzýva EÚ a jej členské štáty aj Čínu, aby zintenzívnili spoluprácu s cieľom budovať obehové hospodárstvo, pretože táto naliehavá potreba sa stala ešte očividnejšou, keď Čína legitímne rozhodla zakázať dovoz plastového odpadu z Európy; vyzýva oboch partnerov, aby zintenzívnili hospodársku a technologickú spoluprácu s cieľom zabrániť tomu, aby globálne výrobné reťazce, obchod a doprava, ako aj služby cestovného ruchu spôsobili neúnosné hromadenie plastových znečisťujúcich predmetov v našich oceánoch;

31. vyzýva ČLR, aby sa usilovala zastávať zodpovednú úlohu na celosvetovej úrovni a mala celkové povedomie o zodpovednosti, ktorá je spätá s povinnosťami vyplývajúcimi z jej hospodárskej účasti a výkonnosti v tretích krajinách a na svetových trhoch, a to aj aktívnou podporou mnohostranného obchodného systému založeného na pravidlách a WTO; v súčasnom kontexte celosvetových hodnotových reťazcov sa domnieva, že zvyšujúce sa medzinárodné napätie by sa malo vyriešiť rokovaniami, a zároveň opätovne zdôrazňuje potrebu usilovať sa o mnohostranné riešenia; v tejto súvislosti žiada o splnenie povinností zakotvených v protokole o prístupí ČLR k WTO a o ochranu jej prevádzkových mechanizmov; poukazuje na povinnosť oznamovania a transparentnosti vyplývajúcu z dohôd WTO, pokiaľ ide o subvencie, a vyjadruje obavy v súvislosti so súčasnou praxou priameho alebo nepriameho subvencovania čínskych spoločností; žiada o koordináciu s hlavnými obchodnými partnermi EÚ, pokiaľ ide o spoločné úsilie a opatrenia na riešenie a odstránenie štátom vyvolaných deformácií trhu, ktoré negatívne ovplyvňujú svetový obchod;

32. vyjadruje poľutovanie nad tým, že ČLR napriek ukončeniu konania o reforme európskej metodiky na výpočet antidumpingového cla doteraz nestiahla svoju žalobu voči EÚ, ktorú podala odvolaciu orgánu WTO;

33. vyjadruje znepokojenie nad eskalovaním sadzobných opatrení prijatých Čínou a Spojenými štátmi;

34. vyjadruje znepokojenie nad počtom obmedzení, ktorým v Číne naďalej čelia európske podniky, najmä mikropodniky a malé a stredné podniky, vrátane katalógu zahraničných investícií pre rok 2017 a negatívneho zoznamu pre rok 2017 týkajúceho sa oblastí voľného obchodu, ako aj v odvetviach, na ktoré sa vzťahuje plán „Made in China 2025“; žiada o rýchle zníženie týchto obmedzení s cieľom v plnej miere využiť potenciál spolupráce a synergií medzi projektmi Priemyslu 4.0 v Európe a stratégiou „Made in China 2025“ vzhľadom na to, že je potrebné reštrukturalizovať naše výrobné odvetvia smerom k inteligentnej výrobe vrátane spolupráce pri vypracovaní a vymedzení príslušných priemyselných noriem v rámci mnohostranných fór; pripomína, že je dôležité znížiť vládne subvencie v ČLR;

35. žiada ČLR, aby ukončila narastajúce podmieňovanie prístupu na trh nútenými prenosmi technológií, ako sa uvádza v pozičnom dokumente Obchodnej komory Európskej únie na rok 2017 o Číne;

36. vyzýva na obnovenie rokovaní o dohode o environmentálnych tovaroch na základe úspešnej spolupráce medzi EÚ a ČLR v boji proti zmene klímy a silného spoločného záväzku k uplatňovaniu Parížskej dohody; zdôrazňuje obchodný potenciál technologickej spolupráce v oblasti čistých technológií;

37. so znepokojením berie na vedomie závery správy Komisie o ochrane a presadzovaní práv duševného vlastníctva v tretích krajinách, podľa ktorých je ČLR najväčšou obavou; pripomína, že je potrebné zabezpečiť ochranu európskej vedomostnej ekonomiky; žiada ČLR, aby bojovala proti nezákonnému využívaniu európskych licencií čínskymi spoločnosťami;

38. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila prítomnosť Európskej únie na čínskom veľtrhu medzinárodného dovozu, ktorý sa bude konať v Šanghaji v novembri 2018, a aby poskytla najmä MSP príležitosť prezentovať svoju prácu; vyzýva Komisiu, aby oslovila obchodné komory najmä v členských štátoch, ktoré sú v súčasnosti menej zapojené do obchodu s Čínou, s cieľom podporiť túto príležitosť;

39. vyjadruje znepokojenie nad štátnymi opatreniami ČLR, ktoré spôsobili narušenie obchodu, vrátane nadmernej priemyselnej kapacity v odvetví surovín, ako sú okrem iného odvetvia ocele a hliníka; pripomína záväzok neposkytovať subvencie, ktoré narúšajú trh, prijatý na prvom ministerskom zasadnutí Globálneho fóra pre nadmernú kapacitu ocele v roku 2017, vyjadruje však poľutovanie nad tým, že čínska delegácia nedodala údaje týkajúce sa kapacity; vyzýva ČLR, aby splnila svoj záväzok a identifikovala a zverejnila údaje o subvenciách a podporných opatreniach pre odvetvie ocele a hliníka; uznáva prepojenie medzi globálnou nadmernou priemyselnou kapacitou a prudkým nárastom protekcionistických obchodných opatrení a naďalej naliehavo žiada o multilaterálnu spoluprácu s cieľom riešiť štruktúrne problémy v pozadí nadmernej kapacity; víta navrhované trojstranné opatrenia zo strany USA, Japonska a EÚ na úrovni WTO;

Streda 12. septembra 2018

40. zdôrazňuje význam ambiciózneho dohody medzi EÚ a ČLR o zemepisných označeniach na základe najprísnejších medzinárodných noriem a víta spoločné oznámenie EÚ a ČLR z roku 2017 týkajúce sa zoznamu 200 čínskych a európskych zemepisných označení, ktorých ochrana bude predmetom rokovani; domnieva sa však, že vzhľadom na to, že rokovania sa začali v roku 2010, je tento zoznam veľmi skromným výsledkom, a vyjadruje poľutovanie nad chýbajúcim pokrokom v tejto oblasti; požaduje skoré uzavretie rokovani a naliehavo vyzýva obe strany, aby vnímali budúci samit EÚ – ČLR ako dobrú príležitosť na dosiahnutie skutočného pokroku v tomto smere; opakuje potrebu ďalej spolupracovať v oblasti sanitárnych a fyto-sanitárnych opatrení s cieľom znížiť zaťaženie vývozcov z EÚ;

41. víta rozhodnutie Číny odložiť o jeden rok zavedenie nových osvedčení pre dovezené potraviny a nápoje, čím by sa výrazne znížil dovoz potravín z EÚ; okrem toho víta oneskorenie uplatňovania nových noriem pre elektrické vozidlá a požaduje konštruktívny dialóg a posilnenú koordináciu v súvislosti s takýmito iniciatívami;

42. odporúča, aby EÚ a čínska vláda začali spoločnú iniciatívu v rámci skupiny G20 s cieľom vytvoriť globálne fórum pre nadmernú kapacitu hliníka, ktoré by malo mandát na riešenie celého hodnotového reťazca odvetvia bauxitu, oxidu hlinitého a hliníka, vrátane cien surovín a environmentálnych aspektov;

43. vyzýva Komisiu, aby aktívne sledovala čínske opatrenia narúšajúce obchod, ktoré majú vplyv na postavenie spoločností z EÚ na svetových trhoch, a aby prijala primerané opatrenia v rámci WTO a iných fór, a to aj riešením sporov;

44. konštatuje, že sa pripravuje nový čínsky právny predpis o zahraničných investíciách; naliehavo vyzýva príslušné čínske strany, aby sa usilovali o transparentnosť, zodpovednosť, predvídateľnosť a právnu istotu a aby zohľadnili návrhy a očakávania súčasného dialógu medzi EÚ a Čínou o obchodných a investičných vzťahoch;

45. vyjadruje obavy, pokiaľ ide o nové právne predpisy v oblasti kybernetickej bezpečnosti, ktoré okrem iného zahŕňajú nové regulačné prekážky pre zahraničné spoločnosti, ktoré predávajú telekomunikačné a IT zariadenia a služby; vyjadruje poľutovanie nad tým, že tieto nedávno prijaté opatrenia spolu so zakladaním skupín Komunistickej strany Číny v rámci súkromných spoločností, a to aj v zahraničných firmách, a opatrenia, ako napríklad právne predpisy týkajúce sa mimovládnych organizácií, spôsobujú, že celkové podnikateľské prostredie v ČLR je menej priaznivé pre zahraničné a súkromné hospodárske subjekty;

46. konštatuje, že v roku 2016 prekonal bankový systém ČLR eurozónu ako najväčší bankový systém na svete; vyzýva ČLR, aby umožnila zahraničným bankovým spoločnostiam rovnocenne súťažiť s domácimi inštitúciami a aby spolupracovala s EÚ v oblasti finančnej regulácie; víta rozhodnutie ČLR znížiť clá v prípade 187 spotrebných tovarov a odstrániť stropy pre zahraničné vlastníctvo bánk;

47. pripomína svoju správu z roku 2015 o vzťahoch medzi EÚ a ČLR, v ktorej vyzval na začatie rokovani o bilaterálnej investičnej dohode s Taiwanom; pripomína, že Komisia už viackrát ohlásila začatie rokovani o investíciách s Hongkongom a Taiwanom, vyjadruje však poľutovanie nad tým, že doteraz sa žiadne rokovania nezačali; opätovne zdôrazňuje svoju podporu bilaterálnej investičnej dohody s Taiwanom a Hongkongom; uznáva, že obaja partneri by mohli vystupovať aj ako odrazový mostík pre podniky EÚ na pevninovej Číne;

48. vyzýva Komisiu, aby v koordinácii s členskými štátmi a v rámci konzultácií s Európskym parlamentom vypracovala jednotnú európsku pozíciu a spoločnú hospodársku stratégiu voči ČLR; vyzýva všetky členské štáty, aby túto stratégiu dôsledne dodržiavali;

49. zdôrazňuje možné dôsledky navrhovaného systému sociálneho kreditu pre podnikateľské prostredie a vyzýva na jeho vykonávanie transparentným, spravodlivým a nestranným spôsobom;

50. víta legislatívny pokrok v EÚ týkajúci sa nariadenia (EÚ) 2017/821 o povinnosti náležitej starostlivosti v dodávateľskom reťazci dovozcov Únie dovážajúcich cín, tantal a volfrám, ich rudy a zlato s pôvodom v oblastiach zasiahnutých konfliktom a vo vysokorizikových oblastiach, ako aj podobné právne predpisy týkajúce sa nerastov z konfliktných oblastí v Číne, ktorých cieľom je zabezpečiť, aby obchod s týmito nerastmi neslúžil na financovanie ozbrojených konfliktov; zdôrazňuje, že je potrebné zabrániť tomu, aby boli konfliktné minerály spracúvané do našich mobilných telefónov, automobilov a šperkov; vyzýva Komisiu a čínsku vládu, aby ustanovili štruktúrovanú spoluprácu s cieľom podporiť vykonávanie nových právnych predpisov a účinne zabrániť taviarňam a rafinériám zo sveta, Číny a EÚ využívať nerasty z konfliktných oblastí, chrániť baníkov, a to vrátane detí, pred zneužívaním a žiadať od spoločností z EÚ a Číny, aby zabezpečili dovoz týchto nerastov a kovov iba od zodpovedných zdrojov;

Streda 12. septembra 2018

51. konštatuje, že na 19. kongrese strany, ktorý sa konal v októbri 2017 a na poslednom zasadnutí NLK si generálny tajomník a prezident Si Ťin-pching upevnili svoje postavenie v strane, čím pripravili cestu pre neobmedzené predĺženie funkčného obdobia a zvýšili kontrolu straníckych orgánov nad štátnym aparátom a hospodárstvom, a tiež zaviedli stranícke bunky v zahraničných podnikoch; konštatuje, že zodpovedajúca revízia politického systému ČĽR je sprevádzaná ďalším posunom politického zamerania smerom k politike založenej na prísnom dohľade vo všetkých oblastiach;

52. zdôrazňuje, že vytvorenie národného dozorného výboru, ktorého právne postavenie je rovnaké ako postavenie súdov a verejného prokurátora, je dramatický krok smerom k spojeniu strany a štátnych funkcií, keďže sa zriaďuje štátny dozorný orgán, ktorý prijíma rozkazy od ústredného výboru pre dohľad nad disciplínou strany (CCDI) a má s ním spoločné kancelárie i zamestnancov; vyjadruje znepokojenie nad ďalekosiahlymi osobnými dôsledkami tohto rozšírenia dohľadu strany na veľký počet občanov, pretože to znamená, že protikorupčná kampaň sa môže rozšíriť na stíhanie nielen členov strany, ale aj štátnych zamestnancov, a to od manažérov štátnych spoločností až po profesorov na univerzitách a riaditeľov vidieckych škôl;

53. konštatuje, že hoci je systém sociálnych kreditov len v príprave, čierne listiny nevyhovujúcich fyzických a právnických osôb, ako aj „červené listiny“ výnimočných jednotlivcov a spoločností tvoria základ aktuálnej fázy implementácie, pričom hlavný dôraz sa kladie na potrestanie osôb na čiernych listinách a odmeňovanie osôb na červených listinách; konštatuje, že na začiatku roka 2017 čínsky Najvyšší ľudový súd vyhlásil, že viac ako šiestim miliónom čínskych štátnych príslušníkov bolo v dôsledku sociálnych priestupkov zakázané lietanie; rozhodne odmieta verejné pranierovanie osôb na čiernej listine ako neoddeliteľnú súčasť systému sociálnych kreditov; zdôrazňuje význam a potrebu dialógu medzi inštitúciami EÚ a ich čínskymi partnermi o všetkých závažných spoločenských dôsledkoch súčasného centrálného plánovania a miestnych pokusov so systémom sociálnych kreditov;

54. vyjadruje znepokojenie nad masívnymi systémami sledovania kybernetického priestoru v Číne a vyzýva na prijatie nariadenia o vymáhateľných právach na súkromie; odsudzuje pokračujúci zasahovanie čínskych orgánov proti slobode internetu, najmä slobode prístupu k zahraničným webovým stránkam, a vyjadruje poľutovanie nad politikou autocenzúry, ktorú prijali niektoré západné spoločnosti pôsobiace v Číne; pripomína, že osem z 25 najpopulárnejších webových stránok na svete vrátane stránok najvýznamnejších IT firiem je v Číne blokových;

55. poznamenáva, že vyhlásenie prezidenta Si Ťin-pchinga o mimoriadnom význame dlhodobej stability v Sin-ťiangy pre úspech iniciatívy Jedno pásmo, jedna cesta viedlo k zintenzívneniu dlhodobých stratégií kontroly, ktoré sa rozšírili rôznymi technologickými inováciami a rýchlym nárastom výdavkov na domácu bezpečnosť, a používaniu protiteroristických opatrení na kriminalizovanie disentu a disidentov širokým vymedzením pojmu terorizmus; vyjadruje znepokojenie nad tým, že štát vykonáva opatrenia na zabezpečenie tzv. komplexného dohľadu nad regiónom zavedením čínskeho elektronického systému dohľadu Skynet vo významných mestských oblastiach, namontovania GPS lokátorov do všetkých motorových vozidiel, používania snímačov na rozpoznávanie tváre na kontrolných stanovištiach, vlakových a čerpacích staniách a úsilia polície z oblasti Sin-ťiang zhromaždiť vzorky krvi na ďalšie rozšírenie databázy DNA v Číne; vyjadruje svoje najhlbšie obavy, pokiaľ ide o posielanie tisícok Ujgurov a etnických Kazachov do „reedukačných táborov“, ktoré sa zakladajú na analýze údajov zozbieraných v rámci systému „prediktívnej policajnej činnosti“ vrátane toho, aj za to, že vycestovali do zahraničia alebo sa považujú za príliš nábožensky založených; usudzuje, že vyhlásenie prezidenta Si Ťin-pchinga, že iniciatíva Jedno pásmo, jedna cesta prinesie prospech ľuďom na celom svete, pretože sa bude zakladať na duchu hodvábnej cesty, teda na mieri a spolupráci, otvorenosti a inkluzívnosti, je ďaleko od reality, ktorej čelia Ujguri a etnických Kazachovia v oblasti Sin-ťiang; naliehavo vyzýva čínske orgány, aby oslobodili tých, ktorých údajne zadržali pre ich presvedčenie alebo kultúrne praktiky a identitu;

56. zdôrazňuje, že inštitucionálne a finančné posilnenie čínskej diplomacie odráža vysokú prioritu, ktorú čínsky prezident Si Ťin-pching udeľuje zahraničnej politike ako súčasť svojej vízie urobiť z Číny do roku 2049 svetovú mocnosť; konštatuje, že presun zodpovednosti za zahraničné veci počas posledného zasadnutia NLK dokazuje rastúcu úlohu zahraničnej politiky v rozhodovacom procese strany; zdôrazňuje, že zriadenie štátnej agentúry pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu je vyjadrením toho, aký veľký význam pripisuje vedenie Si Ťin-pchinga posilneniu svojich celosvetových bezpečnostných záujmov ekonomickými prostriedkami, napríklad „lepšie slúžiacou“ iniciatívou Jedno pásmo, jedna cesta; usudzuje preto, že v nasledujúcich piatich rokoch sa Čína bude viac a viac angažovať v zámorí diplomatickými a ekonomickými iniciatívami, ku ktorým musia EÚ a jej členské štáty nájsť spoločné odpovede a stratégie;

Streda 12. septembra 2018

57. zdôrazňuje význam zabezpečenia mieru a bezpečnosti v moriach južnej a východnej Číny pre stabilitu v regióne; zdôrazňuje význam zabezpečenia slobody a bezpečnosti plavby v regióne pre mnohé ázijské a európske štáty; konštatuje, že štruktúry dokončené v uplynulom roku na Spratlyových a Parcelských ostrovoch v Juhočínskom mori zahŕňajú veľké hangáre pri 3 km dlhých štartovacích a pristávacích dráhach, spevnené prístrešky pre raketové plošiny, veľké podzemné skladovacie priestory, veľa administratívnych budov, vojenské rušiacie zariadenia, veľké siete vysokofrekvenčných radarových a senzorových polí za horizontom, čo poukazuje na fázu konsolidácie a ďalšieho budovania ďalekosiahleho dohľadu a vojenských spôsobilostí, pričom ďalšia militarizácia ostrovov umiestnením ešte pokročilejších vojenských platforiem môže byť vyhradená pre potenciálne odvetné opatrenia voči novým právnym opatreniam alebo väčšej medzinárodnej prítomnosti na mori; vyzýva Čínu a ASEAN, aby urýchlili konzultácie o kódexe správania pre mierové riešenie sporov a sporov v tejto oblasti; trvá na tom, že problém by sa mal riešiť v súlade s medzinárodným právom podľa Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve (UNCLOS); zdôrazňuje, že EÚ a jej členské štáty, ktoré sú zmluvnými stranami UNCLOS, uznávajú rozsudok vynesený rozhodcovským súdom; opakuje svoju výzvu Číne, aby prijala rozsudok súdu; zdôrazňuje, že EÚ by chcela zachovať medzinárodný poriadok založený na zásadách právneho štátu;

58. vyjadruje silné znepokojenie nad zmenšujúcim sa priestorom občianskej spoločnosti, odkedy sa prezident Si Ťin-pching v roku 2012 ujal moci, najmä vzhľadom na zákon o riadení zahraničných mimovládnych organizácií, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2017, čím sa pre všetky zahraničné mimovládne organizácie vrátane think-tankov a akademických inštitúcií zvýšilo administratívne zaťaženie a hospodársky tlak na ne a dostali sa pod prísnu kontrolu dozornej jednotky pridrúženej k ministerstvu verejnej bezpečnosti s výrazným negatívnym vplyvom na ich operácie a financovanie; očakáva, že európske mimovládne organizácie majú v Číne rovnaké slobody, akými disponujú čínske mimovládne organizácie v EÚ; vyzýva čínske orgány, aby zrušili reštriktívne právne predpisy, napríklad zákon o zámorských mimovládnych organizáciách, ktorý nie je v súlade so slobodou združovania, presvedčenia a prejavu;

59. trvá na tom, že čínske orgány musia zaručiť, aby sa so všetkými zadržívanými osobami zaobchádzalo v súlade s medzinárodnými normami a aby mali prístup k právnemu poradenstvu a lekárskej starostlivosti v súlade so Súborom zásad OSN na ochranu všetkých osôb vystavených akejkoľvek forme zaistenia alebo uväznenia;

60. keďže sa blíži 20. výročie podpísania Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, vyzýva Čínu, aby ho ratifikovala a zabezpečila jeho úplné vykonávanie, a to aj ukončením všetkých postupov zneužívania a prispôbením jej právnych predpisov podľa potreby;

61. odsudzuje vykonávanie trestu smrti a pripomína, že v Číne bolo popravených viac ľudí ako vo všetkých ostatných krajinách dohromady a v roku 2016 bolo vynesených približne 2 000 rozsudkov smrti; naliehavo vyzýva Čínu, aby objasnila rozsah popráv v krajine a zabezpečila transparentnosť súdnicstva; vyzýva EÚ, aby zintenzívnila svoje diplomatické úsilie a požadovala dodržiavanie ľudských práv a zrušenie trestu smrti;

62. vyjadruje hlboké znepokojenie nad tým, že hlavný obsah nových náboženských predpisov bude mať za následok označovanie všetkých náboženstiev a nenáboženských etických združení, povolených či nepovolených, čínskou vládou; zdôrazňuje, že existuje mnoho kongregácií domácich cirkví v Číne, ktoré sa z náboženských dôvodov odmietajú pripojiť k výboru troj-vlastného patriotistického hnutia (Three-Self Patriotic Movement) a kresťanskej rade, ktoré majú podporu strany a štátu; vyzýva čínsku vládu, aby umožnila registráciu mnohých domácich cirkví, ktoré sa chcú zaregistrovať, a to priamo na štátnom oddelení pre občianskoprávne veci, aby boli chránené ich práva a záujmy ako sociálnych organizácií;

63. naliehavo vyzýva Čínu, aby prehodnotila svoje politiky v Tibete; vyzýva Čínu, aby preskúmala a zmenila zákony, nariadenia a opatrenia prijaté v posledných rokoch, ktoré vážne obmedzujú vykonávanie občianskych a politických práv Tibeťanov vrátane uplatňovania ich slobody prejavu a slobody náboženstva; naliehavo žiada čínske vedenie, aby realizovalo rozvojové a environmentálne politiky, ktoré rešpektujú hospodárske, sociálne a kultúrne práva Tibeťanov a zapájajú miestne obyvateľstvo v súlade s cieľmi OSN v oblasti trvalo udržateľného rozvoja; vyzýva čínsku vládu, aby vyšetrila opakujúce sa prípady zmiznutia Tibeťanov, ich mučenia a zlého zaobchádzania s nimi a rešpektovala ich práva na slobodu združovania, pokojné zhromažďovanie a slobodu náboženstva a viery v súlade s medzinárodnými normami v oblasti ľudských práv; zdôrazňuje, že na každom samite EÚ – Čína sa musí systematicky upozorňovať na zhoršovanie situácie v oblasti ľudských práv v Tibete; vyzýva na obnovenie konštruktívneho a mierového dialógu medzi čínskymi orgánmi a zástupcami tibetského ľudu; naliehavo vyzýva Čínu, aby poskytla diplomatom, novinárom a občanom EÚ neobmedzený prístup do Tibetu ako reciprocity za slobodný a neobmedzený prístup na celé územie členských štátov EÚ, ktorý majú cestujúci z Číny; vyzýva čínske orgány, aby povolili Tibeťanom v Tibete slobodné cestovanie a aby rešpektovali ich právo na slobodu pohybu; naliehavo vyzýva čínske orgány, aby umožnili nezávislým pozorovateľom vrátane vysokého komisára OSN pre ľudské práva prístup do Tibetu; naliehavo žiada inštitúcie EÚ, aby sa vážne venovali otázke prístupu do Tibetu v rámci diskusií o dohode o zjednodušení vízového režimu medzi EÚ a Čínou;

Streda 12. septembra 2018

64. konštatuje, že vo výročnej správe o osobitnej administratívnej oblasti Hongkong z roku 2017, ktorú vypracovala vysoká predstaviteľka Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a Európska komisia, sa dospelo k záveru, že napriek určitým výzvam fungovala zásada „jedna krajina, dva systémy“ celkovo dobre, že zásady právneho štátu prevládli a že sloboda prejavu a sloboda informácií sa vo všeobecnosti rešpektujú, ale v tejto správe sa uvádza aj znepokojenie nad postupným narušením zásady „jedna krajina, dva systémy“, čo vyvoláva opodstatnené otázky týkajúce sa jej vykonávania a vysoký stupeň autonómie Hongkongu z dlhodobého hľadiska; zdôrazňuje, že vo výročnej správe sa uvádza, že dva negatívne trendy týkajúce sa slobodného prejavu a slobody informácií sa stali výraznejšími, konkrétne autocenzúra pri podávaní správ o vývoji v oblasti domácej a zahraničnej politiky Číny a tlak na novinárov; plne podporuje povzbudenie prístupu EÚ k OAO Hongkong a vyzýva orgány ústrednej vlády, aby obnovili volebnú reformu v súlade so základným zákonom s cieľom dosiahnuť dohodu o volebnom systéme, ktorý je demokratický, spravodlivý, otvorený a transparentný; zdôrazňuje, že obyvatelia Hongkongu majú legitímne právo sa naďalej spoliehať na dôveryhodné súdnictvo, prevahu zásad právneho štátu a nízku úroveň korupcie, transparentnosť, ľudské práva, slobodu presvedčenia a vysoké normy v oblasti verejného zdravia a bezpečnosti; zdôrazňuje, že plné rešpektovanie nezávislosti Hongkongu by mohlo slúžiť ako model pre proces hlbokých demokratických politických reforiem v Číne a na postupnú liberalizáciu a otvorenie čínskej spoločnosti;

65. vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby vyvinuli maximálne úsilie a naliehali na ČĽR, aby sa zdržala ďalších vojenských provokácií voči Taiwanu a ohrozovania mieru a stability v oblasti Taiwanského prielivu; zdôrazňuje, že všetky spory medzi Čínou a Taiwanom by sa mali riešiť mierovými prostriedkami na základe medzinárodného práva; vyjadruje znepokojenie nad jednostranným rozhodnutím Číny začať používať nové letové trasy nad Taiwanským prielivom; nabáda na obnovenie oficiálnych dialógov medzi Pekingom a Tchaj-pejom; opakuje svoju stálu podporu zmysluplnej účasti Taiwanu v medzinárodných organizáciách, ako sú Svetová zdravotnícka organizácia (WHO) a Medzinárodná organizácia civilného letectva (ICAO), pretože trvalé vylúčenie Taiwanu nie je v súlade so záujmami EÚ;

66. pripomína, že Čína ako najväčší obchodný partner Severnej Kórey a hlavný zdroj potravín a energie aj naďalej zohráva rozhodujúcu úlohu pri riešení provokácií Severnej Kórey ohrozujúcich celý svet spolu s medzinárodným spoločenstvom; víta preto nedávne sklony Číny podporiť niektoré z medzinárodných sankcií voči Pchjongjangu, ako aj pozastaviť dovoz uhlia zo Severnej Kórey a obmedziť finančné aktivity severokórejských jednotlivcov a podnikov, ako aj obchodné obmedzenia v oblasti textilu a morských plodov; takisto víta úsilie Pekingu o nadviazanie dialógu s Pchjongjangom; naliehavo vyzýva EÚ, aby vo vzťahu s Čínou vystupovala jednotne s cieľom zohrávať konštruktívnu úlohu pri podporovaní nadchádzajúceho medzikórejského samitu, ako aj samitu Severná Kórea – USA s cieľom aktívne pomáhať pri denuklearizácii Severnej Kórey, ktorá sa dá overiť, a nastolení trvalého mieru na Kórejskom polostrove;

67. oceňuje, že Čína dodržiava sankcie voči Severnej Kórei; vyzýva Čínu, aby konštruktívne prispievala k riešeniu situácie na Kórejskom polostrove a aby pokračovala v uplatňovaní sankcií voči Severnej Kórei, až kým nedosiahne významný pokrok v jadrovom odzbrojovaní, nezmení svoju rétoriku voči Južnej Kórei a Japonsku a nezačne dodržiavať ľudské práva;

68. zdôrazňuje význam úsilia Číny o dosiahnutie mieru, bezpečnosti a stability na Kórejskom polostrove;

69. víta príspevky Číny k operáciám Organizácie Spojených národov a Africkej únie na udržiavanie mieru; pripomína, že EÚ si kladie za cieľ posilniť svoje vzťahy s Čínou v otázkach zahraničnej politiky a bezpečnosti tým, že Čínu vyzýva, aby zmobilizovala svoje diplomatické a iné zdroje na podporu medzinárodnej bezpečnosti a aby prispela k mieru a bezpečnosti v susedstve EÚ na základe medzinárodného práva; poznamenáva, že spolupráca s Čínou v oblasti kontroly vývozu, odzbrojenia, otázok nešírenia jadrových zbraní a denuklearizácie Kórejského polostrova je nevyhnutná na zabezpečenie stability v regióne východnej Ázie;

70. víta cieľ Číny rozvíjať trvalo udržateľné hospodárstvo; zdôrazňuje, že EÚ môže podporiť program hospodárskej reformy Číny svojím know-how; zdôrazňuje, že Čína je kľúčovým partnerom EÚ, pokiaľ ide o boj proti zmene klímy a globálne environmentálne výzvy; jeho cieľom je spolupracovať s Čínou s cieľom urýchliť vykonávanie Parížskej dohody o zmene klímy;

Streda 12. septembra 2018

71. víta reformy uskutočnené v Číne od začatia jej prístupu „ekologickej civilizácie“; domnieva sa, že osobitné postavenie, ktoré udelili súdy mimovládny organizáciám v oblasti životného prostredia, audity environmentálneho vplyvu práce úradníkov a vysoké investície do elektromobility a čistej energie sú reformy správnym smerom;

72. víta akčný plán Číny na rok 2016 zameraný na boj proti antimikrobiálnej rezistencii; zdôrazňuje význam spolupráce medzi Čínou, ktorá predstavuje polovicu svetovej ročnej spotreby antimikrobiálnych liekov, a EÚ v boji proti tejto globálnej hrozbe; trvá na tom, že ustanovenia o dobrých životných podmienkach zvierat by mali byť zahrnuté do bilaterálnych obchodných dohôd medzi EÚ a Čínou;

73. berie na vedomie čínske rozhodnutie o zákaze dovozu tuhého odpadu, v ktorom sa zdôrazňuje význam procesu projektovania, výroby, opravy, opätovného používania a recyklácie výrobkov s osobitným dôrazom na výrobu a používanie plastov; pripomína nedávny pokus Číny o zákaz vývozu prvkov vzácných zemín a žiada Komisiu, aby pri stanovovaní priorit v politikách EÚ vzala do úvahy vzájomnú závislosť svetových hospodárstiev;

74. domnieva sa, že existuje spoločný rozsah, záujem a potreba EÚ a združenia ASEAN spolupracovať na rozvoji spoločnej stratégie obehového hospodárstva; domnieva sa, že Čína by mohla zohrávať kľúčovú úlohu pri predložení tejto iniciatívy v združení ASEAN;

75. trvá na tom, že Čína a Európska únia budú mať prínos z podpory udržateľnosti vo svojich hospodárstvach a z rozvoja viacodvetvového udržateľného a obehového biohospodárstva;

76. víta dohodu o posilnení spolupráce v oblasti výskumu a inovácie týkajúcu sa hlavných iniciatív, ako sú iniciatívy týkajúce sa potravín, poľnohospodárstva a biotechnológií, životného prostredia a udržateľnej urbanizácie, pozemnej dopravy, bezpečnejšej a ekologickejšej leteckej dopravy a biotechnológií pre životné prostredie a ľudské zdravie, ktoré boli dohodnuté počas 3. dialógu medzi EÚ a Čínou o spolupráci v oblasti inovácií v júni 2017 a v príslušnom pláne vedecko-technickej spolupráce medzi EÚ a Čínou z októbra 2017; vyzýva EÚ a Čínu, aby v tomto úsilí pokračovali a aby uviedli výsledky výskumných a vývojových projektov do praxe;

77. poukazuje na to, že EÚ a Čína sú veľmi závislé od fosílnych palív a spolu predstavujú približne tretinu celkovej spotreby, čím sa Čína umiestňuje na čelo rebríčka Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO), pokiaľ ide o smrteľné znečistenia vonkajšieho ovzdušia; zdôrazňuje, že nárast obchodu s produktmi biohospodárstva vyrobenými z obnoviteľných materiálov môže pomôcť znížiť závislosť hospodárstiev Číny a Únie od fosílnych palív; vyzýva EÚ a Čínu, aby prehľbovali svoje vzťahy v iných oblastiach zmiernenia emisií skleníkových plynov, ako sú elektrická mobilita, obnoviteľné zdroje energie a energetickú účinnosť, aby pokračovali v pláne energetickej spolupráce medzi EÚ a Čínou po roku 2020 a rozširovali ho a aby zintenzívnili spoločné úsilie zamerané na rozvoj nástrojov ekologického financovania, predovšetkým v oblasti klímy; vyzýva Čínu a EÚ, aby preskúmali urýchlené plánovanie a rozvoj cezhraničných prenosových vedení elektrickej energie s použitím technológie jednosmerného prúdu vysokého napätia a zapojili sa do neho, aby boli obnoviteľné zdroje energie prístupnejšie;

78. nabáda EÚ a Čínu, aby pokračovali v partnerstve v oblasti udržateľnej urbanizácie vrátane oblastí ako ekologická doprava, zlepšenie kvality ovzdušia, obehové hospodárstvo a ekodizajn; zdôrazňuje potrebu ďalších opatrení na ochranu životného prostredia, keďže viac ako 90 % miest nespĺňa vnútroštátnu normu pre znečistenie ovzdušia 2,5 PM, a zdôrazňuje že v Číne každoročne zomiera viac ako jeden milión ľudí na ochorenia súvisiace so znečistením ovzdušia;

79. zdôrazňuje vzájomný záujem EÚ a Číny na podpore rozvoja nízkouhlíkových technológií a riešenie problému emisií skleníkových plynov na transparentných, verejných a dobre regulovaných trhoch s energiou; vyjadruje presvedčenie, že hodnota strategických partnerstiev medzi EÚ a Čínou je potrebná na vykonávanie Parížskej dohody a na účinný boj proti zmene klímy; vyzýva EÚ a Čínu, aby využili svoj politický vplyv na dosiahnutie pokroku vo vykonávaní Parížskej dohody, ako aj programu trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030 a cieľov udržateľného rozvoja (SDG), naliehavo vyzýva na kooperatívny prístup na konferencii zmluvných strán UNFCCC, ako aj na politickom fóre OSN na vysokej úrovni; vyzýva obe strany, aby spoločné vyhlásenie o opatreniach v oblasti klímy prijali včas a preukázali tak spoločný záväzok plne vykonávať Parížsku dohodu a aktívne sa zúčastňovať na dialógu v Talane 2018, ako aj na konferencii COP24; nabáda obe strany, aby plnili zodpovednú úlohu v medzinárodných rokovaniach a prispeli k cieľu obmedziť globálne otepľovanie svojimi príslušnými vnútornými politikami v oblasti zmeny klímy, ako aj finančnými príspevkami na dosiahnutie cieľa poskytnúť do roku 2020 100 miliárd USD ročne na zmiernenie zmeny klímy a adaptácie na ňu;

Streda 12. septembra 2018

80. víta začatie celonárodného systému obchodovania s emisnými kvótami v Číne v decembri 2017; berie na vedomie úspešnú spoluprácu medzi Čínou a EÚ počas prípravnej fázy, ktorá umožnila zaviesť tento systém; uznáva ochotu čínskeho vedenia znížiť emisie skleníkových plynov a so záujmom očakáva výsledky prebiehajúcej práce na monitorovaní, podávaní správ a overovaní, ktorá má kľúčový význam pre dobré fungovanie systému; zdôrazňuje, že je dôležité, aby sa opatrenia v oblasti zmeny klímy vykonávali naprieč celým hospodárstvom, a víta zámer rozšíriť ich pôsobnosť tak, aby zahŕňali priemyselné odvetvia a aby sa zlepšili obchodné dohody systému; vyzýva EÚ a Čínu, aby pokračovali v partnerstve v rámci projektu spolupráce pre rozvoj čínskeho trhu s uhlíkom s cieľom vytvoriť účinný nástroj, ktorým sa stanovujú zmysluplné stimuly na znižovanie emisií, a viac ho zosúladiť so systémom EÚ pre obchodovanie s emisiami; vyzýva obe strany, aby ďalej podporovali mechanizmy stanovovania cien uhlíka v iných krajinách a regiónoch využitím vlastných skúseností a odborných poznatkov a výmenou osvedčených postupov, ako aj v snahe o budovanie spolupráce medzi existujúcimi trhmi s uhlíkom s cieľom pracovať na vytvorení rovnakých podmienok;

81. dúfa, že Čína oddelí hospodársky rast od degradácie životného prostredia a začlenením ochranu biodiverzity do svojich terajších globálnych stratégií, uľahčí plnenie programu trvalo udržateľného rozvoja OSN do roku 2030 a cieľov udržateľného rozvoja, a bude skutočne dodržiavať zákaz obchodovania so slonovinou; vyjadruje uznanie práci v rámci mechanizmu bilaterálnej koordinácie EÚ-Čína (BCM) v oblasti vynútiteľnosti práva a správy v lesnom hospodárstve (FLEG) s cieľom celosvetovo riešiť problém nezákonnej ťažby dreva; naliehavo však vyzýva Čínu, aby vyšetřila závažné neregistrované obchodovanie s drevom medzi signatárskymi štátmi dobrovoľnej dohody o partnerstve FLEGT a Čínou;

82. odporúča, aby sa prijatie záväzných usmernení čínskej politiky týkajúcej sa zodpovedných zámorských investícií do lesného hospodárstva realizovalo spolu s dodávateľskými krajinami, pričom sa čínske spoločnosti zapoja do boja proti nezákonnému obchodovaniu s drevom;

83. víta, že Čína a EÚ podpísali memorandum o porozumení týkajúce sa politiky v oblasti vodného hospodárstva s cieľom posilniť dialóg o vývoji a vykonávaní právnych predpisov v oblasti ochrany vôd; dôrazne podporuje vyhlásenie z Turku zo septembra 2017, ktoré podpísali EÚ a Čína a v ktorom sa zdôraznilo, že dobré hospodárenie s vodou by sa malo prednostne zamerať na ekológiu a ekologický rozvoj, na postavenie ochrany vody do popredia a na obnovu vodného ekosystému; a zdôrazňuje, že memorandum o porozumení týkajúce sa zriadenia politického dialógu medzi EÚ a Čínou o vode sa nielen rozširuje obsah strategického partnerstva medzi EÚ a Čínou, ale tiež špecifikuje smerovanie, rozsah, metodiku a finančné podmienky spolupráce;

84. uznáva kľúčovú úlohu projektu spolupráce medzi európskymi a čínskymi organizáciami financovaný Komisiou, ktorý sa vykonával v rokoch 2014 až 2017 pod záštitou nástroja pre spoluprácu v oblasti jadrovej bezpečnosti (INSC), v posudzovaní noriem a postupov riadenia rádiologických a jadrových núdzových situácií v Číne a v posilňovaní spôsobilostí čínskeho inštitútu pre výskum jadrových technológií v oblasti radiacích usmernení v prípade vážnych havárií;

85. nabáda čínskych a európskych investorov, aby prijali lepšie celosvetové normy sociálnej a environmentálnej zodpovednosti a zlepšili bezpečnostné normy svojho ťažobného priemyslu na celom svete; zdôrazňuje, že so zreteľom na rokovania o komplexnej dohode o investíciách s Čínou musí Európska únia podporovať iniciatívy v oblasti trvalo udržateľného rozvoja, a to nábádaním k zodpovednému investovaniu a propagovaním základných environmentálnych a pracovných noriem; žiada čínske a európske orgány, aby zaviedli stimuly na podporu čínskych a európskych bankských spoločností, aby svoju činnosť v rozvojových krajinách vykonávali v súlade s medzinárodnými normami v oblasti ľudských práv a aby podporovali investície do budovania kapacít na prenos poznatkov a technológií a nábor miestnej pracovnej sily;

86. víta oznámenie Číny v kontexte samitu Jedna planéta (One Planet), ktorý sa konal v decembri 2017, zamerané na transparentnejšie environmentálne vplyvy spoločností v Číne a čínskych investícií v zahraničí; vyjadruje znepokojenie nad tým, že projekty Číny v oblasti infraštruktúry, napríklad iniciatíva Jedno pásmo, jedna cesta, by mohli mať negatívny vplyv na životné prostredie a klímu a mohli by viesť k zvýšenému používaniu fosílnych palív v iných zúčastnených krajinách alebo krajinách ovplyvnených rozvojom infraštruktúry; vyzýva inštitúcie EÚ a členské štáty, aby pri všetkých projektoch spolupráce v rámci iniciatívy Jedno pásmo, jedna cesta vykonali posúdenia vplyvu na životné prostredie a aby do nich zahrnuli ustanovenia o udržateľnosti; trvá na tom, aby sa vytvoril spoločný výbor zložený zo zástupcov zúčastnených krajín a tretích strán, ktorý by dohliadal na vplyv na životné prostredie a klímu; víta iniciatívu Komisie a ESVČ s cieľom vypracovať stratégiu v oblasti prepojenosti EÚ – Ázia v prvom polroku 2018; trvá na tom, že táto stratégia by mala obsahovať pevné záväzky smerom k udržateľnosti, ochrane životného prostredia a boju proti zmene klímy;

Streda 12. septembra 2018

87. víta, že Čína pokročila pri zlepšovaní noriem bezpečnosti potravín, ktoré sú kľúčovými prvkami ochrany čínskych spotrebiteľov a predchádzania potravinovým podvodom; zdôrazňuje zlepšenie postavenia spotrebiteľov ako dôležitý krok k zvyšovaniu spotrebiteľskej kultúry v Číne;

88. vyzýva čínske a európske policajné orgány a orgány presadzovania práva, aby prijali spoločné opatrenia na kontrolu vývozu nelegálnych drog a aby si vymieňali spravodajské informácie o obchodovaní s drogami s cieľom identifikovať jednotlivcov a zločinecké siete; poznamenáva, že podľa štúdie s názvom Európska správa o drogách za rok 2017 – Trend a vývoj, ktorú vydalo Európske monitorovacie centrum pre drogy a drogovú závislosť (EMCDDA), veľká časť dodávok nových psychoaktívnych látok v Európe má pôvod v Číne a nové látky vo veľkom vyrábajú chemické a farmaceutické spoločnosti v Číne, odkiaľ sa prepravujú do Európy, kde sa spracujú na výrobky, balia a predávajú;

89. berie na vedomie, že v reakcii na suchá a iné prírodné katastrofy migrovali rodiny i jednotlivci a že čínske orgány v reakcii naplánovali niekoľko rozsiahlych projektov zameraných na presídlenie; vyjadruje obavy týkajúce sa správ z regiónu Ning-sia, ktoré poukazujú na viaceré problémy s novými mestami a na odvetné opatrenia pre osoby, ktoré presídlenie odmietli; vyjadruje znepokojenie nad tým, že ochrancovia životného prostredia sú zadržívaní, sťahani a odsudzovaní a že zaregistrované domáce environmentálne mimovládne organizácie čelia čoraz väčšej kontrole čínskych orgánov dohľadu;

90. žiada Čínu, aby ešte viac zvýšila svoje úsilie v oblasti presadzovania práva s cieľom zastaviť nezákonný rybolov, keďže čínske rybárske lode naďalej lovia v cudzích vodách vrátane Západokórejskeho mora, Východočínskeho mora, Juhočínskeho mora, Indického oceánu, ba dokonca vo vodách Južnej Ameriky;

91. žiada čínskych vývozcov a európskych dovozcov, aby znížili množstvo toxických rezíduí v odevoch vyrobených v Číne, a to ustanovením riadnych predpisov pre chemické riadenie a postupným ukončením používania olova, nonylfenol-etoxylátu (NPE), ftalátov, plnofluórovaných chemikálií (PFC), formaldehydu a iných toxických látok v textile;

92. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Európskej službe pre vonkajšiu činnosť, Komisii, vládam a parlamentom členských štátov a pristupujúcich a kandidátskych krajín, vláde Čínskej ľudovej republiky, čínskemu Národnému ľudovému zhromaždeniu, taiwanskej vláde a taiwanskému legislatívnemu Yuanu.

Štvrtok 13. septembra 2018

P8_TA(2018)0344

Uganda, zatknutie opozičných poslancov**Uznesenie Európskeho parlamentu z 13. septembra 2018 o Ugande: zatknutie opozičných poslancov parlamentu (2018/2840(RSP))**

(2019/C 433/13)

Európsky parlament,

- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Ugande,
 - so zreteľom na spoločné miestne vyhlásenie delegácie Európskej únie zo 17. augusta 2018, vedúcich misíí Belgicka, Dánska, Francúzska, Holandska, Írska, Nemecka, Rakúska, Spojeného kráľovstva, Švédska a Talianska a vedúcich misíí Nórska a Islandu v súvislosti s doplňovacími voľbami v meste Arua,
 - so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv z 10. decembra 1948, ktorej signatárom je aj Uganda,
 - so zreteľom na Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach z roku 1966, ktorý Uganda ratifikovala 21. júna 1995,
 - so zreteľom na Dohovor Organizácie Spojených národov proti mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu z roku 1984,
 - so zreteľom na Africkú chartu o demokracii, voľbách a správe vecí verejných (ACDEG),
 - so zreteľom na vyhlásenie ugandskej komisie pre ľudské práva o nových problémoch v oblasti ľudských práv v krajine v nadväznosti na doplňovacie voľby, ktoré sa uskutočnili 15. augusta 2018 v meste Arua,
 - so zreteľom na správu o Ugande, ktorú vypracovala pracovná skupina Rady pre ľudské práva pre všeobecné pravidelné preskúmanie,
 - so zreteľom na dohodu o partnerstve AKT – EÚ (Dohoda z Cotonou) a najmä na jej článok 8 ods. 4 o nediskriminácii,
 - so zreteľom na ústavu Ugandskej republiky z roku 1995 zmenenú v roku 2005,
 - so zreteľom na článok 135 ods. 5 a článok 123 ods. 4 rokovacieho poriadku,
- A. keďže doplňovacie voľby, ktoré sa konali 15. augusta 2018 v meste Arua v severozápadnej Ugande a ktorých výsledkom bolo zvolenie nezávislého opozičného kandidáta Kassiana Wadriho, boli poznačené násilím;
 - B. keďže ugandský prezident Yoweri Museveni a nezávislý poslanec parlamentu Robert Kyagulanyi Ssentamu, takisto známy ako Bobi Wine, spolu s niekoľkými ďalšími politikmi viedli 13. augusta 2018 v meste Arua kampaň v rámci mimoriadne napätých doplňovacích volieb, ktoré nasledovali po zavraždení poslanca parlamentu v júni;
 - C. keďže Bobi Wine, populárny hudobník, sa po získaní kresla v ugandskom parlamente v roku 2017 ukázal byť vplyvným kritikom prezidenta Museveniho;
 - D. keďže na konci dňa 13. augusta 2018 bol šofér Bobiho Wina Yasin Kawuma za nevyjasnených okolností zastrelený, a keď prezident Museveni odchádzal z Aruy, prívrženci Kassiana Wadriho údajne začali na prezidentské vozidlo hádzať kamene;
 - E. keďže polícia zatkla Herberta Zziwu a Ronalda Muwangu, dvoch novinárov z ugandskej televíznej stanice NTV, keď naživo informovali o situácii z miesta, na ktorom došlo k zabití Y. Kawumu;

Štvrtok 13. septembra 2018

- F. keďže krátko nato boli zatknutí B. Wine, ako aj K. Wadri a niekoľkí ďalší; keďže B. Wine bol obvinený z držby strelných zbraní;
- G. keďže deň po voľbách bolo 33 osôb vrátane K. Wadriho a štyroch poslancov parlamentu (Robert Kyagulanyi, Francis Zaake, Gerald Karuhanga a Paul Mwiru) obvinených z vlastizrady a B. Wine bol vojenským súdom obvinený z držby nelegálnych strelných zbraní;
- H. keďže protesty, ktoré po týchto zatknutiach nasledovali v mestách Arua, Kampala a Mityana, boli násilne potlačené ugandskými bezpečnostnými silami; keďže sa objavili správy o použití slzného plynu a ostrej munície;
- I. keďže 20. augusta 2018 bol James Akena, fotograf pracujúci pre agentúru Reuters, ktorý informoval o politických protestoch #freeBobiWine v Kampale, zbitý vojakmi, zatknutý a na niekoľko hodín zadržaný;
- J. keďže sa objavili správy, že B. Wina a ďalšie zadržané osoby vo väzbe mučili; keďže po tom, ako úrady tieto tvrdenia spočiatku označili za nepravdivé, prisľúbili, že ich prešetria;
- K. keďže B. Wine bol neskôr civilným súdom obvinený z vlastizrady po rozhodnutí vojenského súdu nezačať trestné stíhanie na základe obvinení z nelegálnej držby strelných zbraní;
- L. keďže B. Wine bol následne prepustený na kauciu a odišiel z Ugandy, aby v USA vyhľadal ošetrovacie;
- M. keďže bývalý vysoký komisár OSN pre ľudské práva Zajd Ra'ad al-Husajn dôrazne vyzval ugandskú vládu, aby uskutočnila dôkladné, nezávislé a nestranné vyšetrenie závažných obvinení z porušovania ľudských práv vrátane mimosúdnych popráv; nadmerného používania sily, mučenia a ďalších foriem zlého zaobchádzania a aby postavila zodpovedné osoby pred súd;
- N. keďže Kizza Besigye, vodca Fóra pre demokratickú zmenu (FDC) a štvornásobný prezidentský kandidát, bol počas rokov 2001 – 2017 viackrát zadržaný policajnými alebo vojenskými jednotkami, naposledy 25. septembra 2017;
- O. keďže zatýkanie a zastrašovanie opozičných politikov je v Ugande bežnou praxou;
- vyjadruje hlboké znepokojenie nad zatknutím opozičných poslancov v súvislosti s doplňovacími voľbami v meste Arua;
 - zdôrazňuje, že pre ugandskú demokraciu je nevyhnutné, aby prezident a vláda Ugandy rešpektovali nezávislosť parlamentu krajiny ako inštitúcie a nezávislosť mandátu jeho členov a aby zabezpečili, aby všetci poslanci parlamentu mohli slobodne vykonávať svoj mandát, na ktorý boli zvolení;
 - vyzýva ugandské orgány, aby upustili od podľa všetkého falošných obvinení proti B. Winovi a zastavila tvrdé zasahovanie proti opozičným politikom a prívržencom;
 - naliehavo vyzýva ugandské orgány, aby okamžite začali účinné, nestranné a nezávislé vyšetrenie vraždy Yasina Kawumu a údajných prípadov úmrtia a nadmerného používania sily počas protestov; očakáva urýchlené a nezávislé vyšetrenie obvinení z mučenia osôb zatknutých v meste Arua a zo zlého zaobchádzania s nimi; zdôrazňuje, že je nevyhnutné postaviť zodpovedné osoby pred súd;
 - opakuje svoje odhodlanie brániť slobodu prejavu a opätovne potvrdzuje kľúčovú úlohu médií v demokratickej spoločnosti; so znepokojením konštatuje, že novinári, ktorí informovali o demonstráciách a nepokojoch, ktoré vypukli, boli zbití spolu s účastníkmi a že dvaja novinári boli zatknutí; vyzýva ugandské orgány, aby vytvorili také prostredie, v ktorom budú môcť novinári bez prekážok vykonávať svoju prácu a informovať o politickom vývoji v krajine;

Štvrtok 13. septembra 2018

6. pripomína ugandským orgánom ich povinnosť zaručiť, chrániť a podporovať základné práva vrátane občianskych a politických práv občanov krajiny, ku ktorým patrí aj sloboda prejavu a sloboda zhromažďovania;
7. pripomína ugandskej vláde jej medzinárodné záväzky, najmä pokiaľ ide o rešpektovanie základných slobôd a zásady právneho štátu a o riešenie súdnych prípadov, najmä so zreteľom na právo na spravodlivý a neustranný proces;
8. naliehavo vyzýva orgány presadzovania práva, aby chránili základné slobody bez akéhokoľvek zastrešovania, a tým dodržiavali článok 24 ugandskej ústavy, v ktorom sa stanovuje, že žiadna osoba nesmie byť podrobená akejkoľvek forme mučenia alebo krutého, neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania;
9. vyzýva ugandské bezpečnostné sily, aby pri zaisťovaní bezpečnosti počas protestov preukázali zdržanlivosť, upúšťali od používania ostrých nábojov, postupovali v súlade so zákonom a s ohľadom na ľudské práva a umožňovali novinárom slobodne vykonávať svoju prácu a podávať informácie;
10. zároveň žiada protestujúcich, aby rešpektovali zákony a uplatňovali svoje práva a slobody v súlade so zákonom;
11. vyzýva EÚ, aby využila politický vplyv, ktorý má vďaka programom rozvojovej pomoci, najmä programom rozpočtovej podpory, na posilnenie ochrany a podpory ľudských práv v Ugande;
12. vyzdvihuje úsilie ugandskej komisie pre ľudské práva v nadväznosti na zatýkanie, vraždy a mučenie po doplňovacích voľbách v meste Arua vrátane informovania, návštev zariadení určených na zadržanie, zisťovania miesta pobytu nezvestných osôb a opatrení na zabezpečenie práv väznených osôb, lekárskeho ošetrovania a rodinných návštev;
13. vyzýva podpredsedníčku Komisie / vysokú predstaviteľku Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, aby pozorne sledovala situáciu v Ugande; zdôrazňuje, že Európsky parlament by mal byť informovaný o akýchkoľvek ďalších signáloch, ktoré by naznačovali, že opozičným poslancom ugandského parlamentu sa bráni v ich činnosti zákonodarcov;
14. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, podpredsedníčke Komisie / vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, prezidentovi Ugandskej republiky, predsedovi ugandského parlamentu a Africkej únii a jej inštitúciám.

Štvrtok 13. septembra 2018

P8_TA(2018)0345

Mjanmarsko, najmä prípad novinárov Wa Lone a Kyaw Soe Oo

Uznesenie Európskeho parlamentu z 13. septembra 2018 o Mjanmarsku, najmä o prípade novinárov Wa Lone a Kyaw Soe Oo (2018/2841(RSP))

(2019/C 433/14)

Európsky parlament,

- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Mjanmarsku a o situácii Rohingov, najmä uznesení, ktoré boli prijaté 14. júna 2018 ⁽¹⁾, 14. decembra 2017 ⁽²⁾, 14. septembra 2017 ⁽³⁾, 7. júla 2016 ⁽⁴⁾ a 15. decembra 2016 ⁽⁵⁾,
- so zreteľom na vyhlásenie hovorca Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (ďalej len „ESVČ“) z 3. septembra 2018 o odsúdení novinárov Wa Lone a Kyaw Soe Oo v Mjanmarsku a vyhlásenie z 9. júla 2018 o stíhaní dvoch novinárov agentúry Reuters v Mjanmarsku,
- so zreteľom na závery Rady zo 16. októbra 2017 a z 26. februára 2018 o Mjanmarsku,
- so zreteľom na rozhodnutia Rady (SZBP) 2018/655 z 26. apríla 2018 ⁽⁶⁾ a SZBP 2018/900 z 25. júna 2018 ⁽⁷⁾ o zavedení ďalších reštriktívnych opatrení voči Mjanmarsku, posilnení zbrojného embarga EÚ so zameraním sa na vysokých predstaviteľov mjanmarskej armády a pohraničnej stráže,
- so zreteľom na správu nezávislej medzinárodnej vyšetrovacej misie Rady OSN pre ľudské práva o Mjanmarsku z 24. augusta 2018, ktorá bude predložená na 39. zasadnutí Výboru OSN pre ľudské práva v dňoch 10. – 28. septembra 2018,
- so zreteľom na vyhlásenie vysokej komisárky OSN pre ľudské práva Michelle Bacheletovej z 3. septembra 2018,
- so zreteľom na záverečnú správu a odporúčania poradnej komisie o Jakchajnskom štáte pod vedením Kofiho Annana,
- so zreteľom na Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach z roku 1966,
- so zreteľom na medzinárodné humanitárne právo, ženevské dohovory a ich protokoly a Rímsky štatút Medzinárodného trestného súdu (ďalej len „ICC“),
- so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv z roku 1948,
- so zreteľom na Chartu Združenia národov juhovýchodnej Ázie (ďalej len „ASEAN“),
- so zreteľom na správu generálneho tajomníka Bezpečnostnej rady OSN o sexuálnom násilí súvisiacom s konfliktmi uverejnenú 23. marca 2018,
- so zreteľom na rozhodnutie 1. prejudiciálnej komory ICC zo 6. septembra 2018,
- so zreteľom na článok 135 ods. 5 a článok 123 ods. 4 rokovacieho poriadku,

⁽¹⁾ Prijaté texty, P8_TA(2018)0261.

⁽²⁾ Prijaté texty, P8_TA(2017)0500.

⁽³⁾ Prijaté texty, P8_TA(2017)0351.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 101, 16.3.2018, s. 134.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 238, 6.7.2018, s. 112.

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ L 108, 27.4.2018, s. 29.

⁽⁷⁾ Ú. v. EÚ L 160 I, 25.6.2018, s. 9.

Štvrtok 13. septembra 2018

- A. keďže dvaja novinári Wa Lone and Kyaw Soe Oo boli 12. decembra 2017 svojvoľne zatknutí a uväznení na základe obvinení, že informovali o závažných porušení ľudských práv, ktorých sa v Jakchajnskom štáte dopustili mjanmarské ozbrojené sily Tatmadaw;
- B. keďže novinári Wa Lone and Kyaw Soe Oo boli následne obžalovaní v zmysle zákona o ochrane štátneho tajomstva z roku 1923; keďže 3. septembra 2018 ich mjanmarský súd odsúdil na sedem rokov odňatia slobody; keďže tento známy prípad ďalej podkopáva slobodu prejavu, demokraciu a právny štát v Mjanmarsku;
- C. keďže medzi početnými medzinárodnými pozorovateľmi prítomnými na každom pojednávaní súdu od zatknutia novinárov 12. decembra 2017 boli prítomní diplomati Európskej únie a členských štátov EÚ, ktorí sa s touto vecou neprestali obracať na mjanmarskú vládu;
- D. keďže aktéri občianskej spoločnosti vrátane novinárov, právnikov a obhajcov ľudských práv, ktorí sa kriticky vyjadrujú o mjanmarských orgánoch, konkrétne o Tatmadaw a ďalších mjanmarských bezpečnostných silách a skutkoch, ktoré spáchali v Jakchajnskom štáte, sú údajne svojvoľne zatýkaní, väznení alebo prenasledovaní; keďže mediálne pokrytie násilia v Jakchajnskom štáte je pod prísnou kontrolou armády a vlády;
- E. keďže aktivistka za ľudské práva Rohingov Wai Nu, ktorú väznili od jej 18 do jej 25 rokov, ostáva jedným z početných príkladov aktivistov, na ktorých sa mjanmarské orgány upriamili;
- F. keďže bývalý detský vojak Aung Ko Htwe si odpykáva trest odňatia slobody v trvaní dva a pol roka v súvislosti s interview o svojich skúsenostiach v mjanmarskej armáde, ktoré poskytol médiám; keďže bol obvinený na základe článku 505 ods. b mjanmarského trestného zákona, ktorý má veľmi vážne znenie a často sa využíva na obmedzovanie slobody prejavu;
- G. keďže od roku 2016 boli údajne zatknuté a väznené desiatky novinárov; keďže mjanmarské orgány využívajú niekoľko represívnych zákonov vrátane zákona o ochrane štátneho tajomstva, aby zatýkali, väznili, umlčovali alebo prenasledovali aktérov občianskej spoločnosti, novinárov, právnikov a obhajcov ľudských práv, ktorí vyjadrujú svoje kritické názory na vládu Mjanmarska alebo jej bezpečnostné sily; keďže v roku 2017 bolo Mjanmarsko podľa organizácie Freedom House na 159. mieste spomedzi 198 krajín, pokiaľ ide o slobodu tlače;
- H. keďže správa nezávislej medzinárodnej vyšetrovacej misie o Mjanmarsku pod mandátom Organizácie Spojených národov IIF-FMM z 24. augusta 2018 dospela k záveru, že najzávažnejších porušení ľudských práv a najťažších zločinov podľa medzinárodného práva vrátane genocídy, zločinov proti ľudskosti a vojnových zločinov v Kačjinskom, Jakchajnskom a Šanskom štáte sa dopustili mjanmarské ozbrojené sily Tatmadaw, mjanmarské policajné sily, bývalý štáb pre kontrolu prístáhovalectva v pohraničnej oblasti NaSaKa, mjanmarská hraničná polícia a neštátne ozbrojené skupiny; keďže v správe sa tiež uvádza, že Armáda spásy arakanských Rohingov začala koordinované útoky proti vojenskej základni a viacerým predsunutým stanovišťam bezpečnostných síl v severnej časti Jakchajnského štátu, aby vystupňovala tlak voči rohinským komunitám; keďže v správe sa tiež vyzýva, aby boli vysokí vojenský veliteľia v Mjanmarsku a tí, ktorí sú zodpovední za trestné činy krutého zaobchádzania spáchané na Rohingoch, podrobení medzinárodnému vyšetrovaniu a stíhaniu; keďže Mjanmarsko tieto zistenia odmietlo;
- I. keďže v správe IIF-FMM sa uvádza, že mjanmarská štátna radkyňa Aun Schan Su Ťij, nositeľka Nobelovej ceny a Sacharovovej ceny, nevyužila svoje postavenie faktickej hlavy vlády ani svoju morálnu autoritu na to, aby zastavila vývoj udalostí v Jakchajnskom štáte alebo mu predišla; keďže civilné orgány svojím konaním i nekonaním tiež umožňovali páchanie trestných činov krutého zaobchádzania, konkrétne šírením falošných svedectiev, popieraním protiprávneho konania Tatmadaw, marením nezávislého vyšetrovania a dohliadaním nad ničéním dôkazov;
- J. keďže 8. septembra 2018 Medzinárodný trestný súd potvrdil, že môže uplatniť svoju súdnu právomoc v prípade údajných deportácií Rohingov z Mjanmarska do Bangladéša;
- K. keďže platformy sociálnych médií sa v Mjanmarsku využívajú na ohováračské kampane a šírenie konšpiračných teórií zameraných na Rohingov a moslimov v tejto krajine;

Štvrtok 13. septembra 2018

- L. keďže Rohingovia predstavujú najväčšiu časť moslimov v Mjanmarsku, pričom najviac ich žije v Jakchajnskom štáte; keďže podľa konzervatívnych odhadov je počet obetí približne 10 000; keďže od augusta 2017 zutekalo do Bangladéša z dôvodov bezpečnosti viac ako 7 000 000 Rohingov, z nich viac ako 5 000 000 detí, pričom mnohé z nich cestovali samotné po tom, ako boli ich rodičia zabití alebo ako ich oddelili od vlastnej rodiny;
1. dôrazne odsudzuje svojvoľné zatknutie a odsúdenie novinárov Wa Lone a Kyaw Soe Oo za informovanie o situácii v Jakchajnskom štáte; vyzýva mjanmarské orgány na ich okamžité bezpodmienečné prepustenie a stiahnutie všetkých ich obvinení, ako aj všetkých svojvoľne zatknutých osôb vrátane politických väzňov, obhajcov ľudských práv, novinárov a pracovníkov médií, ktorí jednoducho uplatňovali svoje práva a slobody;
 2. odsudzuje všetky akty zastrašovania, prenasledovania a obmedzovania slobody prejavu, najmä zo strany mjanmarských armádnych a bezpečnostných síl; zdôrazňuje, že sloboda médií a kritická žurnalistika sú základnými piliermi demokracie tým, že pomáhajú presadzovať dobrú správu vecí verejných, transparentnosť a zodpovednosť a vyzývajú mjanmarské orgány, aby novinárom a mediálnym pracovníkom zabezpečili zodpovedajúce podmienky pre výkon ich práce bez obáv zo zastrašovania či prenasledovania, nespravodlivého väznenia či stíhania;
 3. opakovane vyzýva vládu Mjanmarska, aby zrušila svoje rozhodnutie prerušiť spoluprácu s osobitným spravodajcom OSN pre situáciu v oblasti ľudských práv v Mjanmarsku a umožnila domácim a medzinárodným mediálnym organizáciám, obhajcom ľudských práv, nezávislým pozorovateľom a humanitárnym organizáciám, najmä osobitnému spravodajcovi OSN, plný neobmedzený prístup do Jakchajnského štátu a zaistila bezpečnosť pracovníkov médií;
 4. vyjadruje hlboké znepokojenie v súvislosti so zneužívaním represívnych právnych predpisov obmedzujúcich slobodu slova; vyzýva mjanmarské orgány, aby zrušili, prehodnotili alebo novelizovali všetky zákony vrátane zákona o ochrane štátneho tajomstva z roku 1923, ktoré nie sú v súlade s medzinárodnými normami a sú porušením práva na slobodu prejavu, pokojného zhromažďovania sa a združovania; vyzýva vládu Mjanmarska, aby zabezpečila súlad všetkých právnych predpisov s medzinárodnými normami a záväzkami;
 5. rozhodne odsudzuje rozsiahle systémové útoky proti Rohingom, ktoré v Jakchajnskom štáte páchajú mjanmarské ozbrojené sily Tatmadaw a ďalšie mjanmarské bezpečnostné sily, ktoré sa podľa IIFFMM vyrovnajú genocíde, zločinom proti ľudskosti a vojnovým zločinom – najzávažnejším porušeniam ľudských práv zo strany jednotlivcov a verejných orgánov; je hlboko znepokojený narastajúcou závažnosťou a rozsahom porušovania ľudských práv, ktorého sa zúčastňuje vláda Mjanmarska;
 6. opakovane vyjadruje svoju neustálu podporu Rohingov; opätovne vyzýva vládu Mjanmarska a jeho bezpečnostné sily, aby okamžite zastavili pokračujúce porušovanie zákonov, vraždenie, ničenie majetku a sexuálne násilie proti Rohingom a etnickým menšinám na severe Mjanmarska a aby zaistili bezpečnosť a dodržiavanie zásad právneho štátu v Mjanmarsku, najmä v Kačjinskom, Jakchajnskom a Šanskom štáte; pripomína mjanmarským orgánom ich medzinárodnú povinnosť vyšetriť a stíhať osoby zodpovedné za uvedené činy; naliehavo žiada mjanmarskú vládu, a najmä štátnu radkyňu Aun Schan Su Tjij, aby jednoznačne odsúdili akékoľvek podnecovanie k nenávisti a potierali spoločenskú diskrimináciu a prejavy nepriateľstva namierené proti Rohingom a ďalším menšinám;
 7. berie na vedomie zistenia IIFFMM a podporuje jej odporúčania; víta nedávne rozhodnutie, že ICC môže uplatniť svoju súdnu právomoc v prípade údajných deportácií Rohingov z Mjanmarska do Bangladéša; pripúšťa však, že je naďalej potrebné, aby Bezpečnostná rada OSN požiadala ICC o vyšetrovanie porušovania ľudských práv v plnom rozsahu; vyzýva hlavného prokurátora ICC, aby v tejto súvislosti začal predbežné vyšetrovanie; vyzýva Bezpečnostnú radu OSN, aby Medzinárodnému trestnému súdu ICC bezodkladne postúpila riešenie situácie v Mjanmarsku; podporuje výzvy IIFFMM a Organizácie poslancov krajín ASEAN za ľudské práva, aby boli zodpovední generáli armád podrobení vyšetrovaniu a stíhaniu;
 8. vyzýva ESVC a členské štáty, aby na mnohostranných fórach požadovali zodpovednosť páchatel'ov zločinov v Mjanmarsku; požaduje, aby EÚ a jej členské štáty v súvislosti so žiadosťou, aby sa riešenie situácie ujal ICC, prevzali vedúcu úlohu v Bezpečnostnej rade OSN, ako aj vo Valnom zhromaždení OSN na blížiacom sa 39. zasadnutí Rady OSN pre ľudské práva a zvýšili svoje úsilie na urýchlené zavedenie nestranného a nezávislého medzinárodného systému na podporu vyšetrovania údajných trestných činov krutého zaobchádzania a stíhania tých, ktorí sú za ne zodpovední;

Štvrtok 13. septembra 2018

9. opakovane vyzýva Bezpečnostnú radu OSN, aby na Mjanmarsko uvalila celosvetové komplexné zbrojné embargo, pozastavila všetky priame i nepriame dodávky, predaj alebo transfer zbraní, munície a ďalšieho vojenského a bezpečnostného vybavenia vrátane ich prevozu a prekládky, ako aj poskytovanie výcviku alebo inej vojenskej či bezpečnostnej pomoci; naliehavo vyzýva Bezpečnostnú radu OSN, aby prijala ciele individuálne sankcie vrátane zákazu cestovania a zmrazenia majetku, a to proti tým, ktorí sú podľa medzinárodného práva pravdepodobne zodpovední za závažné trestné činy;
 10. vyzýva Komisiu, aby s cieľom prehodnotiť obchodné preferencie v prospech Mjanmarska zväzila vyšetrovanie v rámci dohody s názvom Všetko okrem zbraní (*Everything But Arms*);
 11. víta, že Rada 26. apríla 2018 prijala právny rámec pre ciele reštriktívne opatrenia proti činiteľom zodpovedným za závažné porušovanie ľudských práv a na posilnenie zbrojného embarga EÚ, ako aj prvý identifikačný zoznam vypracovaný 25. júna 2018; naliehavo žiada Radu, aby pre činiteľov Mjanmarska uvedených v IIFFMM ako zodpovedných za trestné činy krutého zaobchádzania zaviedla zákaz cestovania, ciele finančné sankcie a zmrazenie majetku;
 12. pripomína, že tisícky Rohingov, medzi nimi množstvo detí, sú vnútorne vysídlené a naliehavo potrebujú humanitárnu pomoc a ochranu; požaduje okamžitý slobodný a neobmedzený prístup v rámci celej krajiny na poskytovanie humanitárnej pomoci; trvá na tom, aby vláda Mjanmarska garantovala bezpečný, dobrovoľný a dôstojný návrat osobám, ktoré sa chcú vrátiť do svojej krajiny, a to pod riadnym dohľadom OSN;
 13. požaduje, aby EÚ, jej členské štáty a medzinárodné spoločenstvo riešili potrebu zvýšenej dlhodobej humanitárnej pomoci pre Rohingov v Bangladéši a v prijímajúcich spoločenstvách;
 14. pripomína, že znásilňovanie a sexuálne násilie sa neustále opakujú a ich terčom je civilné obyvateľstvo v Kačjinskom, Jakchajnskom a Šanskom štáte; požaduje, aby EÚ, najmä útvar Komisie pre civilnú ochranu a operácie humanitárnej pomoci (ECHO) a členské štáty EÚ zaistili zvýšenú ochranu rohinských dievčat a žien pred násilím mužov;
 15. pripomína potrebu lekárskej a psychologickkej pomoci v utečeneckých táboroch, najmä pre zraniteľné skupiny vrátane žien a detí; požaduje viac podporných služieb pre obeť znásilnenia a sexuálnych útokov;
 16. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie vláde a parlamentu Mjanmarska, štátnej radkyni Aun San Su Ťij, vláde a parlamentu Bangladéša, podpredsedníčke Komisie / vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, Komisii, vládam a parlamentom členských štátov EÚ, generálnemu tajomníkovi združenia ASEAN, medzivládnej komisii združenia ASEAN pre ľudské práva, osobitnej spravodajkyni OSN pre situáciu v oblasti ľudských práv v Mjanmarsku, vysokému komisárovi OSN pre utečencov a Rade OSN pre ľudské práva.
-

Štvrtok 13. septembra 2018

P8_TA(2018)0346

Kambodža, najmä prípad Kema Sokhu

Uznesenie Európskeho parlamentu z 13. septembra 2018 o Kambodži, najmä prípade Kema Sokhu (2018/2842(RSP))

(2019/C 433/15)

Európsky parlament,

- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Kambodži, najmä na uznesenie zo 14. septembra 2017⁽¹⁾ a zo 14. decembra 2017⁽²⁾,
- so zreteľom na závery Rady o Kambodži z 26. februára 2018,
- so zreteľom na vyhlásenie hovorkyne podpredsedníčky Komisie / vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci (ďalej len „PK/VP“) z 30. júla 2018 o všeobecných voľbách v Kambodži,
- so zreteľom na hodnotiacu misiu Komisie a Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (ďalej len „ESVČ“) v Kambodži z 5. – 11. júla 2018,
- so zreteľom na usmernenia EÚ z roku 2008 o obhajoch ľudských práv,
- so zreteľom na vyhlásenie hovorkyne ESVČ zo 16. novembra 2017 o rozpustení Kambodžskej strany národnej záchranu,
- so zreteľom na Dohodu o spolupráci medzi Európskym spoločenstvom a Kambodžským kráľovstvom z roku 1997,
- so zreteľom na miestne vyhlásenie EÚ z 22. februára 2017 o politickej situácii v Kambodži a na vyhlásenia hovorca delegácie EÚ z 25. augusta 2017 a 3. septembra 2017 o obmedzeniach politického priestoru v Kambodži,
- so zreteľom na rezolúciu Rady OSN pre ľudské práva 36/32 z 29. septembra 2017 a na správu generálneho tajomníka z 2. februára 2018,
- so zreteľom na správu Výboru pre ľudské práva poslancov a na rozhodnutia prijaté riadiacou radou Medziparlamentnej únie z marca 2018,
- so zreteľom na rezolúciu Valného zhromaždenia OSN A/RES/53/144 z 8. marca 1999 o práve a povinnosti jednotlivcov, skupín a orgánov spoločnosti podporovať a chrániť všeobecne uznávané ľudské práva a základné slobody,
- so zreteľom na Parížske mierové dohody z roku 1991, v ktorých sa v článku 15 zakotvuje záväzok dodržiavať ľudské práva a základné slobody v Kambodži, a to aj zo strany medzinárodných signatárov,
- so zreteľom na Dohovor Medzinárodnej organizácie práce o slobode združovania a ochrane práva odborovo sa organizovať,
- so zreteľom na ústavu Kambodže, najmä jej článok 41, v ktorom sú zakotvené právo a sloboda prejavu a združovania, článok 35 o práve na účasť na politickom živote a článok 80 o parlamentnej imunitate,

⁽¹⁾ Prijaté texty, P8_TA(2017)0348.

⁽²⁾ Prijaté texty, P8_TA(2017)0497.

Štvrtok 13. septembra 2018

- so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv z 10. decembra 1948,
 - so zreteľom na Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach z roku 1966,
 - so zreteľom na článok 135 ods. 5 a článok 123 ods. 4 rokovacieho poriadku,
- A. keďže 3. septembra 2017 bol zatknutý Kem Sokha, predseda Kambodžskej strany národnej záchrany (ďalej len „KSNZ“), a keďže 16. novembra 2017 najvyšší súd oznámil rozpustenie KSNZ na konci jednodňového vypočutia; keďže najvyšší súd takisto zakázal 118 politikom KSNZ, aby vyvíjali politickú činnosť, a to počas piatich rokov;
 - B. keďže vládnuca Kambodžská ľudová strana (ďalej len „KLS“) získala 100 % volených kresiel vo voľbách do Národného zhromaždenia, ktoré sa konali 29. júla 2018, ako aj vo voľbách do Senátu, ktoré sa konali 25. februára 2018;
 - C. keďže právo na účasť na politickom živote je zakotvené v článku 35 kambodžskej ústavy; keďže novelizovaný zákon o politických stranách z roku 2017 obsahuje početné obmedzenia účasti opozičných strán vrátane rozpustenia strán, ak majú ich vedúci predstavitelia záznam v registri trestov;
 - D. keďže voľby v roku 2018 v Kambodži boli de facto nesúťažné a nespĺňali minimálne medzinárodné normy pre demokratické voľby; keďže Európska únia a Spojené štáty americké pozastavili svoju finančnú pomoc Kambodžskej národnej volebnej komisii a odmietli pozorovať priebeh volieb;
 - E. keďže rozhodnutie o rozpustení KSNZ bolo významným krokom k vytvoreniu autoritárskeho štátu; keďže politická štruktúra Kambodže sa už nemôže považovať za demokraciu;
 - F. keďže vláda Kambodže prijala rozsiahle opatrenia, aby zabezpečila, že vládnuca KLS bude prakticky bez opozície kandidovať tak vo voľbách do Senátu, ako aj do Národného zhromaždenia;
 - G. keďže po zatknutí 3. septembra 2017 bol Kem Sokha obvinený zo zrady podľa článku 443 kambodžského trestného zákonníka, a to aj napriek tomu, že má poslaneckú imunitu; keďže vyhlásenia vlády Kambodže ohrozili jeho právo na spravodlivé súdne konanie a prezumpciu neviny; keďže v prípade preukázania viny mu hrozí trest odňatia slobody až do 30 rokov; keďže Dith Munt, predseda súdu, je členom stáleho výboru vládnucej strany;
 - H. keďže 28. augusta 2018 prepustili kambodžské orgány 14 členov KSNZ po tom, ako im bola udelená kráľovská milosť; keďže táto milosť súvisí s prepustením šiestich aktivistov a novinárov;
 - I. keďže Kem Sokha bola zadržovaný bez súdneho konania dlhšie ako jeden rok; keďže pracovná skupina OSN pre svojvoľné zadržávanie vyhlásila zadržávanie Kema Sokhu pred súdnym procesom za „svojvoľné“ a „politicky motivované“; keďže 10. septembra 2018 bol Kem Sokha prepustený na kauciu; keďže nemôže opustiť okolie svojho domu a nesmie komunikovať s inými členmi opozície alebo s médiami;
 - J. keďže k zatknutiu a zadržaniu Kema Sokhu došlo v kontexte rozsiahleho a systematického potlačania politických a volebných práv v Kambodži; keďže sa neustále zvyšuje počet prípadov zatknutí a zadržávaní členov politickej opozície a politických komentátorov; keďže predchádzajúci predseda KSNZ Sam Rainsy bol odsúdený za ohováranie a v súčasnosti žije v exile;
 - K. keďže kambodžské orgány takisto zasahujú proti novinárom a reportérom, ktorí sa zaoberajú útokmi na opozičné strany; keďže jednou z obetí týchto útokov na médiá je 69-ročný oceňovaný filmár James Ricketson; keďže pán Ricketson bol zadržaný po tom, ako ponad demonstráciu opozičnej strany v júni 2017 preletel s dronom; keďže pán Ricketson bol odsúdený na šesť rokov odňatia slobody v hlavnom meste Phnom Penh za špionáž;

Štvrtok 13. septembra 2018

- L. keďže dochádza k tvrdým zákrokom proti nezávislým médiám; keďže predmetom útokov sú aj siete sociálnych médií; keďže v máji 2018 vláda vydala nariadenie, ktorým sa obmedzuje právo na slobodu prejavu, tlač a publikácie, a ktorým vláda dostáva právomoc kontrolovať sociálne siete s cieľom odhaľovať a umlčať svojich online odporcov v Kambodži;
- M. keďže odborári, aktivisti v oblasti ľudských práv a organizácie občianskej spoločnosti pôsobia v čoraz viac obmedzujúcom priestore v Kambodži a sú vystavené obťažovaniu, zastrasovaniu a svojvoľnému zatýkaniu; keďže novelizovaný zákon o združovaní a mimovládnych organizáciách (LANGO) z roku 2015 vážne obmedzuje slobodu združovania a prejavu, a to aj ustanovením vládnej kontroly a cenzúry nad činnosťou mimovládnych organizácií; keďže zákon o odborových zväzoch obmedzuje slobodu združovania a vytvára zbytočné prekážky a záťaž v súvislosti s registračnými postupmi a pôsobením odborových zväzov;
- N. keďže piati obhajcovia ľudských práv spojení s Kambodžskou asociáciou pre ľudské práva a rozvoj (ADHOC), Nay Vanda, Ny Sokha, Yi Soksan, Lim Mony a Ny Chakrya, čelia obvineniu z podplácania svedka a zo spolupáchateľstva pri podplácaní svedka; keďže piati obhajcovia ľudských práv strávili 14 mesiacov vo vyšetrovacej väzbe pred ich prepustením na kauciu;
- O. keďže Kambodža využíva najvýhodnejší režim v rámci úniového všeobecného systému preferencií (VSP), t. j. iniciatívu Všetko okrem zbraní (ďalej len „EBA“); keďže EÚ vyčlenila Kambodži až do 410 miliónov eur na rozvojovú spoluprácu na finančné obdobie 2014 – 2020, z čoho 10 miliónov eur vyhradených na podporu reformy volebného procesu, ktoré sú v súčasnosti pozastavené;
- P. keďže generálny tajomník OSN pripomenul vo svojom júlovom vyhlásení, že inkluzívny a pluralitný politický proces je naďalej nevyhnutný pre zachovanie pokroku Kambodže pri upevňovaní mieru;
- Q. keďže doposiaľ neboli vyriešené konflikty týkajúce sa plantáží cukrovej trstiny; keďže pretrvávajú obavy, pokiaľ ide o nútené vysídľovanie ľudí z ich pôdy, pretrvávajúcu beztrestnosť takýchto činov a katastrofálnu situáciu postihnutých komunit; keďže vláda Kambodže nepodpísala referenčný rámec EÚ pre proces auditu v oblasti cukru;
1. konštatuje, že Kem Sokha bol za prísnych podmienok prepustený z väzenia po zaplatení kaucie; odsudzuje skutočnosť, že Kem Sokha je v domácom väzení; žiada zrušenie všetkých obvinení voči Kemovi Sokhovi a jeho okamžité a úplné prepustenie; ďalej vyzýva, aby boli okamžite zrušené ostatné politicky motivované obvinenia a rozhodnutia proti politikom opozície vrátane Sama Rainsyho;
 2. je znepokojený zdravotným stavom Kema Sokhu a vyzýva kambodžské orgány, aby mu umožnili prístup k primeranej zdravotnej starostlivosti; žiada vládu, aby umožnila Kemovi Sokhovi stretnúť sa so zahraničnými diplomatmi, úradníkmi OSN a pozorovateľmi dodržiavania ľudských práv;
 3. vyjadruje presvedčenie, že voľby v Kambodži nemožno považovať za slobodné a spravodlivé; vyjadruje vážne znepokojenie v súvislosti s konaním a výsledkami volieb v roku 2018 v Kambodži, ktoré nepriniesli dôveryhodný proces a medzinárodné spoločens-tvo ich vo veľkej miere odsúdilo;
 4. vyzýva vládu Kambodže, aby sa usilovala o posilnenie demokracie a právneho štátu a o rešpektovanie ľudských práv a základných slobôd, čo zahŕňa úplné dodržiavanie ústavných ustanovení týkajúcich sa plurality a slobody združovania a prejavu; ďalej vyzýva vládu Kambodže, aby zrušila všetky nedávne zmeny ústavy, trestného zákonníka, zákona o politických stranách, zákona o odborových zväzoch, zákona o MVO a všetky ostatné právne predpisy obmedzujúce slobodu prejavu a politické slobody, ktoré nie sú úplne v súlade so záväzkami Kambodže a medzinárodnými normami;
 5. zdôrazňuje, že dôveryhodný demokratický proces vyžaduje prostredie, v ktorom politické strany, občianska spoločnosť a médiá dokážu vykonávať svoje legitímne úlohy bez strachu, hrozieb alebo svojvoľných obmedzení; vyzýva vládu, aby prijala potrebné opatrenia s cieľom zabezpečiť čo najrýchlejšie zvrátenie rozpustenia KSNZ;

Štvrtok 13. septembra 2018

6. opakuje svoju výzvu vláde Kambodže, aby ukončila všetky formy obťažovania, zlého zaobchádzania a politicky motivované obvinenia z trestných činov okrem iného proti členom politickej opozície, obhajcom ľudských práv, odborárom a obhajcom pracovných práv, práv na pôdu a ďalším aktivistom občianskej spoločnosti a novinárom; vyzýva vládu Kambodže, aby bezodkladne prepustila všetkých občanov, ktorí sú zadržávaní za vykonávanie svojich ľudských práv, vrátane Jamesa Ricketsona, a zrušila všetky obvinenia voči nim;
7. podporuje rozhodnutie o pozastavení volebnej podpory EÚ pre Kambodžu; pripomína vnútroštátne a medzinárodné záväzky v súvislosti s demokratickými zásadami a základnými ľudskými právami, ku ktorým sa Kambodža zaviazala; naliehavo vyzýva vládu Kambodže, aby sa zapojila do reforiem s cieľom dosiahnuť pokrok v demokracii a uplatňovala medzinárodné uznávané minimálne normy pre budúce volebné procesy, vrátane organizovania viacstranných, slobodných a spravodlivých volieb, vytvorenia skutočne nezávislej národnej volebnej komisie a zapojenia mimovládnych organizácií a nezávislých médií do monitorovania volieb a podávania správ;
8. pripomína vláde Kambodže, že musí plniť svoje povinnosti a záväzky týkajúce sa zásad demokracie a základných ľudských práv, ktoré sú podstatným prvkom dohody o spolupráci EÚ – Kambodža a iniciatívy EBA;
9. víta nedávnu misiu EBA EÚ v Kambodži a vyzýva Komisiu, aby čo najskôr predložila Európskeho parlamentu správu o záveroch; vyzýva Komisiu, aby zvažila prípadné dôsledky z hľadiska obchodných preferencií, ktoré má Kambodža, vrátane začatia vyšetrovania v rámci mechanizmov stanovených v rámci EBA;
10. vyzýva ESVČ a Komisiu, aby vypracovali zoznam osôb zodpovedných za rozpustenie opozície a za ďalšie závažné porušovanie ľudských práv v Kambodži, s cieľom uložiť možné vízové obmedzenia a zmrazenia aktív týchto osôb;
11. vyzýva podpredsedníčku Komisie / vysokú predstaviteľku Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, aby pozorne monitorovala situáciu v Kambodži; vyzýva ESVČ a členské štáty, aby konali a viedli úsilie počas nastávajúceho 39. zasadnutia Rady OSN pre ľudské práva smerom k prijatiu prísnej rezolúcie o situácii ľudských práv v Kambodži;
12. vyzýva vládu Kambodže, aby obnovila Memorandum o porozumení s Úradom vysokého komisára OSN pre ľudské práva (OHCHR) v Kambodži po skončení jeho platnosti 31. decembra 2018;
13. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, podpredsedníčke Komisie / vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, Európskej službe pre vonkajšiu činnosť, generálnemu tajomníkovi ASEANu, vládam a parlamentom členských štátov a vláde a Národnému zhromaždeniu Kambodže.

Štvrtok 13. septembra 2018

P8_TA(2018)0350

Požiare v meste Mati v gréckom regióne Atika v júli 2018 a reakcia EÚ

Uznesenie Európskeho parlamentu z 13. septembra 2018 o požiaroch v Mati v gréckom regióne Atika v júli 2018 a reakcii EÚ (2018/2847(RSP))

(2019/C 433/16)

Európsky parlament,

- so zreteľom na článok 174 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ),
 - so zreteľom na návrh Komisie na rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení rozhodnutie č. 1313/2013/EÚ o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany (COM(2017)0772),
 - so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 2012/2002 z 11. novembra 2002, ktorým sa zriaďuje fond solidarity Európskej únie⁽¹⁾,
 - so zreteľom na Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (ďalej len „UNFCCC“) a Parížsku dohodu prijatú prostredníctvom rozhodnutia 1/CP.21 na 21. konferencii zmluvných strán UNFCCC (COP 21) a na 11. konferenciu zmluvných strán, ktorá slúžila ako stretnutie zmluvných strán Kjótskeho protokolu (CMP 11) a ktorá sa konala od 30. novembra do 11. decembra 2015 v Paríži,
 - so zreteľom na článok 123 ods. 2 a 4 rokovacieho poriadku,
- A. keďže počas požiarov v Mati v gréckom regióne Atika v júli 2018 tragicky zahynulo 99 osôb a stovky ľudí bolo zranených;
- B. keďže tieto požiare zničili domy, a tak muselo byť niekoľko stoviek ľudí evakuovaných, vážne poškodili miestnu a regionálnu infraštruktúru a životné prostredie, negatívne ovplyvnili poľnohospodárstvo a postihli hospodársku činnosť vrátane cestovného ruchu a sektora stravovacích a ubytovacích služieb;
- C. keďže v celej Európe sa zvýšila frekvencia, závažnosť a komplexnosť prípadov extrémneho sucha a lesných požiarov s dopadom na celú Európu a sú urýchľované zmenou klímy;
- D. keďže investovanie do boja proti zmene klímy je naliehavým opatrením na to, aby sa predišlo katastrofálnym suchám a požiarom;
- E. keďže z dôvodu požiarov požiadalo Grécko, Švédsko a Lotyšsko v lete 2018 o podporu EÚ prostredníctvom mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany;
1. vyjadruje hlbokú sústrasť rodinám tých, ktorí prišli počas požiarov v regióne Atika o život;
 2. vyjadruje súcit so všetkými obyvateľmi, ktorí boli týmito požiarimi v regióne Atika postihnutí;
 3. vzdáva hold obetavosti členov hasičských zborov a pobrežných hliadok, dobrovoľníkov a iných, ktorí riskovali svoje životy pri hasení týchto lesných požiarov a pri záchrane svojich spoluobčanov;

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 311, 14.11.2002, s. 3.

Štvrtok 13. septembra 2018

4. zdôrazňuje úlohu mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany pri zabezpečení lietadiel, vozidiel, zdravotníckeho personálu a hasičov z celej Európskej únie;
5. pripomína, že možno využiť rôzne fondy EÚ, ako je Fond solidarity EÚ, na obnovu dôležitej infraštruktúry a na sanačné práce po prírodnej katastrofe;
6. opätovne zdôrazňuje význam podpory z kohéznych fondov EÚ z hľadiska prevencie požiarov a reakcie na núdzové situácie a vyzýva členské štáty, aby toto financovanie v plnej miere využili a informovali verejnosť o riziku lesných požiarov;
7. zdôrazňuje potrebu rozsiahlejšieho vedeckého výskumu v oblasti mechanizmov posudzovania, prevencie a systémov včasného zisťovania rizík a iných prostriedkov boja proti týmto javom, ako aj lepšej výmeny skúseností a osvedčených postupov medzi regiónmi a členskými štátmi;
8. zdôrazňuje, že dokument zverejnený Svetovou meteorologickou organizáciou dňa 1. augusta 2018^(?) poskytuje dôkazy o tom, že vlna horúčav v Európe v roku 2018 súvisí so zmenou klímy; naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby stanovili ciele a vykonávali politiky v oblasti klímy, ktorými splnia záväzky prijaté v rámci Parížskej dohody COP 21;
9. zdôrazňuje tiež potrebu zabezpečiť prevenciu záplav v oblastiach postihnutých lesnými požiarimi, aby sa zabránilo akýmkoľvek ďalším katastrofám;
10. vyzýva Komisiu, aby pri hodnotení aktuálnych opatrení EÚ, ako je stratégia lesného hospodárstva EÚ a stratégia EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy, zohľadnila riziko lesných požiarov a starostlivosť o krajinu a les na ekosystémovom základe a aby tieto stratégie upravila v prípade, že zistí akékoľvek nedostatky;
11. vyzýva Radu a Komisiu, aby s Európskym parlamentom ukončili medziinštitucionálne rokovania o novom mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany a vytvorení systému rescEU do konca roka 2018;
12. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, Výboru regiónov, vládam členských štátov a regionálnym orgánom v oblastiach postihnutých požiarimi.

(?) <https://public.wmo.int/en/media/news/july-sees-extreme-weather-high-impacts>

Štvrtok 13. septembra 2018

P8_TA(2018)0351

Riziko zbúrania al-Chán al-Ahmar a ďalších beduínskych dedín

Uznesenie Európskeho parlamentu z 13. septembra 2018 o riziku zbúrania al-Chán al-Ahmar a ďalších beduínskych dedín (2018/2849(RSP))

(2019/C 433/17)

Európsky parlament,

- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o izraelsko-palestínskom konflikte,
 - so zreteľom na vyhlásenie podpredsedníčky Komisie/vysokiej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (ďalej len „PK/VP“) Federicy Mogheriniovovej zo 7. septembra 2018 o najnovšom vývoji v súvislosti s plánovaným búraním dediny al-Chán al-Ahmar,
 - so zreteľom na usmernenia EÚ o medzinárodnom humanitárnom práve,
 - so zreteľom na spoločné vyhlásenie Francúzska, Nemecka, Talianska, Spojeného kráľovstva a Španielska z 10. septembra 2018 o dedine al-Chán al-Ahmar,
 - so zreteľom na štvrtý Ženevský dohovor z roku 1949, a najmä na jeho články 49, 50, 51 a 53,
 - so zreteľom na polročnú správu o búraní a konfiškáciách stavieb financovaných EÚ na západnom brehu Jordánu vrátane východného Jeruzalema od januára do júna 2018, ktorú Európska služba pre vonkajšiu činnosť (ESVČ) zverejnila 24. augusta 2018;
 - so zreteľom na článok 123 ods. 2 a 4 rokovacieho poriadku,
- A. keďže 5. septembra 2018 Najvyšší súd Izraela zamietol petície obyvateľov dediny al-Chán al-Ahmar; keďže najvyšší súd rozhodol, že príslušné orgány sú oprávnené uskutočniť plán na presídlenie obyvateľov do Západného Džahallínu; keďže najvyšší súd umožnil izraelským orgánom pristúpiť k uskutočneniu plánov na zbúranie al-Chán al-Ahmar;
- B. keďže al-Chán al-Ahmar je jednou zo 46 beduínskych komunít, ktorým podľa OSN vážne hrozí nútený presun do centrálnej oblasti západného brehu Jordánu; keďže túto komunitu tvorí 32 rodín pozostávajúcich celkovo zo 173 osôb vrátane 92 detí; keďže izraelská armáda vydala príkazy na zbúranie všetkých stavieb v dedine;
- C. keďže Najvyšší súd Izraela v roku 2010 rozhodol, že celý súbor stavieb dediny al-Chán al-Ahmar bol vybudovaný nezákonne v rozpore s právnymi predpismi týkajúcimi sa územného plánovania a vymedzenia pásiem, a preto musí byť zbúraný; keďže najvyšší súd zároveň zdôraznil, že izraelské orgány musia nájsť vhodnú náhradu školy a pre obyvateľov komunity; keďže Izrael písomne vyhlásil, že rodinám, ktoré budú presídlené do Západného Džahallínu (Abú Dís), vytvorí možnosť založenia ďalšieho miesta na presídlenie východne od Jericha; keďže komunita al-Chán al-Ahmar vysídlenie odmieta;
- D. keďže v zmysle štvrtého Ženevského dohovoru je nútený odsun obyvateľov okupovaného územia zakázaný, pokiaľ si to nevyžaduje zaručenie ich bezpečnosti alebo naliehavé vojenské dôvody, a predstavuje závažné porušenie medzinárodného humanitárneho práva;
- E. keďže izraelské orgány výrazne obmedzili možnosti Palestínčanov stavať v oblasti C na západnom brehu; keďže tento režim Palestínčanom v podstate neumožňuje v tejto oblasti čokoľvek legálne postaviť a využívať sa ako prostriedok na ich vystahovanie a rozširovanie izraelského osídľovania; keďže izraelské osady sú podľa medzinárodného práva nelegálne a predstavujú hlavnú prekážku mierového úsilia; keďže podľa medzinárodného práva má akákoľvek tretia strana, a to i členské štáty EÚ, povinnosť neuznať osady, neposkytovať im na okupovanom území pomoc či podporu, ako aj povinnosť účinne brániť ich rozširovanie;

Štvrtok 13. septembra 2018

- F. keďže dedina al-Chán al-Ahmar sa nachádza v oblasti koridoru E1 na okupovanom západnom brehu Jordánu; keďže zachovanie status quo v tejto oblasti má zásadný význam pre schodnosť riešenia založeného na existencii dvoch štátov a vytvorenie súvislého a životaschopného Palestínskeho štátu v budúcnosti; keďže Európsky parlament opakovane odmietol všetky kroky, ktoré ohrozujú realizovateľnosť riešenia v podobe existencie dvoch štátov, a naliehavo vyzýva obe strany, aby prostredníctvom príslušných politik a opatrení preukázali skutočné odhodlanie k dosiahnutiu riešenia spočívajúceho v existencii dvoch štátov s cieľom obnoviť dôveru;
- G. keďže desať členských štátov EÚ podporuje humanitárne programy v al-Chán al-Ahmar vrátane výstavby základnej školy a keďže je teraz ohrozená humanitárna pomoc EÚ v odhadovanej výške 3 15 000 EUR;
- H. keďže podľa úradu zástupcu EÚ v Palestíne ničenie a konfiškácie palestínskeho majetku na okupovanom západnom brehu vrátane východného Jeruzalema pokračovali aj v prvej polovici roka 2018; keďže hrozí, že zbúraním dediny al-Chán al-Ahmar sa na celom západnom brehu Jordánu vytvorí negatívny precedens pre desiatky ďalších beduínskych komunit;
1. pripája sa k PK/VP, Francúzsku, Nemecku, Taliansku, Spojenému kráľovstvu a Španielsku, ktoré izraelskú vládu vyzývajú, aby upustila od svojho plánu presídlenia, ktorý povedie k zbúraniu dediny a nútenému odsunu jej obyvateľov na iné miesto; považuje za mimoriadne dôležité, aby EÚ v tejto veci naďalej vystupovala jednotne;
 2. varuje izraelské úrady, že zbúranie dediny al-Chán al-Ahmar a nútený odsun jej obyvateľov by predstavovalo vážne porušenie medzinárodného humanitárneho práva;
 3. vyjadruje obavy z dôsledkov zbúrania dediny al-Chán al-Ahmar, čo by ešte viac ohrozilo presadenie riešenia založeného na existencii dvoch štátov a podkopalo vyhliadky na mier; pripomína, že ochrana a zachovanie realizovateľnosti riešenia v podobe existencie dvoch štátov je prioritou politik a činnosti EÚ v otázke izraelsko-palestínskeho konfliktu a mierového procesu na Blízkom východe;
 4. trvá na tom, že ak naozaj dôjde k zbúraniu a vysťahovaniu dediny al-Chán al-Ahmar, reakcia EÚ musí zodpovedať závažnosti tohto vývoja a byť v súlade s jej dlhodobou podporou tejto komunity; vyzýva PK/VP, aby zintenzívnila dialóg EÚ s izraelskými orgánmi o plnom dodržiavaní práv palestínskeho obyvateľstva v oblasti C a požadovala od Izraela kompenzácie za zničenie infraštruktúry, ktorú financovala EÚ;
 5. vyzýva izraelskú vládu, aby okamžite ukončila politiku, ktorú uplatňuje voči beduínskym komunitám žijúcim v Negevskej púšti a v oblasti C na okupovanom západnom brehu Jordánu, ktorým sa vyhráža zbúraním obydľí a reálnym vysťahovaním; zdôrazňuje, že búrание budov, škôl a inej zásadne dôležitej infraštruktúry na okupovanom palestínskom území je v rozpore s medzinárodným humanitárnym právom;
 6. pripomína, že Izrael nesie v zmysle štvrtého Ženevského dohovoru plnú zodpovednosť za poskytovanie potrebných služieb vrátane vzdelávania, zdravotnej starostlivosti a sociálneho zabezpečenia pre ľudí, ktorí žijú na Izraelom okupovaných územiach;
 7. je naďalej pevne presvedčený, že jediným trvalým riešením konfliktu na Blízkom východe je existencia dvoch nezávislých demokratických štátov, Izraela a Palestíny, ktoré budú žiť vedľa seba v mieri v rámci bezpečných a uznaných hraníc určených na základe hranice z roku 1967 a s Jeruzalemom ako hlavným mestom oboch štátov; odsudzuje akékoľvek jednostranné rozhodnutie či konanie, ktoré môže narušiť vyhliadky tohto riešenia;
 8. vyzýva izraelské orgány, aby ihneď zastavili svoju politiku osídľovania a zásadne zmenili jej smerovanie; vyzýva EÚ, aby v tejto otázke bola aj naďalej neochvejná;
 9. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, podpredsedníčke Komisie / vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, osobitnému zástupcovi EÚ pre mierový proces na Blízkom východe, vládam a parlamentom členských štátov, generálnemu tajomníkovi OSN, osobitnému koordinátorovi OSN pre mierový proces na Blízkom východe, Knesetu a vláde Izraela, predsedovi Palestínskej samosprávy a Palestínskej zákonodarnej rade.

Štvrtok 13. septembra 2018

P8_TA(2018)0352

Európska stratégia pre plasty v obehovom hospodárstve

Uznesenie Európskeho parlamentu z 13. septembra 2018 o európskej stratégii pre plasty v obehovom hospodárstve (2018/2035(INI))

(2019/C 433/18)

Európsky parlament,

- so zreteľom na oznámenie Komisie zo 16. januára 2018 s názvom Európska stratégia pre plasty v obehovom hospodárstve (COM(2018)0028),
- so zreteľom na správu Komisie zo 16. januára 2018 o vplyve používania oxo-degradovateľných plastov, vrátane oxo-degradovateľných plastových tašiek na životné prostredie (COM(2018)0035),
- so zreteľom na oznámenie Komisie a pracovný dokument útvarov Komisie zo 16. januára 2018 o vykonávaní balíka opatrení pre obehové hospodárstvo: možnosti riešenia pomedzia legislatívy o chemikáliách, výrobkoch a odpade (COM(2018)0032),
- so zreteľom na pracovný plán Komisie v oblasti ekodizajnu na roky 2016 až 2019 (COM(2016)0773), najmä na cieľ stanoviť požiadavky viac sa vzťahujúce na konkrétne výrobky a horizontálne požiadavky v takých oblastiach, ako sú trvácnosť, opraviteľnosť, možnosť modernizácie, spôsobilosť na demontáž a jednoduchosť opakovaného použitia a recyklácie,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 2. decembra 2015 s názvom Kruh sa uzatvára – Akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo (COM(2015)0614),
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/849 z 30. mája 2018, ktorou sa menia smernice 2000/53/ES o vozidlách po dobe životnosti, 2006/66/ES o batériách a akumulátoroch a použitých batériách a akumulátoroch a 2012/19/EÚ o odpade z elektrických a elektronických zariadení ⁽¹⁾,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/850 z 30. mája 2018, ktorou sa mení smernica 1999/31/ES o skládkach odpadov ⁽²⁾,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/851 z 30. mája 2018, ktorou sa mení smernica 2008/98/ES o odpade ⁽³⁾,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/852 z 30. mája 2018, ktorou sa mení smernica 94/62/ES o obaloch a odpadoch z obalov ⁽⁴⁾,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/720 z 29. apríla 2015, ktorou sa mení smernica 94/62/ES, pokiaľ ide o zníženie spotreby ľahkých plastových tašiek ⁽⁵⁾,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2009/125/ES z 21. októbra 2009 o vytvorení rámca na stanovenie požiadaviek na ekodizajn energeticky významných výrobkov ⁽⁶⁾ (ďalej len „smernica o ekodizajne“) a na vykonávacie nariadenia a dobrovoľné dohody prijaté v rámci tejto smernice,

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 150, 14.6.2018, s. 93.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 150, 14.6.2018, s. 100.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 150, 14.6.2018, s. 109.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ L 150, 14.6.2018, s. 141.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ L 115, 6.5.2015, s. 11.

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ L 285, 31.10.2009, s. 10.

Štvrtok 13. septembra 2018

- so zreteľom na rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1386/2013/EÚ z 20. novembra 2013 o všeobecnom environmentálnom akčnom programe Únie do roku 2020 (⁽⁷⁾),
 - so zreteľom na závery Rady z 18. decembra 2017 o ekologických inováciách: umožnenie prechodu na obehové hospodárstvo,
 - so zreteľom na osobitný prieskum Eurobarometer č. 468 z októbra 2017 o postoji európskych občanov k životnému prostrediu,
 - so zreteľom na Parížsku dohodu o zmene klímy a na 21. konferenciu zmluvných strán Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy (UNFCCC),
 - so zreteľom na rezolúciu OSN s názvom Transformujeme náš svet: program trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030, ktorá bola prijatá na samite OSN o trvalo udržateľnom rozvoji 25. septembra 2015,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 9. júla 2015 k efektívnemu využívaniu zdrojov: smerom k obehovému hospodárstvu (⁽⁸⁾),
 - so zreteľom na svoje uznesenie zo 4. júla 2017 o dlhšej životnosti výrobkov: výhody pre spotrebiteľov a spoločnosti (⁽⁹⁾),
 - so zreteľom na svoje uznesenie zo 16. januára 2018 o medzinárodnej správe oceánov: program pre budúcnosť našich oceánov v kontexte cieľov trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030 (⁽¹⁰⁾),
 - so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín a stanovisko Výboru pre rybárstvo (A8-0262/2018),
- A. keďže plast je cenným materiálom, ktorý sa do veľkej miery používa vo všetkých hodnotových reťazcoch, a ktorý má užitočné miesto v našej spoločnosti a hospodárstve, ak sa používa zodpovedne a ak sa s ním nakladá zodpovedne;
- B. keďže súčasný spôsob výroby, používania a likvidácie plastov má dôsledky, ktoré ničia životné prostredie, klímu a hospodárstvo, a má možné negatívne vplyvy na zdravie; keďže kľúčovou výzvou je teda zodpovedná a udržateľná výroba a používanie plastov s cieľom znížiť výrobu plastového odpadu a v prípade, ak je to možné, znížiť používanie nebezpečných látok v plastoch; keďže výskum a inovácie nových technológií a alternatív hrajú v tejto súvislosti významnú úlohu;
- C. keďže tieto nevýhody vyvolávajú široké obavy verejnosti, pričom 74 % občanov EÚ vyjadruje znepokojenie nad zdravotnými následkami plastov a 87 % je znepokojených ich vplyvom na životné prostredie;
- D. keďže súčasné politické úsilie by sa malo využiť na prechod na udržateľné obehové hospodárstvo v oblasti plastov, v ktorom sa uprednostní prechádzanie vytváraniamu plastového odpadu v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva;
- E. keďže viaceré členské štáty už zaviedli vnútroštátne legislatívne opatrenia na zákaz mikroplastov, ktoré sa zámerné pridávajú do kozmetiky;
- F. keďže európske krajiny v minulosti vyvážali plastový odpad, a to aj do krajín, v ktorých nedostatočné systémy nakladania s odpadom a recyklácie spôsobujú škody na životnom prostredí a ohrozujú zdravie miestnych komunit, najmä osôb manipulujúcich s odpadom;

(⁽⁷⁾) Ú. v. EÚ L 354, 28.12.2013, s. 171.

(⁽⁸⁾) Ú. v. EÚ C 265, 11.8.2017, s. 65.

(⁽⁹⁾) Prijaté texty, P8_TA(2017)0287.

(⁽¹⁰⁾) Prijaté texty, P8_TA(2018)0004.

Štvrtok 13. septembra 2018

- G. keďže plastový odpad je globálnym problémom a na jeho riešenie je potrebná medzinárodná spolupráca; keďže EÚ sa zaviazala splniť ciele OSN v oblasti trvalo udržateľného rozvoja, z ktorých niektoré súvisia s udržateľnou spotrebou a výrobou plastov pri obmedzení ich vplyvu na moria a pevninu;
- H. keďže celosvetová ročná výroba plastov dosiahla v roku 2015 322 miliónov ton, pričom sa očakáva, že sa počas nasledujúcich 20 rokov zdvojnásobí;
- I. keďže v EÚ sa každoročne vyprodukuje približne 25,8 milióna ton plastového odpadu;
- J. keďže v EÚ sa na recykláciu vyzbiera menej ako 30 % plastov; keďže len 6 % plastov uvedených na trh sa vyrába z recyklovaných plastov;
- K. keďže podiel skládkovania a spaľovania plastového odpadu je naďalej vysoký - 31 % a 39 %;
- L. keďže v súčasnosti približne 95 % hodnoty plastových obalových materiálov uniká z hospodárstva, čo vedie k ročnej strate 70 až 105 miliárd EUR;
- M. keďže EÚ má cieľ 55 % recyklovaných plastových obalov do roku 2030;
- N. keďže recyklácia plastov má významné prínosy, pokiaľ ide o znižovanie emisií CO₂,
- O. keďže každý rok v oceánoch skončí 5 až 13 miliónov ton plastov a predpokladá sa, že v súčasnosti sa v oceánoch nachádza viac ako 150 miliónov ton plastov;
- P. keďže v EÚ sa každoročne dostáva do oceánov 1 50 000 až 5 00 000 ton plastového odpadu;
- Q. keďže ak sa nič neurobí, bude podľa štúdií, ktoré cituje OSN, do roku 2050 v oceánoch viac plastov ako rýb;
- R. plasty predstavujú viac ako 85 % odpadu odhodeného na plážach a viac ako 80 % odpadu odhodeného do mora;
- S. keďže v oceánoch možno nájsť prakticky každý druh plastového materiálu, počnúc Veľkým tichomorským pásom odpadu, kde sa nachádza minimálne 79 000 ton plastov pokrývajúcich plochu 1,6 milióna štvorcových kilometrov, až po najodľahlejšie oblasti Zeme, ako sú hlboké oceánske dna a Arktída;
- T. keďže morský odpad má taktiež nepriaznivý vplyv na hospodársku činnosť a ľudský potravinový reťazec;
- U. keďže 90 % všetkých morských vtákov prehltá plastové častice;
- V. keďže zatiaľ poriadne nerozumieme celému vplyvu plastového odpadu na flóru, faunu a ľudské zdravie; keďže boli zdokumentované katastrofické následky na morský život, keď plastové úlomky v oceáne každoročne zabijú viac ako 100 miliónov morských živočíchov;
- W. keďže riešenia týkajúce sa plastov v moriach nemožno oddeliť od celkovej stratégie pre plasty; keďže článok 48 nariadenia o kontrole rybárstva ⁽¹⁾, ktorý obsahuje opatrenia určené na podporu vyťahovania strateného rybárskeho výstroja, je krokom správnym smerom, ale jeho rozsah pôsobnosti je príliš obmedzený vzhľadom na to, že členské štáty majú možnosť oslobodiť od tejto povinnosti drvivú väčšinu rybolovných plavidiel a že vykonávanie požiadaviek na nahlasovanie je stále slabé;

(¹) Ú. v. EÚ L 343, 22.12.2009, s. 1.

Štvrtok 13. septembra 2018

- X. keďže sa zvažuje financovanie v rámci Európskej územnej spolupráce (ďalej len „ETC“) pre projekty v Jadranskom mori, ako napríklad nové nástroje na riadenie a osvedčené postupy na zmierňovanie a podľa možnosti odstránenie praktiky ponechávania rybárskeho výstroja v mori, ako aj určenie novej úlohy rybárskym plavidlám ako strážcov morí;
- Y. keďže členské štáty sú signatármi Medzinárodného dohovoru o zabránení znečisťovaniu z lodí (MARPOL) a mali by sa usilovať o úplné vykonávanie jeho ustanovení;
- Z. keďže k neúmyselnému zachytávaniu rýb (tzv. ghost fishing) dochádza vtedy, keď sa do stratených alebo v mori zanechaných biologicky nerozložiteľných rybárskych sietí, pascí a lovných šnúr zachytia či zakliesnia morské živočíchy alebo keď v ich dôsledku dôjde k zraneniu, vyhľadovaniu a zabitiu uvedených živočíchov; keďže k neúmyselnému zachytávaniu rýb dochádza po strate a zanechaní rybárskeho výstroja v mori; keďže v nariadení o kontrole rybárstva sa vyžaduje povinné označovanie výstroja a oznamovanie a vyťahovanie strateného výstroja; keďže niektorí rybári preto z vlastnej iniciatívy prinášajú späť do prístavov stratené siete vytiahnuté z mora;
- AA. keďže hoci je náročné presne posúdiť presný prínos akvakultúry k tvorbe morského odpadu, odhaduje sa, že 80 % morského odpadu tvoria plasty a mikroplasty a že približne 20 % až 40 % tohto morského plastového odpadu sa čiastočne spája s ľudskou činnosťou na mori vrátane prevádzkovania obchodných a výletných lodí, pričom zvyšok pochádza z pevniny, a keďže podľa nedávnej štúdie FAO ⁽¹²⁾ približne 10 % pochádza zo strateného alebo zahodeného rybárskeho výstroja; keďže stratený a zahodený rybársky výstroj je jednou zo zložiek morského plastového odpadu, a keďže sa odhaduje, že 94 % plastov, ktoré sa dostávajú do oceánu, končí na morskom dne, a preto je potrebné využívať Európsky námorný a rybársky fond (ďalej len „ENRF“) na poskytovanie platieb alebo iných finančných a materiálnych stimulov pre rybárov, aby sa priamo podieľali na programoch výlovu morského odpadu;
- AB. Keďže sa do životného prostredia EÚ každý rok uvoľňuje 75 000 až 3 000 000 ton mikroplastov vrátane mikroplastov, ktoré sa zámerné pridávajú do plastových výrobkov, mikroplastov uvoľnených počas používania výrobkov a mikroplastov, ktoré vznikli degradáciou plastových výrobkov;
- AC. keďže mikroplasty a nanočastice vytvárajú osobitné výzvy v oblasti verejnej politiky;
- AD. keďže mikroplasty sa nachádzajú v 90 % balenej vody;
- AE. keďže žiadať Komisie, aby Európska chemická agentúra (ďalej len „ECHA“) preskúmala vedecký základ na obmedzenie používania zámerné pridávaných mikroplastov do výrobkov pre spotrebiteľov alebo na profesionálne použitie, je vítaná;
- AF. keďže žiadať Komisie, aby ECHA pripravila návrh možných obmedzení oxo-degradovateľných plastov, je vítaná;
- AG. keďže podľa článku 311 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) zavedenie nových vlastných zdrojov podlieha osobitnému legislatívnemu postupu, ktorý vyžaduje jednomyseľný súhlas členských štátov a konzultáciu s Európskym parlamentom;

Všeobecné poznámky

1. víta oznámenie Komisie s názvom Európska stratégia pre plasty v obehovom hospodárstve (COM(2018)0028) ako krok vpred k prechodu EÚ na obehové hospodárstvo; uznáva, že plasty zohráva užitočnú úlohu v našom hospodárstve i v našom každodennom živote, ale zároveň majú značné nevýhody; domnieva sa, že kľúčovou výzvou je preto hospodárenie s plastmi udržateľným spôsobom v celom hodnotovom reťazci, a teda zmena spôsobu výroby a používania plastov, aby sa hodnota udržala v našom hospodárstve bez toho, aby to malo negatívny vplyv na životné prostredie, klímu a verejné zdravie;

⁽¹²⁾ Abandoned, lost or otherwise discarded fishing gear

Štvrtok 13. septembra 2018

2. zdôrazňuje, že prevencia plastového odpadu, tak ako je definovaná v rámcovej smernici o odpadoch, by mala byť prvou prioritou v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva; okrem toho sa domnieva, že podstatné zlepšenie výsledkov v oblasti recyklácie plastov je tiež kľúčom k podpore udržateľného hospodárskeho rastu, ako aj k ochrane životného prostredia a verejného zdravia; vyzýva všetky zainteresované strany, aby považovali nedávny zákaz Číny týkajúci sa dovozu plastového odpadu za príležitosť investovať do predchádzania vzniku plastového odpadu vrátane stimulovania opätovného používania plastov a obehového dizajnu výrobkov, a investovať do najmodernejších zariadení v EÚ na zber, triedenie a recykláciu; domnieva sa, že výmena najlepších postupov v tomto smere je dôležitá najmä pre MSP;

3. je presvedčený, že stratégia pre plasty by mala slúžiť aj ako páka na stimulovanie nových, inteligentných a obehových obchodných, výrobných a spotrebiteľských modelov pokrývajúcich celý hodnotový reťazec v súlade s cieľom OSN v oblasti trvalo udržateľného rozvoja č. 12 – udržateľná spotreba a výroba a internalizáciou externých nákladov; vyzýva Komisiu, aby týmto smerom podporila jasné prepojenia medzi politikami EÚ v oblasti odpadu, chemikálií a výrobkov, a to aj vývojom cyklov netoxických materiálov stanovených v 7. environmentálnom akčnom programe;

4. žiada Komisiu, aby stanovila politiku po roku 2020 pre obehové hospodárstvo a biohospodárstvo založenú na silnom pilieri výskumu a inovácií, a aby zabezpečila, že v novom viacročnom finančnom rámci (VFR) budú k dispozícii potrebné záväzky; zdôrazňuje najmä význam výskumu pre vývoj inovačných riešení a pochopenie vplyvu makro-, mikro- a nanoplastov na ekosystémy a ľudské zdravie;

5. zdôrazňuje, že plasty sú rôznorodé a majú rôzne použitia, a že pre rôzne hodnotové reťazce je potrebný prispôbený prístup s rozmanitým súborom riešení, ktorý zohľadní vplyv na životné prostredie, existujúce alternatívy, často zameraný na konkrétne výrobky, s prihliadnutím na miestne a regionálne požiadavky a zabezpečenie toho, aby boli splnené funkčné potreby;

6. zdôrazňuje, že spoločné a koordinované opatrenia všetkých zainteresovaných strán v celom hodnotovom reťazci vrátane spotrebiteľov sú nevyhnutné na dosiahnutie úspechu a výsledku, ktorý je výhodný pre hospodárstvo, životné prostredie, klímu a zdravie;

7. zdôrazňuje, že obmedzenie vzniku odpadu je spoločnou zodpovednosťou, a že premena všeobecných obáv týkajúcich sa plastového odpadu na verejnú zodpovednosť zostáva aj naďalej dôležitou výzvou; zdôrazňuje skutočnosť, že rozvoj nových modelov spotreby stimuláciou zmeny správania spotrebiteľov je v tomto smere kľúčový; žiada, aby sa zvýšila informovanosť spotrebiteľov o vplyve znečistenia z plastového odpadu, o význame prevencie a riadneho nakladania s odpadom a o existujúcich alternatívach;

Od dizajnu pre recykláciu po dizajn pre obehovosť

8. žiada príslušné orgány v členských štátoch, aby zabezpečili plné a čo najrýchlejšie vykonávanie a presadzovanie celého acquis o odpadoch; keďže v EÚ sa na recykláciu vyzbiera menej ako 30 % plastov, čo vedie k obrovskému plytvaniu zdrojmi; zdôrazňuje, že plasty sa po roku 2030 už nebudú prijímať na skládky, a že členské štáty budú musieť spravovať svoj plastový odpad podľa ustanovení uvedených v smernici 2008/98/ES; opakuje, že členské štáty by mali využívať hospodárske nástroje a iné opatrenia na poskytovanie stimulov používania hierarchie odpadového hospodárstva; zdôrazňuje význam separovaného zberu a triediacich zariadení s cieľom umožniť vysokokvalitnú recykláciu a podporiť využívanie kvalitných druhotných surovín;

9. žiada všetky zainteresované strany v odvetví priemyslu, aby začali konkrétne opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby boli najneskôr do roku 2030 všetky plastové obaly opätovne použiteľné alebo recyklovateľné nákladovo efektívnym spôsobom, spájali svoju identitu značky s trvalo udržateľnými a obehovými obchodnými modelmi a využili svoju marketingovú silu na propagáciu a riadenie udržateľných a obehových modelov spotreby; vyzýva Komisiu, aby monitorovala a vyhodnocovala vývoj, propagovala osvedčené postupy a overovala environmentálne tvrdenia s cieľom zabrániť tzv. greenwashingu;

10. domnieva sa, že občianska spoločnosť by mala byť náležite zapojená a informovaná tak, aby dokázala viesť priemysel k plneniu záväzkov a povinností;

Štvrtok 13. septembra 2018

11. Vyzýva Komisiu, aby splnila svoju povinnosť revidovať a posilniť základné požiadavky v smernici o obaloch a odpadoch z obalov do konca roku 2020 s ohľadom na relatívne vlastnosti rôznych obalových materiálov na základe posúdenia životného cyklu, pričom by sa mala zaoberať najmä prevenciou a dizajnom pre obehovosť; vyzýva Komisiu, aby predložila jasné, realizovateľné a účinné požiadavky vrátane požiadaviek na nákladovo efektívne opätovne použiteľné a recyklovateľné plastové obaly a požiadaviek týkajúcich sa nadmerného balenia;

12. žiada Komisiu, aby stanovila zásady efektívneho využívania zdrojov a obehovosti ako hlavné zásady vrátane dôležitej úlohy, ktorú môžu zohrávať obehové materiály, výrobky a systémy, a to aj pre neobalové plastové predmety; domnieva sa že toto možno dosiahnuť napríklad rozšírenou zodpovednosťou výrobcu, vypracovaním noriem týkajúcich sa výrobkov, vykonávaním preskúmaní životného cyklu, rozšírením legislatívneho rámca pre ekodizajn na všetky hlavné skupiny plastových výrobkov, prijatím ustanovení o environmentálnej značke a vykonávaním metódy environmentálnej stopy výrobku;

Vytvorenie skutočného jednotného trhu s recyklovanými plastmi

13. konštatuje, že existujú rôzne dôvody pre nízku mieru využívania recyklovaných plastov v EÚ, okrem iného nízke ceny fosílnych palív v dôsledku subvencií, chýbajúca dôvera a nedostatok kvalitných surovín; zdôrazňuje, že na zaistenie prechodu na obehové hospodárstvo je potrebný stabilný vnútorný trh s druhotnými surovinami; vyzýva Komisiu, aby odstránila prekážky, ktorým čelí tento trh, a aby vytvorila rovnaké podmienky;

Normy kvality a overovanie

14. žiada Komisiu, aby urýchlene predložila normy kvality s cieľom vybudovať dôveru a stimulovať trh s druhotnými plastmi; naliehavo žiada Komisiu, aby pri vypracúvaní týchto noriem kvality zohľadnila rôzne úrovne recyklácie, ktoré sú kompatibilné s funkčnosťou rôznych výrobkov, a súčasne zabezpečovala ochranu verejného zdravia, bezpečnosť potravín a ochranu životného prostredia; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila bezpečné používanie recyklovaných materiálov v materiáloch prichádzajúcich do styku s potravinami, a aby podnietila inovácie;

15. žiada Komisiu, aby zväzila najlepšie postupy s certifikáciou nezávislou treťou stranou a podnietila certifikáciu recyklovaných materiálov, pretože overovanie je nevyhnutné na posilnenie dôvery priemyslu a spotrebiteľov v recyklované materiály;

Recyklovaný obsah

16. žiada všetkých aktérov jednotlivých odvetví, aby zmenili svoje verejné záväzky zvýšiť využívanie recyklovaných plastov na oficiálne prísluby, a aby uskutočnili konkrétne opatrenia;

17. domnieva sa, že povinné pravidlá týkajúce sa recyklovaného obsahu sú potrebné na to, aby sa podporilo využívanie druhotných surovín, pokiaľ trhy s recyklovanými materiálmi ešte nefungujú; vyzýva Komisiu, aby zväzila zavedenie požiadaviek na minimálny obsah recyklovaného materiálu pre špecifické plastové výrobky uvedené na trh EÚ, a to pri súčasnom dodržívaní požiadaviek na bezpečnosť potravín;

18. žiada členské štáty, aby zväzili zavedenie zníženej dane z pridanej hodnoty (DPH) na výrobky obsahujúce recyklovaný obsah;

Obstarávanie zamerané na obehovosť

19. zdôrazňuje, že obstarávanie je základným nástrojom prechodu na obehové hospodárstvo, keďže má moc podporovať inovácie v obchodných modeloch a podporovať také výrobky a služby, ktoré efektívne využívajú zdroje; zdôrazňuje úlohu miestnych a regionálnych orgánov v tejto oblasti; žiada Komisiu, aby vytvorila vzdelávaciu sieť EÚ o obstarávaní zameranom na obehovosť s cieľom zbierať skúsenosti z pilotných projektov; je presvedčený, že tieto dobrovoľné činnosti by mali na základe robustného posúdenia vplyvu pripraviť podmienky na prijatie záväzných pravidiel a kritérií EÚ pre verejné obstarávanie zamerané na obehovosť;

Štvrtok 13. septembra 2018

20. vyzýva členské štáty, aby postupne odstránili všetky nevhodné stimuly, ktoré bránia dosiahnutiu čo najvyššej úrovne recyklácie plastov;

Pomedzie medzi odpadom a chemikáliami

21. žiada príslušné orgány v členských štátoch, aby optimalizovali kontroly dovážaných materiálov a výrobkov s cieľom zabezpečiť a presadzovať súlad s právnymi predpismi EÚ o chemikáliách a výrobkoch;

22. poukazuje na uznesenie Európskeho parlamentu o vykonávaní balíka obehového hospodárstva: možnosti na riešenie prepojenia medzi právnymi predpismi týkajúcimi sa chemických látok, výrobkov a odpadu;

Predchádzanie vzniku plastového odpadu*Plastové výrobky na jednorazové použitie*

23. konštatuje, že neexistuje všeliak na riešenie škodlivých účinkov plastových výrobkov na jednorazové použitie na životné prostredie, a domnieva sa, že na vyriešenie tejto komplexnej otázky je potrebná kombinácia dobrovoľných a regulačných opatrení, ako aj zmena informovanosti, správania a účasti spotrebiteľov;

24. berie na vedomie opatrenia, ktoré už boli prijaté v niektorých členských štátoch, a preto víta návrh Komisie týkajúci sa špecifického legislatívneho rámca na zníženie vplyvu určitých plastových výrobkov na životné prostredie, najmä plastových výrobkov na jedno použitie; domnieva sa, že tento návrh by mal prispieť k výraznému zníženiu morského odpadu, z ktorého viac ako 80 % tvoria plasty, a tak prispieť k cieľu programu trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030 predchádzať a výrazne znížiť všetky druhy morského znečistenia;

25. domnieva sa, že je dôležité, aby tento rámec ponúkal ambiciózne súbory opatrení pre príslušné orgány v členských štátoch, ktorý bude zlučiteľný s integritou jednotného trhu, mať hmatateľný a pozitívny vplyv na životné prostredie a sociálno-ekonomický vplyv a poskytne spotrebiteľom potrebnú funkčnosť;

26. uznáva, že znižovanie a obmedzovanie používania plastových výrobkov na jedno použitie môže vytvoriť príležitosti pre udržateľné obchodné modely;

27. odkazuje na prebiehajúcu prácu v rámci riadneho legislatívneho postupu týkajúceho sa tohto návrhu;

28. zdôrazňuje, že existujú rôzne spôsoby na dosiahnutie vysokej miery separovaného zberu a recyklácie a zníženia množstva plastového odpadu vrátane systémov rozšírenej zodpovednosti výrobcu s modulovanými poplatkami, vratných záloh a zvýšeného informovania verejnosti; uznáva výhody zavedených režimov v rôznych členských štátoch a potenciál výmeny najlepších postupov medzi členskými štátmi; zdôrazňuje, že výber určitého systému zostáva v kompetencii príslušného orgánu daného členského štátu;

29. víta skutočnosť, že v smernici 94/62/ES sa stanovuje, že členské štáty stanovia povinné systémy rozšírenej zodpovednosti výrobcu za všetky obaly do konca roka 2024, a vyzýva Komisiu, aby posúdila možnosť rozšírenia tejto povinnosti na iné plastové výrobky v súlade s článkami 8 a 8a smernice 2008/98/ES;

30. berie na vedomie návrh Komisie o systéme vlastných zdrojov Európskej únie (COM(2018)0325), ktorým sa zavádza príspevok založený na odpade z nerecyklovaných plastových obalov; zdôrazňuje, že riadiaci účinok takéhoto príspevku musí byť v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva; zdôrazňuje preto, že prioritou by malo byť predchádzanie vzniku odpadu;

31. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby sa spojili a podporili medzinárodnú koalíciu na zníženie znečistenia plastovými taškami, ktorá sa začala na konferencii COP 22 v Marrákeši v novembri 2016;

Štvrtok 13. septembra 2018

32. domnieva sa, že supermarkety zohrávajú kľúčovú úlohu pri znižovaní množstva plastov na jednorazové použitie v EÚ; víta iniciatívy, ako sú uličky v supermarketoch bez plastov, ktoré supermarketom umožňujú testovať kompostovateľné biomateriály ako alternatívy k plastovým obalom;

33. víta návrh Komisie na smernicu o prístavných zberných zariadeniach (COM(2018)0033), ktorej cieľom je výrazne znížiť záťaž a náklady pre rybárov pri vracaní rybárskeho výstroja a plastového odpadu späť do prístavu; zdôrazňuje dôležitú úlohu, ktorú by mohli zohrávať rybári, najmä výlovom plastového odpadu z mora počas svojej rybolovnej činnosti a jeho vrátením do prístavu, kde bude s odpadom riadne naložené; zdôrazňuje, že Komisia a členské štáty by mali podporovať túto činnosť, aby rybárom nebol účtovaný nijaký poplatok za jeho spracovanie;

34. vyjadruje však poľutovanie nad tým, že vykonávanie článku 48 ods. 3 nariadenia o kontrole rybárstva, ktoré sa týka povinností vyťahovania a nahlasovania strateného rybárskeho výstroja, nebolo súčasťou správy Komisie z roku 2017 o hodnotení a vykonávaní tohto nariadenia; zdôrazňuje, že je potrebné podrobné posúdenie vykonávania požiadaviek nariadenia o kontrole rybárstva z hľadiska rybárskeho výstroja;

35. žiada Komisiu, členské štáty a regióny, aby podporili plány na zber odpadu na mori, do ktorých by sa podľa možnosti zapojili rybárske plavidlá, a aby v prístavoch zaviedli zariadenia na zber a likvidáciu morského odpadu, ako aj systémy recyklácie sietí na konci životnosti; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby využívali odporúčania uvedené v dobrovoľných usmerneniach FAO týkajúcich sa označovania rybárskeho výstroja a aby úzko spolupracovali s odvetvím rybárstva s cieľom bojovať proti neúmyselnému zachytávaniu rýb (tzv. ghost fishing);

36. vyzýva Komisiu, členské štáty a regióny, aby rozširovali zber údajov v oblasti plastov v mori, a to vytvorením a vykonávaním celoeurópskeho povinného systému digitálneho nahlasovania výstroja strateného jednotlivými rybárskymi plavidlami v záujme podpory činnosti zameranej na vylovenie výstrojov, v rámci ktorého by sa využívali údaje z regionálnych databáz, s cieľom vymieňať si informácie v európskej databáze riadenej Európskou agentúrou pre kontrolu rybárstva alebo s cieľom rozvíjať systém Únie na výmenu informácií na mori (SafeSeaNet) tak, aby sa stal používateľsky ústretovým systémom na úrovni celej EÚ, ktorý bude rybárom umožňovať nahlasovať stratený výstroj;

37. zdôrazňuje, že je potrebné, aby členské štáty vyvíjali väčšie úsilie o vypracovanie stratégií a plánov na obmedzenie ponechávania rybárskeho výstroja v mori, napríklad formou grantov z ENRF, štrukturálnych fondov a podpory z ETC a pri zachovaní potrebnej miery aktívnej regionálnej účasti;

Bioplasty, biologická odbúrateľnosť a kompostovateľnosť

38. dôrazne podporuje Komisiu v príprave jasných dodatočných noriem, harmonizovaných pravidiel a definícií týkajúcich sa biologického obsahu, biologickej odbúrateľnosti (vlastnosť, ktorá nie je závislá od suroviny na výrobu plastu) a kompostovateľnosti s cieľom riešiť existujúce mylné predstavy a nedorozumenia a poskytovať spotrebiteľom jasné informácie;

39. zdôrazňuje, že podpora udržateľného biohospodárstva môže prispieť k zníženiu závislosti Európy od dovážaných surovín; zdôrazňuje potenciálnu úlohu pre biologické a biologicky odbúrateľné plasty, v prípade ktorých sa preukáže, že sú prínosné z hľadiska životného cyklu, domnieva sa, že biologická odbúrateľnosť sa musí posudzovať v reálnych podmienkach;

40. zdôrazňuje, že biologicky odbúrateľné a kompostovateľné plasty môžu pomôcť podporiť prechod na obehové hospodárstvo, ale nesmú sa považovať za riešenie problému morského odpadu a nemali by legitimizovať nepotrebné používanie jednorazových výrobkov; vyzýva preto Komisiu, aby vypracovala jasné kritériá užitočných výrobkov a použitia pozostávajúcich z biologicky odbúrateľných plastov vrátane obalov a použitia v poľnohospodárstve; požaduje, aby sa v tejto otázke uskutočnili ďalšie investície do VaV; zdôrazňuje, že s biologicky odbúrateľnými a biologicky neodúrateľnými plastami sa musí zachádzať rozdielne s ohľadom na správne nakladanie s odpadom;

41. zdôrazňuje, že bioplasty poskytujú potenciál na čiastočnú diferenciáciu východiskových surovín, a v tejto súvislosti vyzýva na ďalšie investície do výskumu a vývoja; uznáva existenciu inovatívnych biologických materiálov, ktoré sú už na trhu; zdôrazňuje potrebu neutrálneho a rovnakého zaobchádzania s náhradnými materiálmi;

Štvrtok 13. septembra 2018

42. požaduje celoúniový zákaz oxo-degradovateľných plastov do roku 2020, pretože tento typ plastov sa nedá bezpečne biologicky rozložiť, nie je kompostovateľný, negatívne ovplyvňuje recykláciu bežných plastov, a nemá preukázateľný prínos pre životné prostredie;

Mikroplasty

43. žiada Komisiu, aby zaviedla zákaz mikroplastov v kozmetických výrobkoch, výrobkoch osobnej hygieny a čistiacich prostriedkoch do roku 2020; ďalej vyzýva agentúru ECHA, aby v prípade potreby posúdila a pripravila zákaz mikroplastov, ktoré sa zámerne pridávajú do iných výrobkov, pričom sa zohľadní, či sú k dispozícii realizovateľné alternatívy;

44. žiada Komisiu, aby stanovila minimálne požiadavky v právnych predpisoch týkajúcich sa výrobkov s cieľom výrazne znížiť uvoľňovanie mikroplastov pri zdroji, najmä v prípade textilu, pneumatík, farieb a cigaretových ohorkov;

45. berie na vedomie osvedčené postupy programu Operation Clean Sweep a viaceré iniciatívy proti úniku plastových peliet; domnieva sa, že existuje priestor na zopakovanie týchto iniciatív na úrovni EÚ a na celosvetovej úrovni;

46. žiada Komisiu, aby preskúmala zdroje, distribúciu, osud a účinky makroplastov aj mikroplastov v súvislosti s čistením odpadových vôd a hospodárením s dažďovou vodou v rámci prebiehajúcej kontroly vhodnosti rámcovej smernice o vode a smernice o povodniach; okrem toho vyzýva príslušné orgány členských štátov a Komisiu, aby zabezpečili úplné presadzovanie a vykonávanie smernice o čistení komunálnych odpadových vôd a rámcovej smernice o morskej stratégii; okrem toho vyzýva Komisiu, aby podporovala výskum v oblasti technológie čistenia čistiarenských kalov a čistenia vody;

Výskum a inovácie

47. víta vyhlásenie Komisie o tom, že v rámci programu Horizont 2020 sa bude investovať ďalších 100 miliónov EUR na podporu investícií do riešení efektívneho využívania surovín a obehového hospodárstva, ako sú prevencia a možnosti dizajnu, diverzifikácia surovín a inovatívne technológie v oblasti recyklácie, napríklad molekulárna a chemická recyklácia, ako aj zlepšenie mechanickej recyklácie; zdôrazňuje inovačný potenciál začínajúcich podnikov v tomto kontexte; podporuje vytvorenie strategického výskumného a inovačného programu pre obehovosť materiálu s osobitným dôrazom na plasty a materiály obsahujúce plasty, nielen pokiaľ ide o obaly, na usmerňovanie budúcich rozhodnutí o financovaní v programe Európsky horizont; konštatuje, že na podporu využívania súkromných investícií bude potrebné adekvátne financovanie; zdôrazňuje, že verejno-súkromné partnerstvá môžu pomôcť urýchliť prechod na obehové hospodárstvo;

48. zdôrazňuje silný potenciál prepojenia digitálnej agendy a agendy obehového hospodárstva; zdôrazňuje, že je potrebné riešiť regulačné prekážky pre inováciu, vyzýva Komisiu, aby preskúmala možné dohody EÚ v oblasti inovácie v súlade s dosiahnutím cieľov stanovených v stratégii pre plasty a širšej agende obehového hospodárstva;

49. vyzýva Komisiu, členské štáty a regióny, aby podporili využívanie inovačných rybárskych výstrojov tým, že budú rybárov nabádať k tomu, aby nahradili staré siete a vybavili existujúce siete sledovacími zariadeniami a senzormi prepojenými s aplikáciami pre smartfóny, čipmi rádiovfrekvenčnej identifikácie a sledovacími zariadeniami pre plavidlá, aby kapitáni mohli presnejšie sledovať svoje siete a v prípade potreby ich opätovne vytiahnuť; uznáva úlohu, ktorú pri predchádzaní vstupu plastového odpadu do morí môžu zohrávať technológie;

Štvrtok 13. septembra 2018

50. žiada, aby Európsky horizont zahŕňal úlohu Oceán bez plastov s cieľom využiť inovácie na zníženie množstva plastov vstupujúcich do morského prostredia a na zber plastov prítomných v oceánoch; opakuje svoje výzvy na boj proti morskému odpadu (vrátane prevencie, zvyšovania gramotnosti v oblasti oceánov, zvyšovania informovanosti o environmentálnej výzve, pokiaľ ide o plastové znečistenie a iné formy morského odpadu, a kampaní na odstraňovanie znečistenia, ako je výlov odpadu a čistenie pláží), ako sa uvádza v spoločnom oznámení Komisie a vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 10. novembra 2016 o medzinárodnej správe oceánov: program pre budúcnosť našich oceánov (JOIN(2016)0049); vyzýva na dialóg o politike EÚ v oblasti morského odpadu medzi tvorcami politik, zainteresovanými stranami a odborníkmi;

Globálne opatrenia

51. žiada EÚ, aby zohrávala proaktívnu úlohu pri vypracúvaní celosvetového protokolu pre plasty a aby zabezpečila, aby sa rôzne záväzky prijaté na úrovni EÚ aj na celosvetovej úrovni dali sledovať integrovaným a transparentným spôsobom; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby aktívne viedli pracovnú skupinu, ktorú v záujme hľadania medzinárodnej odpovede v boji proti plastovému morskému odpadu a mikroplastom zriadilo Environmentálne zhromaždenie OSN v decembri 2017; zdôrazňuje, že problematika plastového znečistenia a kapacít odpadového hospodárstva musí byť súčasťou rámca vonkajšej politiky EÚ, pretože veľká časť plastového odpadu v oceánoch pochádza z krajín Ázie a Afriky;

52. vyzýva všetky inštitúcie EÚ spolu so schémou EÚ pre environmentálne manažérstvo a audit, aby sa zamerali na prevenciu, podrobne preskúmali svoje vnútorné pravidlá obstarávania a postupy nakladania s plastovým odpadom a výrazne znížili jeho výrobu, a to najmä nahradením plastových výrobkov na jedno použitie a ich obmedzením;

o

o o

53. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii a vládam a parlamentom členských štátov.

Štvrtok 13. septembra 2018

P8_TA(2018)0353

Možnosti na riešenie prepojenia medzi právnymi predpismi týkajúcimi sa chemických látok, výrobkov a odpadu

Uznesenie Európskeho parlamentu z 13. septembra 2018 o vykonávaní balíka predpisov o obehovom hospodárstve: možnosti riešenia pomedzia legislatívy o chemikáliách, výrobkoch a odpade (2018/2589(RSP))

(2019/C 433/19)

Európsky parlament,

- so zreteľom na články 191 a 192 Zmluvy o fungovaní Európskej únie týkajúce sa ochrany ľudského zdravia a udržiavania, ochrany a zlepšovania kvality životného prostredia,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/851 z 30. mája 2018, ktorou sa mení smernica 2008/98/ES o odpade ⁽¹⁾,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/849 z 30. mája 2018, ktorou sa menia smernice 2000/53/ES o vozidlách po dobe životnosti, 2006/66/ES o batériách a akumulátoroch a použitých batériách a akumulátoroch a 2012/19/EÚ o odpade z elektrických a elektronických zariadení ⁽²⁾,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/850 z 30. mája 2018, ktorou sa mení smernica 1999/31/ES o skládkach odpadov ⁽³⁾,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/852 z 30. mája 2018, ktorou sa mení smernica 94/62/ES o obaloch a odpadoch z obalov ⁽⁴⁾,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií (ďalej len „REACH“) a o zriadení Európskej chemickej agentúry ⁽⁵⁾,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 zo 16. decembra 2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí, o zmene, doplnení a zrušení smerníc 67/548/EHS a 1999/45/ES a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 1907/2006 ⁽⁶⁾,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 850/2004 z 29. apríla 2004 o perzistentných organických znečisťujúcich látkach, ktorým sa mení a dopĺňa smernica 79/117/EHS ⁽⁷⁾,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2009/125/ES z 21. októbra 2009 o vytvorení rámca na stanovenie požiadaviek na ekodizajn energeticky významných výrobkov ⁽⁸⁾,
- so zreteľom na rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1386/2013/EÚ z 20. novembra 2013 o všeobecnom environmentálnom akčnom programe Únie do roku 2020 „Dobry život v rámci možností našej planéty“ ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 150, 14.6.2018, s. 109.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 150, 14.6.2018, s. 93.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 150, 14.6.2018, s. 100.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ L 150, 14.6.2018, s. 141.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ L 396, 30.12.2006, s. 1.

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ L 353, 31.12.2008, s. 1.

⁽⁷⁾ Ú. v. EÚ L 158, 30.4.2004, s. 7.

⁽⁸⁾ Ú. v. EÚ L 285, 31.10.2009, s. 10.

⁽⁹⁾ Ú. v. EÚ L 354, 28.12.2013, s. 171.

Štvrtok 13. septembra 2018

- so zreteľom na oznámenie Komisie zo 16. januára 2018 o vykonávaní balíka predpisov o obehovom hospodárstve: možnosti riešenia pomedzia legislatívy o chemikáliách, výrobkoch a odpade (COM(2018)0032),
- so zreteľom na sprievodný pracovný dokument útvarov Komisie k oznámeniu Komisie zo 16. januára 2018 o vykonávaní balíka predpisov o obehovom hospodárstve: možnosti riešenia pomedzia legislatívy o chemikáliách, výrobkoch a odpade (SWD(2018)0020),
- so zreteľom na oznámenie Komisie zo 16. januára 2018 s názvom Európska stratégia pre plasty v obehovom hospodárstve (COM(2018)0028),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 5. marca 2018 s názvom Všeobecná správa o vykonávaní nariadenia REACH v praxi a preskúmaní určitých aspektov – Závěry a opatrenia (COM(2018)0116),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 30. novembra 2016 s názvom Pracovný plán v oblasti ekodizajnu na obdobie rokov 2016 – 2019 (COM(2016)0773),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 2. decembra 2015 s názvom Kruh sa uzatvára – Akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo (COM(2015)0614),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 20. septembra 2011 s názvom Plán pre Európu efektívne využívajúcu zdroje (COM(2011)0571),
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 4. júla 2017 o dlhšej životnosti výrobkov: výhody pre spotrebiteľov a spoločnosti ⁽¹⁰⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 25. novembra 2015 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie XXX, ktorým sa udeľuje povolenie na používanie bis(2-etylhexyl)-ftalátu (DEHP) podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ⁽¹¹⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 9. júla 2015 k efektívnemu využívaniu zdrojov: smerom k obehovému hospodárstvu ⁽¹²⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 17. apríla 2018 o vykonávaní 7. environmentálneho akčného programu ⁽¹³⁾,
- so zreteľom na Bazilejský dohovor o riadení pohybov nebezpečných odpadov cez hranice štátov a ich zneškodňovaní,
- so zreteľom na Rotterdamský dohovor o udeľovaní predbežného súhlasu po predchádzajúcom ohlásení pre vybrané nebezpečné chemikálie a pesticídy v medzinárodnom obchode,
- so zreteľom na Štokholmský dohovor o perzistentných organických látkach,
- so zreteľom na otázky Rade a Komisii o vykonávaní balíka predpisov o obehovom hospodárstve: možnosti riešenia pomedzia legislatívy o chemikáliách, výrobkoch a odpade (O-000063/2018 – B8-0036/2018 a O-000064/2018 – B8-0037/2018),
- so zreteľom na návrh uznesenia Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín,
- so zreteľom na článok 128 ods. 5 a článok 123 ods. 2 rokovacieho poriadku,

⁽¹⁰⁾ Prijaté texty, P8_TA(2017)0287.

⁽¹¹⁾ Ú. v. EÚ C 366, 27.10.2017, s. 96.

⁽¹²⁾ Ú. v. EÚ C 265, 11.8.2017, s. 65.

⁽¹³⁾ Prijaté texty, P8_TA(2018)0100.

Štvrtok 13. septembra 2018

- A. keďže 7. environmentálny akčný program zabezpečuje vypracovanie stratégie Únie pre netoxické životné prostredie, aby sa zabezpečila minimalizácia vystavenia účinkom chemických látok vo výrobkoch vrátane dovážaných výrobkov, s cieľom podporovať cykly netoxických materiálov, aby sa recyklovaný odpad mohol využívať ako významný a spoľahlivý zdroj surovín pre Úniu;
- B. keďže v článku 9 smernice (EÚ) 2018/851 sa stanovuje, že opatrenia prijaté členskými štátmi na zabránenie vzniku odpadu musia znižovať tvorbu odpadu, a to najmä odpadu, ktorý nie je vhodný na prípravu na opätovné použitie alebo recykláciu;
- C. keďže v článku 9 smernice (EÚ) 2018/851 sa tiež stanovuje, že týmito opatreniami sa musí podporovať znižovanie obsahu nebezpečných látok v materiáloch a výrobkoch a zabezpečiť, aby každý dodávateľ výrobku v zmysle vymedzenia v článku 3 bode 33 nariadenia REACH poskytoval informácie podľa článku 33 ods. 1 uvedeného nariadenia Európskej chemickej agentúry (ďalej len „ECHA“), a že agentúra ECHA musí zriadiť a spravovať databázu údajov, ktoré sa jej majú predkladať v tejto súvislosti, a poskytuje prístup do tejto databázy prevádzkovateľom odpadového hospodárstva a na požiadanie spotrebiteľom;
- D. keďže v článku 10 ods. 5 smernice (EÚ) 2018/851 sa stanovuje, že ak je to potrebné na splnenie povinnosti prípravy na opätovné použitie, recykláciu a iné činnosti zhodnocovania a na uľahčenie alebo zlepšenie zhodnocovania, členské štáty pred zhodnocovaním alebo počas neho musia prijať potrebné opatrenia, aby sa odstránili nebezpečné látky, zmesi a zložky z nebezpečného odpadu na účely ich spracovania v súlade s článkami 4 a 13 smernice 2008/98/ES⁽¹⁴⁾ o odpade;
- E. keďže v článku 7 ods. 3 nariadenia (ES) č. 850/2004 sa stanovuje, že postupy na zneškodnenie alebo zhodnotenie odpadu, ktoré môžu viesť k zhodnoteniu, recyklovaniu, spätnému získaniu alebo opätovnému použitiu látok uvedených v prílohe IV (perzistentné organické znečisťujúce látky), musia byť zakázané;

Všeobecné úvahy

1. víta oznámenie Komisie a pracovný dokument útvarov Komisie zo 16. januára 2018, ako aj konzultačný proces, ale očakáva urýchlené prijatie opatrení s cieľom riešiť problémy týkajúce sa „pomedzia“; podporuje celkovú víziu predloženú Komisiou, ktorá je v súlade s cieľmi 7. environmentálneho akčného programu;
2. domnieva sa, že prvoradým cieľom Komisie by malo byť zabrániť tomu, aby sa nebezpečné chemikálie dostali do materiálového cyklu, dosiahnuť úplnú jednotnosť medzi právnymi predpismi, ktorými sa vykonávajú politiky v oblasti odpadu a chemikálií, a zabezpečiť lepšie vykonávanie súčasných právnych predpisov a zároveň riešiť tie regulačné medzery – najmä pokiaľ ide o dovážané výrobky – ktoré by mohli pôsobiť ako prekážky pre udržateľné obehové hospodárstvo EÚ;
3. zdôrazňuje, že v skutočnom obehovom hospodárstve musia byť výrobky navrhnuté tak, aby boli modernizovateľné, trvanlivé, opraviteľné, opätovne použiteľné a recyklovateľné a s minimálnym použitím látok vzbudzujúcich obavy;
4. opätovne zdôrazňuje, že prechod na obehové hospodárstvo si vyžaduje prísne uplatňovanie hierarchie odpadového hospodárstva a pokiaľ možno postupné vyradovanie látok vzbudzujúcich obavy, a to najmä ak existujú alebo budú vyvinuté bezpečnejšie alternatívy, v záujme zabezpečenia vývoja cyklov netoxických materiálov, ktoré uľahčia recykláciu a sú nevyhnutné pre riadny rozvoj funkčného trhu s druhotnými surovinami;
5. vyzýva Komisiu, aby bez ďalšieho odkladu vypracovala stratégiu Únie pre netoxické životné prostredie, ako sa stanovuje v 7. environmentálnom akčnom programe;

⁽¹⁴⁾ Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3.

Štvrtok 13. septembra 2018

6. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby v úzkej spolupráci s agentúrou ECHA zintenzívnili svoje regulačné činnosti s cieľom podporiť nahrádzanie látok vzbudzujúcich veľmi veľké obavy a obmedziť látky, ktoré predstavujú neprijateľné riziká pre zdravie ľudí alebo životné prostredie v súvislosti s nariadením REACH a osobitnými právnymi predpismi pre odvetvia či výrobky, aby sa recyklovaný odpad mohol používať ako významný a spoľahlivý zdroj surovín v rámci Únie;
7. zdôrazňuje potrebu nájsť miestne, regionálne, národné a európske riešenia tým, že sa zapoja všetky zainteresované strany s cieľom odhaliť chemické látky vzbudzujúce obavy v recyklačných tokoch a odstrániť ich odtiaľ;
8. vyzýva spoločnosti, aby v plnom rozsahu prijali výhľadovo orientovaný komplexný prístup k pokrokovému hospodáreniu s chemikáliami tak, že využijú príležitosť nahradiť toxické látky vo výrobkoch a dodávateľských reťazcoch, urýchlia inováciu trhu a stanú sa jej hybnou silou;
9. zdôrazňuje, že vykonávanie právnych predpisov o chemikáliách, výrobkoch a odpade môže predstavovať výzvu pre malé a stredné podniky (ďalej len „MSP“); zdôrazňuje, že ich konkrétny prípad by sa mal brať do úvahy pri prijímaní opatrení bez ohrozenia úrovne ochrany zdravia ľudí a životného prostredia; poukazuje na potrebu jasných a ľahko dostupných informácií na zabezpečenie toho, aby mali MSP potrebné predpoklady na úplné dodržiavanie všetkých právnych predpisov v tejto oblasti;
10. domnieva sa, že v prípade rizika prekrývania právnych predpisov je nevyhnutné objasniť prepojenia, zabezpečiť súdržnosť a využiť možné synergie;
11. zdôrazňuje, že je nanajvýš dôležité, aby sa zlepšila transparentnosť, pokiaľ ide o prítomnosť látok vzbudzujúcich obavy v spotrebnom tovare, a vybudovala sa tak dôvera verejnosti v bezpečnosť druhotných surovín; zdôrazňuje, že vyššia transparentnosť by ešte viac posilnila stimuly na postupné ukončenie používania látok vzbudzujúcich obavy;

Nedostatočné informácie o látkach vzbudzujúcich obavy vo výrobkoch a v odpade

12. domnieva sa, že látky vzbudzujúce obavy sú látky, ktoré spĺňajú kritériá stanovené v článku 57 nariadenia REACH ako látky vzbudzujúce veľmi veľké obavy, látky zakázané podľa Štokholmského dohovoru, špecifické látky obmedzené vo výrobkoch uvedených v prílohe XVII k nariadeniu REACH a špecifické látky regulované podľa osobitných odvetvových právnych predpisov a/alebo právnych predpisov o výrobkoch;
13. opakuje svoju výzvu Komisii, aby splnila svoje záväzky chrániť zdravie občanov a životné prostredie pred endokrinnými disruptormi; očakáva, že Komisia bez ďalšieho odkladu predloží svoju stratégiu v oblasti endokrinných disruptorov, aby sa minimalizovalo vystavenie občanov EÚ ďalším endokrinným disruptorom okrem pesticídov a biocídov;
14. zdôrazňuje, že všetky látky vzbudzujúce obavy by sa mali čo najskôr sledovať a že informácie týkajúce sa týchto látok vrátane ich zloženia a koncentrácie by mali byť v plnom rozsahu prístupné všetkým subjektom zapojeným do dodávateľského reťazca, recyklovateľom a verejnosti, pričom treba zohľadniť existujúce systémy a zvážiť možnosti sledovacích riešení pre jednotlivé odvetvia; ako prvý krok v tomto smere víta nové ustanovenia uvedené v článku 9 smernice (EÚ) 2018/851 o odpade;
15. v tejto súvislosti vyzýva členské štáty a Komisiu, aby spolu s agentúrou ECHA zintenzívnili úsilie zabezpečiť, aby do roku 2020 všetky relevantné látky vzbudzujúce veľmi veľké obavy vrátane látok, ktoré spĺňajú kritérium rovnocennej úrovne obáv, napríklad endokrinných disruptorov a senzibilizátorov, boli zaradené do zoznamu kandidátskych látok podľa nariadenia REACH, ako sa uvádza v 7. environmentálnom akčnom programe;

Štvrtok 13. septembra 2018

16. domnieva sa, že v súlade so súčasnými požiadavkami na dovoz stanovenými nariadením REACH by mal systém na sledovanie zahŕňať aj všetky výrobky dovezené do Únie, ktoré môžu obsahovať látky vzbudzujúce obavy; ďalej poukazuje na dôležitosť riešenia problematiky neregistrovaných látok v dovážaných výrobkoch; zdôrazňuje, že v súvislosti s dovážanými výrobkami je potrebná hlbšia spolupráca na medzinárodnej úrovni so subjektmi, ako je Program OSN pre životné prostredie (UNEP), s tretími krajinami, ktoré čelia podobným výzvam, pokiaľ ide o dovážané výrobky, a vyvážajúcimi krajinami;

17. konštatuje, že v súlade so závermi druhého preskúmania nariadenia REACH, ktoré uskutočnila Komisia, by sa mala zlepšiť kvalita údajov o nebezpečnosti chemikálií, ich použití a vystavení chemikáliám v registračných dokumentáciách podľa nariadenia REACH;

18. domnieva sa, že v súlade s článkom 20 ods. 2 nariadenia REACH (kontrola úplnosti registrácie) by agentúra ECHA nemala udeliť prístup na trh chemikáliám s registračnou dokumentáciou, ktorá je neúplná a neprimeraná, a mala by zabezpečiť, aby sa potrebné informácie uviedli čo najskôr; pripomína, že je dôležité, aby informácie uvedené v registračnej dokumentácii boli presné, primerané, spoľahlivé, relevantné a dôveryhodné; vyzýva agentúru ECHA, aby zintenzívnila svoje úsilie v súvislosti s článkom 41 nariadenia REACH (kontrola súladu registrácie) s cieľom ukončiť situáciu týkajúcu sa dokumentácie nespĺňajúcej požiadavky a zabezpečiť, aby sa chemikáliám, ktorých registračná dokumentácia nespĺňa požiadavky, neudelil prístup na trh; vyzýva registrujúcich a členské štáty, aby prispeli k zabezpečeniu toho, že registračné dokumentácie podľa nariadenia REACH spĺňajú požiadavky a aktualizujú sa;

Riešenie prítomnosti látok vzbudzujúcich obavy v recyklovaných materiáloch

19. zdôrazňuje, že Únia musí zabezpečiť rovnakú úroveň ochrany zdravia ľudí a životného prostredia, či už ide o výrobky vyrobené z primárnych alebo regenerovaných materiálov;

20. opätovne zdôrazňuje, že v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva má prevencia prednosť pred recykláciou a že recyklácia by preto nemala ospravedlňovať pretrvávajúce používanie nebezpečných látok, ktoré sú dedičstvom z minulosti;

21. domnieva sa, že na všetky prvotné a druhotné suroviny by sa mali v zásade vzťahovať rovnaké pravidlá; poukazuje však na to, že nie je vždy možné zaručiť, aby materiály z recyklovaných výrobkov boli úplne rovnaké ako prvotné suroviny;

22. poukazuje na to, že pravidlá Únie by mali zabezpečiť, aby recyklácia materiálov neumožňovala pretrvávajúce používanie nebezpečných látok; so znepokojením konštatuje, že právne predpisy, ktoré bránia prítomnosti chemikálií vo výrobkoch vrátane dovážaných, sú roztrieštené, nsystematické a nekonzistentné a vzťahujú sa len na veľmi malý počet látok, výrobkov a použití, často s mnohými výnimkami; vyjadruje poľutovanie nad nedostatočným pokrokom vo vypracúvaní stratégie EÚ pre netoxické životné prostredie zameranej okrem iného na znižovanie vystavenia látkam vzbudzujúcim obavy vo výrobkoch;

23. zdôrazňuje, že o možnosti recyklovať materiály obsahujúce látky vzbudzujúce obavy by sa malo uvažovať len vtedy, ak neexistujú žiadne náhradné materiály bez látok vzbudzujúcich obavy; domnieva sa, že akákoľvek takáto recyklácia by sa mala uskutočniť v uzavretých alebo kontrolovaných obehoch bez toho, aby sa ohrozovalo zdravie ľudí vrátane zdravia pracovníkov alebo životné prostredie;

24. dúfa, že inovačné postupy recyklácie pomôžu dekontaminovať odpad obsahujúci látky vzbudzujúce obavy;

25. domnieva sa, že problém výrobkov obsahujúcich látky, ktoré sú dedičstvom z minulosti, by sa mal riešiť efektívnym systémom registrácie, sledovania a likvidácie;

Štvrtok 13. septembra 2018

26. domnieva sa, keďže viac ako 80 % environmentálneho vplyvu výrobku je určených vo fáze návrhu, že smernica o ekodizajne a iné právne predpisy špecifické pre jednotlivé výrobky by sa mali používať navyše k nariadeniu REACH na zavedenie požiadaviek na nahradenie látok vzbudzujúcich obavy; zdôrazňuje, že používanie toxických látok alebo látok, ktoré vzbudzujú obavy, napríklad perzistentných organických látok a endokrinných disruptorov, by sa malo osobitne zväziť v rámci rozšírených kritérií ekodizajnu bez toho, aby boli dotknuté iné harmonizované právne požiadavky týkajúce sa týchto látok stanovené na úrovni Únie;

27. zdôrazňuje, že je nevyhnutné zabezpečiť rovnaké podmienky pre výrobky vyrobené v EÚ a dovážané výrobky; domnieva sa, že výrobky vyrobené v EÚ nesmú byť za žiadnych okolností znevýhodnené; žiada preto Komisiu, aby zabezpečila včasné používanie obmedzení podľa nariadenia REACH a iných právnych predpisov o výrobkoch tak, aby výrobky vyrobené v EÚ a dovážané výrobky podliehali rovnakým pravidlám; zdôrazňuje najmä to, že postupné ukončovanie používania alebo nahrádzanie látok vzbudzujúcich veľmi veľké obavy, ktoré vyplýva z režimu autorizácie podľa nariadenia REACH, by malo byť sprevádzané obmedzeniami, ktoré sa uplatnia súčasne; vyzýva príslušné orgány členských štátov, aby zvýšili kontroly dovážaných materiálov s cieľom zabezpečiť súlad s nariadením REACH a s právnymi predpismi o výrobkoch;

28. zdôrazňuje, že by sa malo zlepšiť presadzovanie právnych predpisov o chemikáliách a výrobkoch na hraniciach EÚ;

29. zastáva názor, že na riešenie otázky prítomnosti látok, ktoré vzbudzujú obavy, v recyklovaných materiáloch by bolo vhodné zaviesť pas výrobku ako nástroj na informovanie o materiáloch a látkach použitých vo výrobkoch;

Nejasnosti týkajúce sa toho, ako môžu materiály prestať byť odpadom

30. zdôrazňuje, že sú potrebné jednoznačné pravidlá EÚ, ktoré určujú podmienky, ktoré musia byť splnené na ukončenie režimu odpadu, a že sa vyžadujú harmonizované kritériá stavu konca odpadu; domnieva sa, že takéto jednoznačné pravidlá EÚ musia byť navrhnuté tak, aby boli vykonateľné aj pre malé a stredné podniky;

31. domnieva sa, že na úrovni EÚ by sa mali prijať opatrenia na dosiahnutie väčšej harmonizácie vo výklade a uplatňovaní ustanovení o stave konca odpadu stanovených v rámcovej smernici o odpade členskými štátmi s cieľom uľahčiť používanie regenerovaných materiálov v EÚ;

32. vyzýva členské štáty a Komisiu, aby v plnej miere spolupracovali v súvislosti s kritériami stavu konca odpadu;

Problémy pri uplatňovaní metodík EÚ na klasifikáciu odpadu a vplyvy na recyklovateľnosť materiálov (druhotné suroviny)

33. domnieva sa, že pravidlá klasifikácie odpadu ako nebezpečného alebo ako odpadu, ktorý nie je nebezpečný, by mali byť v súlade s pravidlami klasifikácie látok a zmesí podľa nariadenia o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí (nariadenie CLP), pričom treba zohľadniť osobitosti odpadu a spôsob, akým sa s ním nakladá, a okrem toho víta nové technické usmernenia ku klasifikácii odpadu; zdôrazňuje, že je potrebné ďalej rozvíjať klasifikačný rámec pre odpad a chemikálie tak, aby zahŕňal sledované parametre pre charakterizáciu nebezpečnosti vzbudzujúce veľké obavy, ako sú vysoká perzistencia, endokrinná disrupcia, bioakumulácia alebo neurotoxicita;

34. vyzýva Komisiu, aby v súvislosti s klasifikáciou tokov odpadov objasnila správny výklad nariadenia CLP s cieľom predísť nesprávnej klasifikácii odpadu obsahujúceho látky vzbudzujúce obavy;

Štvrtok 13. septembra 2018

35. zdôrazňuje, že nedostatočné presadzovanie právnych predpisov EÚ o odpadoch je neprijateľné a musí sa riešiť prednostne, a to aj prostredníctvom správ o jednotlivých krajinách obsiahnutých v rámci preskúmania vykonávania environmentálnych právnych predpisov, pretože je potrebný konzistentnejší prístup medzi pravidlami klasifikácie chemikálií a odpadu;

36. vyzýva Komisiu, aby bezodkladne preskúmala európsky katalóg odpadov;

o

o o

37. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.

Štvrtok 13. septembra 2018

P8_TA(2018)0354

Európsky akčný plán „jedno zdravie“ proti antimikrobiálnej rezistencii**Uznesenie Európskeho parlamentu z 13. septembra 2018 o Európskom akčnom pláne jedného zdravia proti antimikrobiálnej rezistencii (AMR) (2017/2254(INI))**

(2019/C 433/20)

Európsky parlament,

- so zreteľom na článok 168 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ),
- so zreteľom na usmernenia Svetovej zdravotníckej organizácie WHO z roku 2017 o používaní medicínsky dôležitých antimikrobiálnych látok u zvierat určených na produkciu potravín,
- so zreteľom na správu Európskej federácie veterinárnych lekárov z 29. februára 2016, v ktorej sa uvádzajú odpovede na otázky Európskej agentúry pre lieky EMA a Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín EFSA v súvislosti s používaním antimikrobiálnych látok u zvierat určených na produkciu potravín ⁽¹⁾,
- so zreteľom na závery Rady zo 17. júna 2016 o ďalších krokoch v rámci prístupu jedného zdravia s cieľom bojovať proti antimikrobiálnej rezistencii,
- so zreteľom na závery Rady zo 17. júna 2016 o posilnení vyváženosti farmaceutických systémov v Európskej únii a jej členských štátoch,
- so zreteľom na závery Rady zo 6. júna 2011 s názvom Imunizácia detí: úspechy a výzvy v oblasti európskej imunizácie detí a ďalšie kroky, ktoré prijali ministri zdravotníctva členských štátov EÚ,
- so zreteľom na závery Rady zo 6. decembra 2014 o očkovaní ako účinnom nástroji v oblasti verejného zdravia,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 19. mája 2015 s názvom O bezpečnejšej zdravotnej starostlivosti v Európe: zlepšenie bezpečnosti pacientov a boj proti antimikrobiálnej rezistencii ⁽²⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 11. decembra 2012 s názvom Mikrobiálna výzva – rastúce hrozby antimikrobiálnej rezistencie ⁽³⁾,
- so zreteľom na rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1082/2013/EÚ z 22. októbra 2013 o závažných cezhraničných ohrozeniach zdravia, ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 2119/98/ES ⁽⁴⁾,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 29. júna 2017 s názvom Európsky akčný plán „jedno zdravie“ proti antimikrobiálnej rezistencii (COM(2017)0339),
- so zreteľom na uznesenie Európskeho parlamentu z 26. novembra 2015 o novej stratégii v oblasti dobrých životných podmienok zvierat na roky 2016 – 2020 ⁽⁵⁾,
- so zreteľom na globálny akčný plán WHO pre očkovanie GVAP, ktorý v máji 2012 schválilo 194 členských štátov Svetového zdravotníckeho zhromaždenia,

⁽¹⁾ *Federation of Veterinarians of Europe, Antimicrobial use in food-producing animals: Replies to EFSA/EMA questions on the use of antimicrobials in food-producing animals in EU and possible measures to reduce antimicrobial use* (Európska federácia veterinárnych lekárov, Používanie antimikrobiálnych látok u zvierat určených na produkciu potravín: odpovede na otázky Európskej agentúry pre lieky EMA a Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín EFSA a možné opatrenia na zníženie používania antimikrobiálnych látok), 2016.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 353, 27.9.2016, s. 12.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 434, 23.12.2015, s. 49.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ L 293, 5.11.2013, s. 1.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 366, 27.10.2017, s. 149.

Štvrtok 13. septembra 2018

- so zreteľom na európsky očkovací akčný plán WHO EVAP 2015 – 2020,
 - so zreteľom na dokument vo všeobecnom záujme s názvom Úloha Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín EFSA v boji proti antimikrobiálnej rezistencii, ktorý bol v roku 2018 uverejnený v časopise Food Protection Trends,
 - so zreteľom na plán strategického prístupu Komisie k liekom v životnom prostredí a jej súčasný návrh strategického prístupu ⁽⁶⁾,
 - so zreteľom na politickú deklaráciu zo zasadnutia Valného zhromaždenia OSN na vysokej úrovni o antimikrobiálnej rezistencii z 21. septembra 2016,
 - so zreteľom na správu Svetovej banky z marca 2017 s názvom Rezistentné infekcie: hrozba pre našu hospodársku budúcnosť (Drug-Resistant Infections: A Threat to Our Economic Future),
 - so zreteľom na návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o veterinárnych liekoch (COM(2014)0558),
 - so zreteľom na správu Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj OECD zo septembra 2015 s názvom Antimikrobiálna rezistencia v krajinách G7 a inde: ekonomické otázky, zásady a možné opatrenia (Antimicrobial Resistance in G7 Countries and Beyond: Economic Issues, Policies and Options for Action),
 - so zreteľom na spoločné vedecké stanovisko EMA/EFSA o opatreniach na zníženie potreby používať antimikrobiálne látky pri chove hospodárskych zvierat v Európskej únii a z nich vyplývajúcom vplyve na bezpečnosť potravín (stanovisko RONAFA),
 - so zreteľom na uznesenie 70. Svetového zdravotníckeho zhromaždenia o zlepšení prevencie, diagnostiky a klinickej liečby sepsy z 29. mája 2017,
 - so zreteľom na prvú spoločnú správu JIACRA I Európskeho centra pre prevenciu a kontrolu chorôb ECDC, úradu EFSA a agentúry EMA o integrovanej analýze spotreby antimikrobiálnych látok a výskyte antimikrobiálnej rezistencie u ľudí a zvierat určených na produkciu potravín uverejnenú v roku 2015 a druhú spoločnú správu JIACRA II uverejnenú v roku 2017,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 2. marca 2017 o možnostiach EÚ na zlepšenie prístupu k liekom ⁽⁷⁾,
 - so zreteľom na správu ECDC o dohľade nad antimikrobiálnou rezistenciou v Európe z roku 2016,
 - so zreteľom na súhrnnú správu Európskej únie o antimikrobiálnej rezistencii zoonotických a indikátorových baktérií u ľudí a zvierat a v potravinách v roku 2016, ktorú vypracovali ECDC a EFSA ⁽⁸⁾,
 - so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín a stanoviská Výboru pre priemysel, výskum a energetiku a Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (A8-0257/2018),
- A. keďže nadmerné a nesprávne používanie antibiotík najmä v chove hospodárskych zvierat (antibiotiká používané v rámci profylaxie a ako rastové stimulanty) a nízka kvalita metód boja proti infekciám postupne spôsobili, že antimikrobiálna rezistencia (AMR) sa pre ľudstvo stala obrovskou hrozbou;

⁽⁶⁾ https://ec.europa.eu/info/consultations/public-consultation-pharmaceuticals-environment_sk#add-info

⁽⁷⁾ Prijaté texty, P8_TA(2017)0061.

⁽⁸⁾ <http://www.efsa.europa.eu/en/press/news/180227>

Štvrtok 13. septembra 2018

- B. keďže podľa odhadov sa dá predchádzať najmenej 20 % infekcií spojených so zdravotnou starostlivosťou (HAI) prostredníctvom trvalých mnohostranných programov prevencie a kontroly infekcií⁽⁹⁾;
- C. keďže obozretné používanie antibiotík a prevencia a kontrola infekcií vo všetkých oblastiach zdravotnej starostlivosti vrátane zdravia zvierat sú základnými kameňmi účinnej prevencie množenia sa a prenosu baktérií rezistentných voči antibiotikám;
- D. keďže 50 % predpisovaných antibiotík je u ľudí neúčinných a v 25 % nie sú správne podávané; keďže 30 % hospitalizovaných pacientov užíva antibiotiká a keďže multirezistentné baktérie predstavujú osobitnú hrozbu v nemocniciach, zariadeniach opatrovateľskej starostlivosti a u pacientov, ktorých starostlivosť si vyžaduje používanie prostriedkov ako ventilátory a intravenózne katétre;
- E. keďže antibiotiká sa naďalej používajú v chove hospodárskych zvierat v rámci prevencie infekcií a ako náhrada nedostatočnej hygieny, a nie v prípadoch, keď je ich predpisovanie potrebné, čo u zvierat prispieva k výskytu baktérií rezistentných voči antimikrobiálnym látkam, ktoré sa môžu prenášať na ľudí;
- F. keďže vzťah medzi rezistenciou voči antibiotikám u zvierat určených na produkciu potravín (napr. u brojlerových kurčiat) a vysokým podielom bakteriálnych infekcií u ľudí v dôsledku manipulácie, prípravy a spotreby mäsa týchto zvierat potvrdzujú aj agentúry EÚ⁽¹⁰⁾;
- G. keďže nesprávne užívanie antibiotík znižuje ich účinnosť a vedie k šíreniu vysoko rezistentných mikrobov, ktoré sú zvlášť rezistentné voči antibiotikám poslednej línie; keďže podľa informácií OECD sa odhaduje, že AMR môže vo svete každoročne spôsobovať 700 tisíc úmrtí; keďže k 25 tisícom týchto úmrtí dochádza v Európskej únii a k ostatným mimo EÚ, znamená to, že spolupráca v oblasti rozvojovej politiky a koordinácie a monitorovania AMR na medzinárodnej úrovni je rozhodujúca;
- H. keďže AMR môže v roku 2050 spôsobiť až 10 miliónov úmrtí ročne, ak sa neprijmú žiadne opatrenia; keďže 9 miliónov týchto predpokladaných úmrtí nastane v rozvojových krajinách mimo EÚ, najmä v Ázii a Afrike; keďže infekcie a rezistentné baktérie sa ľahko šíria, a preto sú globálne opatrenia naliehavo potrebné;
- I. keďže očkovaním a rýchlymi diagnostickými nástrojmi RDT je možné obmedziť nadmerné alebo nesprávne užívanie antibiotík; keďže RDT umožňujú zdravotníckym pracovníkom rýchlo diagnostikovať pacientov s bakteriálnou alebo vírusovou infekciou a následne znížiť nesprávne užívanie antibiotík a riziko vzniku rezistencie⁽¹¹⁾;
- J. keďže neustále šírenie vysoko rezistentných baktérií by mohlo v budúcnosti znemožniť poskytovanie kvalitnej zdravotnej starostlivosti, pokiaľ ide o invazívne zákroky alebo osvedčené spôsoby liečby niektorých skupín pacientov vyžadujúce rádioterapiu, chemoterapiu alebo transplantáciu;
- K. keďže baktérie sa neprestajne vyvíjajú a keďže výskum a vývoj i regulačné prostredie sú zložité, niektoré špecifické infekcie sú zriedkavé a predpokladaná návratnosť nových antimikrobiálnych látok zostáva obmedzená;

⁽⁹⁾ <https://ecdc.europa.eu/sites/portal/files/media/en/publications/Publications/healthcare-associated-infections-antimicrobial-use-PPS.pdf>

⁽¹⁰⁾ EFSA a ECDC: *The European Union Summary report on antimicrobial resistance in zoonotic and indicator bacteria from human, animal and food in 2014* (Súhrnná správa Európskej únie o antimikrobiálnej rezistencii zoonotických a indikátorových baktérií u ľudí a zvierat a v potravinách za rok 2014), 2016.

⁽¹¹⁾ Svetová zdravotnícka organizácia: *Global guidelines on the prevention of surgical site infection* (Globálne usmernenia o prevencii infekcií v mieste chirurgického výkonu), 2016. Dostupné na stránke: <http://www.who.int/gpsc/ssi-guidelines/en/>

Štvrtok 13. septembra 2018

- L. keďže infekcie spojené so zdravotnou starostlivosťou sú spôsobené nedostatkom preventívnych opatrení, ktorých následkom sú najmä v nemocniciach baktérie rezistentné voči antibiotikám a nedostatočná hygienická prax; keďže podľa odhadov ECDC sa infekciou spojenou so zdravotnou starostlivosťou v EÚ každoročne nakazia približne 4 milióny pacientov a keďže každoročne dochádza k približne 37 tisíc úmrtiam ako priamemu dôsledku týchto infekcií; keďže počet úmrtí by mohol byť ešte vyšší; keďže sa ukázalo, že predtým uvádzaný počet 25 tisíc úmrtí v Únii je veľmi nízky;
- M. keďže nedostatočný prístup k účinným antibiotikám v rozvojových krajinách naďalej spôsobuje viac úmrtí ako rezistencia voči nim; keďže opatrenia na riešenie antimikrobiálnej rezistencie, ktoré sa príliš zameriavajú na nedostatočný prístup k antibiotikám, môžu zhoršiť už aj tak závažnú krízu nedostatočného prístupu k liekom, čo u detí do piatich rokov v súčasnosti spôsobuje viac ako milión úmrtí ročne; keďže opatrenia zamerané na riešenie AMR musia mať za úlohu zabezpečenie udržateľného prístupu k liekom pre všetkých, čo znamená prístup pre tých, ktorí ich potrebujú, ale bez akéhokoľvek nadbytku;
- N. keďže v niektorých členských štátoch rýchlo narastá výskyt multirezistentných plesní vedúcich k výrazne dlhšej hospitalizácii a úmrtnosti infikovaných pacientov; keďže Americké centrum pre kontrolu a prevenciu chorôb vo zvýšenej miere informuje o tejto problematike; keďže táto osobitná problematika v európskom akčnom pláne jedného zdravia proti AMR zjavne absentuje;
- O. keďže sa ukázalo, že aktívne programy skríningu pomocou rýchlych diagnostických testov (RDT) významne prispievajú ku kontrole infekcií spojených so zdravotnou starostlivosťou a k obmedzovaniu ich šírenia v nemocniciach a medzi pacientmi ⁽¹²⁾;
- P. keďže sa zistilo, že používanie antibiotických zlúčenín v neklinickom spotrebnom tovare zvyšuje riziko vzniku kmeňov baktérií rezistentných voči liekom ⁽¹³⁾;
- Q. keďže hygiena rúk v podobe ich účinného umývania a osušovania môže prispieť k prevencii AMR a prenosu infekčných chorôb;
- R. keďže používanie zdravotníckych pomôcok môže zabrániť infekciám v mieste chirurgického výkonu, a tým predchádzať AMR a kontrolovať jej výskyt ⁽¹⁴⁾;
- S. keďže sú príklady úspešných programov, ktorými sa zlepšila celosvetová dostupnosť liekov proti HIV, tuberkulóze (TBC) a malárii;
- T. keďže nozokomiálne infekcie predstavujú celosvetovo vážnu hrozbu pre zachovanie a zaručenie základnej zdravotnej starostlivosti;
- U. keďže AMR by do roku 2050 mohla spôsobiť viac úmrtí ako rakovina, ak bude súčasný trend pokračovať ⁽¹⁵⁾;
- V. keďže ECDC a EFSA opätovne potvrdili, že AMR predstavuje jednu z najväčších hrozieb pre verejné zdravie ⁽¹⁶⁾;
- W. keďže TBC rezistentná voči liekom je hlavnou príčinou úmrtí v dôsledku AMR;

⁽¹²⁾ *Celsus Academie voor Betaalbare Zorg, Cost-effectiveness of policies to limit antimicrobial resistance in Dutch healthcare organisations* (Nákladová efektívnosť plánov na obmedzenie antimikrobiálnej rezistencie v holandských zdravotníckych zariadeniach), január 2016. Dostupné na stránke: <https://goo.gl/wAeN3L>

⁽¹³⁾ http://ec.europa.eu/health/ph_risk/committees/04_scenihp/docs/scenihp_o_021.pdf

⁽¹⁴⁾ Svetová zdravotnícka organizácia: *Global guidelines on the prevention of surgical site infection* (Globálne usmernenia o prevencii infekcií v mieste chirurgického výkonu), 2016. Dostupné na stránke: <http://www.who.int/gpsc/ssi-guidelines/en/>

⁽¹⁵⁾ https://amr-review.org/sites/default/files/160525_Final%20paper_with%20cover.pdf

⁽¹⁶⁾ <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2018.5182/epdf>

Štvrtok 13. septembra 2018

- X. keďže Svetová banka vo svojej správe z marca 2017 upozornila, že do roku 2050 by infekcie rezistentné voči liekom mohli celosvetovo spôsobiť hospodárske škody porovnateľné s finančnou krízou v roku 2008;
- Y. keďže AMR treba vidieť a chápať ako hrozbu pre zdravie ľudí, zvierat a planéty a ako priamu hrozbu pri dosahovaní viacerých cieľov trvalo udržateľného rozvoja uvedených v programe trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030, okrem iného cieľov č. 1, 2, 3 a 6;
- Z. keďže cieľom prístupu jedného zdravia je naďalej zabezpečovať účinnú liečbu infekcií ľudí a zvierat, zastaviť výskyt a šírenie AMR a posilniť vývoj a dostupnosť nových účinných antimikrobiálnych látok v EÚ a inde;
- AA. keďže v záveroch Rady o ďalších krokoch v rámci prístupu jedného zdravia s cieľom bojovať proti antimikrobiálnej rezistencii ⁽¹⁷⁾ sa požaduje, aby Komisia a členské štáty zosúlادili programy strategického výskumu v rámci súčasných iniciatív EÚ v oblasti výskumu a vývoja nových antibiotík, alternatív a diagnostiky v sieti jedného zdravia pre AMR;
- AB. keďže v Charte základných práv Európskej únie je uznané základné právo občanov na zdravotnú a lekársku starostlivosť; keďže právo na zdravie je hospodárske, sociálne a kultúrne právo na univerzálnu minimálnu úroveň zdravotnej starostlivosti, na ktoré majú nárok všetky fyzické osoby;
- AC. keďže hlavným pilierom každej stratégie EÚ pre AMR musí byť zabezpečenie ďalšieho odborného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov v oblasti najnovších trendov výskumu a odporúčaných postupov v oblasti prevencie a šírenia AMR;
- AD. keďže podľa odhadov Svetového zdravotníckeho zhromaždenia sepsa ako syndróm reakcie na väčšinu infekčných ochorení spôsobí vo svete každoročne približne 6 miliónov úmrtí, ktorým je vo väčšine prípadov možné predísť;
- AE. Keďže ECDC, EFSA a EMA na základe spoločného mandátu v súčasnosti pracujú na výsledných ukazovateľoch AMR a spotreby antimikrobiálnych látok u zvierat určených na produkciu potravín a u ľudí;
- AF. keďže príroda poskytuje množstvo účinných antibiotík a je zdrojom, ktorý by sa mohol využívať viac ako v súčasnosti;
- AG. keďže z najnovších údajov EMA vyplýva, že opatrenia s cieľom obmedziť používanie veterinárnych antimikrobiálnych látok v rámci EÚ nie sú jednotné ⁽¹⁸⁾; keďže vďaka ambiciózne vnútroštátnej politike niektoré členské štáty v krátkom období dosiahli výrazné zníženie v používaní veterinárnych antimikrobiálnych látok, čo doložilo príkladmi niekoľko prieskumných misií riaditeľstva Európskej komisie pre audity a analýzy v oblasti zdravia a potravín ⁽¹⁹⁾;
- AH. keďže AMR je cezhraničnou hrozbou pre zdravie, ale jej situácia sa v jednotlivých členských štátoch značne líši; keďže Komisia musí preto identifikovať a konať v oblastiach, ktoré prinášajú vysokú európsku pridanú hodnotu, a zároveň rešpektovať právomoci členských štátov, ktoré sú zodpovedné za vymedzenie vlastnej politiky v oblasti zdravia;
- AI. keďže účinné opatrenia proti AMR musia byť súčasťou širšej medzinárodnej iniciatívy s účasťou čo najväčšieho počtu medzinárodných inštitúcií, agentúr a odborníkov, ako aj súkromného sektora;

⁽¹⁷⁾ <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/06/17/epsco-conclusions-antimicrobial-resistance/>

⁽¹⁸⁾ http://www.ema.europa.eu/ema/index.jsp?curl=pages/news_and_events/news/2017/10/news_detail_002827.jsp&mid=WC0b01ac058004d5c1

⁽¹⁹⁾ http://ec.europa.eu/food/audits-analysis/audit_reports/index.cfm

Štvrtok 13. septembra 2018

- AJ. keďže hlavnými príčinami AMR sú okrem iného nevhodné používanie a nadmerné alebo nesprávne používanie antimikrobiálnych látok, nedostatočné systémy zabezpečenia kvality liekov, používanie antimikrobiálnych látok u hospodárskych zvierat na podporu rastu alebo prevenciu chorôb, chyby prevencie a kontroly infekcií a nedostatky v systémoch dohľadu;
- AK. keďže pacienti by mali mať prístup k zdravotnej starostlivosti a možnostiam liečby vrátane doplnkových a alternatívnych liečebných postupov a liekov podľa vlastného výberu a preferencií;
- AL. keďže podľa odhadov náklady celosvetových opatrení v oblasti AMR za obdobie 10 rokov dosiahnu až 40 miliárd USD;
- AM. keďže problémy spojené s AMR budú v nadchádzajúcich rokoch pribúdať a keďže účinné opatrenia závisia od nepretržitých medziodvetvových investícií do verejného a súkromného výskumu a inovácií, aby sa na základe prístupu jedného zdravia mohli vyvíjať lepšie nástroje, produkty a zariadenia, nové spôsoby liečby a alternatívne prístupy;
- AN. keďže počas piateho až siedmeho rámcového programu (RP5 – RP7) sa do výskumu AMR investovala viac ako miliarda EUR a v rámci programu Horizont 2020 (H2020) sa doposiaľ zmobilizoval celkový rozpočet v objeme viac ako 650 miliónov EUR; keďže Komisia sa zaviazala, že do AMR počas posledných 3 rokov trvania programu Horizont 2020 investuje viac ako 200 miliónov EUR;
- AO. keďže výsledky výskumu v oblasti AMR prinesú rôzne nástroje financovania programu Horizont 2020, predovšetkým:
- iniciatíva za inovačnú medicínu IMI zameraná na všetky aspekty vývoja antibiotík vrátane výskumu mechanizmov AMR, objavu a vývoja liekov, hospodárnosti a uvažlivého používania antimikrobiálnych látok, so siedmimi prebiehajúcimi projektmi v rámci programu ND4BB s celkovým rozpočtom vo výške viac ako 600 miliónov EUR z finančných prostriedkov Komisie a z vecných príspevkov firiem;
 - partnerstvo európskych a rozvojových krajín v oblasti klinického skúšania EDCTP s dôrazom na vývoj nových a zdokonalených liekov, vakcín, mikrobicídov a diagnostiky HIV/AIDS, TBC a malárie, s 32 prebiehajúcimi projektmi v hodnote viac ako 79 miliónov EUR;
 - iniciatíva spoločnej tvorby programov týkajúcich sa AMR so zameraním na konsolidáciu inak roztrieštenej činnosti jednotlivých členských štátov v oblasti výskumu, s prebiehajúcimi projektmi v hodnote 55 miliónov EUR;
 - Európska rada pre výskum ERC so svojimi výskumnými projektmi, ktoré iniciovali výskumní pracovníci, alebo takými, ktoré sú založené na prístupe zdola nahor;
 - nástroj financovania InnovFin pre infekčné choroby určený projektom v úzkom spojení s trhom, so siedmimi doposiaľ poskytnutými pôžičkami v celkovom objeme 125 miliónov EUR;
 - nástroj pre MSP a projekt na urýchlenie procesu inovácie FTI na podporu MSP pri tvorbe nových riešení a nástrojov na prevenciu, diagnostiku a liečbu infekčných chorôb a na zlepšenie kontroly infekcií, s 36 projektmi týkajúcimi sa AMR a rozpočtom vo výške 33 miliónov EUR;
- AP. keďže do 60-tych rokov minulého storočia bolo vyvinutých viac než 20 nových tried antibiotík, ale odvtedy bola napriek šíreniu a rozvoju nových rezistentných baktérií vyvinutá len jedna nová trieda; keďže sú aj jasné dôkazy o rezistencii súčasných tried antibiotík voči novým účinným látkam;
- AQ. keďže nové antimikrobiálne látky sa prejavujú pozitívne z hľadiska verejného zdravotníctva a vedy;

Štvrtok 13. septembra 2018

- AR. keďže používanie antibiotík na zootecnické účely, napríklad ako stimulátorov rastu, predstavuje nesprávne používanie týchto liekov, ktoré odsudzujú všetky medzinárodné zdravotnícke organizácie a v boji proti antimikrobiálnej rezistencii odporúčajú jeho zákaz; keďže používanie antibiotík ako stimulátorov rastu u zvierat určených na produkciu potravín je od roku 2006 v EÚ zakázané;
- AS. keďže proti mnohým chorobám spôsobeným mikróbmi možno účinne bojovať nie antibiotikami, ktoré vedú k rezistencii voči liekom, ale včasnou diagnostikou spojenou s novými a jestvujúcimi liekmi a ďalšími prípustnými metódami a postupmi liečby povolenými v EÚ, a tak sa zachraňujú životy miliónov ľudí a zvierat v celej EÚ;
- AT. keďže priepasť medzi narastajúcou AMR a vývojom nových antimikrobiálnych látok sa rozširuje; keďže choroby rezistentné voči liekom by do roku 2050 každoročne mohli vo svetovom meradle spôsobovať 10 miliónov úmrtí; keďže sa odhaduje, že v EÚ každoročne zomrie najmenej 25 tisíc ľudí na infekcie spôsobené rezistentnými baktériami, a to pri ročných nákladoch vo výške 1,5 miliardy EUR, pričom za posledných 40 rokov bola vyvinutá iba jedna nová trieda antibiotík;
- AU. keďže ak majú antibiotiká vyhradené výlučne na humánne použitie byť naďalej účinné a ak sa majú minimalizovať riziká AMR voči týmto kľúčovým antibiotikám, musí sa zakázať používanie určitých skupín antibiotík vo veterinárnej medicíne; keďže Komisia by mala spresniť, ktoré antibiotiká alebo skupiny antibiotík majú byť vyhradené na liečbu určitých infekcií u ľudí;
- AV. keďže politické vyhlásenie, ktoré v septembri 2016 schválili hlavy štátov na Valnom zhromaždení Organizácie Spojených národov v New Yorku, a globálny akčný plán z mája 2015 boli signálom, že svet je odhodlaný prijať všestranný koordinovaný prístup k riešeniu základných príčin antimikrobiálnej rezistencie v rôznych odvetviach;
- AW. keďže často uvádzaný údaj o 25 000 úmrtí v EÚ ročne v dôsledku AMR a súvisiacich nákladoch vo výške viac ako 1,5 miliardy EUR pochádza z roku 2007 a keďže treba neustále aktualizovať informácie o skutočných nákladoch AMR; zdôrazňuje, že rozsah tohto problému je dôkazom, že európsky akčný plán jedného zdravia proti AMR je jednoznačne potrebný;

EÚ ako oblasť s najlepšou praxou

1. sa domnieva, že pri prijímaní účinných krokov v boji proti AMR musí prístup jedného zdravia zohrávať hlavnú úlohu, berúc do úvahy to, že zdravie ľudí, zvierat a životné prostredie sú navzájom prepojené a že choroby sa prenášajú z ľudí na zvieratá a naopak; preto zdôrazňuje, že proti chorobám je nutné bojovať tak u ľudí, ako aj u zvierat, pričom je tiež potrebné osobitne zvážiť potravinový reťazec a životné prostredie, ktoré môžu byť ďalším zdrojom rezistentných mikroorganizmov; zdôrazňuje dôležitú úlohu Komisie pri koordinácii a monitorovaní vnútroštátnych akčných plánov vykonávaných členskými štátmi a dôležitosť spolupráce medzi správnymi orgánmi;
2. zdôrazňuje potrebu časového rámca pre európsky akčný plán jedného zdravia; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby do európskeho akčného plánu jedného zdravia a do národných akčných plánov zaradili záväzné merateľné ciele a ambiciózne krátkodobé ciele, a tak umožnili porovnanie;
3. zdôrazňuje, že správne a obozretné používanie antimikrobiálnych látok je pre obmedzenie výskytu AMR v humánnej zdravotnej starostlivosti, chove hospodárskych zvierat a akvakultúre rozhodujúce; zdôrazňuje, že sú značné rozdiely v spôsoboch, akými členské štáty reagujú na AMR a ako ju riešia, takže koordinácia národných plánov s konkrétnymi vytýčenými cieľmi sa stáva kľúčovou; vyzdvihuje, že pri koordinácii a monitorovaní národných stratégií zohráva kľúčovú úlohu Európska komisia; v tejto súvislosti zdôrazňuje potrebu medziodvetvového (najmä v ďalšom rámcovom programe EÚ pre výskum a inovácie FP9) a krosmediálneho vykonávania koncepcie jedného zdravia, ktoré v akčnom pláne Komisie ešte nie je dostatočné; trvá na tom, aby bolo používanie antibiotík na preventívne účely vo veterinárnej medicíne prísne regulované v súlade s ustanoveniami pripravovaného nariadenia o veterinárnych liekoch;

Štvrtok 13. septembra 2018

4. odporúča, aby novovytvorená sieť jedného zdravia, ako aj jednotná akcia EÚ týkajúca sa antimikrobiálnej rezistencie a infekcií spojených so zdravotnou starostlivosťou EU-JAMRAI okrem členských štátov zapájali aj ďalšie relevantné kľúčové zainteresované strany;
5. vyzýva Komisiu, aby vykonala a zverejnila hodnotenie akčného plánu jedného zdravia v polovici trvania a ex post a aby do postupu hodnotenia zapojila všetky relevantné zúčastnené strany;
6. zdôrazňuje, že spoločné opatrenia EÚ proti rastúcej hrozbe pre zdravie ľudí a zvierat a životné prostredie, ktorú predstavujú baktérie rezistentné voči antibiotikám môžu byť úspešné len vtedy, ak budú vychádzať z normalizovaných údajov; vyzýva preto Komisiu, aby vypracovala a navrhla vhodné postupy a ukazovatele na meranie a porovnávanie pokroku v boji proti AMR a aby zabezpečila predloženie a hodnotenie normalizovaných údajov;
7. konštatuje, že nedávno prijaté ukazovatele EÚ, ktoré členským štátom pomáhajú monitorovať ich pokrok v boji proti AMR, sú zamerané len na spotrebu antibiotík a neodrážajú vhodnosť používania; vyzýva ECDC, aby zodpovedajúcim spôsobom zmenila ukazovatele EÚ;
8. vyzýva Komisiu, aby zozbierala údaje a informovala o objeme antibiotík podľa výrobcov;
9. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zosúlادili dohľad, monitorovanie a nahlásenie štruktúr a patogénov AMR a tieto údaje poskytlí svetovému systému dohľadu nad antimikrobiálnou rezistenciou GLASS; okrem toho zdôrazňuje maximálny význam systematického zberu všetkých relevantných a porovnateľných údajov o objeme predaja; vyzýva Komisiu, aby po porade s EMA, EFSA a ECDC zostavila zoznam prioritných patogénov EÚ u ľudí a zvierat s ohľadom na svetový zoznam prioritných patogénov WHO, čím sa jasne stanovia budúce priority v oblasti výskumu a vývoja; okrem toho žiada Komisiu, aby členské štáty stimulovala a podporovala pri zavádzaní a monitorovaní vnútroštátnych cieľov v oblasti dohľadu a znižovania AMR/HAI;
10. vyzýva Komisiu, aby vypracovala normalizované prehľady k zberu dát o HAI a aby preskúmala riziká pre veľké populácie ľudí a zvierat počas epidémií a pandémieí;
11. zdôrazňuje, že lepšia výmena miestnych, regionálnych a vnútroštátnych informácií a údajov o vynárajúcich sa otázkach v oblasti zdravia ľudí a zvierat spolu s používaním systémov včasného varovania môže členským štátom pomôcť prijímať vhodné opatrenia na obmedzenie šírenia rezistentných organizmov;
12. vyzýva na rozšírenie funkcie a ľudských i finančných zdrojov všetkých relevantných agentúr EÚ v boji proti AMR a HAI; je presvedčený, že úzka spolupráca medzi agentúrami EÚ a projektmi financovanými z prostriedkov EÚ je výsostne dôležitá;
13. naliehavo žiada Komisiu a členské štáty, aby pravidelne predkladali presné informácie o počte potvrdených prípadov AMR u ľudí spolu so správnou a aktuálnou štatistikou úmrtnosti v dôsledku AMR;
14. zdôrazňuje, že monitorovanie chovu hospodárskych zvierat pre poľnohospodárstvo a potravinársky priemysel, prevencia infekcií, vzdelávanie v oblasti zdravia, opatrenia biologickej bezpečnosti, programy aktívneho skríningu a kontrolné postupy sú pri kontrole všetkých infekčných mikroorganizmov rozhodujúce, pretože znižujú potrebu antimikrobiálnych látok, a teda možnosti mikroorganizmov nadobudnúť a šíriť rezistenciu; zdôrazňuje potrebu povinného informovania orgánov verejného zdravotníctva o všetkých pacientoch, u ktorých sa zistila infekcia vysoko rezistentnými baktériami alebo boli identifikovaní ako ich nosiči; zdôrazňuje potrebu usmernení o izolovaní hospitalizovaných nositeľov a o vytvorení multidisciplinárnej odbornej pracovnej skupiny podliehajúcej priamo ministerstvu zdravotníctva;

Štvrtok 13. septembra 2018

15. zdôrazňuje potrebu systému EÚ na zber údajov o správnom používaní všetkých antibiotík; žiada vypracovanie protokolov o predpisovaní a používaní antibiotík na úrovni EÚ, pričom v tejto otázke okrem iného uznáva zodpovednosť veterinárnych lekárov a lekárov primárnej starostlivosti; okrem toho žiada povinný zber všetkých predpisov antibiotík na vnútroštátnej úrovni a ich registráciu v databáze, ktorú spravujú a koordinujú odborníci v oblasti infekcií s cieľom šíriť vedomosti o ich odporúčanom používaní;

16. v tejto súvislosti vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že Komisia nenavrhol strategický prístup k znečisťovaniu vôd farmaceutickými produktmi skôr, ako sa to požaduje v rámcovej smernici o vode ⁽²⁰⁾; naliehavo preto vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vypracovali európsku stratégiu boja proti rezíduám liekov vo vode a životnom prostredí a aby venovali dostatočnú pozornosť monitorovaniu, zberu údajov a lepšej analýze vplyvu AMR na vodné zdroje a vodný ekosystém; upriamuje pozornosť na užitočnosť integrovaného prístupu k celému reťazcu rezíduí liekov a AMR v životnom prostredí ⁽²¹⁾;

17. zdôrazňuje, že znečisťovanie vody a pôdy rezíduami humánnych a veterinárnych antibiotík je stále väčším problémom a že samotné životné prostredie je potenciálnym zdrojom nových rezistentných mikroorganizmov; vyzýva preto Komisiu, aby v rámci koncepcie jedného zdravia venovala životnému prostrediu oveľa väčšiu pozornosť;

18. pripomína, že často uvádzaných 25 tisíc úmrtí ročne v EÚ v dôsledku AMR a súvisiace náklady viac ako 1,5 miliardy EUR sú údaje z roku 2007 a že informácie o skutočných nákladoch AMR je treba neustále aktualizovať;

19. pripomína, že zdravie je faktorom produktivity a konkurencieschopnosti, ako aj jednou z otázok, ktoré najviac znepokojujú občanov;

20. vyzýva Komisiu, aby svoje financovanie rozšírila aj na EUCAST, ktorý sa zaoberá technickými aspektmi testovania fenotypov antimikrobiálnej citlivosti in vitro a pôsobí ako styčný výbor EMA a ECDC;

21. naliehavo vyzýva Európsku komisiu, aby vo viacročnom finančnom rámci (VFR) 2021 – 2027 konkrétne vyčlenila dodatočné finančné prostriedky na výskum neterapeutických náhradných krmív na použitie v chove hospodárskych zvierat;

22. podporuje minimum odpoveď Rady na návrh kódexu postupov na minimalizáciu a zamedzenie antimikrobiálnej rezistencie ako súčasť Codexu Alimentarius a jeho zásady č. 18 a č. 19 o zodpovednom a obozretnom používaní antimikrobiálnych látok;

23. podporuje sústredenie sa na súlad s usmerneniami na kontrolu infekcií, ktoré spájajú ciele znižovania výskytu infekcií s podporou osvedčených postupov na pomoc pri riešení bezpečnosti pacientov v nemocničnom prostredí;

24. vyzýva Komisiu, ECDC a členské štáty, aby podporovali používanie utierok na ruky na jedno použitie na hygienicky citlivých miestach, ako sú zdravotnícke zariadenia, potravinárske zariadenia a jasle;

⁽²⁰⁾ Článok 8 písm. c) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/39/EÚ z 12. augusta 2013, ktorou sa menia smernice 2000/60/ES a 2008/105/ES, pokiaľ ide o prioritné látky v oblasti vodnej politiky (Ú. v. EÚ L 226, 24.8.2013, s. 1).

⁽²¹⁾ Podľa informácií holandského ministerstva infraštruktúry a verejných prác, Národného inštitútu pre verejné zdravie a životné prostredie RIVM, vodohospodárskych podnikov a vodohospodárskych rád.

Štvrtok 13. septembra 2018

25. pripomína, že potraviny sú jedným z možných prostriedkov prenosu rezistentných baktérií zo zvierat na ľudí, ako aj to, že baktérie rezistentné voči liekom môžu v populácii ľudí a zvierat cirkulovať prostredníctvom vody a životného prostredia; berie na vedomie riziká infekcie rezistentnými organizmami prostredníctvom kontaminovaných plodín, ktoré sú ošetrované antimikrobiálnymi látkami alebo maštalným hnojom, ako aj únikom látok z poľnohospodárskych podnikov do podzemných vôd; v tejto súvislosti poukazuje na to, že na šírenie takýchto baktérií má vplyv obchod, cestovanie a migrácia ľudí aj zvierat;

26. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby pripravili informácie o verejnom zdraví s cieľom zvýšiť informovanosť verejnosti, a tak podporili zmenu správania sa v prospech zodpovedného používania antibiotík a nakladania s nimi, najmä ich profylaktického používania; vyzdvihuje význam podpory tzv. zdravotnej gramotnosti, pretože je veľmi dôležité, aby pacienti zdravotníckym informáciám rozumeli a boli schopní presne dodržiavať liečebné pokyny; zdôrazňuje, že preventívne opatrenia vrátane správnej hygieny by sa mali rozšíriť tak, aby sa dopyt ľudí po antibiotikách znížil; zdôrazňuje, že informovanosť o nebezpečenstvách samoliečby a nadmerného predpisovania liekov by mala byť hlavnou súčasťou stratégie prevencie;

27. vyzýva členské štáty, aby pripravili informácie o verejnom zdraví s cieľom zvýšiť informovanosť verejnosti o súvislosti medzi infekciami a osobnou hygienou; zdôrazňuje, že účinným prostriedkom pri znižovaní používania antimikrobiálnych látok je predovšetkým zastavenie šírenia infekcií; v tejto súvislosti podporuje propagáciu iniciatív zameraných na samostarostlivosť;

28. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vypracovali stratégie na podporu dodržiavania predpísanej antibiotickej liečby zo strany pacientov a jej súladu s inými vhodnými liečebnými postupmi tak, ako ich nariadili lekári;

29. naliehavo vyzýva Komisiu, aby navrhla usmernenia v nadväznosti na prístup jedného zdravia, v ktorých by odporúčala postupy pri vypracovaní harmonizovaných noriem kvality, ktoré sa majú zaviesť do učebných osnov v rámci celej EÚ s cieľom podporiť interdisciplinárne vzdelávanie, prevenciu infekcií a odbornú prípravu pre zdravotníkov a verejnosť, s cieľom zabezpečiť náležité správanie sa zdravotníckych odborníkov a veterinárnych lekárov v súvislosti s predpisovaním, dávkovaním, používaním a zneškodňovaním antimikrobiálnych látok a materiálov kontaminovaných AMR⁽²²⁾ a s cieľom zabezpečiť vytvorenie a nasadenie multidisciplinárnych tímov pre dohľad nad antibiotikami v nemocničnom prostredí;

30. zdôrazňuje, že tretina lekárskeho predpisovania sa vystavuje v primárnej starostlivosti, takže táto oblasť by sa v protokoloch užívania mala považovať za prioritnú; zdôrazňuje, že je treba, aby tieto protokoly vypracovali a kontrolovali a následné opatrenia prijímali špecialisti na infekčné ochorenia; vyzýva Komisiu, aby vypracovala usmernenia pre použitie týchto protokolov v oblasti ľudského zdravia; vyzýva členské štáty, aby preskúmali všetky existujúce protokoly, najmä protokoly profylaktického používania počas chirurgického zákroku; víta súčasné projekty na vnútroštátnej úrovni, napríklad projekt PIRASOA, ako príklady správnej praxe s ohľadom na racionálne používanie v primárnej starostlivosti a nemocniciach; podporuje vypracovanie mechanizmov na výmenu odporúčaných postupov a protokolov;

31. uvedomuje si, že zdravotníci musia často rýchlo rozhodovať o liečebnej indikácii v prospech liečby antibiotikami; uvádza, že ako podpora účinného a správneho rozhodovania môžu pomôcť rýchle diagnostické testy;

32. nabáda členské štáty, aby šíreniu infekcií rezistentnými baktériami predchádzali zavedením programov aktívneho skríningu s rýchlou diagnostickou technológiou na urýchlenú identifikáciu pacientov infikovaných multirezistentnými baktériami a zavedenie vhodných opatrení na kontrolu infekcií (napr. izolácia pacientov, vytváranie kohort a sprísnené hygienické opatrenia);

33. uvedomuje si, že náklady na rýchle diagnostické nástroje RDT môžu prevýšiť cenu antibiotík; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby navrhli stimuly pre priemysel na vývoj účinných, lacných a efektívnych metód testovania a použitia RDT; zdôrazňuje, že RDT sú na celoštátnej úrovni k dispozícii iba v 40 % krajín OECD; vyzýva zdravotné poisťovne, aby uhrádzali dodatočné náklady spojené s používaním RDT vzhľadom na dlhodobý prínos z predchádzania používaniu antimikrobiálnych látok;

(22) Článok 78 budúceho nariadenia o veterinárnych liekoch.

Štvrtok 13. septembra 2018

34. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby obmedzili predaj antibiotík u zdravotníckych pracovníkov v oblasti zdravia ľudí a zvierat, ktorí ich predpisujú, a aby odstránili všetky finančné a iné stimuly v prospech predpisovania antibiotík, pri súčasnom ďalšom zabezpečovaní dostatočne rýchleho prístupu k pohotovostnej veterinárnej medicíne; zdôrazňuje, že mnohé antimikrobiálne látky sa používajú tak u ľudí, ako aj u zvierat, že niektoré z týchto antimikrobiálnych látok sú rozhodujúce pre prevenciu alebo liečbu život ohrozujúcich infekcií u ľudí, a že ich používanie u zvierat by sa preto malo zakázať; zdôrazňuje, že tieto antimikrobiálne látky by sa mali vyhradiť len na liečbu ľudí, aby sa pri liečbe infekcií u ľudí čo najdlhšie zachovala ich účinnosť; domnieva sa, že členské štáty by mali mať možnosť zaviesť alebo zachovať prísnejšie opatrenia na obmedzenie predaja antibiotík;

35. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby v EÚ prijali rózne opatrenia proti nezákonnému predaju antimikrobiálnych produktov alebo ich predaju bez predpisu lekára či veterinára;

36. zdôrazňuje hodnotu očkovania a diagnostických nástrojov v boji proti AMR a HAI; odporúča zahrnúť ciele celoživotného očkovania a kontroly infekcií obyvateľstva, najmä zraniteľných skupín, do národných akčných plánov boja proti AMR ako kľúčový prvok; zdôrazňuje okrem iného význam zrozumiteľných informácií a zvyšovania informovanosti širokej verejnosti s cieľom zvýšiť zaočkovanosť v oblasti humánnej a veterinárnej zdravotnej starostlivosti, a tým efektívne bojovať proti chorobám a AMR;

37. zdôrazňuje, že v európskom akčnom pláne jedného zdravia proti AMR sa uvádza, že imunizácia očkovaním je efektívnym zdravotníckym zásahom v úsilí eliminovať AMR⁽²³⁾ a že Komisia v tomto akčnom pláne oznamuje stimuly na podporu používania diagnostiky, alternatív k antimikrobiálnym látkam a očkovania⁽²⁴⁾, ale že relatívne vyššie náklady na diagnostiku, alternatívy k antimikrobiálnym látkam a očkovanie v porovnaní s bežnými antibiotikami sú prekážkou zvyšovania zaočkovanosti, ktorá je cieľom tohto akčného plánu⁽²⁵⁾; podčiarkuje, že rôzne členské štáty už považujú očkovanie za dôležité politické opatrenie na predchádzanie cezhraničným ohniskám nákazy chorôb zvierat a na obmedzenie ďalšieho rizika nákazy na poľnohospodárskom trhu EÚ, a preto už očkovanie ako také zaviedli;

38. vyzýva členské štáty, aby vystupňovali úsilie na prevenciu a kontrolu infekcií, ktoré môžu viesť k seps; vyzýva členské štáty, aby do svojich národných akčných plánov boja proti AMR začlenili ciele opatrenia na zlepšenie prevencie, včasnej identifikácie a diagnostiky, ako aj klinickej liečby sepsy;

39. vyzýva Komisiu, aby preskúmala možnosti najlepšieho využitia potenciálu európskych referenčných sietí pre zriedkavé choroby a posúdila ich možnú úlohu vo výskume AMR;

40. vyzdvihuje, že znečisťovaním životného prostredia rezíduami humánnych a veterinárnych antibiotík najmä z chovu hospodárskych zvierat a domácností vzniká nový problém, ktorý si vyžaduje ucelené politické opatrenia s cieľom predchádzať šíreniu AMR medzi ekosystémami, zvieratami a ľuďmi; podporuje ďalší výskum dynamiky prenosu a relatívneho vplyvu tohto znečistenia na AMR; žiada preto o potrebnú synergiu prístupu jedného zdravia a údajov pochádzajúcich z monitorovania životného prostredia, najmä z monitorovania na základe zoznamu sledovaných látok podľa rámcovej smernice o vode s cieľom zlepšiť znalosti o výskyte a šírení antimikrobiálnych látok v životnom prostredí;

41. konštatuje, že baktérie vystavené herbicídmi reagujú na klinicky relevantné antibiotiká odlišne; konštatuje frekvenciu zmien v odolnosti voči antibiotikám spôsobených používaním schválených herbicídov a antibiotík a to, že účinky týchto zmien sa vymykajú regulačnému dohľadu;

42. vyzýva Komisiu, aby prijala vhodné opatrenia na riešenie uvoľňovania liekov vrátane antimikrobiálnych látok do životného prostredia prostredníctvom odpadových vôd a čistiarní odpadových vôd ako hlavného faktora vzniku AMR;

⁽²³⁾ Európska komisia, Európsky akčný plán „jedno zdravie“ proti antimikrobiálnej rezistencii (AMR), jún 2017, s. 10.

⁽²⁴⁾ Tamtiež, s. 12.

⁽²⁵⁾ Tamtiež, s. 15.

Štvrtok 13. septembra 2018

43. žiada o posúdenie rizík pre životné prostredie ako súčasť postupu udeľovania povolení na uvedenie antimikrobiálnych látok na trh, ako aj starších výrobkov, ktoré už na trhu sú; požaduje prísne dodržiavanie správnej výrobnéj praxe EÚ a pravidiel zeleného obstarávania pre výrobu a distribúciu liekov a uvoľňovanie antibiotík do životného prostredia;
44. naliehavo žiada Komisiu a členské štáty, aby sa venovali problematike rýchlo rastúcej úrovne multirezistentných húb, a to prehodnotením používania fungicídov v poľnohospodárstve a priemysle;
45. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby postupne ukončili používanie antimikrobiálnych zlúčenín alebo chemických látok v neklinickom prostredí, ako sú bežné čistiace výrobky a iný spotrebný tovar;
46. zdôrazňuje naliehavú potrebu hĺbkového výskumu vplyvu prítomnosti antimikrobiálnych látok v potravinových plodinách a krmivách na vznik AMR, ako aj výskumu mikrobiálneho spoločenstva v pôde;
47. v tejto súvislosti poukazuje na to, že je nevyhnutné dôkladne posúdiť spoločenské náklady prístupu ex ante pred ich uvoľnením do životného prostredia (tzv. end-of-pipe approach);
48. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby preskúmali svoje kódexy správnej poľnohospodárskej praxe a najlepšie dostupné relevantné postupy podľa smernice o priemyselných emisiách⁽²⁶⁾ s cieľom zahrnúť ustanovenia nakladaní s maštalným hnojom s obsahom antibiotík/mikroorganizmov odolných voči antimikrobiálnym látkam;
49. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby odporúčali vývoj udržateľných liekov s malým vplyvom na životné prostredie a vodu a aby podporili ďalšie inovácie v tejto oblasti vo farmaceutickom priemysle;
50. zdôrazňuje, že nie všetky členské štáty disponujú dostatočnými zdrojmi na vypracovanie a realizáciu komplexnej národnej stratégie boja proti AMR; naliehavo vyzýva Komisiu, aby členským štátom poskytla jednoznačné informácie o zdrojoch EÚ, ktoré sú k dispozícii na boj proti AMR, a aby na tento účel sprístupnila viac vyhradených finančných prostriedkov;
51. vyzýva Komisiu, aby prehodnotila a zrevidovala referenčné dokumenty o najlepších dostupných technikách BREF podľa smernice o priemyselných emisiách, ktoré sa týkajú emisií zo závodov na výrobu antibiotík;
52. naliehavo žiada Komisiu, aby účinne využila dostupné právne predpisy vo všetkých oblastiach súvisiacich s AMR s cieľom zabezpečiť, aby sa táto hrozba riešila vo všetkých politikách;
53. zdôrazňuje význam prístupu posudzovania životného cyklu od výroby a predpisovania až po hospodárenie s farmaceutickým odpadom; žiada Komisiu, aby sa zaoberala problematikou likvidácie antibiotík v prípadoch, keď by sa mali preskúmať alternatívy spaľovania, napríklad splyňovanie;
54. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili, že otázky týkajúce sa životného prostredia budú zaradené do systému dohľadu nad liekmi v prípade humánnych liekov a budú posilnené v prípade veterinárnych liekov, najmä vo vzťahu k AMR;
55. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby stanovili normy kvality (prahové hodnoty) alebo požiadavky na posudzovanie rizík, aby sa zabezpečilo, že koncentrácie príslušných antibiotík a mikroorganizmov rezistentných voči antimikrobiálnym látkam v maštalnom hnoji, čistiarenských kaloch a zavlažovacej vode budú bezpečné ešte pred ich aplikáciou na poľnohospodárskych poliach;
56. vyzýva Komisiu, aby v spolupráci s členskými štátmi uviedla celoeurópsku informačnú kampaň pre spotrebiteľov a podniky o akvakultúre vo všeobecnosti, a najmä o rozdieloch medzi prísnymi komplexnými normami na európskom trhu a normami platnými pre výrobky dovážané z tretích krajín, a to s osobitným dôrazom na problémy v oblasti bezpečnosti potravín a verejného zdravia spôsobené zavedením mimoriadne rezistentných mikroorganizmov a AMR do Únie;

⁽²⁶⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách (integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia) (Ú. v. EÚ L 334, 17.12.2010, s. 17).

Štvrtok 13. septembra 2018

57. vyzýva na postupné ukončenie rutinného profylaktického a metafylaktického používania antimikrobiálnych látok u skupín hospodárskych zvierat a navrhuje, aby sa používanie antibiotík poslednej záchrany u zvierat určených na produkciu potravín zakázalo úplne; zdôrazňuje, že dobré podmienky chovu hospodárskych zvierat, hygienické postupy, riadenie poľnohospodárskych podnikov a investície do týchto oblastí prispievajú k prevencii infekcií, a tým aj k zníženiu používania antibiotík; naliehavo žiada Komisiu, aby predložila novú stratégiu EÚ týkajúcu sa dobrých životných podmienok zvierat, za ktorú sa zasadzoval Európsky parlament, s dlhodobým cieľom vypracovať zákon o dobrých životných podmienkach zvierat; naliehavo žiada Komisiu, aby bezodkladne splnila zvyšné body stratégie EÚ v oblasti ochrany a dobrých životných podmienok zvierat na obdobie 2012 – 2015;

58. zdôrazňuje, že dobré systémy riadenia poľnohospodárskych podnikov, biologickej bezpečnosti a chovu hospodárskych zvierat podporujú zdravie a dobré životné podmienky zvierat určených na produkciu potravín a pri primeranom používaní minimalizujú náchylnosť na bakteriálne ochorenia a potrebu používať antibiotiká u zvierat;

59. domnieva sa, že sa musí podporovať adekvátne financovanie investícií do poľnohospodárskych podnikov, a to napríklad do kvalitného ustajnenia, vetrania, čistenia, dezinfekcie, očkovania a biologickej bezpečnosti, a budúca spoločná poľnohospodárska politika (SPP) by ho nemala oslabovať; v tejto súvislosti uznáva význam informovanosti členov komunity poľnohospodárov o dobrých životných podmienkach zvierat, zdraví zvierat a bezpečnosti potravín; konštatuje význam podpory a uplatňovania osvedčených postupov vo všetkých fázach výroby a spracovania potravinárskych výrobkov, ako aj význam bezpečných a nutrične vyvážených krmív, osobitných stratégií krmenia, zloženia krmív, formulácie krmív a spracovania krmív;

60. vyzýva Komisiu a členské štáty, a to aj v súvislosti s reformou SPP, aby zabezpečili väčšiu synergiu a v súlade so zisteniami uvedenými v akčnom pláne jedného zdravia proti AMR poskytnú účinné finančné stimuly a podporili chovateľov hospodárskych zvierat, ktorí vedú preukázať, že výrazne znížili používanie antibiotík a dosiahli vysokú zaočkovanosť svojich zvierat či hospodárskych zvierat;

61. zdôrazňuje, že základom je vysoká čistota a hygiena poľnohospodárskych podnikov; žiada Komisiu, aby vypracovala usmernenia o používaní antibiotík u zvierat a o hygienických podmienkach poľnohospodárskych podnikov; vyzýva členské štáty, aby vypracovali osobitné plány a posilnili kontrolu hygienických podmienok;

62. pripomína preventívne opatrenia, ktoré majú predchádzať antimikrobiálnej liečbe celých skupín (metafylaxia) zvierat určených na produkciu potravín:

— používať dobrý, zdravý chovný dobytok, ktorý rastie prirodzene, pričom je zabezpečená vhodná genetická diverzita,

— podmienky zodpovedajúce behaviorálnym potrebám jednotlivých druhov vrátane sociálnej interakcie a hierarchie,

— hustota chovu, ktorá nezvyšuje riziko prenosu chorôb,

— izolácia chorých zvierat od zvyšku skupiny,

— (pre kurčatá a menšie zvieratá) rozdelenie krdľov do menších, fyzicky oddelených skupín,

— uplatňovanie súčasných pravidiel o dobrých životných podmienkach zvierat, ktoré sú už v krízovom plnení, stanovených v povinných požiadavkách týkajúcich sa hospodárenia 11, 12, 13 v prílohe II k nariadeniu (EÚ) č. 1306/2013⁽²⁷⁾;

⁽²⁷⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013 zo 17. decembra 2013 o financovaní, riadení a monitorovaní spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 549), ktorým sa uplatňujú pravidlá stanovené v smernici Rady 98/58/ES z 20. júla 1998 o ochrane zvierat chovaných na hospodárske účely (Ú. v. ES L 221, 8.8.1998, s. 23); Smernica Rady 91/630/EHS z 19. novembra 1991, ktorou sa stanovujú minimálne normy pre ochranu ošpaných (Ú. v. ES L 340, 11.12.1991, s. 33); Smernica Rady 91/629/EHS z 19. novembra 1991, ktorou sa stanovujú minimálne normy na ochranu teľat (Ú. v. ES L 340, 11.12.1991, s. 28).

Štvrtok 13. septembra 2018

63. domnieva sa, že požiadavka, aby bolo použitie antibiotík vyznačovalo na štítku, by zvýšila znalosť spotrebiteľov a poskytla im možnosť rozhodnúť sa na základe lepších informácií; vyzýva Komisiu, aby vytvorila harmonizovaný systém označovania založený na normách pre dobré životné podmienky zvierat a správnej praxi chovu hospodárskych zvierat, ako sa to plánovalo už v roku 2009 ⁽²⁸⁾;

64. okrem toho upriamuje pozornosť na nedávne zistenia vedeckého výskumu (február 2018), z ktorých vyplýva, že ESBL (širokospektrálne beta-laktamázy) sa prenášajú na ľudí z chovu hospodárskych zvierat a konzumácie mäsa len v obmedzenej miere a že k prenosu ESBL dochádza najmä z človeka na človeka ⁽²⁹⁾;

65. zdôrazňuje, že v intenzívnom poľnohospodárstve sa môže v poľnohospodárskych podnikoch vyskytnúť nesprávne bežné používanie antibiotík u hospodárskych zvierat a hydiny s cieľom podporiť rýchlejšiu rast a tiež ich časté používanie na profylaktické účely, ako je prevencia šírenia chorôb v dôsledku stiesnených, obmedzených a stresujúcich podmienok, v ktorých sa zvieratá nachádzajú a ktoré oslabujú ich imunitný systém, a ako kompenzácia nehygienických podmienok, v ktorých sú chované;

66. domnieva sa, že už sú slušné poznatky o tom, ako sa AMR šíri v poľnohospodárskych podnikoch zo zvierat na ľudí, a že akčný plán túto skutočnosť náležite nezohľadňuje; konštatuje, že v akčnom pláne sa len žiada ďalšie skúmanie a prekonanie nedostatočných poznatkov o tejto problematike, čo by mohlo viesť k odloženiu tak potrebného opatrenia;

67. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby rozlišovali medzi hospodárskymi a spoločenskými zvieratami, najmä pri navrhovaní mechanizmov monitorovania a posudzovania používania antimikrobiálnych látok vo veterinárnych liekoch, ako aj pri navrhovaní opatrení na riešenie ich používania;

68. zdôrazňuje, že v spolupráci s veterinárnymi lekármi bolo vyvinuté komplexné monitorovanie antibiotík v poľnohospodárstve, ktorým sa komplexne dokumentuje používanie antibiotík a ďalej zlepšuje ich podávanie; vyjadruje poľutovanie nad tým, že v humánnej medicíne doposiaľ porovnateľný systém neexistuje;

69. konštatuje, že existenciu vzájomného vzťahu medzi rezistenciou voči antibiotikám u zvierat určených na produkciu potravín (napr. u brojlerových kurčiat) a vysokým podielom bakteriálnych infekcií u ľudí v dôsledku manipulácie, prípravy a spotreby mäsa týchto zvierat potvrdzujú aj agentúry EÚ ⁽³⁰⁾;

70. zdôrazňuje, že podľa výskumov sú opatrenia, ktoré obmedzujú používanie antibiotík u zvierat určených na produkciu potravín, spojené s nižším výskytom baktérií rezistentných voči antibiotikám u týchto zvierat ⁽³¹⁾;

71. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby sa s ohľadom na tento nedávny výskum ⁽³²⁾ pri prijímaní opatrení snažili zachovať si cit pre primeranosť a aby starostlivo posúdili a klasifikovali antibiotiká a antimikrobiálnu rezistenciu vo všetkých príslušných právnych predpisoch zbytočne neobmedzovali dostupnosť nápravných opatrení na boj proti určitým prvokom ako kokcidie v európskom chove hospodárskych zvierat, a tým neúmyselne nezvýšili riziko kontaminácie ľudí nebezpečnými baktériami ako salmonela či mikróby z potravín;

72. vyjadruje poľutovanie nad tým, že v akčnom pláne EÚ jedného zdravia proti AMR absentuje akékoľvek pridelenie zdrojov, ako aj ambicióznejšie využívanie legislatívnych nástrojov; vyzýva Komisiu, aby bola v niektorom svojom budúcom akčnom pláne ambicióznejšia a aby ráznejšie zvýšila úsilie na jeho vykonávanie v celom rozsahu;

⁽²⁸⁾ https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/animals/docs/aw_other_aspects_labelling_ip-09-1610_en.pdf

⁽²⁹⁾ Mevius, D. et al., ESBL-Attribution-Analysis (ESBLAT). Searching for the sources of antimicrobial resistance in humans [Atribučná analýza ESBL (ESBLAT). Hľadanie zdrojov antimikrobiálnej rezistencie u ľudí], 2018. Dostupné na stránke: <http://www.1health4food.nl/esblat>

⁽³⁰⁾ Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb a Európsky úrad pre bezpečnosť potravín: <https://ecdc.europa.eu/sites/portal/files/media/en/publications/Publications/antimicrobial-resistance-zoonotic-bacteria-humans-animals-food-EU-summary-report-2014.pdf>

⁽³¹⁾ [http://www.thelancet.com/pdfs/journals/lanplh/PIIS2542-5196\(17\)30141-9.pdf](http://www.thelancet.com/pdfs/journals/lanplh/PIIS2542-5196(17)30141-9.pdf)

⁽³²⁾ Mevius, D. et al., ESBL-Attribution-Analysis (ESBLAT). Searching for the sources of antimicrobial resistance in humans [Atribučná analýza ESBL (ESBLAT). Hľadanie zdrojov antimikrobiálnej rezistencie u ľudí], 2018. Dostupné na stránke: <http://www.1health4food.nl/esblat>

Štvrtok 13. septembra 2018

73. vyjadruje poľutovanie nad tým, že strategický prístup Komisie, ktorý je v zásade správny, sa príliš často obmedzuje na vyhlásenia o úmysloch, a vyzýva Komisiu, aby svoj prístup konkretizovala;

74. vyzýva Komisiu, aby koordinovala a monitorovala vnútroštátne stratégie s cieľom umožniť výmenu odporúčaných postupov medzi členskými štátmi;

75. naliehavo vyzýva členské štáty, aby vypracovali ambicióznú vnútroštátnu stratégiu na boj proti AMR v živočíšnej výrobe vrátane cieľov znížovania množstva používaných veterinárnych antimikrobiálnych látok pri zohľadnení miestnych podmienok; zdôrazňuje, že do ich vykonávania by sa mali zapojiť všetky sektory celého potravinového reťazca;

76. konštatuje, že niektoré členské štáty prostredníctvom príslušných orgánov právne vymedzili odborne spôsobilých poradcov pre veterinárne lieky, ktorí sú oprávnení predpisovať niektoré veterinárne lieky; zdôrazňuje, že národné akčné plány týkajúce sa antimikrobiálnej rezistencie by v prípade potreby týmto osobám nemali zakazovať predpisovať a dodávať určité veterinárne lieky vzhľadom na rozhodujúcu úlohu, ktorú môžu tieto osoby zohrávať v izolovaných vidieckych spoločenstvách;

77. zdôrazňuje význam výmeny odporúčaných postupov medzi členskými štátmi a koordináciu takýchto výmen zo strany Komisie; v tejto súvislosti víta zníženie používania antibiotík v období 2009 – 2016 v chove hospodárskych zvierat v Holandsku o 64,4 % a stanovenú ambíciu tejto krajiny ďalšieho znížovania do roku 2020; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby uplatňovali tento príklad verejno-súkromnej spolupráce medzi verejnými orgánmi, priemyslom, vedcami a veterinárnymi lekármi aj v ďalších častiach Únie;

78. naliehavo vyzýva členské štáty, aby zvážili zavedenie pozitívnych (oslobodenie od daní pre poľnohospodárov) a negatívnych (dane z predaja antibiotík, ktoré sa v súčasnosti úspešne uplatňujú v Belgicku a Dánsku) daňových stimulov pre antibiotiká používané v chove hospodárskych zvierat na neterapeutické účely;

Posilniť výskum, vývoj a inovácie s ohľadom na AMR

79. poukazuje na to, že vďaka investícii viac ako 1,3 miliardy EUR do výskumu AMR má EÚ v tejto oblasti vedúce postavenie a že medzi jej úspechy patrí uvedenie programu New Drugs for Bad Bugs ND4BB⁽³³⁾ a iniciatívy spoločnej tvorby programov týkajúcich sa AMR JPIAMR⁽³⁴⁾; zdôrazňuje potrebu efektívnosti a koordinácie výskumných činností; preto víta iniciatívy ako ERA-NET na vytvorenie synergie iniciatívy JPIAMR a programu Horizont 2020; zdôrazňuje, že do 60. rokov 20. storočia bolo vyvinutých viac ako 20 nových tried antibiotík, a so znepokojením konštatuje, že za ostatné roky neboli uvedené skutočne nové triedy antimikrobiálnych látok;

80. naliehavo žiada Európsku komisiu, aby zvážila nový legislatívny rámec na stimuláciu vývoja nových antimikrobiálnych látok pre ľudí, ako to Európsky parlament požadoval už 10. marca 2016 vo svojich pozmeňujúcich návrhoch k návrhu nariadenia o veterinárnych liekoch a v parlamentnom uznesení z 19. mája 2015; konštatuje, že v akčnom pláne Komisie jedného zdravia proti AMR sa Komisia tiež zaväzuje, že „vypracuje analýzu regulačných nástrojov a stimulov EÚ – najmä právnych predpisov, ktoré sa týkajú liekov na zriedkavé choroby a liekov na pediatrické použitie – s cieľom využiť ich na nové antimikrobiálne látky“;

81. víta skutočnosť, že EFSA a EMA nedávno preskúmali a prerokovali niekoľko alternatív používania antimikrobiálnych látok u zvierat určených na produkciu potravín, z ktorých niektoré prinášajú sľubné výsledky počas experimentálnych štúdií zlepšovaním parametrov zdravia zvierat; preto odporúča nanovo podnietiť vedecký výskum takýchto alternatív a navrhnúť legislatívny rámec EÚ, ktorý by stimuloval ich rozvoj, a objasniť cestu k ich schváleniu;

82. pripomína, že tradičná generácia antibiotík založená na sérii techník modifikácie antibiotík získaných z prírody je vyčerpaná a že investície do výskumu a vývoja na vytvorenie novej generácie by mali narušiť tradičné antibiotické paradigmy; víta nové, už vyvinuté techniky, ako sú monoklonálne protilátky, ktoré znižujú virulenciu baktérií, ktoré nezabíjajú, iba zneškodnia;

⁽³³⁾ <http://www.imi.europa.eu/content/nd4bb>

⁽³⁴⁾ <http://www.jpiaamr.eu>

Štvrtok 13. septembra 2018

83. poukazuje na to, že veda a výskum zohrávajú kľúčovú úlohu pri príprave noriem v boji proti AMR;
84. víta aktuálne výskumné projekty v liečbe alternatívami antibiotík, napríklad v liečbe bakteriofágmi, ako je projekt Phagoburn financovaný z prostriedkov EÚ; konštatuje, že na úrovni EÚ doposiaľ žiadna liečba bakteriofágmi schválená nebola; vyzýva Komisiu na predloženie návrhu rámca pre liečbu bakteriofágmi na základe najnovšieho vedeckého výskumu;
85. konštatuje, že nedávny výskum zameraný na vývoj probiotík novej generácie na súbežné použitie s antibiotickou liečbou v klinických podmienkach vykázal pokles HAI spôsobených baktériami vysoko rezistentnými voči antibiotikám ⁽³⁵⁾;
86. konštatuje, že výskum a vývoj v oblasti nových prístupov k liečbe a prevencii infekcií sú rovnako dôležité a že tieto prístupy môžu zahŕňať použitie látok na posilnenie imunitnej reakcie na bakteriálnu infekciu, ako sú prebiotiká a probiotiká;
87. vyzýva agentúru EMA, aby v spolupráci s EFSA a ECDC prehodnotila všetky dostupné informácie o výhodách a rizikách starších antimikrobiálnych látok vrátane kombinácie s antibiotikami a zvažila, či sú potrebné zmeny v schválenom spôsobe ich použitia; zdôrazňuje, že by sa mal odporučiť včasný dialóg medzi novátormi a regulačnými orgánmi s cieľom prípadne prispôsobiť regulačný rámec, aby sa uprednostnil a urýchlil vývoj antimikrobiálnych liekov a umožnil sa k nim rýchlejší prístup;
88. odporúča Komisii, aby zaviedla zrýchlený postup, ktorým sa môže dočasne zakázať používanie antimikrobiálnych látok schválených na priemyselné alebo poľnohospodárske účely, u ktorých je však podozrenie, že majú závažný negatívny vplyv na AMR, až do vykonania ďalších štúdií o vplyve týchto antimikrobiálnych látok;
89. pripomína, že nízka kvalita liekov a veterinárnych liekov s nízkou koncentráciou účinných látok a/alebo ich dlhodobé užívanie podporuje výskyt rezistentných mikróbov; vyzýva preto Komisiu a členské štáty, aby skvalitnili a vypracovali zákony, ktorými sa zabezpečí, že u liekov bude zaručená kvalita, bezpečnosť a účinnosť a že ich používanie sa bude riadiť prísnyimi zásadami;
90. vyzýva Komisiu, aby zvýšila finančnú dotáciu na včasný medziodvetvový interdisciplinárny výskum epidemiológie a imunológie patogénov AMR a skrining HAI, najmä spôsoby prenosu medzi zvieratami, ľuďmi a životným prostredím; vyzýva Komisiu, aby podporila výskum hygieny rúk a vplyvu rôznych spôsobov umývania a sušenia rúk na prenos potenciálnych patogénov;
91. vyzýva Komisiu, aby investovala tak do vývoja neantibiotických alternatív pre zdravie zvierat vrátane stimulátorov rastu, ako aj do vývoja nových molekúl na vývoj nových antibiotík; zdôrazňuje, že nové antibiotiká sa nesmú používať na podporu zdravia zvierat ani na podporu rastu, a tie odvetvia, ktoré dostávajú verejné finančné prostriedky na vývoj nových antibiotík, musia ukončiť distribúciu a/alebo používanie antibiotík na podporu zdravia zvierat a podporu rastu;
92. víta nedávne cezhraničné výskumné projekty v oblasti uvážlivého používania antimikrobiálnych látok a prevencie infekcií, ako je napríklad projekt i-4-1-Health financovaný zo zdrojov EÚ v rámci programu INTERREG; vyzýva Komisiu, aby zvýšila financovanie výskumných činností na prevenciu HAI;
93. vyzýva Komisiu, aby ďalej podporovala snahy výskumu a vývoja v oblasti AMR, ako aj celosvetových infekčných ochorení, ktoré sú vymedzené v cieľoch trvalo udržateľného rozvoja, najmä TBC odolnej voči liekom a zanedbaných tropických chorôb. ako súčasť budúceho rámcového programu EÚ pre výskum a inovácie, a to aj vrátane zamerania osobitnej misie v rámci tohto programu na svetový boj proti AMR;
94. vyzýva Komisiu, aby zaviedla obmedzenia prepravy živých zvierat z oblastí, v ktorých súčasný systém monitorovania zistil výskyt kmeňov baktérií rezistentných voči antimikrobiálnym látkam;

⁽³⁵⁾ Pamer, Eric G.: Resurrecting the Intestinal Microbiota to Combat Antibiotic-Resistant Pathogens (Obnova intestinálnej mikrobioty v boji proti patogénom rezistentným voči antibiotikám), *Science*, zv. 352, č. 6285, 2016, s. 535 – 538.

Štvrtok 13. septembra 2018

95. konštatuje, že niektoré prípravky na ochranu rastlín by tiež mohli mať antimikrobiálne vlastnosti, ktoré ovplyvnia šírenie AMR; žiada ďalší výskum možnej súvislosti medzi expozíciou komerčným prípravkom s obsahom pesticídov a herbicídov a vznikom AMR; pripúšťa, že herbicídy sa bežne testujú na toxicitu, ale nie na subletálne účinky na mikróby, a z vyššie uvedených dôvodov zdôrazňuje, že dôležité uvažovať nad takýmto pravidelným testovaním;

96. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporili včasný nepretržitý dialóg so všetkými zainteresovanými stranami, ktorý umožní vypracovať vhodné stimuly pre výskum a vývoj v oblasti AMR; uznáva, že univerzálna koncepcia neexistuje; naliehavo žiada Komisiu, aby formálne zapojila občiansku spoločnosť do diskusií o jednom zdraví, napríklad vytvorením a financovaním špecializovanej siete zainteresovaných strán;

97. zdôrazňuje, že sú potrebné rôzne spôsoby spolupráce pod vedením verejného sektora so zapojením priemyslu; uznáva, že kapacity priemyslu zohrávajú kľúčovú úlohu vo výskume a vývoji v oblasti AMR; bez ohľadu na vyššie uvedené zdôrazňuje, že tento akútny odbor v oblasti výskumu a vývoja by okrem toho mal byť označený ako verejná priorita s potrebou ďalšej koordinácie; vyzýva preto Komisiu, aby vytvorila verejnú platformu pre verejne financované projekty v oblasti výskumu a vývoja AMR a pre koordináciu všetkých opatrení v oblasti výskumu a vývoja;

98. zdôrazňuje preto, že súčasný inovačný rámec neposkytuje účinnú podporu výskumu a vývoju v oblasti AMR, a žiada úpravu a harmonizáciu práv duševného vlastníctva na európskej úrovni, a to najmä s cieľom lepšie zosúladiť trvanie ochrany s požadovanou lehotou pre dotknuté inovačné lieky;

99. domnieva sa, že výskum v oblasti boja proti AMR už prebieha na mnohých miestach v Európskej únii bez toho, aby existoval primeraný prehľad o stave výskumu v EÚ ako takej; preto navrhuje vytvorenie osobitnej platformy na úrovni EÚ, ktorá by umožnila efektívnejšie využívanie výskumných zdrojov v budúcnosti;

100. pripomína význam rozvíjania koalícií medzi akademickou obcou a biofarmaceutickými spoločnosťami v oblasti vývoja nových antibiotík, rýchlej diagnostiky a nových liečebných postupov;

101. víta závery WHO, Svetovej organizácie duševného vlastníctva WIPO a spoločného technického sympózia Svetovej obchodnej organizácie WTO s názvom Antimikrobiálna rezistencia: ako podporovať inováciu, dostupnosť a primerané používanie antibiotík ⁽³⁶⁾, na ktorom sa diskutovalo o nových typoch výskumu a vývoja s cieľom stimulovať výskum a vývoj, a zároveň oddeliť rentabilitu antibiotík od ich predaného množstva;

102. pripomína, že nariadenie o klinickom skúšaní liekov ⁽³⁷⁾ pomôže v EÚ nasmerovať výskum k novým antimikrobiálnym látkam; vyzýva Komisiu a agentúru EMA, aby nariadenie o klinickom skúšaní liekov bezodkladne implementovali;

103. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali vývoj a prijímanie nových ekonomických modelov, pilotných projektov a rozličných motivačno-nátlakových stimulov na posilnenie vývoja nových liečebných postupov, diagnostických metód, antibiotík, zdravotníckych pomôcok, vakcín a alternatív antimikrobiálnych látok; je presvedčený, že uvedené bude mať zmysel, ak bude z dlhodobého hľadiska udržateľné, zamerané na potreby založené na dôkazoch, na rozhodujúce verejné priority a bude prispievať k náležitému liečebnému použitiu;

104. vyzýva Komisiu, aby posúdila účinnosť súčasnej hygienickej praxe a metód sanitácie v nemocniciach a zdravotníckom prostredí; žiada Komisiu, aby preskúmala používanie probiotík a iných udržateľných hygienických technológií ako efektívnych sanitčných prístupov na predchádzanie a znižovanie počtu HAI pripisovaných AMR;

⁽³⁶⁾ <http://www.wipo.int/publications/en/details.jsp?id=4197>

⁽³⁷⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 536/2014 zo 16. apríla 2014 o klinickom skúšaní liekov na humánne použitie, ktorým sa zrušuje smernica 2001/20/ES (Ú. v. EÚ L 158, 27.5.2014, s. 1).

Štvrtok 13. septembra 2018

105. vyzýva k zavádzaniu nákladovo efektívnych technológií, ktoré znížia vplyv HAI v nemocniciach a pomôžu predchádzať šíreniu multirezistentných mikroorganizmov;

106. nabáda členské štáty, aby podporovali alternatívne systémy finančných náhrad na uľahčenie zavádzania inovačných technológií do vnútroštátnych systémov zdravotnej starostlivosti;

107. konštatuje, že obvyklý podnikateľský model vývoja liekov nie je pre vývoj antibiotík vhodný, keďže časom sa môže vyvinúť rezistencia a keďže sú určené na dočasné používanie ako posledná možnosť; pripomína podnikom ich spoločenskú zodpovednosť prispievať k práci zameranej na boj proti AMR nachádzaním spôsobov na predĺženie životnosti antibiotík, čím sa zabezpečí udržateľnosť dodávok účinných antibiotík, a požaduje stimuly pre tento výskum a pre vymedzenie spôsobu regulácie;

108. pripomína, že Európsky parlament a Rada požiadali o prehodnotenie súčasných stimulov (t. j. stimulov zavedených nariadením o liekoch na zriedkavé choroby ⁽³⁸⁾) v dôsledku ich nesprávneho používania a vysokých konečných cien; vyzýva preto Európsku komisiu, aby analyzovala súčasné stimulačné modely výskumu a vývoja vrátane modelu prevoditeľného výhradného práva na trhu s cieľom navrhnuť nové modely a vymedziť spôsob regulácie;

109. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby v spolupráci s výskumnými pracovníkmi a priemyslom vypracovali nové motivačné modely na oddelenie platieb od predpísaných objemov a stimuláciu investícií počas celého obdobia vývoja výrobkov a výroby; zdôrazňuje, že zaručenie cenovej dostupnosti a prístupu ku kvalitným antibiotikám musí byť konečným cieľom stimulov pre výskum a vývoj;

110. uznáva kľúčovú úlohu farmaceutov pri zvyšovaní informovanosti o vhodnom používaní antimikrobiálnych látok, ako aj o prevencii AMR; nabáda členské štáty, aby rozšírili svoje povinnosti povolením vydávať presné množstvá a umožnili podávať určité očkovacie látky a vykonávať rýchle diagnostické testy v lekárňach;

111. požaduje, aby sa prevoditeľné výhradné práva na trhu a odmeny za vstup na trh považovali za možné udržateľné stimuly;

112. vyzýva Komisiu, aby prevzala vedúcu úlohu pri presadzovaní príkladov osvedčených postupov založených na dôkazoch vočasnej diagnostike s cieľom bojovať proti AMR;

Tvorba globálneho programu

113. zdôrazňuje, že bez harmonizovaných a okamžitých opatrení na svetovej úrovni je svet na ceste do postantibiotickej doby, v ktorej by bežné infekcie mohli opäť zabíjať.

114. pripomína, že pre zložitý problém, jeho cezhraničný rozmer, kruté následky pre životné prostredie, zdravie ľudí a zvierat a vysokú ekonomickú záťaž si AMR vyžaduje okamžité koordinované kroky na európskej, svetovej a medziodvetvovej úrovni; žiada preto jasný prísľub zo strany EÚ a členských štátov, že budú vytvárať európske a medzinárodné partnerstvá a uvedú prierezovú globálnu stratégiu zameranú na boj proti AMR, ktorá bude zahŕňať politiky v oblastiach ako medzinárodný obchod, rozvoj a poľnohospodárstvo;

115. víta rebríček WHO 20 najnebezpečnejších patogénov odolných voči antibiotikám ⁽³⁹⁾; vyzýva na naliehavé projekty v oblasti výskumu a vývoja na tomto prioritnom zozname baktérií rezistentných voči antibiotikám s cieľom vyvinúť lieky proti nim; zdôrazňuje však, že výskum nových liekov nie je jediným potrebným opatrením a že ich nesprávne a nadmerné používanie sa musí riešiť tak u ľudí, ako aj u zvierat;

⁽³⁸⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 141/2000 zo 16. decembra 1999 o liekoch na ojedinelé ochorenia (Ú. v. ES L 18, 22.1.2000, s. 1).

⁽³⁹⁾ <http://www.who.int/mediacentre/news/releases/2017/bacteria-antibiotics-needed/en/>

Štvrtok 13. septembra 2018

116. uznáva, že AMR predstavuje cezhraničný problém a že produkty prichádzajú do Európy z celého sveta; naliehavo vyzýva Európsku komisiu, aby spolupracovala s tretími stranami s cieľom znížiť používanie antibiotík v chove zvierat a kontamináciu životného prostredia; vyzýva Komisiu, aby tiež realizovala výskumné programy v spolupráci s tretími krajinami s cieľom znížiť nadmerné používanie antibiotík; vyzýva Komisiu, aby v kontexte dohôd o voľnom obchode zakázala dovoz potravín pochádzajúcich zo zvierat, ktoré neboli chované v súlade s normami EÚ, najmä so zákazom používania antibiotických rastových stimulátorov;

117. berie na vedomie správu s názvom Globálny boj proti infekciám rezistentným voči liekom: záverečná správa a odporúčania (Tackling drug-resistant infections globally: Final report and recommendations⁽⁴⁰⁾), podľa ktorej by opatrenia v oblasti AMR vo svetovom meradle mali o 10 rokov stáť 40 miliárd USD, čo je nepatrná suma v porovnaní s nákladmi v prípade nečinnosti a tiež veľmi malý zlomok toho, čo krajiny G20 vynakladajú v súčasnosti na zdravotnú starostlivosť (asi 0,05 %); vyzýva Komisiu, aby vypracovala analýzu možného zdanenia verejného zdravotníctva v rámci jeho spoločenskej zodpovednosti;

118. konštatuje, že v niektorej budúcej obchodnej dohode so Spojeným kráľovstvom po brexite sa AMR musí riešiť a musí sa stanoviť podmienka, aby Spojené kráľovstvo držalo krok s ďalšími opatreniami EÚ zameranými na boj proti AMR s cieľom chrániť spotrebiteľov a pracovníkov tak v EÚ, ako aj v Spojenom kráľovstve;

119. víta globálny akčný plán WHO proti AMR, ktorý jednomysleňne prijalo 68. svetové zdravotnícke zhromaždenie v máji 2015; zdôrazňuje potrebu zosúladiť globálne, európske a národné akčné plány s globálnym akčným plánom WHO;

120. víta nové usmernenia WHO o používaní medicínsky dôležitých antimikrobiálnych látok u zvierat určených na produkciu potravín⁽⁴¹⁾; zdôrazňuje, že v niektorých krajinách približne 50–70 % celkovej spotreby medicínsky dôležitých antibiotík predstavuje živočíšna výroba, a to najmä s cieľom podpory rastu zdravých zvierat; žiada, aby sa v rámci prístupu jedného zdravia sa táto téma stala súčasťou obchodnej politiky EÚ a rokovaní s medzinárodnými organizáciami ako WTO a s pridruženými alebo tretími krajinami a aby sa vypracovala globálna politika zakazujúca používanie antibiotík na výkrm zdravých zvierat;

121. poznamenáva, že AMR vzbudzuje vážne obavy v prípade mnohých chorôb spojených s chudobou a zanedbávaných chorôb PRND vrátane HIV/AIDS, malárie, TBC a chorôb spojených s epidémiami a pandémiami; zdôrazňuje, že približne 29 % úmrtí spôsobených AMR je dôsledkom TBC rezistentnej voči liekom; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby bezodkladne posilnili svoju podporu výskumu a používania nástrojov zdravotnej starostlivosti na riešenie PRND ovplyvnených AMR; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vytvárali partnerstvá podľa vzoru partnerstva pre výskum a inováciu v oblasti Stredomoria PRIMA a partnerstva európskych a rozvojových krajín v oblasti klinického skúšania EDCTP na účely medzinárodných projektov výskumu a vývoja v oblasti zdravia, ktoré zahŕňajú rôzne geografické regióny a týkajú sa najdôležitejších zdravotných tém, ako je napríklad AMR, očkovacie látky, rakovina a prístup k liekom;

122. zdôrazňuje význam európskych iniciatív, ako sú programy ECDC pre infekčné choroby, napríklad AIDS, TBC a maláriu; poukazuje na to, že tieto iniciatívy sú príkladmi osvedčenej praxe a dokazujú reaktionschopnosť a dobré fungovanie EÚ vzhľadom na potrebu nových antibiotík, a že centrum ECDC by malo zohrávať kľúčovú úlohu pri určovaní prioritných potrieb v oblasti výskumu a vývoja, pri koordinácii opatrení a zapojení všetkých subjektov do posilňovania medziodvetvovej práce a budovania kapacít prostredníctvom sietí výskumu a vývoja;

123. zdôrazňuje, že výskyt multirezistentných baktérií, ktoré sú odolné voči niekoľkým antibiotikám súčasne a ktoré sa môžu napokon stať superbaktériami odolnými voči všetkým dostupným antibiotikám vrátane antibiotík poslednej záchrany, je problémom; zdôrazňuje potrebu databázy týchto multirezistentných baktérií, ktorá by pokrývala AIDS, TBC, maláriu, kvapavku, *Escherichia coli* a iné baktérie rezistentné voči liekom;

124. konštatuje, že hospodárskym zvieratám chovaným na produkciu potravín sa v USA podáva päťkrát viac antibiotík než hospodárskym zvieratám v Spojenom kráľovstve; zdôrazňuje preto význam kontrol mäsa dovážaného do EÚ;

⁽⁴⁰⁾ https://amr-review.org/sites/default/files/160518_Final%20paper_with%20cover.pdf

⁽⁴¹⁾ http://www.who.int/foodsafety/areas_work/antimicrobial-resistance/cia_guidelines/en/

Štvrtok 13. septembra 2018

125. vyzýva Komisiu, aby podporila zapracovanie noriem a opatrení EÚ s cieľom boja proti AMR a s cieľom náležitého používania antibiotík do obchodných dohôd a aby prostredníctvom WTO pracovala na zviditeľnení otázky AMR; konštatuje, že používanie antibiotík ako rastových stimulátorov u zvierat určených na produkciu potravín je v EÚ zakázané už od roku 2006, ale že v krajinách mimo EÚ sa antibiotiká môžu naďalej používať v krmivách ako rastové stimulátory; vyzýva Komisiu, aby s cieľom zabezpečiť rovnaké podmienky pre chov hospodárskych zvierat a akvakultúru v EÚ a na zmiernenie AMR do všetkých dohôd o voľnom obchode zahrnula ustanovenie, podľa ktorého sa z tretích krajín nesmú dovážať potraviny, v produkcii ktorých boli použité antibiotiká ako rastové stimulátory; vyzýva Komisiu, aby zakázala dovoz všetkých potravín z tretích krajín, ak tieto produkty pochádzajú od zvierat liečených antibiotikami alebo antibiotickými skupinami, ktoré sú vyhradené na liečbu určitých infekcií u ľudí v Európskej únii;

126. vyzýva Komisiu a členské štáty na posilnenie opatrení pre boj s nezákonnými praktikami v súvislosti s výrobou, obchodom, používaním a zneškodňovaním antimikrobiálnych látok; zdôrazňuje, že subjekty zapojené do reťazca životného cyklu antimikrobiálnych látok musia prijať zodpovednosť za svoje skutky;

127. berie na vedomie vplyv univerzálnosti a cenovej dostupnosti jestvujúcich antibiotík a všeobecný prístup k nim; je presvedčený, že cieľná liečba s použitím určitých antibiotík by mala byť dostupná pre všetkých, aby sa zabránilo nesprávnemu používaniu antibiotík a nadmernému používaniu širokospektrálnych antibiotík; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby prijali prísnejšie opatrenia proti predaju veľkých zásielok antimikrobiálnych látok za dumpingové ceny, najmä kritických antibiotík pre ľudí;

128. žiada vykonávanie komplexných kontrol výrobcov antibiotík, aby ochranné lehoty zodpovedali skutočnosti, s cieľom zabezpečiť neprítomnosť akýchkoľvek antibiotík v potravinárskych výrobkoch;

129. vyzýva Komisiu, aby sa snažila udržať pozornosť politikov na vysokej úrovni a ich odhodlanie konať v oblasti AMR, a to aj na fórach OSN a v skupinách G7 a G20; zdôrazňuje príležitosť, ktorá sa vedeckým orgánom EÚ ako ECDC ponúka v podobe globálnej úlohy v oblasti uvážlivého používania; vyzýva Komisiu, aby podporovala spoluprácu medzi EÚ a medzinárodnými organizáciami vrátane WHO, Organizácie OSN pre výživu a poľnohospodárstvo FAO a Svetovej organizácie pre zdravie zvierat OIE; víta vyhlásenie o boji proti antimikrobiálnej rezistencii, ktoré v januári 2016 podpísalo v Davose viac než 100 spoločností a v ktorom vyzývajú farmaceutické, biotechnologické a diagnostické podniky na spoločné opatrenia s cieľom vytvoriť udržateľný a predvídateľný trh s antibiotikami, vakcínami a diagnostikou, ktorý podporí zachovanie nových a jestvujúcich spôsobov liečby;

130. vyzýva na podporu a posilnenie produkcie založenej na agroekológii a na prechod k takejto produkcii;

o

o o

131. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, Európskemu centru pre prevenciu a kontrolu chorôb, Európskej agentúre pre lieky, Európskej chemickej agentúre, Európskemu úradu pre bezpečnosť potravín, Európskej environmentálnej agentúre, Svetovej zdravotníckej organizácii a Svetovej organizácii pre zdravie zvierat.

Štvrtok 13. septembra 2018

P8_TA(2018)0355

Európa v pohybe: program pre budúcnosť mobility v EÚ**Uznesenie Európskeho parlamentu z 13. septembra 2018 o Európe v pohybe: program pre budúcnosť mobility v EÚ (2017/2257(INI))**

(2019/C 433/21)

Európsky parlament,

- so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom Európa v pohybe: Agenda sociálne spravodlivého prechodu na ekologickú, konkurencieschopnú a prepojenú mobilitu pre všetkých (COM(2017)0283),
- so zreteľom na ratifikáciu Parížskej dohody Európskym parlamentom a Radou 4. októbra 2016 ⁽¹⁾,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) ⁽²⁾,
- so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru z 18. októbra 2017 o ekologickej, konkurencieschopnej a prepojenej mobilite pre všetkých ⁽³⁾,
- so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru z 5. júla 2017 o dôsledkoch digitalizácie a robotizácie dopravy na tvorbu politík EÚ ⁽⁴⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 23. apríla 2009 o akčnom pláne pre inteligentné dopravné systémy ⁽⁵⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 10. decembra 2013 o CARS 2020: smerom k silnému, konkurencieschopnému a udržateľnému automobilovému priemyslu v Európe ⁽⁶⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 7. júla 2015 o realizácii multimodálneho integrovaného systému predaja cestovných lístkov Európe ⁽⁷⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 9. septembra 2015 o vykonávaní Bielej knihy o doprave z roku 2011: hodnotenie a ďalší postup na ceste k udržateľnej mobilite ⁽⁸⁾,
- so zreteľom na vyhlásenie z Valletty z 29. marca 2017 o bezpečnosti cestnej premávky,
- so zreteľom na bielu knihu Komisie s názvom Plán jednotného európskeho dopravného priestoru – Vytvorenie konkurencieschopného dopravného systému efektívne využívajúceho zdroje (COM(2011)0144),
- so zreteľom na svoju štúdiu z roku 2016 s názvom Autonómne jazdiace vozidlá: budúcnosť cestnej dopravy? (Self-piloted cars: the future of road transport?),
- so zreteľom na svoju štúdiu z roku 2017 s názvom Výzvy týkajúce sa financovania infraštruktúry v hospodárstve spoločného využívania zdrojov (Infrastructure funding challenges in the sharing economy),

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 282, 19.10.2016, s. 1.⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1.⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 81, 2.3.2018, s. 195.⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 345, 13.10.2017, s. 52.⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 184 E, 8.7.2010, s. 50.⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ C 468, 15.12.2016, s. 57.⁽⁷⁾ Ú. v. EÚ C 265, 11.8.2017, s. 2.⁽⁸⁾ Ú. v. EÚ C 316, 22.9.2017, s. 155.

Štvrtok 13. septembra 2018

- so zreteľom na štúdiu Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru z roku 2017 s názvom Vplyv digitalizácie a hospodárstva založeného na dopyte na trhy práce a dôsledky pre zamestnanosť a pracovnoprávne vzťahy (Impact of digitalisation and the on-demand economy on labour markets and the consequences for employment and industrial relations),
 - so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre dopravu a cestovný ruch a stanovisko Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín (A8-0241/2018),
- A. keďže v odvetví dopravy prebiehajú štrukturálne zmeny a budúcnosť dopravy v EÚ sa nachádza na križovatke všeobecných priorít rámca politiky v oblasti klímy a energetiky do roku 2030, programu Čisté ovzdušie pre Európu a usmernení EÚ pre bezpečnosť cestnej premávky 2011 – 2020;
- B. keďže dekarbonizácia dopravy a používanie nízkoemisných technológií ponúkajú príležitosti pre budúcnosť mobility a udržateľný hospodársky rast;
- C. keďže kolaboratívne hospodárstvo a hospodárstvo spoločného využívania zdrojov premieňa odvetvie dopravy na celom svete; keďže hodnota transakcií v rámci kolaboratívneho hospodárstva v odvetví dopravy v Európe bola v roku 2015 odhadovaná na 5,1 miliardy EUR, čo predstavuje nárast o 77 % v porovnaní s predchádzajúcim rokom, zatiaľ čo nemenové vzťahy hospodárstva spoločného využívania zdrojov značne prekračujú tento scenár a poukazujú na význam tohto javu;
- D. keďže sa odhaduje, že osobná doprava sa v období rokov 2010 až 2050 zvýši o približne 42 % a že nákladná doprava vzrastie počas toho istého obdobia o 60 %;
- E. keďže Biela kniha o doprave z roku 2011 požadovala, aby sa 30 % nákladnej dopravy pozdĺž hlavných koridorov presunulo z cesty na udržateľnejšie druhy dopravy, ako je napríklad železničná doprava, do roku 2030, a 50 % do roku 2050, pričom sa bude vyžadovať rozvoj vhodnej zelenej infraštruktúry;
- F. keďže uplatňovanie zásady používateľ a znečisťovateľ platí vo všetkých druhoch dopravy vrátane cestnej, železničnej, námornej a leteckej prispeje k vytvoreniu rovnakých podmienok pre všetky druhy dopravy;
- G. keďže cieľom nových služieb mobility je podstatné zlepšenie mestskej dopravy a keďže majú potenciál dosiahnuť to prostredníctvom zníženia preťaženia a emisií a zabezpečením alternatívy k súkromnému vlastníctvu automobilov, keďže súkromné vozidlo je stále hlavným dopravným prostriedkom z hľadiska vykonaných ciest; keďže môžu umožniť prechod na multimodálnu a spoločnú dopravu, ktorá je tak aj udržateľnejšia a môže dopĺňať verejné a aktívne formy dopravy;
- H. keďže odvetvie dopravy zohráva kľúčovú úlohu pri fungovaní hospodárstva EÚ, predstavuje približne 4 % HDP EÚ a viac ako 5 % celkovej zamestnanosti v EÚ⁽⁹⁾; keďže ženy tvoria len 22 % pracovnej sily a tretina všetkých pracovníkov v tomto sektore je vo veku nad 50 rokov;
- I. keďže od prepojených a autonómnych vozidiel sa očakáva v budúcnosti, že ich pričinením bude cestná doprava účinnejšia, bezpečnejšia a istejšia, pretože ľudské chyby sú hlavnou príčinou všetkých dopravných nehôd na európskych cestách;
- J. keďže v posledných desaťročiach sa dosiahol veľký pokrok, čo robí EÚ najbezpečnejším regiónom cestnej dopravy na svete; keďže veľký počet obetí nehôd s 25 500 úmrtiami a 135 000 vážne zranenými osobami na európskych cestách v minulom roku stále spôsobuje veľké ľudské utrpenie a neprijateľné hospodárske náklady, ktoré sa odhadujú na 100 miliárd EUR ročne, a keďže sa neplnia ciele na rok 2020 týkajúce sa zníženia počtu obetí dopravných nehôd o polovicu v porovnaní s rokom 2010 a prudko sa zvyšuje podiel vážnych zranení a smrteľných úrazov zraniteľných účastníkov cestnej premávky, ako sú chodci, cyklisti alebo vodiči menších dvojkolesových motorových vozidiel;

⁽⁹⁾ Doprava EÚ v číslach: Štatistická príručka 2015, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, Luxemburg, 2015.

Štvrtok 13. septembra 2018

- K. keďže doprava je hlavným zdrojom znečistenia ovzdušia v mestských oblastiach a je zodpovedná za viac ako 25 % emisií skleníkových plynov v EÚ, z toho cestná doprava zodpovedá za viac ako 70 %, pričom tento podiel stále rastie;
- L. keďže nedávny výskum a odhady odhaľujú užšie prepojenie medzi vystavením znečisteniu ovzdušia a vyšším rizikom pre verejné zdravie vrátane srdcovocievnych chorôb, ako je mŕtvica a ischemická choroba srdca a rakovina, a keďže podľa odhadov tuhé častice spôsobujú v EÚ ročne 399 000 predčasných úmrtí, z toho 75 000 pre oxidy dusíka a 13 600 pre ozón; keďže ľudia žijúci v mestskom prostredí sú mimoriadne vystavení tomuto nebezpečenstvu;
- M. keďže v súčasnosti sa na celom svete vyvíja veľké úsilie o inkluzívnejší, bezpečnejší a spravodlivejší dopravný sektor vrátane zavedenia ambiciózných cieľov a záväzných noriem a keďže EÚ by nemala prísť o príležitosť zaujať popredné miesto v rámci týchto sociálnych inovácií;

Vplyv transformácie dopravy na zručnosti a pracovné metódy

1. víta oznámenie Komisie s názvom Európa v pohybe: Agenda sociálne spravodlivého prechodu na ekologickú, konkurencieschopnú a prepojenú mobilitu pre všetkých, v ktorom sa uznáva, že odvetvie mobility prechádza zásadnými zmenami, a zdôrazňuje, že digitálna revolúcia mobility by mala viesť k bezpečnejšiemu, inovatívnejšiemu, integrovanejšiemu, udržateľnejšiemu, spravodlivejšiemu, konkurencieschopnejšiemu a čistejšiemu odvetviu cestnej dopravy prepojenému s inými udržateľnejšími druhmi dopravy; víta strategický prístup oznámenia k dosiahnutiu súdržného regulačného rámca pre stále komplexnejšiu oblasť cestnej dopravy;
2. poukazuje na to, že odvetvie mobility EÚ musí využívať príležitosti vytvorené digitálnymi technológiami; je presvedčený, že by sa mali rozvíjať a podporovať nové obchodné modely, ktoré vedú k inovatívnym službám v oblasti spoločnej mobility vrátane nových online platforiem pre nákladnú dopravu, tzv. car-poolingu, služieb spoločného využívania automobilov alebo bicyklov alebo aplikácií pre smartfóny, ktoré ponúkajú analýzu a údaje o dopravných podmienkach v reálnom čase;
3. nabáda Komisiu a členské štáty, aby navrhli a uplatňovali opatrenia systémov C-ITS (kooperatívne inteligentné dopravné systémy) v súlade s cieľmi a iniciatívami uvedenými v Bielej knihe o doprave z roku 2011, ako aj s Parížskou dohodou o zmene klímy z decembra 2015;
4. zdôrazňuje skutočnosť, že automobilové odvetvie EÚ zamestnáva 8 miliónov ľudí a pripadajú naň 4 % hrubej pridanej hodnoty EÚ, pričom hodnota jeho obchodného prebytku predstavuje 120 miliárd EUR.
5. zdôrazňuje, že zmeny v automobilovom priemysle spojené s digitalizáciou, automatizáciou alebo čistejšími vozidlami si budú vyžadovať nové odborné znalosti a spôsoby práce; zdôrazňuje, že tieto zmeny by mali viesť k novým príležitostiam na zvýšenie atraktívnosti odvetvia dopravy a ukončeniu nedostatku pracovných síl v odvetví; zdôrazňuje, že výroba ekologických, prepojenejších a automatizovanejších vozidiel bude mať vplyv na výrobu, vývoj, údržbu a servisné služby a bude si vyžadovať nové zručnosti, napríklad pre montáž elektrických motorov alebo výrobu batérií druhej generácie, palivových článkov, či počítačového alebo senzorického vybavenia; zdôrazňuje, že priemysel už dnes čelí obrovským výzvam pri prijímaní zamestnancov s primeranými zručnosťami a že zatiaľ, čo sa očakáva, že rast inžinierskych pracovných miest bude pokračovať, softvérové zručnosti sú novou požiadavkou, na ktorú sa musia podniky zamerať; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby odbornú prípravu na pracovisku a rozvoj zručností pracovníkov v oblasti dopravy v EÚ prispôbovali týmto novým výzvam;
6. zdôrazňuje, že rovnosť príležitostí medzi mužmi a ženami by mala byť prioritou programu pre budúcnosť odvetvia dopravy; zdôrazňuje, že v odvetví dopravy prevažujú muži, ktorí tvoria tri štvrtiny celkovej pracovnej sily, a je potrebné podporovať rodovú rovnováhu; víta vytvorenie iniciatívy Ženy a doprava – platforma EÚ pre zmenu, ktorej cieľom je podporiť zamestnanosť žien a rovnosť príležitostí v odvetví dopravy; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby spolupracovali na tejto platforme tak, aby vytváranie pracovných miest pre ženy a digitalizácia sektora išli ruka v ruku;

Štvrtok 13. septembra 2018

7. poukazuje na to, že digitálna revolúcia pretvorí hodnotový reťazec automobilového priemyslu, výskum, investičné priority a technologické možnosti, ktoré musia byť transparentné, koherentné a v súlade s právnymi normami a odrazia sa na jeho celosvetovej konkurencieschopnosti;
8. pripomína, že automatické riadenie vozidla bude mať výrazný vplyv na pracovnú silu v odvetví dopravy a bude si vyžadovať nové kvalifikácie v prípade dotknutých profesií; vyzýva členské štáty, aby prijali primerané opatrenia v očakávaní tejto zmeny na trhu práce, ktoré by mali byť sprevádzané výraznejším sociálnym dialógom; vyzýva Komisiu, aby vypracovala stratégiu EÚ, ktorá zahŕňa nové pracovné príležitosti, ktoré vytvorí digitalizácia odvetvia dopravy, a zohľadnila osvedčené postupy členských štátov s cieľom podporiť vytváranie pracovných miest v odvetví dopravy, a to aj ako prioritné spravodlivé prechodné opatrenia pre zamestnancov, ktorých pracovné miesta sa stanú zastaranými v dôsledku digitalizácie sektora dopravy;
9. zdôrazňuje, že automatické riadenie v konečnom dôsledku povedie k otázkam v súvislosti s výkladom existujúcich právnych predpisov EÚ týkajúcich sa času jazdy a času odpočinku; vyzýva Komisiu, aby priebežne monitorovala, či sú potrebné legislatívne opatrenia;
10. upriamuje pozornosť na pozitívny vplyv digitalizácie v oblasti dopravy, pretože prispeje k zníženiu byrokracie a zjednodušeniu postupov, ako pre úrady, tak aj pre podniky, a uľahčí overovanie dodržiavania právnych predpisov týkajúcich sa riadenia a odpočinku a pravidiel kabotáže zavedením digitálnych tachografov, čím sa zlepšia podmienky pre vodičov z povolania a pomôže to vytvoriť rovnaké podmienky pre všetkých dopravcov;
11. víta oznámenie Komisie s názvom Nový program v oblasti zručností pre Európu a iniciatívy, ako je napríklad plán odvetvovej spolupráce v oblasti zručností a Koalícia pre digitálne zručnosti a pracovné miesta, ktoré podporujú spoluprácu medzi odborovými zväzmi, inštitúciami odbornej prípravy a subjektmi súkromného sektora pri predchádzaní, identifikácii a riešení nesúladu medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami;
12. víta skutočnosť, že automobilový priemysel patrí k jednému zo šiestich pilotných projektov, na ktoré boli poskytnuté finančné prostriedky prostredníctvom akcie aliancie pre sektorové zručnosti v rámci programu Erasmus+;
13. vyzýva Komisiu, aby predložila strednodobé hodnotenie, pokiaľ ide o projekty týkajúce sa zručností v automobilovom priemysle vrátane trojročného výskumného projektu SKILLFULL a odporúčaní skupiny na vysokej úrovni GEAR 2030; domnieva sa, že na základe výsledkov projektu SKILLFUL bude možné posúdiť primeranosť požiadaviek na odbornú prípravu a kvalifikáciu vodičov cestnej dopravy, najmä vzhľadom na nové povolania/zručnosti;
14. vyzýva členské štáty, aby namiesto riešenia špecifických výziev aktívne reagovali na digitalizáciu a prijímali komplexné a strategické rozhodnutia založené na technologickej neutralite a zamerané na maximálne zvýšenie možných prínosov a aby sa usilovali o dosiahnutie dohody o celoúniovom prístupe k hlavným otázkam;
15. zdôrazňuje základnú úlohu, ktorú môžu používatelia a spotrebiteľia zohrávať pri podpore transformácie dopravy, a vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zlepšili transparentnosť a verejnú dostupnosť príslušných údajov s cieľom zvýšiť informovanosť verejnosti a umožniť spotrebiteľom prijímať informované rozhodnutia;

Transformácia prostredníctvom pokroku v oblasti výskumu a inovácií

16. zdôrazňuje, že Európa je svetovým lídrom v oblasti výroby aj dopravných operácií a zdôrazňuje, že je veľmi dôležité, aby sa európske odvetvie dopravy naďalej udržateľne vyvíjalo, aby sa doňho investovalo a aby sa inovovalo a obnovovalo a zachovalo si tak svoje vedúce postavenie a konkurencieschopnosť v oblasti technológií;
17. pripomína kľúčový cieľ vytvorenia jednotného európskeho dopravného priestoru bez prekážok, v ktorom má každý spôsob dopravy s efektívnou komodalitou svoje miesto a existuje tu zvýšená interakcia medzi jednotlivými druhmi dopravy, a preto vyzýva členské štáty, aby vytvorili vhodné prostredie založené na stimuloch s cieľom zefektívniť spôsoby dopravy a odstrániť existujúce prekážky, ako je zbytočná byrokracia;

Štvrtok 13. septembra 2018

18. pripomína, že na zvýšenie bezpečnosti cestnej premávky, obmedzenie zmeny klímy a emisií oxidu uhličitého, znečisťovania ovzdušia a preťaženia dopravy budú potrebné udržateľné a inovačné dopravné technológie a riešenia mobility a že je nutné uplatňovať taký európsky regulačný rámec, ktorý bude stimulovať inovácie; v tejto súvislosti požaduje lepšie financovanie prepojeného medzisektorového výskumu a vývoja, pokiaľ ide o prepojené a automatizované vozidlá, elektrifikáciu železničných a cestných infraštruktúr, alternatívne palivá, konštrukciu a výrobu vozidiel, riadenie sietí a dopravy, ako aj inteligentné služby mobility a infraštruktúru bez toho, aby sa zanedbávali existujúce systémy v iných odvetviach; konštatuje, že ak sa majú vyvíjať efektívne, tieto kľúčové inovácie si budú vyžadovať využívanie mnohých foriem priemyselného know-how; v tejto súvislosti poukazuje na to, že kooperatívne, automatizované a prepojené vozidlá môžu zvýšiť konkurencioschopnosť európskeho priemyslu a znížiť spotrebu energie a emisie z dopravy, ako aj prispieť k zníženiu počtu úmrtí v dôsledku dopravných nehôd; preto zdôrazňuje, že požiadavky na infraštruktúru by sa mali stanoviť s cieľom zabezpečiť, aby tieto systémy mohli bezpečne fungovať;

19. poukazuje na to, že s cieľom udržať krok s technologickým vývojom a poskytnúť európskym občanom najlepšie možné riešenia v oblasti dopravy a mobility a zároveň zabezpečiť, aby európske podniky mohli zachovať a rozšíriť svoju konkurenčnú výhodu, Európa potrebuje lepší rámec pre spoločné opatrenia v oblasti výskumu a inovácií v rámci dopravy; domnieva sa, že ambiciózne ciele nášho budúceho dopravného systému je možné dosiahnuť len vtedy, ak sa dajú vypracovať, otestovať a realizovať nové myšlienky a koncepcie v úzkej súčinnosti s politickými a regulačnými programami;

20. vyzýva na poskytovanie ďalšej transparentnej finančnej podpory na výskum, inovácie a odbornú prípravu, ako to bolo v rámci stratégií pre inteligentnú špecializáciu, v ktorej Európsky fond regionálneho rozvoja spolufinancoval podporu poskytovanú v oblastiach, ako sú hnacie sústavy alebo inteligentné dopravné systémy;

21. pripomína, že európske financovanie počas nasledujúceho viacročného finančného rámca (VFR) na roky 2021 – 2027 bude nevyhnutné na dokončenie cezhraničných infraštruktúr a odstránenie prekážok pozdĺž hlavných koridorov transeurópskej dopravnej siete (TEN-T), a konštatuje, že financovanie infraštruktúry podporuje súkromné a verejné investície do vysoko kvalitných a udržateľných dopravných služieb a technológií; preto žiada, aby sa v rámci budúceho VFR sprístupnili finančné prostriedky na podporu rýchleho rozvoja a zavádzania systémov, služieb a digitálnych riešení pre dopravu v budúcnosti;

22. zdôrazňuje, že finančné bariéry by sa mali znížiť a prístup k financovaniu by sa mal zjednodušiť, keďže byrokracia a administratívne náklady predstavujú vyššiu pomernú záťaž pre MSP, a to z dôvodu nedostatku zručností a kapacít týchto podnikov; vyzýva Komisiu, aby monitorovala, či výzvy členských štátov na verejnú súťaž v oblasti inteligentnej dopravnej infraštruktúry sú v súlade s ustanoveniami o zlepšení prístupu pre MSP stanovenými v smernici 2014/24/EÚ o verejnom obstarávaní;

23. poukazuje na to, že Európa potrebuje zlepšiť inovačný ekosystém od výskumu základných technológií po výskum nových služieb a obchodných modelov, ktoré vedú k sociálnym inováciám (keď sa rozšíria na trhu); zdôrazňuje, že verejná podpora inovačného ekosystému by sa mala zamerať na zlyhania trhu v oblasti výskumu a inovácií, ako aj na politiky priaznivé pre inovácie, čím sa umožní, aby európska normalizácia, regulácia a finančné nástroje podporovali investície súkromného sektora do inovácií;

24. berie na vedomie, že výskum na úrovni EÚ, najmä prostredníctvom programu Horizont 2020, bude kľúčom k dosiahnutiu výsledkov, čo dokazujú verejno-súkromné partnerstvá, ako napríklad spoločný podnik pre palivové články a vodík a európska iniciatíva pre ekologické vozidlá, a požaduje osobitné verejno-súkromné partnerstvo pre prepojené a automatizované riadenie vozidiel; podporuje prácu Komisie pri vytváraní európskej aliancie batérií a požaduje ďalšiu finančnú podporu rozvoja výroby a recyklácie udržateľných batérií a akumulátorov v EÚ pre budúce vozidlá s nízkymi a nulovými emisiami a pre globálny prístup k spravodlivému obchodu pri dovoze materiálov, ako sú lítium a kobalt, keďže vývoj týchto technológií bude zohrávať kľúčovú úlohu pre budúcnosť ekologickej a udržateľnej mobility;

25. zdôrazňuje, že je dôležité, aby boli predložené jednotné stratégie hospodárskeho a priemyselného rozvoja, ktorých ciele, ako je ďalšie posilnenie výroby a využívania vozidiel s nízkymi emisiami, sú v súlade s využívaním zdrojov vyčlenených na ich dosiahnutie, pokiaľ ide o infraštruktúru a spotrebné komponenty, ako sú batérie, čo predstavuje aspekt, ktorému by Komisia a členské štáty mali venovať pozornosť s cieľom navrhnuť stratégiu EÚ pre výrobu batérií; zdôrazňuje význam stimulovania výrobcov a uvádzania na trh s cieľom znížiť náklady;

Štvrtok 13. septembra 2018

26. víta skutočnosť, že Komisia takisto vytvorila prepojenie s obehovým hospodárstvom s osobitným zreteľom na vzácne materiály a batérie; v tejto súvislosti nabáda Komisiu, aby ďalej posudzovala environmentálnu stopu výroby a recyklácie batérií s cieľom získať celkový obraz o environmentálnom vplyve batériami poháňaných elektrických vozidiel v záujme uľahčenia porovnania udržateľnosti životného cyklu rôznych pohonných systémov;

27. zdôrazňuje potenciálny prínos druhotného využitia autobaterií, napr. v inteligentnej sieti a inteligentných skladovacích riešeniach domácností, a vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporili výskum a pilotné projekty v tejto oblasti prostredníctvom systémov financovania;

28. podporuje väčšiu mieru využívania digitálnych technológií pri uplatňovaní zásady „znečisťovateľ platí“, ako je elektronické myto a elektronické cestovné lístky na základe environmentálnych vlastností vozidiel; víta usmernenia Komisie pre mestá týkajúce sa regulácie prístupu vozidiel do mestských oblastí; zdôrazňuje však, že s cieľom zabrániť fragmentácii jednotného dopravného priestoru je na európskej úrovni potrebné urobiť viac; v tejto súvislosti poukazuje na dôležitosť financovania projektov dopravnej infraštruktúry a výrazných investícií do najekologickejších nízko uhlíkových palív s cieľom podporiť transformáciu dopravného systému a zabezpečiť integráciu energetických a dopravných aktív ako prostriedkov na urýchlenie prechodu na udržateľnejšiu zmes palív; pokiaľ ide o financovanie EÚ pre dopravu, je presvedčený, že vhodnosť na účel dosiahnutia cieľov v oblasti klímy by mala byť jedným z kritérií oprávnenosti pre projekty;

29. opakuje záväzky EÚ týkajúce sa boja proti zmene klímy v rámci Parížskej dohody, agendy 2030 prijatej OSN a rámca politík v oblasti klímy a energetiky na obdobie do roku 2030; víta opatrenia, ktoré sa už prijali, ako napríklad testovací cyklus celosvetového harmonizovaného skúšobného postupu pre ľahké vozidlá (WLTP), ako aj balíky emisií za skutočných jazdných podmienok, ktorých cieľom je znížiť priepasť medzi stanovenými cieľmi v oblasti eliminácie emisií uhlíka a skutočnými cestnými emisiami; žiada Komisiu, aby monitorovala účinnosť týchto opatrení a v prípade potreby navrhla ďalšie zlepšenia; považuje emisný skúšobný postup WLTP za krok správnym smerom, pokiaľ ide o meranie spotreby paliva osobných vozidiel a emisií CO₂;

30. konštatuje, že poskytovanie informácií o osobných vozidlách spotrebiteľom je nevyhnutné na urýchlenie dekarbonizácie v doprave, a preto vyzýva na zlepšenie spoľahlivých a dostupnejších informácií o emisiách a spotrebe paliva vozidiel vrátane štandardizovaného, viditeľného a jasného označovania vozidiel, aby sa spotrebiteľom umožnilo prijímať informované rozhodnutia a podporiť zmeny v správaní podnikov a fyzických osôb a ekologickejšiu mobilitu; zdôrazňuje, že presnejšie informácie takisto uľahčia zelené verejné obstarávanie a umožnia ho využívať verejnými orgánmi členských štátov, regiónov a mestami; víta odporúčanie Komisie (EÚ) 2017/948⁽¹⁰⁾ a zároveň žiada Komisiu, aby zvažila preskúmanie smernice o označovaní automobilov 1999/94/ES⁽¹¹⁾;

31. berie na vedomie súčasné finančné aj nefinančné prekážky, ktorým spotrebiteľia čelia pri nákupe vozidiel s nízkymi emisiami; pripomína, že prijatie vozidiel s nízkymi emisiami konečnými používateľmi výrazne závisí od dostupnosti a prístupnosti komplexnej a cezhraničnej infraštruktúry; v tejto súvislosti víta existujúce verejné a súkromné iniciatívy zamerané na umožnenie roamingu medzi prevádzkovateľmi nabíjacích staníc; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby prijali všetky potrebné kroky s cieľom uľahčiť roaming a prístupnosť infraštruktúry nabíjania v rámci Európy; vyzýva Komisiu, aby poskytla väčšiu podporu úsiliu členských štátov pri rozširovaní infraštruktúry pre alternatívne palivá s cieľom čo najskôr dosiahnuť základné pokrytie v rámci celej EÚ;

32. zastáva názor, že v záujme urýchlenia prenikania palív s nízkymi emisiami na trh a v záujme plného využívania ich klimatického prínosu je nevyhnutné vytvoriť stimuly na ich využívanie a rozvoj kompatibilných vozidiel; pripomína však, že na to, aby sa dodržala Parížska dohoda, do polovice storočia musia emisie skleníkových plynov z dopravy smerovať k úplnému odstráneniu; zdôrazňuje, že odvetvie európskej cestnej dopravy nie je možné transformovať smerom k ekologickej a hospodárskej udržateľnosti zachovaním univerzálneho technologického prístupu, a preto je potrebný prechod na skutočne technologicky neutrálne hodnotenie pohonných systémov v súvislosti s vývojom budúcich vozidiel, ktoré budú zodpovedať rôznym potrebám v oblasti mobility; zdôrazňuje, že v záujme urýchlenia investícií do nízkoemisnej palivovej infraštruktúry, ktorá je podmienkou pre širšie uplatnenie a využívanie vozidiel s alternatívnym pohonom, je potrebné medziodvetvové úsilie;

⁽¹⁰⁾ Ú. v. EÚ L 142, 2.6.2017, s. 100.

⁽¹¹⁾ Ú. v. EÚ L 12, 18.1.2000, s. 16.

Štvrtok 13. septembra 2018

33. zdôrazňuje, že smernica o ekologických vozidlách ⁽¹²⁾ musí brať do úvahy potreby a dostupné zdroje samospráv a regionálnych orgánov v záujme rozvinutia jej plného potenciálu, najmä pokiaľ ide o otázky zložitosti a administratívnej záťaže;

34. víta záväzok Komisie predložiť do 2. mája 2018 legislatívny návrh pre normy emisií CO₂ a spotreby palív pre ťažké úžitkové vozidlá, ktorý by mal byť ambicióznym, realistickým a mal by vychádzať zo zozbieraných údajov za použitia nástroja na výpočet energetickej spotreby vozidiel (VECTO), s cieľom zabezpečiť ucelené právne predpisy týkajúce sa ťažkých úžitkových vozidiel; zdôrazňuje, že nástroj VECTO sa musí urýchlene a pravidelne aktualizovať s cieľom umožniť presnú evidenciu nových technológií v záujme včasného zlepšenia účinnosti;

35. zdôrazňuje, že úroveň ambícií týkajúcich sa cieľových hodnôt CO₂ pre ťažké úžitkové vozidlá musí byť koherentná s budúcimi ambíciami týkajúcimi sa zníženia emisií znečisťujúcich látok, napr. v rámci Euro 7, ako aj požiadaviek podľa smernice (EÚ) 2015/719 o hmotnostiach a rozmeroch ⁽¹³⁾;

36. pripomína hrozivé experimenty vystavenia dymu, ktoré uskutočnila na ľuďoch a opiciach Európska výskumná skupina pre životné prostredie a zdravie v odvetví dopravy, orgán financovaný veľkými výrobcami automobilov; pripomína, že toto nie je prvý škandal automobilového priemyslu tohto typu; požaduje, aby boli všetky výskumy poskytujúce informácie pre politiku EÚ úplne nezávislé od automobilového priemyslu, a to aj na základe financovania a uzatvárania subdodávateľských zmlúv;

Transformácia dopravy v prospech všetkých používateľov

37. zdôrazňuje, že na zabezpečenie bezprekážkového toku premávky musí byť prepojenie medzi samojazdicami vozidlami, medzi vozidlami a infraštruktúrou, medzi vozidlami, bicyklami a chodcami a v samotnej sieti kľúčovým dlhodobým cieľom; vyzýva preto Komisiu, aby riešila otázky využívania údajov a ich riadenia s dôrazom na ochranu údajov a aby posúdila všetky aplikácie počítačovo podporovaných konštrukčných technológií (CAD), ktoré majú vysokú úroveň samostatnosti a poskytujú služby s pridanou hodnotou; zdôrazňuje potrebu rozvoja telekomunikačnej a satelitnej infraštruktúry pre lepšie určovanie polohy a komunikačné služby medzi vozidlami a infraštruktúrou a vyzýva Komisiu, aby stanovila, kde a dokedy musí byť existujúca dopravná infraštruktúra zosúladená s normami pre inteligentnú dopravnú infraštruktúru;

38. poukazuje na to, že samojazdci a ekologické vozidlá si takisto budú vyžadovať plánovanie integrovanej infraštruktúry a investovanie do vybavenia ciest potrebnou infraštruktúrou na telekomunikáciu a nabíjanie, napríklad pre elektrické vozidlá, ako aj kvalitné dopravné údaje, napríklad digitálne mapy s vysokým rozlíšením a plne interoperabilné palubné zariadenia; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zvýšili investície na financovanie inovatívnej a udržateľnej modernizácie dopravnej infraštruktúry;

39. pripomína Komisii, že v záujme dosiahnutia primeranej prepojenosti dopravy a správneho riadenia bezpečnosti, signalizácie, automatizácie, digitálnych charakteristík pre spotrebiteľov a bezpečnej správy údajov sa čo najskôr musí zabezpečiť úplné 5G pokrytie koridorov siete TEN-T v železničnej, cestnej a vnútrozemskej vodnej doprave; požaduje rozvoj inteligentných diaľničných projektov a vytvorenie inteligentných dopravných koridorov; domnieva sa, že na hlavných cestách by mali byť nainštalované optické a bezdrôtové stanice a stanice siete 5G;

40. pripomína, že hlavným cieľom by mali byť nulové straty na životoch na európskych cestách, a zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť bezpečnú paralelnú existenciu starých a nových spôsobov dopravy, pričom táto zmena sa uľahčí povinným vybavením určitými asistenčnými systémami riadenia a zabezpečením vhodnej infraštruktúry; vyzýva Komisiu, aby dôkladne a technologicky neutrálne posúdila dôsledky používania automatizovaných systémov v doprave na bezpečnosť s holistickým zameraním na vplyvy všetkých intermodálnych systémov dopravy na bezpečnosť;

⁽¹²⁾ Ú. v. EÚ L 120, 15.5.2009, s. 5.

⁽¹³⁾ Ú. v. EÚ L 115, 6.5.2015, s. 1.

Štvrtok 13. septembra 2018

41. zdôrazňuje, že ciele zamerané na zníženie počtu smrteľných nehôd a vážnych zranení v prípade dopravných nehôd ešte nie sú splnené a že európska dopravná politika by sa preto mala zamerať na ich splnenie; zdôrazňuje význam primeraných právnych predpisov v oblasti bezpečnosti v záujme dosiahnutia bezpečnejšieho odvetvia cestnej dopravy; pripomína Komisii a členským štátom, že v záujme zníženia počtu nehôd a obetí na európskych cestách musia byť v celej EÚ zaručené vhodné podmienky pre parkovanie a odpočinok;

42. poukazuje na to, že rozvoj prepojených a automatizovaných vozidiel bol z veľkej časti podporovaný technológiou; preto žiada, aby sa skúmal a uznal jeho sociálny vplyv, a domnieva sa, že musí byť zabezpečená úplná kompatibilita zavádzania prepojených a automatizovaných vozidiel so sociálnymi, ľudskými a environmentálnymi hodnotami a cieľmi; zdôrazňuje, že v prípade nehody, ktorá sa týka jednej alebo viacerých automatizovaných vozidiel, by malo byť jasné, kto je zodpovedný, či ide o softvérovú(-é) spoločnosť(-ti), výrobcu(-ov) vozidla, vodiča(-ov) alebo poisťováciu(-e) spoločnosť(-ti);

43. zdôrazňuje, že tieto nadchádzajúce zmeny by nemali byť na úkor sociálneho začleňovania a prepojenosti v členských štátoch a v oblastiach, v ktorých sú medzery v mobilite; berie na vedomie potrebu zvýšenia kapacity siete, využitie existujúcej infraštruktúry siete a významných budúcich inovácií na umožnenie hlbšej integrácie digitálnych technológií a riešenie hlavných rozdielov v prepojenosti medzi členskými štátmi a tiež medzi mestskými a vidieckymi, ústrednými a odľahlými oblasťami, v prípade ktorých by sa mal vypracovať súbor riešení prispôbených potrebám s podporou a na základe koordinácie medzi verejným a súkromným sektorom; zdôrazňuje, že konvenčné spôsoby dopravy, ako sú autobusy, zohrávajú stále kľúčovú úlohu v odľahlých a horských oblastiach a nemali by sa v tomto procese prehliadať; pripomína, že zo skúseností vo viacerých krajinách EÚ vyplýva, že štruktúrovanie kolektívnej a verejnej cestnej dopravy podľa zmlúv o povinnosti služby vo verejnom záujme, v ktorých sa spájajú ziskové a neziskové linky, môže priniesť optimálne výsledky pre občanov, verejné financie a hospodársku súťaž na trhu;

44. pripomína, že je potrebné uprednostňovať kolektívne a bezpečnejšie dopravné prostriedky pre nákladnú a osobnú dopravu na hlavných cezhraničných koridoroch a v metropolitných oblastiach s cieľom znížiť znečisťovanie, dopravné zápchy a nehody a chrániť zdravie občanov a účastníkov cestnej premávky;

45. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali plány udržateľnej mestskej mobility a plány udržateľnej mobility vidieka, ktoré sú odôvodnené verejným záujmom a integrujú všetky nové druhy dopravy, podporujú zavedenie multimodálneho dopravného systému pre cestujúcich, zlepšujú mobilitu a kvalitu služieb pre občanov vrátane starších občanov a občanov so zdravotným postihnutím, poskytujú im alternatívy a internalizujú alebo znižujú zdravotné a externé environmentálne náklady pre mestá, a to spolu s podporou cestovného ruchu; konštatuje, že takéto plány by mali podporovať začleňovanie, účasť a zamestnávanie občanov, ktorí žijú v odľahlejších oblastiach, a to s cieľom bojovať proti hrozbe vyľudňovania vidieckych oblastí a zlepšovať prístupnosť odľahlých oblastí a cezhraničných regiónov a komunikáciu s nimi; zdôrazňuje, že mobilita na vidieku sa podstatne líši od mestskej mobility, nielen pokiaľ ide o vzdialenosť a dostupnosť verejnej dopravy, ale aj v súvislosti s environmentálnymi a hospodárskymi faktormi, medzi ktoré patrí nižší environmentálny tlak z emisií znečisťujúcich látok, nižší priemerný príjem a vyššie množstvo prekážok pre investície do infraštruktúry;

46. konštatuje, že skúsenosti z predchádzajúcich a prebiehajúcich projektov, medzi ktoré patrí pracovný program v oblasti dopravy, Nástroj na prepájanie Európy a udržateľná spoločná mobilita vzájomne prepojená s verejnou dopravou v európskych vidieckych oblastiach (SMARTA), prinášajú prvky na tvorbu inteligentných obcí vrátane účinnejšej a inteligentnejšej logistiky typu „od dverí k dverám“, inovačných koncepcií mobility ako služby, inteligentnej dopravnej štruktúry budúcej generácie, prepojenej a automatizovanej dopravy a inteligentnej mestskej mobility (doprava z/do miest);

47. zdôrazňuje, že mobilita sa čoraz viac považuje za službu, a preto by sa mala umožniť rozšírená plynulá multimodálna doprava typu „od dverí k dverám“ na cezhraničnom základe, a v tejto súvislosti vyzýva členské štáty, aby sprístupnili multimodálne cestovné informácie a rezervačné služby, a to pomocou informácií v reálnom čase, a vyzýva Komisiu, aby do konca roka 2018 predložila legislatívny návrh o multimodálnych právach cestujúcich; trvá na tom, aby také nové prepravné služby boli kvalifikované, napríklad na účely systému spolplatňovania ciest, ako spôsoby cestovania, ktoré sú prinajmenšom rovnako dobré, ak nie lepšie, ako individuálna súkromná doprava, a ich využívanie by nemali spomaľovať legislatívne prekážky;

Štvrtok 13. septembra 2018

48. vyzýva Komisiu, aby podporovala existujúce vnútroštátne a miestne regulačné osvedčené postupy, ktorými sa integrujú nové a tradičné formy mobility, ktoré podporujú spotrebiteľský výber, poskytujú multimodálne informácie a služby predaja cestovných lístkov, ktoré sú k dispozícii spotrebiteľom, a podporujú skôr využívanie verejnej než súkromnej dopravy, alebo podporujú ponuky z kolaboratívneho dopravného hospodárstva, ktoré poskytujú hybnú silu a potrebnú podporu na propagovanie udržateľného cestovného ruchu a environmentálneho a kultúrneho dedičstva, najmä podporou MSP a zameraním sa na členské štáty a oblasti, v ktorých existujú nedostatky v oblasti mobility;

49. opätovne zdôrazňuje, že cestovanie je jedným zo sektorov, ktoré sú najviac zasiahnuté digitalizáciou, a že nové a vplyvnejšie digitálne prostredie má za následok, že spotrebiteľia budú zohrávať aktívnejšiu úlohu pri hľadaní, nákupe a rezervovaní svojich ciest a pri ich platení; zdôrazňuje, že je potrebné presadzovať existujúce pravidlá, ktoré zaručujú transparentnosť a neutralitu, aby sa spotrebiteľia mohli informovane rozhodnúť na základe spoľahlivých informácií;

50. poukazuje na význam riadenia mobility; považuje za dôležité, aby boli ľudia nabádaní k tomu, aby prijímali trvalo udržateľné návyky v oblasti mobility prostredníctvom hospodárskych stimulov, prostredníctvom zvyšovania informovanosti o vplyvoch jednotlivých druhov dopravy na životné prostredie, ako aj prostredníctvom koordinácie a rozvoja nízkouhlíkových dopravných služieb, ako je verejná doprava a vytvorenie alebo zlepšenie infraštruktúry pre mäkkú mobilitu (chôdza, cyklistika atď.), s cieľom poskytnúť ľuďom alternatívu k cestnej doprave; poukazuje na potrebu financovania projektov s cieľom uľahčiť miestnu a regionálnu nízkouhlíkovú mobilitu, napríklad systémov mestských bicyklov;

51. vyzýva Komisiu, aby podporovala efektívnu a zelenú logistiku s cieľom lepšie sa vyrovnáť s predpokladaným nárastom dopytu po nákladnej doprave prostredníctvom lepšej optimalizácie nákladnej kapacity kamiónov a znížiť počet prázdnych alebo čiastočne naložených kamiónov; ďalej vyzýva Komisiu, aby posilnila úsilie zamerané na zvýšenie multimodálneho presunu a na propagáciu multimodálnych platforiem na koordináciu dopytu po doprave, a vyzýva členské štáty, aby ako štandardnú prax využívali elektronické dopravné dokumenty v celej Európe s cieľom znížiť byrokraciu a administratívnu záťaž a zvýšiť efektívnosť;

52. zdôrazňuje, že jazda v konvojoch a využívanie mega nákladných vozidiel môžu výrazne prispieť k zvýšeniu efektívnosti a úspore paliva v cestnej nákladnej doprave, a preto vyzýva Komisiu a členské štáty, aby splnili ciele vyhlásenia z Amsterdamu a stanovili stimuly pre zvýšené používanie mega nákladných vozidiel;

53. nabáda Komisiu, aby podporovala iniciatívy, ktoré prispievajú k zníženiu a vyhýbaniu sa dopravným preťaženiam bez toho, aby prenášali objemy dopravy na alternatívne cestné úseky, ako sú napríklad príklady najlepších postupov týkajúcich sa poplatkov za preťaženie, ako aj úspešné opatrenia na presun na iné druhy dopravy;

54. vyzýva Komisiu, aby vykonala dôkladné posúdenie otázok týkajúcich sa ochrany osobných údajov a zodpovednosti za škodu, ktorá by mohla vzniknúť v súvislosti s vývojom automatizovaných vozidiel;

55. berie na vedomie potenciál modelov hospodárstva založených na spolupráci v oblasti zlepšenia efektívnosti dopravného systému a zníženia neželaných externalít, ako sú preťaženie a emisie; vyzýva orgány, aby v súlade so zásadou subsidiarity plne zväžili začlenenie skutočne kolaboratívnych dopravných služieb do bežného dopravného systému s cieľom podporiť vytváranie úplných a plynulých cestovných reťazcov a poskytovanie nových foriem udržateľnej mobility;

56. zdôrazňuje, že v súvislosti s kolaboratívnou ekonomikou sú najnaliehavejšími otázkami tie, ktoré sa týkajú ochrany spotrebiteľa, rozdelenia zodpovednosti, zdaňovania, systémov poistenia, sociálnej ochrany pracovníkov (či už ide o zamestnancov alebo samostatne zárobkovo činné osoby) a ochrany údajov, a očakáva, že v týchto oblastiach sa prijímú regulačné opatrenia; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili, aby kolaboratívna ekonomika nespôsobovala nekalú hospodársku súťaž a sociálny a fiškálny dumping a nenahradila regulovanú verejnú dopravu;

Štvrtok 13. septembra 2018

57. zastáva názor, že vzhľadom na rozsudok Súdneho dvora z 20. decembra 2017 vo veci C-434/15 ⁽¹⁴⁾ by sa malo jasne rozlišovať medzi jednoduchým sprostredkovaním prostredníctvom online platforiem a poskytovaním dopravných služieb; domnieva sa, že služba nie je súčasťou informačnej spoločnosti, keď sa činnosť prevažne týka poskytovania profesionálnych služieb, a vždy, keď technologická platforma priamo alebo nepriamo určuje náklady, množstvo alebo kvalitu poskytovanej služby;

58. vyzýva členské štáty, aby prijali opatrenia na zníženie rizika a pravdepodobnosti vyhýbania sa daňovým povinnostiam spoločnosťami, ktoré poskytujú služby ako súčasť kolaboratívneho hospodárstva, a trvali na tom, aby platili dane tam, kde vytvárajú zisky a poskytujú služby;

o

o o

59. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.

⁽¹⁴⁾ Rozsudok Súdneho dvora (veľká komora) z 20. decembra 2017, Asociación Profesional Elite Taxi proti Uber Systems Španielsko, SL, C-434/15, ECLI:EU:C:2017:981.

Štvrtok 13. septembra 2018

P8_TA(2018)0356

Vykonávanie nariadenia o prípravkoch na ochranu rastlín

Uznesenie Európskeho parlamentu z 13. septembra 2018 o vykonávaní nariadenia (ES) č. 1107/2009 o prípravkoch na ochranu rastlín (2017/2128(INI))

(2019/C 433/22)

Európsky parlament,

- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 z 21. októbra 2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS ⁽¹⁾,
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005 z 23. februára 2005 o maximálnych hladinách rezíduí pesticídov v alebo na potravinách a krmivách rastlinného a živočíšneho pôvodu a o zmene a doplnení smernice Rady 91/414/EHS ⁽²⁾,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 zo 16. decembra 2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí, o zmene, doplnení a zrušení smerníc 67/548/EHS a 1999/45/ES a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 1907/2006 ⁽³⁾,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2009/128/ES z 21. októbra 2009, ktorou sa ustanovuje rámec pre činnosť Spoločenstva na dosiahnutie udržateľného používania pesticídov ⁽⁴⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie o nízkorizikových pesticídoch biologického pôvodu z 15. februára 2017 ⁽⁵⁾,
- so zreteľom na rozhodnutie európskej ombudsmanky z 18. februára 2016 vo veci 12/2013/MDC o postupoch Komisie týkajúcich sa autorizácie a uvádzania prípravkov na ochranu rastlín (pesticídov) na trh ⁽⁶⁾,
- so zreteľom na európske posúdenie vykonávania nariadenia (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a jeho príslušných príloh, ktorú vydala výskumná služba Európskeho parlamentu (GR EPRS) ⁽⁷⁾ v apríli 2018,
- so zreteľom na rozsudky Súdneho dvora Európskej únie z 23. novembra 2016 vo veci C-673/13 P (Komisia/Stichting Greenpeace Nederland a PAN Europe), a veci C-442/14 (Bayer CropScience/Rada pre schvaľovanie prípravkov na ochranu rastlín a biocídov),
- so zreteľom na návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady z 11. apríla 2018 o transparentnosti a udržateľnosti hodnotenia rizika EÚ v potravinovom reťazci, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 178/2002 [o všeobecnom potravinovom práve], smernica 2001/18/ES [o zámernom uvoľnení geneticky modifikovaných organizmov do životného prostredia], nariadenie (ES) č. 1829/2003 [o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách], nariadenie (ES) č. 1831/2003 [o krmných doplnkových látkach], nariadenie (ES) č. 2065/2003 [o udiarenských dochucovadlách], nariadenie (ES) č. 1935/2004 [o materiáloch v styku s potravinami], nariadenie (ES) č. 1331/2008 [o spoločnom postupe schvaľovania prídavných látok v potravinách, potravinárskych enzýmov a potravinárskych aróm], nariadenie (ES) č. 1107/2009 [o prípravkoch na ochranu rastlín] a nariadenie (EÚ) 2015/2283 [o nových potravinách] ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 309, 24.11.2009, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 70, 16.3.2005, s. 1.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 353, 31.12.2008, s. 1.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ L 309, 24.11.2009, s. 71.

⁽⁵⁾ Prijaté texty, P8_TA(2017)0042.

⁽⁶⁾ <https://www.ombudsman.europa.eu/en/decision/en/64069>

⁽⁷⁾ [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2015/554169/EPRS_IDA\(2018\)615668_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2015/554169/EPRS_IDA(2018)615668_EN.pdf)

⁽⁸⁾ COM(2018)0179.

Štvrtok 13. septembra 2018

- so zreteľom na mandát a činnosť Osobitného výboru pre postup Únie pre povoľovanie pesticídov (PEST),
 - so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku, ako aj na článok 1 ods. 1 písm. e) rozhodnutia Konferencie predsedov z 12. decembra 2002 o postupe schvaľovania vypracovania iniciatívnych správ a na prílohu 3 k tomuto rozhodnutiu,
 - so zreteľom na správu Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín a stanovisko Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (A8-0268/2018),
- A. keďže hodnotenie vykonávania nariadenia (ES) č. 1107/2009 (ďalej len „nariadenie“) ukázalo, že ciele ochrany zdravia ľudí a zvierat a životného prostredia nie sú úplne dosiahnuté a že by sa mohli urobiť zlepšenia s cieľom dosiahnuť všetky ciele nariadenia;
- B. keďže hodnotenie vykonávania nariadenia by sa malo posudzovať v spojitosti so zastrešujúcou politikou EÚ v oblasti pesticídov, ktorá zahŕňa pravidlá ustanovené smernicou 2009/128/ES [smernica o udržateľnom používaní], nariadením (EÚ) č. 528/2012 [nariadenie o biocídnych výrobkoch], nariadením (ES) č. 396/2005 [nariadenie o maximálnych hladinách rezíduí] a nariadením (ES) č. 178/2002 [nariadenie o všeobecných zásadách a požiadavkách potravinového práva];
- C. keďže vykonávanie nariadenia sa neukazuje byť uspokojivé a by malo byť v súlade s politikami EÚ, a to aj v oblasti pesticídov;
- D. keďže dostupné dôkazy naznačujú, že praktické vykonávanie troch hlavných nástrojov nariadenia – schvaľovania, autorizácie a presadzovania regulačných rozhodnutí – ponecháva priestor na zlepšenia a nezabezpečuje úplné splnenie cieľov nariadenia;
- E. keďže Komisia niektoré ustanovenia nariadenia vôbec neuplatňuje, najmä článok 25 o schvaľovaní safenerov a synergentov a článok 27 o negatívnom zozname neprijateľných koformulantov;
- F. keďže uplatňovanie iných kľúčových ustanovení, napríklad hraničných kritérií pre účinné látky, ktoré sú endokrinnými disruptormi, sa protiprávnym správaním Komisie výrazne zdržalo;
- G. keďže zainteresované strany vyjadrili obavy súvisiace s prístupom k hodnoteniu, ako je stanovené zákonom, a to najmä pokiaľ ide o otázku, kto by mal poskytovať vedecké štúdie a dôkazy pre hodnotenia účinných látok, a využívanie prístupu založeného na riziku počas týchto hodnotení;
- H. keďže dôkazné bremeno by malo zostať žiadateľovi, aby sa zabezpečilo to, že sa verejné prostriedky nebudú vynakladať na štúdie, z ktorých môžu mať napokon prospech súkromné záujmy; keďže je súčasne nevyhnutné v každom kroku postupu autorizácie zabezpečiť transparentnosť, a to v plnom súlade s právami duševného vlastníctva, a súčasne treba zaistiť konzistentné dodržiavanie správnej laboratórnej praxe v celej únii;
- I. keďže existujú obavy spojené s praktickým vykonávaním zavedeného hodnotiaceho prístupu; keďže existujú najmä vážne obavy súvisiace s neúplnou harmonizáciou požiadaviek na použité údaje a metodiky, čo môže brzdiť proces hodnotenia;
- J. keďže činnosť príslušných vnútroštátnych orgánov je zásadným faktorom, ktorý ovplyvňuje hodnotenie účinných látok; keďže pokiaľ ide o dostupnosť odborných znalostí a zamestnancov, v rámci členských štátov existujú výrazné rozdiely; keďže nariadenie a príslušné podporné právne požiadavky nie sú v členských štátoch vykonávané jednotne, čo značne dôsledky na zdravie a životné prostredie;
- K. keďže transparentnosť vo všetkých fázach schvaľovacieho postupu treba zlepšiť a zvýšená transparentnosť môže pomôcť v podnecovaní dôvery verejnosti v systém regulujúci prípravky na ochranu rastlín; keďže transparentnosť činností súvisiacich s autorizáciou príslušnými orgánmi je v mnohých prípadoch tiež neuspokojivá; keďže Komisia navrhla zmeny vo všeobecnom potravinovom práve zamerané na riešenie obáv súvisiacich s údajmi a dôkazmi predloženými v priebehu procesu hodnotenia a na zvýšenie transparentnosti;

Štvrtok 13. septembra 2018

- L. keďže postup pri autorizácii, ktorá sa uskutočňuje výlučne na vnútroštátnej úrovni, je často poznačený oneskoreným prijímaním rozhodnutí týkajúcich sa riadenia rizík; keďže to v niektorých prípadoch vedie k nárastu povolení vydaných členskými štátmi na základe výnimky využitím článku 53 nariadenia; keďže v niektorých prípadoch sa takéto výnimky využívajú v rozpore s pôvodným zámerom zákonodarcu;
- M. keďže v nariadení sa zavádza ustanovenie, že integrovaná ochrana proti škodcom (IOŠ) by sa mala stať súčasťou povinných požiadaviek na riadenie v rámci pravidiel krížového plnenia v spoločnej poľnohospodárskej politike; keďže k tomu ešte nedošlo;
- N. keďže z dostupných dôkazov vyplýva, že táto právna úprava na úrovni EÚ posilňuje a zvyšuje hodnotu vnútroštátneho úsilia a opatrení;
- O. keďže vážne úvahy o alternatívach sa často objavujú až po zmene právnych požiadaviek; keďže napríklad v prípade rozšíreného zákazu neonicotinoidov najnovšie hodnotenie (z 30. mája 2018) ⁽⁹⁾ uvádza, že pre 78 % použitia neonicotinoidov existujú ľahko dostupné nechemické alternatívy;
- P. keďže od 31. mája 2016 neboli predložené žiadne nové účinné látky na schválenie; keďže inovácia a vývoj nových produktov, najmä produktov s nízkym rizikom, sú dôležité;
- Q. keďže dostupnosť falšovaných pesticídov na trhu vyvoláva skutočné obavy; keďže falšované pesticídy môžu byť škodlivé pre životné prostredie a môžu aj poškodzovať účinnosť nariadenia;

Hlavné závery

1. domnieva sa, že regulácia v oblasti pesticídov na úrovni EÚ má svoje opodstatnenie a mala by pokračovať;
2. poukazuje na to, že environmentálne opatrenia zamerané na prevenciu, obmedzovanie a zastavenie šírenia patogénov a škodcov musia byť naďalej zámerom všetkých súčasných a budúcich krokov;
3. domnieva sa, že prijatie a vykonávanie tohto nariadenia predstavuje významný pokrok v oblasti zaobchádzania s prípravkami na ochranu rastlín v EÚ v porovnaní s minulosťou;
4. zdôrazňuje, že osobitná pozornosť by sa mala venovať úlohe malých a stredných podnikov (MSP) pri vývoji nových prípravkov, keďže MSP často nemajú dostatok potrebných zdrojov, aby sa mohli zapojiť do postupu rozvoja a schvaľovania nových látok;
5. je znepokojený skutočnosťou, že nariadenie sa nevykonáva efektívne a že v dôsledku toho sa jeho ciele v oblasti poľnohospodárskej produkcie, ako aj inovácie, v praxi nedosahujú; zdôrazňuje, že čiastočne pre nízku mieru inovácie sa počet účinných látok pesticídov znižuje;
6. pripomína, že je veľmi potrebný integrujúci prístup a že nariadenie (ES) č. 1185/2009 o štatistike pesticídov ⁽¹⁰⁾ musí byť súčasťou posudzovania, a jeho výsledky sa musia použiť na zníženie množstva, a tak na minimalizáciu rizík a ich negatívneho vplyvu na zdravie a životné prostredie;
7. konštatuje, že ciele a nástroje nariadenia a jeho vykonávanie nie sú vždy dostatočne zosúladené s politikami EÚ v oblasti poľnohospodárstva, zdravotníctva, dobrých životných podmienok zvierat, potravinovej bezpečnosti, kvality vody, zmeny klímy a udržateľného používania pesticídov a maximálnych hladín rezíduí pesticídov v potravinách a krmivách;

⁽⁹⁾ ANSES – Agence nationale de sécurité sanitaire de l'alimentation, de l'environnement et du travail (Francúzsko) – závery, 2018.

⁽¹⁰⁾ Ú. v. EÚ L 324, 10.12.2009, s. 1.

Štvrtok 13. septembra 2018

8. je znepokojený tým, že v súvislosti s používaním zvierat pri testovaní na identifikáciu nebezpečenstva a posúdenie rizika nie je vykonávanie tohto nariadenia v súlade so zásadami nahradenia, obmedzenia a zjemnenia stanovenými v smernici 2010/63/EÚ o ochrane zvierat používaných na vedecké účely, a že dvojročné biologické skúšky na zistenie karcinogenity môžu priniesť kontroverzné výsledky ⁽¹⁾;
9. pripomína, že zásada predbežnej opatrnosti je všeobecnou zásadou EÚ uvedenou v článku 191 ZFEÚ, že jej účelom je zabezpečiť vysokú úroveň ochrany životného prostredia prijímaním preventívnych rozhodnutí;
10. považuje za neprijateľné, že sa požiadavky na schvaľovanie safenerov a synergentov ešte neuplatňujú, v rozpore s článkom 25 nariadenia;
11. považuje za neprijateľné, že ešte nebol prijatý negatívny zoznam koformulantov, najmä po zákaze etoxylovaných alkylamínov, kde alkyl je z talového oleja, v kombinácii s glyfozátom, ktorý zvýraznil možné negatívne účinky niektorých koformulantov;
12. berie na vedomie prebiehajúce hodnotenie nariadenia (ES) č. 1107/2009 zo strany Komisie v rámci programu REFIT a jeho plánované dokončenie do novembra 2018; verí, že tieto zistenia budú vhodným základom pre diskusiu spoluzákodarcov o budúcom vývoji nariadenia;
13. je znepokojený čoraz častejším využívaním a zneužívaním udeľovania povolení v núdzových situáciách na základe článku 53 v niektorých členských štátoch; konštatuje, že niektoré členské štáty využívajú článok 53 významne viac než iné; berie na vedomie technickú pomoc, ktorú poskytol Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (ďalej len „EFSA“) v súlade s článkom 53 ods. 2 nariadenia, pri skúmaní používania núdzových povolení; berie na vedomie výsledky zisťovania EFSA o núdzových povoleniach troch neonicotinoidov v roku 2017, z ktorých vyplynulo, že hoci sú určité núdzové autorizácie potrebné a v rámci parametrov stanovených v právnych predpisoch, iné nie sú opodstatnené; považuje za dôležité, aby členské štáty poskytli údaje potrebné na to, aby EFSA mohol účinne vykonávať svoj mandát;
14. zdôrazňuje význam tvorby politiky na základe informácií získaných regulačnou vedou, s overiteľnými a opakovateľnými dôkazmi a využívajúcou medzinárodne dohodnuté vedecké zásady, pokiaľ ide o aspekty, ako sú usmernenia, správna laboratórna prax a partnersky preskúmaný výskum;
15. je znepokojený tým, že neúplná harmonizácia požiadaviek na údaje a testovanie v niektorých vedeckých oblastiach vedie k neefektívnym pracovným metódam, nedostatku dôvery medzi vnútroštátnymi orgánmi a k oneskoreniu v procese udeľovania povolení, čo môže mať negatívne účinky na zdravie ľudí a zvierat, životné prostredie a poľnohospodársku výrobu;
16. vyjadruje poľutovanie nad obmedzenou verejnou dostupnosťou informácií o postupoch posudzovania a autorizácie, ako aj obmedzeným prístupom k informáciám; vyjadruje poľutovanie nad tým, že úroveň transparentnosti spravodajských členských štátov (v rámci schvaľovacieho postupu) je nízka, a tvrdí, že prístupnosť a používateľskú zrozumiteľnosť informácií na úrovni EFSA možno zlepšiť a že transparentnosť v štádiu riadenia rizika sa zdá byť nedostatočná a aj zainteresované strany ju považujú za problematickú; víta úsilie Európskej chemickej agentúry (ECHA) o zvýšenie transparentnosti a používateľskej zrozumiteľnosti prostredníctvom jej webstránky a domnieva sa, že tento model by sa mohol využívať v budúcnosti v záujme zvýšenia transparentnosti;
17. zdôrazňuje, že dôveryhodnosť systému udeľovania autorizácií POR do značnej miery závisí od dôvery verejnosti v európske agentúry, ktorá poskytujú vedecké stanoviská, ktoré sú základom pre schvaľovanie a riadenie rizík; zdôrazňuje, že transparentnosť v procese vedeckého posudzovania je dôležitá z hľadiska zachovania dôvery verejnosti; požaduje preto, aby boli príslušné agentúry primerane financované a disponovali potrebnými zamestnancami na zabezpečenie nezávislého, transparentného a včasného postupu autorizácie; ďalej víta pokračujúce úsilie EFSA o zlepšenie svojho systému na zabezpečenie nezávislosti a riadenia potenciálnych konfliktov záujmov, ktorý Dvor audítorov ocenil ako najmodernejší systém spomedzi kontrolovaných agentúr v roku 2012 a ktorý bol nedávno (v júni 2017) aktualizovaný; vyzýva Komisiu, aby navrhla zlepšenia s cieľom ďalej zvýšiť transparentnosť regulačného procesu, a to aj pokiaľ ide o prístup k údajom u bezpečnostných štúdií, ktoré predkladajú výrobcovia v rámci svojich žiadostí o povolenie uvádzať POR na trh v EÚ; uznáva, že je potrebné preskúmať tento postup, aby sa zlepšilo vyhodnocovanie, zvýšila nezávislosť orgánov poverených vykonávaním štúdií, predchádzalo konfliktom záujmov a zaručila väčšia transparentnosť postupu;

⁽¹⁾ Zdroj: Na základe informácií a zistení posúdenia vykonávaného na európskej úrovni, štúdia EPRS, apríl 2018, s. 36 a II-33.

Štvrtok 13. septembra 2018

18. vyzýva Komisiu, aby na európskej úrovni zaviedla katalóg použitia a zlepšila tak harmonizáciu regulácie;
19. je znepokojený skutočnosťou, že v niektorých prípadoch prípravky na ochranu rastlín uvedené na trh a ich aplikácia používateľmi nie vždy spĺňajú príslušné podmienky autorizácie, pokiaľ ide o ich zloženie a ich aplikáciu; zdôrazňuje, že iné než profesionálne použitie by sa malo v rámci možností obmedziť, aby sa znížila miera zneužívania;
20. zdôrazňuje význam trvalej odbornej prípravy používateľov na zabezpečenie náležitého a vhodného používania prípravkov na ochranu rastlín; považuje za vhodné rozlišovať medzi profesionálnymi a amatérskymi používateľmi; konštatuje, že prípravky na ochranu rastlín sa používajú v súkromných záhradách, na železnici a vo verejných parkoch;
21. konštatuje, že členské štáty majú naďalej právo odmietnuť autorizované prípravky na ochranu rastlín;
22. zdôrazňuje, že v nariadení by sa mala lepšie zohľadňovať potreba podporovať poľnohospodárske postupy založené na integrovanej ochrane proti škodcom vrátane podpory vývoja nízkorizikových látok; zdôrazňuje, že nedostatočná dostupnosť nízkorizikových prípravkov na ochranu rastlín bráni vývoju IOŠ; so znepokojením konštatuje, že len desať prípravkov na ochranu rastlín, z celkového počtu takmer 500 dostupných na trhu EÚ, je schválených ako nízkorizikové;
23. zdôrazňuje, že autorizácia a propagácia nízkorizikových a nechemických pesticídov je významným opatrením na podporu ochrany proti škodcom s nízkou mierou využívania pesticídov; uznáva, že je potrebný ďalší výskum týchto prípravkov, keďže ich zloženie a fungovanie sa radikálne líši od konvenčných prípravkov; zdôrazňuje, že to zahŕňa aj potrebu väčších odborných znalostí v rámci úradu EFSA a vnútroštátnych príslušných orgánov na vyhodnotenie týchto prípravkov; zdôrazňuje, že prípravky na ochranu rastlín biologického pôvodu by mali podliehať rovnako prísnejmu hodnoteniu ako iné látky; v súlade so svojím uznesením z 15. februára 2017 o nízkorizikových pesticídoch biologického pôvodu vyzýva Komisiu, aby predložila konkrétny legislatívny návrh, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 1107/2009, mimo všeobecného preskúmania v rámci iniciatívy REFIT, s cieľom vytvoriť zrýchlený proces hodnotenia, autorizácie a registrácie nízkorizikových pesticídov;
24. zastáva názor, že nariadenie (ES) č. 1107/2009 by sa tiež malo zmeniť tak, aby sa vo väčšej miere zohľadnili látky, ktoré sa nepovažujú za POR a ktoré pri použití na ochranu rastlín spadajú do pôsobnosti tohto nariadenia; konštatuje, že takéto látky ponúkajú zaujímavé alternatívy, pokiaľ ide o integrované výrobné metódy a niektoré biokontrolné výrobky;
25. zdôrazňuje, že by sa mala venovať osobitná pozornosť prípravkom na ochranu rastlín na menej významné použitia, keďže v súčasnosti neexistuje veľká hospodárska motivácia podnikov, aby tieto prípravky vyvíjali; víta vytvorenie nástroja koordinácie pre menej významné použitia ako fóra na zlepšenie koordinácie medzi členskými štátmi, organizáciami pestovateľov a priemyslom pri tvorbe riešení pre menej významné použitia;
26. zdôrazňuje, že mnohé autorizované POR neboli hodnotené podľa noriem EÚ už viac ako 15 rokov, a to v dôsledku zdržaní pri postupoch autorizácie;
27. zdôrazňuje, že je dôležité vytvoriť regulačný rámec priaznivý pre inovácie a umožňujúci nahradiť staršiu chémiu novými a lepšími prípravkami na ochranu plodín; zdôrazňuje význam dostupnosti širokého spektra prípravkov na ochranu rastlín s rôznymi spôsobmi účinkovania, aby sa zamedzilo vzniku rezistencie a aby sa zachovala účinnosť aplikácie prípravkov na ochranu plodín;
28. je znepokojený tým, že harmonizácia usmernení ešte nie je skonsolidovaná;
29. zdôrazňuje, že chýbajúce alebo neúplné usmernenia sú vážnym nedostatkom, ktorý má negatívny vplyv na vykonávanie tohto nariadenia a na dosiahnutie jeho cieľov;

Štvrtok 13. septembra 2018

30. zdôrazňuje, že dostupné usmernenia nie sú právne záväzné, čo vytvára právnu neistotu pre žiadateľov a spochybňuje výsledky hodnotení vykonaných v rámci postupov schvaľovania;

31. víta koncepciu zónového systému a jej cieľ uľahčovať efektívne autorizovanie prípravkov na ochranu rastlín; považuje postup vzájomného uznávania za kľúčový pre rozdelenie pracovnej záťaže a na podporu dodržiavania termínov; vyjadruje poľutovanie nad problémami pri vykonávaní, ktoré sú spojené so zásadami vzájomného uznávania; vyzýva Komisiu, aby spolupracovala s členskými štátmi na zlepšovaní fungovania zónového systému; zdôrazňuje, že zámerom plnohodnotného vykonávania existujúcich právnych predpisov by malo byť to, aby nevznikala duplicitná práca, a prístupovať nové látky poľnohospodárom bez zbytočného zdržania;

32. zdôrazňuje potrebu výmeny poznatkov a nadobúdania zručností v súvislosti s alternatívami k chemickým pesticídom a IPM vrátane optimálneho striedania plodín z hľadiska poľnohospodárskeho trhu a klimatických situácií; ďalej poznamenáva, že uvedené sa stanovuje už v horizontálnom nariadení o SPP, najmä v poľnohospodárskych poradenských službách financovaných v rámci rozvoja vidieka;

33. vyjadruje obavy v súvislosti s malým počtom nových látok, ktoré boli schválené; zdôrazňuje význam vhodného súboru nástrojov POR pre poľnohospodárov, ktorými sa zabezpečia dodávky potravín pre EÚ;

34. vyjadruje znepokojenie nad tým, že v nedávnych diskusiách sa súčasný vedecky podložený hodnotiaci systém EÚ stále častejšie spochybňuje; zdôrazňuje význam zachovania a ďalšieho zlepšenia systému, ktorý by bol vedecky podložený, objektívny a vychádzal z dôkazov na základe partnerského preskúmania, pri autorizácii každej účinnej látky by vychádzal z otvoreného, nezávislého a multidisciplinárneho prístupu v súlade so zásadami analýzy rizík EÚ a zásadou predbežnej opatrnosti, ako je stanovená vo všeobecnom potravinovom práve; trvá na tom, že postup pre opätovné schválenie účinných látok musí zohľadňovať praktické využitie POR, ako aj vedecký a technologický pokrok v tejto oblasti; poukazuje na to, že zložitost' súčasného systému hodnotenia a autorizácie vedie k nedodržiavaniu termínov, čo by mohlo znamenať, že celý systém nebude fungovať správne; zdôrazňuje preto potrebu preskúmať a zjednodušiť systém;

35. zdôrazňuje nerovnováhu v počte žiadostí medzi niektorými členskými štátmi tej istej zóny, podobnej veľkosti a s podobnými poľnohospodárskymi podmienkami;

36. domnieva sa, že na produkciu dovážanú z krajín mimo EÚ, ktorá sa vypestovala s použitím POR, by sa mali vzťahovať rovnako prísne kritériá ako na produkciu z EÚ; vyjadruje znepokojenie nad tým, že na produkciu dovážaných výrobkov sa môžu použiť POR, ktoré nie sú registrované v EÚ;

Odporúčania

37. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili účinné vykonávanie nariadenia, pokiaľ ide o ich špecifické úlohy v rámci postupov schvaľovania a autorizácie;

38. vyzýva členské štáty, aby zlepšili závažný a chronický nedostatok personálu vnútroštátnych príslušných orgánov, ktorý vedie k zdržaniam v etape zisťovania nebezpečenstiev a počiatočného posudzovania rizík vykonávanej členskými štátmi;

39. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili, že procedurálne predĺženie obdobia platnosti schválenia o dĺžku trvania daného postupu v súlade s článkom 17 nariadenia sa nepoužije v prípade aktívnych látok, ktoré sú mutagénne, karcinogénne a reprodukčne toxické, a preto sú zaradené do kategórie 1A alebo 1B, ani v prípade aktívnych látok, ktoré majú vlastnosti endokrinných disruptorov a sú škodlivé pre zdravie ľudí alebo zvierat, čo sa v súčasnosti týka látok, ako sú flumioxazín, tiakloprid, chlorotolurón a dimoxystrobín⁽¹²⁾;

⁽¹²⁾ Zdroj: https://www.foodwatch.org/fileadmin/foodwatch.nl/Onze_campagnes/Schadelijke_stoffen/Documents/Rapport_foodwatch_Ten_minste_onhoudbaar_tot.pdf.

Štvrtok 13. septembra 2018

40. používanie aktívnych látok, ktoré sú mutagénne, karcinogénne a reprodukčne toxické, a preto sú zaradené do kategórie 1A alebo 1B, alebo aktívnych látok, ktoré majú vlastnosti endokrinných disruptorov a sú škodlivé pre zdravie ľudí alebo zvierat, ktorým sa už udelilo jedno alebo viac procedurálnych predĺžení obdobia platnosti schválenia podľa článku 17, musí byť bezodkladne zakázané;

41. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby uznali, že ochrana zdravia ľudí a zvierat a životného prostredia je kľúčovým cieľom právnych predpisov a zároveň zlepšuje poľnohospodársku výrobu a zabezpečuje konkurencieschopnosť poľnohospodárskeho odvetvia;

42. vyzýva priemysel, aby všetky údaje a vedecké štúdie poskytoval spravodajským členským štátom a agentúram EÚ v jednotnom elektronickom a strojovo čitateľnom formáte; vyzýva Komisiu, aby vytvorila harmonizovaný model zadávania údajov s cieľom uľahčiť výmenu údajov medzi členskými štátmi vo všetkých etapách procesu; uznáva, že s týmito údajmi je nutné nakladať v rámci parametrov právnych predpisov EÚ v oblasti ochrany údajov a duševného vlastníctva;

43. vyzýva členské štáty, aby dôsledne uplatňovali článok 9 nariadenia o prijateľnosti žiadosti a prijímali len úplné žiadosti o posúdenie účinnej látky;

44. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili úplné a jednotné uplatňovanie hraničných kritérií nebezpečenstva, zohľadňujúc existujúce harmonizované usmernenia a aby zabezpečili, že riziko látok sa bude posudzovať len vtedy, ak bude zrejmé, že nemajú hraničné vlastnosti nebezpečenstva, ako sa vyžaduje v nariadení;

45. vyzýva Komisiu, aby konečne vykonávala ustanovenia o koformulantoch, safeneroch a synergentoch, vytvorila zoznam neprijateľných koformulantov a pravidiel na to, aby sa safenery a synergenty testovali na úrovni EÚ a aby zaručila, aby sa na trh mohli uviesť len tie chemikálie, ktoré sú v súlade s kritériami, ktoré schválila EÚ;

46. víta výklad zásady predbežnej opatrnosti zo strany Komisie, ako je vyjadrený v hodnotení všeobecného potravinového práva⁽¹³⁾ v rámci programu REFIT, a síce že nejde o alternatívu k prístupu riadenia rizika, ale skôr o osobitnú formu riadenia rizika; pripomína, že tento názor podporujú aj rozhodnutia Súdneho dvora⁽¹⁴⁾;

47. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby ako manažéri rizík v rámci postupov schvaľovania a autorizácie riadne uplatňovali zásadu predbežnej opatrnosti a venovali osobitnú pozornosť ochrane zraniteľných skupín, ako sa vymedzujú v článku 3 ods. 14 tohto nariadenia;

48. vyzýva Komisiu, agentúry a príslušné orgány, aby prehodnotili a zlepšili svoju komunikáciu o postupoch posudzovania rizík a rozhodnutiach v oblasti manažmentu rizík s cieľom zvýšiť dôveru verejnosti v systém autorizácie;

49. vyzýva členské štáty, aby lepšie vykonávali vnútroštátne autorizačné postupy a národnej úrovni, aby sa výnimky a predĺženia udeľované podľa článku 53 nariadenia obmedzili na skutočné núdzové situácie; vyzýva Komisiu, aby v plnej miere využila svoje kontrolné práva podľa článku 53 ods. 2 a 3; okrem toho vyzýva členské štáty, aby v plnej miere dodržiavali informačnú povinnosť voči ostatným členským štátom a Komisii uvedenú v článku 53 ods. 1, najmä pokiaľ ide o akékoľvek opatrenia prijaté na zaistenie bezpečnosti spotrebiteľov, zraniteľných skupín a spotrebiteľov;

50. vyzýva Komisiu, aby dokončila metódy na určenie opodstatnenosti udeľovania určitých výnimiek, najmä v prípadoch „zanedbateľnej expozície“ alebo „vážneho nebezpečenstva pre zdravie rastlín“, a to bez zmeny ducha alebo litery právneho predpisu; varuje Komisiu, že akákoľvek zmena výkladu pojmu „zanedbateľná expozícia“ smerom k pojmu „zanedbateľné riziko“ by bola proti duchu a litere právneho predpisu;

⁽¹³⁾ SWD(2018)0038.

⁽¹⁴⁾ Napríklad rozsudok Všeobecného súdu zo 9. septembra 2011, Francúzsko/Komisia, T-257/07, ECLI:EU:T:2011:444.

Štvrtok 13. septembra 2018

51. požaduje viac investícií Komisie a členských štátov na stimulovanie výskumných iniciatív týkajúcich sa účinných látok vrátane biologických látok s nízkym rizikom a POR v rámci programu Horizont Európa a viacročného finančného rámca na roky 2021 – 2027; zdôrazňuje význam regulačného rámca pre POR na úrovni EÚ chrániaceho životné prostredie a ľudské zdravie a súčasne podnecujúceho výskum a inováciu s cieľom vytvoriť účinné a bezpečné POR pri súčasnom zaručení udržateľných poľnohospodárskych postupov a IOS; zdôrazňuje, že je potrebné široké spektrum bezpečných a účinných nástrojov na ochranu zdravia rastlín; zdôrazňuje potenciál, ktorý môžu mať techniky presného poľnohospodárstva a technologické inovácie v rámci pomoci európskym poľnohospodárom pri optimalizácii kontroly škodcov cielenejším a udržateľnejším spôsobom;

52. vyzýva Komisiu, aby dôsledne obmedzila používanie postupu na základe potvrdzujúcich údajov na jeho účel uvedený v článku 6 písm. f) nariadenia, teda na prípad, keď sa počas hodnotiaceho procesu alebo v dôsledku nových vedeckých a technických poznatkov stanoví nové požiadavky; zdôrazňuje, že na schválenie účinnej látky je dôležitá úplná dokumentácia; vyjadruje poľutovanie nad tým, že postup spracovania, ku ktorému sa dospelo na základe výnimky, viedol k niektorým POR, ktoré by inak zostali na trhu zakázané na dlhšie obdobie;

53. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zvýšili celkovú transparentnosť postupov, a to aj poskytovaním podrobných zápisníc z komitologických diskusií a príslušných stanovísk, najmä vysvetlením a odôvodnením rozhodnutí stáleho Výboru pre rastliny, zvieratá, potraviny a krmivá;

54. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili lepší súlad nariadenia a jeho vykonávania s príslušnými právnymi predpismi a politikami EÚ, najmä so smernicou o trvalo udržateľnom používaní pesticídov, a aby zabezpečili stimuly vrátane sprístupnenia dostatočných zdrojov, ktorými sa krátkodobo presadzuje a stimuluje vývoj a využívanie bezpečných a netoxických alternatív prípravkov na ochranu rastlín; berie na vedomie, že regulačný rámec nie je schopný posudzovať nevyhnutné vplyvy na necieľové druhy, najmä na včely a iný opel'ujúci hmyz, ako aj iný hmyz prospešný pre poľnohospodárstvo, napríklad predátorov škodcov; berie na vedomie nedávno vydanú vedeckú štúdiu zobrazujúcu tzv. armagedon hmyzu, podľa ktorej v celom Nemecku regionálne vyhynulo 75 % okrídleného hmyzu, a to aj v prírodných rezerváciách, v ktorých sa v poľnohospodárstve nepoužívajú nijaké pesticídy; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili súlad SPP a právnymi predpismi pre POR, najmä dodržaním záväzkov v rámci nariadenia (ES) č. 1107/2009 a smernice 2009/128/ES o zozname povinných požiadaviek na riadenie (požiadavky 12 a 13), ako to Komisia navrhuje v návrhu nariadenia o strategických plánoch SPP ⁽¹³⁾;

55. vyzýva členské štáty, aby zabezpečili účinné presadzovanie tohto nariadenia, najmä pokiaľ ide o kontroly POR uvádzaných na trh v EÚ, bez ohľadu na to, či boli vyrobené v EÚ alebo dovezené z tretích krajín;

o

o o

56. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.

⁽¹³⁾ Návrh nariadenia o strategických plánoch SPP, COM(2018)0392.

Štvrtok 13. septembra 2018

P8_TA(2018)0357

Dvojaká kvalita výrobkov na jednotnom trhu

Uznesenie Európskeho parlamentu z 13. septembra 2018 o dvojakej kvalite výrobkov na jednotnom trhu (2018/2008(INI))

(2019/C 433/23)

Európsky parlament,

- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004⁽¹⁾,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2394 z 12. decembra 2017 o spolupráci medzi národnými orgánmi zodpovednými za presadzovanie právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa a o zrušení nariadenia (ES) č. 2006/2004⁽²⁾,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 z 25. októbra 2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a ktorým sa zrušuje smernica Komisie 87/250/EHS, smernica Rady 90/496/EHS, smernica Komisie 1999/10/ES, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/13/ES, smernice Komisie 2002/67/ES a 2008/5/ES a nariadenie Komisie (ES) č. 608/2004⁽³⁾,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 26. septembra 2017 o uplatňovaní právnych predpisov EÚ v oblasti potravín a ochrany spotrebiteľov v prípadoch dvojakej kvality výrobkov – konkrétny prípad potravín,
- so zreteľom na pracovný dokument útvarov Komisie z 25. mája 2016 s názvom Poučenie o vykonávaní/uplatňovaní smernice 2005/29/ES o nekalých obchodných praktikách (SWD(2016)0163),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 25. mája 2016 o komplexnom prístupe k podnieteniu cezhraničného elektronického obchodu pre občanov a podniky Európy (COM(2016)0320),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 24. októbra 2017 s názvom Pracovný program Komisie na rok 2018: Program na vytvorenie jednotnejšej, silnejšej a demokratickejšej Európy (COM(2017)0650),
- so zreteľom na správu predsedu Komisie Jeana-Clauda Junckera o stave Únie z 13. septembra 2017,
- so zreteľom na závery predsedu Európskej rady z 9. marca 2017, najmä na ich odsek 3,
- so zreteľom na výsledok 3 524. zasadnutia Rady pre poľnohospodárstvo a rybárstvo, ktoré sa konalo 6. marca 2017,
- so zreteľom na zápisnicu z 2 203. zasadnutia Komisie, ktoré sa konalo 8. marca 2017,
- so zreteľom na informačný dokument o zavádzajúcich postupoch používaných na obaloch výrobkov vypracovaný tematickou sekciou A v januári 2012,

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 149, 11.6.2005, s. 22.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 345, 27.12.2017, s. 1.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 304, 22.11.2011, s. 18.

Štvrtok 13. septembra 2018

- so zreteľom na svoje uznesenie z 11. júna 2013 o novom programe európskej spotrebiteľskej politiky⁽⁴⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 22. mája 2012 o stratégii posilňovania práv zraniteľných spotrebiteľov⁽⁵⁾, a najmä na jeho odsek 6,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 4. februára 2014 o uplatňovaní smernice 2005/29/ES o nekalých obchodných praktikách⁽⁶⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 7. júna 2016 o nekalých obchodných praktikách v potravinovom dodávateľskom reťazci⁽⁷⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 19. januára 2016 o výročnej správe o politike hospodárskej súťaže EÚ⁽⁸⁾, a najmä na jeho odsek 14,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. februára 2017 o výročnej správe o politike hospodárskej súťaže EÚ⁽⁹⁾, a najmä na jeho odsek 178,
- so zreteľom na svoju väčšiu interpeláciu z 15. marca 2017 o rozdieloch vo vyhláseniach, v zložení a chuti v súvislosti s výrobkami na východných a západných trhoch EÚ⁽¹⁰⁾,
- so zreteľom na briefing výskumnej služby Európskeho parlamentu z júna 2017 s názvom Dvojaká kvalita značkových potravinových výrobkov: Odstránenie prípadných rozdielov medzi východom a západom,
- so zreteľom na prieskum o potravinách a českých spotrebiteľoch, ktorý uskutočnila česká Štátna poľnohospodárska a potravinárska inšpekcia (SZPI) vo februári 2016,
- so zreteľom na osobitnú štúdiu o otázke dvojakej kvality a zloženia výrobkov predávaných v rámci jednotného trhu Európskej únie z hľadiska právnych predpisov v oblasti ochrany spotrebiteľa (najmä nekalé obchodné praktiky), hospodárskej súťaže (najmä nekalej hospodárskej súťaže) a priemyselného vlastníctva, ktorú vypracovala Právnická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci v roku 2017,
- so zreteľom na rôzne prieskumy, štúdie a testy, ktoré v posledných rokoch uskutočnili potravinárske inšpekcie vo viacerých členských štátoch v strednej a východnej Európe,
- so zreteľom na správu spoločnosti Nielsen z novembra 2014 o celosvetovej situácii v oblasti vlastných značiek,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 11. apríla 2018 s názvom Nová dohoda so spotrebiteľom (COM(2018)0183),
- so zreteľom na návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o lepšom presadzovaní a modernizácii právnych predpisov EÚ v oblasti ochrany spotrebiteľa, ktorý Komisia predložila 11. apríla 2018 (COM(2018)0185),
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín⁽¹¹⁾,
- so zreteľom na článok 17 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie o ochrane duševného vlastníctva,

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 65, 19.2.2016, s. 2.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 264 E, 13.9.2013, s. 11.

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ C 93, 24.3.2017, s. 27.

⁽⁷⁾ Ú. v. EÚ C 86, 6.3.2018, s. 40.

⁽⁸⁾ Ú. v. EÚ C 11, 12.1.2018, s. 2.

⁽⁹⁾ Prijaté texty, P8_TA(2017)0027.

⁽¹⁰⁾ O-000019/2017.

⁽¹¹⁾ Ú. v. ES L 31, 1.2.2002, s. 1.

Štvrtok 13. septembra 2018

- so zreteľom na spoločný list Chorvátskej republiky, Českej republiky, Maďarska, Litvy, Poľskej republiky a Slovenskej republiky Komisii z 23. marca 2018 týkajúci sa otázky dvojakej kvality výrobkov v rámci novej dohody so spotrebiteľom,
 - so zreteľom na výsledky porovnávacích štúdií vykonaných orgánmi a organizáciami na ochranu spotrebiteľov vo viacerých členských štátoch EÚ,
 - so zreteľom na návrh Komisie na aktualizáciu smernice 2005/29/ES o nekalých obchodných praktikách s cieľom jasne stanoviť, že vnútroštátne orgány môžu posudzovať a riešiť klamlivé obchodné praktiky týkajúce sa uvádzania výrobkov označovaných ako totožné na trh vo viacerých krajinách EÚ, ak majú podstatne odlišné zloženie alebo vlastnosti,
 - so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa a stanoviská Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín a Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (A8-0267/2018),
- A. keďže pri propagácii, predaji alebo dodávaní výrobkov by spoločnosti mali spotrebiteľom poskytovať presné, ľahko pochopiteľné informácie o presnom zložení výrobku, a to aj v prípade miestnych výrobkov a receptov, ktoré im umožnia prijať kvalifikované rozhodnutie o kúpe;
- B. keďže základnou zásadou značiek by mala byť dôvera spotrebiteľov týkajúca sa zloženia, hodnoty a kvality výrobku; keďže je preto povinnosťou výrobcov, aby zabezpečili, že tieto očakávania budú splnené;
- C. keďže spotrebiteľia nie sú informovaní o tom, že výrobky rovnakej značky a v rovnakom balení sú prispôbené miestnym preferenciám a chutiám a keďže rozličná kvalita výrobkov vzbudzuje obavy, že k niektorým členským štátom sa pristupuje odlišne, než k ostatným; keďže Európska únia už vytvorila štítky s cieľom vyhovieť osobitným očakávaniam spotrebiteľov a zohľadniť osobitosti výroby uznané prostredníctvom používania kvalitatívnych označení;
- D. keďže smernica 2005/29/ES o nekalých obchodných praktikách (SNOP) je hlavným legislatívnym nástrojom Únie na zabezpečenie toho, aby spotrebiteľia neboli vystavení klamlivej reklame a iným nekalým praktikám pri transakciách medzi podnikmi a spotrebiteľmi vrátane predaja výrobkov pod rovnakou značkou spôsobom, ktorý môže spotrebiteľov zavádzať;
- E. keďže nekalé obchodné praktiky môžu byť v SNOP formulované tak, že sú zakázané za každých okolností alebo za určitých okolností; keďže podľa zistení Komisie zahrnutie praktiky do zoznamu v prílohe I k SNOP, ak je náležité, vedie k väčšej právnej istote, a tým aj spravodlivej hospodárskej súťaži medzi výrobcami na trhu;
- F. keďže spotrebiteľia si spájajú značku, výrobok a kvalitu, a teda očakávajú, že výrobky tej istej značky a/alebo rovnakého vzhľadu majú aj totožnú kvalitu, či sa predávajú v ich vlastnej krajine alebo v inom členskom štáte;
- G. keďže spotrebiteľia si spájajú aj značku a názov/obal poľnohospodárskeho alebo potravinového výrobku s kvalitou, a teda očakávajú, že výrobky tej istej značky ponúkané pod rovnakým názvom alebo rovnakého vzhľadu sú takisto rovnaké z hľadiska kvality aj zloženia, či sa predávajú v ich vlastnej krajine alebo v inom členskom štáte; keďže všetci poľnohospodári v EÚ produkujú výrobky podľa rovnakých prísnych noriem a zákazníci očakávajú, že táto rovnaká kvalita sa bude vzťahovať aj na iné výrobky v potravinovom reťazci, bez ohľadu na jurisdikciu, v ktorej majú sídlo;

Štvrtok 13. septembra 2018

- H. keďže všetci občania EÚ si zasluhujú rovnaké zaobchádzanie, pokiaľ ide o potravinové a nepotravinové výrobky predávané na jednotnom trhu;
- I. keďže nekalé postupy v tejto súvislosti sa musia odstrániť, aby sa predišlo zavádzaniu spotrebiteľov, a keďže iba silná synergia na úrovni EÚ môže vyriešiť tento cezhraničný problém;
- J. keďže posúdenie toho, či je obchodná praktika nekalá podľa SNOP, musia členské štáty vykonávať od prípadu k prípadu, s výnimkou praktík uvedených v prílohe I;
- K. keďže predseda Juncker vo svojej správe o stave Únie v roku 2017 zdôraznil, že nie je prijateľné, aby sa v niektorých častiach Európy ľuďom predávali potraviny nižšej kvality ako v iných krajinách napriek tomu, že obal a značka sú zhodné;
- L. keďže medzi členskými štátmi existujú vo vykonávaní SNOP značné rozdiely, pričom metodické prístupy a účinnosť riešení a presadzovanie smernice sa v členských štátoch výrazne líšia;
- M. keďže značka často zohráva najdôležitejšiu úlohu pri rozhodovaní sa o hodnote výrobku;
- N. keďže posilnený a efektívnejší rámec spolupráce pri presadzovaní by posilnil dôveru spotrebiteľov a znížil poškodzovanie spotrebiteľov;
- O. keďže všetci spotrebiteľia v EÚ majú rovnaké práva a keďže z analýz vyplýva, že niektorí producenti a výrobcovia predávajú výrobky rozdielnej kvality pod tou istou značkou a s klamlivo rovnakým vzhľadom, pričom určité výrobky v niektorých krajinách obsahujú menej hlavnej zložky alebo zložky nižšej kvality, ktorými sa nahrádzajú zložky vyššej kvality; keďže tento problém je viac rozšírený v členských štátoch, ktoré pristúpili k EÚ od roku 2004; keďže z analýz vyplýva, že v niektorých prípadoch sa tie isté výrobky alebo výrobky s klamlivo rovnakým vzhľadom a s nižšou kvalitou alebo inou chuťou, konzistenciou či senzorickými vlastnosťami predávajú v rôznych krajinách za výrazne odlišné ceny; keďže, aj keď to nie je v rozpore so zásadami slobodného trhového hospodárstva a platnými pravidlami o označovaní alebo iným potravinovým právom, stále ide o zneužitie identity značky, a teda porušenie zásady, že ku všetkým spotrebiteľom sa pristupuje rovnako;
- P. keďže prípady podstatných rozdielov sa vyskytujú pri výrobkoch, ako sú detské potraviny, čo spochybňuje zásady a tvrdenia výrobcov, že iba prispôbujú výrobky miestnym preferenciám; keďže niektoré laboratórne výsledky potvrdzujú, že výrobky nižšej kvality môžu obsahovať menej zdravé kombinácie zložiek, čím sa naruša zásada rovnakého zaobchádzania so všetkými spotrebiteľmi; keďže zástupcovia niektorých výrobcov a producentov súhlasili, že v určitých krajinách zmenia receptúru svojich výrobkov tak, aby boli v rámci celého jednotného trhu ponúkané rovnaké výrobky;
- Q. keďže tieto neprijateľné praktiky používajú renomované agropotravinárske nadnárodné spoločnosti, ktoré sa snažia maximalizovať svoje ziskové rozpätia tým, že zneužívajú rozdiely v kúpnej sile medzi jednotlivými členskými štátmi;
- R. keďže vo svojom návrhu s názvom Nová dohoda so spotrebiteľom, ktorý je cieľenou revíziou smerníc EÚ o ochrane spotrebiteľa vychádzajúcou z kontroly vhodnosti právnych predpisov EÚ v oblasti spotrebiteľov a marketingu, Komisia navrhla aktualizovať SNOP s cieľom jasne stanoviť, že vnútroštátne orgány môžu posúdiť a riešiť klamlivé obchodné praktiky týkajúce sa uvádzania výrobkov na trh ako zhodných v jednotlivých krajinách EÚ, ak sa ich zloženie alebo vlastnosti v skutočnosti výrazne líšia;
- S. keďže diferenciácia a inovácia výrobkov ako taká by sa síce nemala obmedzovať, ale spotrebiteľia by sa nemali zavádzať;

Štvrtok 13. septembra 2018

- T. keďže jednotný trh priniesol významné výhody pre subjekty v potravinovom dodávateľskom reťazci a keďže obchod s potravinami má čoraz výraznejší cezhraničný rozmer a osobitný význam pre fungovanie jednotného trhu;
- U. keďže v záujme využívania výhod vnútorného trhu v plnej miere je zásadné lepšie uplatňovanie existujúcich právnych predpisov EÚ v oblasti potravín a spotrebiteľov, aby sa identifikovali a riešili neodôvodnené dvojité normy, a tak sa spotrebiteľia chránili pred zavádzajúcimi informáciami a obchodnými praktikami;
- V. keďže v tejto súvislosti je naďalej potrebné posilňovať úlohu spotrebiteľských organizácií; keďže spotrebiteľské organizácie zohrávajú jedinečnú úlohu pri zaručovaní dôvery spotrebiteľov a mali by sa ďalej podporovať prostredníctvom dodatočných právnych a hospodárskych opatrení a budovania kapacít;
- W. keďže preukázané rozdiely v zložení porovnateľných výrobkov by mohli z dlhodobého hľadiska predstavovať riziko pre zdravie spotrebiteľov, a to najmä v prípade zraniteľných spotrebiteľov, ako sú deti a ľudia so stravovacími a/alebo zdravotnými ťažkosťami, čím by prispievali k zhoršeniu životnej úrovne občanov; keďže ide napríklad o prípad, keď je obsah tukov a/alebo cukru vyšší, ako sa očakáva, keď sú tuky živočíšneho pôvodu nahradené tukmi rastlinného pôvodu alebo naopak, keď je cukor nahradený umelými sladidlami, alebo keď je vyšší obsah soli; keďže označovanie, ktoré neposkytuje presný obraz o použitých prídavných látkach alebo o počte náhrad za základné zložky, zavádza spotrebiteľov a môže predstavovať riziko pre ich zdravie;
- X. keďže na úrovni EÚ neexistujú nijaké právne predpisy, ktoré by sa týkali dvojakej kvality, v dôsledku čoho je nemožné porovnávať kvalitu alebo určovať prípady dvojakej kvality a čo znamená, že neexistujú nijaké nástroje, ktoré by sa mohli použiť na nápravu tejto situácie; keďže útvary Európskej komisie pre audity a analýzy v oblasti zdravia a potravín pravidelne ohlasuje nedostatky pri vykonávaní a presadzovaní platných požiadaviek potravinového práva EÚ, napríklad pri označovaní mechanicky separovaného mäsa⁽¹²⁾ alebo pri používaní prídavných látok v potravinách⁽¹³⁾;
- Y. keďže rozdiely v zložení, ktoré môžu mať vplyv na zdravie spotrebiteľov, možno nájsť nielen v potravinách, ale aj v kozmetike, hygienických výrobkoch a výrobkoch na čistenie;
- Z. keďže činnosti zamerané na zmenu zloženia potravín s cieľom znížiť obsah tuku, cukru a soli v potravinách v mnohých krajinách strednej, východnej a juhovýchodnej Európy zaostávajú;
1. zdôrazňuje, že výsledky mnohých testov a prieskumov vykonaných vo viacerých členských štátoch, najmä v strednej a východnej Európe, pomocou rozličných metodík laboratórneho testovania potvrdili, že medzi výrobkami propagovanými a distribuovanými na jednotnom trhu pod rovnakou značkou a v zdanlivo zhodnom obale existujú rozdiely rôzneho stupňa, okrem iného v zložení a použitých zložkách, čo poškodzuje spotrebiteľov; konštatuje, že podľa prieskumu, ktorý bol vykonaný pre príslušný vnútroštátny orgán, veľkej väčšine spotrebiteľov takéto rozdiely prekrážajú; preto dospel k záveru, že na základe zistení týchto testov a prieskumov spotrebiteľov znepokojuje diskriminácia medzi rôznymi trhmi v členských štátoch; zdôrazňuje, že všetky druhy takejto diskriminácie sú neprípustné a že všetci spotrebiteľia v EÚ by mali mať prístup k rovnakej úrovni kvality výrobkov;
 2. zdôrazňuje, že prípady takýchto podstatných rozdielov sa netýkajú len potravinárskych výrobkov, ale často aj nepotravinárskych výrobkov vrátane čistiacich prostriedkov, kozmetiky, toaletných potrieb a výrobkov určených pre dojčatá;
 3. pripomína, že Európsky parlament v roku 2013 vyzval Komisiu, aby uskutočnila zmysluplné vyšetrovanie a posúdila, či je potrebná úprava platných právnych predpisov Únie, a aby informovala Európsky parlament a spotrebiteľov o výsledkoch;
 4. víta nedávne iniciatívy, ktoré ohlásila Komisia s cieľom riešiť túto otázku, najmä jej záväzok, že vytvorí spoločnú metodiku testovania, prideliť rozpočtové prostriedky na jej vypracovanie a presadzovanie a na zber ďalších spoľahlivých a porovnateľných dôkazov a že aktualizuje SNOP a zriadi Informačné centrum pre potravinové podvody a kvalitu;

⁽¹²⁾ http://ec.europa.eu/food/audits-analysis/overview_reports/details.cfm?rep_id=76

⁽¹³⁾ http://ec.europa.eu/food/audits-analysis/overview_reports/details.cfm?rep_id=115

Štvrtok 13. septembra 2018

5. berie na vedomie, že Fórum na vysokej úrovni pre lepšie fungovanie potravinového dodávateľského reťazca bolo Európskou radou poverené riešením problému dvojakej kvality; nabáda členské štáty a ich príslušné orgány, aby sa aktívne zapájali do prebiehajúcich iniciatív vrátane vypracovania spoločnej metodiky testovania a jej začlenenia do ich pracovných postupov a zberu ďalších dôkazov; zdôrazňuje potrebu aktívneho zapojenia strán, ktoré zastupujú záujmy spotrebiteľov, vrátane zástupcov spotrebiteľských organizácií, výrobcov a výskumných organizácií, ktoré uskutočnili testy výrobkov v členských štátoch, a možnosti, aby vydávali stanoviská v ich mene; je presvedčený, že Európsky parlament by mal byť zapojený do všetkých prebiehajúcich iniciatív, ktoré môžu mať vplyv na pokusy riešiť otázku dvojakej kvality;

6. odporúča dotknutým členským štátom, aby vypracovali vlastné posúdenie metodiky a účinnosti presadzovania SNOP a ďalších existujúcich právnych predpisov týkajúcich sa otázky dvojakej kvality potravín a ďalších výrobkov a aby ich predložili Komisii na vypracovanie objektívneho hodnotenia závažnosti tohto problému;

7. víta, že Európsky parlament prijal pilotný projekt na rok 2018, v rámci ktorého sa uskutoční séria prieskumov trhu v niekoľkých kategóriách spotrebných výrobkov s cieľom vyhodnotiť rôzne aspekty dvojakej kvality; očakáva včasné uskutočnenie a zverejnenie projektu podľa pôvodného plánu; je presvedčený, že tento projekt by mal pokračovať aj v roku 2019 s cieľom zabezpečiť širšie poznatky a zahrnúť aj nepotravinárske odvetvie; vyzýva, aby sa poslancom EP umožnilo väčšie zapojenie do dohľadu nad projektom; nabáda Európsky parlament, Komisiu a členské štáty, aby využili všetky dostupné nástroje vrátane pilotných a národných projektov na ďalšie posúdenie rôznych aspektov dvojakej kvality výrobkov;

8. zdôrazňuje, že komplexné informácie o orgáne verejnej moci zodpovednom za prijímanie opatrení a o príslušných správnych či súdnych konaniach vrátane možnosti podania online sťažností občanmi sú nevyhnutné pre účinné presadzovanie SNOP; preto vníma ako negatívum nedostatok informácií v dotknutých členských štátoch, ktoré napriek vyjadreniam o potrebe riešenia otázky duálnej kvality výrobkov tieto informácie na webových stránkach zodpovedných verejných orgánov neposkytujú;

9. zdôrazňuje, že Komisii už bolo oznámené nové vnútroštátne opatrenie v oblasti označovania výrobkov, ktorého cieľom je upozorňovať spotrebiteľov na rozdiely v zložení potravín;

10. víta, že v záujme ďalšieho zlepšenia ochrany spotrebiteľov v EÚ a podpory podnikov Komisia spustila online vzdelávací program, ktorý pomôže spoločnostiam lepšie pochopiť a presadzovať práva spotrebiteľov v EÚ;

Oznámenie Komisie o uplatňovaní právnych predpisov EÚ o ochrane spotrebiteľa na otázky dvojakej kvality výrobkov

11. berie na vedomie oznámenie Komisie o uplatňovaní právnych predpisov EÚ v oblasti potravín a ochrany spotrebiteľa na otázky dvojakej kvality výrobkov; poukazuje na to, že účelom tohto oznámenia je pomôcť vnútroštátnym orgánom určiť, či spoločnosť porušuje predpisy EÚ v oblasti potravín a ochrany spotrebiteľa, ak predáva výrobky dvojakej kvality v rôznych krajinách, a poskytovať im poradenstvo o tom, ako majú navzájom spolupracovať; vyjadruje obavu, že prístup postupných krokov uvedený v oznámení, podľa ktorého by vnútroštátne orgány mali určiť, či výrobcovia porušujú právne predpisy EÚ, tieto orgány v súčasnosti prakticky neuplatňujú, čo by mohlo znamenať, že sa porušujú práva spotrebiteľov;

12. súhlasí s názorom Komisie, že v rámci jednotného trhu, na ktorom majú spotrebiteľia všeobecnú predstavu o zásadách voľného obehu a rovnakého prístupu k tovaru, a priori neočakávajú, že sa výrobky rovnakej značky predávajú v rôznych krajinách budú líšiť; pripomína, že podľa Komisie štúdie týkajúce sa vernosti značky potvrdzujú, že značky predstavujú v mysliach spotrebiteľov osvedčenie o kontrolovanej a stálej kvalite; ďalej súhlasí s Komisiou, že tým sa vysvetľuje, prečo môžu niektorí spotrebiteľia očakávať, že značkové výrobky budú mať aspoň rovnocennú, ak nie úplne rovnakú kvalitu bez ohľadu na miesto a čas nákupu a že ich majitelia značiek informujú, keď sa rozhodnú zmeniť zloženie svojich výrobkov;

Štvrtok 13. septembra 2018

13. preto sa domnieva, že poskytnutie všetkých dodatočných informácií, hoci v hlavnom zornom poli obalu, nie je dostatočné, pokiaľ spotrebiteľ jasne nerozumie, že sa daný výrobok líši od zdanlivo identických výrobkov rovnakej značky predávaných v iných členských štátoch;

14. ďalej s Komisiou v tejto súvislosti súhlasí, že výrobcovia nemusia nevyhnutne ponúkať rovnaké výrobky v rôznych zemepisných oblastiach a že voľný pohyb tovaru neznamená, že každý výrobok musí byť všade v rámci jednotného trhu rovnaký; zdôrazňuje, že hospodárske subjekty môžu uvádzať na trh a predávať tovar s rôznym zložením a vlastnosťami na základe legitímnych faktorov za predpokladu, že v plnej miere dodržiavajú právne predpisy EÚ; zdôrazňuje však, že tieto výrobky by nemali mať rôznu kvalitu, keď sa ponúkajú spotrebiteľom na rôznych trhoch;

15. domnieva sa, že poskytovanie presných a ľahko pochopiteľných informácií spotrebiteľom je kľúčové pre riešenie otázky dvojakej kvality výrobkov; je presvedčený, že v prípade, keď spoločnosť chce umiestniť na trhy rôznych členských štátov výrobok, ktorého určité vlastnosti sa líšia, takýto výrobok nemôže mať zdanlivo rovnaké označenie a značku;

16. poznamenáva, že môžu existovať prijateľné rozdiely v zložení výrobku jednej značky a že výrobky sa môžu líšiť v závislosti od regionálnych spotrebiteľských preferencií, zdrojov miestnych zložiek, požiadaviek vnútroštátneho práva alebo cieľov zmeny zloženia; zdôrazňuje, že zámerom nie je stanoviť alebo harmonizovať požiadavky na kvalitu potravín a že nie je žiaduce predpísať výrobcom presné zloženie rôznych výrobkov; je však presvedčený, že preferencie spotrebiteľov by sa nemali využívať ako zámienka na zníženie kvality alebo ponúkajú rôznych stupňov kvality na rôznych trhoch; zdôrazňuje, že spotrebiteľia musia byť jasne informovaní a vedomí si tohto prispôbenia v prípade každého jednotlivého výrobku, a nielen vo všeobecnosti, že existuje takáto ustálená prax;

17. domnieva sa, že oznámenie je chápané tak, že sa primárne vzťahuje na potraviny; je presvedčený, že ustanovenia o uplatňovaní právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa by sa mali všeobecne vzťahovať na všetky potravinové aj nepotravinové výrobky dostupné na jednotnom trhu a že etikety výrobkov musia byť pre spotrebiteľov čitateľné a musia obsahovať úplné informácie;

18. upozorňuje na usmernenie Komisie z roku 2016 o uplatňovaní SNOP, v ktorom sa uvádza, že: „tovar rovnakej značky, ktorý má rovnaký alebo podobný obal, sa môže líšiť, pokiaľ ide o zloženie, v závislosti od miesta výroby a cieľového trhu, t. j. môže sa líšiť medzi jednotlivými členskými štátmi,“ a že „podľa SNOP obchodné praktiky uvádzajúce na trh produkty s rozdielnym zložením samé osebe nie sú nekalé.“; zdôrazňuje význam usmerňovacích dokumentov Komisie pri uľahčovaní riadneho a jednotného uplatňovania SNOP; preto vyzýva Komisiu, aby objasnila vzťah medzi oznámením, usmernením a dokumentom, ktorý vypracovala podskupina pre vnútorný trh v rámci fóra na vysokej úrovni pre lepšie fungovanie potravinového dodávateľského reťazca;

19. konštatuje, že môžu existovať rôzne požiadavky na metódy kontroly, ktoré používajú príslušné vnútroštátne orgány; zdôrazňuje, že existujú rôzne analýzy, ktoré sa už vykonali a ktoré by mohli slúžiť ako základ pre navrhnutie a zavedenie spoločnej testovacej metodiky, a to aj v prípade, že sa ich metodiky líšili a ich výsledky neboli posúdené rovnako; domnieva sa, že cieľ práce na vývoji metodiky pod vedením Spoločného výskumného centra Komisie (JRC) by sa mal jasne uviesť, aby sa zabezpečil jednotný výklad výslednej metodiky vrátane vymedzenia pojmu „významný rozdiel“ a aby sa príslušným orgánom umožnilo jej využívanie; poukazuje na to, že určenie toho, ktorý z rôznych výrobkov je najštandardnejší, a teda „referenčný produkt“, by mohlo v skutočnosti brániť celkovému posúdeniu, keďže toto určenie môže byť príliš zložité;

20. víta úsilie Komisie pomôcť vnútroštátnym orgánom presadzovania práva identifikovať nekalé obchodné praktiky pri uvádzaní výrobkov na trh; vyzýva Komisiu, aby v tejto súvislosti koordinovala príslušné vnútroštátne orgány; zdôrazňuje, že cieľom takejto metodiky je zabezpečiť zhromaždenie spoľahlivých a porovnateľných dôkazov členskými štátmi na spoločnom základe a prispieť k celkovému posúdeniu závažnosti a rozšírenia problému dvojakej kvality na jednotnom trhu; pripomína, že faktická povaha nekalých praktík sa pravdepodobne aj naďalej bude posudzovať len od prípadu k prípadu, nakoľko rozsah zavádzania spotrebiteľa je vždy vecou subjektívneho posúdenia zo strany príslušného orgánu alebo súdu;

Štvrtok 13. septembra 2018

21. víta rozhodnutie Komisie vyzvať príslušné orgány, aby vykonali viac prieskumov trhu v rámci členských štátov, ktoré zahŕňajú porovnania výrobkov naprieč rôznymi regiónmi a krajinami; zdôrazňuje však, že podľa Komisie by sa mali takéto testy vykonávať na základe spoločného testovacieho prístupu, ktorý ešte nebol úplne dokončený; zdôrazňuje potrebu dodržiavať harmonogram tak, aby boli výsledky testovania vykonaného na základe spoločného testovacieho prístupu skompletizované, uverejnené vo všetkých úradných jazykoch EÚ vo verejne prístupnej databáze a zanalyzované čo najskôr, ale najneskôr do konca roku 2018; okrem toho zdôrazňuje potrebu promptne zverejňovať tieto výsledky na účely informovania spotrebiteľov a výrobcov s cieľom zvýšiť informovanosť a pomôcť tak znížiť výskyt dvojakej kvality výrobkov;

Ďalšie aspekty dvojakej kvality

22. zdôrazňuje, že súkromné značky sa stali jednou zo základných položiek nákupného koša spotrebiteľov a že v uplynulom desaťročí sa ich podiel na trhu vo väčšine kategórií výrobkov vo väčšine členských štátov zvýšil; domnieva sa, že súkromné značky by nemali vyvolávať dojem značkového výrobku, aby sa zabránilo mäteniu spotrebiteľa; opäť zdôrazňuje, že otázka súkromných značiek si vyžaduje osobitnú pozornosť Komisie, aby sa ukončili zámery medzi súkromnými značkami a značkovými výrobkami; konštatuje, že jednotný trh je prístupný pre producentov a výrobcov, ale zároveň je veľmi konkurenčný, pričom niektoré značky sú všeobecne známe alebo pozitívne vnímané v celej únii;

23. pripomína, že Európsky parlament opakovane vyzýval Komisiu, aby určila, či má dvojaká kvalita negatívny vplyv na miestnu a regionálnu výrobu, najmä MSP; vyjadruje poľutovanie nad tým, že Komisia doposiaľ nepredložila žiadne údaje;

24. zdôrazňuje, že falšovanie značkových výrobkov vystavuje spotrebiteľov zdravotným a bezpečnostným rizikám, ohrozuje dôveru spotrebiteľov v značky a vedie k strate príjmu pre výrobcov; konštatuje, že škála falšovaných výrobkov odhalených v EÚ je aj naďalej široká a zahŕňa takmer všetky typy tovaru;

25. je znepokojený obmedzovaním obchodníkov pri nákupe tovaru, ktoré môže mať negatívny vplyv na výber pre spotrebiteľa; naliehavo žiada Komisiu, aby identifikovala faktory, ktoré prispievajú k fragmentácii jednotného trhu s tovarom a nelegitímne obmedzujú schopnosť spotrebiteľov plne využívať výhody jednotného trhu, najmä pokiaľ ide o územné obmedzenia dodávok a ich dôsledky; vyzýva Komisiu, aby na boj proti takýmto praktikám využívala právo hospodárskej súťaže, ak je možné ho uplatniť;

26. poukazuje na to, že príslušné vnútroštátne orgány môžu odoberať vzorky a vykonávať testy len na území svojho členského štátu; zdôrazňuje potrebu posilnenej, účinnej, transparentnej a rýchlej cezhraničnej spolupráce a výmeny údajov vrátane výmeny informácií o výrobkoch, ktoré by mohli byť v rozpore s právnymi predpismi, a informácií o možných nekalých praktikách medzi vnútroštátnymi orgánmi v oblasti ochrany spotrebiteľa a potravín, združeniami spotrebiteľov a Komisiou s cieľom bojovať proti dvojakej kvalite a zlepšiť a aproximovať presadzovanie právnych predpisov; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby sa intenzívnejšie zapájali do takejto spolupráce; víta prijatie revidovaného nariadenia o spolupráci v oblasti ochrany spotrebiteľa (CPC), ktoré posilňuje právomoci v oblasti vyšetrovania a presadzovania, zlepšuje výmenu informácií a údajov a prístup ku všetkým relevantným informáciám a v tejto súvislosti stanovuje harmonizované pravidlá, ktoré určujú postupy koordinácie opatrení v oblasti vyšetrovania a presadzovania;

27. uznáva užitočnosť spoločných kontrolných akcií ako dôležitej formy koordinácie presadzovania na základe nariadenia CPC a vyzýva Komisiu a členské štáty, aby ich ďalej posilňovali a rozširovali ich rozsah;

Odporúčania a ďalšie kroky

28. zdôrazňuje význam rozsiahlej a včasnej verejnej diskusie, ktorá vedie k zvýšenej informovanosti spotrebiteľov o výrobkoch a ich vlastnostiach; konštatuje, že niektorí výrobcovia a vlastníci súkromných značiek už oznámili zmeny svojich receptúr alebo použitie jednotnej výrobných normy na úrovni EÚ; zdôrazňuje významnú úlohu priemyslu pri zvyšovaní transparentnosti a jasnosti zloženia a kvality výrobkov a ich zmien; víta iniciatívu Komisie vypracovať v tejto súvislosti kódex správania; vyzýva, aby sa výrobcom a maloobchodníkom v ich vlastnom záujme umožnilo ešte väčšie zapojenie s cieľom pomôcť čo najskôr nájsť účinný prostriedok nápravy súčasnej situácie bez použitia postupov presadzovania práva a umožniť európskym spotrebiteľom prístup k výrobkom rovnakej kvality na celom jednotnom trhu; vyzýva výrobcov, aby zväzili umiestnenie loga na obale, ktoré by informovalo, že obsah a kvalita tej istej značky je rovnaká vo všetkých členských štátoch;

Štvrtok 13. septembra 2018

29. vyzýva spotrebiteľské organizácie, organizácie občianskej spoločnosti a notifikované národné orgány zodpovedné za presadzovanie SNOP a ďalších relevantných právnych predpisov, aby sa aktívnejšie zúčastňovali na verejnej diskusii a na informovaní spotrebiteľov; je presvedčený, že spotrebiteľské organizácie by mohli významne prispieť k riešeniu problému dvojakej kvality; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zvýšili svoju podporu vnútroštátnym spotrebiteľským organizáciám prostredníctvom finančných a právnych mechanizmov, aby mohli budovať kapacity, rozvíjať svoje testovacie činnosti, vykonávať porovnávacie testy a v spolupráci s príslušnými orgánmi pomáhať sledovať a odhaľovať prípady nekalej diferenciácie výrobkov; navyše je presvedčený, že by sa mala podporovať intenzívnejšia cezhraničná výmena informácií medzi spotrebiteľskými združeniami;

30. domnieva sa, že na základe predchádzajúcich skúseností príslušné orgány neboli schopné účinne riešiť žiadne konkrétne prípady dvojakej kvality len na vnútroštátnej úrovni alebo presadiť existujúce právne predpisy, alebo sa pokúsili tak urobiť len v minimálnej miere, a to čiastočne z dôvodu neexistencie explicitného právneho ustanovenia na úrovni EÚ; pripomína, že členské štáty sú zodpovedné za presadzovanie SNOP a mali by tak preto robiť, aby sa zabezpečilo, že spotrebiteľia nebudú zavádzaní nekalými marketingovými praktikami; zdôrazňuje, že členské štáty by mali zabezpečiť, aby príslušné vnútroštátne orgány mali primerané technické, finančné a ľudské spôsobilosti na zabezpečenie účinného presadzovania; vyzýva členské štáty, aby spotrebiteľom poskytli priestor na podávanie sťažností a ich ďalšie prešetrovanie a v maximálnej možnej miere informovali spotrebiteľov o ich právach a možnostiach, pokiaľ ide o presadzovanie existujúcich právnych predpisov a povinnosti predávajúcich informovať spotrebiteľov o zložení a podľa možnosti aj pôvode výrobkov;

31. upozorňuje na to, že otázka dvojakej kvality priamo súvisí s podstatou fungovania jednotného trhu a dôverou spotrebiteľa, ktoré sú obe ohrozené, a preto si vyžaduje okrem iného riešenie na úrovni Únie formou priamo vykonateľných opatrení; je presvedčený, že vzhľadom na možnosť opatrení na národnej úrovni by sa opatreniami na úrovni Únie zaručila integrita jednotného trhu; vyzýva Komisiu, aby zmapovala existujúce vnútroštátne normy pre potravinové a nepotravinové výrobky v EÚ a aby posúdila ich relevantnosť pre prípady dvojakej kvality na jednotnom trhu;

32. požaduje urýchlený rozvoj kapacít a mechanizmov na úrovni EÚ v rámci osobitného oddelenia pre monitorovanie a dohľad v existujúcom orgáne EÚ (JRC, Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (EFSA) alebo iný orgán), pričom sa byrokracia udrží na minime, s cieľom monitorovať súlad v zložení a pomernom používaní zložiek v potravinových výrobkoch rovnakej značky a s rovnakým obalom a vyhodnocovať porovnávacie laboratórne analýzy, aby sa identifikovali tieto nekalé obchodné praktiky pri uvádzaní potravinových výrobkov na trh;

33. víta návrh Komisie s názvom Nová dohoda so spotrebiteľom, ktorého cieľom je riešiť dvojakú kvalitu výrobkov zmenou článku 6 SNOP tak, že ako klamlivú obchodnú praktiku určí uvádzanie výrobku na trh ako identického s rovnakým výrobkom uvádzaným na trh v niekoľkých ďalších členských štátoch, ak majú tieto výrobky odlišné zloženie alebo vlastnosti; konštatuje však, že návrh obsahuje aj niekoľko nejasných ustanovení, ktoré si vyžadujú objasnenie, aby sa zabezpečil správny výklad a uplatňovanie;

34. je však pevne presvedčený, že najúčinnjším riešením, pokiaľ ide o neodôvodnené prípady dvojakej kvality, by bola zmena prílohy I SNOP, ktorou by sa pridala ďalšia položka do „čierneho zoznamu“ uvádzajúceho praktiky zakázané za každých okolností a ktorou by sa výslovne uviedla dvojaká kvalita výrobkov rovnakej značky, ak je diskriminačná a nerešpektuje očakávania spotrebiteľov;

35. zdôrazňuje, že výsledkom legislatívneho procesu by malo byť jasné vymedzenie toho, čo je možné považovať za dvojakú kvalitu a ako by mali príslušné orgány posudzovať a riešiť každý prípad; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že otvorený zoznam tzv. legitímnych faktorov by mohol ohroziť schopnosť príslušných orgánov vykonať hodnotenie a uplatniť právne predpisy; vyjadruje obavu, že použitie koncepcie „stanovených spotrebiteľských preferencií“ pri posudzovaní toho, či je diferenciácia zloženia výrobku oprávnená, alebo nie, môže viesť k sporným výkladom medzi príslušnými orgánmi;

36. vyzýva Komisiu, aby predĺžila mandát JRC na prácu na celoeurópskej harmonizovanej metodike porovnávania vlastností nepotravinových výrobkov, ako aj na usmerneniach týkajúcich sa zlepšenia transparentnosti výrobkov do jedného roka a aby vyhodnotila výsledky testov; poukazuje na to, že JRC by sa malo na účely výmeny najlepších postupov v tejto oblasti usilovať aj o spoluprácu s orgánmi členských štátov, ktoré už vykonali vlastné testovanie výrobkov, ale zatiaľ neoznámili výsledky vnútroštátnym orgánom ostatných členských štátov;

Štvrtok 13. septembra 2018

37. poukazuje na to, že bezpečnosť a kvalita potravín, ako aj ochrana spotrebiteľov pred zavádzaním, sú záležitosťami s najvyššou prioritou; pripomína Komisii jej záväzok lepšie monitorovať a zintenzívniť správne uplatňovanie právnych predpisov EÚ; domnieva sa, že príslušné vnútroštátne orgány by mali účinne monitorovať dodržiavanie platných právnych predpisov v týchto oblastiach;
38. víta návrh Komisie na zvýšenie transparentnosti vedeckých štúdií v oblasti bezpečnosti potravín v reakcii na prejavy znepokojenia verejnosti s cieľom posilniť prístup k informáciám, ktoré sú potrebné na prijatie rozhodnutia o kúpe na základe spoľahlivého, vedecky podloženého hodnotenia rizika;
39. vyzýva vnútroštátne orgány pre bezpečnosť potravín, aby na základe ustanovení SNOP a ich interakcie s požiadavkami na čestné informácie stanovenými v nariadení (EÚ) č. 1169/2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom od prípadu k prípadu stanovili, či sú tieto domnelé diskriminačné praktiky skutočne nezákonné;
40. konštatuje, že všetci občania EÚ sú postihnutí praktikami v oblasti dvojakej kvality, a to aj pri cestovaní medzi členskými štátmi;
41. zdôrazňuje však, že významné rozdiely medzi výrobkami pre malé deti, ako sú potraviny pre dojčatá a batolátá, nemožno vysvetliť iba na základe regionálnych chuťových preferencií;
42. dôrazne odmieta tvrdenie niektorých výrobcov, že zmeny v zložení a/alebo kvalite vyplývajú zo snahy prispôbiť ceny očakávaniam spotrebiteľov; zdôrazňuje, že z rôznych štúdií vyplynulo, že výrobky nižšej kvality sú často drahšie než ich ekvivalenty vyššej kvality v inej časti EÚ;
43. dôrazne podporuje používanie zásady obehového hospodárstva v prípade obalov výrobkov a zdôrazňuje, že ak obal výrobku v jednom členskom štáte zodpovedá tejto zásade, potom by výrobca mal vynaložiť intenzívne úsilie, aby zaistil, že sa to bude týkať všetkých jeho výrobkov predávaných pod tou istou značkou a v rovnakom type obalu v celej EÚ i mimo nej;
44. zdôrazňuje, že niektoré prípady dvojakej kvality výrobkov sú dôsledkom nedostatočného presadzovania práva EÚ; vyzýva orgány členských štátov, aby ako naliehavú záležitosť presadzovali existujúce pravidlá EÚ týkajúce sa označovania potravín, a to aj pokiaľ ide napríklad o mechanicky separované mäso;

o

o o

45. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.
-

Utorok 11. septembra 2018

III

(Prípravné akty)

EURÓPSKY PARLAMENT

P8_TA(2018)0318

Rovnocennosť inšpekcií v teréne*I**

Legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu z 11. septembra 2018 o návrhu rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení rozhodnutie Rady 2003/17/ES, pokiaľ ide o rovnocennosť inšpekcií v teréne uskutočňovaných v Brazílii v prípade množiteľského porastu pre produkciu osiva krmovín a množiteľského porastu pre produkciu osiva obilnín a v prípade rovnocennosti osiva krmovín a osiva obilnín vyprodukovaného v Brazílii, a pokiaľ ide o rovnocennosť inšpekcií v teréne uskutočňovaných v Moldavsku v prípade množiteľského porastu pre produkciu osiva obilnín, množiteľského porastu pre produkciu osiva zelenín a množiteľského porastu pre produkciu osiva olejní a priadnych rastlín a v prípade rovnocennosti osiva obilnín, zelenín, olejní a priadnych rastlín vyprodukovaného v Moldavsku (COM(2017)0643 – C8-0400/2017 – 2017/0297(COD))

(Riadny legislatívny postup: prvé čítanie)

(2019/C 433/24)

Európsky parlament,

- so zreteľom na návrh Komisie pre Európsky parlament a Radu (COM(2017)0643),
- so zreteľom na článok 294 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, v súlade s ktorým Komisia predložila návrh Európskemu parlamentu (C8-0400/2017),
- so zreteľom na stanovisko Výboru pre právne veci k navrhnutému právnemu základu,
- so zreteľom na článok 294 ods. 3 a článok 43 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
- so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru zo 14. februára 2018 ⁽¹⁾,
- so zreteľom na články 59 a 39 rokovacieho poriadku,
- so zreteľom na správu Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (A8-0253/2018),

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 227, 28.6.2018, s. 76.

Utorok 11. septembra 2018

1. prijíma nasledujúcu pozíciu v prvom čítaní;
2. žiada Komisiu, aby mu vec znovu predložila, ak nahrádza, podstatne mení alebo má v úmysle podstatne zmeniť svoj návrh;
3. poveruje svojho predsedu, aby postúpil túto pozíciu Rade, Komisii a národným parlamentom.

P8_TC1-COD(2017)0297

Pozícia Európskeho parlamentu prijatá v prvom čítaní 11. septembra 2018 na účely prijatia rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/..., ktorým sa mení rozhodnutie Rady 2003/17/ES, pokiaľ ide o rovnocennosť inšpekcií v teréne uskutočňovaných v Brazílskej federatívnej republike v prípade množiteľského porastu pre produkciu osiva krmovín a množiteľského porastu pre produkciu osiva obilnín a v prípade rovnocennosti osiva krmovín a osiva obilnín vyprodukovaného v Brazílskej federatívnej republike, a pokiaľ ide o rovnocennosť inšpekcií v teréne uskutočňovaných v Moldavskej republike v prípade množiteľského porastu pre produkciu osiva obilnín, množiteľského porastu pre produkciu osiva zelenín a množiteľského porastu pre produkciu osiva olejní a priadnych rastlín a v prípade rovnocennosti osiva obilnín, zelenín, olejní a priadnych rastlín vyprodukovaného v Moldavskej republike

(Keďže bola dosiahnutá dohoda medzi Európskym parlamentom a Radou, pozícia Európskeho parlamentu zodpovedá záverečnému legislatívnemu aktu, rozhodnutiu (EÚ) 2018/1674.)

Utorok 11. septembra 2018

P8_TA(2018)0319

Spoločný systém dane z pridanej hodnoty, pokiaľ ide o osobitnú úpravu pre malé podniky *

Legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu z 11. septembra 2018 o návrhu smernice Rady, ktorou sa mení smernica 2006/112/ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty, pokiaľ ide o osobitnú úpravu pre malé podniky (COM(2018)0021 – C8-0022/2018 – 2018/0006(CNS))

(Mimoriadny legislatívny postup – konzultácia)

(2019/C 433/25)

Európsky parlament,

- so zreteľom na návrh Komisie pre Radu (COM(2018)0021),
 - so zreteľom na článok 113 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, v súlade s ktorým Rada konzultovala s Európskym parlamentom (C8-0022/2018),
 - so zreteľom na článok 78c rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre hospodárske a menové veci (A8-0260/2018),
1. schvaľuje zmenený návrh Komisie;
 2. vyzýva Komisiu, aby zmenila svoj návrh v súlade s článkom 293 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie;
 3. vyzýva Radu, aby oznámila Európskemu parlamentu, ak má v úmysle odchyliť sa od ním schváleného textu;
 4. žiada Radu o opätovnú konzultáciu, ak má v úmysle podstatne zmeniť návrh Komisie;
 5. poveruje svojho predsedu, aby postúpil túto pozíciu Rade, Komisii a národným parlamentom.

Utorok 11. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 1

Návrh smernice

Odôvodnenie 1

Text predložený Komisiou

- (1) Smernica Rady 2006/112/ES⁽²¹⁾ členským štátom umožňuje, aby pokračovali v uplatňovaní svojej osobitnej úpravy pre malé podniky v súlade so spoločnými ustanoveniami a so zreteľom na užšiu harmonizáciu. Uvedené ustanovenia sú však zastarané a neznižujú záťaž malých podnikov súvisiacu s dodržiavaním predpisov, keďže boli koncipované pre spoločný systém dane z pridanej hodnoty (DPH) založený na zdaňovaní v členskom štáte pôvodu.

⁽²¹⁾ Ú. v. EÚ L 347, 11.12.2006, s. 1.

Pozmeňujúci návrh

- (1) Smernica Rady 2006/112/ES⁽²¹⁾ členským štátom umožňuje, aby pokračovali v uplatňovaní svojej osobitnej úpravy pre malé podniky v súlade so spoločnými ustanoveniami a so zreteľom na užšiu harmonizáciu. Uvedené ustanovenia sú však zastarané a **neplnia svoj účel znižovať** záťaž malých podnikov súvisiacu s dodržiavaním predpisov, keďže boli koncipované pre spoločný systém dane z pridanej hodnoty (DPH) založený na zdaňovaní v členskom štáte pôvodu.

⁽²¹⁾ Ú. v. EÚ L 347, 11.12.2006, s. 1.

Utorok 11. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 2

Návrh smernice

Odôvodnenie 2

Text predložený Komisiou

- (2) Komisia vo svojom akčnom pláne v oblasti DPH⁽²²⁾ oznámila komplexný balík zjednodušení pre malé podniky zameraný na zníženie ich administratívnej záťaže, ktoré prispeje k vytvoreniu daňového prostredia, s cieľom uľahčiť ich rast a rozvoj cezhraničného obchodu. **Znamenalo by to** preskúmať osobitnú úpravu pre malé podniky, ako sa načrtáva v oznámení o opatreniach nadväzujúcich na akčný plán v oblasti DPH⁽²³⁾. Preskúmanie osobitnej úpravy pre malé podniky preto predstavuje dôležitý prvok balíka reforiem uvedených v akčnom pláne v oblasti DPH.

⁽²²⁾ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade a Hospodárskemu a sociálnemu výboru o akčnom pláne v oblasti DPH – k jednotnému priestoru EÚ v oblasti DPH – čas rozhodnutí sa (COM(2016)0148 zo 7.4.2016).

⁽²³⁾ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade a Hospodárskemu a sociálnemu výboru o akčnom pláne v oblasti DPH – O opatreniach nadväzujúcich na akčný plán v oblasti DPH – K jednotnému priestoru EÚ v oblasti DPH – čas konat (COM(2017)0566 zo 4.10.2017).

Pozmeňujúci návrh

- (2) Komisia vo svojom akčnom pláne v oblasti DPH⁽²²⁾ oznámila komplexný balík zjednodušení pre malé podniky zameraný na zníženie ich administratívnej záťaže, ktorý prispeje k vytvoreniu daňového prostredia, s cieľom uľahčiť ich rast a rozvoj cezhraničného obchodu **a tiež zlepšiť dodržiavanie predpisov o DPH. Malé podniky v Únii vykonávajú činnosť najmä v určitých odvetviach, ktoré pôsobia cezhranične, ako napríklad stavebníctvo, komunikácie, stravovacie služby a maloobchod, a môžu predstavovať významný zdroj zamestnanosti. Na dosiahnutie cieľov akčného plánu v oblasti DPH** treba preskúmať osobitnú úpravu pre malé podniky, ako sa načrtáva v oznámení o opatreniach nadväzujúcich na akčný plán v oblasti DPH⁽²³⁾. Preskúmanie osobitnej úpravy pre malé podniky preto predstavuje dôležitý prvok balíka reforiem uvedených v akčnom pláne v oblasti DPH.

⁽²²⁾ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade a Hospodárskemu a sociálnemu výboru o akčnom pláne v oblasti DPH – k jednotnému priestoru EÚ v oblasti DPH – čas rozhodnutí sa (COM(2016)0148 zo 7.4.2016).

⁽²³⁾ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade a Hospodárskemu a sociálnemu výboru o akčnom pláne v oblasti DPH – O opatreniach nadväzujúcich na akčný plán v oblasti DPH – K jednotnému priestoru EÚ v oblasti DPH – čas konat (COM(2017)0566 zo 4.10.2017).

Utorok 11. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 3

Návrh smernice

Odôvodnenie 3

Text predložený Komisiou

- (3) Preskúmanie tejto osobitnej úpravy úzko súvisí s návrhom Komisie, v ktorom sa stanovujú zásady konečného systému DPH pre cezhraničný obchod medzi podnikmi (B2B) medzi členskými štátmi založeného na zdaňovaní cezhraničných dodaní tovaru v členskom štáte určenia⁽²⁴⁾. Pri prechode systému DPH na zdaňovanie podľa zásady krajiny určenia sa zistilo, že istý počet súčasných pravidiel nie je vyhovujúci pre daňový systém podľa zásady krajiny určenia.

⁽²⁴⁾ Návrh smernice Rady, ktorou sa mení smernica 2006/112/ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty, pokiaľ ide o harmonizáciu a zjednodušenie určitých pravidiel v systéme dane z pridanej hodnoty, a ktorou sa zavádza konečný systém zdaňovania obchodu medzi členskými štátmi (COM(2017)0569 zo 4.10.2017).

Pozmeňujúci návrh

- (3) Preskúmanie tejto osobitnej úpravy úzko súvisí s návrhom Komisie, v ktorom sa stanovujú zásady konečného systému DPH pre cezhraničný obchod medzi podnikmi (B2B) medzi členskými štátmi založeného na zdaňovaní cezhraničných dodaní tovaru v členskom štáte určenia⁽²⁴⁾. Pri prechode systému DPH na zdaňovanie podľa zásady krajiny určenia sa zistilo, že istý počet súčasných pravidiel nie je vyhovujúci pre daňový systém podľa zásady krajiny určenia. **Najväčšie ťažkosti pri zvýšenom cezhraničnom obchode vznikajú malým podnikom kvôli rozdielnym a zložitým pravidlám DPH v jednotlivých štátoch Únie, ako aj tomu, že vnútroštátne oslobodenie malých podnikov od dane využívajú len malé podniky v tom členskom štáte, v ktorom majú sídlo.**

⁽²⁴⁾ Návrh smernice Rady, ktorou sa mení smernica 2006/112/ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty, pokiaľ ide o harmonizáciu a zjednodušenie určitých pravidiel v systéme dane z pridanej hodnoty, a ktorou sa zavádza konečný systém zdaňovania obchodu medzi členskými štátmi (COM(2017)0569 zo 4.10.2017).

Pozmeňujúci návrh 4

Návrh smernice

Odôvodnenie 4

Text predložený Komisiou

- (4) V snahe vyriešiť problém neprimeranej záťaže súvisiacej s dodržiavaním predpisov, ktorému čelia malé podniky, by mali byť zjednodušujúce opatrenia dostupné nielen podnikom, ktoré sú oslobodené od dane podľa súčasných pravidiel, ale aj tým podnikom, ktoré sa z hospodárskeho hľadiska považujú za malé. Na účely zjednodušenia pravidiel v oblasti DPH by sa mali podniky považovať za „malé“, ak sa na základe svojho obratu považujú za mikropodniky podľa všeobecného vymedzenia pojmu ustanoveného v odporúčaní Komisie 2003/361/ES⁽²⁵⁾.

⁽²⁵⁾ Odporúčanie Komisie 2003/361/ES zo 6. mája 2003 o vymedzení mikropodnikov, malých a stredných podnikov (Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2003, s. 36).

Pozmeňujúci návrh

- (4) V snahe vyriešiť problém neprimeranej záťaže súvisiacej s dodržiavaním predpisov, ktorému čelia malé podniky, by mali byť zjednodušujúce opatrenia dostupné nielen podnikom, ktoré sú oslobodené od dane podľa súčasných pravidiel, ale aj tým podnikom, ktoré sa z hospodárskeho hľadiska považujú za malé. **Mať takéto opatrenia k dispozícii je obzvlášť dôležité, pretože väčšina malých podnikov bez ohľadu na to, či sú oslobodené alebo nie, je prakticky povinná využívať služby poradcov alebo externých konzultantov, aby im pomáhali plniť si povinnosti súvisiace s DPH, čo zvyšuje finančnú záťaž týchto podnikov.** Na účely zjednodušenia pravidiel v oblasti DPH by sa mali podniky považovať za „malé“, ak sa na základe svojho obratu považujú za mikropodniky podľa všeobecného vymedzenia pojmu ustanoveného v odporúčaní Komisie 2003/361/ES⁽²⁵⁾.

⁽²⁵⁾ Odporúčanie Komisie 2003/361/ES zo 6. mája 2003 o vymedzení mikropodnikov, malých a stredných podnikov (Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2003, s. 36).

Utorok 11. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 5**Návrh smernice****Odôvodnenie 6***Text predložený Komisiou*

- (6) Malé podniky môžu využívať oslobodenie od dane iba v prípade, ak je ich ročný obrat nižší ako limit uplatňovaný členským štátom, v ktorom je DPH splatná. Pri určovaní svojho limitu by sa členské štáty mali riadiť pravidlami pre limity stanovenými v smernici 2006/112/ES. Uvedené pravidlá, z ktorých väčšina bola zavedená v roku 1977, už nie sú vhodné.

Pozmeňujúci návrh

- (6) Malé podniky môžu využívať oslobodenie od dane iba v prípade, ak je ich ročný obrat nižší ako limit uplatňovaný členským štátom, v ktorom je DPH splatná. Pri určovaní svojho limitu by sa členské štáty mali riadiť pravidlami pre limity stanovenými v smernici 2006/112/ES. Uvedené pravidlá, z ktorých väčšina bola zavedená v roku 1977, už nie sú vhodné. **Z dôvodov flexibility a s cieľom zabezpečiť, aby členské štáty mali možnosť stanoviť primerané nižšie limity úmerne veľkosti a potrebám svojho hospodárstva, by sa na úrovni Únie mali určiť len maximálne limity.**

Pozmeňujúci návrh 6**Návrh smernice****Odôvodnenie 8***Text predložený Komisiou*

- (8) Členským štátom by sa mala ponechať možnosť určiť si svoj vnútroštátny limit na oslobodenie na takej úrovni, ktorá najlepšie zodpovedá ich hospodárskym a politickým podmienkam, s výhradou horného limitu ustanoveného podľa tejto smernice. V tomto ohľade treba objasniť, že ak členské štáty uplatňujú rozdielne limity, malo by to vychádzať z objektívnych kritérií.

Pozmeňujúci návrh

- (8) Členským štátom by sa mala ponechať možnosť určiť si svoj vnútroštátny limit na oslobodenie na takej úrovni, ktorá najlepšie zodpovedá ich hospodárskym a politickým podmienkam, s výhradou horného limitu ustanoveného podľa tejto smernice. V tomto ohľade treba objasniť, že ak členské štáty uplatňujú rozdielne limity, malo by to vychádzať z objektívnych kritérií. **Na uľahčenie cezhraničného podnikania by zoznam vnútroštátnych limitov na oslobodenie by mal byť jednoducho dostupný všetkým malým podnikom, ktoré mienia pôsobiť vo viacerých členských štátoch.**

Utorok 11. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 7

Návrh smernice

Odôvodnenie 12

Text predložený Komisiou

- (12) Keď sa uplatňuje oslobodenie od dane, malé podniky, ktoré využívajú možnosť oslobodenia od dane, by mali mať prinajmenšom prístup k zjednodušeným povinnostiam týkajúcim sa registrácie na účely DPH, fakturácie, účtovníctva a oznamovania.

Pozmeňujúci návrh

- (12) Keď sa uplatňuje oslobodenie od dane, malé podniky, ktoré využívajú možnosť oslobodenia od dane, by mali mať prinajmenšom prístup k zjednodušeným povinnostiam týkajúcim sa registrácie na účely DPH, fakturácie, účtovníctva a oznamovania. **S cieľom vyhnúť sa nedorozumeniam a právnej neistote v členských štátoch by Komisia mala vypracovať usmernenia o zjednodušenej registrácii a účtovníctve s podrobnejším vysvetlením postupov, ktoré sa majú zjednodušiť a do akej miery. Komisia a členské štáty by do ... [troch rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto smernice] mali posúdiť, či usmernenia sú prínosom pre podniky a spotrebiteľov a skutočne majú na nich pozitívny vplyv.**

Pozmeňujúci návrh 8

Návrh smernice

Odôvodnenie 13

Text predložený Komisiou

- (13) Aby sa zabezpečilo dodržiavanie podmienok na oslobodenie od dane, ktoré členský štát udeľuje podnikom, ktoré v ňom nemajú sídlo, treba tiež požadovať, aby podniky svoj úmysel využiť oslobodenie od dane oznamovali vopred. Takéto oznámenie by mal **malý podnik** podávať členskému štátu, **v ktorom má sídlo. Tento členský štát** by mal následne na základe priznaných informácií o obrate uvedeného podniku **poskytnúť uvedené informácie** ostatným dotknutým členským štátom.

Pozmeňujúci návrh

- (13) Aby sa zabezpečilo dodržiavanie podmienok na oslobodenie od dane, ktoré členský štát udeľuje podnikom, ktoré v ňom nemajú sídlo, treba tiež požadovať, aby podniky svoj úmysel využiť oslobodenie od dane oznamovali vopred. Takéto oznámenie by sa malo uverejniť **na internetovom portáli, ktorý má zriadiť Komisia**. Členský štát **sídla** by mal následne na základe priznaných informácií o obrate uvedeného podniku **informovať** ostatné dotknuté členské štáty. **Malé podniky môžu kedykoľvek členskému štátu, v ktorom sú zaregistrované, oznámiť svoje želanie vrátiť sa do všeobecného systému DPH.**

Utorok 11. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 9**Návrh smernice****Odôvodnenie 15**

Text predložený Komisiou

- (15) S cieľom znížiť záťaž súvisiacu s dodržiavaním predpisov v prípade malých podnikov, ktoré nie sú oslobodené od dane, by sa malo požadovať, aby členské štáty zjednodušili registráciu a vedenie záznamov na účely DPH **a predĺžili zdaňovacie obdobia tak, aby sa umožnilo menej časté** podávanie priznania k DPH.

Pozmeňujúci návrh

- (15) S cieľom znížiť záťaž súvisiacu s dodržiavaním predpisov v prípade malých podnikov, ktoré nie sú oslobodené od dane, by sa malo požadovať, aby členské štáty zjednodušili registráciu a vedenie záznamov na účely DPH. **Okrem toho by Komisia mala zriadiť jednotné kontaktné miesto** na podávanie priznání k DPH **v rôznych členských štátoch.**

Pozmeňujúci návrh 10**Návrh smernice****Odôvodnenie 17**

Text predložený Komisiou

- (17) Cieľ tejto smernice, ktorým je znížiť záťaž malých podnikov súvisiacu s dodržiavaním predpisov, nemôžu uspokojivo dosiahnuť jednotlivé členské štáty, a teda ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie. V dôsledku toho Únia môže prijímať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity, ako sa stanovuje v článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality stanovenou v článku 5 táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.

Pozmeňujúci návrh

- (17) Cieľ tejto smernice, ktorým je znížiť záťaž malých podnikov súvisiacu s dodržiavaním predpisov, nemôžu uspokojivo dosiahnuť jednotlivé členské štáty, a teda ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie. V dôsledku toho Únia môže prijímať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity, ako sa stanovuje v článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality stanovenou v článku 5 táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov. **Kontroly DPH vyplývajúce z postupov na kontrolu súladu s predpismi, sú však cenovými nástrojmi boja proti daňovým podvodom a zjednodušenie záťaže malých podnikov súvisiacej s dodržiavaním predpisov nemá ísť na úkor boja proti podvodom v oblasti DPH.**

Pozmeňujúci návrh 11**Návrh smernice****Článok 1 – odsek 1 – bod 12**

Smernica 2006/112/ES

Článok 284 – odsek 4 – pododsek 1

Text predložený Komisiou

Pred tým, ako malý podnik využije oslobodenie od dane **v iných členských štátoch, upovedomí členský štát, v ktorom má sídlo.**

Pozmeňujúci návrh

Komisia zriadi internetový portál, na ktorom sa zaevidujú malé podniky, ktoré si želajú využiť oslobodenie od dane **v inom členskom štáte.**

Utorok 11. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 12

Návrh smernice

Článok 1 – odsek 1 – bod 12

Smernica 2006/112/ES

Článok 284 – odsek 4 – pododsek 2

Text predložený Komisiou

Ak malý podnik využíva oslobodenie od dane v iných členských štátoch než len v štáte svojho sídla, členský štát jeho sídla prijme všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby malý podnik podal presné priznanie ročného obratu v Únii a ročného obratu v tomto členskom štáte, a informuje daňové orgány ostatných dotknutých členských štátov, v ktorých malý podnik uskutočňuje dodania, resp. poskytnutia.

Pozmeňujúci návrh

Ak malý podnik využíva oslobodenie od dane v iných členských štátoch než len v štáte svojho sídla, členský štát jeho sídla prijme všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby malý podnik podal presné priznanie ročného obratu v Únii a ročného obratu v tomto členskom štáte, a informuje daňové orgány ostatných dotknutých členských štátov, v ktorých malý podnik uskutočňuje dodania, resp. poskytnutia. **Členské štáty takisto zabezpečia, aby mali dostatočné vedomosti o statuse malých podnikov a o ich vzťahoch súvisiacich s držbou podielov alebo vlastníctvom s cieľom, aby mohli potvrdiť ich status malých podnikov.**

Pozmeňujúci návrh 13

Návrh smernice

Článok 1 – odsek 1 – bod 15

Smernica 2006/112/ES

Článok 288a – odsek 1

Text predložený Komisiou

Ak počas nasledujúceho kalendárneho roka ročný obrat malého podniku v členskom štáte presiahne limit na oslobodenie od dane uvedený v článku 284 ods. 1, tento malý podnik má **v danom roku** možnosť naďalej využívať oslobodenie od dane za predpokladu, že jeho ročný obrat v členskom štáte jeho sídla počas **uvedeného roka** nepresiahne limit stanovený v článku 284 ods. 1 o viac ako **50 %**.

Pozmeňujúci návrh

Ak počas nasledujúceho kalendárneho roka ročný obrat malého podniku v členskom štáte presiahne limit na oslobodenie od dane uvedený v článku 284 ods. 1, tento malý podnik má **ešte dva ďalšie roky** možnosť využívať oslobodenie od dane za predpokladu, že jeho ročný obrat v členskom štáte jeho sídla počas **uvedených dvoch rokov** nepresiahne limit stanovený v článku 284 ods. 1 o viac ako **33 %**.

Pozmeňujúci návrh 14

Návrh smernice

Článok 1 – odsek 1 – bod 17

Text predložený Komisiou

(17) Články 291 **až 294** sa vypúšťajú.

Pozmeňujúci návrh

(17) Odseky 291 **a 292** sa vypúšťajú.

Utorok 11. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 15**Návrh smernice****Článok 1 – odsek 1 – bod 17 a (nový)**

Smernica 2006/112/ES

Článok 293 – odsek 1

Platný text

Každé štyri roky od prijatia tejto smernice Komisia na základe informácií od členských štátov predloží Rade správu o uplatňovaní ustanovení tejto kapitoly, ku ktorej podľa potreby a vzhľadom na nevyhnutnosť zabezpečiť dlhodobú konvergenciu vnútroštátnych predpisov pripojí návrhy v týchto oblastiach:

- 1) vylepšenia osobitnej úpravy pre malé podniky,
- 2) úprava vnútroštátnych systémov týkajúcich sa oslobodenia od dane a **odstupňovaných daňových výhod**;
- 3) úprava prahov ustanovených v oddiele 2.

*Pozmeňujúci návrh***17a. V článku 293 sa odsek 1 nahrádza takto:**

„Každé štyri roky od prijatia tejto smernice Komisia na základe informácií od členských štátov predloží **Európskemu parlamentu a** Rade správu o uplatňovaní ustanovení tejto kapitoly, ku ktorej podľa potreby a vzhľadom na nevyhnutnosť zabezpečiť dlhodobú konvergenciu vnútroštátnych predpisov pripojí návrhy v týchto oblastiach:

- i) vylepšenia osobitnej úpravy pre malé podniky,
- ii) úprava vnútroštátnych systémov týkajúca sa oslobodenia od dane a **možnosť harmonizácie výnimiek z limitov v celej Únii**;
- iii) úprava prahov ustanovených v oddiele 2.“

Pozmeňujúci návrh 16**Návrh smernice****Článok 1 – odsek 1 – bod 17 b (nový)***Text predložený Komisiou**Pozmeňujúci návrh***17b. Článok 294 sa vypúšťa.**

Utorok 11. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 17

Návrh smernice

Článok 1 – odsek 1 – bod 18

Smernica 2006/112/ES

Článok 294e

Text predložený Komisiou

Článok 294e

Členské štáty **môžu** malým podnikom oslobodeným od dane odpustiť povinnosť podávať priznanie k DPH podľa článku 250.

Ak sa táto možnosť nevyužíva, členské štáty umožnia takýmto malým podnikom oslobodeným od dane podávať zjednodušené priznanie k DPH za obdobie kalendárneho roka. Malé podniky sa však môžu rozhodnúť uplatňovať zdaňovacie obdobie určené v súlade s článkom 252.

Pozmeňujúci návrh

Článok 294e

Členské štáty **bud' odpustia** malým podnikom oslobodeným od dane povinnosť podávať daňové priznanie k DPH podľa článku 250 alebo umožnia takýmto malým podnikom oslobodeným od dane podávať zjednodušené priznanie k DPH – **to bude obsahovať aspoň tieto informácie: splatná DPH, odpočítateľná DPH, čistá výška DPH (záväzok alebo pohľadávka), celková hodnota vstupných transakcií a celková hodnota výstupných transakcií** – ktoré sa vzťahujú na obdobie kalendárneho roka. Malé podniky sa však môžu rozhodnúť uplatňovať zdaňovacie obdobie určené v súlade s článkom 252.

Pozmeňujúci návrh 18

Návrh smernice

Článok 1 – odsek 1 – bod 18

Smernica 2006/112/ES

Článok 294i

Text predložený Komisiou

Článok 294i

V prípade malých podnikov je zdaňovacím obdobím, za ktoré sa má podávať priznanie k DPH, obdobie kalendárneho roka. Malé podniky sa však môžu rozhodnúť uplatňovať zdaňovacie obdobie určené v súlade s článkom 252.

Pozmeňujúci návrh

vypúšťa sa

Utorok 11. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 19**Návrh smernice****Článok 1 – odsek 1 – bod 18**

Smernica 2006/112/ES

Článok 294i a (nový)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

Článok 294ia

Komisia zriadi jednotné kontaktné miesto, na ktorom budú malé podniky môcť podávať priznania k DPH za rôzne členské štáty svojho pôsobenia. Za výber DPH zodpovedá členský štát sídla podniku.

Pozmeňujúci návrh 20**Návrh smernice****Článok 1 – odsek 1 – bod 18**

Smernica 2006/112/ES

Článok 294j

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

Článok 294j

vypúšťa sa

Bez ohľadu na článok 206 členské štáty nebudú vyžadovať, aby malé podniky platili preddavky.

Utorok 11. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 21

Návrh smernice

Článok 1 a (nový)

Nariadenie (EÚ) č. 904/2010

Článok 31 – odsek 1

Platný text

1. Príslušné orgány každého členského štátu zabezpečia, aby osoby, ktoré sa zúčastňujú na dodávaní tovaru alebo poskytovaní služieb v rámci Spoločenstva, ako aj zdaniteľné osoby, ktoré v danom členskom štáte nemajú sídlo, ale poskytujú telekomunikačné služby, služby rozhlasového a televízneho vysielania a elektronicky poskytované služby, najmä služby uvedené v prílohe II k smernici 2006/112/ES, mohli pre potreby tohto druhu transakcií získať potvrdenie elektronickými prostriedkami o platnosti identifikačného čísla pre DPH prideleného akejkoľvek konkrétnej osobe, ako aj zodpovedajúce meno/názov a adresu. Tieto informácie musia zodpovedať údajom uvedeným v článku 17.

Pozmeňujúci návrh

Článok 1a

Nariadenie (EÚ) č. 904/2010 sa mení takto:

„V článku 31 sa odsek 1 nahrádza takto:

1. Príslušné orgány každého členského štátu zabezpečia, aby osoby, ktoré sa zúčastňujú na dodávaní tovaru alebo poskytovaní služieb v rámci Spoločenstva, ako aj zdaniteľné osoby, ktoré v danom členskom štáte nemajú sídlo, ale poskytujú telekomunikačné služby, služby rozhlasového a televízneho vysielania a elektronicky poskytované služby, najmä služby uvedené v prílohe II k smernici 2006/112/ES, mohli pre potreby tohto druhu transakcií získať potvrdenie elektronickými prostriedkami o platnosti identifikačného čísla pre DPH prideleného akejkoľvek konkrétnej osobe, ako aj zodpovedajúce meno/názov a adresu. Tieto informácie musia zodpovedať údajom uvedeným v článku 17. **Systém výmeny informácií o DPH (VIIES) musí stanoviť, či oprávnené malé podniky využívajú oslobodenie od DPH pre malé podniky alebo nie.**“

Pozmeňujúci návrh 22

Návrh smernice

Článok 2 – odsek 1 – pododsek 1

Text predložený Komisiou

Členské štáty prijímú a uverejnia najneskôr do **30. júna 2022** zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou. Komisii bezodkladne oznámia znenie týchto ustanovení.

Pozmeňujúci návrh

Členské štáty prijímú a uverejnia najneskôr do **31. decembra 2019** zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou. Komisii bezodkladne oznámia znenie týchto ustanovení.

Utorok 11. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 23**Návrh smernice****Článok 2 – odsek 1 – pododsek 2***Text predložený Komisiou**Pozmeňujúci návrh*

Tieto ustanovenia budú uplatňovať od 1. júla 2022.

Tieto ustanovenia budú uplatňovať od 1. januára 2020.

Utorok 11. septembra 2018

P8_TA(2018)0320

Vykonávacie rozhodnutie o vystavení nových psychoaktívnych látok cyklopropylfentanyl a metoxyacetyl fentanyl kontrolným opatreniam *

Legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu z 11. septembra 2018 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Rady o podrobení nových psychoaktívnych látok N-fenyl-N-[1-(2-fenyletyl)piperidín-4-yl]cyklopropánkarboxamid (cyklopropylfentanyl) a 2-metoxy-N-fenyl-N-[1-(2-fenyletyl)piperidín-4-yl]acetamid (metoxyacetyl fentanyl) kontrolným opatreniam (09420/2018 – C8-0278/2018 – 2018/0118(NLE))

(Konzultácia)

(2019/C 433/26)

Európsky parlament,

- so zreteľom na návrh Rady (09420/2018),
 - so zreteľom na článok 39 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii v znení zmenenom Amsterdamskou zmluvou a na článok 9 Protokolu č. 36 o prechodných ustanoveniach, v súlade s ktorými Rada konzultovala s Európskym parlamentom (C8-0278/2018),
 - so zreteľom na rozhodnutie Rady 2005/387/SVV z 10. mája 2005 o výmene informácií, hodnotení rizika a kontrole nových psychoaktívnych látok ⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 8 ods. 3,
 - so zreteľom na článok 78c rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci (A8-0271/2018),
1. schvaľuje návrh Rady;
 2. vyzýva Radu, aby oznámila Európskemu parlamentu, ak má v úmysle odchyliť sa od ním schváleného textu;
 3. žiada Radu o opätovnú konzultáciu, ak má v úmysle podstatne zmeniť ním schválený text;
 4. poveruje svojho predsedu, aby postúpil túto pozíciu Rade a Komisii.

(¹) Ú. v. EÚ L 127, 20.5.2005, s. 32.

Utorok 11. septembra 2018

P8_TA(2018)0321

Mobilizácia Fondu solidarity Európskej únie na účely poskytnutia pomoci Bulharsku, Grécku, Litve a Poľsku**Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. septembra 2018 o návrhu rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o mobilizácii Fondu solidarity Európskej únie na účely poskytnutia pomoci Bulharsku, Grécku, Litve a Poľsku (COM(2018)0360 – C8-0245/2018 – 2018/2078(BUD))**

(2019/C 433/27)

Európsky parlament,

- so zreteľom na návrh Komisie pre Európsky parlament a Radu (COM(2018)0360 – C8-0245/2018),
 - so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 2012/2002 z 11. novembra 2002, ktorým sa zriaďuje Fond solidarity Európskej únie ⁽¹⁾,
 - so zreteľom na nariadenie Rady (EÚ, Euratom) č. 1311/2013 z 2. decembra 2013, ktorým sa ustanovuje viacročný finančný rámec na roky 2014 – 2020 ⁽²⁾, a najmä na jeho článok 10,
 - so zreteľom na Medziinštitucionálnu dohodu z 2. decembra 2013 medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových otázkach a riadnom finančnom hospodárení ⁽³⁾, a najmä na jej bod 11,
 - so zreteľom na list Výboru pre regionálny rozvoj,
 - so zreteľom na správu Výboru pre rozpočet (A8-0272/2018),
1. víta toto rozhodnutie ako prejav solidarity Únie s občanmi a regiónmi Únie, ktoré zasiahli živelné pohromy;
 2. zdôrazňuje naliehavú potrebu uvoľniť finančnú pomoc z Fondu solidarity Európskej únie (ďalej len „fond“) pre regióny postihnuté prírodnými katastrofami, a vyjadruje poľutovanie nad počtom úmrtí, ktoré spôsobili prírodné katastrofy v Únii v roku 2017;
 3. požaduje ďalšiu optimalizáciu postupu mobilizácie, čo povedie ku kratšiemu času medzi podaním žiadosti a platbou; pripomína, že rýchle vyplácanie prostriedkov príjemcom má veľký význam pre miestne komunity, miestne orgány a ich dôveru v solidaritu Únie;
 4. podporuje členské štáty prostredníctvom európskych štrukturálnych a investičných fondov na rekonštrukciu postihnutých oblastí; vyzýva Komisiu, aby podporila a urýchlila schválenie prerozdelenie finančných prostriedkov týkajúcich sa dohôd o partnerstve, ktoré na tento účel požadujú členské štáty;
 5. vyzýva členské štáty, aby využili finančnú pomoc z fondu transparentným spôsobom, ktorým sa zaručí spravodlivé rozdelenie v rámci dotknutých regiónov;

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 311, 14.11.2002, s. 3.⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 884.⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 373, 20.12.2013, s. 1.

Utorok 11. septembra 2018

6. schvaľuje rozhodnutie, ktoré je uvedené v prílohe k tomuto uzneseniu;
 7. poveruje svojho predsedu, aby podpísal toto rozhodnutie spoločne s predsedom Rady a aby zabezpečil jeho uverejnenie v *Úradnom vestníku Európskej únie*;
 8. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie spolu s prílohou Rade a Komisii.
-

Utorok 11. septembra 2018

PRÍLOHA

ROZHODNUTIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

o mobilizácii Fondu solidarity Európskej únie na účely poskytnutia pomoci Bulharsku, Grécku, Litve a Poľsku*(Znenie tejto prílohy sa neuvádza, pretože zodpovedá konečnému aktu, rozhodnutiu (EÚ) 2018/1505.)*

Utorok 11. septembra 2018

P8_TA(2018)0322

Návrh opravného rozpočtu č. 4/2018: mobilizácia Fondu solidarity Európskej únie na účely poskytnutia pomoci Bulharsku, Grécku, Litve a Poľsku**Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. septembra 2018 o pozícii Rady o návrhu opravného rozpočtu Európskej únie č. 4/2018 na rozpočtový rok 2018, ktorý je priložený k návrhu o mobilizácii Fondu solidarity Európskej únie na účely poskytnutia pomoci Bulharsku, Grécku, Litve a Poľsku (11738/2018 – C8-0395/2018 – 2018/2082(BUD))**

(2019/C 433/28)

Európsky parlament,

- so zreteľom na článok 314 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
- so zreteľom na článok 106a Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 z 25. októbra 2012 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, a zrušení nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 ⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 41,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 ⁽²⁾, a najmä na jeho článok 44,
- so zreteľom na všeobecný rozpočet Európskej únie na rozpočtový rok 2018 prijatý s konečnou platnosťou 30. novembra 2017 ⁽³⁾,
- so zreteľom na nariadenie Rady (EÚ, Euratom) č. 1311/2013 z 2. decembra 2013, ktorým sa ustanovuje viacročný finančný rámec na roky 2014 – 2020 ⁽⁴⁾ (nariadenie o VFR),
- so zreteľom na Medziinštitucionálnu dohodu z 2. decembra 2013 medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových otázkach a riadnom finančnom hospodárení ⁽⁵⁾,
- so zreteľom na rozhodnutie Rady 2014/335/EÚ, Euratom z 26. mája 2014 o systéme vlastných zdrojov Európskej únie ⁽⁶⁾,
- so zreteľom na návrh opravného rozpočtu č. 4/2018, ktorý Komisia prijala 31. mája 2018 (COM(2018)0361),
- so zreteľom na pozíciu k návrhu opravného rozpočtu č. 4/2018, ktorú prijala Rada 4. septembra 2018 a postúpila Európskemu parlamentu v ten istý deň (11738/2018 – C8-0395/2018),
- so zreteľom na články 88 a 91 rokovacieho poriadku,
- so zreteľom na správu Výboru pre rozpočet (A8-0273/2018),

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 298, 26.10.2012, s. 1.⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1.⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 57, 28.2.2018.⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 884.⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 373, 20.12.2013, s. 1.⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ L 168, 7.6.2014, s. 105.

Utorok 11. septembra 2018

- A. keďže návrh opravného rozpočtu č. 4/2018 zahŕňa navrhnutú mobilizáciu Fondu solidarity Európskej únie v záujme poskytnutia pomoci Bulharsku a Litve v súvislosti so záplavami, Grécku v súvislosti so zemetraseniami na ostrove Kos a Poľsku v súvislosti s búrkami, ku ktorým došlo v priebehu roka 2017;
 - B. keďže Komisia preto navrhuje zmeniť rozpočet na rok 2018 a navýšiť prostriedky v rozpočtovom riadku 13 06 01 – Pomoc členským štátom v prípade veľkej prírodnej katastrofy so závažnými dôsledkami na životné podmienky, prírodné prostredie alebo hospodárstvo – o 3 392 206 EUR vo viazaných aj v platobných rozpočtových prostriedkoch;
 - C. keďže Fond solidarity Európskej únie je osobitný nástroj vymedzený v nariadení o VFR a zodpovedajúce viazané a platobné rozpočtové prostriedky majú byť zahrnuté do rozpočtu nad rámec stropov VFR;
 - 1. schvaľuje pozíciu Rady k návrhu opravného rozpočtu č. 4/2018;
 - 2. poveruje svojho predsedu, aby vyhlásil opravný rozpočet č. 4/2018 za prijatý s konečnou platnosťou a aby zabezpečil jeho uverejnenie v *Úradnom vestníku Európskej únie*;
 - 3. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, Dvoru audítorov a národným parlamentom.
-

Utorok 11. septembra 2018

P8_TA(2018)0328

Európsky zbor solidarity ***I

Legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu z 11. septembra 2018 o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje právny rámec Európskeho zboru solidarity a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1288/2013, (EÚ) č. 1293/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1305/2013, (EÚ) č. 1306/2013 a rozhodnutie č. 1313/2013/EÚ (COM(2017)0262 – C8-0162/2017 – 2017/0102(COD))

(Riadny legislatívny postup: prvé čítanie)

(2019/C 433/29)

Európsky parlament,

- so zreteľom na návrh Komisie pre Európsky parlament a Radu (COM(2017)0262),
- so zreteľom na článok 294 ods. 2, článok 165 ods. 4 a článok 166 ods. 4 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, v súlade s ktorými Komisia predložila návrh Európskemu parlamentu (C8-0162/2017),
- so zreteľom na článok 294 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 6. apríla 2017 o európskom zbore solidarity, 2017/2629(RSP) ⁽¹⁾,
- so zreteľom na odôvodnené stanoviská predložené na základe Protokolu č. 2 o uplatňovaní zásad subsidiarity a proporcionality českým Senátom, španielskym Parlamentom a portugalským Republikovým zhromaždením, ktoré tvrdia, že návrh legislatívneho aktu nie je v súlade so zásadou subsidiarity,
- so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru z 19. októbra 2017 ⁽²⁾,
- po porade s Výborom regiónov,
- so zreteľom na dokument o politickom programe dobrovoľníctva v Európe (PAVE), ktorý vypracovala Aliancia pre Európsky rok dobrovoľníckej práce 2011, a súvisiace hodnotenie z roku 2015 po piatich rokoch od Európskeho roku dobrovoľníckej práce 2011 s názvom Helping Hands;
- so zreteľom na predbežnú dohodu schválenú gestorským výborom podľa článku 69f ods. 4 rokovacieho poriadku, a na záväzok zástupcu Rady, vyjadrený v liste z 27. júna 2018, schváliť pozíciu Európskeho parlamentu v súlade s článkom 294 ods. 4 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
- so zreteľom na článok 59 rokovacieho poriadku,
- so zreteľom na správu Výboru pre kultúru a vzdelávanie a stanoviská Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci, Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín, Výboru pre rozpočet, Výboru pre regionálny rozvoj a Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (A8-0060/2018),

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 298, 23.8.2018, s. 68.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 81, 2.3.2018, s. 160.

Utorok 11. septembra 2018

1. prijíma nasledujúcu pozíciu v prvom čítaní;
2. schvaľuje spoločné vyhlásenie Európskeho parlamentu, Rady a Komisie, ktoré je uvedené v prílohe k tomuto uzneseniu;
3. berie na vedomie vyhlásenie Komisie, ktoré je uvedené v prílohe k tomuto uzneseniu;
4. žiada Komisiu, aby mu vec znovu predložila, ak nahrádza, podstatne mení alebo má v úmysle podstatne zmeniť svoj návrh;
5. poveruje svojho predsedu, aby postúpil túto pozíciu Rade, Komisii a národným parlamentom.

P8_TC1-COD(2017)0102

Pozícia Európskeho parlamentu prijatá v prvom čítaní 11. septembra 2018 na účely prijatia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/..., ktorým sa stanovuje právny rámec Európskeho zboru solidarity a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 1288/2013, nariadenie (EÚ) č. 1293/2013 a rozhodnutie č. 1313/2013/EÚ

(Keďže bola dosiahnutá dohoda medzi Európskym parlamentom a Radou, pozícia Európskeho parlamentu zodpovedá záverečnému legislatívnemu aktu, nariadeniu (EÚ) 2018/1475.)

Utorok 11. septembra 2018

PRÍLOHA K LEGISLATÍVNEMU UZNESENIU

SPOLOČNÉ VYHLÁSENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU, RADY A KOMISIE

Bez toho, aby boli dotknuté právomoci rozpočtového orgánu, by sa 80 % rozpočtu na vykonávanie programu v rokoch 2019 a 2020 malo zabezpečiť prostredníctvom osobitných presunov v rámci podokruhu 1a (Konkurencieschopnosť pre rast a zamestnanosť) viacročného finančného rámca (VFR) na roky 2014 – 2020 a presunov z mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany a programu LIFE. Okrem sumy 231 800 000 EUR uvedenej v návrhu Komisie (COM(2017)0262) sa však neuskutočnia žiadne ďalšie presuny z programu Erasmus+.

Zvyšných 20 % rozpočtu na vykonávanie programu v rokoch 2019 a 2020 by sa malo získať z dostupných rezerv v rámci podokruhu 1a VFR na roky 2014 – 2020.

Spoločne bolo dohodnuté, že Komisia vyváženým a obozretným spôsobom zabezpečí potrebné rozpočtové prostriedky prostredníctvom bežného ročného rozpočtového postupu.

VYHLÁSENIE KOMISIE

Komisia potvrdzuje, že využitie rozpočtových prostriedkov zo zdrojov technickej pomoci z iniciatívy Komisie v rámci nariadenia o spoločných ustanoveniach (najmä presuny z Európskeho sociálneho fondu a z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka) na financovanie Európskeho zboru solidarity v roku 2018 nepoužije ako precedens v súvislosti s návrhom týkajúcim sa Európskeho zboru solidarity po roku 2020 (COM(2018)0440).

Utorok 11. septembra 2018

P8_TA(2018)0329

Program na podporu štrukturálnych reforiem: finančné krytie a všeobecný cieľ *I**

Legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu z 11. septembra 2018 o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2017/825 s cieľom zvýšiť finančné krytie programu na podporu štrukturálnych reforiem a upraviť jeho všeobecný cieľ (COM(2017)0825 – C8-0433/2017 – 2017/0334(COD))

(Riadny legislatívny postup: prvé čítanie)

(2019/C 433/30)

Európsky parlament,

- so zreteľom na návrh Komisie pre Európsky parlament a Radu (COM(2017)0825),
 - so zreteľom na článok 294 ods. 2, článok 175 a článok 197 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, v súlade s ktorými Komisia predložila návrh Európskemu parlamentu (C8-0433/2017),
 - so zreteľom na článok 294 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
 - so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru zo 14. marca 2018 ⁽¹⁾,
 - so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov z 3. apríla 2018 ⁽²⁾,
 - so zreteľom na predbežnú dohodu schválenú gestorským výborom podľa článku 69f ods. 4 rokovacieho poriadku, a na záväzok zástupcu Rady, vyjadrený v liste z 18. júla 2018, schváliť pozíciu Európskeho parlamentu v súlade s článkom 294 ods. 4 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
 - so zreteľom na článok 59 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre regionálny rozvoj a na stanoviská Výboru pre rozpočet, Výboru pre hospodárske a menové veci a Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci (A8-0227/2018),
1. prijíma nasledujúcu pozíciu v prvom čítaní;
 2. schvaľuje spoločné vyhlásenie Európskeho parlamentu, Rady a Komisie, ktoré je uvedené v prílohe k tomuto uzneseniu;
 3. berie na vedomie vyhlásenie Komisie, ktoré je uvedené v prílohe k tomuto uzneseniu;
 4. žiada Komisiu, aby mu vec znovu predložila, ak nahrádza, podstatne mení alebo má v úmysle podstatne zmeniť svoj návrh;
 5. poveruje svojho predsedu, aby postúpil túto pozíciu Rade, Komisii a národným parlamentom.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 237, 6.7.2018, s. 53.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 247, 13.7.2018, s. 54.

Utorok 11. septembra 2018

P8_TC1-COD(2017)0334

Pozícia Európskeho parlamentu prijatá v prvom čítaní 11. septembra 2018 na účely prijatia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/..., ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2017/825 s cieľom zvýšiť finančné krytie programu na podporu štrukturálnych reforiem a upraviť jeho všeobecný cieľ

(Keďže bola dosiahnutá dohoda medzi Európskym parlamentom a Radou, pozícia Európskeho parlamentu zodpovedá záverečnému legislatívnemu aktu, nariadeniu (EÚ) 2018/1671.)

Utorok 11. septembra 2018

PRÍLOHA K LEGISLATÍVNEMU UZNESENIU

SPOLOČNÉ VYHLÁSENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU, RADY A KOMISIE

Pokiaľ ide o financovanie zvýšenia finančného krytia programu na podporu štrukturálnych reforiem a bez toho, aby boli dotknuté právomoci rozpočtového orgánu, Európsky parlament, Rada a Komisia sa dohodli takto:

1. 40 miliónov EUR sa bude financovať z rozpočtového riadku programu na podporu štrukturálnych reforiem (SRSP), ktorý sa nachádza v okruhu 1b (13.08.01) VFR (Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť) prostredníctvom mobilizácie celkovej rezervy na záväzky v súlade s článkom 14 nariadenia o VFR (EÚ, Euratom) č. 1311/2013 v rámci rozpočtového postupu podľa článku 314 ZFEÚ;
2. 40 miliónov EUR sa bude financovať z rozpočtového riadku programu na podporu štrukturálnych reforiem (SRSP), ktorý sa nachádza v okruhu 2 (13.08.02) VFR (Udržateľný rast: Prírodné zdroje) prostredníctvom iných presunov ako technická pomoc a rozvoj vidieka v rámci tohto okruhu a bez použitia rezerv. Presné zdroje pre takéto presuny budú ďalej spresnené v náležitom čase so zreteľom na rokovania o rozpočtovom postupe pre rozpočet na rok 2019.

VYHLÁSENIE KOMISIE

(na uverejnenie v sérii C úradného vestníka)

Komisia určí a navrhne prerozdelenie 40 miliónov EUR v okruhu 2 VFR (Udržateľný rast: prírodné zdroje) v opravnom liste k návrhu všeobecného rozpočtu na rok 2019.

Komisia plánuje navrhnúť mobilizáciu celkovej rezervy na záväzky v súlade s článkom 14 nariadenia o VFR (EÚ, Euratom) č. 1311/2013 v rámci rozpočtového postupu na rok 2020 podľa článku 314 ZFEÚ.

Utorok 11. septembra 2018

P8_TA(2018)0330

Program Euratomu, ktorý dopĺňa rámcový program Horizont 2020 *

Legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu z 11. septembra 2018 o návrhu nariadenia Rady o výskumnom a vzdelávacom programe Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (2019 – 2020), ktorý dopĺňa Horizont 2020 – rámcový program pre výskum a inováciu (COM(2017)0698 – C8-0009/2018 – 2017/0312(NLE))

(Konzultácia)

(2019/C 433/31)

Európsky parlament,

— so zreteľom na návrh Komisie pre Radu (COM(2017)0698),

— so zreteľom na článok 7 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu, v súlade s ktorým Rada konzultovala s Európskym parlamentom (C8-0009/2018),

— so zreteľom na článok 78c rokovacieho poriadku,

— so zreteľom na správu Výboru pre priemysel, výskum a energetiku (A8-0258/2018),

1. schvaľuje zmenený návrh Komisie;
2. vyzýva Komisiu, aby zmenila svoj návrh v súlade s článkom 293 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a článkom 106a Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu;
3. vyzýva Radu, aby oznámila Európskemu parlamentu, ak má v úmysle odchyliť sa od ním schváleného textu;
4. žiada Radu o opätovnú konzultáciu, ak má v úmysle podstatne zmeniť návrh Komisie;
5. poveruje svojho predsedu, aby postúpil túto pozíciu Rade a Komisii.

Utorok 11. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 1**Návrh nariadenia****Odôvodnenie 4**

Text predložený Komisiou

- (4) Na zabezpečenie kontinuity jadrového výskumu na úrovni Spoločenstva je potrebné zriadiť výskumný a vzdelávací program Spoločenstva na obdobie od 1. januára 2019 do 31. decembra 2020 (ďalej len „program Euratomu“). Program Euratomu by mal mať rovnaké ciele ako program na obdobie 2014 – 2018, mal by podporovať rovnaké činnosti a používať rovnaký spôsob vykonávania, ktorý sa preukázal byť účinným a vhodným na plnenie cieľov programu.

Pozmeňujúci návrh

- (4) Na zabezpečenie kontinuity jadrového výskumu na úrovni Spoločenstva **a na dosiahnutie cieľov v tejto oblasti** je potrebné zriadiť výskumný a vzdelávací program Spoločenstva na obdobie od 1. januára 2019 do 31. decembra 2020 (ďalej len „program Euratomu“). Program Euratomu by mal mať rovnaké ciele ako program na obdobie 2014 – 2018, mal by podporovať rovnaké činnosti a používať rovnaký spôsob vykonávania, ktorý sa preukázal byť účinným a vhodným na plnenie cieľov programu.

Pozmeňujúci návrh 2**Návrh nariadenia****Odôvodnenie 6**

Text predložený Komisiou

- (6) Bez ohľadu na možný vplyv jadrovej energie na dodávky energie a hospodársky rozvoj, vážne jadrové havárie môžu ohroziť ľudské zdravie. Preto by sa v rámci programu Euratomu mala čo najväčšia pozornosť venovať jadrovej bezpečnosti, prípadne bezpečnostným aspektom, ktorými sa zaoberá Spoločné výskumné centrum (JRC).

Pozmeňujúci návrh

- (6) Bez ohľadu na možný vplyv jadrovej energie na dodávky energie a hospodársky rozvoj, vážne jadrové havárie môžu **v strednodobom a dlhodobom horizonte** ohroziť ľudské zdravie **aj životné prostredie**. Preto by sa v rámci programu Euratomu mala čo najväčšia pozornosť venovať jadrovej bezpečnosti, prípadne bezpečnostným aspektom, ktorými sa zaoberá Spoločné výskumné centrum (JRC).

Utorok 11. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 3

Návrh nariadenia

Odôvodnenie 7

Text predložený Komisiou

(7) Európsky strategický plán pre energetické technológie (ďalej len „plán SET“) stanovený v záveroch zasadnutia Rady z 28. februára 2008 v Bruseli urýchljuje **rozvoj portfólia** nízkouhlíkových technológií. Európska rada sa na zasadnutí 4. februára 2011 dohodla, že Unia a jej členské štáty budú presadzovať investície do obnoviteľných zdrojov a bezpečných a udržateľných nízkouhlíkových technológií a zamerajú sa na realizáciu technologických priorít stanovených v pláne SET. Každý členský štát si bude môcť vybrať typ technológií, ktoré by chcel podporovať.

Pozmeňujúci návrh

(7) Európsky strategický plán pre energetické technológie (ďalej len „plán SET“) stanovený v záveroch zasadnutia Rady z 28. februára 2008 v Bruseli urýchljuje **inovačný proces v oblasti európskych pokrokových** nízkouhlíkových technológií. Európska rada sa na zasadnutí 4. februára 2011 dohodla, že Unia a jej členské štáty budú presadzovať investície do obnoviteľných zdrojov a bezpečných a udržateľných nízkouhlíkových technológií **vrátane jadrovej energie** a zamerajú sa na realizáciu technologických priorít stanovených v pláne SET. **Akcia 10 (jadrová energia) plánu SET má tento cieľ: Zachovať vysokú úroveň bezpečnosti jadrových reaktorov a súvisiacich palivových cyklov počas prevádzky a vyradovania z prevádzky a súčasne zlepšovať ich efektívnosť.** Každý členský štát si bude môcť vybrať typ technológií, ktoré by chcel podporovať.

Pozmeňujúci návrh 4

Návrh nariadenia

Odôvodnenie 8

Text predložený Komisiou

(8) Keďže **vo všetkých členských štátoch sú** jadrové zariadenia alebo **sa** využívajú rádioaktívne materiály najmä na lekárske účely, Rada vo svojich záveroch zo zasadnutia v Bruseli z 1. a 2. decembra 2008 uznala **nepretržitú** potrebu získavania spôsobilostí v oblasti jadrovej energie, najmä prostredníctvom vhodného vzdelávania a odbornej prípravy, **ktoré sú prepojené s výskumom a koordinované** na úrovni **Spoločenstva**.

Pozmeňujúci návrh

(8) Keďže **všetky členské štáty majú** jadrové zariadenia alebo využívajú rádioaktívne materiály najmä na lekárske účely, Rada vo svojich záveroch zo zasadnutia v Bruseli z 1. a 2. decembra 2008 uznala **pretrvávajúcu** potrebu získavania spôsobilostí v oblasti jadrovej energie, najmä prostredníctvom vhodného vzdelávania a odbornej prípravy **na všetkých úrovniach a jej nálezitej koordinácie s výskumnými projektmi na európskej úrovni**.

Utorok 11. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 5**Návrh nariadenia****Odôvodnenie 9**

Text predložený Komisiou

- (9) Aj keď rozhodnutie o využívaní alebo nevyužívaní jadrovej energie je na každom členskom štáte, uznáva sa takisto, že **jadrová energia** zohráva **rôzne úlohy** v **rôznych členských štátoch**.

Pozmeňujúci návrh

- (9) Aj keď rozhodnutie o využívaní alebo nevyužívaní jadrovej energie je na každom členskom štáte, uznáva sa takisto, že **jadrový výskum** zohráva **významnú úlohu vo všetkých členských štátoch, a to najmä v oblasti ľudského zdravia**.

Pozmeňujúci návrh 6**Návrh nariadenia****Odôvodnenie 11**

Text predložený Komisiou

- (11) Na to, aby sa jadrová syntéza stala dôveryhodnou možnosťou komerčnej výroby energie, musí sa najskôr úspešne a včas vybudovať reaktor ITER a spustiť jeho prevádzka. Po druhé je potrebné vytvoriť ambiciózne, no zároveň uskutočniteľný plán pre výrobu elektriny do roku 2050. Na dosiahnutie týchto cieľov treba európsky program v oblasti jadrovej syntézy orientovať na spoločný program činností zameraných na vykonávanie tohto plánu. V záujme dosiahnutia výsledkov prebiehajúcich výskumných činností v oblasti jadrovej syntézy a zabezpečenia dlhodobého záväzku zainteresovaných strán v oblasti jadrovej syntézy a ich vzájomnej spolupráce je potrebné zabezpečiť pokračovanie podpory zo strany Spoločenstva. Väčší dôraz treba klásť najmä na činnosti na podporu reaktora ITER, ale aj na vývoj smerom k demonštračnému reaktoru, a to vrátane prípadnej väčšej angažovanosti súkromného sektora. Túto racionalizáciu a preorientovanie treba vykonať tak, aby sa nenarušilo vedúce postavenie Európy v rámci vedeckej komunity jadrovej syntézy.

Pozmeňujúci návrh

- (11) Na to, aby sa jadrová syntéza stala dôveryhodnou možnosťou komerčnej výroby energie, musí sa najskôr úspešne a včas vybudovať reaktor ITER a spustiť jeho prevádzka, **k čomu môže výrazne prispieť program Euratomu**. Po druhé je potrebné vytvoriť ambiciózne, no zároveň uskutočniteľný plán pre výrobu elektriny do roku 2050. Na dosiahnutie týchto cieľov treba európsky program v oblasti jadrovej syntézy orientovať na spoločný program činností zameraných na vykonávanie tohto plánu. V záujme dosiahnutia výsledkov prebiehajúcich výskumných činností v oblasti jadrovej syntézy a zabezpečenia dlhodobého záväzku zainteresovaných strán v oblasti jadrovej syntézy a ich vzájomnej spolupráce je potrebné zabezpečiť pokračovanie **dlhodobej** podpory zo strany Spoločenstva. Väčší dôraz treba klásť najmä na činnosti na podporu reaktora ITER, ale aj na vývoj smerom k demonštračnému reaktoru, a to vrátane prípadnej väčšej angažovanosti súkromného sektora. Túto racionalizáciu a preorientovanie treba vykonať tak, aby sa nenarušilo vedúce postavenie Európy v rámci vedeckej komunity jadrovej syntézy.

Utorok 11. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 7

Návrh nariadenia

Odôvodnenie 12

Text predložený Komisiou

- (12) JRC by malo naďalej poskytovať nezávislú vedeckú a technologickú podporu orientovanú na zákazníka, pokiaľ ide o vytváranie, rozvíjanie, vykonávanie a monitorovanie politik Spoločenstva, najmä v oblasti výskumu a odbornej prípravy týkajúcich sa jadrovej bezpečnosti a fyzickej ochrany. S cieľom optimalizovať ľudské zdroje a zabezpečiť, aby sa výskum v Únii nezdvajoval, by sa všetky nové činnosti JRC mali analyzovať, aby sa skontroloval ich súlad s existujúcimi činnosťami v členských štátoch. Bezpečnostné aspekty rámcového programu Horizont 2020 by sa mali obmedziť len na priame akcie centra JRC.

Pozmeňujúci návrh

- (12) JRC by malo naďalej poskytovať nezávislú vedeckú a technologickú podporu orientovanú na zákazníka, pokiaľ ide o vytváranie, rozvíjanie, vykonávanie a monitorovanie politik Spoločenstva, najmä v oblasti výskumu a odbornej prípravy týkajúcich sa jadrovej bezpečnosti, fyzickej ochrany, **bezpečnostných záruk a nešírenia zbraní**. S cieľom optimalizovať ľudské zdroje a zabezpečiť, aby sa výskum v Únii nezdvajoval, by sa všetky nové činnosti JRC mali analyzovať, aby sa skontroloval ich súlad s existujúcimi činnosťami v členských štátoch. Bezpečnostné aspekty rámcového programu Horizont 2020 by sa mali obmedziť len na priame akcie centra JRC.

Pozmeňujúci návrh 8

Návrh nariadenia

Odôvodnenie 14

Text predložený Komisiou

- (14) Úlohou Únie je vytvoriť, v záujme všetkých jej členských štátov, rámec na podporu spoločného špičkového výskumu, vytvárania a zachovávania poznatkov v oblasti technológií jadrového štiepenia s osobitným dôrazom na bezpečnosť, fyzickú ochranu, ochranu pred žiarením a nešírenie zbraní. To si vyžaduje nezávislé vedecké dôkazy, ku ktorým môže JRC významným spôsobom prispievať. Táto skutočnosť sa uznala v oznámení Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov zo 6. októbra 2010 s názvom „**Hlavná** iniciatíva stratégie Európa 2020: Únia **inovácií**“, v ktorom Komisia uviedla svoj úmysel posilniť získavanie vedeckých dôkazov slúžiacich na tvorbu politik prostredníctvom centra JRC. JRC navrhuje reagovať na túto výzvu zameraním svojho výskumu v oblasti jadrovej bezpečnosti a fyzickej ochrany na politické priority Únie.

Pozmeňujúci návrh

- (14) Úlohou Únie je vytvoriť, v záujme všetkých jej členských štátov, rámec na podporu spoločného špičkového výskumu, vytvárania a zachovávania poznatkov v oblasti technológií jadrového štiepenia s osobitným dôrazom na bezpečnosť, fyzickú ochranu, **spracovanie jadrového odpadu**, ochranu pred žiarením a nešírenie zbraní. To si vyžaduje nezávislé vedecké dôkazy, ku ktorým môže JRC významným spôsobom prispievať. Táto skutočnosť sa uznala v oznámení Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov zo 6. októbra 2010 s názvom **Hlavná** iniciatíva stratégie Európa 2020: Únia **inovácií**, v ktorom Komisia uviedla svoj úmysel posilniť získavanie vedeckých dôkazov slúžiacich na tvorbu politik prostredníctvom centra JRC. JRC navrhuje reagovať na túto výzvu zameraním svojho výskumu v oblasti jadrovej bezpečnosti a fyzickej ochrany na politické priority Únie.

Utorok 11. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 9**Návrh nariadenia****Odôvodnenie 15**

Text predložený Komisiou

- (15) S cieľom prehĺbiť vzťah medzi vedou a spoločnosťou a posilniť dôveru verejnosti vo vedu by **mal program** Euratomu **presadzovať** informované zapájanie občanov a občianskej spoločnosti do záležitostí výskumu a inovácie podporovaním vzdelávania v oblasti vedy, lepším prístupňovaním vedeckých poznatkov, vývojom zodpovedných programov v oblasti výskumu a inovácie, ktoré **odpovedajú** na obavy a očakávania občanov a občianskej spoločnosti, a uľahčovaním ich účasti na činnostiach programu Euratomu.

Pozmeňujúci návrh

- (15) S cieľom prehĺbiť vzťah medzi vedou a spoločnosťou a posilniť dôveru verejnosti vo vedu by **sa pomocou programu** Euratomu **malo zabezpečiť lepšie poskytovanie informácií, aby sa umožnilo** informované zapájanie občanov a občianskej spoločnosti do záležitostí výskumu a inovácie, **a to** podporovaním vzdelávania v oblasti vedy, lepším prístupňovaním vedeckých poznatkov, vývojom zodpovedných programov v oblasti výskumu a inovácie, ktoré **reagujú** na obavy a očakávania občanov a občianskej spoločnosti, a uľahčovaním ich účasti na činnostiach programu Euratomu.

Pozmeňujúci návrh 10**Návrh nariadenia****Odôvodnenie 17**

Text predložený Komisiou

- (17) **Výsledky** diskusií, ktoré sa uskutočnili počas sympózia, ktoré **pod** názvom „Prínosy a obmedzenia výskumu v oblasti jadrového štiepenia pre nízkouhlíkové **hospodárstvo**“ pripravil **a 26. a 27. februára 2013 v Bruseli zorganizoval** spoločne s Komisiou a Európskym hospodárskym a sociálnym výborom **medzinárodný panel, okrem iného za účasti expertov z oblasti energetiky, ekonomiky a sociálnych vied, pričom sa uznala potreba** pokračovať v jadrovom výskume na európskej úrovni.

Pozmeňujúci návrh

- (17) **Výsledkom** diskusií, ktoré sa uskutočnili počas sympózia s názvom **Prínosy** a obmedzenia výskumu v oblasti jadrového štiepenia pre nízkouhlíkové **hospodárstvo, ktoré pripravil medzinárodný panel, okrem iného za účasti expertov z oblasti energetiky, ekonomiky a sociálnych vied, a ktoré** spoločne s Komisiou a Európskym hospodárskym a sociálnym výborom **zorganizoval 26. a 27. februára 2013 v Bruseli, bolo uznanie potreby** pokračovať v jadrovom výskume **vrátane výskumu jadrového štiepenia** na európskej úrovni.

Utorok 11. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 11

Návrh nariadenia

Odôvodnenie 18

Text predložený Komisiou

- (18) **Programom** Euratomu by **sa malo prispievať k príťažlivosti** povolania výskumného pracovníka v **Únii**. Primeraná pozornosť by sa mala venovať Európskej charte výskumných pracovníkov a Kódexu správania pre nábor výskumných pracovníkov⁽¹⁷⁾, spolu s ostatnými príslušnými referenčnými rámcami vymedzenými v spojitosti s Európskym výskumným priestorom, pričom je potrebné rešpektovať ich dobrovoľný charakter.

⁽¹⁷⁾ Odporúčanie Komisie z 11. marca 2005 týkajúce sa Európskej charty výskumných pracovníkov a Kódexu správania pre nábor výskumných pracovníkov (Ú. v. EÚ L 75, 22.3.2005, s. 67).

Pozmeňujúci návrh

- (18) **Program** Euratomu by **mal prispieť k zatraktívneniu** povolania výskumného pracovníka v **Únii a pomáhať motivovať mladých ľudí k účasti na výskume v tejto oblasti**. Primeraná pozornosť by sa mala venovať Európskej charte výskumných pracovníkov a Kódexu správania pre nábor výskumných pracovníkov⁽¹⁷⁾, spolu s ostatnými príslušnými referenčnými rámcami vymedzenými v spojitosti s Európskym výskumným priestorom, pričom je potrebné rešpektovať ich dobrovoľný charakter.

⁽¹⁷⁾ Odporúčanie Komisie z 11. marca 2005 týkajúce sa Európskej charty výskumných pracovníkov a Kódexu správania pre nábor výskumných pracovníkov (Ú. v. EÚ L 75, 22.3.2005, s. 67).

Pozmeňujúci návrh 12

Návrh nariadenia

Odôvodnenie 19

Text predložený Komisiou

- (19) Činnosti vyvíjané v rámci programu Euratomu **by sa mali zameriavať na presadzovanie** rovnosti medzi ženami a mužmi v oblasti výskumu a inovácie tak, že sa budú zaoberať predovšetkým prvotnými dôvodmi rodovej nerovnosti, budú naplno využívať potenciál výskumníkov aj výskumníc a **rodový rozmer začlenia do obsahu projektov** s cieľom zvýšiť kvalitu výskumu a podnietiť inováciu. Činnosti by sa mali zameriavať aj na uplatňovanie zásad týkajúcich sa rovnosti medzi ženami a mužmi, ako sú stanovené v článkoch 2 a 3 Zmluvy o Európskej únii a v článku 8 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ).

Pozmeňujúci návrh

- (19) Činnosti vyvíjané v rámci programu Euratomu **musia byť v súlade so zásadami** rovnosti medzi ženami a mužmi v oblasti výskumu a inovácie tak, že sa budú zaoberať predovšetkým prvotnými dôvodmi rodovej nerovnosti, budú naplno využívať potenciál výskumníkov aj výskumníc a **zlepšia ich prístup k programom pre výskum**, s cieľom zvýšiť kvalitu výskumu a podnietiť inováciu. Činnosti by sa mali zameriavať aj na uplatňovanie zásad týkajúcich sa rovnosti medzi ženami a mužmi, ako sú stanovené v článkoch 2 a 3 Zmluvy o Európskej únii a v článku 8 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ).

Utorok 11. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 13**Návrh nariadenia****Odôvodnenie 20***Text predložený Komisiou*

- (20) Pri výskumných a inovačných činnostiach podporovaných v rámci programu Euratomu by sa mali rešpektovať základné etické zásady. Podľa vhodnosti by sa mali zohľadňovať stanoviská Európskej skupiny pre etiku vo vede a nových technológiách týkajúce sa energetických záležitostí. Pri výskumných činnostiach by sa mal zohľadňovať aj článok 13 ZFEÚ a **malo by sa obmedziť** využívanie zvierat vo výskume a pri testovaní, pričom **konečným** cieľom je využívanie zvierat **nahradiť**. Všetky činnosti by sa mali vykonávať spôsobom, ktorý zabezpečuje **vysokú** úroveň ochrany ľudského zdravia.

Pozmeňujúci návrh

- (20) Pri výskumných a inovačných činnostiach podporovaných v rámci programu Euratomu by sa mali rešpektovať základné etické zásady. Podľa vhodnosti by sa mali zohľadňovať stanoviská Európskej skupiny pre etiku vo vede a nových technológiách týkajúce sa energetických záležitostí. Pri výskumných činnostiach by sa mal zohľadňovať aj článok 13 ZFEÚ a využívanie zvierat vo výskume a pri testovaní **by sa malo nahradiť**, pričom cieľom je využívanie zvierat **nakoniec úplne zakázať**. Všetky činnosti by sa mali vykonávať spôsobom, ktorý zabezpečuje **najvyššiu** úroveň ochrany ľudského zdravia.

Pozmeňujúci návrh 14**Návrh nariadenia****Odôvodnenie 21***Text predložený Komisiou*

- (21) Väčší vplyv by sa mal dosiahnuť aj kombinovaním finančných prostriedkov programu Euratomu a súkromného sektora v rámci verejno-súkromných partnerstiev v kľúčových oblastiach, kde by výskum a inovácia mohli prispieť k širším cieľom Únie v oblasti konkurencieschopnosti. Osobitnú pozornosť si zaslúži účasť malých a stredných podnikov.

Pozmeňujúci návrh

- (21) Väčší vplyv by sa mal dosiahnuť aj kombinovaním finančných prostriedkov programu Euratomu a súkromného sektora v rámci verejno-súkromných partnerstiev v kľúčových oblastiach, kde by výskum a inovácia mohli prispieť k širším cieľom Únie v oblasti konkurencieschopnosti. Osobitnú pozornosť si zaslúži účasť malých a stredných podnikov **vrátane vznikajúcich nových inovatívnych subjektov v rámci príslušnej oblasti výskumu**.

Utorok 11. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 15

Návrh nariadenia

Odôvodnenie 25

Text predložený Komisiou

- (25) Finančné záujmy Únie by sa mali **chrániť primeranými opatreniami** počas celého výdavkového cyklu vrátane predchádzania nezrovnalostiam, ich odhaľovania a vyšetrovania, vymáhania stratených, neoprávnene vyplatených alebo nesprávne použitých finančných prostriedkov a v prípade potreby **aj ukladaním** sankcií. Revíziou kontrolnej stratégie, v rámci ktorej sa zameranie presunie z minimalizácie chybovosti na kontrolu na základe rizika a odhaľovanie podvodov, by sa malo znížiť zaťaženie účastníkov kontrolami.

Pozmeňujúci návrh

- (25) Finančné záujmy Únie by sa mali počas celého výdavkového cyklu **chrániť prostredníctvom primeraných opatrení** vrátane predchádzania nezrovnalostiam, ich odhaľovania a vyšetrovania **pomocou spoločných audítorských postupov**, vymáhania stratených, neoprávnene vyplatených alebo nesprávne použitých finančných prostriedkov a v prípade potreby sankcií. Revíziou kontrolnej stratégie, v rámci ktorej sa zameranie presunie z minimalizácie chybovosti na kontrolu na základe rizika a odhaľovanie podvodov **na základe spoločných zásad a kritérií na úrovni EÚ**, by sa malo znížiť zaťaženie účastníkov kontrolami.

Pozmeňujúci návrh 16

Návrh nariadenia

Odôvodnenie 26

Text predložený Komisiou

- (26) Je dôležité zabezpečiť riadne finančné hospodárenie v rámci programu Euratomu a jeho vykonávanie najúčinnjším a používateľsky najprístupnejším spôsobom, a zároveň zaručiť právnu istotu a jeho prístupnosť pre všetkých účastníkov. Je potrebné zabezpečiť súlad s príslušnými ustanoveniami nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (ďalej len „nariadenie o rozpočtových pravidlách“) ⁽¹⁹⁾ a s požiadavkami na zjednodušenie a lepšiu právnu reguláciu.

Pozmeňujúci návrh

- (26) Je dôležité zabezpečiť riadne finančné hospodárenie v rámci programu Euratomu a jeho vykonávanie najúčinnjším a používateľsky najprístupnejším spôsobom a zároveň zaručiť právnu istotu a **náležitú informovanie potenciálnych príjemcov s cieľom zvýšiť** jeho prístupnosť pre všetkých účastníkov. Je potrebné zabezpečiť súlad s príslušnými ustanoveniami nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (ďalej len „nariadenie o rozpočtových pravidlách“) ⁽¹⁹⁾ a s požiadavkami na zjednodušenie a lepšiu právnu reguláciu.

⁽¹⁹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 z 25. októbra 2012 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, a zrušení nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 (Ú. v. EÚ L 298, 26.10.2012, s. 1).

⁽¹⁹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 z 25. októbra 2012 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, a zrušení nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 (Ú. v. EÚ L 298, 26.10.2012, s. 1).

Utorok 11. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 17**Návrh nariadenia****Odôvodnenie 33**

Text predložený Komisiou

- (33) Dosiachnutie cieľov programu Euratomu v príslušných oblastiach je podmienené podporovaním prierezových činností, **jednak** v rámci programu Euratomu, **ale** aj spoločne s činnosťami rámcového programu Horizont 2020.

Pozmeňujúci návrh

- (33) Dosiachnutie cieľov programu Euratomu v príslušných oblastiach je podmienené podporovaním prierezových činností, **a to** v rámci programu Euratomu, **ako** aj spoločne s činnosťami rámcového programu Horizont 2020, **napríklad v rámci akcií Marie Curie-Sklodowskej podporujúcich mobilitu výskumných pracovníkov.**

Pozmeňujúci návrh 18**Návrh nariadenia****Článok 3 – odsek 1**

Text predložený Komisiou

1. Všeobecným cieľom programu Euratomu je jadrový výskum a odborné vzdelávanie s dôrazom na ďalšie zvyšovanie jadrovej bezpečnosti, skvalitňovanie fyzickej ochrany jadrových materiálov a jadrových zariadení a zvyšovanie ochrany pred žiarením, a najmä **potenciálne** prispieť k bezpečnej a efektívnej dlhodobej dekarbonizácii energetického systému. Všeobecný cieľ sa dosahuje vykonávaním činností vymedzených v prílohe I vo forme priamych a nepriamych akcií, ktoré sledujú konkrétne ciele stanovené v odsekoch 2 a 3 tohto článku.

Pozmeňujúci návrh

1. Všeobecným cieľom programu Euratomu je jadrový výskum a odborné vzdelávanie s dôrazom na ďalšie zvyšovanie jadrovej bezpečnosti, skvalitňovanie fyzickej ochrany jadrových materiálov a jadrových zariadení a zvyšovanie ochrany pred žiarením, a najmä prispieť k bezpečnej a efektívnej dlhodobej dekarbonizácii energetického systému. Všeobecný cieľ sa dosahuje vykonávaním činností vymedzených v prílohe I vo forme priamych a nepriamych akcií, ktoré sledujú konkrétne ciele stanovené v odsekoch 2 a 3 tohto článku.

Utorok 11. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 19

Návrh nariadenia

Článok 3 – odsek 2 – písmeno a

Text predložený Komisiou	Pozmeňujúci návrh
a) podporovať bezpečnosť jadrových systémov;	a) podporovať bezpečnosť jadrových systémov, a to okrem iného prostredníctvom štrukturálnych cezhraničných inšpekcií v prípade jadrových zariadení nachádzajúcich sa v blízkosti jednej alebo viacerých štátnych hraníc iných členských štátov;

Pozmeňujúci návrh 20

Návrh nariadenia

Článok 3 – odsek 2 – písmeno b

Text predložený Komisiou	Pozmeňujúci návrh
b) prispievať k rozvoju bezpečných dlhodobých riešení nakladania s konečným jadrovým odpadom vrátane konečného geologického ukladania, ako aj delenia a transmutácie;	b) prispievať k spolupráci na úrovni EÚ a s tretími krajinami pri určovaní a rozvoji bezpečných dlhodobých riešení nakladania s konečným jadrovým odpadom vrátane konečného geologického ukladania, ako aj delenia a transmutácie;

Pozmeňujúci návrh 21

Návrh nariadenia

Článok 3 – odsek 3 – pododsek 1 – písmeno a

Text predložený Komisiou	Pozmeňujúci návrh
a) zlepšovať jadrovú bezpečnosť vrátane bezpečnosti jadrových reaktorov a jadrového paliva, nakladania s odpadom vrátane konečného geologického ukladania, ako aj delenia a transmutácie; vyradovania z prevádzky a pripravenosti na núdzové situácie;	a) zlepšovať jadrovú bezpečnosť vrátane bezpečnosti jadrových reaktorov a jadrového paliva, nakladania s odpadom, aby sa zabránilo akémukoľvek neželanému vplyvu na ľudí a na životné prostredie , vrátane konečného geologického ukladania, ako aj delenia a transmutácie; vyradovania z prevádzky a pripravenosti na núdzové situácie;

Utorok 11. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 22

Návrh nariadenia

Článok 3 – odsek 3 – pododsek 1 – písmeno b

Text predložený Komisiou

- b) zlepšovať jadrovú bezpečnosť vrátane jadrových bezpečnostných záruk, nešírenia zbraní, boja proti nezákonnému obchodovaniu a jadrovej forenznnej vedy,

Pozmeňujúci návrh

- b) zlepšovať jadrovú bezpečnosť vrátane jadrových bezpečnostných záruk, nešírenia zbraní, boja proti nezákonnému obchodovaniu a jadrovej forenznnej vedy, **ukladania východiskových materiálov a rádioaktívneho odpadu, boja proti kybernetickým útokom a znižovania rizík terorizmu na jadrových elektrárnach, ako aj štruktúrálnej cezhraničných inšpekcií v prípade jadrových zariadení nachádzajúcich sa v blízkosti jednej alebo viacerých štátnych hraníc iných členských štátov EÚ;**

Pozmeňujúci návrh 23

Návrh nariadenia

Článok 3 – odsek 3 – pododsek 1 – písmeno d

Text predložený Komisiou

- d) posilňovať riadenie poznatkov, vzdelávanie a odbornú prípravu;

Pozmeňujúci návrh

- d) posilňovať riadenie poznatkov, vzdelávanie a odbornú prípravu **vrátane dlhodobej odbornej prípravy, tak aby odzrkadľovali trvalý vývoj, ktorý umožňujú nové technológie;**

Pozmeňujúci návrh 24

Návrh nariadenia

Článok 3 – odsek 4

Text predložený Komisiou

4. Program Euratomu sa vykonáva s cieľom zabezpečiť, že podporované priority a činnosti zodpovedajú meniacim sa potrebám a zohľadňujú vývoj v oblasti vedy, technológií, inovácií, tvorby politik, trhov a spoločnosti, s cieľom optimalizovať ľudské a finančné zdroje a predchádzať zdvojovaniu jadrového výskumu a vývoja v Únii.

Pozmeňujúci návrh

4. Program Euratomu sa vykonáva s cieľom zabezpečiť, že podporované priority a činnosti zodpovedajú meniacim sa potrebám a zohľadňujú vývoj v oblasti vedy, technológií, inovácií, tvorby politik, **najmä energetickej a environmentálnej politiky**, trhov a spoločnosti, s cieľom optimalizovať ľudské a finančné zdroje, **vytvárať väčšie synergie medzi existujúcimi programami a projektmi** a predchádzať zdvojovaniu jadrového výskumu a vývoja v Únii.

Utorok 11. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 25

Návrh nariadenia

Článok 4 – odsek 2

Text predložený Komisiou

2. Z finančného krytia programu Euratomu sa môžu pokryť výdavky týkajúce sa prípravných, monitorovacích, kontrolných, audítorských a hodnotiacich činností, ktoré sú potrebné na riadenie uvedeného programu a plnenie jeho cieľov, najmä štúdie a stretnutia expertov, pokiaľ súvisia so všeobecnými cieľmi tohto nariadenia, výdavky súvisiace so sieťami informačných technológií zameranými na spracovanie a výmenu informácií, ako aj všetky ďalšie výdavky na technickú a administratívnu pomoc, ktoré Komisii vznikli pri riadení programu Euratomu. Výdavky na pokračujúce a opakované akcie, ako sú kontrola, audit a IT siete, sa kryjú v rámci obmedzení administratívnych výdavkov Komisie uvedených v odseku 1.

Pozmeňujúci návrh

2. Z finančného krytia programu Euratomu sa môžu pokryť výdavky týkajúce sa prípravných, monitorovacích, kontrolných, audítorských a hodnotiacich činností, ktoré sú potrebné na riadenie uvedeného programu a plnenie jeho cieľov, najmä štúdie a stretnutia expertov, pokiaľ súvisia so všeobecnými cieľmi tohto nariadenia, výdavky súvisiace so sieťami informačných technológií zameranými na spracovanie a výmenu informácií **a zabezpečením bezpečnosti týchto sietí**, ako aj všetky ďalšie výdavky na technickú a administratívnu pomoc, ktoré Komisii vznikli pri riadení programu Euratomu. Výdavky na pokračujúce a opakované akcie, ako sú kontrola, audit a IT siete, sa kryjú v rámci obmedzení administratívnych výdavkov Komisie uvedených v odseku 1.

Pozmeňujúci návrh 26

Návrh nariadenia

Článok 5 – odsek 1 – písmeno c

Text predložený Komisiou

c) krajiny alebo územia pridružené k siedmemu rámcovému programu Euratomu alebo výskumnému a vzdelávaciemu programu Euratomu na obdobie 2014 – 2018.

Pozmeňujúci návrh

c) krajiny alebo územia, **ktoré sú buď** pridružené k siedmemu rámcovému programu Euratomu alebo výskumnému a vzdelávaciemu programu Euratomu na obdobie 2014 – 2018, **alebo sa ich zúčastňujú ako členské štáty**.

Pozmeňujúci návrh 27

Návrh nariadenia

Článok 11 – odsek 3

Text predložený Komisiou

3. V pracovných programoch uvedených v odsekoch 1 a 2 sa zohľadňuje stav vedy, techniky a inovácie na úrovni členských štátov, na úrovni Únie a na medzinárodnej úrovni, ako aj významný politický, trhový a spoločenský vývoj. Pracovné programy sa v prípade potreby aktualizujú.

Pozmeňujúci návrh

3. V pracovných programoch uvedených v odsekoch 1 a 2 sa zohľadňuje stav vedy, techniky a inovácie na úrovni členských štátov, na úrovni Únie a na medzinárodnej úrovni, ako aj významný politický, trhový a spoločenský vývoj. Pracovné programy sa v prípade potreby aktualizujú **s náležitým zreteľom na príslušné odporúčania nezávislých expertných skupín Komisie vytvorených na hodnotenie programu Euratomu**.

Utorok 11. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 28**Návrh nariadenia****Článok 15 – odsek 1**

Text predložený Komisiou

V rámci programu Euratomu sa osobitná pozornosť venuje zabezpečeniu primeranej účasti malých a stredných podnikov (MSP) a súkromného sektora vo všeobecnosti, a vplyvu inovácií na ne. V rámci opatrení hodnotenia a monitorovania sa vykonáva kvantitatívne a kvalitatívne posudzovanie účasti MSP.

Pozmeňujúci návrh

Osobitná pozornosť **sa** venuje zabezpečeniu primeranej účasti malých a stredných podnikov (MSP) **vrátane vznikajúcich nových inovatívnych subjektov v rámci príslušnej oblasti výskumu** a súkromného sektora vo všeobecnosti **na programe Euratomu** a vplyvu inovácií na ne. V rámci opatrení hodnotenia a monitorovania sa vykonáva kvantitatívne a kvalitatívne posudzovanie účasti MSP.

Pozmeňujúci návrh 29**Návrh nariadenia****Článok 21 – odsek 2**

Text predložený Komisiou

2. Komisia **podáva správy o tomto monitorovaní** a výsledky monitorovania uvedeného v odseku 1 **verejne prístupňuje**.

Pozmeňujúci návrh

2. Komisia **oznamuje a zverejňuje** výsledky monitorovania uvedeného v odseku 1 **a postupuje ich Európskemu parlamentu**.

Pozmeňujúci návrh 30**Návrh nariadenia****Príloha I – odsek 2**

Text predložený Komisiou

Jadrová energia **figuruje v diskusii o boji** proti zmene klímy a **zníženiu** závislosti Európy od dovážanej energie. Program Euratomu v širšom kontexte hľadania udržateľného energetického mixu pre budúcnosť prispieje prostredníctvom svojich výskumných činností k **diskusii o prínosoch a obmedzeniach** energie z jadrového štiepenia v súvislosti s nízkouhlíkovým hospodárstvom. Zabezpečením ďalšieho zvyšovania jadrovej bezpečnosti by vyspelejšie jadrové technológie mohli ponúknuť aj perspektívu výrazného zlepšenia účinnosti a využívania zdrojov a poklesu objemu produkovaného odpadu v porovnaní so súčasnými technológiami. Aspektom jadrovej bezpečnosti sa bude venovať najväčšia možná pozornosť.

Pozmeňujúci návrh

Jadrová energia **významne prispieva k boju** proti zmene klímy a **znižovaniu** závislosti Európy od dovážanej energie. Program Euratomu v širšom kontexte hľadania udržateľného energetického mixu pre budúcnosť prispieje prostredníctvom svojich výskumných činností k **zachovaniu technologických výhod** energie z jadrového štiepenia v súvislosti s nízkouhlíkovým hospodárstvom. Zabezpečením ďalšieho zvyšovania jadrovej bezpečnosti by vyspelejšie jadrové technológie mohli ponúknuť aj perspektívu výrazného zlepšenia účinnosti a využívania zdrojov a poklesu objemu produkovaného odpadu v porovnaní so súčasnými technológiami. Aspektom jadrovej bezpečnosti sa bude venovať najväčšia možná pozornosť.

Utorok 11. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 31

Návrh nariadenia

Príloha I – odsek 6 – písmeno a – odsek 2

Text predložený Komisiou

V súlade so všeobecným cieľom podpora spoločných výskumných činností týkajúcich sa bezpečnej prevádzky a vyradovania systémov jadrových reaktorov (vrátane zariadení s palivovým cyklom) používaných v Únii alebo, v rozsahu potrebnom na udržanie rozsiahlych odborných znalostí v oblasti jadrovej bezpečnosti v Únii, tých typov reaktorov, ktoré sa možno budú používať v budúcnosti, zameriavajúc sa **výlučne** na **bezpečnostné** hľadiská **vrátane všetkých hľadísk** palivového cyklu, ako je **napr.** delenie a transmutácia;

Pozmeňujúci návrh

V súlade so všeobecným cieľom podpora spoločných výskumných činností týkajúcich sa bezpečnej prevádzky a vyradovania systémov jadrových reaktorov (vrátane zariadení s palivovým cyklom) používaných v Únii alebo, v rozsahu potrebnom na udržanie rozsiahlych odborných znalostí v oblasti jadrovej bezpečnosti v Únii, tých typov reaktorov, ktoré sa možno budú používať v budúcnosti, zameriavajúc sa na **všetky** hľadiská palivového cyklu, ako je **napríklad** delenie a transmutácia;

Pozmeňujúci návrh 32

Návrh nariadenia

Príloha I – odsek 9 – písmeno a – odsek 2 – bod 3

Text predložený Komisiou

(3) výmenu s relevantnými zainteresovanými stranami v záujme posilnenia spôsobilosti Únie reagovať na jadrové havárie a incidenty prostredníctvom výskumu výstražných systémov a modelov rádiologického rozptylu do ovzdušia a prostredníctvom mobilizácie zdrojov a odborných poznatkov v oblasti analýzy a modelovania jadrových havárií.

Pozmeňujúci návrh

(3) výmenu s relevantnými zainteresovanými stranami v záujme posilnenia spôsobilosti Únie reagovať na jadrové havárie a incidenty prostredníctvom výskumu výstražných systémov a modelov rádiologického rozptylu do **životného prostredia** (ovzdušia, **vody a pôdy**) a prostredníctvom mobilizácie zdrojov a odborných poznatkov v oblasti analýzy a modelovania jadrových havárií.

Pozmeňujúci návrh 33

Návrh nariadenia

Príloha I – odsek 11

Text predložený Komisiou

Na dosiahnutie cieľov programu Euratomu sa zabezpečia príslušné prepojenia s osobitným programom rámcového programu Horizont 2020, **napr.** vo forme spoločných výziev.

Pozmeňujúci návrh

Na dosiahnutie cieľov programu Euratomu **a na vytvorenie synergie medzi jadrovými a nejadrovými činnosťami a prenosu znalostí v príslušných oblastiach** sa zabezpečia príslušné prepojenia **a rozhrania** s osobitným programom rámcového programu Horizont 2020, **napríklad** vo forme spoločných výziev.

Utorok 11. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 34**Návrh nariadenia****Príloha II – časť 1 – písmeno b – úvodná časť***Text predložený Komisiou**Pozmeňujúci návrh*

b) prispievanie k rozvoju bezpečných dlhodobých riešení nakladania s konečným jadrovým odpadom vrátane konečného geologického uloženia, ako aj delenia a transmutácie

(*Netýka sa slovenskej verzie.*)

Pozmeňujúci návrh 36**Návrh nariadenia****Príloha II – časť 1 – písmeno g – úvodná časť***Text predložený Komisiou**Pozmeňujúci návrh*

g) podpora inovácie **a konkurencieschopnosti priemyslu**

g) podpora inovácie

Streda 12. septembra 2018

P8_TA(2018)0334

Menovité množstvá na účel uvádzania jedenkrát destilovaného šóću na trh Únie ***I

Legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu z 12. septembra 2018 o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 110/2008, pokiaľ ide o menovité množstvá na účel uvádzania jedenkrát destilovaného šóću vyrábaného periodickou destiláciou a fľašovaného v Japonsku na trh Únie (COM(2018)0199 – C8-0156/2018 – 2018/0097(COD))

(Riadny legislatívny postup: prvé čítanie)

(2019/C 433/32)

Európsky parlament,

- so zreteľom na návrh Komisie pre Európsky parlament a Radu (COM(2018)0199),
 - so zreteľom na článok 294 ods. 2 a článok 114 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, v súlade s ktorými Komisia predložila návrh Európskemu parlamentu (C8-0156/2018),
 - so zreteľom na článok 294 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
 - so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru z 11. júla 2018 ⁽¹⁾,
 - so zreteľom na záväzok zástupcu Rady, vyjadrený v liste z 10. júla 2018, schváliť pozíciu Európskeho parlamentu v súlade s článkom 294 ods. 4 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
 - so zreteľom na článok 59 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín (A8-0255/2018),
1. prijíma nasledujúcu pozíciu v prvom čítaní;
 2. žiada Komisiu, aby mu vec znovu predložila, ak nahrádza, podstatne mení alebo má v úmysle podstatne zmeniť svoj návrh;
 3. poveruje svojho predsedu, aby postúpil túto pozíciu Rade, Komisii a národným parlamentom.

(¹) Zatiaľ neuvverejnené v úradnom vestníku.

Streda 12. septembra 2018

P8_TC1-COD(2018)0097

Pozícia Európskeho parlamentu prijatá v prvom čítaní 12. septembra 2018 na účely prijatia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/..., ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 110/2008, pokiaľ ide o menovité množstvá na účel uvádzania jedenkrát destilovaného šóču vyrábaného periodickou destiláciou a fľašovaného v Japonsku na trh Únie

(Keďže bola dosiahnutá dohoda medzi Európskym parlamentom a Radou, pozícia Európskeho parlamentu zodpovedá záverečnému legislatívnemu aktu, nariadeniu (EÚ) 2018/1670.)

Streda 12. septembra 2018

P8_TA(2018)0335

Zmena č. 1 memoranda o spolupráci medzi USA a EÚ (zavádzanie systémov riadenia letovej prevádzky) ***

Legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu z 12. septembra 2018 o návrhu rozhodnutia Rady o uzavretí zmeny č. 1 memoranda o spolupráci NAT-I-9406 medzi Spojenými štátmi americkými a Európskou úniou v mene Únie (05800/2018 – C8-0122/2018 – 2018/0009(NLE))

(Súhlas)

(2019/C 433/33)

Európsky parlament,

- so zreteľom na návrh rozhodnutia Rady (05800/2018),
 - so zreteľom na zmenu č. 1 memoranda o spolupráci NAT-I-9406 medzi Spojenými štátmi americkými a Európskou úniou (14031/2017),
 - so zreteľom na žiadosť o udelenie súhlasu, ktorú Rada predložila v súlade s článkom 100 ods. 2, článkom 218 ods. 6 druhým pododsekom písm. a) a článkom 218 ods. 7 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (C8-0122/2018),
 - so zreteľom na článok 99 ods. 1 a 4 a článok 108 ods. 7 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na odporúčanie Výboru pre priemysel, výskum a energetiku (A8-0214/2018),
1. udeľuje súhlas s uzatvorením dohody;
 2. poveruje svojho predsedu, aby postúpil túto pozíciu Rade, Komisii a vládam a parlamentom členských štátov a Spojených štátov amerických.

Streda 12. septembra 2018

P8_TA(2018)0336

Dohoda o leteckej doprave medzi Kanadou a EÚ (pristúpenie Chorvátska) ***

Legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu z 12. septembra 2018 o návrhu rozhodnutia Rady o uzavretí v mene Únie a jej členských štátov Protokolu, ktorým sa mení Dohoda o leteckej doprave medzi Kanadou a Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na účely zohľadnenia pristúpenia Chorvátskej republiky k Európskej únii (12256/2014 – C8-0080/2017 – 2014/0023(NLE))

(Súhlas)

(2019/C 433/34)

Európsky parlament,

- so zreteľom na návrh rozhodnutia Rady (12256/2014),
 - so zreteľom na návrh protokolu, ktorým sa mení Dohoda o leteckej doprave medzi Kanadou a Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na účely zohľadnenia pristúpenia Chorvátskej republiky k Európskej únii (12255/2014),
 - so zreteľom na žiadosť o udelenie súhlasu, ktorú Rada predložila v súlade s článkom 100 ods. 2 a článkom 218 ods. 6 druhým pododsekom písm. a) Zmluvy o fungovaní Európskej únie (C8-0080/2017),
 - so zreteľom na článok 99 ods. 1 a 4 a článok 108 ods. 7 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na odporúčanie Výboru pre dopravu a cestovný ruch (A8-0256/2018),
1. udeľuje súhlas s uzatvorením protokolu;
 2. poveruje svojho predsedu, aby postúpil túto pozíciu Rade, Komisii a vládam a parlamentom členských štátov a Kanady.

Streda 12. septembra 2018

P8_TA(2018)0337

Autorské právo na digitálnom jednotnom trhu ***I

Pozmeňujúce návrhy prijaté Európskym parlamentom 12. septembra 2018 k návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o autorskom práve na jednotnom digitálnom trhu (COM(2016)0593 – C8-0383/2016 – 2016/0280(COD)) (1)

(Riadny legislatívny postup: prvé čítanie)

(2019/C 433/35)

Pozmeňujúci návrh 1

Návrh smernice

Odôvodnenie 2

Text predložený Komisiou

- (2) Smernice, ktoré boli prijaté v oblasti autorského práva a s ním súvisiacich práv, poskytujú **držiteľom** práv vysokú úroveň ochrany a vytvárajú rámec, v ktorom sa môžu využívať diela a iné predmety ochrany. Tento harmonizovaný právny rámec prispieva k dobrému fungovaniu vnútorného trhu, keďže stimuluje inovácie, tvorivosť, investície a výrobu nového obsahu, a to aj v digitálnom prostredí. Ochrana, ktorú poskytuje tento právny rámec, tiež prispieva k cieľu Únie rešpektovať a podporovať kultúrnu rozmanitosť a zároveň zdôrazňovať význam spoločného európskeho kultúrneho dedičstva. V článku 167 ods. 4 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa vyžaduje, aby Únia pri svojej činnosti zohľadňovala kultúrne aspekty.

Pozmeňujúci návrh

- (2) Smernice, ktoré boli prijaté v oblasti autorského práva a s ním súvisiacich práv, **prispievajú k fungovaniu vnútorného trhu**, poskytujú **nositeľom** práv vysokú úroveň ochrany, **uľahčujú vypsoriadanie práv** a vytvárajú rámec, v ktorom sa môžu využívať diela a iné predmety ochrany. Tento harmonizovaný právny rámec prispieva k dobrému fungovaniu **skutočne integrovaného** vnútorného trhu, keďže stimuluje inovácie, tvorivosť, investície a výrobu nového obsahu, a to aj v digitálnom prostredí, **s cieľom zabrániť roztrieštenosti vnútorného trhu**. Ochrana, ktorú poskytuje tento právny rámec, tiež prispieva k cieľu Únie rešpektovať a podporovať kultúrnu rozmanitosť a zároveň zdôrazňovať význam spoločného európskeho kultúrneho dedičstva. V článku 167 ods. 4 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa vyžaduje, aby Únia pri svojej činnosti zohľadňovala kultúrne aspekty.

(1) Vec bola vrátená gestorskému výboru na medziinštitucionálne rokovania podľa článku 59 ods. 4 štvrtého pododseku (A8-0245/2018).

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 2

Návrh smernice

Odôvodnenie 3

Text predložený Komisiou

- (3) Rýchly technologický rozvoj naďalej mení spôsob, akým sa diela a iné predmety ochrany vyrábajú, produkujejú, distribuujú a **využívajú**. Stále sa objavujú nové obchodné modely a nové subjekty. Ciele a zásady stanovené rámcem Únie pre autorské práva sú naďalej platné. Pretrváva však právna neistota **držiteľov** práv, ako aj používateľov, pokiaľ ide o niektoré použitia vrátane cezhraničných používaní diel a iných predmetov ochrany v digitálnom prostredí. Ako sa uvádza v oznámení Komisie s názvom „Kroky smerom k modernému, európskejšiemu rámcu autorských práv“⁽²⁶⁾, v niektorých oblastiach je potrebné prispôsobiť a doplniť súčasný rámec Únie, ktorým sa upravujú autorské práva. Touto smernicou sa stanovujú pravidlá na prispôbenie niektorých výnimiek a obmedzení digitálnemu a cezhraničnému prostrediu, ako aj opatrenia na uľahčenie niektorých postupov udeľovania licencií, pokiaľ ide o šírenie obchodne nedostupných diel a sprístupňovanie online audiovizuálnych diel na platformách videa na požiadanie s cieľom zabezpečiť širší prístup k obsahu. V záujme dosiahnutia dobre fungujúceho trhu autorských práv by sa mali zaviesť aj pravidlá týkajúce sa **práv na publikovanie**, používania diel a iných predmetov ochrany **poskytovateľmi online služieb, ktorí uchovávajú a sprístupňujú obsah nahratý používateľmi**, ako aj transparentnosti zmlúv autorov a výkonných umelcov.

⁽²⁶⁾ COM(2015)0626.

Pozmeňujúci návrh

- (3) Rýchly technologický rozvoj naďalej mení spôsob, akým sa diela a iné predmety ochrany vyrábajú, produkujejú, distribuujú a **využívajú, pričom príslušné právne predpisy musia byť pripravené na budúcnosť, aby neobmedzovali technologický rozvoj**. Stále sa objavujú nové obchodné modely a nové subjekty. Ciele a zásady stanovené rámcem Únie pre autorské práva sú naďalej platné. Pretrváva však právna neistota **nositeľov** práv, ako aj používateľov, pokiaľ ide o niektoré použitia vrátane cezhraničných používaní diel a iných predmetov ochrany v digitálnom prostredí. Ako sa uvádza v oznámení Komisie s názvom „Kroky smerom k modernému, európskejšiemu rámcu autorských práv“⁽²⁶⁾, v niektorých oblastiach je potrebné prispôsobiť a doplniť súčasný rámec Únie, ktorým sa upravujú autorské práva. Touto smernicou sa stanovujú pravidlá na prispôbenie niektorých výnimiek a obmedzení digitálnemu a cezhraničnému prostrediu, ako aj opatrenia na uľahčenie niektorých postupov udeľovania licencií, pokiaľ ide o šírenie obchodne nedostupných diel a sprístupňovanie online audiovizuálnych diel na platformách videa na požiadanie s cieľom zabezpečiť širší prístup k obsahu. V záujme dosiahnutia dobre fungujúceho **a spravodlivého** trhu autorských práv by sa mali zaviesť aj pravidlá týkajúce sa **výkonu a vymáhania** používania diel a iných predmetov ochrany **týkajúcich sa platforiem poskytovateľov online služieb**, ako aj transparentnosti zmlúv autorov a výkonných umelcov **a účtovníctva súvisiaceho s využívaním chránených diel v súlade s týmito zmluvami**.

⁽²⁶⁾ COM(2015)0626.

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 3

Návrh smernice

Odôvodnenie 4

Text predložený Komisiou

(4) Táto smernica dopĺňa a opiera sa o pravidlá stanovené v smerniciach, ktoré sa v tejto oblasti v súčasnosti uplatňujú, najmä v smernici Európskeho parlamentu a Rady 96/9/ES⁽²⁷⁾, smernici Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES⁽²⁸⁾, smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/115/ES⁽²⁹⁾, smernici Európskeho parlamentu a Rady 2009/24/ES⁽³⁰⁾, smernici Európskeho parlamentu a Rady 2012/28/EÚ⁽³¹⁾ a smernici Európskeho parlamentu a Rady 2014/26/EÚ⁽³²⁾.

(²⁷) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 96/9/ES z 11. marca 1996 o právnej ochrane databáz (Ú. v. ES L 77, 27.3.1996, s. 20).

(²⁸) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 167, 22.6.2001, s. 10).

(²⁹) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/115/ES z 12. decembra 2006 o nájomnom práve a výpožičnom práve a o určitých právach súvisiacich s autorskými právami v oblasti duševného vlastníctva (Ú. v. EÚ L 376, 27.12.2006, s. 28).

(³⁰) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/24/ES z 23. apríla 2009 o právnej ochrane počítačových programov (Ú. v. EÚ L 111, 5.5.2009, s. 16).

(³¹) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/28/EÚ z 25. októbra 2012 o určitých povolených spôsoboch použitia osirelých diel (Ú. v. EÚ L 299, 27.10.2012, s. 5).

(³²) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/26/EÚ z 26. februára 2014 o kolektívnej správe autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom a o poskytovaní multiteritoriálnych licencií na práva na hudobné diela na online využívanie na vnútornom trhu (Ú. v. EÚ L 84, 20.3.2014, s. 72).

Pozmeňujúci návrh

(4) Táto smernica dopĺňa a opiera sa o pravidlá stanovené v smerniciach, ktoré sa v tejto oblasti v súčasnosti uplatňujú, najmä v smernici Európskeho parlamentu a Rady 96/9/ES⁽²⁷⁾, smernici Európskeho parlamentu a Rady **2000/31/ES**^(27a), **smernici Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES**⁽²⁸⁾, smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/115/ES⁽²⁹⁾, smernici Európskeho parlamentu a Rady 2009/24/ES⁽³⁰⁾, smernici Európskeho parlamentu a Rady 2012/28/EÚ⁽³¹⁾ a smernici Európskeho parlamentu a Rady 2014/26/EÚ⁽³²⁾.

(²⁷) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 96/9/ES z 11. marca 1996 o právnej ochrane databáz (Ú. v. ES L 77, 27.3.1996, s. 20).

(^{27a}) **Smernica 2000/31/ES Európskeho parlamentu a Rady z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode) (Ú. v. ES L 178, 17.7.2000, s. 1).**

(²⁸) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 167, 22.6.2001, s. 10).

(²⁹) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/115/ES z 12. decembra 2006 o nájomnom práve a výpožičnom práve a o určitých právach súvisiacich s autorskými právami v oblasti duševného vlastníctva (Ú. v. EÚ L 376, 27.12.2006, s. 28).

(³⁰) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/24/ES z 23. apríla 2009 o právnej ochrane počítačových programov (Ú. v. EÚ L 111, 5.5.2009, s. 16).

(³¹) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/28/EÚ z 25. októbra 2012 o určitých povolených spôsoboch použitia osirelých diel (Ú. v. EÚ L 299, 27.10.2012, s. 5).

(³²) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/26/EÚ z 26. februára 2014 o kolektívnej správe autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom a o poskytovaní multiteritoriálnych licencií na práva na hudobné diela na online využívanie na vnútornom trhu (Ú. v. EÚ L 84, 20.3.2014, s. 72).

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 4

Návrh smernice

Odôvodnenie 5

Text predložený Komisiou

- (5) V oblasti výskumu, vzdelávania a zachovávaní kultúrneho dedičstva umožňujú digitálne technológie nové typy použitia, ktoré nie sú jasne zahrnuté v súčasných pravidlách Únie týkajúcich sa výnimiek a obmedzení. Okrem toho môže mať dobrovoľný charakter výnimiek a obmedzení stanovených v smerniciach 2001/29/ES, 96/9/ES a 2009/24/ES v týchto oblastiach nepriaznivý vplyv na fungovanie vnútorného trhu. To je obzvlášť dôležité v prípade cezhraničného použitia, ktoré má v digitálnom prostredí čoraz väčší význam. Preto by sa vzhľadom na tieto nové použitia mali prehodnotiť existujúce výnimky a obmedzenia v právnych predpisoch Únie, ktoré sú relevantné z hľadiska vedeckého výskumu, vyučovania a zachovávaní kultúrneho dedičstva. Mali by sa zaviesť povinné výnimky alebo obmedzenia pre používanie technológií hĺbkovej analýzy údajov v oblasti vedeckého výskumu, na účely ilustrácie pri výučbe v digitálnom prostredí a na zachovanie kultúrneho dedičstva. Na použitie, na ktoré sa nevzťahujú výnimky alebo obmedzenia stanovené v tejto smernici, by sa mali aj naďalej vzťahovať výnimky a obmedzenia uvedené v právnych predpisoch Únie. Smernice 96/9/ES a 2001/29/ES by sa mali upraviť.

Pozmeňujúci návrh

- (5) V oblasti výskumu, **inovácií**, vzdelávania a zachovávaní kultúrneho dedičstva umožňujú digitálne technológie nové typy použitia, ktoré nie sú jasne zahrnuté v súčasných pravidlách Únie týkajúcich sa výnimiek a obmedzení. Okrem toho môže mať dobrovoľný charakter výnimiek a obmedzení stanovených v smerniciach 2001/29/ES, 96/9/ES a 2009/24/ES v týchto oblastiach nepriaznivý vplyv na fungovanie vnútorného trhu. To je obzvlášť dôležité v prípade cezhraničného použitia, ktoré má v digitálnom prostredí čoraz väčší význam. Preto by sa vzhľadom na tieto nové použitia mali prehodnotiť existujúce výnimky a obmedzenia v právnych predpisoch Únie, ktoré sú relevantné z hľadiska **inovácií**, vedeckého výskumu, vyučovania a zachovávaní kultúrneho dedičstva. Mali by sa zaviesť povinné výnimky alebo obmedzenia pre používanie technológií vyťažovania textov a dát v oblasti **inovácií a** vedeckého výskumu, na účely ilustrácie pri výučbe v digitálnom prostredí a na zachovanie kultúrneho dedičstva. Na použitie, na ktoré sa nevzťahujú výnimky alebo obmedzenia stanovené v tejto smernici, by sa mali aj naďalej vzťahovať výnimky a obmedzenia uvedené v právnych predpisoch Únie. **Preto by sa malo umožniť, aby boli v členských štátoch naďalej dostupné existujúce dobre fungujúce výnimky v uvedených oblastiach, pokiaľ neobmedzujú rozsah výnimiek alebo obmedzení stanovených v tejto smernici**. Smernice 96/9/ES a 2001/29/ES by sa mali upraviť.

Pozmeňujúci návrh 5

Návrh smernice

Odôvodnenie 6

Text predložený Komisiou

- (6) Účelom výnimiek a obmedzení stanovených v tejto smernici je dosiahnuť spravodlivú rovnováhu medzi právami a záujmami autorov a iných držiteľov práv na jednej strane a používateľov na strane druhej. Môžu sa uplatňovať iba v niektorých osobitných prípadoch, pri ktorých nedochádza k rozporu s bežným využívaním diela alebo iného predmetu ochrany a ktoré neodôvodnene nepoškodzujú oprávnené záujmy držiteľov práv.

Pozmeňujúci návrh

- (6) *(Netýka sa slovenskej verzie.)*

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 6

Návrh smernice

Odôvodnenie 8

Text predložený Komisiou

- (8) Nové technológie umožňujú automatizovanú počítačovú analýzu informácií v digitálnej forme, ako napríklad text, zvuk, obraz alebo údaje, vo všeobecnosti známu ako **hlbková analýza údajov**. Tieto technológie umožňujú **výskumným pracovníkom spracúvať veľké množstvo informácií, a tak získavať nové vedomosti a objavovať nové trendy**. Hoci sú technológie **hlbkovej analýzy údajov** rozšírené v celom digitálnom hospodárstve, hlbková analýza údajov sa vo všeobecnosti považuje za prospešnú najmä pre výskumné spoločenstvo a pri podpore inovácií. Výskumné organizácie v Unii, ako sú univerzity a výskumné ústavy, však čelia právnej neistote, pokiaľ ide o rozsah, v akom môžu vykonávať **hlbkovú analýzu** obsahu. V niektorých prípadoch môže **hlbková analýza údajov** zahŕňať akty chránené autorskými právami a/alebo databázovými právami sui generis, najmä rozmnožovanie diel alebo iných predmetov ochrany a/alebo extrakcia obsahu z databázy. Ak by neexistovala žiadna výnimka alebo platné obmedzenie, od **držiteľov** práv by sa vyžadovalo udelenie povolenia na takéto úkony. **Hlbková analýza údajov** sa môže vykonávať aj vo vzťahu k samotným faktom alebo údajom, ktoré nie sú chránené autorským právom a v takýchto prípadoch by povolenie nebolo potrebné.

Pozmeňujúci návrh

- (8) Nové technológie umožňujú automatizovanú počítačovú analýzu informácií v digitálnej forme, ako napríklad text, zvuk, obraz alebo údaje, vo všeobecnosti známu ako **vyťažovanie textov a dát**. **Vyťažovanie textov a dát umožňuje čítanie a analýzu veľkého množstva digitálne uchovávaných informácií s cieľom získať nové vedomosti a objavovať nové trendy**. Hoci sú technológie **vyťažovania textov a dát** rozšírené v celom digitálnom hospodárstve, hlbková analýza údajov sa vo všeobecnosti považuje za prospešnú najmä pre výskumné spoločenstvo a pri podpore inovácií. Výskumné organizácie v Unii, ako sú univerzity a výskumné ústavy, však čelia právnej neistote, pokiaľ ide o rozsah, v akom môžu vykonávať **vyťažovanie textov a dát** z obsahu. V niektorých prípadoch môže **vyťažovanie textov a dát** zahŕňať akty chránené autorskými právami a/alebo databázovými právami sui generis, najmä rozmnožovanie diel alebo iných predmetov ochrany a/alebo extrakcia obsahu z databázy. Ak by neexistovala žiadna výnimka alebo platné obmedzenie, od **nositeľov** práv by sa vyžadovalo udelenie povolenia na takéto úkony. **Vyťažovanie textov a dát** sa môže vykonávať aj vo vzťahu k samotným faktom alebo údajom, ktoré nie sú chránené autorským právom a v takýchto prípadoch by povolenie nebolo potrebné.

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 7

Návrh smernice

Odôvodnenie 8 a (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

- (8a) *Pre vyťažovanie textov a dát je vo väčšine prípadov najprv potrebné získať prístup k informáciám a potom ich rozmnožovať. Vo všeobecnosti možno informácie spracovať prostredníctvom vyťažovania textov a dát až potom, ako sa normalizujú. Bezprostredne po získaní legálneho prístupu k informáciám dochádza k normalizácii informácií a ochrane používania autorským právom, keďže to vedie k rozmnožovaniu zmenou formátu informácií alebo ich extrakciou z databázy do formátu, ktorý možno podrobiť vyťažovaniu textov a dát. Procesom relevantným z hľadiska autorského práva, prebiehajúcim pri využívaní technológie vyťažovania textov a dát preto nie je samotný proces vyťažovania textov a dát, ktorý pozostáva z čítania a analýzy normalizovaných informácií uložených v digitálnej podobe, ale proces prístupu a proces, prostredníctvom ktorého sa informácie normalizujú s cieľom umožniť ich automatickú počítačovú analýzu, pokiaľ tento proces zahŕňa extrakciu z databázy alebo rozmnoženiny. Výnimky na účely vyťažovania textov a dát stanovené v tejto smernici by sa mali chápať ako tie, ktoré sa týkajú takých procesov súvisiacich s autorskými právami, ktoré sú potrebné na umožnenie vyťažovania textov a dát. Ak sa existujúce autorské právo nevzťahuje na spôsoby použitia vyťažovania textov a dát, táto smernica by nemala mať vplyv na takéto používanie.*

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 8

Návrh smernice

Odôvodnenie 10

Text predložený Komisiou

- (10) Túto právnu neistotu treba riešiť ustanovením povinnej výnimky z práva na rozmnožovanie, ako aj z práva na zamedzenie extrakcii z databázy. Touto novou výnimkou by nemala byť dotknutá existujúca povinná výnimka pre úkony dočasného rozmnožovania stanovená v článku 5 ods. 1 smernice 2001/29, ktorá by sa mala aj naďalej uplatňovať na postupy hĺbkovej analýzy údajov, ktoré nezahŕňajú zhotovovanie kópií presahujúcich rozsah pôsobnosti uvedenej výnimky. **Aj výskumné organizácie by mali mať možnosť využívať túto výnimku, keď sa zapájajú do verejno-súkromných partnerstiev.**

Pozmeňujúci návrh

- (10) Túto právnu neistotu treba riešiť ustanovením povinnej výnimky **pre výskumné organizácie** z práva na rozmnožovanie, ako aj z práva na zamedzenie extrakcii z databázy. Touto novou výnimkou by nemala byť dotknutá existujúca povinná výnimka pre úkony dočasného rozmnožovania stanovená v článku 5 ods. 1 smernice 2001/29/ES, ktorá by sa mala aj naďalej uplatňovať na postupy vyťažovania textov a dát, ktoré nezahŕňajú zhotovovanie kópií presahujúcich rozsah pôsobnosti uvedenej výnimky. **Na vzdelávacie zariadenia a inštitúcie správy kultúrneho dedičstva, ktoré vykonávajú vedecký výskum, by sa mala vzťahovať výnimka týkajúca sa vyťažovania textov a dát za predpokladu, že výsledky výskumu neprinesú prospech podniku, ktorý má rozhodujúci vplyv najmä nad týmito organizáciami. V prípade, že sa výskum uskutočňuje v rámci verejno-súkromného partnerstva, podnik, ktorý je súčasťou verejno-súkromného partnerstva, by mal mať aj zákonný prístup k dielam a iným predmetom ochrany. Rozmnoženiny a extrakcie vykonané na účely vyťažovania textov a dát by sa mali uchovávať bezpečným spôsobom a tak, aby sa zabezpečilo, že kópie sa použijú len na účely vedeckého výskumu.**

Pozmeňujúci návrh 9

Návrh smernice

Odôvodnenie 13 a (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

- (13a) **V záujme podpory inovácií aj v súkromnom sektore by členské štáty mali mať možnosť ustanoviť výnimku, ktorá bude platiť nad rámec povinnej výnimky za predpokladu, že si nositelia práv výslovne nevyhradia používanie v nej uvedených diel a iných predmetov ochrany, a to aj prostredníctvom strojovo čitateľných prostriedkov.**

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 10

Návrh smernice

Odôvodnenie 15

Text predložený Komisiou

- (15) Hoci sú programy diaľkového a cezhraničného vzdelávania najviac rozvinuté na úrovni vyššieho vzdelávania, digitálne nástroje a zdroje sa čoraz častejšie používajú na všetkých úrovniach vzdelávania, a to najmä s cieľom zlepšiť a obohatiť učenie. Z výnimky alebo obmedzenia stanoveného v tejto smernici by preto mali profitovať všetky vzdelávacie zariadenia primárneho, sekundárneho, odborného aj vyššieho vzdelávania, pokiaľ svoje vzdelávacie činnosti vykonávajú na nekomerčnom základe. Organizačná štruktúra a spôsoby financovania vzdelávacieho zariadenia nie sú rozhodujúcimi faktormi na určenie nekomerčnej povahy činnosti.

Pozmeňujúci návrh

- (15) Hoci sú programy diaľkového a cezhraničného vzdelávania najviac rozvinuté na úrovni vyššieho vzdelávania, digitálne nástroje a zdroje sa čoraz častejšie používajú na všetkých úrovniach vzdelávania, a to najmä s cieľom zlepšiť a obohatiť učenie. Z výnimky alebo obmedzenia stanoveného v tejto smernici by preto mali profitovať všetky vzdelávacie zariadenia primárneho, sekundárneho, odborného aj vyššieho vzdelávania, pokiaľ svoje vzdelávacie činnosti vykonávajú na nekomerčnom základe. Organizačná štruktúra a spôsoby financovania vzdelávacieho zariadenia nie sú rozhodujúcimi faktormi na určenie nekomerčnej povahy činnosti. **Ak inštitúcie kultúrneho dedičstva sledujú vzdelávací cieľ a zúčastňujú sa na činnostiach v oblasti výučby, členské štáty by mali mať možnosť považovať tieto inštitúcie za vzdelávacie zariadenie na základe tejto výnimky, pokiaľ ide o ich vyučovacie činnosti.**

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 11

Návrh smernice

Odôvodnenie 16

Text predložený Komisiou

- (16) Výnimka alebo obmedzenie by sa mali vzťahovať na digitálne použitie diel a iných predmetov ochrany, ako **napríklad pri použití časti alebo pasáží diela na podporu, obohatenie alebo doplnenie výučby, ako aj príslušných vzdelávacích činností**. Diela alebo iné predmety ochrany by sa mali na základe výnimky alebo obmedzenia používať iba v súvislosti s činnosťami vyučovania a učenia vykonávanými v rámci zodpovednosti vzdelávacích zariadení, a to aj počas skúšok, a ich použitie by malo byť obmedzené iba na to, čo je nevyhnutné na účely takýchto činností. Tieto výnimky alebo obmedzenia by sa mali vzťahovať na použitia pomocou digitálnych prostriedkov v **triedach**, ako aj na online použitia prostredníctvom **zabezpečenej elektronickej siete** vzdelávacieho zariadenia, pričom prístup do takejto siete by mal byť chránený najmä s použitím postupov overovania. Táto výnimka alebo obmedzenie by sa mala chápať tak, že sa vzťahuje na špecifické potreby prístupu osôb so zdravotným postihnutím v súvislosti s ilustráciou pri výučbe.

Pozmeňujúci návrh

- (16) Výnimka alebo obmedzenie by sa mali vzťahovať na digitálne použitie diel a iných predmetov ochrany **na podporu, obohatenie alebo doplnenie výučby, ako aj príslušných vzdelávacích činností**. Výnimka alebo obmedzenie použitia by sa mali udeliť, ak použité dielo alebo iný predmet ochrany označujú zdroj vrátane mena autora, pokiaľ sa nepreukáže, že to nie je z praktických dôvodov možné. Diela alebo iné predmety ochrany by sa mali na základe výnimky alebo obmedzenia používať iba v súvislosti s činnosťami vyučovania a učenia vykonávanými v rámci zodpovednosti vzdelávacích zariadení, a to aj počas skúšok, a ich použitie by malo byť obmedzené iba na to, čo je nevyhnutné na účely takýchto činností. Tieto výnimky alebo obmedzenia by sa mali vzťahovať na použitia pomocou digitálnych prostriedkov v **prípadoch, keď sa výučba poskytuje fyzicky, a to aj vtedy, ak prebieha mimo priestorov vzdelávacieho zariadenia, napríklad v knižniciach alebo inštitúciách správy kultúrneho dedičstva, pokiaľ je za ich využívanie zodpovedné vzdelávacie zariadenie**, ako aj na online použitia prostredníctvom **zabezpečeného elektronickeho prostredia** vzdelávacieho zariadenia, pričom prístup do takejto siete by mal byť chránený najmä s použitím postupov overovania. Táto výnimka alebo obmedzenie by sa mala chápať tak, že sa vzťahuje na špecifické potreby prístupu osôb so zdravotným postihnutím v súvislosti s ilustráciou pri výučbe.

Pozmeňujúci návrh 12

Návrh smernice

Odôvodnenie 16 a (nové)

Text predložený Komisiou

- (16a) **Bezpečné elektronicke prostredie by sa malo chápať ako digitálne vyučovacie a vzdelávacie prostredie, prístup ku ktorému je obmedzený na základe náležitého postupu overovania len na pedagogických zamestnancov vzdelávacieho zariadenia a žiakov alebo študentov zaradených do študijného programu.**

Pozmeňujúci návrh

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 13

Návrh smernice

Odôvodnenie 17

Text predložený Komisiou

(17) Vo viacerých členských štátoch sú zavedené rôzne opatrenia na základe uplatňovania výnimky stanovenej v smernici 2001/29/ES alebo na základe licenčných zmlúv upravujúcich ďalšie používanie s cieľom uľahčiť používanie diel a iných predmetov ochrany na vzdelávacie účely. Takéto opatrenia sú zvyčajne vypracované s prihliadnutím na potreby vzdelávacích inštitúcií a rozličných úrovni vzdelávania. Je síce dôležité zosúladiť rozsah novej povinnej výnimky alebo obmedzenia vo vzťahu k digitálnym použitiam a cezhraničnými vzdelávacími činnosťami, spôsoby jej vykonávania sa však môžu líšiť od jedného členského štátu k druhému, pokiaľ nebudú obmedzovať účinné uplatňovanie výnimiek alebo obmedzení či cezhraničné použitia. Členské štáty by tak mali mať možnosť využiť existujúce opatrenia ustanovené na vnútroštátnej úrovni. Členské štáty by sa najmä mohli rozhodnúť, že uplatňovanie výnimky alebo obmedzenia úplne alebo čiastočne podmieňa dostupnosťou vhodných licencií, ktoré by sa **vzťahovali** prinajmenšom na tie isté použitia ako tie, ktoré sú povolené na základe výnimky. Tento mechanizmus by napríklad umožnil uprednostniť licencie na materiály, ktoré sú určené predovšetkým pre trh vzdelávania. Na zamedzenie toho, aby takýto mechanizmus nespôsobil právnu neistotu či administratívne zaťaženie pre vzdelávacie zariadenia, by členské štáty, ktoré si osvojili tento prístup, mali prijať konkrétne opatrenia, aby sa zabezpečilo, že licenčné systémy umožňujúce digitálne použitie diel alebo iných predmetov ochrany na účely ilustrácie pri výučbe budú ľahko dostupné a že vzdelávacie zariadenia budú vedieť o existencii takýchto licenčných systémov.

Pozmeňujúci návrh

(17) Vo viacerých členských štátoch sú zavedené rôzne opatrenia na základe uplatňovania výnimky stanovenej v smernici 2001/29/ES alebo na základe licenčných zmlúv upravujúcich ďalšie používanie s cieľom uľahčiť používanie diel a iných predmetov ochrany na vzdelávacie účely. Takéto opatrenia sú zvyčajne vypracované s prihliadnutím na potreby vzdelávacích inštitúcií a rozličných úrovni vzdelávania. Je síce dôležité zosúladiť rozsah novej povinnej výnimky alebo obmedzenia vo vzťahu k digitálnym použitiam a cezhraničnými vzdelávacími činnosťami, spôsoby jej vykonávania sa však môžu líšiť od jedného členského štátu k druhému, pokiaľ nebudú obmedzovať účinné uplatňovanie výnimiek alebo obmedzení či cezhraničné použitia. Členské štáty by tak mali mať možnosť využiť existujúce opatrenia ustanovené na vnútroštátnej úrovni. Členské štáty by sa najmä mohli rozhodnúť, že uplatňovanie výnimky alebo obmedzenia úplne alebo čiastočne podmieňa dostupnosťou vhodných licencií. **Takéto licencie môžu mať formu kolektívnych licenčných zmlúv, rozšírených kolektívnych licenčných zmlúv a licencií, ktoré sú vyjednávané spoločne, ako napríklad „plošné licencie“, aby sa predišlo tomu, že vzdelávacie zariadenia budú musieť rokovať s jednotlivými nositeľmi práv. Takéto licencie by mali byť cenovo dostupné a mali by sa vzťahovať** prinajmenšom na tie isté použitia ako tie, ktoré sú povolené na základe výnimky. Tento mechanizmus by napríklad umožnil uprednostniť licencie na materiály, ktoré sú určené predovšetkým pre trh vzdelávania **alebo na výučbu vo vzdelávacích zariadeniach alebo z notových zápisov**. Na zamedzenie toho, aby takýto mechanizmus nespôsobil právnu neistotu či administratívne zaťaženie pre vzdelávacie zariadenia, by členské štáty, ktoré si osvojili tento prístup, mali prijať konkrétne opatrenia, aby sa zabezpečilo, že **tieto** licenčné systémy umožňujúce digitálne použitie diel alebo iných predmetov ochrany na účely ilustrácie pri výučbe budú ľahko dostupné a že vzdelávacie zariadenia budú vedieť o existencii takýchto licenčných systémov. **Členské štáty by mali mať možnosť ustanoviť systémy s cieľom zabezpečiť, aby nositelia práv mali za použitia na základe týchto výnimiek alebo obmedzení spravodlivú náhradu. Členské štáty by sa mali nabádať k tomu, aby používali systémy, ktoré nevytvárajú administratívnu záťaž, napríklad systémy, ktoré zabezpečujú jednorazové platby.**

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 14

Návrh smernice

Odôvodnenie 17 a (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

- (17a) *Na zaručenie právnej istoty v prípade, keď sa členský štát rozhodne, že uplatňovanie výnimky podmieni dostupnosťou vhodných licencií, je potrebné špecifikovať, za akých podmienok môže vzdelávacie zariadenie použiť diela chránené autorským právom alebo iné predmety ochrany na základe výnimky, a naopak kedy by sa mal riadiť licenčnými systémami.*

Pozmeňujúci návrh 15

Návrh smernice

Odôvodnenie 18

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

- (18) Pri úkone zachovávaní **môže byť potrebné rozmnožiť dielo** alebo **iný predmet** ochrany v zbierke inštitúcie správy kultúrneho dedičstva a následne si vyžiadať povolenie od príslušných **držiteľov** práv. Inštitúcie správy kultúrneho dedičstva sa podieľajú na zachovávaní svojich zbierok pre potreby budúcich generácií. Digitálne technológie ponúkajú nové možnosti na zachovanie dedičstva uloženého v týchto zbierkach, ale prinášajú aj nové výzvy. Vzhľadom na ne je potrebné prispôsobiť súčasný právny rámec, a to poskytnutím povinnej výnimky týkajúcej sa práva na rozmnožovanie, aby **bolo možné** tieto úkony zachovávaní realizovať.
- (18) Pri úkone zachovávaní **diela** alebo **iného predmetu** ochrany v zbierke inštitúcie správy kultúrneho dedičstva **môže byť potrebné požadovať rozmnoženie** a následne si vyžiadať povolenie od príslušných **nositeľov** práv. Inštitúcie správy kultúrneho dedičstva sa podieľajú na zachovávaní svojich zbierok pre potreby budúcich generácií. Digitálne technológie ponúkajú nové možnosti na zachovanie dedičstva uloženého v týchto zbierkach, ale prinášajú aj nové výzvy. Vzhľadom na ne je potrebné prispôsobiť súčasný právny rámec, a to poskytnutím povinnej výnimky týkajúcej sa práva na rozmnožovanie, aby **tieto inštitúcie mohli** tieto úkony zachovávaní realizovať.

Pozmeňujúci návrh 16

Návrh smernice

Odôvodnenie 19

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

- (19) Rozdielne prístupy členských štátov k úkonom **zachovávaní zo strany správy inštitúcií kultúrneho dedičstva** znemožňujú cezhraničnú spoluprácu a spoločné využívanie prostriedkov zachovávaní **inštitúciami správy kultúrneho dedičstva na vnútornom trhu**, čo vedie k neefektívnemu využívaniu zdrojov.
- (19) Rozdielne prístupy členských štátov k úkonom **rozmnožovania na účely zachovávaní** znemožňujú cezhraničnú spoluprácu, spoločné využívanie prostriedkov a **zriadenie cezhraničných sietí zachovávaní v organizáciách vnútorného trhu, ktoré zapojené do zachovávaní**, čo vedie k neefektívnemu využívaniu zdrojov. **To môže mať negatívny vplyv na zachovanie kultúrneho dedičstva.**

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 17

Návrh smernice

Odôvodnenie 20

Text predložený Komisiou

- (20) Členské štáty by preto mali mať povinnosť stanoviť výnimku umožňujúcu inštitúciám správy kultúrneho dedičstva rozmnožovať diela a iné predmety ochrany, ktoré majú vo svojich stálych zbierkach, na účely zachovania, **napríklad** s cieľom riešiť technologickú zastaranosť alebo zhoršenie stavu pôvodných podkladov. Na základe takejto výnimky by malo byť možné zhotovovať kópie s použitím vhodného nástroja, prostriedku či technológie zachovania, v požadovanom množstve a v ktoromkoľvek štádiu životnosti diela alebo iného predmetu ochrany, a to do takej miery, aká je potrebná na zhotovenie kópie výlučne na účely zachovania.

Pozmeňujúci návrh

- (20) Členské štáty by preto mali mať povinnosť stanoviť výnimku umožňujúcu inštitúciám správy kultúrneho dedičstva rozmnožovať diela a iné predmety ochrany, ktoré majú vo svojich stálych zbierkach, na účely zachovania s cieľom riešiť technologickú zastaranosť alebo zhoršenie stavu pôvodných podkladov **alebo poistiť diela**. Na základe takejto výnimky by malo byť možné zhotovovať kópie s použitím vhodného nástroja, prostriedku či technológie zachovania, v **akomkoľvek formáte alebo na akomkoľvek nosiči**, v požadovanom množstve a v ktoromkoľvek štádiu životnosti diela alebo iného predmetu ochrany, a to do takej miery, aká je potrebná na zhotovenie kópie výlučne na účely zachovania. **Archívy výskumných organizácií alebo verejnoprávnych vysielateľov by sa mali považovať za inštitúcie správy kultúrneho dedičstva, a teda aj za príjemcov tejto výnimky. Členské štáty by mali byť na účely tejto výnimky schopné zachovať ustanovenia týkajúce sa zaobchádzania s verejne prístupnými galériami ako s múzeami.**

Pozmeňujúci návrh 18

Návrh smernice

Odôvodnenie 21

Text predložený Komisiou

- (21) Na účely tejto smernice by sa diela a iné predmety ochrany mali považovať za diela a iné predmety ochrany v stájej zbierke inštitúcie správy kultúrneho dedičstva, ak **táto inštitúcia vlastní** alebo natrvalo **uchováva** rozmnoženiny, napríklad v dôsledku prevodu vlastníctva alebo **licenčných zmlúv**.

Pozmeňujúci návrh

- (21) Na účely tejto smernice by sa diela a iné predmety ochrany mali považovať za diela a iné predmety ochrany v stájej zbierke inštitúcie správy kultúrneho dedičstva, ak **tieto inštitúcie vlastní** alebo natrvalo **uchovávajú** rozmnoženiny **týchto diel alebo iných predmetov ochrany**, napríklad v dôsledku prevodu vlastníctva, **licenčných zmlúv, povinnosti odovzdať výtlačok alebo dlhodobého zapožičania. Diela alebo iné predmety ochrany, ku ktorým majú dočasne prístup inštitúcie správy kultúrneho dedičstva cez server tretej strany, sa nepovažujú za trvalo uchovávané v ich zbierkach.**

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 19

Návrh smernice

Odôvodnenie 21 a (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

- (21a) *Technologický vývoj viedol k tomu, že služby informačnej spoločnosti umožňujú svojim používateľom nahráť obsah a sprístupniť ho v rôznych formách a na rôzne účely vrátane názorného príkladu určitej predstavy, kritiky, paródie alebo pastiša. K takémuto obsahu môžu patriť krátke pasáže z existujúcich chránených diel alebo iných predmetov ochrany, ktoré mohli používatelia upraviť, spojiť alebo inak transformovať.*

Pozmeňujúci návrh 20

Návrh smernice

Odôvodnenie 21 b (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

- (21b) *Napriek určitému prekryvaniu s existujúcimi výnimkami alebo obmedzeniami, ako sú výnimky alebo obmedzenia týkajúce sa citácií a paródie, nie všetok obsah, ktorý používateľ nahráva alebo sprístupňuje a ktorý primerane zahŕňa pasáže z chránených diel alebo iných predmetov ochrany, sa vzťahuje článok 5 smernice 2001/29/ES. Situácia tohto druhu vzbudzuje u používateľov i nositeľov práv právnu neistotu. Preto je potrebné ustanoviť novú osobitnú výnimku, ktorá by umožňovala legitímne používanie pasáží z už existujúcich chránených diel alebo iných predmetov ochrany v rámci obsahu nahratého alebo sprístupneného používateľmi. Keď obsah vytvorený alebo sprístupnený používateľom obsahuje krátke a primerané použitie citácie alebo pasáže z chráneného diela alebo iného predmetu ochrany na legitímny účel, takéto použitie by sa malo chrániť výnimkou stanovenou v tejto smernici. Táto výnimka by sa mala uplatňovať iba v niektorých osobitných prípadoch, ktoré nie sú v rozpore s normálnym používaním diela alebo iného predmetu ochrany a neprimerane nepoškodzujú oprávnené záujmy nositeľa práv. Na účely posúdenia takejto škody je nevyhnutné, aby boli v prípade potreby preskúmané stupeň pôvodnosti príslušného obsahu, dĺžka/rozsah použitej citácie alebo pasáže, odborná povaha príslušného obsahu alebo stupeň hospodárskej ujmy, pričom sa nevylučuje legitímne využitie výnimky. Touto výnimkou by nemali byť dotknuté morálne práva autorov diela alebo iného predmetu ochrany.*

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 21

Návrh smernice

Odôvodnenie 21 c (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

- (21c) *Poskytovatelia služieb informačnej spoločnosti, ktorí patria do rozsahu pôsobnosti článku 13 tejto smernice, by nemali mať možnosť odvolávať sa vo svoj prospech na výnimku z využívania pasáží z existujúcich diel stanovenú v tejto smernici, pri používaní citácií alebo pasáží z chránených diel alebo z iných predmetov ochrany v obsahu, ktorý používatelia nahrávajú alebo sprístupňujú v týchto službách informačnej spoločnosti, s cieľom obmedziť rozsah svojich povinností podľa článku 13 tejto smernice.*

Pozmeňujúci návrh 22

Návrh smernice

Odôvodnenie 22

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

- (22) Inštitúcie správy kultúrneho dedičstva by mali mať možnosť využívať jasný rámec pre digitalizáciu a šírenie obchodne nedostupných diel alebo iných predmetov ochrany, a to aj cezhranične. Osobitné vlastnosti zbierok obchodne nedostupných diel však spôsobujú, že získanie predchádzajúceho súhlasu jednotlivých **držiteľov** práv môže byť veľmi náročné. Dôvodom môže byť napríklad vek diel alebo iných predmetov ochrany, ich obmedzená komerčná hodnota alebo skutočnosť, že nikdy neboli určené na komerčné využitie. Preto treba stanoviť opatrenia s cieľom uľahčiť **udeľovanie licencií na práva na obchodne nedostupné diela**, ktoré sa nachádzajú v zbierkach inštitúcií správy kultúrneho dedičstva, a tým umožniť uzatváranie dohôd s cezhraničným účinkom na vnútornom trhu.
- (22) Inštitúcie správy kultúrneho dedičstva by mali mať možnosť využívať jasný rámec pre digitalizáciu a šírenie obchodne nedostupných diel alebo iných predmetov ochrany, a to aj cezhranične. Osobitné vlastnosti zbierok obchodne nedostupných diel však spôsobujú, že získanie predchádzajúceho súhlasu jednotlivých **nositeľov** práv môže byť veľmi náročné. Dôvodom môže byť napríklad vek diel alebo iných predmetov ochrany, ich obmedzená komerčná hodnota alebo skutočnosť, že nikdy neboli určené na komerčné využitie **alebo nikdy neboli obchodne dostupné**. Preto treba stanoviť opatrenia s cieľom uľahčiť **využívanie** obchodne **nedostupných diel**, ktoré sa nachádzajú v zbierkach inštitúcií správy kultúrneho dedičstva, a tým umožniť uzatváranie dohôd s cezhraničným účinkom na vnútornom trhu.

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 23

Návrh smernice

Odôvodnenie 22 a (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

- (22a) Niekoľko členských štátov už prijalo rozšírené režimy kolektívnych licencií, zákonné mandáty alebo právne domnienky, ktoré uľahčujú udeľovanie licencií na obchodne nedostupné diela. Ak sa však vezme do úvahy rôznorodosť diel a iných predmetov ochrany v zbierkach inštitúcií kultúrneho dedičstva a rôzniace sa postupy kolektívnej správy v členských štátoch a odvetví kultúrnej tvorby, takéto opatrenia nemusia poskytovať riešenie pre všetky prípady, napríklad preto, lebo neexistuje žiadna prax kolektívnej správy pre určitý druh diel alebo iných predmetov ochrany. V takýchto konkrétnych prípadoch je preto potrebné umožniť inštitúciám správy kultúrneho dedičstva, aby zabezpečili online prístup k obchodne nedostupným dielam umiestneným v ich stálej zbierke na základe výnimky z autorského práva a súvisiacich práv. Hoci je nevyhnutné harmonizovať rozsah pôsobnosti novej povinnej výnimky s cieľom umožniť cezhraničné používanie obchodne nedostupných diel, členské štáty by mali mať možnosť využívať alebo pokračovať v používaní rozšírených kolektívnych licenčných zmlúv uzatvorených s inštitúciami správy kultúrneho dedičstva na vnútroštátnej úrovni pre kategórie diel, ktoré sú trvalo zaradené do zbierok inštitúcií správy kultúrneho dedičstva. Nedostatočná dohoda o podmienkach licencie by sa nemala vykladať ako nedostatočná dostupnosť riešení založených na udeľovaní licencií. Akékoľvek používanie na základe tejto výnimky by malo podliehať rovnakým požiadavkám na uplatňovanie výnimiek a propagáciu ako používanie povolené na základe licenčného mechanizmu. S cieľom zabezpečiť, aby sa výnimka uplatňovala len vtedy, keď sú splnené určité podmienky, a aby sa zabezpečila právna istota, by členské štáty mali po konzultácii s nositeľmi práv, organizáciami kolektívnej správy a organizáciami správy kultúrneho dedičstva a vo vhodných časových intervaloch určiť, pre ktoré sektory a ktoré druhy diel nie sú k dispozícii vhodné riešenia založené na udeľovaní licencií, pričom v takom prípade by sa mala uplatňovať výnimka.

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 24

Návrh smernice

Odôvodnenie 23

Text predložený Komisiou

- (23) Členské štáty by v rozsahu stanovenom touto smernicou mali mať voľnosť pri výbere konkrétneho druhu mechanizmu, ktorým by sa umožnilo, aby sa licencie na obchodne nedostupné diela rozšírili o práva **držiteľov** práv, ktorí nie sú zastúpení organizáciou kolektívnej správy, a to v súlade s ich právnymi tradíciami, zvyklosťami či okolnosťami. K takýmto mechanizmom môžu patriť rozšírené kolektívne licencie a domnienky zastupovania.

Pozmeňujúci návrh

- (23) Členské štáty by v rozsahu stanovenom touto smernicou mali mať voľnosť pri výbere konkrétneho druhu mechanizmu, ktorým by sa umožnilo, aby sa licencie na obchodne nedostupné diela rozšírili o práva **nositeľov** práv, ktorí nie sú zastúpení **príslušnou** organizáciou kolektívnej správy, a to v súlade s ich právnymi tradíciami, zvyklosťami či okolnosťami. K takýmto mechanizmom môžu patriť rozšírené kolektívne licencie a domnienky zastupovania.

Pozmeňujúci návrh 25

Návrh smernice

Odôvodnenie 24

Text predložený Komisiou

- (24) Pokiaľ ide o tieto licenčné mechanizmy, veľmi dôležitý je dôsledný a dobre fungujúci systém kolektívnej správy. Uvedený systém zahŕňa najmä pravidlá dobrej správy, transparentnosti a vykazovania, ako aj pravidelné, dôkladné a presné rozdelenie a vyplácanie súm splatných jednotlivým **držiteľom** práv, ako sa stanovuje v smernici 2014/26/EÚ. Všetci **držitelia** práv by mali mať prístup k ďalším primeraným zárukám a mali by mať možnosť vylúčiť svoje diela alebo iné predmety ochrany z uplatňovania takýchto mechanizmov. Podmienky spojené s týmito mechanizmami by nemali ovplyvniť ich praktický význam pre inštitúcie správy kultúrneho dedičstva.

Pozmeňujúci návrh

- (24) Pokiaľ ide o tieto licenčné mechanizmy, veľmi dôležitý je dôsledný a dobre fungujúci systém kolektívnej správy, **ktorý by mali členské štáty podporovať**. Uvedený systém zahŕňa najmä pravidlá dobrej správy, transparentnosti a vykazovania, ako aj pravidelné, dôkladné a presné rozdelenie a vyplácanie súm splatných jednotlivým **nositeľom** práv, ako sa stanovuje v smernici 2014/26/EÚ. Všetci **nositelia** práv by mali mať prístup k ďalším primeraným zárukám a mali by mať možnosť vylúčiť svoje diela alebo iné predmety ochrany z uplatňovania takýchto mechanizmov **udeľovania licencií alebo takýchto výnimiek**. Podmienky spojené s týmito mechanizmami by nemali ovplyvniť ich praktický význam pre inštitúcie správy kultúrneho dedičstva.

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 26

Návrh smernice

Odôvodnenie 25

Text predložený Komisiou

- (25) Vzhľadom na rôznorodosť diel a iných predmetov ochrany v zbierkach inštitúcií správy kultúrneho dedičstva je dôležité, aby boli k dispozícii licenčné mechanizmy zavedené v tejto smernici a aby sa mohli prakticky využívať pri rôznych druhoch diel a iných predmetov ochrany vrátane fotografií, zvukových nahrávok a audiovizuálnych diel. S cieľom zohľadniť osobitosti rôznych kategórií diel a iných predmetov ochrany, pokiaľ ide o spôsoby uverejňovania a distribúcie a na uľahčenie použiteľnosti **týchto mechanizmov**, môže byť potrebné, aby členské štáty zaviedli špecifické požiadavky a postupy praktického uplatňovania týchto licenčných mechanizmov. Je vhodné, aby sa pritom členské štáty poradili s držiteľmi práv, **používateľmi** a organizáciami kolektívnej správy.

Pozmeňujúci návrh

- (25) Vzhľadom na rôznorodosť diel a iných predmetov ochrany v zbierkach inštitúcií správy kultúrneho dedičstva je dôležité, aby boli k dispozícii licenčné mechanizmy zavedené v tejto smernici a aby sa mohli prakticky využívať pri rôznych druhoch diel a iných predmetov ochrany vrátane fotografií, zvukových nahrávok a audiovizuálnych diel. S cieľom zohľadniť osobitosti rôznych kategórií diel a iných predmetov ochrany, pokiaľ ide o spôsoby uverejňovania a distribúcie a na uľahčenie použiteľnosti **riešení používania obchodne nedostupných diel zavedených v tejto smernici**, môže byť potrebné, aby členské štáty zaviedli špecifické požiadavky a postupy praktického uplatňovania týchto licenčných mechanizmov. Je vhodné, aby sa pritom členské štáty poradili s nositeľmi práv, **inštitúciami správy kultúrneho dedičstva** a organizáciami kolektívnej správy.

Pozmeňujúci návrh 27

Návrh smernice

Odôvodnenie 26

Text predložený Komisiou

- (26) Z dôvodov pravidiel medzinárodnej zvyklosti by sa licenčné mechanizmy týkajúce sa digitalizácie a šírenia obchodne nedostupných diel uvedených v tejto smernici nemali vzťahovať na diela alebo iné predmety ochrany, ktoré boli prvý raz uverejnené alebo, ak neboli uverejnené, prvýkrát odvysielané v tretej krajine alebo v prípade kinematografických alebo audiovizuálnych diel na diela, ktorých producent má sídlo alebo obvyklý pobyt v tretej krajine. Tieto mechanizmy by sa takisto nemali vzťahovať na diela alebo iné predmety ochrany štátnych príslušníkov tretích krajín, okrem prípadov, keď boli prvýkrát uverejnené alebo, ak neboli uverejnené, prvýkrát odvysielané na území niektorého členského štátu, alebo v prípade kinematografických alebo audiovizuálnych diel na diela, ktorých producenta má sídlo alebo obvyklý pobyt v členskom štáte.

Pozmeňujúci návrh

- (26) Z dôvodov pravidiel medzinárodnej zvyklosti by sa licenčné mechanizmy **a výnimka** týkajúce sa digitalizácie a šírenia obchodne nedostupných diel uvedených v tejto smernici nemali vzťahovať na diela alebo iné predmety ochrany, ktoré boli prvý raz uverejnené alebo, ak neboli uverejnené, prvýkrát odvysielané v tretej krajine alebo v prípade kinematografických alebo audiovizuálnych diel na diela, ktorých producent má sídlo alebo obvyklý pobyt v tretej krajine. Tieto mechanizmy by sa takisto nemali vzťahovať na diela alebo iné predmety ochrany štátnych príslušníkov tretích krajín, okrem prípadov, keď boli prvýkrát uverejnené alebo, ak neboli uverejnené, prvýkrát odvysielané na území niektorého členského štátu, alebo v prípade kinematografických alebo audiovizuálnych diel na diela, ktorých producenta má sídlo alebo obvyklý pobyt v členskom štáte.

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 28**Návrh smernice****Odôvodnenie 27**

Text predložený Komisiou

- (27) Keďže projekty hromadnej digitalizácie môžu pre inštitúcie správy kultúrneho dedičstva predstavovať značné investície, žiadne licencie udelené na základe mechanizmov stanovených v tejto smernici by im nemali brániť **vytvárať dostatočné príjmy na pokrytie licenčných nákladov a** nákladov na digitalizáciu a šírenie diel a iných predmetov ochrany, na ktoré sa licencia vzťahuje.

Pozmeňujúci návrh

- (27) Keďže projekty hromadnej digitalizácie môžu pre inštitúcie správy kultúrneho dedičstva predstavovať značné investície, žiadne licencie udelené na základe mechanizmov stanovených v tejto smernici by im nemali brániť **v pokrývaní** nákladov na digitalizáciu a šírenie diel a iných predmetov ochrany, na ktoré sa licencia vzťahuje.

Pozmeňujúci návrh 29**Návrh smernice****Odôvodnenie 28**

Text predložený Komisiou

- (28) Primeraným spôsobom by sa mali uverejňovať informácie o budúcom a priebežnom používaní obchodne nedostupných diel a iných predmetov ochrany inštitúciami správy kultúrneho dedičstva na základe licenčných mechanizmov stanovených v tejto smernici a opatrenia pre všetkých **držiteľov** práv zavedené s cieľom vylúčiť ich diela alebo iné predmety ochrany z uplatňovania licencií. To obzvlášť platí v prípade cezhraničného použitia na vnútornom trhu. Preto je vhodné zabezpečiť vytvorenie jednotného verejne prístupného elektronického portálu Únie, kde by sa takéto informácie sprístupňovali verejnosti v primeranom predstihu pred cezhraničným použitím. Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 386/2012 sa Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo poveruje niektorými úlohami a činnosťami financovanými s využitím vlastných rozpočtových prostriedkov, ktorých cieľom je uľahčiť a podporiť činnosti vnútroštátnych orgánov, súkromného sektora a inštitúcií Únie v boji proti porušovaniu práv duševného vlastníctva a pri jeho predchádzaní. Preto je vhodné prenechať tomuto úradu vytvorenie a správu európskeho portálu, kde budú tieto informácie dostupné.

Pozmeňujúci návrh

- (28) Primeraným spôsobom by sa mali uverejňovať informácie o budúcom a priebežnom používaní obchodne nedostupných diel a iných predmetov ochrany inštitúciami správy kultúrneho dedičstva na základe licenčných mechanizmov **alebo výnimky** stanovených v tejto smernici a opatrenia pre všetkých **nositeľov** práv zavedené s cieľom vylúčiť ich diela alebo iné predmety ochrany z uplatňovania licencií **alebo výnimky**. To obzvlášť platí v prípade cezhraničného použitia na vnútornom trhu. Preto je vhodné zabezpečiť vytvorenie jednotného verejne prístupného elektronického portálu Únie, kde by sa takéto informácie sprístupňovali verejnosti v primeranom predstihu pred cezhraničným použitím. Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 386/2012 sa Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo poveruje niektorými úlohami a činnosťami financovanými s využitím vlastných rozpočtových prostriedkov, ktorých cieľom je uľahčiť a podporiť činnosti vnútroštátnych orgánov, súkromného sektora a inštitúcií Únie v boji proti porušovaniu práv duševného vlastníctva a pri jeho predchádzaní. Preto je vhodné prenechať tomuto úradu vytvorenie a správu európskeho portálu, kde budú tieto informácie dostupné.

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 30

Návrh smernice

Odôvodnenie 28 a (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

- (28a) *Na zabezpečenie toho, aby licenčné mechanizmy vytvorené pre obchodne nedostupné diela boli relevantné a primerane fungovali, aby nositelia práv boli týmito mechanizmami dostatočne chránení, aby sa licencie náležite propagovali a aby sa zabezpečila práva jasnosť s ohľadom na reprezentatívnosť organizácií kolektívnej správy a kategorizáciu diel, by členské štáty mali presadzovať dialóg so zainteresovanými stranami podľa jednotlivých odvetví.*

Pozmeňujúci návrh 31

Návrh smernice

Odôvodnenie 30

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

- (30) S cieľom zjednodušiť licencovanie práv na audiovizuálne diela pre platformy videa na požiadanie **sa touto smernicou ukladá členským štátom povinnosť vytvoriť rokovací mechanizmus** umožňujúci stranám, ktoré chcú uzavrieť dohodu, využiť pomoc nestranného orgánu. Tento orgán by sa mal s príslušnými stranami stretnúť a pomôcť pri rokovaníach poskytnutím odborných a externých odporúčaní. V tejto súvislosti by členské štáty mali rozhodnúť o podmienkach fungovania takéhoto rokovacieho mechanizmu vrátane harmonogramu a trvania pomoci pri rokovaníach, **ako aj úhrady** nákladov. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby administratívne a finančné zataženie zostalo primerané s cieľom zaručiť efektívnosť rokovacieho fóra.
- (30) S cieľom zjednodušiť licencovanie práv na audiovizuálne diela pre platformy videa na požiadanie **by členské štáty mali vytvoriť rokovací mechanizmus, riadený existujúcim alebo novo zriadeným vnútroštátnym orgánom**, umožňujúci stranám, ktoré chcú uzavrieť dohodu, využiť pomoc nestranného orgánu. **Účasť na tomto rokovacom mechanizme a následné uzavretie dohôd by mali byť dobrovoľné. Ak sa rokovanie týka strán z rôznych členských štátov, tieto strany by sa mali vopred dohodnúť na príslušnom členskom štáte, pokiaľ sa rozhodnú využiť rokovací mechanizmus.** Tento orgán by sa mal s príslušnými stranami stretnúť a pomôcť pri rokovaníach poskytnutím odborných, **nestranných** a externých odporúčaní. V tejto súvislosti by členské štáty mali rozhodnúť o podmienkach fungovania takéhoto rokovacieho mechanizmu vrátane harmonogramu a trvania pomoci pri rokovaníach **a rozdelenia akýchkoľvek vzniknutých nákladov a zloženia takýchto orgánov.** Členské štáty by mali zabezpečiť, aby administratívne a finančné zataženie zostalo primerané s cieľom zaručiť efektívnosť rokovacieho fóra.

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 32

Návrh smernice

Odôvodnenie 30 a (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

- (30a) *Ochrana dedičstva Únie je mimoriadne dôležitá a mala by sa posilniť v prospech budúcich generácií. To by sa malo dosiahnuť najmä prostredníctvom ochrany zverejneného dedičstva. Na tento účel by sa mala v Únii stanoviť povinnosť odovzdať výtlačok s cieľom zabezpečiť, aby publikácie týkajúce sa záležitostí Únie, ako sú právo Únie, história a integrácia Únie, politika Únie a demokracia v Únii, inštitucionálne, parlamentné a politické záležitosti Únie, a teda aj záznamy o intelektuálnych úspechoch Únie a v budúcnosti uverejnené dedičstvo boli systematicky zhromažďované. Takéto dedičstvo by malo byť nielen chránené vytvorením archívu Únie pre publikácie týkajúce sa záležitostí Únie, ale takisto by malo byť sprístupnené občanom Únie a budúcim generáciám. Knižnica Európskeho parlamentu ako knižnica jednej inštitúcie Únie priamo zastupujúcej občanov Únie by mala byť ustanovená ako depozitná knižnica Únie. S cieľom zabrániť nadmernému zaťaženiu vydavateľstiev, tlačiarňí a dovozcov by sa mali v knižnici Európskeho parlamentu ukladať iba elektronické publikácie, ako sú elektronické knihy, elektronické časopisy a elektronické odborné časopisy, pričom knižnica by mala čitateľom sprístupňovať publikácie, na ktoré by sa vzťahovala povinnosť odovzdať knižnici Európskeho parlamentu ich výtlačok na účely výskumu alebo štúdia a pod kontrolou knižnice Európskeho parlamentu. Takéto publikácie by sa nemali sprístupňovať online externe.*

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúce návrhy 33 a 137

Návrh smernice

Odôvodnenie 31

Text predložený Komisiou

- (31) Sloboda a pluralita tlače je nevyhnutným prostriedkom zabezpečenia kvalitnej žurnalistiky a prístupu občanov k informáciám. Tlač prispieva zásadným spôsobom k verejnej diskusii a riadnemu fungovaniu demokratickej spoločnosti. Vydavatelia tlačových publikácií pri prechode z tlačených na digitálne publikácie čelia problémom, pokiaľ ide o udeľovanie licencií na online používanie ich publikácií a návratnosť investícií. V situácii, keď vydavatelia tlačových publikácií nie sú uznaní za **držiteľov** práv, je udeľovanie licencií a presadzovanie práv v digitálnom prostredí často zložité a neefektívne.

Pozmeňujúci návrh

- (31) Sloboda a pluralita tlače je nevyhnutným prostriedkom zabezpečenia kvalitnej žurnalistiky a prístupu občanov k informáciám. Tlač prispieva zásadným spôsobom k verejnej diskusii a riadnemu fungovaniu demokratickej spoločnosti. **Rastúca nerovnováha medzi mocnými platformami a vydavateľmi tlače, ku ktorým môžu patriť aj tlačové agentúry, už viedla k pozoruhodnej regresii mediálnej scény na regionálnej úrovni.** Vydavatelia tlačových publikácií **a tlačové agentúry** pri prechode z tlačených na digitálne publikácie čelia problémom, pokiaľ ide o udeľovanie licencií na online používanie ich publikácií a návratnosť investícií. V situácii, keď vydavatelia tlačových publikácií nie sú uznaní za **nositeľov** práv, je udeľovanie licencií a presadzovanie práv v digitálnom prostredí často zložité a neefektívne.

Pozmeňujúce návrhy 34 a 138

Návrh smernice

Odôvodnenie 32

Text predložený Komisiou

- (32) Na zabezpečenie udržateľnosti vydavateľského odvetvia treba uznávať a naďalej podporovať organizačnú a finančnú pomoc vydavateľov pri vytváraní tlačových publikácií. Na úrovni Únie preto **treba stanoviť** zosúladenú právnu ochranu tlačových publikácií, pokiaľ ide o digitálne použitia. Takáto ochrana by mala byť účinne zabezpečená zavedením do právnych predpisov Únie práv súvisiacich s autorským právom, pokiaľ ide o rozmnožovanie a verejnú sprístupňovanie tlačových publikácií pri digitálnom použití.

Pozmeňujúci návrh

- (32) Na zabezpečenie udržateľnosti vydavateľského odvetvia treba uznávať a naďalej podporovať organizačnú a finančnú pomoc vydavateľov pri vytváraní tlačových publikácií, **a tým zaručiť dostupnosť spoľahlivých informácií.** Na úrovni Únie **je** preto **potrebné, aby členské štáty stanovili** zosúladenú právnu ochranu tlačových publikácií **v Únii**, pokiaľ ide o digitálne použitia. Takáto ochrana by mala byť účinne zabezpečená zavedením do právnych predpisov Únie práv súvisiacich s autorským právom, pokiaľ ide o rozmnožovanie a verejnú sprístupňovanie tlačových publikácií pri digitálnom použití **s cieľom získať spravodlivú a primeranú odmenu za toto použitie. Súkromné použitie by sa z tohto odkazu malo vylúčiť. Okrem toho by sa zaradenie do vyhľadávача nemalo považovať za spravodlivú a primeranú odmenu.**

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 139

Návrh smernice

Odôvodnenie 33

Text predložený Komisiou

- (33) Na účely tejto smernice je potrebné vymedziť pojem tlačovej publikácie, aby zahŕňal len novinárske publikácie vydávané poskytovateľom služby, a to periodicky alebo pravidelne aktualizované na akomkoľvek nosiči, na účely informovania alebo zábavy. K takýmto publikáciám by patrili napríklad denníky, týždenníky a mesačníky všeobecného alebo osobitného záujmu a spravodajské webové stránky. Periodické publikácie, ktoré sa uverejňujú na vedecké alebo akademické účely, ako sú vedecké časopisy, by nemali požívať ochranu priznanú tlačovým publikáciám podľa tejto smernice. Táto ochrana sa netýka úkonov zadávania hypertextových odkazov (tzv. hyperlinking), ktoré **nepredstavujú verejný prenos.**

Pozmeňujúci návrh

- (33) Na účely tejto smernice je potrebné vymedziť pojem tlačovej publikácie, aby zahŕňal len novinárske publikácie vydávané poskytovateľom služby, a to periodicky alebo pravidelne aktualizované na akomkoľvek nosiči, na účely informovania alebo zábavy. K takýmto publikáciám by patrili napríklad denníky, týždenníky a mesačníky všeobecného alebo osobitného záujmu a spravodajské webové stránky. Periodické publikácie, ktoré sa uverejňujú na vedecké alebo akademické účely, ako sú vedecké časopisy, by nemali požívať ochranu priznanú tlačovým publikáciám podľa tejto smernice. Táto ochrana sa netýka úkonov zadávania hypertextových odkazov (tzv. hyperlinking). **Ochrana sa nevzťahuje ani na faktické informácie, ktoré sa uvádzajú v novinárskych článkoch z tlačovej publikácie, a preto žiadnej osobe nebráni v tom, aby takéto faktické informácie uviedla.**

Pozmeňujúce návrhy 36 a 140

Návrh smernice

Odôvodnenie 34

Text predložený Komisiou

- (34) Práva udelené vydavateľom tlačových publikácií na základe tejto smernice by mali mať rovnaký rozsah pôsobnosti ako práva na rozmnožovanie a sprístupňovanie verejnosti stanovené v smernici 2001/29/ES, pokiaľ ide o digitálne použitia. **Na tieto práva by sa takisto mali vzťahovať rovnaké ustanovenia** o výnimkách a obmedzeniach, aké platia pre práva stanovené v smernici 2001/29/ES vrátane výnimky pre citácie na účely kritiky alebo recenzie stanovenej v článku 5 ods. 3 písm. d) uvedenej smernice.

Pozmeňujúci návrh

- (34) Práva udelené vydavateľom tlačových publikácií na základe tejto smernice by mali mať rovnaký rozsah pôsobnosti ako práva na rozmnožovanie a sprístupňovanie verejnosti stanovené v smernici 2001/29/ES, pokiaľ ide o digitálne použitia. **Členské štáty by mali myslieť možnosť podriadit tieto práva rovnakým ustanoveniam** o výnimkách a obmedzeniach, aké platia pre práva stanovené v smernici 2001/29/ES vrátane výnimky pre citácie na účely kritiky alebo recenzie stanovenej v článku 5 ods. 3 písm. d) uvedenej smernice.

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 37

Návrh smernice

Odôvodnenie 35

Text predložený Komisiou

(35) Ochranou priznanou vydavateľom tlačových publikácií podľa tejto smernice by nemali byť dotknuté práva autorov a iných **držiteľov** práv na diela a iné predmety ochrany, ktoré sa v nich nachádzajú, a to aj pokiaľ ide o rozsah, v akom môžu autori a iní držiteľia práv využívať svoje diela alebo iné predmety ochrany nezávisle od tlačovej publikácie, v ktorej sú zahrnuté. Preto by vydavatelia tlačových publikácií nemali mať možnosť odvolávať sa na im uznanú ochranu voči autorom a iným **držiteľom** práv. Tým nie sú dotknuté zmluvné dohody uzavreté medzi vydavateľmi tlačových publikácií na jednej strane a autormi a inými **držiteľmi** práv na strane druhej.

Pozmeňujúci návrh

(35) Ochranou priznanou vydavateľom tlačových publikácií podľa tejto smernice by nemali byť dotknuté práva autorov a iných **nositeľov** práv na diela a iné predmety ochrany, ktoré sa v nich nachádzajú, a to aj pokiaľ ide o rozsah, v akom môžu autori a iní držiteľia práv využívať svoje diela alebo iné predmety ochrany nezávisle od tlačovej publikácie, v ktorej sú zahrnuté. Preto by vydavatelia tlačových publikácií nemali mať možnosť odvolávať sa na im uznanú ochranu voči autorom a iným **nositeľom** práv. Tým nie sú dotknuté zmluvné dohody uzavreté medzi vydavateľmi tlačových publikácií na jednej strane a autormi a inými **nositeľmi** práv na strane druhej. **Bez ohľadu na skutočnosť, že autori diel, ktoré sú súčasťou tlačovej publikácie, dostávajú primeranú odmenu za využívanie ich diel na základe podmienok udelenia licencie na ich dielo vydavateľovi tlačových publikácií, autori, ktorých diela sú súčasťou tlačovej publikácie, by mali mať nárok na zodpovedajúci podiel z nových dodatočných príjmov, ktoré získavajú vydavatelia tlačových publikácií za isté druhy sekundárneho využívania svojich tlačových publikácií poskytovateľmi služieb informačnej spoločnosti v súvislosti s právami ustanovenými v článku 11 ods. 1 tejto smernice. Výška náhrady, ktorá je určená autorom, by mala zohľadňovať špecifické odvetvové licenčné normy týkajúce sa diel, ktoré sú súčasťou tlačovej publikácie, ktoré sú v príslušnom členskom štáte uznané za vhodné, pričom náhrada priradená autorom by nemala mať vplyv na licenčné podmienky dohodnuté medzi autorom a vydavateľom tlačových publikácií za použitie autorovho článku vydavateľom tlačových publikácií.**

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 38

Návrh smernice

Odôvodnenie 36

Text predložený Komisiou

(36) Vydavatelia vrátane vydavateľov tlačových publikácií, kníh alebo vedeckých publikácií **často** pôsobia na základe **prevodu autorských práv prostredníctvom** zmluvných dohôd **alebo zákonných ustanovení**. V tejto súvislosti vydavatelia vynakladajú investície s cieľom využívania diel **uvedených vo svojich publikáciách a v niektorých prípadoch** im **môžu byť** odopreté príjmy, ak sa takéto diela používajú na základe výnimiek alebo obmedzení, ako napríklad pri rozmnožovaní pre súkromnú potrebu a rozmnožovaní prostredníctvom reprografického zariadenia. Vo **viacerých** členských štátoch sa náhrada za používanie na základe takýchto výnimiek rozdeľuje medzi autorov a vydavateľov. S cieľom zohľadniť túto situáciu a zvýšiť právnu istotu pre všetky zúčastnené strany by mali mať členské štáty možnosť **stanoviť, že ak autor previedol svoje práva alebo udelil licenciu vydavateľovi alebo inak prispieva svojimi dielami do publikácie a ak sú zavedené systémy na náhradu škôd spôsobených v dôsledku výnimky alebo obmedzenia, vydavatelia majú právo požadovať podiel z takejto náhrady, pričom by vydavatelia nemali byť zaťaženi preukazovaním opodstatnenosti takejto žiadosti nad rámec toho, čo sa vyžaduje podľa zavedeného systému.**

Pozmeňujúci návrh

(36) Vydavatelia vrátane vydavateľov tlačových publikácií, kníh alebo vedeckých publikácií **a hudobných publikácií** pôsobia na základe zmluvných dohôd **s autormi**. V tejto súvislosti vydavatelia vynakladajú investície **a nadobúdajú práva, pričom v niektorých oblastiach získavajú práva nárokovat si na podiel náhrady v rámci spoločných organizácií kolektívnej správy autorov a vydavateľov**, s cieľom využívania diel, **a preto sa tiež môžu ocitnúť v situácii, keď** im **sú** odopreté príjmy, ak sa takéto diela používajú na základe výnimiek alebo obmedzení, ako napríklad pri rozmnožovaní pre súkromnú potrebu a rozmnožovaní prostredníctvom reprografického zariadenia. Vo **veľkom množstve** členských štátoch sa náhrada za používanie na základe takýchto výnimiek rozdeľuje medzi autorov a vydavateľov. S cieľom zohľadniť túto situáciu a zvýšiť právnu istotu pre všetky zúčastnené strany by mali mať členské štáty možnosť **poskytovať rovnocenný systém zdieľania náhrad, ak bol takýto systém v danom členskom štáte v prevádzke pred 12. novembrom 2015. Podiel tejto náhrady medzi autormi a vydavateľmi by mohol byť stanovený v interných distribučných pravidlách organizácie kolektívnej správy, ktorá koná spoločne v mene autorov i vydavateľov, alebo stanovený členskými štátmi v zákonoch alebo iných právnych predpisoch v súlade s rovnocenným systémom, ktorý bol v danom členskom štáte v prevádzke pred 12. novembrom 2015. Toto ustanovenie sa nedotýka opatrení v členských štátoch týkajúcich sa práv verejného vypožičiavania, správy práv, ktoré nevychádzajú z výnimiek alebo obmedzení autorských práv, ako sú napríklad rozšírené kolektívne licenčné systémy, alebo práv týkajúcich sa odmeňovania na základe vnútroštátnych právnych predpisov.**

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 39

Návrh smernice

Odôvodnenie 36 a (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

- (36a) *Kultúrny a kreatívny priemysel zohráva veľmi dôležitú úlohu v novej industrializácii Európy, stimuluje rast a má strategické postavenie na spustenie inovačného presahovania do iných priemyselných sektorov. Kultúrny a kreatívny priemysel je navyše hmacou silou inovácií a rozvoja IKT v Európe. Kultúrny a kreatívny priemysel v Európe poskytuje viac ako 12 miliónov pracovných miest na plný úväzok, čo predstavuje 7,5 % pracovnej sily Únie, a vytvára približne 509 miliárd EUR pridanej hodnoty HDP (5,3 % celkovej hrubej pridanej hodnoty EÚ). Ochrana autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom sú základom príjmov kultúrneho a kreatívneho priemyslu.*

Pozmeňujúce návrhy 40 a 215 rev

Návrh smernice

Odôvodnenie 37

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

- (37) V posledných rokoch sa zvyšuje zložitosť fungovania trhu s online obsahom. Rozmach zažívajú online služby poskytujúce prístup k obsahu chráneného autorským právom, ktorý nahráli ich používatelia bez zapojenia **držiteľov** práv, a stali sa hlavným zdrojom prístupu k online obsahu. To má vplyv na možnosti **držiteľov** práv určiť, či a za akých podmienok sa využívajú ich diela a iné predmety ochrany, ako aj na ich možnosti získať za ne primeranú odmenu.

- (37) V posledných rokoch sa zvyšuje zložitosť fungovania trhu s online obsahom. Rozmach zažívajú online služby poskytujúce prístup k obsahu chráneného autorským právom, ktorý nahráli ich používatelia bez zapojenia **nositeľov** práv, a stali sa hlavným zdrojom prístupu k online obsahu **chránenému autorským právom**. **Online služby sú prostriedkom na poskytnutie širšieho prístupu ku kultúrnym a kreatívnym dielam a ponúkajú kultúrnemu a kreatívnemu priemyslu výborné príležitosti na rozvoj nových obchodných modelov. Hoci napriek tomu, že umožňujú rôznorodosť a jednoduchý prístup k obsahu, prinášajú aj výzvy, ak je obsah chránený autorským právom nahratý bez predchádzajúceho súhlasu nositeľov práv**. To má vplyv na možnosti **nositeľov** práv určiť, či a za akých podmienok sa využívajú ich diela a iné predmety ochrany, ako aj na ich možnosti získať za ne primeranú odmenu, **keďže niektoré služby umožňujúce používateľom nahrat svoj obsah nepatria do licenčných dohôd na základe toho, že sa odvolávajú na pokrytie výnimkou „bezpečného prístavu“ stanovenou v smernici 2000/31/ES.**

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 143

Návrh smernice

Odôvodnenie 37 a (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

- (37a) Niektoré služby informačnej spoločnosti majú v rámci bežného využívania umožniť verejnosti prístup k obsahu chránenému autorským právom alebo inému predmetu ochrany, ktoré nahráli ich používatelia. Vymedzenie poskytovateľa služieb spoločného využívania online obsahu podľa tejto smernice sa vzťahuje na poskytovateľov služieb informačnej spoločnosti, ktorých jedným z hlavných účelov je uchovávať a sprístupňovať verejnosti alebo šíriť značné množstvo obsahu chráneného autorským právom, ktorý bol nahraný/sprístupnený jeho používateľmi, ktorí optimalizujú obsah a propagujú ho s cieľom zisku okrem iného zobrazovaním, značkováním, správou, sekvencovaním nahraných diel alebo iných predmetov ochrany, bez ohľadu na prostriedok, ktorý na tento účel použijú, a teda konajú aktívne. V dôsledku toho sa na nich nemôže vzťahovať oslobodenie od zodpovednosti stanovenej v článku 14 smernice 2000/31/ES. Vymedzenie pojmu poskytovateľa služieb spoločného využívania online obsahu podľa tejto smernice sa nevzťahuje na mikropodniky a malé podniky v zmysle hlavy I prílohy k odporúčaniam Komisie 2003/361/ES a poskytovateľov služieb, ktorí konajú na nekomerčné účely, ako sú napríklad online encyklopédie, a na poskytovateľov online služieb, ak je obsah nahraný na základe povolenia všetkých dotknutých nositeľov práv, ako sú vzdelávacie alebo vedecké úložiská. Poskytovatelia cloudových služieb na individuálne využitie, ktorí neposkytujú priamy prístup verejnosti, platformy na vývoj softvéru s otvoreným zdrojovým kódom a online trhy, ktorých hlavnou činnosťou je maloobchodný predaj fyzického tovaru online, by sa nemali považovať za poskytovateľov online obsahu v zmysle tejto smernice.

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúce návrhy 144, 145 a 146

Návrh smernice

Odôvodnenie 38

Text predložený Komisiou

- (38) Ak poskytovatelia služieb **informačnej spoločnosti uchovávajú a sprístupňujú verejnosti diela chránené autorským právom alebo iné predmety ochrany, ktoré nahrali ich používatelia, čím idú nad rámec obvyčajného poskytovania fyzických zariadení** a vykonávajú úkon verejného prenosu, sú povinní uzavrieť licenčné zmluvy s držiteľmi práv okrem prípadov, ak majú nárok na oslobodenie od zodpovednosti stanovenej v článku 14 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES⁽³⁴⁾.

Pokiaľ ide o článok 14, je potrebné overiť, či poskytovateľ služieb zohráva aktívnu úlohu, a to aj prostredníctvom optimalizácie prezentácie nahratých diel alebo predmetov ochrany alebo ich propagovania, a to bez ohľadu na povahu prostriedkov použitých na tento účel.

V záujme zabezpečenia fungovania akejkoľvek licenčnej dohody by mali poskytovatelia služieb informačnej spoločnosti, ktorí uchovávajú a poskytujú prístup k veľkým množstvám diel a iných predmetov ochrany chránených autorskými právami, ktoré nahrali ich používatelia, prijať vhodné a primerané opatrenia na zabezpečenie ochrany diel alebo iných predmetov ochrany, napríklad zavedením účinných technológií. Táto povinnosť by sa mala uplatňovať aj v prípade, že poskytovatelia služieb informačnej spoločnosti majú nárok na oslobodenie od zodpovednosti podľa článku 14 smernice 2000/31/ES.

⁽³⁴⁾ Smernica 2000/31/ES Európskeho parlamentu a Rady z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (Ú. v. ES L 178, 17.7.2000, s. 1 – 16).

Pozmeňujúci návrh

- (38) Poskytovatelia služieb **spoločného využívania online obsahu** vykonávajú úkon verejného prenosu, a preto zodpovedajú za obsah, ktorý poskytujú, a preto by mali uzavrieť spravodlivé a primerané licenčné zmluvy s nositeľmi práv. Uzatvárané licenčné zmluvy by mali v rovnakej miere a rozsahu zahŕňať aj zodpovednosť používateľov, ak konajú na nekomerčné účely. V súlade s článkom 11 ods. 2a sa zodpovednosť poskytovateľov služieb spoločného využívania online obsahu podľa článku 13 nevzťahuje na hypertextové odkazy v súvislosti s tlačovými publikáciami. Dialóg medzi zainteresovanými stranami má v digitálnom svete zásadný význam. Mali by vymedziť najlepšie postupy na zabezpečenie fungovania licenčných zmlúv a spolupráce medzi poskytovateľmi služieb spoločného využívania online obsahu a nositeľmi práv. Pri týchto najlepších postupoch by sa mal zohľadniť rozsah, v ktorom obsah porušuje autorské práva v rámci služby.

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 147

Návrh smernice

Odôvodnenie 39

Text predložený Komisiou

- (39) Spolupráca medzi poskytovateľmi služieb informačnej spoločnosti, ktorí uchovávajú a poskytujú prístup k veľkým množstvám diel alebo iných predmetov ochrany chránených autorskými právami, ktoré nahrali ich používatelia, a držiteľmi práv je nevyhnutná pre fungovanie technológií, ako sú technológie rozpoznávania obsahu. V takýchto prípadoch by mali držiteľia práv poskytnúť potrebné údaje s cieľom umožniť týmto službám identifikovať ich obsah a dané služby by mali byť transparentné vo vzťahu k držiteľom práv, pokiaľ ide o používané technológie, aby bolo možné posúdiť ich primeranosť. Tieto služby by mali držiteľom práv poskytnúť najmä informácie o druhu použitých technológií, o spôsobe ich prevádzky a ich miere úspešnosti pri rozpoznávaní obsahu držiteľov práv. Uvedené technológie by mali takisto umožniť držiteľom práv získať informácie od poskytovateľov služieb informačnej spoločnosti o používaní ich obsahu, na ktorý sa vzťahuje dohoda.

Pozmeňujúci návrh

- (39) Členské štáty by mali zabezpečiť, aby v prípade, že nositelia práv nechcú uzavrieť licenčné zmluvy, poskytovatelia služieb spoločného využívania online obsahu a nositelia práv v dobrej viere spolupracovali s cieľom zabezpečiť, aby v rámci svojich služieb nesprístupňovali diela chránené autorským právom alebo pre ktoré nebolo vydané povolenie, alebo iné predmety ochrany. Spolupráca medzi poskytovateľmi služieb online obsahu a nositeľmi práv by nemala viesť k obmedzovaniu dostupnosti diel, ktoré neporušujú práva, alebo iných predmetov ochrany vrátane tých, na ktoré sa vzťahuje výnimka alebo obmedzenie autorských práv.

Pozmeňujúci návrh 148

Návrh smernice

Odôvodnenie 39 a (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

- (39a) Členské štáty by mali zabezpečiť, aby poskytovatelia služieb online obsahu uvedení v odseku 1 zaviedli účinné a rýchle mechanizmy podávania sťažností a mechanizmy nápravy dostupné pre používateľov v prípade, ak spolupráca uvedená v ods. 2a vedie k neoprávnenému odstráneniu ich obsahu. Akákoľvek sťažnosť podaná na základe týchto mechanizmov by sa mala spracovať bez zbytočného odkladu. Nositelia práv by mali svoje rozhodnutia primerane odôvodniť, aby sa vyhli nedôvodnému zamietnutiu sťažností. Okrem toho v súlade so smernicou 95/46/ES, smernicou 2002/58/ES a všeobecným nariadením o ochrane údajov by spolupráca nemala viesť k identifikácii jednotlivých používateľov ani k spracovaniu ich osobných údajov. Členské štáty by zároveň mali zabezpečiť, aby používatelia mali prístup k nezávislému orgánu na riešenie sporov, ako aj k súdu alebo inému príslušnému súdnemu orgánu na uplatnenie výnimky alebo obmedzenia autorského práva.

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 149

Návrh smernice

Odôvodnenie 39 b (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

- (39b) *Čo najskôr po nadobudnutí účinnosti tejto smernice by Komisia a členské štáty mali zorganizovať dialóg medzi zainteresovanými stranami s cieľom harmonizovať a definovať najlepšie postupy. Mali by vydať usmernenia s cieľom zabezpečiť fungovanie licenčných zmlúv a spoluprácu medzi poskytovateľmi služieb spoločného využívania online obsahu a nositeľmi práv pri používaní ich diel alebo iných predmetov ochrany v zmysle tejto smernice. Pri definovaní najlepších postupov by sa malo osobitne prihliadať na základné práva a využitie výnimiek a obmedzení. Osobitná pozornosť by sa mala venovať aj tomu, aby sa zabezpečilo, že záťaž pre MSP bude naďalej primeraná a zabráni sa automatizovanému blokovaniu obsahu.*

Pozmeňujúce návrhy 44 a 219

Návrh smernice

Odôvodnenie 39 c (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

- (39c) *Členské štáty by mali zabezpečiť, aby existoval mediálny mechanizmus, ktorý by poskytovateľom služieb a nositeľom práv umožnil nájsť zmierlivé riešenie akéhokoľvek sporu vyplývajúceho z podmienok ich dohôd o spolupráci. Na tento účel by členské štáty mali vymenovať nestranný orgán so všetkými náležitými kompetenciami a skúsenosťami potrebnými nato, aby stranám pomáhal pri riešení ich sporov.*

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 46

Návrh smernice

Odôvodnenie 39 d (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

- (39d) *Nositelia práv by mali zo zásady vždy dostávať spravodlivú a primeranú odmenu. Autori a výkonní umelci, ktorí uzatvorili zmluvy so sprostredkovateľmi, napríklad s hudobnými vydavateľstvami a producentmi, by od nich mali dostať spravodlivú a primeranú odmenu, či už na základe individuálnych zmlúv a/alebo kolektívnych zmlúv, dohôd o kolektívnej správe alebo pravidiel s podobným účinkom, napríklad pravidiel pre spoločné odmeňovanie. Táto odmena by sa mala výslovne uviesť v zmluvách v závislosti od jednotlivých spôsobov využívania vrátane využívania online. Členské štáty by mali preskúmať špecifiká každého odvetvia a mali by mať možnosť stanoviť, že odmena sa považuje za spravodlivú a primeranú, ak je stanovená v súlade s kolektívnou zmluvou alebo zmluvou o spoločnom odmeňovaní.*

Pozmeňujúci návrh 47

Návrh smernice

Odôvodnenie 40

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

- (40) Niektorí **držitelia** práv, napríklad autori a výkonní umelci, potrebujú informácie na posúdenie hospodárskej hodnoty svojich práv, ktoré sú harmonizované na základe práva Únie. To platí najmä v prípade, že takíto **držitelia** práv udeľujú licenciu alebo prevádzajú práva za odmenu. Keďže autori a výkonní umelci sú zvyčajne v slabšom zmluvnom postavení pri udeľovaní licencií alebo prevode svojich práv, potrebujú informácie na posúdenie pretrvávajúcej hospodárskej hodnoty svojich práv v porovnaní s odmenou za licenciu alebo prevod, často však musia čeliť nedostatočnej transparentnosti. Preto je poskytnutie **príslušných** informácií zo strany ich zmluvných partnerov alebo ich právnych nástupcov dôležité z hľadiska transparentnosti a vyváženosti systému, ktorý sa vzťahuje na odmeňovanie autorov a výkonných umelcov

- (40) Niektorí **nositelia** práv, napríklad autori a výkonní umelci, potrebujú informácie na posúdenie hospodárskej hodnoty svojich práv, ktoré sú harmonizované na základe práva Únie. To platí najmä v prípade, že takíto **nositelia** práv udeľujú licenciu alebo prevádzajú práva za odmenu. Keďže autori a výkonní umelci sú zvyčajne v slabšom zmluvnom postavení pri udeľovaní licencií alebo prevode svojich práv, potrebujú informácie na posúdenie pretrvávajúcej hospodárskej hodnoty svojich práv v porovnaní s odmenou za licenciu alebo prevod, často však musia čeliť nedostatočnej transparentnosti. Preto je poskytnutie **komplexných a relevantných** informácií zo strany ich zmluvných partnerov alebo ich právnych nástupcov dôležité z hľadiska transparentnosti a vyváženosti systému, ktorý sa vzťahuje na odmeňovanie autorov a výkonných umelcov. **Informácie, na ktorých poskytnutie majú autori a výkonní umelci nárok, by mali byť primerané a mali by zahŕňať všetky spôsoby využívania a získaného priameho aj nepriameho príjmu vrátane príjmu z predaja reklamných predmetov a náležitú odmenu. Informácie o využívaní by mali zahŕňať aj informácie o identite každej osoby, ktorej sa udelia sublicencie alebo sa na ňu následne prevedú práva. Povinnosť transparentnosti by sa však mala uplatňovať len v prípade, že sú dotknuté práva týkajúce sa autorského práva.**

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 48

Návrh smernice

Odôvodnenie 42

Text predložený Komisiou

- (42) Niektoré zmluvy o využívaní práv, ktoré sú harmonizované na úrovni Únie, majú dlhé trvanie, ponúkajú málo možností pre autorov a výkonných umelcov na opätovné prerokovanie s ich zmluvnými partnermi alebo ich právnymi nástupcami. Preto by bez toho, aby bolo dotknuté právo týkajúce sa zmlúv v členských štátoch, mal existovať mechanizmus úpravy odmeňovania v prípadoch, keď je pôvodne dohodnutá odmena na základe licencie alebo prevodu práv neúmerne nízka v porovnaní s príslušnými príjmami a výhodami vyplývajúcimi z využívania diela alebo záznamu umeleckého výkonu, a to aj vzhľadom na transparentnosť zaručenú touto smernicou. Pri posúdení situácie by sa malo prihliadať na osobitné okolnosti každého prípadu, **ako aj** na osobitosti a postupy v rozličných sektoroch obsahu. Ak sa strany nedohodnú na úprave odmeňovania, autor alebo výkonný umelec by **mal** mať právo podať návrh na začatie konania pred súdom alebo iným príslušným orgánom.

Pozmeňujúci návrh

- (42) Niektoré zmluvy o využívaní práv, ktoré sú harmonizované na úrovni Únie, majú dlhé trvanie, ponúkajú málo možností pre autorov a výkonných umelcov na opätovné prerokovanie s ich zmluvnými partnermi alebo ich právnymi nástupcami. Preto by bez toho, aby bolo dotknuté právo týkajúce sa zmlúv v členských štátoch, mal existovať mechanizmus úpravy odmeňovania v prípadoch, keď je pôvodne dohodnutá odmena na základe licencie alebo prevodu práv neúmerne nízka v porovnaní s príslušnými **priamymi a nepriamymi** príjmami a výhodami vyplývajúcimi z využívania diela alebo záznamu umeleckého výkonu, a to aj vzhľadom na transparentnosť zaručenú touto smernicou. Pri posúdení situácie by sa malo prihliadať na osobitné okolnosti každého prípadu, na osobitosti a postupy v rozličných sektoroch obsahu, **ako aj na povahu a prínos autora alebo výkonného umelca k dielu. Takúto žiadosť o úpravu zmluvy by mohla podať aj organizácia zastupujúca autora alebo výkonného umelca v jeho mene, pokiaľ by takáto žiadosť nepoškodzovala záujmy autora alebo výkonného umelca.** Ak sa strany nedohodnú na úprave odmeňovania, autor alebo výkonný umelec, **alebo nimi vymenovaná zastupujúca organizácia by na žiadosť autora alebo výkonného umelca mali** mať právo podať návrh na začatie konania pred súdom alebo iným príslušným orgánom.

Pozmeňujúci návrh 49

Návrh smernice

Odôvodnenie 43

Text predložený Komisiou

- (43) Autori a výkonní umelci sa často zdráhajú uplatňovať si svoje práva voči svojim zmluvným partnerom pred súdom alebo tribunálom. Členské štáty by preto mali zabezpečiť postup alternatívneho riešenia sporov, ktorý rieši nároky súvisiace s povinnosťou transparentnosti a mechanizmom úpravy zmlúv.

Pozmeňujúci návrh

- (43) Autori a výkonní umelci sa často zdráhajú uplatňovať si svoje práva voči svojim zmluvným partnerom pred súdom alebo tribunálom. Členské štáty by preto mali zabezpečiť postup alternatívneho riešenia sporov, ktorý rieši nároky súvisiace s povinnosťou transparentnosti a mechanizmom úpravy zmlúv. **Organizácie zastupujúce autorov a výkonných umelcov vrátane organizácií kolektívnej správy a odborových zväzov by mali mať možnosť začať takéto postupy na žiadosť autorov a výkonných umelcov. Podrobnosti o tom, kto začal postup, by sa nemali zverejňovať.**

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 50

Návrh smernice

Odôvodnenie 43 a (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

- (43a) *Keď autori a výkonní umelci udelia licenciu alebo prevedú svoje práva, očakávajú, že ich dielo alebo umelecký výkon sa bude využívať. Stáva sa však, že licencované či prevedené diela alebo umelecké výkony sa vôbec nevyužívajú. Ak došlo k prevodu práv na výhradnom základe, autori a výkonní umelci sa nemôžu obrátiť na iného partnera, ktorý by mohol využívať ich dielo. V takom prípade by autori a výkonní umelci mali mať po uplynutí primeranej lehoty právo na zrušenie, ktoré by im umožnilo previesť alebo licencovať svoje práva na inú osobu. Zrušenie by malo byť možné aj vtedy, keď si osoba, ktorej sa udelia licencie alebo sa na ňu prevedú práva, neplní povinnosť nahlasovania/transparentnosti stanovenú v článku 14 tejto smernice. O zrušení by sa malo uvažovať až po dokončení všetkých krokov alternatívneho riešenia sporov, najmä so zreteľom na nahlasovanie. Keďže využívanie diel sa môže líšiť v závislosti od odvetvia, na vnútroštátnej úrovni by sa mohli prijať osobitné ustanovenia s cieľom zohľadniť špecifiká jednotlivých odvetví, napríklad audiovizuálneho sektora, alebo diel a predpokladané obdobia využívania, najmä pokiaľ ide o stanovenie lehôt na uplatnenie práva na zrušenie. S cieľom predchádzať zneužívaniu a zohľadniť skutočnosť, že treba určitý čas, aby sa dielo začalo skutočne využívať, mali by mať autori a výkonní umelci možnosť uplatniť si právo na zrušenie až po uplynutí určitého času od uzavretia licenčnej zmluvy alebo dohody o prevode práv. V prípade diel, na ktorých sa podieľajú viacerí autori alebo výkonní umelci, by mali výkon práva na zrušenie upravovať vnútroštátne právne predpisy, s prihliadnutím na relatívny význam jednotlivých príspevkov.*

Pozmeňujúci návrh 51

Návrh smernice

Odôvodnenie 43 b (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

- (43b) *Komisia by na podporu účinného uplatňovania príslušných ustanovení tejto smernice vo všetkých členských štátoch mala v spolupráci s členskými štátmi podporovať výmenu najlepších postupov a presadzovať dialóg na úrovni Únie.*

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 52**Návrh smernice****Odôvodnenie 46**

Text predložený Komisiou

(46) Pri akomkoľvek spracovávaní osobných údajov na základe tejto smernice by sa mali dodržiavať základné práva vrátane práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života a práva na ochranu osobných údajov podľa článkov 7 a 8 Charty základných práv Európskej únie, pričom sa musia dodržiavať ustanovenia **smernice Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES**³⁵ a smernice **Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES**³⁶.

Pozmeňujúci návrh

(46) Pri akomkoľvek spracovávaní osobných údajov na základe tejto smernice by sa mali dodržiavať základné práva vrátane práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života a práva na ochranu osobných údajov podľa článkov 7 a 8 Charty základných práv Európskej únie, pričom sa musia dodržiavať ustanovenia **nariadenia (EÚ) 2016/679** a smernice 2002/58/ES³⁶. **Mali by sa dodržiavať ustanovenia všeobecného nariadenia o ochrane údajov vrátane „práva na zabudnutie“.**

Pozmeňujúci návrh 53**Návrh smernice****Odôvodnenie 46 a (nové)**

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

(46a) **Je dôležité zdôrazniť význam anonymity pri spracovávaní osobných údajov na komerčné účely. Ďalej by sa mala podporovať automatická možnosť neposkytovania osobných údajov pri používaní rozhraní online platforiem.**

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúce návrhy 54 a 238

Návrh smernice

Článok 1

Text predložený Komisiou

Článok 1

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

1. Touto smernicou sa stanovujú pravidlá, ktorých cieľom je ďalšie zosúladenie právnych predpisov Únie vzťahujúcich sa na autorské práva a s nimi súvisiace práva v rámci vnútorného trhu, najmä s prihliadnutím na digitálne a cezhraničné používanie chráneného obsahu. Stanovujú sa ňou aj pravidlá výnimiek a obmedzení, uľahčenia licencií, ako aj pravidlá zamerané na zabezpečenie dobre fungujúceho trhu využívania diel a iných predmetov ochrany.
2. S výnimkou prípadov uvedených v článku 6 sa táto smernica netýka a žiadnym spôsobom neovplyvňuje existujúce pravidlá stanovené smernicami platnými v tejto oblasti, najmä smernicami 96/9/ES, 2001/29/ES, 2006/115/ES, 2009/24/ES, 2012/28/EÚ a 2014/26/EÚ.

Pozmeňujúci návrh

Článok 1

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

1. Touto smernicou sa stanovujú pravidlá, ktorých cieľom je ďalšie zosúladenie právnych predpisov Únie vzťahujúcich sa na autorské práva a s nimi súvisiace práva v rámci vnútorného trhu, najmä s prihliadnutím na digitálne a cezhraničné používanie chráneného obsahu. Stanovujú sa ňou aj pravidlá výnimiek a obmedzení, uľahčenia licencií, ako aj pravidlá zamerané na zabezpečenie dobre fungujúceho trhu využívania diel a iných predmetov ochrany.
2. S výnimkou prípadov uvedených v článku 6 sa táto smernica netýka a žiadnym spôsobom neovplyvňuje existujúce pravidlá stanovené smernicami platnými v tejto oblasti, najmä smernicami 96/9/ES, **2000/31/ES**, 2001/29/ES, 2006/115/ES, 2009/24/ES, 2012/28/EÚ a 2014/26/EÚ.

Pozmeňujúci návrh 55

Návrh smernice

Článok 2 – odsek 1 – bod 1 – úvodná časť

Text predložený Komisiou

- (1) „výskumná organizácia“ je univerzita, výskumný ústav alebo akákoľvek iná organizácia, ktorej základným cieľom je vykonávať vedecký výskum alebo vykonávať vedecký výskum a poskytovať vzdelávacie služby;

Pozmeňujúci návrh

- (1) „výskumná organizácia“ je univerzita **vrátane univerzitných knižníc**, výskumný ústav alebo akákoľvek iná organizácia, ktorej základným cieľom je vykonávať vedecký výskum alebo vykonávať vedecký výskum a poskytovať vzdelávacie služby;

Pozmeňujúci návrh 57

Návrh smernice

Článok 2 – odsek 1 – bod 1 – pododsek 2

Text predložený Komisiou

takým spôsobom, aby prístup k výsledkom vedeckého výskumu nemohol prednostne využívať podnik, ktorý má nad takouto organizáciou **rozhodujúci** vplyv;

Pozmeňujúci návrh

takým spôsobom, aby prístup k výsledkom vedeckého výskumu nemohol prednostne využívať podnik, ktorý má nad takouto organizáciou **významný** vplyv;

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 58

Návrh smernice

Článok 2 – odsek 1 – bod 2

Text predložený Komisiou

- (2) „**hlbková analýza údajov**“ je akákoľvek automatická analytická technika **zameraná na analýzu textu a údajov** v digitálnej forme s cieľom získať informácie, **ako sú napríklad** vzory, trendy a korelácie;

Pozmeňujúci návrh

- (2) „**vyťažovanie textov a dát**“ je akákoľvek automatická analytická technika **analyzujúca diela a iné predmety ochrany** v digitálnej forme s cieľom získať informácie, **okrem iného aj** vzory, trendy a korelácie;

Pozmeňujúci návrh 59

Návrh smernice

Článok 2 – odsek 1 – bod 4

Text predložený Komisiou

- (4) „tlačová publikácia“ je záznam súboru literárnych diel novinárskej povahy, ktorý môže zahŕňať aj iné diela alebo predmet ochrany a ktorý predstavuje samostatnú položku v rámci periodickej alebo pravidelne aktualizovanej publikácie pod jedným názvom, ako sú noviny alebo časopisy všeobecného alebo osobitného záujmu, pričom jej účelom je poskytovanie informácií týkajúcich sa správ alebo iných tém a je uverejnená na akomkoľvek nosiči z podnetu, v redakčnej zodpovednosti a pod kontrolou poskytovateľa služieb.

Pozmeňujúci návrh

- (4) „tlačová publikácia“ je záznam súboru literárnych diel novinárskej povahy **zo strany vydavateľov alebo tlačových agentúr**, ktorý môže zahŕňať aj iné diela alebo predmet ochrany a ktorý predstavuje samostatnú položku v rámci periodickej alebo pravidelne aktualizovanej publikácie pod jedným názvom, ako sú noviny alebo časopisy všeobecného alebo osobitného záujmu, pričom jej účelom je poskytovanie informácií týkajúcich sa správ alebo iných tém a je uverejnená na akomkoľvek nosiči z podnetu, v redakčnej zodpovednosti a pod kontrolou poskytovateľa služieb. **Na periodiká, ktoré sa uverejňujú na vedecké alebo akademické účely, ako sú vedecké časopisy, sa nevzťahuje ochrana v zmysle tejto definície;**

Pozmeňujúci návrh 60

Návrh smernice

Článok 2 – odsek 1 – bod 4 a (nový)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

- (4a) „**obchodne nedostupné dielo**“ je
- a) celé dielo alebo iný predmet ochrany v akejkoľvek verzii, ktoré už v členskom štáte nie sú verejne dostupné prostredníctvom obvyklých komerčných kanálov;
 - b) dielo alebo iný predmet ochrany, ktoré v členskom štáte nikdy neboli obchodne dostupné, pokiaľ z okolností daného prípadu nevyplýva, že autor namietal voči jeho sprístupneniu verejnosti;

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 150

Návrh smernice

Článok 2 – odsek 1 – bod 4 b (nový)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

- (4b) „poskytovateľ služieb spoločného využívania online obsahu“ je poskytovateľ služby informačnej spoločnosti, medzi ktorého hlavné účely patrí uchovávanie a verejné prístupňovanie veľkému objemu diel chránených autorským právom alebo iných predmetov ochrany, ktoré uploadujú jej používatelia a ktoré služba optimalizuje a podporuje na účely zisku. Za poskytovateľov služieb spoločného využívania online obsahu podľa tejto smernice sa nepovažujú mikropodniky a malé podniky v zmysle hlavy I prílohy k odporúčaniu Komisie 2003/361/EŠ a služby na nekomerčné účely, ako sú napríklad online encyklopédie, a poskytovatelia online služieb, ak je obsah uploadovaný na základe povolenia všetkých dotknutých nositeľov práv, ako sú vzdelávacie alebo vedecké depozitáre. Za poskytovateľov služieb spoločného využívania online obsahu v zmysle tejto smernice by sa nemali považovať poskytovatelia cloudových služieb na individuálne použitie, ktorí neposkytujú priamy prístup verejnosti, platformy na vývoj slobodného softvéru a online trhy, ktorých hlavnou aktivitou je internetový maloobchodný predaj fyzického tovaru;

Pozmeňujúci návrh 62

Návrh smernice

Článok 2 – odsek 1 – bod 4 c (nový)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

- (4c) „služba informačnej spoločnosti“ je služba v zmysle článku 1 ods. 1 písm. b) smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/1535 ^(1a);

- ^(1a) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/1535 z 9. septembra 2015, ktorou sa stanovuje postup pri poskytovaní informácií v oblasti technických predpisov a pravidiel vzťahujúcich sa na služby informačnej spoločnosti (Ú. v. EÚ L 241, 17.9.2015, s. 1).

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 63

Návrh smernice

Článok 2 – odsek 1 – bod 4 d (nový)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

(4d)

„služba poskytujúca automatizované obrazové odkazy“ je každá online služba, prostredníctvom ktorej sa na účely indexovania a odkazovania rozmnožujú alebo sprístupňujú verejnosti grafické, umelecké alebo fotografické diela zbierané automatizovanými prostriedkami prostredníctvom online služby tretej strany.

Pozmeňujúci návrh 64

Návrh smernice

Článok 3

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

Článok 3

Článok 3

Hĺbková analýza údajov

1. Členské štáty ustanovia výnimku z práv stanovených v článku 2 smernice 2001/29/ES, v článkoch 5 písm. a) a 7 ods. 1 smernice 96/9/ES a v článku 11 ods. 1 tejto smernice, pokiaľ ide o rozmnožovanie a extrakciu **vykonávané výskumnými organizáciami na účely hĺbkovej analýzy údajov** diel alebo iných predmetov ochrany, ku ktorým majú zákonný prístup **na vedecko-výskumné** účely.

2. Žiadne zmluvné ustanovenie v rozpore s výnimkou stanovenou v odseku 1 sa neuplatňuje.

3. **Držitelia** práv majú možnosť uplatňovať opatrenia na zaistenie bezpečnosti a integrity sietí a databáz, kde sa nachádzajú diela alebo iné predmety ochrany. Takéto opatrenia nesmú prekročiť rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.

4. Členské štáty **povzbudzujú držiteľov práv a výskumné organizácie k tomu, aby vymedzili spoločne dohodnuté osvedčené postupy uplatňovania opatrení uvedených v odseku 3.**

Vyťažovanie textov a dát

1. Členské štáty ustanovia výnimku z práv stanovených v článku 2 smernice 2001/29/ES, v článkoch 5 písm. a) a 7 ods. 1 smernice 96/9/ES a v článku 11 ods. 1 tejto smernice, pokiaľ ide o rozmnožovanie a extrakciu diel alebo iných predmetov ochrany, ku ktorým majú **výskumné organizácie** zákonný prístup **a ktoré sa vykonávajú v záujme vyťažovania textov a dát na účely vedeckého výskumu zo strany takýchto organizácií.**

Členské štáty stanovia, aby sa výnimka uvedená v tomto článku mohla vzťahovať aj na vzdelávacie ustanovizne a inštitúcie správy kultúrneho dedičstva, ktoré vykonávajú vedecký výskum v zmysle článku 2 ods. 1 písm. a) alebo b), aby tak prístup k výsledkom vedeckého výskumu nemohol prednostne využívať podnik, ktorý má na takéto organizácie rozhodujúci vplyv.

1a. Rozmnoženie a extrakcie na účely vyťažovania textov a dát sa uchovávajú bezpečným spôsobom, napríklad u dôveryhodných orgánov vymenovaných na tento účel.

2. Žiadne zmluvné ustanovenie v rozpore s výnimkou stanovenou v odseku 1 sa neuplatňuje.

3. **Nositelia** práv majú možnosť uplatňovať opatrenia na zaistenie bezpečnosti a integrity sietí a databáz, kde sa nachádzajú diela alebo iné predmety ochrany. Takéto opatrenia nesmú prekročiť rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.

4. Členské štáty **môžu naďalej poskytovať výnimky týkajúce sa vyťažovania textov a dát v súlade s článkom 5 ods. 3 písm. a) smernice 2001/29/ES.**

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 65**Návrh smernice****Článok 3 a (nový)**

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

Článok 3a

Dobrovoľná výnimka alebo obmedzenie vyťažovania textov a dát

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 3 tejto smernice, môžu členské štáty poskytnúť výnimku alebo obmedzenie práv stanovených v článku 2 smernice 2001/29/ES, článku 5 písm. a) a článku 7 ods. 1 smernice 96/9/ES a článku 11 ods. 1 tejto smernice na rozmnožovanie a extrakcie zákonne dostupných diel a iných predmetov ochrany, ktoré sú súčasťou procesu vyťažovania textov a dát, za predpokladu, že používanie diel a iných predmetov ochrany, ktoré sú v nich uvedené, nie je výslovne vyhradené ich nositeľom práv, a to aj strojovo čitateľnými prostriedkami.
2. Rozmnoženie a extrakcie podľa odseku 1 sa používajú len na účely vyťažovania textov a dát.
3. **Členské štáty môžu naďalej poskytovať výnimky týkajúce sa vyťažovania textov a dát v súlade s článkom 5 ods. 3 písm. a) smernice 2001/29/ES.**

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 66

Návrh smernice

Článok 4

Text predložený Komisiou

Článok 4

Používanie diel a iných predmetov ochrany pri digitálnych a cezhraničných vzdelávacích činnostiach

1. Členské štáty ustanovia výnimku alebo obmedzenie týkajúce sa práv stanovených v článkoch 2 a 3 smernice 2001/29/ES, v článkoch 5 písm. a) a 7 ods. 1 smernice 96/9/ES, v článku 4 ods. 1 smernice 2009/24/ES a v článku 11 ods. 1 tejto smernice s cieľom umožniť digitálne používanie diela a iných predmetov ochrany na výhradný účel ilustrácie pri výučbe, a to v oprávnenom rozsahu na nekomerčný účel, ktorý sa tým má dosiahnuť, za predpokladu, že toto používanie:

- a) prebieha v priestoroch vzdelávacieho zariadenia alebo prostredníctvom **zabezpečenej elektronickej siete prístupnej** len žiakom alebo študentom a učiteľom vzdelávacieho zariadenia;
- b) sprevádza označenie zdroja vrátane mena autora, pokiaľ sa to neukáže ako nemožné.

2. Členské štáty môžu stanoviť, že výnimka prijatá podľa odseku 1 sa neuplatňuje všeobecne alebo v súvislosti **so špecifickými** druhmi diel alebo iných predmetov ochrany, pokiaľ sú na trhu ľahko dostupné vhodné **licencie** povoľujúce úkony uvedené v odseku 1.

Členské štáty, ktoré využijú ustanovenia prvého pododseku, prijímú nevyhnutné opatrenia na zabezpečenie primeranej dostupnosti a viditeľnosti licencií povoľujúcich vzdelávacím zariadeniam vykonávať úkony uvedené v odseku 1.

3. Použitie diel a iných predmetov ochrany na výhradný účel ilustrácie pri výučbe prostredníctvom zabezpečených elektronických **sietí**, ku ktorému dochádza v súlade s ustanoveniami vnútroštátnych právnych predpisov prijatých podľa tohto článku, sa považuje za vykonané výlučne v členskom štáte, v ktorom je vzdelávacie zariadenie usadené.

4. Členské štáty môžu stanoviť primeranú náhradu za škodu spôsobenú držiteľom práv v dôsledku používania ich diel alebo iných predmetov ochrany podľa odseku 1.

Pozmeňujúci návrh

Článok 4

Používanie diel a iných predmetov ochrany pri digitálnych a cezhraničných vzdelávacích činnostiach

1. Členské štáty ustanovia výnimku alebo obmedzenie týkajúce sa práv stanovených v článkoch 2 a 3 smernice 2001/29/ES, v článkoch 5 písm. a) a 7 ods. 1 smernice 96/9/ES, v článku 4 ods. 1 smernice 2009/24/ES a v článku 11 ods. 1 tejto smernice s cieľom umožniť digitálne používanie diela a iných predmetov ochrany na výhradný účel ilustrácie pri výučbe, a to v oprávnenom rozsahu na nekomerčný účel, ktorý sa tým má dosiahnuť, za predpokladu, že toto používanie:

- a) prebieha v priestoroch vzdelávacieho zariadenia alebo **v iných priestoroch, kde sa uskutočňuje vzdelávací proces pod záštitou vzdelávacieho zariadenia, alebo** prostredníctvom **zabezpečeného elektronického prostredia prístupného** len žiakom alebo študentom a učiteľom vzdelávacieho zariadenia;
- b) sprevádza označenie zdroja vrátane mena autora, pokiaľ sa to **z praktických dôvodov** neukáže ako nemožné.

2. Členské štáty môžu stanoviť, že výnimka prijatá podľa odseku 1 sa neuplatňuje všeobecne alebo v súvislosti **s konkrétnymi** druhmi diel alebo iných predmetov ochrany, **napríklad s materiálmi určenými v prvom rade pre trh vzdelávania alebo s notovými zápsmi**, pokiaľ sú na trhu ľahko dostupné vhodné **licenčné zmluvy** povoľujúce úkony uvedené v odseku 1 **a sú prispôbené potrebám a špecifikám vzdelávacích zariadení**.

Členské štáty, ktoré využijú ustanovenia prvého pododseku, prijímú nevyhnutné opatrenia na zabezpečenie primeranej dostupnosti a viditeľnosti licencií povoľujúcich vzdelávacím zariadeniam vykonávať úkony uvedené v odseku 1.

3. Použitie diel a iných predmetov ochrany na výhradný účel ilustrácie pri výučbe prostredníctvom zabezpečených elektronických **prostredí**, ku ktorému dochádza v súlade s ustanoveniami vnútroštátnych právnych predpisov prijatých podľa tohto článku, sa považuje za vykonané výlučne v členskom štáte, v ktorom je vzdelávacie zariadenie usadené.

4. Členské štáty môžu stanoviť primeranú náhradu za škodu spôsobenú držiteľom práv v dôsledku používania ich diel alebo iných predmetov ochrany podľa odseku 1.

4a. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 2, neuplatňuje sa žiadne zmluvné ustanovenie v rozpore s výnimkou alebo obmedzením stanovenými v odseku 1. Členské štáty zaistia, aby nositelia práv mali právo udeľovať bezplatné licencie povoľujúce úkony opísané v odseku 1, a to všeobecne alebo vo vzťahu ku konkrétnym typom diel alebo iným predmetom ochrany podľa svojho rozhodnutia.

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 67

Návrh smernice

Článok 5

Text predložený Komisiou

Článok 5

Zachovávanie kultúrneho dedičstva

Členské štáty ustanovia výnimku z práv stanovených v článku 2 smernice 2001/29/ES, v článkoch 5 písm. a) a 7 ods. 1 smernice 96/9/ES, v článku 4 ods. 1 písm. a) smernice 2009/24/ES a v článku 11 ods. 1 tejto smernice, ktorou sa umožní inštitúciám správy kultúrneho dedičstva vyhotovovať rozmnoženiny všetkých diel alebo iných predmetov ochrany, ktoré sú súčasťou ich stálych zbierok, v akejkoľvek forme alebo na akomkoľvek nosiči, a to **výlučne** na účely zachovania takýchto diel alebo iných predmetov ochrany a v rozsahu potrebnom na takéto zachovanie.

Pozmeňujúci návrh

Článok 5

Zachovávanie kultúrneho dedičstva

1. Členské štáty ustanovia výnimku z práv stanovených v článku 2 smernice 2001/29/ES, v článkoch 5 písm. a) a 7 ods. 1 smernice 96/9/ES, v článku 4 ods. 1 písm. a) smernice 2009/24/ES a v článku 11 ods. 1 tejto smernice, ktorou sa umožní inštitúciám správy kultúrneho dedičstva vyhotovovať rozmnoženiny všetkých diel alebo iných predmetov ochrany, ktoré sú súčasťou ich stálych zbierok, v akejkoľvek forme alebo na akomkoľvek nosiči, a to na účely zachovania takýchto diel alebo iných predmetov ochrany a v rozsahu potrebnom na takéto zachovanie.

1a. Členské štáty zabezpečia, aby žiaden materiál, ktorý bol vyhotovený rozmnožením materiálu vo verejnom vlastníctve, nepodliehal autorskému právu alebo s ním súvisiacim právam, za predpokladu, že ide o vernú rozmnoženinu na účely zachovania pôvodného materiálu.

1b. Žiadne zmluvné ustanovenie v rozpore s výnimkou stanovenou v odseku 1 sa neuplatňuje.

Pozmeňujúci návrh 68

Návrh smernice

Článok 6

Text predložený Komisiou

Článok 6

Spoločné ustanovenia

Na výnimky a obmedzenia uvedené v tejto hlave sa vzťahuje článok 5 ods. 5 a článok 6 ods. 4 prvý, tretí a piaty pododsek smernice 2001/29/ES.

Pozmeňujúci návrh

Článok 6

Spoločné ustanovenia

1. Prístup k obsahu, na ktorý sa vzťahuje výnimka stanovená v tejto smernici, nedáva používateľom žiaden nárok na jeho využitie na základe inej výnimky.

2. Na výnimky a obmedzenia uvedené v tejto hlave sa vzťahuje článok 5 ods. 5 a článok 6 ods. 4 prvý, tretí, **štvrtý** a piaty pododsek smernice 2001/29/ES.

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 69

Návrh smernice

Článok 7

Text predložený Komisiou

Článok 7

Používanie obchodne nedostupných diel inštitúciami správy kultúrneho dedičstva

1. Členské štáty zabezpečia, že ak organizácia kolektívnej správy v mene svojich členov uzatvorí nevýhradnú licenčnú zmluvu na nekomerčné účely s inštitúciou kultúrneho dedičstva o digitalizácii, šírení, verejnom prenose alebo sprístupňovaní obchodne nedostupných diel alebo iných predmetov ochrany, ktoré sú súčasťou stálej zbierky danej inštitúcie, takúto nevýhradnú licenčnú zmluvu možno rozšíriť, alebo možno predpokladať jej uplatňovanie, na držiteľov práv tej istej kategórie, ako sú **držitelia** práv, na ktorých sa vzťahuje táto licencia, ktorí nie sú zastúpení organizáciou kolektívnej správy, a to za predpokladu, že:

- a) organizácia kolektívnej správy na základe poverení **držiteľov** práv predstavuje široké zastúpenie **držiteľov** práv v kategórii diel alebo iných predmetov ochrany, ako aj práv, ktoré sú predmetom licencie;
- b) je v súvislosti s podmienkami licencie zaručené rovnaké zaobchádzanie so všetkými **držiteľmi** práv;
- c) všetci **držitelia** práv môžu kedykoľvek namietat proti tomu, aby sa ich diela alebo iné predmety ochrany považovali za obchodne nedostupné, a vylúčiť svoje diela alebo iné predmety ochrany z uplatňovania licencie.

Pozmeňujúci návrh

Článok 7

Používanie obchodne nedostupných diel inštitúciami správy kultúrneho dedičstva

1. Členské štáty zabezpečia, že ak organizácia kolektívnej správy v mene svojich členov uzatvorí nevýhradnú licenčnú zmluvu na nekomerčné účely s inštitúciou kultúrneho dedičstva o digitalizácii, šírení, verejnom prenose alebo sprístupňovaní obchodne nedostupných diel alebo iných predmetov ochrany, ktoré sú súčasťou stálej zbierky danej inštitúcie, takúto nevýhradnú licenčnú zmluvu možno rozšíriť, alebo možno predpokladať jej uplatňovanie, na držiteľov práv tej istej kategórie, ako sú **nositelia** práv, na ktorých sa vzťahuje táto licencia, ktorí nie sú zastúpení organizáciou kolektívnej správy, a to za predpokladu, že:

- a) organizácia kolektívnej správy na základe poverení **nositeľov** práv predstavuje široké zastúpenie **nositeľov** práv v kategórii diel alebo iných predmetov ochrany, ako aj práv, ktoré sú predmetom licencie;
- b) je v súvislosti s podmienkami licencie zaručené rovnaké zaobchádzanie so všetkými **nositeľmi** práv;
- c) všetci **nositelia** práv môžu kedykoľvek namietat proti tomu, aby sa ich diela alebo iné predmety ochrany považovali za obchodne nedostupné, a vylúčiť svoje diela alebo iné predmety ochrany z uplatňovania licencie.

1a. Členské štáty stanovia výnimku alebo obmedzenie práv uvedených v článkoch 2 a 3 smernice 2001/29/ES, článkoch 5 písm. a) a 7 ods. 1 smernice 96/9/ES, článku 4 ods. 1 smernice 2009/24/ES a článku 11 ods. 1 tejto smernice, ktoré umožnia inštitúciám správy kultúrneho dedičstva online sprístupňovanie kópií obchodne nedostupných diel, ktoré sú stálou súčasťou ich zbierok, na nekomerčné účely, za predpokladu, že:

- a) je uvedené meno autora alebo iného identifikovateľného nositeľa práv, pokiaľ sa neukáže, že je to nemožné;
- b) všetci **nositelia** práv môžu kedykoľvek namietat proti tomu, aby sa ich diela alebo iné predmety ochrany považovali za obchodne nedostupné, a vylúčiť svoje diela alebo iné predmety ochrany z uplatňovania výnimky.

Streda 12. septembra 2018

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

2. **Dielo alebo iný predmet ochrany sa považujú za obchodne nedostupné, keď celé dielo alebo iný predmet ochrany vo všetkých prekladoch, verziách a prejavoch nie je verejne dostupné prostredníctvom obvyklých komerčných kanálov a nemožno odôvodnene očakávať, že sa stane dostupným.**

Členské štáty po porade s **držiteľmi** práv, organizáciami kolektívnej správy a inštitúciami správy kultúrneho dedičstva zabezpečia, aby požiadavky na určenie, či diela a iné predmety ochrany môžu byť predmetom licencie v súlade s odsekom 1, neprekračovali rámec toho, čo je nevyhnutné a primerané, a aby neznemožňovali určenie zbierky ako celku za obchodne nedostupnú, ak je opodstatnené domnievať sa, že všetky diela alebo iné predmety ochrany v zbierke sú obchodne nedostupné.

3. Členské štáty zabezpečia, aby sa prijali náležité propagačné opatrenia týkajúce sa:

- a) označenia diel alebo iných predmetov ochrany za obchodne nedostupné;
- b) licencie, a najmä jej uplatňovania na nezastúpených **držiteľov** práv;
- c) možnosti **držiteľov** práv podať námietku uvedenej v odseku 1 písm. c);

a to aj počas **primeraného časového** obdobia pred digitalizáciou, distribúciou, verejným prenosom alebo sprístupnením diel alebo iných predmetov ochrany.

4. Členské štáty zabezpečia, aby o licencie uvedené v odseku 1 žiadala reprezentatívna organizácia kolektívnej správy za daný členský štát, kde:

- a) boli diela alebo zvukové záznamy prvýkrát zverejnené alebo ak neboli zverejnené, kde boli prvýkrát odvysielané, s výnimkou kinematografických a audiovizuálnych diel;
- b) majú výrobcovia svoje sídlo alebo obvyklý pobyt, pokiaľ ide o kinematografické a audiovizuálne diela; alebo
- c) je usadená inštitúcia správy kultúrneho dedičstva, ak nie je ani po vynaložení primeraného úsilia možné určiť členský štát alebo tretiu krajinu podľa písmen a) a b).

5. Odseky 1, 2 a 3 sa nevzťahujú na diela alebo iné predmety ochrany štátnych príslušníkov tretích krajín, okrem prípadov, keď sa uplatňuje odsek 4 písm. a) a b).

1b. Členské štáty stanovia, že výnimka prijatá podľa odseku 1a sa neuplatňuje v tých odvetviach alebo pri tých typov diel, v prípade ktorých sú k dispozícii riešenia založené na primeraných licenciách, okrem iného na riešeniach uvedených v odseku 1. Členské štáty po porade s autormi, inými nositeľmi práv, organizáciami kolektívnej správy a inštitúciami správy kultúrneho dedičstva určia dostupnosť riešení založených na rozšírených kolektívnych licenciách v prípade konkrétnych odvetví alebo typov diel.

2. **Členské štáty môžu stanoviť konečný termín na určenie toho, či sa dielo, ktoré bolo predtým komercializované, považuje za obchodne nedostupné.**

Členské štáty po porade s **nositeľmi** práv, organizáciami kolektívnej správy a inštitúciami správy kultúrneho dedičstva zabezpečia, aby požiadavky na určenie **toho**, či diela a iné predmety ochrany môžu byť predmetom licencie v súlade s odsekom 1 **alebo či sa môžu používať v súlade s odsekom 1a**, neprekračovali rámec toho, čo je nevyhnutné a primerané, a aby neznemožňovali určenie zbierky ako celku za obchodne nedostupnú **zbierku**, ak je opodstatnené domnievať sa, že všetky diela alebo iné predmety ochrany v zbierke sú obchodne nedostupné.

3. Členské štáty zabezpečia, aby sa prijali náležité propagačné opatrenia týkajúce sa:

- a) označenia diel alebo iných predmetov ochrany za obchodne nedostupné;
- b) **akejkolvek** licencie, a najmä jej uplatňovania na nezastúpených **nositeľov** práv;
- c) možnosti **nositeľov** práv podať námietku uvedenej v odseku 1 písm. c) **a odseku 1a písm. b);**

a to aj počas obdobia **šiestich mesiacov** pred digitalizáciou, distribúciou, verejným prenosom alebo sprístupnením diel alebo iných predmetov ochrany.

4. Členské štáty zabezpečia, aby o licencie uvedené v odseku 1 žiadala reprezentatívna organizácia kolektívnej správy za daný členský štát, kde:

- a) boli diela alebo zvukové záznamy prvýkrát zverejnené alebo ak neboli zverejnené, kde boli prvýkrát odvysielané, s výnimkou kinematografických a audiovizuálnych diel;
- b) majú výrobcovia svoje sídlo alebo obvyklý pobyt, pokiaľ ide o kinematografické a audiovizuálne diela; alebo
- c) je usadená inštitúcia správy kultúrneho dedičstva, ak nie je ani po vynaložení primeraného úsilia možné určiť členský štát alebo tretiu krajinu podľa písmen a) a b).

5. Odseky 1, 2 a 3 sa nevzťahujú na diela alebo iné predmety ochrany štátnych príslušníkov tretích krajín, okrem prípadov, keď sa uplatňuje odsek 4 písm. a) a b).

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 70

Návrh smernice

Článok 8

Text predložený Komisiou

Článok 8

Cezhraničné používanie

1. **Diela** alebo iné predmety ochrany, na ktoré sa vzťahuje licencia udelená v súlade s článkom 7, môžu používať inštitúcie správy kultúrneho dedičstva v súlade s **licenčnými podmienkami** vo všetkých členských štátoch.
2. Členské štáty zabezpečia, aby boli informácie, ktoré umožňujú identifikáciu diel alebo iných predmetov ochrany, na ktoré sa vzťahuje **licencia udelená v súlade s článkom 7**, ako aj informácie o možnosti držiteľov práv podať námietku uvedené v článku 7 ods. 1 písm. c), **verejne** prístupné na jednotnom online portáli najmenej šesť mesiacov pred digitalizáciou, distribúciou, verejným prenosom alebo sprístupnením diel alebo iných predmetov ochrany v inom členskom štáte ako v štáte, v ktorom je udelená licencia, ako aj počas celého obdobia platnosti licencie.
3. Portál uvedený v odseku 2 zriadi a spravuje Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo v súlade s nariadením (EÚ) č. 386/2012.

Pozmeňujúci návrh

Článok 8

Cezhraničné používanie

1. **Obchodne nedostupné diela** alebo iné predmety ochrany, na ktoré sa vzťahuje článok 7, môžu používať inštitúcie správy kultúrneho dedičstva v súlade s **uvedeným článkom** vo všetkých členských štátoch.
2. Členské štáty zabezpečia, aby boli informácie, ktoré umožňujú identifikáciu diel alebo iných predmetov ochrany, na ktoré sa vzťahuje **článok 7**, ako aj informácie o možnosti držiteľov práv podať námietku uvedené v článku 7 ods. 1 písm. c) **a článku 7 ods. 1a písm. b)**, **trvalo, ľahko a účinne** prístupné na jednotnom **verejnom** online portáli najmenej šesť mesiacov pred digitalizáciou, distribúciou, verejným prenosom alebo sprístupnením diel alebo iných predmetov ochrany v inom členskom štáte ako v štáte, v ktorom je udelená licencia, **alebo v prípadoch, na ktoré sa vzťahuje článok 7 ods. 1a, ak bola zriadená inštitúcia správy kultúrneho dedičstva**, ako aj počas celého obdobia platnosti licencie.
3. Portál uvedený v odseku 2 zriadi a spravuje Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo v súlade s nariadením (EÚ) č. 386/2012.

Pozmeňujúci návrh 71

Návrh smernice

Článok 9 – odsek 1

Text predložený Komisiou

Členské štáty zabezpečia pravidelný dialóg medzi organizáciami zastupujúcimi používateľov a **držiteľov** práv a akýmkoľvek inými príslušnými organizáciami zainteresovaných strán s cieľom podporovať v podmienkach jednotlivých sektorov relevantnosť a využiteľnosť licenčných mechanizmov uvedených v článku 7 ods. 1, zabezpečiť účinnosť záruk pre **držiteľov** práv uvedených v tejto kapitole, najmä pokiaľ ide o propagačné opatrenia, a v prípade potreby pomáhať pri stanovovaní požiadaviek uvedených v článku 7 ods. 2 druhom pododseku.

Pozmeňujúci návrh

Členské štáty zabezpečia pravidelný dialóg medzi organizáciami zastupujúcimi používateľov a **nositeľov** práv a akýmkoľvek inými príslušnými organizáciami zainteresovaných strán s cieľom podporovať v podmienkach jednotlivých sektorov relevantnosť a využiteľnosť licenčných mechanizmov uvedených v článku 7 ods. 1 **a výnimky uvedenej v článku 7 ods. 1a**, zabezpečiť účinnosť záruk pre **nositeľov** práv uvedených v tejto kapitole, najmä pokiaľ ide o propagačné opatrenia, a v prípade potreby pomáhať pri stanovovaní požiadaviek uvedených v článku 7 ods. 2 druhom pododseku.

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 72

Návrh smernice

Článok 10

Text predložený Komisiou

Článok 10

Rokovací mechanizmus

Členské štáty zabezpečia, že ak sa strany, ktoré majú záujem o uzatvorenie dohody na účely sprístupňovania audiovizuálnych diel na platformách videa na požiadanie, stretnú s ťažkosťami pri udeľovaní licencií k právam, môžu využiť pomoc nestranného orgánu s príslušnými skúsenosťami. **Uvedený** orgán poskytuje pomoc pri rokovaní a pomáha pri dosiahnutí dohody.

Členské štáty najneskôr do [dátum uvedený v článku 21 ods. 1] **oznámia Komisii orgán uvedený v odseku 1.**

Pozmeňujúci návrh

Článok 10

Rokovací mechanizmus

Členské štáty zabezpečia, že ak sa strany, ktoré majú záujem o uzatvorenie dohody na účely sprístupňovania audiovizuálnych diel na platformách videa na požiadanie, stretnú s ťažkosťami pri udeľovaní licencií k **audiovizuálnym** právam, môžu využiť pomoc nestranného orgánu s príslušnými skúsenosťami. **Nestranný orgán vytvorený alebo určený členskými štátmi na účely tohto článku** poskytuje **stranám** pomoc pri rokovaní a pomáha **im** pri dosiahnutí dohody.

Členské štáty najneskôr do [dátum uvedený v článku 21 ods. 1] **informujú Komisiu o orgáne, ktorý vytvorili, respektíve určili podľa prvého odseku.**

S cieľom podporovať dostupnosť audiovizuálnych diel na platformách videa na požiadanie členské štáty rozvíjajú dialóg medzi organizáciami zastupujúcimi autorov, výrobcov, platformy videa na požiadanie a iné zainteresované strany.

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 73

Návrh smernice

Hlava III – kapitola 2 a (nová) – článok 10 a (nový)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

KAPITOLA 2a

Prístup k publikáciám Únie

Článok 10 a

Povinnosť odovzdať výtlačok platná v Únii

1. Povinnosť odovzdať výtlačok platná v Únii sa vzťahuje na všetky elektronické publikácie týkajúce sa záležitostí Únie, ako sú právo Únie, história a integrácia Únie, politika Únie a demokracia v Únii, inštitucionálne a parlamentné záležitosti a politika, ktoré sa v Únii sprístupňujú verejnosti.
2. Knižnica Európskeho parlamentu má nárok na bezplatné prijatie jednej rozmnoženiny každej publikácie uvedenej v odseku 1.
3. Povinnosť stanovená v odseku 1 sa uplatňuje na vydavateľstvá, tlačiarne a dovozcov publikácií diel, ktoré v Únii zverejňujú a tlačia, resp. ich do nej dovážajú.
4. Publikácie uvedené v odseku 1 sa dňom odovzdania knižnici Európskeho parlamentu stávajú súčasťou stálej zbierky knižnice Európskeho parlamentu. Sprístupnia sa používateľom v priestoroch knižnice Európskeho parlamentu, a to výlučne akreditovaným výskumným pracovníkom na účely výskumu alebo štúdiá a pod kontrolou knižnice Európskeho parlamentu.
5. Komisia prijme akty, ktorými stanoví podmienky odovzdávania publikácií uvedených v odseku 1 knižnici Európskeho parlamentu.

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúce návrhy 151, 152, 153, 154 a 155

Návrh smernice

Článok 11

Text predložený Komisiou

Článok 11

Ochrana tlačových publikácií pri digitálnom používaní

1. Členské štáty zabezpečia vydavateľom tlačových publikácií práva stanovené v článku 2 a v článku 3 ods. 2 smernice 2001/29/ES **na** digitálne používanie **ich** tlačových publikácií.
2. Právami uvedenými v odseku 1 nie sú dotknuté ani žiadnym spôsobom ovplyvnené akékoľvek práva autorov a iných držiteľov práv stanovené v právnych predpisoch Únie v súvislosti s dielami a inými predmetmi ochrany, ktoré sú súčasťou tlačovej publikácie. Vo vzťahu k uvedeným autorom a iným držiteľom práv nie je možné sa takýchto práv dovoľávať, a najmä ich takéto práva nezbavujú práva využívať ich diela a iné predmety ochrany nezávisle od tlačovej publikácie, ktorej sú súčasťou.
3. Články 5 až 8 smernice 2001/29/ES a smernice 2012/28/EÚ sa uplatňujú mutatis mutandis v súvislosti s právami uvedenými v odseku 1.
4. Platnosť práv uvedených v odseku 1 uplynie **20** rokov po uverejnení tlačovej publikácie. Toto obdobie sa počíta od prvého januára roku nasledujúceho po dátume uverejnenia.

Pozmeňujúci návrh

Článok 11

Ochrana tlačových publikácií pri digitálnom používaní

1. Členské štáty zabezpečia vydavateľom tlačových publikácií práva stanovené v článku 2 a v článku 3 ods. 2 smernice 2001/29/ES, **aby tak mohli získať spravodlivú a primeranú odmenu za digitálne používanie svojich** tlačových publikácií **poskytovateľmi služieb informačnej spoločnosti.**
- 1a. Práva uvedené v odseku 1 nebránia legitímnemu súkromnému a nekomerčnému používaniu tlačových publikácií jednotlivými používateľmi.**
2. Právami uvedenými v odseku 1 nie sú dotknuté ani žiadnym spôsobom ovplyvnené akékoľvek práva autorov a iných držiteľov práv stanovené v právnych predpisoch Únie v súvislosti s dielami a inými predmetmi ochrany, ktoré sú súčasťou tlačovej publikácie. Vo vzťahu k uvedeným autorom a iným držiteľom práv nie je možné sa takýchto práv dovoľávať, a najmä ich takéto práva nezbavujú práva využívať ich diela a iné predmety ochrany nezávisle od tlačovej publikácie, ktorej sú súčasťou.
- 2a. Práva uvedené v odseku 1 sa nevzťahujú na jednoduché hypertextové odkazy (tzv. hyperlinky), ktoré sú doplnené samotnými slovami.**
3. Články 5 až 8 smernice 2001/29/ES a smernice 2012/28/EÚ sa uplatňujú mutatis mutandis v súvislosti s právami uvedenými v odseku 1.
4. Platnosť práv uvedených v odseku 1 uplynie **päť** rokov po uverejnení tlačovej publikácie. Toto obdobie sa počíta od prvého januára roku nasledujúceho po dátume uverejnenia. **Právo uvedené v odseku 1 sa neuplatňuje retroaktívne.**
- 4a. Členské štáty zabezpečia, aby autori dostali náležitý podiel z dodatočných príjmov, ktoré vydavatelia tlačových publikácií získali za používanie tlačových publikácií poskytovateľmi služieb informačnej spoločnosti.**

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 75

Návrh smernice

Článok 12

Text predložený Komisiou

Článok 12

Nároky na spravodlivé odškodnenie

Ak autor previedol právo na vydavateľa alebo mu udelil licenciu, členské štáty môžu stanoviť, že takýto prevod alebo licencia predstavuje pre vydavateľa dostatočný právny základ na to, aby si nárokoval podiel na náhrade za používanie diela na základe výnimky alebo obmedzenia takto prevedeného alebo licencovaného práva.

Pozmeňujúci návrh

Článok 12

Nároky na spravodlivé odškodnenie

Ak autor previedol právo na vydavateľa alebo mu udelil licenciu, členské štáty, **ktoré majú systémy zdieľania náhrad medzi autormi a vydavateľmi za výnimky a obmedzenia**, môžu stanoviť, že takýto prevod alebo licencia predstavuje pre vydavateľa dostatočný právny základ na to, aby si nárokoval podiel na náhrade za používanie diela na základe výnimky alebo obmedzenia takto prevedeného alebo licencovaného práva, **pokiaľ v danom členskom štáte fungoval rovnocenný systém zdieľania náhrad pred 12. novembrom 2015.**

Prvý odsek sa nedotýka opatrení v členských štátoch týkajúcich sa práv verejného vypožičiavania, správy práv, ktoré nevychádzajú z výnimiek alebo obmedzení autorských práv, ako sú napríklad rozšírené kolektívne licenčné systémy, alebo práv týkajúcich sa odmeňovania na základe vnútroštátnych právnych predpisov.

Pozmeňujúci návrh 76

Návrh smernice

Hlava IV – kapitola 1 a (nová) – článok 12 a (nový)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

KAPITOLA 1a

Ochrana organizátorov športových podujatí

Článok 12 a

Ochrana organizátorov športových podujatí

Členské štáty zabezpečia organizátorom športových podujatí práva stanovené v článku 2 a v článku 3 ods. 2 smernice 2001/29/ES a článku 7 smernice 2006/115/ES.

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúce návrhy 156, 157, 158, 159, 160 a 161

Návrh smernice

Článok 13

Text predložený Komisiou

Článok 13

Použitie chráneného obsahu zo strany poskytovateľov služieb informačnej spoločnosti, ktorí uchovávajú a sprístupňujú veľké množstvá diel a iných predmetov ochrany nahratých ich používateľmi

1. Poskytovatelia služieb **informačnej spoločnosti, ktorí uchovávajú a verejne sprístupňujú veľké množstvo diel alebo iných predmetov ochrany, ktoré nahrali ich používatelia, prijímú v spolupráci s držiteľmi práv opatrenia na zabezpečenie fungovania dohôd uzatvorených s držiteľmi práv o používaní ich diel alebo iných predmetov ochrany alebo na zamedzenie dostupnosti diel alebo iných predmetov ochrany v rámci svojich služieb určených držiteľmi práv v spolupráci s poskytovateľmi služieb. Uvedené opatrenia, ako je napríklad používanie účinných technológií rozpoznávania obsahu, musia byť vhodné a primerané. Poskytovatelia služieb poskytnú držiteľom práv vhodné informácie o fungovaní a zavedení opatrení a v prípade potreby takisto vykážu vhodné údaje o uznávaní a používaní diel a iných predmetov ochrany.**

2. **Členské štáty zabezpečia, aby poskytovatelia služieb uvedení v odseku 1 zaviedli mechanizmy podávania sťažností a mechanizmy nápravy dostupné pre používateľov v prípade sporov o uplatňovanie opatrení uvedených v odseku 1.**

3. **Členské štáty v prípade potreby umožnia spoluprácu medzi poskytovateľmi služieb informačnej spoločnosti a držiteľmi práv prostredníctvom dialógov so zainteresovanými stranami s cieľom určiť osvedčené postupy, ako sú napríklad vhodné a primerané technológie rozpoznávania obsahu, okrem iného s prihliadnutím na povahu služieb, dostupnosť technológií a ich účinnosť vzhľadom na technologický vývoj.**

Pozmeňujúci návrh

Článok 13

Použitie chráneného obsahu zo strany poskytovateľov služieb spoločného využívania online obsahu, ktorí uchovávajú a sprístupňujú veľké množstvá diel a iných predmetov ochrany nahratých ich používateľmi

1. **Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 3 ods. 1 a 2 smernice 2001/29/ES, poskytovatelia služieb spoločného využívania online obsahu vykonávajú verejný prenos. Uzatvárajú preto spravodlivé a primerané licenčné zmluvy s nositeľmi práv.**

2. **Licenčné dohody uzatvorené s poskytovateľmi služieb spoločného využívania online obsahu s držiteľmi práv na verejný prenos uvedenými v ods. 1 pokrývajú zodpovednosť za diela nahrávané používateľmi takýchto služieb spoločného využívania online obsahu v súlade s podmienkami stanovenými v licenčnej dohode za predpokladu, že títo používatelia nekonajú na komerčné účely.**

2a. **Členské štáty zabezpečia, aby v prípade, že držiteľia práv nechcú uzavrieť licenčné zmluvy, poskytovatelia služieb spoločného využívania online obsahu a držiteľia práv v dobrej viere spolupracujú s cieľom zabezpečiť, aby neoprávnené chránené diela alebo iné predmety ochrany neboli k dispozícii v rámci ich služieb. Spolupráca medzi poskytovateľmi služieb online obsahu a držiteľmi práv nesmie viesť k predchádzaniu dostupnosti diel, ktoré neporušujú práva, alebo iných predmetov ochrany vrátane tých, na ktoré sa vzťahuje výnimka alebo obmedzenie autorských práv.**

2b. **Členské štáty zabezpečia, aby poskytovatelia služieb online obsahu uvedení v odseku 1 zaviedli účinné a rýchle mechanizmy podávania sťažností a mechanizmy nápravy dostupné pre používateľov v prípade, ak spolupráca uvedená v ods. 2a vedie k neoprávnenému odstráneniu ich obsahu. Akákoľvek sťažnosť podaná na základe týchto mechanizmov sa spracuje bez zbytočného odkladu a podlieha preskúmaniu človekom. Nositelia práv primerane odôvodnia svoje rozhodnutia, aby sa vyhlili náhodnému zamietnutiu sťažností. Okrem toho v súlade so smernicou 95/46/ES, smernicou 2002/58/ES a všeobecným nariadením o ochrane údajov spolupráca nesmie viesť k identifikácii jednotlivých používateľov ani k spracovaniu ich osobných údajov. Členské štáty tiež zabezpečia, aby používatelia mali prístup k nezávislému orgánu na riešenie sporov, ako aj k súdu alebo inému príslušnému súdnemu orgánu na uplatnenie výnimky alebo obmedzenia autorských práv.**

Streda 12. septembra 2018

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

3. **Od ... [dátum nadobudnutia účinnosti tejto smernice] Komisia a členské štáty organizujú dialógy medzi zainteresovanými stranami s cieľom harmonizovať a vymedziť osvedčené postupy a vydať usmernenia, aby sa zabezpečilo fungovanie licenčných dohôd a spolupráca medzi poskytovateľmi služieb podielajúcimi sa na online obsahu a držiteľmi práv na využívanie ich diel alebo iných predmetov ochrany v zmysle tejto smernice. Pri vymedzovaní najlepších postupov sa osobitne prihliada na základné práva, používanie výnimiek a obmedzení, ako aj na zabezpečenie toho, aby zaťaženie MSP bolo naďalej primerané a aby sa zabránilo automatickému zablokovaniu obsahu.**

Pozmeňujúce návrhy 78 a 252

Návrh smernice

Článok 13 a (nový)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

Článok 13a

Členské štáty stanovia, aby sa spory medzi právnymi nástupcami a službami informačnej spoločnosti týkajúce sa uplatňovania článku 13 ods. 1 mohli stať predmetom rozhodovania systému alternatívneho riešenia sporov.

Členské štáty zriadia alebo určia nestranný orgán s potrebnými odbornými znalosťami s cieľom pomôcť stranám pri riešení ich sporov v rámci tohto systému.

Členské štáty informujú Komisiu o zriadení tohto orgánu najneskôr (dátum uvedený v článku 21 ods. 1).

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 79**Návrh smernice****Článok 13 b (nový)**

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

Článok 13b**Používanie chráneného obsahu službami informačnej spoločnosti poskytujúcimi automatické obrazové odkazovanie**

Členské štáty zabezpečia, aby poskytovatelia služieb informačnej spoločnosti, ktorí automaticky rozmnožujú značné množstvá vizuálnych diel chránených autorským právom či odkazujú na ne a sprístupňujú ich verejnosti na účely indexovania a odkazovania, uzavreli spravodlivé a vyvážené licenčné zmluvy so všetkými žiadajúcimi nositeľmi práv s cieľom zaisťiť im spravodlivú odmenu. Túto odmenu môže spravovať organizácia kolektívnej správy dotknutých nositeľov práv.

Pozmeňujúci návrh 80**Návrh smernice****Kapitola 3 – článok -14 (nový)**

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

Článok -14**Zásada spravodlivej a primeranej odmeny**

1. Členské štáty zabezpečia, aby autori a výkonní umelci dostávali spravodlivú odmenu za využívanie ich diel a predmetov ochrany vrátane využívania online. To možno dosiahnuť v každom odvetví prostredníctvom kombinácie dohôd vrátane kolektívnych zmlúv a zákonných mechanizmov odmeňovania.
2. Odsek 1 sa neuplatňuje, ak autor alebo výkonný umelec udelí bezplatné nevýhradné užívacie právo v prospech všetkých používateľov.
3. Členské štáty zohľadnia osobitosti každého odvetvia pri podpore primeranej odmeny za práva udelené autormi a výkonnými umelcami.
4. V zmluvách sa uvádza odmena platná pre každý spôsob využívania.

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 81

Návrh smernice

Článok 14

Text predložený Komisiou

Článok 14

Povinnosť transparentnosti

1. Členské štáty zabezpečia, aby autori a výkonní umelci pravidelne a s prihliadnutím na osobitostí každého sektora dostávali včasné, primerané a **dostatočné** informácie o využívaní svojich diel a umeleckých výkonov od subjektov, ktorým udelili licenciu alebo na ktoré previedli svoje práva, najmä pokiaľ ide o spôsoby využívania, vytvorené zisky a splatnú odmenu.
2. Povinnosť uvedená v odseku 1 musí byť **primeraná** a účinná a musí sa ňou zabezpečiť **vhodná** úroveň transparentnosti v každom sektore. V prípadoch, keď by však bolo administratívne zaťaženie vyplývajúce z tejto povinnosti neprimerané vzhľadom na príjmy plynúce z využívania diela alebo umeleckého výkonu, môžu členské štáty prispôsobiť povinnosť uvedenú v odseku 1 za predpokladu, že táto povinnosť bude naďalej účinná a bude zabezpečovať **primeranú** úroveň transparentnosti.
3. **Členské štáty môžu rozhodnúť, že sa povinnosť uvedená v odseku 1 neuplatňuje, ak nie je podiel autora alebo výkonného umelca na celkovom diele alebo umeleckom výkone významný.**
4. Odsek 1 sa nevzťahuje na subjekty, na ktoré sa vzťahujú povinnosti transparentnosti stanovené v smernici 2014/26/EÚ.

Pozmeňujúci návrh

Článok 14

Povinnosť transparentnosti

1. Členské štáty zabezpečia, aby autori a výkonní umelci pravidelne a **najmenej raz za rok a** s prihliadnutím na osobitostí každého sektora **a relatívny význam každého jednotlivého príspevku** dostávali včasné, primerané, **presné, podstatné a ucelené** informácie o využívaní svojich diel a umeleckých výkonov od subjektov, ktorým udelili licenciu alebo na ktoré previedli svoje práva, najmä pokiaľ ide o spôsoby využívania, vytvorené **priame a nepriame** zisky a splatnú odmenu.

1a. Členské štáty zabezpečia, že v prípade, keď osoba, ktorej sa udelia licencie alebo sa na ňu preveďú práva autorov a výkonných umelcov, následne udelí licencie na tieto práva inej strane, bude táto strana zdieľať všetky informácie uvedené v odseku 1 s držiteľom licencie alebo nadobúdateľom práv.

Hlavný držiteľ licencie alebo nadobúdateľ práv postúpi všetky informácie uvedené v prvom pododseku autorovi alebo výkonnému umelcovi. Tieto informácie sa nemenia, s výnimkou citlivých obchodných informácií vymedzené právnymi predpismi Únie alebo vnútroštátnym právom, ktoré bez toho, aby boli dotknuté články 15 a 16a, môžu byť v záujme zachovania spravodlivej hospodárskej súťaže predmetom dohody o nezverejňovaní informácií. Ak hlavný držiteľ licencie alebo nadobúdateľ práv neposkytne informácie uvedené v tomto pododseku včas, autor alebo výkonný umelec je oprávnený požadovať tieto informácie priamo od držiteľa druhej licencie.

2. Povinnosť uvedená v odseku 1 musí byť **vysoká** a účinná a musí sa ňou zabezpečiť **vysoká** úroveň transparentnosti v každom sektore. V prípadoch, keď by však bolo administratívne zaťaženie vyplývajúce z tejto povinnosti neprimerané vzhľadom na príjmy plynúce z využívania diela alebo umeleckého výkonu, môžu členské štáty prispôsobiť povinnosť uvedenú v odseku 1 za predpokladu, že táto povinnosť bude naďalej účinná a bude zabezpečovať **vysokú** úroveň transparentnosti.

4. Odsek 1 sa nevzťahuje na subjekty, na ktoré sa vzťahujú povinnosti transparentnosti stanovené v smernici 2014/26/EÚ **alebo kolektívne zmluvy, ak tieto záväzky alebo dohody stanovujú požiadavky na transparentnosť, ktoré sú porovnateľné s požiadavkami uvedenými v odseku 2.**

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 82**Návrh smernice****Článok 15 – odsek 1**

Text predložený Komisiou

Členské štáty zabezpečia, aby mali autori a výkonní umelci právo **požadovať** dodatočnú primeranú odmenu od strany, s ktorou uzavreli zmluvu o využívaní práv, keď je pôvodne dohodnutá odmena neúmerne nízka v porovnaní s následnými príslušnými príjmami a výhodami, ktoré vyplývajú z využívania diel alebo umeleckých výkonov.

Pozmeňujúci návrh

V prípade absencie kolektívnych zmlúv, ktoré by ustanovovali porovnateľný mechanizmus, členské štáty zabezpečia, aby mali autori a výkonní umelci **alebo organizácie zástupcov konajúce v ich mene** právo **nárokovat si na dodatočnú primeranú a spravodlivú** odmenu od strany, s ktorou uzavreli zmluvu o využívaní práv, keď je pôvodne dohodnutá odmena neúmerne nízka v porovnaní s následnými príslušnými **priamymi alebo nepriamymi** príjmami a výhodami, ktoré vyplývajú z využívania diel alebo umeleckých výkonov.

Pozmeňujúci návrh 83**Návrh smernice****Článok 16 – odsek 1**

Text predložený Komisiou

Členské štáty stanovujú, že na spory týkajúce sa povinnosti transparentnosti podľa článku 14 a na mechanizmus úpravy zmlúv podľa článku 15 sa môže vzťahovať dobrovoľný postup alternatívneho riešenia sporov.

Pozmeňujúci návrh

Členské štáty stanovujú, že na spory týkajúce sa povinnosti transparentnosti podľa článku 14 a na mechanizmus úpravy zmlúv podľa článku 15 sa môže vzťahovať dobrovoľný postup alternatívneho riešenia sporov. **Členské štáty zabezpečia, aby organizácie zastupujúce autorov a výkonných umelcov mohli iniciovať takéto konania na žiadosť jedného alebo viacerých autorov a výkonných umelcov.**

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 84

Návrh smernice

Článok 16 a (nový)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

Článok 16 a

Právo na zrušenie

1. Členské štáty zabezpečia, aby v prípade, že autor alebo výkonný umelec získal licenciu alebo previedol svoje práva týkajúce sa diela alebo iného predmetu ochrany na výhradnom základe, mal autor alebo výkonný umelec právo na zrušenie v prípade, že nedošlo k využitiu diela alebo iného predmetu ochrany, alebo ak nie je sústavne pravidelne informovaný v súlade s článkom 14. Členské štáty môžu stanoviť osobitné ustanovenia s prihliadnutím na špecifiká rôznych sektorov a diel a na predpokladané obdobie ich využívania, najmä stanoviť lehoty pre právo na zrušenie.

2. Právo na zrušenie stanovené v odseku 1 sa môže uplatniť až po uplynutí primeraného času od uzavretia licenčnej zmluvy alebo dohody o prevode a len na základe písomného oznámenia, ktoré stanovuje príslušnú lehotu, v rámci ktorej sa má uskutočniť využívanie licenčných alebo prevedených práv. Po uplynutí tejto lehoty môže autor alebo výkonný umelec rozhodnúť, že namiesto zrušenia práv ukončí exkluzivitu zmluvy. V prípade, že dielo alebo iný predmet ochrany obsahuje príspevok viacerých autorov alebo výkonných umelcov, uplatnenie individuálneho práva na zrušenie týchto autorov alebo výkonných umelcov upravuje vnútroštátne právo, v ktorom sa ustanovia pravidlá týkajúce sa práva na zrušenie týkajúce sa kolektívnych diel, pričom sa zohľadní relatívny význam jednotlivých príspevkov.

3. Odseky 1 a 2 sa neuplatňujú, ak je nevykonávanie práv prevažne spôsobené okolnosťami, ktorých nápravu možno od autora alebo výkonného umelca oprávnene očakávať.

4. Zmluvné alebo iné dojednania, ktoré sa odchyľujú od práva na zrušenie, sú zákonné len v prípade, ak sú uzavreté prostredníctvom dohody založenej na kolektívnej zmluve.

Streda 12. septembra 2018

Pozmeňujúci návrh 85

Návrh smernice

Článok 17 a (nový)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

Článok 17 a

V prípade použitia, na ktoré sa vzťahujú výnimky alebo obmedzenia stanovené v tejto smernici, môžu členské štáty prijať alebo ponechať v platnosti všeobecnejšie ustanovenia, zlučiteľné s výnimkami a obmedzeniami, ktoré existujú v práve Únie.

Pozmeňujúci návrh 86

Návrh smernice

Článok 18 – odsek 2

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

2. Ustanovenia článku 11 sa uplatňujú aj na tlačové publikácie uverejnené pred [dátum uvedený v článku 21 ods. 1].

vypúšťa sa

Streda 12. septembra 2018

P8_TA(2018)0338

Kontroly peňažných prostriedkov v hotovosti, ktoré vstupujú do Únie, resp. opúšťajú Úniu ***I

Legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu z 12. septembra 2018 o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o kontrolách peňažných prostriedkov v hotovosti, ktoré vstupujú do Únie, resp. opúšťajú Úniu, a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1889/2005 (COM(2016)0825 – C8-0001/2017 – 2016/0413(COD))

(Riadny legislatívny postup: prvé čítanie)

(2019/C 433/36)

Európsky parlament,

- so zreteľom na návrh Komisie pre Európsky parlament a Radu (COM(2016)0825),
- so zreteľom na článok 294 ods. 2 a články 33 a 114 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, v súlade s ktorými Komisia predložila návrh Európskemu parlamentu (C8-0001/2017),
- so zreteľom na článok 294 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
- so zreteľom na príspevky k návrhu legislatívneho aktu, ktoré predložili česká Poslanecká snemovňa a španielsky Parlament,
- so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru z 27. apríla 2017 ⁽¹⁾,
- po porade s Výborom regiónov,
- so zreteľom na predbežnú dohodu schválenú gestorskými výbormi podľa článku 69f ods. 4 rokovacieho poriadku, a na záväzok zástupcu Rady, vyjadrený v liste z 27. júna 2018, schváliť pozíciu Európskeho parlamentu v súlade s článkom 294 ods. 4 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
- so zreteľom na článok 59 rokovacieho poriadku,
- so zreteľom na spoločné rokovania Výboru pre hospodárske a menové veci a Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci podľa článku 55 rokovacieho poriadku,
- so zreteľom na správu Výboru pre hospodárske a menové veci a Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci (A8-0394/2017),

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 246, 28.7.2017, s. 22.

Streda 12. septembra 2018

1. prijíma nasledujúcu pozíciu v prvom čítaní;
2. žiada Komisiu, aby mu vec znovu predložila, ak nahrádza, podstatne mení alebo má v úmysle podstatne zmeniť svoj návrh;
3. poveruje svojho predsedu, aby postúpil túto pozíciu Rade, Komisii a národným parlamentom.

P8_TC1-COD(2016)0413

Pozícia Európskeho parlamentu prijatá v prvom čítaní 12. septembra 2018 na účely prijatia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/... o kontrolách peňažných prostriedkov v hotovosti, ktoré vstupujú do Únie alebo opúšťajú Úniu, a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1889/2005

(Keďže bola dosiahnutá dohoda medzi Európskym parlamentom a Radou, pozícia Európskeho parlamentu zodpovedá záverečnému legislatívnemu aktu, nariadeniu (EÚ) 2018/1672.)

Streda 12. septembra 2018

P8_TA(2018)0339

Boj proti praniu špinavých peňazí prostredníctvom trestného práva ***I

Legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu z 12. septembra 2018 o návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o boji proti praniu špinavých peňazí prostredníctvom trestného práva (COM(2016)0826 – C8-0534/2016 – 2016/0414(COD))

(Riadny legislatívny postup: prvé čítanie)

(2019/C 433/37)

Európsky parlament,

- so zreteľom na návrh Komisie pre Európsky parlament a Radu (COM(2016)0826),
 - so zreteľom na článok 294 ods. 2 a článok 83 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, v súlade s ktorými Komisia predložila návrh Európskemu parlamentu (C8-0534/2016),
 - so zreteľom na článok 294 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
 - so zreteľom na príspevky k návrhu legislatívneho aktu, ktoré predložili česká Poslanecká snemovňa, český Senát a španielsky Parlament,
 - so zreteľom na predbežnú dohodu schválenú gestorským výborom podľa článku 69f ods. 4 rokovacieho poriadku, a na záväzok zástupcu Rady, vyjadrený v liste zo 7. júna 2018, schváliť pozíciu Európskeho parlamentu v súlade s článkom 294 ods. 4 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
 - so zreteľom na článok 59 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci a stanoviská Výboru pre rozvoj, Výboru pre hospodárske a menové veci a Výboru pre právne veci (A8-0405/2017),
1. prijíma nasledujúcu pozíciu v prvom čítaní;
 2. žiada Komisiu, aby mu vec znovu predložila, ak nahrádza, podstatne mení alebo má v úmysle podstatne zmeniť svoj návrh;
 3. poveruje svojho predsedu, aby postúpil túto pozíciu Rade, Komisii a národným parlamentom.

Streda 12. septembra 2018

P8_TC1-COD(2016)0414**Pozícia Európskeho parlamentu prijatá v prvom čítaní 12. septembra 2018 na účely prijatia smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/... o boji proti praniu špinavých peňazí prostredníctvom trestného práva**

(Keďže bola dosiahnutá dohoda medzi Európskym parlamentom a Radou, pozícia Európskeho parlamentu zodpovedá záverečnému legislatívnemu aktu, smernici (EÚ) 2018/1673.)

Štvrtok 13. septembra 2018

P8_TA(2018)0347

Dohoda o spolupráci medzi Eurojustom a Albánskom *

Legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu z 13. septembra 2018 o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Rady, ktorým sa schvaľuje uzavretie Dohody o spolupráci medzi Eurojustom a Albánskom zo strany Eurojustu (08688/2018 – C8-0251/2018 – 2018/0807(CNS))

(Konzultácia)

(2019/C 433/38)

Európsky parlament,

- so zreteľom na návrh Rady (08688/2018),
 - so zreteľom na článok 39 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii v znení zmenenom Amsterdamskou zmluvou a na článok 9 Protokolu č. 36 o prechodných ustanoveniach, v súlade s ktorými Rada konzultovala s Európskym parlamentom (C8-0251/2018),
 - so zreteľom na článok 78c rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci (A8-0275/2018),
1. schvaľuje návrh Rady;
 2. vyzýva Radu, aby oznámila Európskemu parlamentu, ak má v úmysle odchyliť sa od ním schváleného textu;
 3. žiada Radu o opätovnú konzultáciu, ak má v úmysle podstatne zmeniť ním schválený text;
 4. poveruje svojho predsedu, aby postúpil túto pozíciu Rade, Komisii a národným parlamentom.

Štvrtok 13. septembra 2018

P8_TA(2018)0348

Ochrana fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a voľný pohyb takýchto údajov *I**

Legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu z 13. septembra 2018 o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES (COM(2017)0008 – C8-0008/2017 – 2017/0002(COD))

(Riadny legislatívny postup: prvé čítanie)

(2019/C 433/39)

Európsky parlament,

- so zreteľom na návrh Komisie pre Európsky parlament a Radu (COM(2017)0008),
 - so zreteľom na článok 294 ods. 2 a článok 16 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, v súlade s ktorými Komisia predložila návrh Európskemu parlamentu (C8-0008/2017),
 - so zreteľom na článok 294 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
 - so zreteľom na príspevky k návrhu legislatívneho aktu, ktoré predložili česká Poslanecká snemovňa, španielsky parlament a portugalské Republikové zhromaždenie,
 - so zreteľom na predbežnú dohodu schválenú gestorským výborom podľa článku 69f ods. 4 rokovacieho poriadku, a na záväzok zástupcu Rady, vyjadrený v liste zo 7. júna 2018, schváliť pozíciu Európskeho parlamentu v súlade s článkom 294 ods. 4 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
 - so zreteľom na článok 59 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci a stanovisko Výboru pre právne veci (A8-0313/2017),
1. prijíma nasledujúcu pozíciu v prvom čítaní;
 2. berie na vedomie vyhlásenia Komisie, ktoré sú uvedené v prílohe k tomuto uzneseniu;
 3. žiada Komisiu, aby mu vec znovu predložila, ak nahrádza, podstatne mení alebo má v úmysle podstatne zmeniť svoj návrh;
 4. poveruje svojho predsedu, aby postúpil túto pozíciu Rade, Komisii a národným parlamentom.

Štvrtok 13. septembra 2018

P8_TC1-COD(2017)0002

Pozícia Európskeho parlamentu prijatá v prvom čítaní 13. septembra 2018 na účely prijatia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/... o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES

(Keďže bola dosiahnutá dohoda medzi Európskym parlamentom a Radou, pozícia Európskeho parlamentu zodpovedá záverečnému legislatívnemu aktu, nariadeniu (EÚ) 2018/1725.)

Štvrtok 13. septembra 2018

PRÍLOHA K LEGISLATÍVNEMU UZNESENIU

VYHLÁSENIA KOMISIE

Komisia vyslovuje ľútosť nad tým, že z rozsahu pôsobnosti nariadenia boli vylúčené misie v zmysle článku 42 ods. 1 a článkov 43 a 44 Zmluvy o EÚ a poznamenáva, že výsledkom bude stav, keď takéto misie nebudú zastrešené nijakými pravidlami ochrany údajov. Komisia uvádza, že na základe článku 39 Zmluvy o EÚ sa v rozhodnutí Rady môžu stanoviť iba pravidlá, ktoré sa vzťahujú na ochranu fyzických osôb, pokiaľ ide o spracúvanie osobných údajov členskými štátmi pri výkone činností, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky. Takéto rozhodnutie Rady by nemalo zahŕňať pravidlá, ktoré sa vzťahujú na činnosti vykonávané inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami EÚ. S cieľom napraviť právnu medzeru by na základe článku 16 ZFEÚ malo byť preto prípadné rozhodnutie Rady sprevádzané dodatočným doplnkovým nástrojom.

Komisia uvádza, že článkom 9 ods. 3 (pôvodne článok 70a všeobecného smerovania Rady) sa nezavádza nová povinnosť inštitúciám a orgánom Únie, pokiaľ ide o dosiahnutie rovnováhy medzi ochranou osobných údajov a prístupom verejnosti k dokumentom.

Štvrtok 13. septembra 2018

P8_TA(2018)0349

Jednotná digitálna brána ***I

Legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu z 13. septembra 2018 o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o zriadení jednotnej digitálnej brány na poskytovanie informácií a pre postupy a služby pomoci a riešenia problémov a o zmene nariadenia (EÚ) č. 1024/2012 (COM(2017)0256 – C8-0141/2017 – 2017/0086(COD))

(Riadny legislatívny postup: prvé čítanie)

(2019/C 433/40)

Európsky parlament,

- so zreteľom na návrh Komisie pre Európsky parlament a Radu (COM(2017)0256),
 - so zreteľom na článok 294 ods. 2 a článok 21 ods. 2, článok 48 a článok 114 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, v súlade s ktorými Komisia predložila návrh Európskemu parlamentu (C8-0141/2017),
 - so zreteľom na stanovisko Výboru pre právne veci k navrhnutému právnemu základu,
 - so zreteľom na článok 294 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
 - so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru z 18. októbra 2017 ⁽¹⁾,
 - so zreteľom na predbežnú dohodu schválenú gestorským výborom podľa článku 69f ods. 4 rokovacieho poriadku, a na záväzok zástupcu Rady, vyjadrený v liste z 20. júna 2018, schváliť pozíciu Európskeho parlamentu v súlade s článkom 294 ods. 4 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
 - so zreteľom na články 59 a 39 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa (A8-0054/2018),
1. prijíma nasledujúcu pozíciu v prvom čítaní;
 2. žiada Komisiu, aby mu vec znovu predložila, ak nahradí, podstatne zmení alebo má v úmysle podstatne zmeniť svoj návrh;
 3. poveruje svojho predsedu, aby postúpil túto pozíciu Rade, Komisii a národným parlamentom.

(¹) Ú. v. EÚ C 81, 2.3.2018, s. 88.

Štvrtok 13. septembra 2018

P8_TC1-COD(2017)0086

Pozícia Európskeho parlamentu prijatá v prvom čítaní 13. septembra 2018 na účely prijatia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/... o zriadení jednotnej digitálnej brány na poskytovanie prístupu k informáciám, postupom a asistenčným službám a službám riešenia problémov a o zmene nariadenia (EÚ) č. 1024/2012

(Keďže bola dosiahnutá dohoda medzi Európskym parlamentom a Radou, pozícia Európskeho parlamentu zodpovedá záverečnému legislatívnemu aktu, nariadeniu (EÚ) 2018/1724.)

ISSN 1977-1037 (elektronické vydanie)
ISSN 1725-5236 (papierové vydanie)

Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie
L-2985 Luxemburg
LUXEMBURSKO

SK